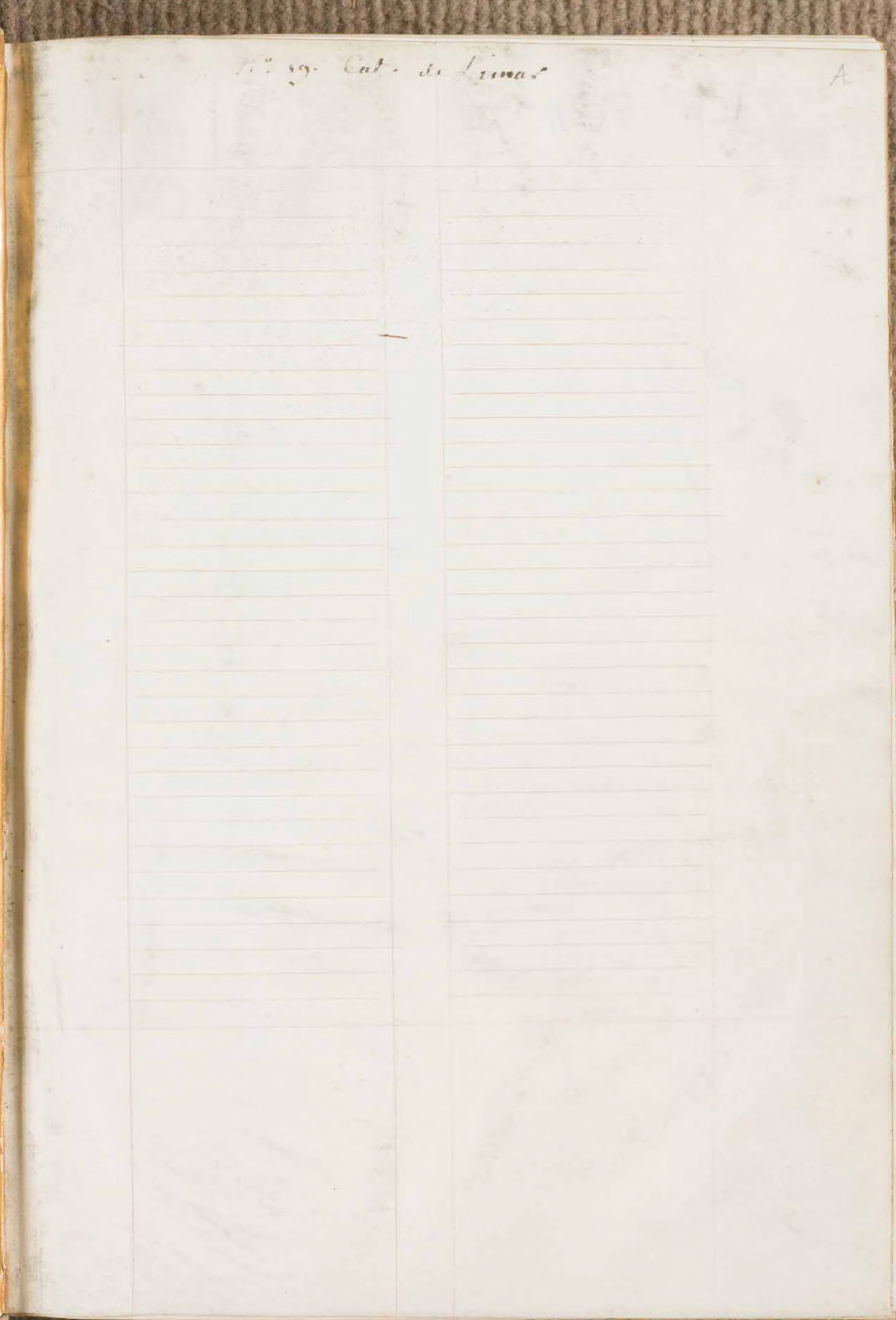
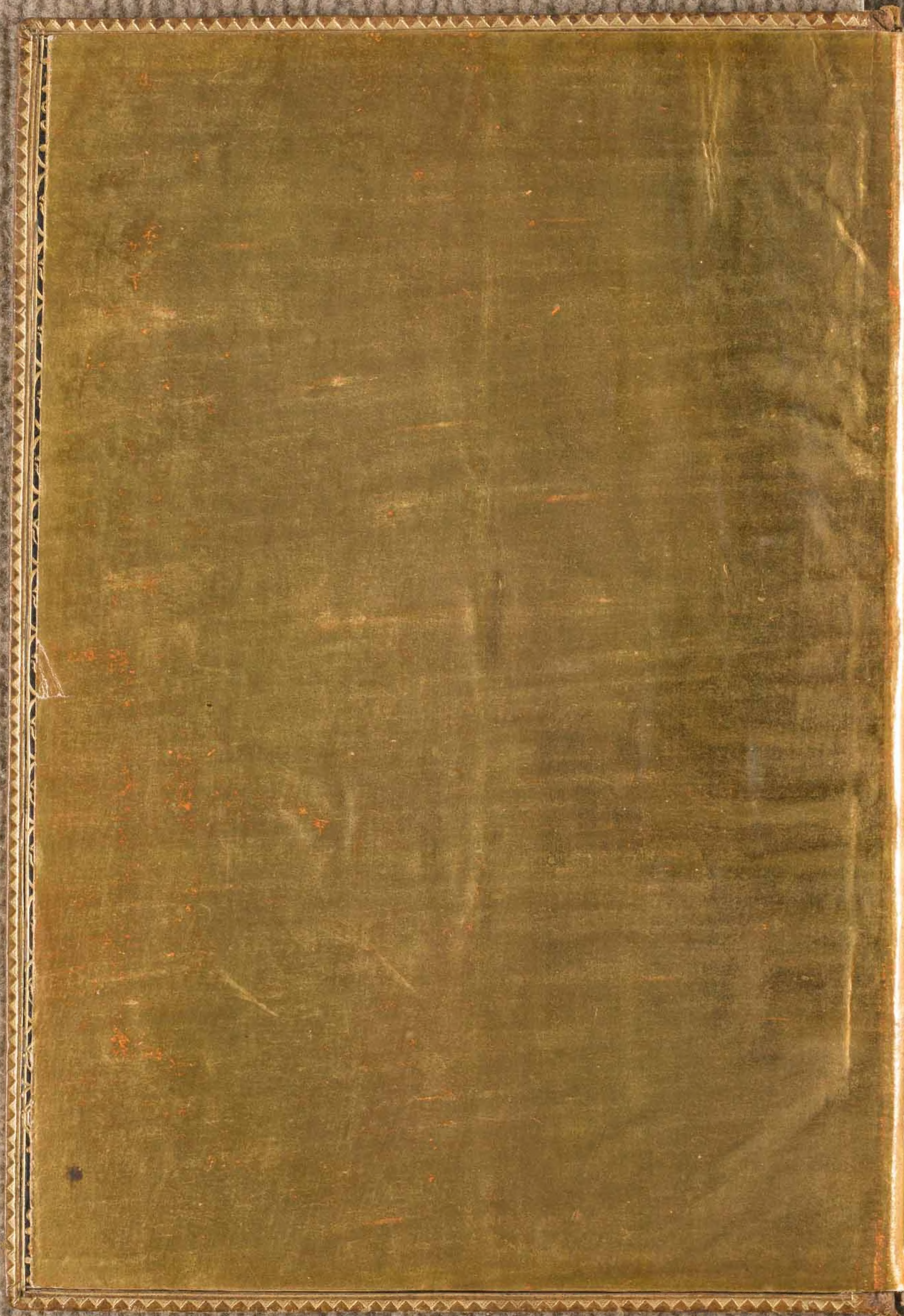

BREVARIUM

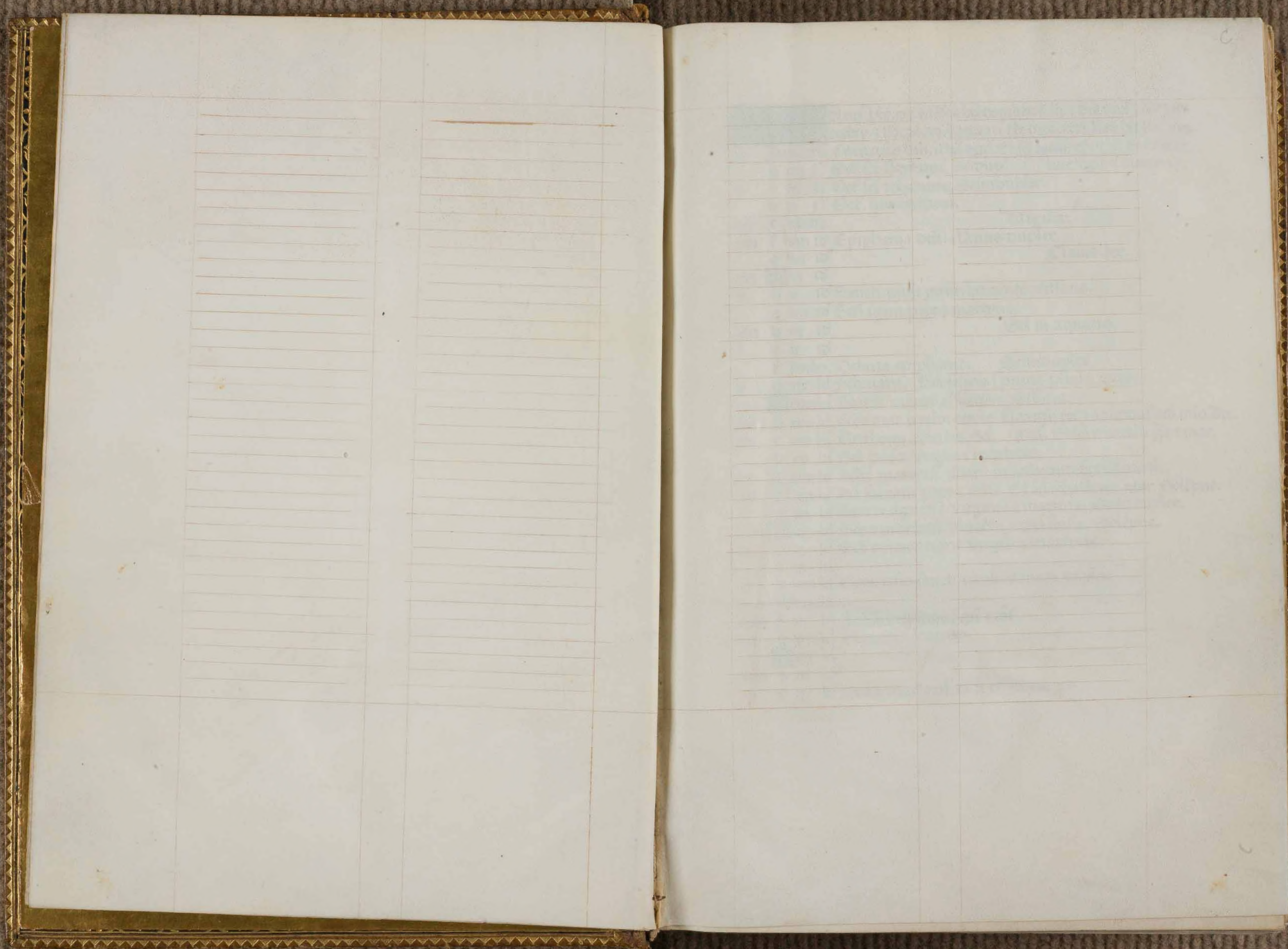

N° 71

B

1

KL Ann' h'et. xij. mēses lxviii. dies. lii. 7 die vni 7 h'et dies
 cccxv. 7 horas. vi. Januari h'et dies. xxi. Nox h'et hor. xvi.
 m Januari. Circūcisio dñi. Idai dup. Et s'c'i basilij. ep'i 7 p'i. Et s'c'i mar
 b m j' Oct. s'c'i stephani. Scidup. tunc v'g'is 7 martiris.
 xi c m j' Oct. s'c'i iohannis. Semiduplex.
 d n j' Oct. innocentium.
 xix e nōms. Vigilia.
 vii f vii id' Epiphania dñi. Maus duplex.
 g vii id' Clams. lxx.
 xvi **KL** vii id'
 v b v id' Sancti pauli p'imi heremite p'fessoris.
 c m id' S'c'i igm pape 7 martiris.
 xiii d m id' Sol in aquario.
 n e n id'
 f Idib. Octava epiphane. Semiduplex.
 x g xix kl' Februarij. S'c'i felix 7 p'mas p'br' 7 m'is.
KL xvi kl' Sancti mauri abbatis 7 p'fessoris.
 xvi b xvi kl' S'c'oz mar. heraldi ottois. Accursij p'f' 7 adiutoris ord. mio. dñi.
 vii c xvi kl' Anthoni abbatis Sol. mai. Et s'c'i marcelli p'f' 7 mar.
 d xv kl' S'c'e pulce virgis 7 martiris.
 xv e xii kl' S'c'oz martirū. Marij marthe audifax 7 abacuk.
 m f xii kl' S'c'i fabiani pape 7 m'is. Et s'c'i sebastiani mar. Solēpne.
 g xi kl' Sancte agnetis virginis 7 martiris. Semiduplex.
 xii **KL** xi kl' S'c'oz martirū. vinctū. 7 anastasi. Solēpne.
 i b x kl' S'c'e emerentiane virgis 7 martiris.
 c ix kl'
 ix d vii kl' Conuersio sancti pauli. Idinus duplex.
 e vii kl'
 xviii f vi kl' Iohis crisostomi ep'i 7 cōf'
 vi g v kl' Agnetis secundo.
KL m kl'
 xiii b m kl'
 m c n kl' S'c'oz martirū. c'p'i et iohannis.

RP Februarius habet dies. xxviii.
Nor habet horas. xiiii. dies. x.

d Februarij. Sancti ignacii epi. et martiris.

xj e m N Purificatio beate marie virginis. Adm' duplex.

xix f m N Sca blasij epi et martiris. no transferet

viii g n N Sca gilberti confessoris.

A Nonas Sca agathe vgis et martiris. Semiduplex.

xxvi b vii id Decretor. h. et. mris.

v c vii id

d vi id

xxiii e v id Apollonie et caris.

n f m id Sancte scolastice virginis. no transferet

g m id Sancte scolastice virginis. Pulces.

x a n id

b idibus

xxviii c xvi kl Adarcij. Sca valentini pbr et mris.

vii d xv kl Translatio sca anthonii de padua of. Adm' duplex.

e xvi kl

xv f xvi kl

iiii g xvi kl

A xvi kl

xxi b x kl

i c ix kl

d viii kl Cathedra sci petri.

ix e vii kl Vigilia. Adinus duplex.

f vi kl Sca mathie apli. Locus bisexti.

xxviii g v kl Bisexti scilicet martis tenere kalende.

vi **A** m kl Postremoq; die celebrantur festa mathie.

b m kl

xxv c n kl

RP Martius habet dies. xxxi.
Nor habet horas. xii. dies. xii.

m d Marcij Albini epi et of. sol. epi. mris.

e vi n

xj f v n

g m n

xix **A** m n

viii b n n

c Nomis Sca thee of. or. pdicator. Et sca ppetue et fe

xxvi d vii id Sancto quadragesima martiru. licitatis mar.

v e vii id

f vi id

xxiii g v id Claus pasche. Sol in ariete.

n **A** m id Sca gregori pape et of. Adm' duplex.

b m id

x c n id

d idibus. Sca. Longini of.

xxviii e xvi kl Aprilis.

vii f xvi kl Sca patrum epi. et conf.

g xv kl Sca Anselmi epi. et conf. Gabrielis aia of.

xv **A** m kl Sca ioseph of. spoli vgi. Marie. Adm' duplex.

iiii b x kl

c x kl Sca benedicti abbatis. Semiduplex.

xxi d x kl

e x kl

ix f ix kl

xxviii g vii kl Annuntiatio beate m vgis. Adinus duplex.

vi **A** m kl

b vi kl

c v kl

xxiii d m kl

e m kl

ix f n kl

xxv m f n kl

Aprilis habet dies. xxx.

Hor habet horas. x. dies vero. xij.

Mane egyptiaca bidue

xi **K** m n
 xix c n n
 viii d Noms vinctus cōf ord predicator.
 xvi e vii id
 v f vii id
 xiii g vi id
 ii b m id
 x c m id Sol in thauro.
 xviii d n id
 e iobus.
 xvi f xvi kl adai. Scōz mar. Tiburcij. valentia. a mari.
 vii g xvi kl
 xvi kl Sancti. ysidori. auct.
 xv b xv kl Sā ameceti pape. i. martiris
 iii c xii kl
 d xii kl
 xii e xi kl
 i f xi kl
 g x kl Sāctor. sothexis. a gap pape et mris.
 ix **K** ix kl Sancti georgij martiris. Berardi. epī. tullen. sol.
 b vii kl
 xvii c vii kl Sā marci euangeliste. Nominus duplex.
 vi d vi kl Scōz cleti. a marcelli. pape. i. mris.
 e v kl
 xiiii f iii kl Sā. vitalis martiris.
 iii g iii kl Sā petri mris. de ordine p'dicatorū. Sollene
K n kl

Adams habet dies. xxxj.

Hor habet horas. viii. dies. xvi.

xi b adai. Scōz aplōz philippi. i. iacobi. adai duplex.
 c vi n
 xix d v n Inuētio scē crucis. adai. di. Et scōz alexādu.
 viii e iii n Euēcy. theodoh. a nuenalis mar.
 f m n
 xvi g n n. Sā iohis apli aī portā latinā. adai duplex.
 v **K** Noms
 b vii id Apparitio scā mndacis. Semiduplex.
 xiii c vii id Translatio scā nicolay. ep. sol.
 ii d vi id Scōz martirū. gordiani. a epymachi.
 e v id Beugulphi mris. sol.
 x f iii id Scōz mar. nerei. a achilei atq; pāncij. Sol i gemis.
 g m id
 xvi **K** n id Sā bonifacij martiris.
 vii b iobus
 c xvi kl July
 xv d xvi kl
 iii e xv kl
 f xii kl Scē potentiane virginis. Sā yndis. cōf. sol.
 xii g xii kl Sā bernardini of. ordis minor. adai dup.
 i **K** xi kl
 b xi kl
 ix c x kl Deliderij epī. i. nre.
 d ix kl
 xvii e vii kl Trāsta. scā frāscē. adai. du. Et scā vrbani ppe. i. mar.
 vi f vi kl Sā cleuthery pape. i. martiris.
 g v kl Sā iohāms pape. i. martiris.
 xiiii **K** v kl
 iii b iii kl
 c iii kl Sā felcis pape. i. martiris.
 xi d ii kl Scē petronille virginis.

Junius habet dies. xxx.

Nor habet horas. viij. dies vero. xvi.

xix f m N' Scōz martyriū. marcellin. pet' atq. erasim.
 viij g m N' Scōz martyriū. marcellin. pet' atq. erasim.
 xvi a ii N' Scōz martyriū. marcellin. pet' atq. erasim.
 v b Noms.
 c viij id' Claudij epī et cōf. sol.
 xiii d viij id'
 ii e vi id'
 f v id' Sanctoz martyriū. prami et feliciam. Et scōz
 x g m id'
 a m id' Sci barnabe apli. Adm' duplex.
 xviii b ii id' Scōz mar. basilid. curm. naboz. et nazarij. Sol i cāc.
 viij c Joibus Sci athoni of. ordis. dinoz. d' ai' duplex.
 d xviii kl Julij.
 xv e xvii kl' Scōz mar. viti et modesti atq. crescentie.
 m f xvi kl'
 g xv kl'
 xii a xiii kl' Scōz martyriū. marci et marcelliani.
 i b xii kl' Scōz martyriū. geruasij et prothasij.
 c xi kl' Scōz mar. anthoni. Semid. Et sci siluerij ppe et mīr.
 ix d x kl'
 e x kl' Sci paulini epī et cōfessoris. x. anū mīz. sol.
 xvii f ix kl' Vigilia.
 vi g viij kl' Natiuitas sci Johānis baptiste. d' ai' dup.
 a viij kl' Eligij epī et cōf. sol. nō.
 xiii b vi kl' Scōz mar. iohānis et pauli. Solēpne.
 m c v kl'
 d m kl' Sci leonis pape et cōfessoris. Vigilia.
 x e m kl' Scōz apostolorum petri et pauli. d' ai' duplex.
 f ii kl' Cōmemoratio sci pauli apli. Adm' duplex.

Julius habet dies. xxxij.

Nor habet horas. viij. dies. xvi.

xix g Julij. Oct. sci iohānis bap. scidup.
 viij a vi N' Visitat. scē m. vgi. d' ai' du. Et scōz. p.
 b v N' celi et martiniani.
 xvii c m N'
 v d m N'
 e ii N' Oct. aploz. petri et pauli. Adm' duplex.
 xiii f Noms.
 ii g viij id' festū sci bonauenture. x. sp. celest. dō. ii. Julij. mai. du.
 a viij id' Oct. visitationis virginis glōse. Sciduplex.
 x b vi id' Scōz mar. septē hīn. et scōz. nifine et sedē vgi. et mīr.
 c v id' Sci pij pape et martyris.
 xviii d m id' Scōz mar. nabonis et felici.
 viij e m id' Et sci analeti ppe et mīr.
 f ii id' Sol in leone.
 xv g Joibus. Diuilio aploz. Adm' du. Quirici et iulite mīz
 m a xvii kl' Augusti.
 b xvi kl' Sancti alexij cōfessoris. varue. d' ai' mīz.
 xii c xv kl' Scē symphorose cū septē filiis suis mar.
 i d xiii kl'
 e xii kl' Scē margarete vgis et mar. Solēpne.
 ix f xi kl' Sancte praxedis virginis.
 g x kl' Scē marie magdalene. semiduplex.
 xvii a x kl' Sci apollinari epī et martyris.
 vi b ix kl' Scē cristine virginis et martyris. Vigilia.
 c viij kl' Sci iacobi apli. Adm' dup. Et sci xpofoi mar.
 xiii d viij kl' Scē ane vidue Adm' d. Et sci pastoris cōfess.
 m e vi kl' Sci panthalcomis martyris.
 f v kl' Scōz mar. nazarij. celi. et victor. et in octij ppe et mīr.
 x g m kl' Scē marthe vgi. et scōz mar. fipheij. fausti. bea.
 trici. et felici pape et martyris.
 xix a m kl' Scōz martyriū. abdon et sennem.
 b ii kl'

R Augustus habet dies. xxxj.

Mo. habet horas. x. dies. xij.

viii c Aug. Sa pet. ad vicula. di. du. Et scōz. vii. fīm madalcoz mī.

xvi d m N. Dedicā. porciū. di. du. Et scī steph. p. r. mar.

v e m N. Inuēto scī steph. pthomīs. Solēpne.

f n N. Sancti iustū presbiteri r. martyris.

xiii g Noms. festū scē marie de mīe. di. du. Et scī dīci of. Solēpne.

n **I** vii id Trāfigura. dō. dō. du. Et scōz mar. Bīcti felcis.

b vii id Sā donati epī r. mīs. fīm r. agapiti.

x c vi id Scōz martyrii Lynaci. largi. r. finaragdi.

d v id Sā romani martyris. Vigilia.

xviii e m id Sā laurētij martyris. dāius duplex.

vii f m id Scōz martyrii iherosol. r. susanne.

g n id Sancte Clare virginis. dāius duplex.

xv **I** dō. Sā ypoliti r. socioz eius martyrii

m b xix kl Septēbris. Sā eusebij of. Virgo. Vigilia.

e xvi kl Assūptio scē marie virgis. dāi duplex.

xii d xvi kl

i e xvi kl Octaua scī laurentij. Semiduplex.

f xv kl Sā agapiti martyris.

ix g xiii kl Sā ludouici epī r. of. ord. minor. dāi duplex.

I xii kl Sā bernardi abbatis.

xviii b xii kl ypoliti r. simphoriani.

vi c xi kl Def. assūptiois dī du. Et scōz mar. timothei.

d x kl Vigilia.

xiii e ix kl Sā bartholomei apli. dī m duplex.

m f viii kl Sā ludouici of. regis francōz. Sol.

g vii kl Def. scī ludouici epī. Semidu. Et scī Zepherini

xi **I** vi kl pape r. mar.

xix b v kl Sā augusti epī r. of. dī m du. r. scī hermeti mar.

c iii kl Decollā. scī iohis bap. semidu. Et scē fabie mar.

viii d iii kl Scōz martyrii felcis r. adaucti.

e ii kl

R September habet dies. xxx.

Mo. habet horas. xij. dies etiā. xij.

xvi f Septēbris Scōz mar. duodeci fīm scī egidij abbis. Sol.

v g m N. Sancti anthoni martyris.

I m N. Danielis epī r. of. sol pūe.

xiii b n N.

n c Noms

d vii id

x e vii id

f vi id Natiuitas bē marie vgl. dāi. Et aduā mī.

xviii g v id Sā gorgonij martyris.

vii **I** m id Sā Adolai de colēno. of. sol.

b m id Scōz martyrii prothi r. iaceti.

xv c n id

m d Idō.

e xvi kl Octobus. Exalta. scē cruc. dī m du. Et scōz mar.

xii f xvi kl Def. bē virg. semid. r. scī nichomedis mar. dī m. of. et epī.

i g xvi kl Scōz mar. euphame. hūe r. gemmā.

I xv kl festū sacoz. Stigmatū scī frācisci. dāi dū.

ix b xiii kl

c xiii kl

xviii d xii kl Scōz martyrii eustachij r. socioz ei. Vigilia.

vi e xi kl Sā mathi apli r. euāgeliste. dī m duplex.

f x kl Scōz mar. mauricij r. socioz eius.

xiii g ix kl Sancti hui pape r. martyris.

m **I** viii kl

b vii kl

xi c vi kl Scōz martyrii cypriani r. iustine.

xix d v kl Scōz mar. cosme r. damiani scī elzearij of. Sol.

e iii kl

viii f m kl Dedicatio scī michaelis archāgeli. dāi dū.

g ii kl Sā iheronimi pbū r. of. dī m duplex.

KL

October habet dies. xxxj.

Nov habet horas. xvj. dies. viij.

xvi **H** Octob. S^a remigij epi & confessoris. Sol.
v b vi **N** Translatio s^ce clare vgis. Adnus duplex.
xiii c v **N**
n d m **N** S^a francisci & fidatoris ord. mior. dⁿⁱ du.
e m **N**
x f n **N** marci pape & cofel.
g **N**oms. S^coz mar. sergij. badi. marcelli & apuleij scⁱ
xviii **I**vm id Liberie virgⁱ sol.
vii b vii id S^coz martiri dyomisij. rustici & cleutharij. Sol.
c vi id Letonii epi & cof.
xv d v id Oct. s^a francisci. Adnus duplex.
iiii e m id
iii f m id
xii g n id S^a calixti pape & mar. Sol in scorpione.
i **I**vi.
b xvi kl' Novembris.
ix c xvi kl'
d xv kl' S^a luce euangeliste. Adnus duplex.
xvii e xvi kl'
vi f xvi kl'
g xvi kl' S^coz vnderi milui vginij. Et s^a hylariois abbis.
xiii **I**x kl'
ii b x kl'
c ix kl'
xi d viii kl' S^coz martiri. celsi & dani. Trisum. et. Celsi & dani.
xix e viii kl' S^a evaristi pape & martiris.
f vi kl' Vigilia.
viii g v kl' S^coz aplor. symonis & iude. Adnus duplex.
xvi **I**iii kl'
xv b m kl'
v c n kl' Vigilia.

KL

November habet dies. xxx.

Nov habet horas. xvj. dies. viij.

d Noueb. festitas oim sc^oz. Adnus duplex. & Eclarij epⁱ m.
xiii e m **N** S^coz oim. oimū fidelū defunctorū.
n f m **N** hylern. epi & cof. Solene
g n **N** S^coz martiri. vitalis & agnole.
x **N**oms.
b vii id S^a leonardi confessoris.
xviii c vii id quor. coronator mar. Et s^a alexodori mar.
vii d vi id Oct. oim sc^oz. dⁿⁱ du. Trilla. s^a ludovici. dⁿⁱ du.
c v id Dedic. basilice saluatori dⁿⁱ du.
xv f m id S^coz mar. triphons. respicij. & nymphz.
iiii g m id S^a martini epi & confessoris. Semiduplex. Et s^a mēne
iii **I**vi id S^a martini pape & martiris. Quati epi sol. uiz.
xii b Ivi. S^a brucej epi & cofel. Sol i sagittario.
i c xvi kl' Decembris.
d xvi kl'
ix c xvi kl'
f xv kl'
xvii g xvi kl' Dedic. basilicaz aplor pet & pauli. dⁿⁱ du.
vi **I**x kl' S^ce elizabeth vidue dⁿⁱ du. Et s^a pociam p^{er} & n^{ost}r.
b x kl'
xiii c x kl' presentatio b^e m^a dⁿⁱ dup^{lex} a^{nt}ia.
ii d x kl' S^ce cecilie vgis & m^{is}. Semiduplex.
c ix kl' S^a clemētis p^{er} & n^{ost}r. Solēne. Et s^ce felicitat^{is} m^{is}.
xi f viii kl' S^a gislogom martiris.
xix g viii kl' S^ce katherine vgis & martiris.
viii **I**vi kl' S^a pet. alexandri epi & martiris.
vii b v kl'
c m kl'
xvi d m kl' S^a saturnini. dⁿⁱ martiris. Vigilia.
v c n kl' S^a andree apli. Adnus duplex.

KL December habet dies. xxxj.
 Nox habet horas. xvj. dies. viij.

xij f Decembris Eligij ep'i & ofi. sol. m.
 n g m n' Sca vnnane vngis & martyris.
 x b n n' Sca barbare vngis & martyris. sol.
 e nomen. Sca salu abbatis.
 xvij d v m id' Sca nicolay ep'i & confel. semid. & solemne.
 viij e viij id' Sca ambrosij ep'i & ofi. adu duplex.
 f vi id' Conceptio bte marie vngis. idu duplex.
 xv g v id'
 m m id' Sca melchiodis pape & martyris.
 b m id' Sca damasi pape & confel.
 xij o n id'
 i d iohis. Sca lucie vngis & martyris. semiduplex.
 e xix kl' Januarij.
 ix f xvij kl' Oct. conceptus. m. d.
 g xvij kl'
 xvij b xvij kl'
 vi b xv kl'
 e xij kl'
 xvij d xij kl'
 m e xij kl' Sca thome apli. idu duplex. **Vigilia.**
 f xij kl'
 xij g x kl'
 xix x kl' **Vigilia.**
 b v m kl' Natiuitas dñi nri ihu x. mai du' h' sca anastacie mar.
 v m e v m kl' Sca stephani pthom'is. idu duplex.
 d vi kl' Sca iohis apli & euangeliste. idu duplex.
 xvij e v kl' Sca innocenti. semiduplex.
 v f m kl' Sca thome archiep'i & martyris. sol.
 g m kl'
 xvij b n kl' Sancti filuelli pape & confessoris. no affect.

Ente exulte
mus domino
iubilemus
deo salutari
nostro preoccupemus fa
ciem eius in confessione
et in psalmis iubilemus
ei. **Q**uonia deus magni
dñs et rex magnus super
omnes deos quoniam nō
repellet dñs plebem suam
quia in manu eius sunt
omnes fines terre et alti
tudines montium ipse con
spicit. **Q**uia ipse ē ma
re et ipse fecit illud et anda
fundauerunt manus eius
venite adoremus et proci
damus ante deū ploremus
coram dño qui fecit nos
quia ipse est dñs deus nr.
nos autē populus eius et
oues pascue eius. **H**odie
si vocem eius audieritis
nolite obdurare corda ves
tra sicut in exacerbatione
secundū diem temptationis
in deserto. Vbi tentauerūt
me patres vestri probauerūt
et viderūt opa mea. **Q**ua
draginta annis proximū
fui generationi huic et di
xi semper hi erāt corde ipi
vero non cognouerūt vias

meas quibus iuravi na
mea si introibūt in requiē
meam. **G**loria patri et fi
lio et spiritui sancto. Sic
ut erat in principio et nūc
et semper et in secula secu
lorum. Amen. **Psalmus.**
Eat
vir
qui
non
abit
in cō
silio
imporū et in via peccato
rū non stetit et in cathe
dra pestilentie non sedit.
Sed in lege dñi volun
tas eius et in lege eius sine
ditabitur die ac nocte. **E**t
erit tanq̃ lignū quod pla
tati est sermo decursus aq̃
quod fructū suū dabit in
tempore suo. **E**t folium
eius non defluet et omnia
quęcūq̃ faciet prosperabū
tur. **N**on sic impij nō sic
sed tanq̃ pulvis quē pro
uocat ventus a facie tie. **E**t
o non resurgunt impij in
iudicio neq̃ peccatores in
consilio iustorum. **Q**uia
nouit dñs viam iustorū
et iter impiorū peribit.

Quare firmuerunt
gentes: et populi
meditati sunt iama. **A**sti
terunt reges terre: prin
cipes conuenerunt i vnu
aduersus dñm et aduer
sus xpñm eius. **Q**uoniam
panius vincula eorum:
et prouincias a nobis
ingit ipsoz. **Q**ui habitat
in celis iridebit eos: et dñs
sublimabit eos. **Q**uoniam
loquetur ad eos i ira sua:
et in furore suo cōturbabit
eos. **E**go autem constitu
tus sum rex ab eo: super sy
on montem sanctū eius
predicatis preceptū eius.
Quoniam dñs dñt ad me filius
meus es tu: ego hodie ge
niti te. **O**stula a me et
dabo tibi gentes heredita
tem tuam: et possessionē
tuam terminos terre. **R**e
ges eos in virga ferrea: et
tanq̃ vas figuli cōfringes
eos. **E**t nunc reges intel
ligite: erudimini qui indi
catis terram. **S**eruite do
mino in timore et exulta
te ei cum tremore. **A**ppre
hendite disciplinā nequā
do nascatur dñs et peccat
de via iusti. **Q**uoniam erat

seru in breui ira eius bea
ti omnes qui confidunt
in eo. **Psalmus.**
Quoniam quid multi
plicati sunt qui tri
bulant me: multi insur
gunt aduersū me. **M**ul
ti dicunt anime mee: nō
est salus ipi in deo eius.
Tu autē dñe suscepto:
meus es: gloria mea et ex
altans caput meū. **Q**uoniam
mea ad domnū clamau:
et exaudiuit me de mōte
sancto suo. **E**go dormi
ui et soporatus sum: et
exstiteri quia dñs suscep
it me. **N**on timeo mi
lia populi circumdantis
me: exurge dñe saluum
me fac deus meus. **Q**uoniam
tu percussisti omnes ad
uersantes michi sine cau
sa: dentes peccatorū cōtri
uisti. **Q**uoniam est salus:
et super populum tuum
benedictio tua. **Psalmus.**
Quoniam inuocare exau
diuit me deus ius
ticię mee: in tribulatione
dilatasti michi. **M**isere
mei: et exaudi orationē
meam. **F**ilij hominū
vsq̃quo graui corde: vt

quid diligitis vanitatē
et queritis mendacium.
Et scitote qm̃ iustifica
uit dñs sanctum suum:
dñs exaudiet me cum cla
mauero ad eū. **N**on
timeo et nolite peccare:
que dicitis i cordibz vest
ris: et in cubilibz vestris
complan. **S**acrificauit
sacrificiū iusticię
e. et sperate in dño: multi
dicunt quis ostendit no
bis bona. **S**ignatū est
super nos lumen vultus
tui dñe: dedisti leticiam
in corde meo. **F**ructu
frumenti vini et olei sui:
multiplicati sunt. **N**on
pace in id ipm̃: dormiā et
requiescam. **Q**uoniam
tu dñe singulariter i spe
constituisti me. **Psalmus.**
Verba mea auribus
percepe dñe: intel
lige clamorem meū. **N**on
tende voci orationis mee:
rex meus et deus meus.
Quoniam ad te orabo dñe
mane exaudies vocē meā.
Mane astabo tibi et vi
debo: qm̃ non deus volēs
iniquitatē tuā es. **E**q̃
habitabit iuxta te mali

gnis: neq̃ permancbunt
missi ante oculos tuos.
Disti omnes qui ope
rantur iniquitatem: pdes
omnes qui loquuntur
mendaciū. **T**erribis san
guinū et dolosum ab ho
minabitur dñs: ego autē
in multitudine misericordi
e tue. **I**ntroibo in do
mū tuam: adorabo ad tē
plum sanctū tuū i timore
tuo. **Q**uoniam deduc me
in iusticia tua propter mi
sericordias meas: dirige in cō
specu tuo viā meā. **Q**uoniam
non est in ore eoz veritas
cor eoz vanū est. **S**epul
chrum patens ē guttur e
ozū linguas suas dolose a
gebant: iudica illos deus.
Eccidant a cogitationi
bus suis secundum mul
titudinem impietatum
eorū expelle eos quoniam
irritauerūt te dñe. **E**t
letentur omnes qui sperat
in te in eternū exultabūt
et habitabis in eis. **E**t
gloriantur in te omes
qui diligunt nomē tuū:
quoniam tu benedices ius
to. **Q**uoniam vt scito bo
ne voluntatis tue: corō

nasti nos. **psalmus**

Domine ne i furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me. **C**onuertere mei domine quoniam in firmis suis: sana me domine quoniam conturbata sunt ossa mea. **E**t anima mea turbata est valde: sed tu domine usquequo. **C**onuertere domine et eripe anima mea: saluum me fac propter misericordiam tuam. **I**n non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi. **L**aborum in gemitu meo: lavalabo per singulas noctes lectum meum lacrimis meis stratum meum rigabo. **T**urbatus est a furore oculus meus: iueteravi inter omnes inimicos meos. **C**oncedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit dominus vocem fletus mei. **E**xaudiuit dominus deprecationem meam: dominum orationem meam suscepit. **E**rubescent et conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertantur et erubescant valde velociter. **G**loria patri.

Domine dominus noster: quoniam admirabile est nomen tuum in universa terra. **I**n eleuata est magnificentia tua super celos. **E**x ore infantium et lactem cum perfecisti laudem propter inimicos tuos: ut destruas inimicum et ultorem. **I**n video celos tuos opera digitorum tuorum: lunam et stellas que tu fundasti. **Q**uid est homo quoniam memor es eius: aut filius hominis quoniam visitas eum. **I**n iunxisti eum paulominus ab angelis gloria et honore coronasti eum: et constituisti eum super opera manuum tuarum. **A**nima subiecisti sub pedibus eius onem et bouem universas in super et pecora campi. **S**olutes celi et pisces maris qui perambulant semitas maris. **D**omine dominus noster: quoniam admirabile est nomen tuum in universa terra. **psalmus.** **I**n domino confido: quomodo dicatis anime mee transigra in monte sicut passer. **I**n ecce peccatores intenderunt arcum:

parauerunt sagittas suas in phanetia: ut sagittent in obsecro rectos corde. **I**n que perfecisti destruxerunt: iustus autem quid fecit. **D**ominus in templo sancto suo: dominus in celo sedes eius. **C**uli eius in pauperem respiciunt: palpebre eius interrogant filios hominum. **Q**uis iter rogat iusti et impius: qui autem diligit iniquitatem odit animam suam. **I**net super peccatores es laqueos: ignis sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum. **I**n iustus dominus et iusticias dilexit: equitatem vidit vultus eius. **psalmus.** **D**omine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in monte sancto tuo. **Q**ui ingreditur sine macula: et operatur iustitiam. **I**n loquitur veritatem in corde suo: qui non egit dolum in lingua sua. **N**ec fecit proximo suo malum: et opprobrium non accepit aduersus proximos suos. **N**on d mehilum deductus est in conspectu eius malignus: timentes autem domini glorificat.

In iurat proximo suo et non decipit: qui pecuniam suam non dedit ad usuram: et numerum super innocentem non accepit. **Q**ui facit hec: non commouebitur in eternum. **ps.** **C**onserua me domine quoniam speravi in te: dixit domino deus meus es tu quoniam bonorum meorum non eges. **S**anctis qui sunt in terra eius: mirificauit omnes voluntates in eis. **M**ulti plicite sunt infirmitates eorum: postea accelerauerunt. **N**on congregabo contumelia eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea. **I**n pars hereditatis mee et calicis mei tu es qui restitui es hereditatem meam michi. **E**untes ceciderunt michi in preclatis: etenim hereditas mea preclata est michi. **S**i dicam dominum quoniam tribuit michi intellectum: in super et usque ad noctem increperunt me renes mei. **Q**uoniam in debebam dominum in conspectu meo semper: quoniam aduersus est michi ne commouear. **P**ropter hec letatum

est cor meum et exultauit li-
gua mea: in super et caro
mea requiescet in spe. **Q**uoniam
non derelinques animam
meam in inferno: nec dabis
sanctum tuum videre corrup-
tionem. **N**otas michi fe-
cisti vias vite: adimple-
bis me leticia cum vultu
tuo: delectationes in dexte-
ra tua usque in finem. **E**x-
audi domine iustitiam
meam: intende de
precationem meam. **I**n
tribus percipe orationem
meam: non in labijs dolo-
ris. **E**x vultu tuo iudicium
meum prodeat: oculi tui
videant equitates. **P**ro-
basti cor meum: et visitasti
nocte: igne me examina-
sti: et non est inuenta in
me iniquitas. **E**st non
loquatur os meum opera
hominum: propter verba la-
biorum tuorum ego custodiui
vias duras. **P**erfecisti gres-
sus meos in semitis tuis:
ut non moueantur vesti-
gia mea. **E**go clamaui
quia exaudisti me deus: in-
clina aurem tuam michi:
et exaudi verba mea. **M**i-
serifica misericordias tuas:

qui saluos facis sperantes
in te. **R**esistentibus: der-
tere tue custodi me: ut pu-
pillam oculi. **S**ub um-
bra alarum tuarum protege
me: a facie impiorum qui
me afflixerunt. **I**nni-
ci mei animam meam cir-
cumdederunt: ad ipse suum
concluserunt: os eorum
locutus est superbia. **P**ro-
nantes me nunc circum-
dederunt me: oculos suos
statuerunt declinare in
terram. **S**usciperunt
me sicut leo paratus ad
predam: et sicut catulus
leonis habitans in sub-
ditis. **E**xurge domine pre-
uem eum: et supplantam
eum: eripe animam meam
ab impio frameam tuam
ab inimicis manus tue.
Quoniam a paucis de terra
diuide eos in vita eorum:
de absconditis tuis adim-
pletus est venter eorum.
Saturati sunt filijs:
et dimiserunt reliquias
suas paruulis suis. **E**go
autem in iusticia appare-
bo conspectui tuo: satiabor
cum apparuerit gloria
tua. **psalmus**

Celi enarrant gloriam
dei: et opera ma-
nuum eius annunciat fir-
mamentum. **D**ies diei
erudat verbum: et nox
nocti indicat scientiam.
Non sunt loquela neque
sermones: quorum non
audiantur voces eorum.
Non omnem terram eruit
sonus eorum: et in fines
orbis terre verba eorum. **I**n
sole posuit tabernaculum
suum: et ipse tanquam sponsus
procedens de thalamo suo.
Exultauit ut gigas ad
currendam viam: a summo
celo egressio eius. **E**t oc-
cursus eius usque ad firmam
eius nec est qui se abscon-
dat a calore eius. **P**er do-
minum immaculata conuer-
sas animas testimonium domini
fidele sapientia prestans
paruulis. **I**usticie domini
recte letificantes corda: pre-
ceptum domini lucidum illuminans
oculos. **Q**uoniam dominus
sanctus permanet in seculum
seculi: iudicia domini
vera iustificata in semet
ipsa. **C**onsiderabilia super
aurum et lapidem preciosum
multum: et dulciora super

mel et fauam. **T**enem
seruus tuus custodit ea:
in custodiendis illis re-
tributio multa. **D**elic-
ta quis intelligit ab oc-
cultis meis munda me:
et ab alienis parce seruo
tuo. **S**i mei non fuerint
dominati tunc immacula-
tus ero: et emundabor a
delicto maximo. **E**t erit
ut complacent eloquia
oris mei: et meditatio
cordis mei in conspectu tuo
semper. **D**omine adiutor me-
us: et redemptor meus. **ps**
Domine in virtute tua
letabitur rex: et su-
per salutare tuum exultabit
vehementer. **C**onsiderum
cordis eius tribuisti ei: vo-
luntate labiorum eius non fraudasti
eum. **Q**uoniam precuisti eum
in benedictionibus dulce-
dinis: posuisti in capite eius
coronam de lapide pre-
cioso. **Q**uoniam petisti a te
et tribuisti ei: longitudinem
dierum in seculum et in seculum
seculi. **M**agna est gloria
eius in salutari tuo: glo-
riam et magnum decorem
impones super eum. **I**n-
dabis eum in benedictione

in seculū seculi: letificabi
eū in gaudio cum vultu
tuo. **Q**uoniam rex sperat in do
mino: et in misericordia
altissimi non commoue
bitur. **I**nveniat ma
nus tua omnibz inimicis
tuis: dextera tua inueniat
omnes qui te oderūt. **N**on
ne eos ut elibamū ignis i
tempore vultus tui: dñs
in ira sua conturbabit eos
et deuorabit eos ignis. **T**u
chi eorū de terra perdes: et
semen eorū a filiis hominū.
Quoniam declinauerunt in te
mala: cogitauerūt cōsilia
que non potuerunt stabi
lire. **Q**uoniam pones eos dorsū
in reliquijs tuis preparabi
vultū eorū. **E**xultare dñe
in virtute tua: cātābimus
et psallēmus virtutes tuas.
Multitudo eius orbis
terrarum et vniuersi qui
habitāt in eo. **Q**uia ipse
super maria fundauit eum
et super flumina pparauit
eum. **Q**uis ascendet i mō
tem dñi: aut quis stabit
in loco sancto eius. **I**mmo
cens manibus et mudo co
re: qui non accepit i vano

animam suā nec iurauit
in dolo proximo suo. **H**ic
accipiet benedictionem
a domino et misericordi
am a deo salutari suo. **H**ec
est generatio querentū
eum querentium faciem
dei iacob. **E**xtollite por
tas principes vestras et
eleuāmin porte eterna
les: et introibit rex glie.
Quis est iste rex glorie
dñs fortis et potens dñs
potens in p̄chio. **E**xtolli
te portas principes vestras
et eleuāmin porte eterna
les et introibit rex glorie.
Quis est iste rex glorie:
dñs virtutum ipse est rex
glorie. **psalmus:**
Afferre dño filij dei:
Afferre dño filios a
rietum. **A**fferre domino
gloriam et honore: affer
te dño gloriam nomini
eius: adorate dominū in
atrio sancto eius. **G**lor do
mini super aquas: deus
maiestatis intonuit: dñs
super aquas multas. **G**lor
donum in virtute: vox do
mi in magnificentia. **G**lor
dñi confringentis cedros:
et confringet dñs cedros

libani. **E**t cōminuet eos
tanq̄ vitulū libani: et di
lectus quem admodum fi
lius vnicornū. **G**lor do
mini interadentis flānam
ignis: vox dñi concucien
tis desertū: et cōmouebit
dñs desertū cades. **G**lor
dñi p̄parantis ceruol: et
reuelabit condensa: et i tē
plo eius omnes dicēt glo
riam. **C**ommunis diluuii
inhabitare facit: et sedabit
dñs rex eternū. **C**ōns
virtutem populo suo da
bit: dñs benedicet popu
lo suo in pace. **psalmus:**
Cecit quorū remisse
sunt iniquitates:
et quorū tecta sunt pecca
ta. **C**ecit vir cui non i
putauit dñs peccatū: nec ē
in spiritu eius dolus. **C**ū
tacu inueterauerunt ossa
mea: dñi clamarem tota die
Cū die ac nocte grana
ta est super me manus tua
comersus sum in crīna
mea dñm configitur spīa
Confitemini meum cogin
tum tibi feci et inuulsiā
meam nō abscondi. **C**ū
confitebor: aduersum me
inuulsiā meam dño:

et tu remisisti impietatem
peccati mei. **Q**uoniam hac ora
bit ad te omnis sanctus in
tempore oportuno. **C**erū
tamen in diluuiū aquarū
multarū: ad eū nō appro
ximabunt. **C**ū es refu
giū meū a tribulatiōe que
circūdedit me exultatio
mea enue me a circūdati
bus me. **I**ntellectū tibi
dabo et instruiam te i via
hac qua gradieris firma
bo super te oculos meos. **N**ō
lite fieri sicut equus et mul
quibus non est intellectus.
Indamo et freno ma
xillas eorum constringe:
qui non approximāt ad
te. **M**ulta flagella pecca
toris sperantem autem in
dño misericordia circūda
bit. **E**t animū in dño et
exultate iusti: et gloriā
in omnes recti corde. **E**x
ultate iusti i dño:
Rectos decet collaudi
tio. **C**onfitemini dño i
q̄thara: in psalterio dece
cordarū psallite illi. **C**ā
tate ei canticū nouū: bene
psallite ei in vociferatione
Quia rectū est verbum
domini: et omnia opera

eius in fide. **D**iligat misericordiam et iudicium misericordia domini plena est terra. **V**erbo domini celi firmati sunt: et spiritu eius omnis virtus eorum. **C**ongregans sicut in vitro aquas manas: ponens in thesauris abyssos. **I**neat dominum omnis terra: ab eo autem commouentur omnes in habitantes orbem. **I**n ipse dixit et facta sunt: ipse mandauit et creata sunt. **D**ominus dissipat consilia gentium: reprobat autem cogitationes populorum: et reprobat consilia principum. **C**onsilium autem domini in eternum manet cogitationes cordis eius in generatione et generationem. **B**eata gens cuius est dominus deus eius: populus quem elegit in hereditate sibi. **D**e celo respexit dominus: vidit omnes filios hominum. **D**e preparato habitaculo suo: respexit super omnes qui habitant terram. **Q**ui finxit sigillatim corda eorum: qui intelligit omnia opera eorum. **N**on saluabitur

rex per multam virtutem: et gygas non saluabitur in multitudine virtutis sue. **N**allac equus ad salutem: in habundantia virtutis sue non saluabitur. **E**cce oculi domini super metuentes eum: et in eis qui sperant super misericordia eius. **N**on eruat a morte animas eorum: et alat eos in fame. **A**nima nostra sustinet dominum: quoniam adiutor et protector noster est. **Q**uia in eo letabitur cor nostrum: et in nomine sancto eius sperauimus. **F**iat misericordia tua domine super nos: quem admodum sperauimus in te. **B**enedicam dominum in omni tempore: semper laus eius in ore meo. **I**n domino laudabitur anima mea: audiant mansueti et letentur. **M**agnificate dominum mecum: et exaltemus nomen eius in idipsum. **E**xquisiui dominum et exaudiuit me: et ex omnibus tribulationibus meis eripuit me. **C**oncedite ad eum et illuminamini: et facies vestre non confundentur.

Iste pauper clamauit et dominus exaudiuit eum: et ex omnibus tribulationibus eius saluauit eum. **A**nmittit angelus domini in circuitu timentium eum: et eripiet eos. **S**tate et videte quoniam suauis est dominus: letatus vir qui sperat in eo. **T**imete dominum omnes sancti eius: quoniam non est inopia timentibus eum. **Q**uantes eguerunt et esurierunt inquirentes autem dominum non inueniuntur omni bono. **E**cce filii audite me: timorem domini docebo vos. **Q**uis est homo qui vult vitam: diligit dies videre bonos. **R**ehibe linguam tuam a malo: et labia tua ne loquantur dolum. **Q**uerte a malo et fac bonum: inquire pacem et persequere eam. **O**culi domini super iustos: et aures eius in preces eorum. **C**ultus autem domini super facientes mala: et perdat de terra memoriam eorum. **C**lamauerunt iusti et dominus exaudiuit eos: et ex omnibus tribulationibus

eorum liberauit eos. **I**uxta est dominus his qui tribulati sunt corde: et humiles spiritu saluabit. **M**ulte tribulationes iustorum: et de omnibus his liberauit eos dominus. **C**ustodit dominus omnia ossa eorum: unum ex his non conteretur. **M**ors peccatorum pessima: et qui odit iustum delinquent. **R**edimet dominus animas seruatorum suorum: et non delinquent omnes qui sperant in eo. **E**rucauit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi. **I**n lingua mea calamus scribe: velociter scribentis. **S**pectiosus forma pre filiis hominum diffusa est gratia in labijs tuis: propterea benedixit te deus in eternum. **N**on accingere gladio tuo super femur tuum: potentis sume. **S**pecte tua et pulcritudine tua: intende prospere procede et regna. **P**ropter veritatem et mansuetudinem et iusticiam: et deducet te mirabiliter dextera tua. **S**agitte tue acute: populi sub te cadent in corda inimicorum regis.

Edes tua deus in seculum
seculi: virga directi
onis virga regni tui. **Q**
lexisti iusticiam et odisti
iniquitatem: propterea
venit te deus deus tuus
oleo leticie pre consorti-
bus tuis. **M**ira et gusta et
cassia a vestimentis tuis
a domibus eburneis: ex
quibus delectauerunt te
filie regum in honore tuo.
Astitit regina a dextris
tuis in vestitu deaurato:
circundata varietate. **A**
di filia et vide: et inclina
aurem tuam: et obliuiscere
populum tuum et domum
patris tui. **E**t concupis-
cet rex decorem tuum: quoniam
ipse est dominus deus tuus et
adorabunt eum. **E**t filie
tyri in muneribus vultum
tuum deprecabuntur omnes
diuites plebis. **O**mnis
gloria eius filie regis ab-
intus in fimbriis aureis:
circumnecta varietatibus.
Adducentur regi vir-
gines post eam: proxime
eius afferentur tibi. **A**l-
ferentur in leticia et exul-
tatione: adducentur in
templum regis. **P**ro patri-

bus tuis nati sunt tibi fi-
lij: constitues eos princi-
pes super omnem terram.
Memores erunt nomi-
nis tui domine: in omnem ge-
nerationem et generationem.
Propterea populi con-
fitebuntur tibi in eternum:
et in seculum seculi. **psalm.**
Deus noster refugium
et virtus adiutor
in tribulationibus que
invenierunt nos nimis.
Propterea non timebi-
mus dum turbabitur ter-
ra: et transferentur mon-
tes in cor maris. **M**onu-
erunt et turbate sunt a-
que eorum: conturbati sunt
montes in fortitudine eius.
Fluminis impetus le-
tificat civitatem dei: sac-
tificavit tabernaculum suum
altissimus. **D**eus in me-
dio eius non commove-
bitur: adiuuabit eum deus
mane diluculo. **Q**ntur-
bate sunt gentes et incli-
nata sunt regna: dedit
vocem suam mota est ter-
ra. **O**mnis virtutis
nobiscum: susceptor nos-
ter deus iacob. **V**enite
et videte opera domini:

que posuit prodigia super
terram: auferens bella us-
que ad finem terre. **Q**ntu-
conteret et confriget ar-
ma et scuta comburent ignem.
Venite et videte quoniam
ego sum deus: exaltabor in
gentibus et exaltabor in
terra. **O**mnis virtutis
nobiscum: susceptor nos-
ter deus iacob. **psalm.**
Omnes gentes plau-
dite manibus iubi-
late deo in voce exultati-
onis. **D**ominus excelsus:
terribilis rex magnus su-
per omnem terram. **S**ub-
iecit populos nobis: et ge-
tes sub pedibus nostris. **S**ile-
git nobis hereditatem suam:
spem iacob quem dilexit.
Ascendit deus in iubi-
lo: et dominus in voce tubę. **S**al-
lite deo nostro psallite:
psallite regi nostro psal-
lite. **Q**uonia rex omnis
terre deus: psallite sapien-
ter. **R**egnabit deus super
gentes: deus sedet super
sedem sanctam suam. **Q**nti-
cipet populorum congregati
sunt cum deo abraham
quoniam dei fortes terre velle-
menter eleuati sunt.

Magnus dominus et lauda-
bilis nimis: in ciui-
tate dei nostri in monte
sancto eius. **F**undatur
exultatione vniuersę terre:
mons syon latera aquila-
rum. **C**eus in domibus
eius cognoscetur: cum susci-
piet eam. **Q**uonia ecce
reges congregati sunt:
conuenerunt in vnum. **Q**u-
si videntes sic admirati sunt
conturbati sunt commoti
sunt: tremor apprehendit
eos. **S**ibi dolores ut par-
turiens: in spiritu velle-
menti conteret naues thar-
sis. **S**icut audiuimus
sic vidimus in ciuitate
domini virtutum: in ciuitate
dei nostri: deus fundauit
eam in eternum. **S**uscepi-
mus deus misericordiam
tuam: in medio templi tui.
Secundum nomen tuum
deus sic et laus tua in fine
terre: iusticia plena est
dextera tua. **P**eret mors
syon et exultent filie iude
propter iudicia tua domine.
Circumdante syon et con-
plectimini eam: narrate in
turribus eius. **D**omine

corda vestra in virtute ei:
et distribuite domos ei:
vt enarretis in progeme
altera. **Q**uonia hic est
deus deus noster in eter
nu et in seculum seculi:
ne reget nos in secula. **ps.**
Exaudi deus deprec
ationem meam: in
tende orationem mee. **S**i
inibus terre ad te clamaui:
dum anxietur cor meum:
i petra exaltasti me. **D**e
dixisti me quia factus es
spes mea: turris fortitu
dinis a facie inimici. **I**n
habitabo in tabernaculo
tuo in secula: protegar i
velamento alarum tuarum.
Quoniam tu deus meus
exaudisti orationem meam:
dedisti hereditatem time
tibus nomen tuum. **Q**uies
super dies regis adiacet:
annos eius usque in diem
generationis et generati
onis. **P**ermanet in eter
nu in conspectu dei: mise
ricordiam et veritatem ei:
quis requirit. **S**ic psal
mi dicam nomini tuo i
seculum seculi: vt reddam
vota mea de die in diem.
Gloria patri.

Exaudi deus oratio
nem meam cum
deprecor: a timore inimi
ci eripe animam meam.
Protexisti me a conue
tu malignantiu: a mul
titudine operantium in
iquitatem. **Q**uia cruci
erunt ut gladium ligulas
suas: intenderunt arcum
rem amaram: vt sagittet
in occultis immaculatu
Subito sagittabunt
cum et non timebunt:
firmuerunt sibi sermo
nem neque. **M**anauerunt
vt abscondent laqueos:
dixerunt quis videbit e
os. **S**crutati sunt iniqui
tates: defecerunt scruta
tes scrutatio. **A**ccedet
homo ad cor altu: et exal
tabitur deus. **S**agitte
paruuloru facte sunt pla
ge eorum: et infirmate sunt
contra eos lingue eorum.
Conturbati sunt om
nes qui videbant eos: et
timuit ois homo. **E**t
ammanauerunt opera dei:
et facta eius intellexerunt.
Etabitur iustus in do
mino et sperabit in eo: et
laudabuntur omnes rec

corde. **psalmus.**
Confitebimur tibi
deus: confitebimur
et inuocabimus nomen
tuum. **N**arrabimus mi
rabilia tua: cum accepero
tempus ego iusticias in
dicabo. **I**n quiescens est
terra et omnes qui habi
tant in ea: ego confirma
ui colupnas eius. **Q**ui
iniquis nolite inique a
gere: et delinquentibus
nolite exaltare cornu. **N**o
lite extollere i altum cor
ni vestri: nolite loqui ad
uersus deum iniquitates.
Quia neque ab oriente
neque ab occidente: neque a
desertis montibus: qui
deus iudex est. **N**unc bu
miliat et hunc exultat: quia
calix in manu domini vini
meri plenus mirtis. **E**t
inclinauit ex hoc in hoc ve
runtamen fer eius non est
exinanita bibent omnes
peccatores terre. **E**go au
tem annuntiabo in seculum
cantabo deo iacob. **E**t
omnia cornua peccatoru
confringam: et exaltabit
cornua iusti. **psalmi**
Aotus in iudea deus:

in israel magnum nomen
eius. **E**t factus est i pa
ce locus eius: et habitatio
eius in syon. **E**t confre
git potencias: armis scuti
gladii et bellu. **I**llumi
nans tu mirabiliter a mo
tibus eternis: turbati sunt
omnes insipientes corde.
Dormierunt somnum
suum: et nichil inuenerunt
omnes viri diuiciarum i
manibus suis. **N**o incre
patione tua deus iacob:
dormitauerunt qui asce
derunt equos. **Q**ui terri
bilis es et quis resistet ti
bi: ex tunc ira tua. **D**e
celo auditu fecisti iudiciu
terra tremuit et quieuit.
Cum erungeret i iudi
cio deus: vt saluos face
ret omnes mansuetos ter
re. **Q**uoniam cogitacio
hominis confitebitur ti
bi: et relique cogitaciois
diem festum agent tibi.
Conerte et reddite domino
deo vestro: omnes qui i
arcantu eius affertis mu
nera. **T**erribili et ei qui
aufert spiritum principi
pum: terribilis apud re
ges terre. **psalmus.**

cati qui habitant in domo tua dō:
in celsa glōria laudabunt te.

Quam dilecta taber-
nacula tua domine
virtutum: concupiscit
et deficiat anima mea in a-
trina domini. **C**or meū
et caro mea: exultauerūt
in deum vivum. **E**tem
passer inuenit sibi domū:
et turtur indium ubi repo-
nat pullos suos. **A**lterna
tua domine virtuti: rex
meus et deus meus. **B**e-
atus vir cuius est auxiliū
abste: ascensiones ī corde
suo disposuit in valle lac-
marum: in loco quem po-
suit. **E**tem benedicti-
onem dabit legislator:
ibunt de virtute in vir-
tutem: videbitur deus de-
orum in syon. **D**omine
deus virtutum exaudi
orationem meam: auri-
bus percipe deus iacob.
Profecto: noster aspi-
ce deus: et respice in faciē
xp̄isti tui. **Q**uia meli-
or est dies vna in atrijs
tuis: super milia. **E**legi
abiectus esse in domo dei
mei: magisq̄ habitare ī
tabernaculis peccatorum.
Quia misericordiam
et veritatem diligit deus:

gratiam et gloriā dabit
dñs. **N**on priuabit bo-
nis eos qui ambulant ī
innocentia: dñe virtuti
beatus homo qui sperat
in te. **psalmus.**
Fundamenta eius
in montibus sc̄is:
diligit dominus portas
syon super omnia taber-
nacula iacob. **G**loriosa
dicta sunt de te: ciuitas
dei. **M**emor ero raab et
babilonis sciencium me
ecce alienigene et ty-
rus et populus ethiopiū
hī fuerunt illic. **Q**uoniam
quid syon dicet homo: et
homo natus est in ea: et
ip̄e fundauit ei altissimū.
Dominus narrabit ī
scripturis populorum:
et principum hominū qui
fuerunt in ea. **S**icut le-
tantur omnium: habita-
cio est in te. **psalmus.**
Domine deus salutaris
mee: ī die clamaui
et nocte coram te. **E**ntret
in conspectu tuo oratio
mea: inclina aurem tuā
ad precem meam. **Q**uia
repleta est malis anima
mea: et vita mea ī ferno

appropinquauit. **E**thi-
natus sū cum descenden-
tibus in lacum: factus
sum sicut homo sine ad-
iutorio inter mortuos li-
ber. **S**icut vulnerati do-
mientes in sepulchris quo-
rum non es memor am-
plius: et ip̄i de manu tua re-
pulsī sunt. **P**osuerunt
me in lacu inferiori: ī te-
nebris et ī vmbra mor-
tis. **S**uper me confir-
matus est furor tuus: et
omnes fructus tuos in-
dixisti super me. **N**on
ge fecisti notos meos a
me: posuerunt me abho-
minationem sibi. **T**ra-
ditus sum et non negredi-
ebar: oculi mei languerūt
pre inopia. **C**lamaui
ad te domine: tota die ex-
pandi ad te manus meas.
Quoniam mortuus fa-
cies mirabilia: aut medi-
ci suscitabunt et confite-
buntur tibi. **Q**uoniam
narrabit aliquis ī sepul-
chro misericordiam tuā:
et veritatem tuam ī per-
ditione. **Q**uoniam cog-
noscentur in tenebris mi-
rabilia tua: et iusticia tua

in terra oblivionis. **E**t
ego ad te domine clamaui
et mane oratio mea p̄ene-
met te. **E**t quid dñe re-
pellis orationem meam:
auerti faciem tuam a me.
Pauper sum ego et in
laboribus a iuuetute me-
a: exaltatus autem humi-
liatus sum et cōturbatus.
Non me transierunt ire
tue: et terrores tui contur-
bauerunt me. **C**ircum-
dederunt me sicut aqua
tota die circūdederūt me
simul. **E**longasti a me
amicum et proximum: et
notos meos a miseria. **ps.**
Misericordias dñi: in
eternum cantabo.
In generatione et gene-
rationem: annūciabo ve-
ritatem tuam ī ore meo.
Quoniam dixisti in eternum
misericordia edificabitur
in celis: preparabitur ve-
ritas tua in eis. **C**onspo-
si testamentum electis
meis: mirauit dauid suo
meo: vsq̄ in eternū pre-
parabo semen tuum. **E**t
edificabo in generatione
et generationem: sedem
tuam. **C**onfitebuntur

celi mirabilia tua domine:
etenim veritatem tuam in
ecclesia sanctorum. **Q**uo
nam quis in nubibus
equabitur domino: simi
lis erit deo in filiis dei. **D**e
us qui glorificatur in co
silio sanctorum: magnus
et terribilis super omnes
qui in circuitu ei sunt. **Q**uie
deus virtutum quis simi
lis tibi: potens es domine
et veritas tua in circuitu
tuo. **Q**uoniam dominaris po
testati maris: motu au
tem fluctuum eius tu miti
gas. **Q**uoniam humiliasti si
cut vulneratum superbum:
in brachio virtutis tue
disperisti inimicos tuos.
Qui sunt celi et tua est
terra: orbem terre et plem
tudinem eius tu fundasti:
aquilonem et mare tu cre
asti. **E**labora et hermon
in nomine tuo exultabit
tuum brachium cum poten
cia. **I**nmetur manus
tua et exaltet dextera
tua: iusticia et iudicium
preparatio sedis tue. **M**i
sericordia et veritas pre
cedent faciem tuam: bea
tus populus qui scit iubi

lationem. **D**omine in
lumine vultus tui am
bulabunt: et in nomine
tuo exultabunt tota die:
et iusticia tua exalta
buntur. **Q**uoniam glo
ria virtutis eorum tu es:
et in beneplacito tuo exal
tabitur eorum nostrum.
Quia dominum est assump
tio nostra et sancti israel
regis nostri. **E**nim locu
tus es in visione sanctis
tuis: et dixisti posui ad
iutorum in potente: et ex
altavi electum de plebe me
a. **M**emini dauid seruum
meum: oleo sancto unxi
eum. **M**anum enim mea
auxiliabitur ei: et brachium
meum confortabit eum.
Nichil proficiet inimicus
in eo: et filius iniquita
tis non apponet nocere
eum. **E**t concidam a fa
cie ipsius inimicos eius:
et odientes eum in fugam
conuertam. **E**t veritas
mea et misericordia me
a cum ipso: et in nomine
meo exultabitur coram
eius. **E**t ponam in ma
nu manum eius: et in flu
minibus dexteram eius.

Ipse invocabit me pa
ter meus es tu: deus me
us et susceptor salutis
mee. **E**t ego primoge
nitum ponam illi: excelsu
sum pre regibus terre. **I**n
eternum seruabo illi mise
ricordiam meam: et tes
tamentum meum fidele
ipso. **E**t ponam in se
culum seculi semen eius:
et thronum eius sicut di
es celi. **S**i autem dereli
querunt filii eius legem
meam: et in iudiciis meis
non ambulauerunt. **S**i
iusticias meas prophana
uerint: et mandata mea
non custodierint. **U**isi
tabo in virga iniquitates
eorum: et in verberibus
peccata eorum. **M**iseri
cordiam autem meam non
dispergam ab eo: neque no
cebo in veritate mea. **N**e
que prophanabo testamen
tum meum: et que proce
dunt de labijs meis non
faciam irrita. **S**emel iu
raui in sancto meo: si da
uid mentiar: semen eius
in eternum manebit. **E**t
thronus eius sicut sol in
conspectu meo: et sicut

lima perfecta in eternum
et testis in celo fidelis. **Q**ui
vero repulisti et desperis
ti: distulisti christum tuum.
Auertisti testamentum
serui tui: prophanaasti in
terra sanctuarium eius.
Destruxisti omnes se
pes eius: posuisti firma
mentum eius formidine.
Impuerunt eum om
nes transeuntes viam:
factus est opprobrium
vicinis suis. **E**xaltasti
dexteram deprimentium
eum: letificasti omnes
inimicos eius. **A**uer
tisti adiutorium gladii ei
us: et non es auxiliatus
ei in bello. **D**estruxisti
eum ab emundatione:
et sedem eius in terra col
lisisi. **M**inorasti dies
temporis: perfudisti eum ^{eius}
confusione. **U**squequo
domine auertis in finem:
exardescet sicut ignis ma
tua. **M**emorare quod mea
substantia: nunquid enim
vane constituisti omnes
filios hominum. **Q**uoniam
est homo qui viuet et non
videbit mortem: eruet
animam suam de manu

inferi. **I**bi sunt miseri: die tue antique domine: sicut iurasti dauid in veritate tua. **E**mo: esto domine opprobrii seruorum tuorum: quod continuum in sinu meo multarum gentium. **Q**uod exprobrauerunt inimici tui die: quod exprobrauerunt commutationem christi tui. **B**enedictus dominus in eternum: fiat fiat. **Psalmus:**

Qui habitat in adiutorio altissimi: in protectione dei celi commorabitur. **D**icit domino susceptor meus es tu et refugium meum: deus meus sperabo in eu. **Q**ui ipse liberauit me de laqueo venantium et a verbo aspero. **S**capulis suis obumbrabit tibi: et sub pennis eius sperabis. **A**lagitta volante in die a negotio perambulante in tenebris: ab insidiis et de mormo meridiano. **A**dvent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis: ad te autem non appropinquabit. **C**onvertamur oculis tuis considerabis: et retributionem peccatorum

casto. ardeabit te veritas eius: non timebis a timore nocturno

videbis. **Q**ui tu es die spes mea: altissimi posui in refugium tuum. **N**on accedat ad te malum: et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. **Q**ui angelis suis mandavit de te: ut custodiant te in omnibus viis tuis. **I**n manibus portabunt te ne forte offendas: ad lapidem pedem tuum. **S**uper aspidem et basiliscum ambulabis et conculcabis leonem et draconem. **Q**ui in me speravit liberabo eum: protegam eum quoniam cognovit nomen meum. **C**lamavit ad me et ego exaudia eum: cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum et glorificabo eum. **L**ongitudine dierum replebo eum: et ostendam illi salutare meum. **Psalmus:**
Cantate domino canticum novum: canticum domino. **B**enedicite domino et benedicite nomini eius: annunciate de die in diem salutare eius. **I**n annunciate iter gentes gloria eius: in omnibus populis mirabilia eius. **Q**ui magnus dominus et laudabilis nimis: terribilis est super omnes deos.

Qui omnes domini gentium de monia dominus autem celos fecit. **C**onfessio et pulcritudo in conspectu eius: scintilla et magnificentia in sanctificatione eius. **A**fferre domino patrie gentium: afferre domino gloria et honorem: afferre domino gloriam nomini eius. **C**ollite hostias et introite in atria eius: adorare domini in atrio sancto eius. **C**omo ueatur a facie eius vniuersa terra: dicite in gentibus: quia dominus regnavit. **E**t enim correxit orbem terre: qui non commouebatur: iudicabit populos in equitate. **E**t erunt celi et exultet terra: commoueatur mare et plenitudo eius gaudebit cum per omnia que in eis sunt. **E**t exultabunt omnia ligna siluarum a facie domini: quia venit quoniam venit iudicare terram. **I**udicabit orbem terre in equitate: et populos in veritate sua. **D**ominus regnavit exultet terra: letetur insula multe. **I**ubes et caligo in circuitu eius: iustitia et iudicium correctio sedis eius. **R**egis ante ipsum praedet: et inflamabit in circuitu inimicos eius. **A**lluxerunt fulgura eius: vidit et

commota est terra. **M**ontes sicut cera fluxerunt a facie domini a facie domini omnis terra. **A**nnu ciaverunt celi iustitiam eius: et viderunt omnes populi gloriam eius. **C**onfundatur deus qui adorant sculptilia: et qui gloriantur in simulacris suis. **A**dorare cum omnis angeli eius: audiuit et letata est syon. **E**t exultauerunt filie iude: propter iudicia tua domine. **Q**ui tu dominus altissimi super omnem terram: nimis exaltatus es super omnes deos. **Q**ui dirigis dominum odite malum custodit dominus animas sanctorum suorum de manu peccatorum liberavit eos. **E**x orta est iustitia: et rectis corde leticia: **M**etamini iusti in domino: et confitemini memorie sanctificationis eius. **P**s.
Cantate domino canticum novum: quia mirabilia fecit. **S**alvauit sibi dextera eius: et brachium sanctum eius. **M**otum fecit dominus salutare suum: in conspectu gentium reuelavit iustitiam suam. **R**ecor datus est inimicus sue: et vitatus sue domui israel. **C**onuerterunt omnes termini terre: salutare dei nostri. **R**ubilate

do ois tua: cātate et exulta
te et psallite. **P**salte do
mino in cythara i cythara
et voce psalmi in tubis du
ctilibz: et voce tube cornee.
Tubilate i cōspectu regis
dñi: moueatur mare et ple
nitudo eius: orbis terrarū
et q̄ habitāt i eo. **L**umina
plaudēt manu simul mōtes
exultabūt a cōspectu domini:
qm̄ venit iudicare terram.
Iudicabit orbē terrarū
i iusticia: et p̄p̄os i equitate.
Dñs regnauit nascā
tur p̄p̄li: qui sedes
sup dixerubim: moueatur
t̄ra. **D**ñs i syon magnus
et excelsus sup ois p̄p̄os.
Cōfiteantur noi tuo ma
gno: qm̄ terribile et sanctū
ē: et honor regis iudiciū di
ligit. **Q**ui parasti directi
ones: iudiciū et iusticiam
i iacob tu fecisti. **E**xaltate
dñm deū nr̄m: et adorate
scabellū pedū ei: qm̄ factū
est. **M**oyses et aarō i sacer
dotibz eius: et samuel iter
eos q̄ inuocāt nomen eius.
Inuocabāt dñm et ip̄e
exaudiebat eos: i colūpna
nubis loquebatur ad eos.
Custodiebāt testiōia

eius: et preceptū qd̄ dedit
illis. **D**ñe deus nr̄ tu ex
audiebas eos: deus tu pro
picius fuisti eis: et vlascēs
in ois adiuentiones eoz.
Exaltate dñm deū nos
trū: et adorate i mōte sac
to eius: qm̄ sanctus dñs
deus noster. **Psalms:**
Benedic aīa mea dñō
et oīa que i tra me
sūt noi scō eius. **B**enedic
aīa mea dñō: et noli obli
uisci oīs retributiones
eius. **Q**ui propiciatur
oibz iniquitatibz tuis qui
sanat oīs infirmitates tu
as. **Q**ui redimunt de iteri
tu vitā tuā: qui coronat
te i mīa et misericordiis.
Qui replet i bonis desi
deriū tuū: renouabitur
vt aquile iuuentutis tua.
Faciēs mīas dñs et iu
diciū: oibz iuriā pacien
tibz. **N**otas fecit vias su
as moysi: filijs israel vo
lūtates suas. **C**ōfessor
et misericors dñs: lōga
mīis et multū miseri
cors. **N**ō ip̄erpetuū in
scetur: neq; in eternū cō
minabitur. **N**ō secūdu

neq; secūdu iniquitates no
stras retribuit nob̄. **Q**m̄
secūdu altitudinē celi a ter
ra: corroboraui mām
suā sup timētes se. **Q**uā
tū distat ortus ab occide
te: longe fecit a nobis in
iquitates nīas. **Q**uomō
do misertur pater filiorū:
misertus ē dñs timētibz
se: qm̄ ip̄e cognouit figurā
tū nr̄m. **R**ecordat̄ ē qm̄
pulsus fumus: homo factus
fenu: dies ei tanq̄ flos a
gri sic efflorescit. **Q**m̄ spi
ritus pertransibit in illo et
nō subsistet: et nō cogno
scet amplius locum suū.
Mia autē dñi ab eterno
et vsq; in eternū: sup timē
tes eum. **E**t iusticia illi
i filios filiorū: his qui ser
uant testamētū ei. **E**t
memores sūt mandatorū
ip̄ius: ad faciendum ea.
Dñs in celo parauit se
dem suā: et regnū ip̄ius
oibz dominabitur. **B**ene
dicite dñō oīs angeli ei:
potētes virtute: facientes
verbū illi ad audiendā vo
cē sermonū ei. **B**enedici
te dñō oīs virtutes ei: mi
nistri ei qui facitis volun

tatē ei. **B**enedicite dñō
oīa opera ei: i oī loco dñi
aionis ei benedic aīa mea
domino. **psalmus:**
Benedic aīa mea dñō:
dñe deus meus mag
nificatus es vehementer.
Confessionē et decorē
idisti: amictus humine
sicut vestimēto. **E**xten
dēs celū sicut pellē: qui te
gis aquis superiora ei.
Qui ponis nubē ascensū
tuū: q̄ ambulas sup penas
vētorū. **Q**ui facis āgelos
tuos spūs: et ministros tu
os ignē vrentē. **Q**ui fun
dasti terrā sup stabilitatem
suā: nō inclinabitur i scdm̄
seli. **A**bissus sicut vesti
mētū amictus ei: sup mō
tes stabūt aque. **A**b ier
patione tua fugiēt: a voce
tonitru tui formidabūt.
Ascendūt mōtes et descē
dūt cāpi: i locū quē funda
sti eis. **T**erminū posuisti
quē nō trāsgrediētur: ne
q; cōuertētur opire terrā.
Qui emittis fōtes in cō
uallibz: iter medii mōcū
pt̄asibūt a que. **N**ota
būt omnes bestie agri: ex
pectabūt onagri i sitē sua.

Super ea volucres celi ha-
bitabunt: de medio petrar-
dabunt voces. **L**igabis mō-
tes de superioribus suis:
de fructu operū tuorū facia-
bitur terra. **P**roduces fe-
mī iumentis: et herba ser-
uituti hominū. **E**t educa-
bis panē de frā: et vinū letificet
cor hominis. **E**t expleat fac-
iē in oleo: et pams cor hominis
confirmet. **S**aturabitur
ligna capri: et cedri libam-
q̄s plātauit: illic passerēs
indificabunt. **E**rody do-
mus durē eorū: mōtes ex-
celsi ceruus: petra refugium
erinnacis. **F**ecit lunam in
tēpora: sol cognouit occasū
suū. **C**onfisti tenebras et
facta ē nox: in ipsa p̄transibūt
omēs bestie silue. **C**atuli
leonū rugientes vt rapiāt:
et querāt a deo escā sibi. **Q**ui-
tus est sol et congregati sūt
et in cubilibz suis collocabū-
tur. **S**cribit homo ad op̄-
suū: et ad operationē suā
vsq; ad vesperā. **Q**uā ma-
gnificata sūt opa tua dñe
oia in sapientia fecisti: impleta
est terra possessione tua.
Et mare magnū et spa-
ciosū manibz: illic reptalia

quorū nō ē numerus. **I**n
maha pusilla cū magnis:
illic naues p̄transibūt.
Concedo iste quē forma-
sti ad illudendū ei: oia a te
expectit: vt des illis escā in
tēporē. **M**ante te illis col-
ligēt: aperiete te manum
tuā oia implebūtur bonita-
te. **R**uertente autē te fa-
ciē turbabūtur: auferes
spiritū eorū et deficiēt: et
in puluere suū reuertentur.
Mitte spiritū tuū et
creabuntur: et renouabis
faciē terre. **S**it gloria do-
mini in seculū: letabitur
dñs in operibz suis. **C**um re-
spiciat terrā: et faciat eā tre-
mere: qui tangit montes
et fumigant. **C**antabo
dño in vita mea: psallam
deo meo q̄ dñi sū. **S**ecū-
dū sit ei eloquū meū: ego
vero delectabor in domio.
Deficiant peccatores
a terra: et iniqui ita vt nō
sint benedic aīa mea dño.

Incipit cōmune sanc-
torū secūdi vsū romane
curie: nū fratrū minorū.
In natali apolorū. In
p̄mis vesp̄is. añ. Hec est
p̄ceptū. cū reliq̄s āt̄p̄lo-
nis. ps. Dixit dñs. In fine
ps. Laudate d. Ep̄s. Ep̄l. ij.

Fratres iā
non estis
hospites ⁊
aduenie: s̄
estis ciues
sanctorū
et domestici dei: superedi-
ficati supra fundamētū

apostolorum et prophetarum.
Hymn. **E**xultet celum.
V. In omnem terram exiit
sonus eorum. **R.** Et in fines
orbis terre verba eorum. **Ad**
magii. añ. Caudent enim
vos in conciliis et in syna-
gogis suis flagellabunt vos
et ante reges et presides du-
cemini propter me in testi-
monium illis et gentibus. **Oro:**
Quesumus omni-
potens deus: ut be-
atus apostolus tuus. **M.**
tui pro nobis imploret
auxilium: ut a nostris rea-
tibus absoluti: a cunctis
etiam periculis eruiamur.
Per. Oro plurimorum apostolorum.
Deus qui nos annua
apostolorum tuorum.
N. et M. solempnitate le-
tificas: presta quesumus:
ut quorum gaudemus
meritis: instruiamur ex-
emplis. **Per do. Ad matuti-
nas Inuitatorum.** Regem
apostolorum dominum. Veni-
te adoremus. **ps: Elemen-
te.** Aliud inuitatorum. Gau-
dete et exultate. Quia no-
mina vestra scripta sunt in
celis. **ps: Elemen-
te exultem.** Istud inuitatorum. Gau-

dete et exultate. Dicitur in
fests sancti iacobi. sancti
bartholomei. sancti matthei.
sancti luce. sanctorum sy-
monis et iude. sancti ma-
thie. sancti barnabe. **Hymn?**
Eterna christi mune-
ra: apostolorum
gloriam: laudes canen-
tes debitas letis canamur
mentibus. **E**ccliesiarum
principes: belli triumphales
duces: celestis aule
milites: et vera mundi
lumina. **E**uota sanc-
torum fides: iuncta spes
credentium: perfecta christi
charitas: mundi trium-
phat principem. **E**n hijs
paterna gloria: in hijs
voluntas spiritus: exul-
tat in hijs filius: celum
repletur gaudio. **E**c-
cunum redemptor quesu-
mus: ut ipsorum consortio:
iungas precantes serui-
les: in sempiterna secu-
la. Amen. **In primo noc-
turno. añ.** In omnem ter-
ram exiit sonus eorum: et
in fines orbis terre verba
eorum. **ps: Celi enar. añ.**
Clamauerunt iusti in domino
exaudiuit eos. **ps. Benedi-**

cam. **Añ.** Constitues eos
principes super omnem terram
memores erunt nominis
tui domine. **ps: Fructuant.**
V. In omnem terram exiit
sonus eorum. **R.** Et in fi-
nes orbis terre verba eorum.
Sermo sancti gregorii
pape de omnibus euange-
liorum. Lectio prima.
Scriptum est spiri-
tus domini ornauit
celos. Ornamenta autem
celorum sunt virtutes
predicantium. Que vide-
licet ornamenta: pau-
lus enumerat dicens.
quid Alij per spiritum datur
sermo sapientie: alij ser-
mo scientie secundum
eundem spiritum. Alij
fides in eodem spiritu.
alij gratia sanctorum in
vno spiritu. alij operatio
virtutum. Alij prophete-
tia. alij discretio spiri-
tuum. alij genera lingua-
rum. alij interpretatio
sermonum. Addec autem
omnia operatur vnus
atque idem spiritus: di-
uidens singulis prout
vult. Quot ergo sunt
bona predicantium: tot

sunt ornamenta celorum.
Nunc rursus scriptum est.
Verbo domini celi firma-
ti sunt. Verbum enim do-
mini: filius est patris.
R. Ecce ego mitto vos sicut
oues in medio luporum dicit
dominus. Estote ergo prudentes
sicut serpentes et simplices
sicut columbe. **V.** Dum lucem
habetis credite in lucem ut
filij lucis sitis. Estote. **lc. ij.**
Sed eisdem videli-
cet sanctos aposto-
los: ut tota simul triu-
tas ostendatur operata:
repente de sancti spiritus
diuinitate adiungitur.
Et spiritus eius: omnis
virtus eorum. Celorum
igitur virtus de spiritu
sancto sumpta est: quia
mundi huius potestati-
bus contraire non presu-
merent: nisi eos sancti
spiritus fortitudo solidas-
set. Quales namque doc-
tores sancte ecclesie ante
aduentum huius spiritus
fuerunt scimus: et post
aduentum illius: au-
toritatis facti sunt com-
piscamus. Certe ipse pa-
stor ecclesie petrus: qua-

celos

te debilitatis quanteq;
formidinis ante huius
spiritus aduentū fuerit:
ancilla hostiaria exquisi
ta dicat. Una enim mul
eris voce percussus dum
mori timuit: vitam ne
gavit. Et tunc petrus ne
gavit in terra: quando
latro confitebatur i cruce.

R. Tollite iugum meum
super vos dicit dñs. et di
scite quia mitis sum et hu
milis corde. **Jugum** enim
meū suave est et onus meū
leue. **V.** Et invenietis re
quiem animabus vestris.
Jugum. **Lectio tertia.**

Sed vir iste tante
formidinis: qua
lis post aduentū huius
spiritus existat audiam.
fit conventus magistra
tū atq; seniorū: celsis de
nūciatur apostolis ne in
nomine ihesu loqui debe
ant. Petrus magna auc
toritate respondit. Obe
dire oportet deo magis
q̃ hominibus. Et rursū.
Si in conspectu dei iusti
est vos potius audire q̃
dei iudicare. Nō enim
possumus que audivim

et vidimus nō loqui.
Et illi quidē ibant gau
dentes a conspectu conci
lij: quoniam digni ha
biti sunt pro noīe iesu
contumeliam pati. Ecce
petrus gaudet in verber
ibus principū qui ante
in verbis timuit: et qui
prius ancille vocē requi
situs timuit: post adue
ntum spiritus sancti vires
principū celus premit.

R. Dum steteritis ante
reges et presides nolite co
gitare quomodo aut quid
loquamini. Dabitur enī
vobis in illa hora quid lo
quamini. **V.** Nō enī vos
estis qui loquamini. sed
spiritus patris vestri qui
loquitur in vobis. Dabi
tur enim vobis. **In secun
do nocturno. añ.** Princi
pes populorū congregati
sunt cum deo abazā. **ps.**
Omnes gentes. añ. **A**
disti hereditatem timent
ibus nomen tuū dñe. **ps.**
Exaudi deus depre. añ.
Annuncianerūt opem dei
et facta eius intellerūt.
ps. Exaudi deus oratio
nem. **V.** Constitues eos

principes super omnē terrā.
R. idemores erunt noīs
tū domine. **Lectio.**

Ibet oculos fidei:
in virtute huius
opificis attollere: atq;
sparsim patres novi te
stamenti ac veteris con
siderare. Et ecce apertis
oculis fidei. dauid. amos.
damelem. petrū paulū.
matthēu intueor: et sanct
iste spiritus qualis sit ar
tifer considerare volo: s;
in ipsa mea consideratiōe
defitio. Implet namq;
cytharedū puerum: et
psalmistam facit. Im
plet pastorem armenta
rū siccomoros vellican
tem et prophetam facit.
Implet abstinentem pu
erū: et iudicē senū facit.
Implet piscatorem: et
predicatorem facit. Im
plet persecutorem: et doc
torem gentiū facit. Im
plet publicanū: et euāge
listam facit. **R.** Vidi cō
iunctos viros habētes splē
didas vestes et angelus dñi
locutus est ad me dicens.
Isti sunt viri sancti facti a
mici dei. **V.** Et dei angeli

dei fortem volentem p me
diū celum voce magna cla
mantem et dicentem. Isti
sunt viri. **Lectio.**

Ualis est iste arti
fer spiritus. Mul
la ad dicendum mora a
gitur in omne quod vo
luerit. Ador enim ut te
tigerit mentem docet:
solūq; tetigisse docuisse
est. Nā humanū cor su
bito illustrat et imutat.
Abnegat hoc repente
quod erat: et exhibet qd
non erat. Pensemus sac
tos predicatorēs nostros:
quales iste spiritus fece
rit. Certe qui in vno cō
clau proindeorū metu
residebant: natiuitatis
sue singuli linguam no
uerant: et tamen nec lin
gua ea ipsa quā nouerāt
aperte xpm loqui presu
mebant. Tlenit spiritus
sanctus: et in ore eos do
cuit per diuersitatem lin
guarū: et in mente ex auc
toritate roborauit. Rem.
Beati eritis cum maledixe
rint vobis homines et per
secuti vos fuerint et dixerit
omne malum aduersum

vos mentientes propter me.
Gaudete et exultate: quoniam
merces vestra copiosa est
in celis. *V.* Cui vos oderint
homines et cum sepauerint
vos et exprobrauerint et eie
cerint nomen vestrum tanquam
malum propter filium hominis.
Gaudete et exultate. *Leod. vj.*

Experunt itaque et in
aliena lingua cri
stum predicare: qui de il
lo prius et in sua lingua
loqui metuebant. Inflam
matum enim cor: despectit
tormenta corporis: que
ante metuebat: vicit vi
carnalis formidinis: pre
amore conditoris. Et qui
prius suis aduersariis
succumbebant formidie:
eis iam preerant auctorita
te. Qui ergo in tante cel
situdinis eos culmine euect:
quid aliud dixerim nisi
quod mentes carnalium celos
fecit. Si ergo remanere
carnales nolumus: hunc
fratres carissimi viuifica
tem spiritum amemus.
Sed quia caro spiritum
nescit: dicit fortasse ap
se carnali cogitatione ali
quis. Quomodo dilige

valeo: quem ignoro. *R.*
Isti sunt triumphatores
et amici dei qui contemp
nentes iussa principum me
ruerunt premia eterna. *Mo*
do coronantur et accipiunt
palmam. *V.* Isti sunt qui
venerunt ex magna tribu
latione et lauerunt stolas
suas in sanguine agni. *Mo*
do coronantur. Gloria patri.
Adodo. In tercio noct. an.
Exaltabuntur cornua iu
sti alleluia. *ps.* Confite
bimur. *an.* Lux orta est
iusto alleluia. *et rectis cor*
de leticia alla. *ps.* Dominus
regnavit exultet. *Ant.*
Custodiebant testimonia
eius et precepta eius alla.
ps. Dominus regnum intrascatur.
V. Numis honorati sunt
amici tui deus. *R.* Numis
confortatus est principatus
eorum. Secundum ioba
nem. *Lecho septima.*

In illo tempore:
dixit ihesus disci
pulis suis. *Idoc est precep*
tum meum: ut diliga
tis invicem sicut dilexi
vos. Et reliqua. *Omnia*
Cleari greg. pape.
Uim dicta sacra

eloquia dominicas plena
sunt preceptis: quid est quod
de sola dilectione quasi de
singulari mandato dominus
dicit: hoc est preceptum
meum: ut diligatis invice
m sicut dilexi vos. nisi quia
omne mandatum de sola
dilectione est: et omnia
vnum preceptum sunt.
Quia quicquid precipi
tur in sola charitate soli
datur. Ut cum multi ar
boris rami ex una radice
prodeunt: et multe vir
tutes ex vna charitate ge
nerantur. nec habet aliqd
viriditatis amicus boni o
peris: si non manet in ra
dice charitatis. Precepta
ergo dominica et multa
sunt et vnum: multa pro
diversitate operis: vnum in
radice charitatis. *R.* Isti
sunt qui viventes in carne
plantaverunt ecclesiam sa
guine suo prout sunt de ter
ris corporum separata.
Quorum gentes sunt in celis
coequata. In omne ter
minum exultemus eorum: et
in fines orbis terre verba eo
rum. Quorum merita sunt
in celis. *Lecho octava.*

Valiter autem ista
dilectio sit tenen
da ipse insinuat qui in ple
risque scripture sue senten
tiis: et amicos iubet dili
gi in se. et inimicos dili
gi propter se. Ille enim
veraciter charitate habet:
qui et amicum diligit in
deum: et inimicum dili
git propter deum. Nam
sunt nonnulli qui diligunt
proximos: sed per affectum
cognitionis et carnis: qui
bus tamen in hac dilecti
one sacra eloquia non con
tradiciunt. Sed aliud est
quod sponte impeditur
nature: aliud quod pre
ceptis dominicis ex chari
tate debetur obediencia. Non
nimium et proximum dili
gunt: et tamen illa subli
mia dilectionis premia
non assequuntur: quia a
morem suum non spiritu
aliter sed carnaliter impen
dunt. *R.* Isti sunt vni sancti
quos elegit dominus in charitate
non ficta et dedit eis gloriam
sempiternam. Quorum doc
trina fulget ecclesia ut sol et
luna. *V.* Sancti per fidem
vicerunt regna operati sunt

iusticiam adepti sunt repro-
missiones. Quorum doctrina.
Gloria. Quorum. *Lectio. ii.*
Romde cum dñs
diceret hoc est pre-
ceptum meū vt diligati
inuicem: protinus addidit
sicut dilexi vos. ac si aper-
te diceret. Adhuc amate:
ad quod amavi vos. Qua
in re fratres charissimi so-
lenter intueendum est: q̄
antiquus hostis dñi men-
tem nostram ad rerum
temporalium dilectionem
trahit: infirmiorē cō-
tra nos proximū excitat:
qui ea ipsa que diligim⁹
auferre molitur. Nec cu-
rat antiquus hostis hec
faciens: vt terrena tollat:
sed vt charitatem in no-
bis feriat. Nam in odio
repente exardescimus: et
dum foris inuicti ēē cu-
pinus intus grauiter
ferimur. Dum parua fo-
ris defendimus: itus ma-
xima amittimus: quia
dum rem diligimus tē-
poralem: veram amitti-
mus dilectionem. Rem.
Fuerunt sine querela ante
dominū et ab inuicem non

sunt separati. Calicem dñi
biberunt et amica dei appel-
lati sunt. *¶* Tradiderunt
corpora sua propter deum
ad supplicia ideo coronati
et accipiunt palmam. Ca-
licem. Gloria. Calicem.
¶ Item de apostolis de
sermone sancti gregory
pape in om̄ibz euange-
liorum. *¶* *Lectio.*
Ergo remanere
carneles nolim⁹:
hunc fratres charissimi
uiuificantem spiritum
amemus. Sed quia ca-
ro spiritum nescit: dicat
fortasse carnali cogitati-
one apud se aliquis. Quo
modo diligere valeo quē
ignoro. Idē et nos con-
cedimus: quia mens
visibilibus intenti: vi-
dere non vult inuisibile.
Nulla enim nisi visibili
a cogitat: eap̄ et cū nō
agit eorum imagines
introitus trahit: dum
q̄ ymaginibus corpore-
is subiacet: argere ad i-
corporea nō valet. Et in-
de fit vt tam deterius
creatorem nesciat: q̄to
familiarius i cogitatōe

sua creaturam corporea
portat. *Lectio.*

Sed cum deum vi-
dere non possum⁹
habemus aliquid quod
agamus: vnde iter fiat
quo ad deū nostre intel-
ligentie oculus veniat.
Certe quem in se nullo
modo videre possumus
hunc in seruis suis iam
videre possumus: quos
dum mira cōspicimus
agere: certum nobis fit
in eorum mentibz deū
habitare. In re autem i
corporea a rebus corpo-
ralibus vsum traham⁹.
Nemo etenim nostrum
orientē sole clare: i spe-
ram illius intendendo
valet conspicerē: quia
tensi in eius radios oculi
reuerberantur. Sed dñi
sole illustratos montes
aspicimus: quia iā sol
ortus est videmus. *Lectio.*

Quia ergo solē in-
stare in seipso vi-
dere non possumus: illu-
stratos montes claritate
eius videamus: sanctos
videlicet apostolos: qui
virtutibus emicāt: in

raculis coruscant: quos
nati solis claritas perfu-
dit: et cum in seipso inuisi-
bilis sit: per hos quasi no-
bis per illustratos mōtes
se visibilem prebuit. Vir-
tus enim diuinitatis i se
quasi sol in celo est. Vir-
tutis enim diuinitatis in hominibz:
sol in terra. Solem ergo
iusticie intueamur i ter-
ra: quem videre non pos-
sumus in celo: vt dñi in
offenso pede operis p̄ hūc
in terram gradimur: ad
intueendum eum quādo
q̄ oculos et in celum le-
uemus. *Lectio.*

Sed quia ioffenso
pede iter nostrum
in terra agitur: si deus ac
proximus integra mente
diligatur: diligamus de-
um: amemus proximū.
Nec enim deus vere sine
proximo: nec proximus
vere diligatur sine deo.
Idem est q̄ spūs sanctus
bis legitur discipulis da-
tus: primo a dñō i terra
de gente: secundo dñō ce-
lo presidente. In tm̄ q̄ppe
datur vt diligatur proxi-
mus e celo vero vt dili-

gatur deus. Sed cur prius in terra postmodum e celo: nisi patenter datur intelligi: quia iuxta iohannis vocem qui non diligit fratrem suum quem videt: deum quem non videt quomodo potest diligere. **Lectio.**

Augustinus ergo proximi fratres: amemus eum qui iuxta nos est: ut peruenire valeamus ad amorem eius qui supra nos est. Adeditur mens in proximo quod exhibeat deo ut perfecte mereatur in deo gaudere cum proximo. Ad istum finem toto amore tendamus: in quo sine fine letabunt. Ibi supernorum civium societas sancta. ibi sollemnitas certa. ibi requies secreta. ibi pax vera. que nobis iam non reliquitur sed datur per dominum nostrum Iesum Christum. qui vivit et regnat cum deo patre in unitate spiritus sancti deus per omnia secula seculorum. Amen. Tu autem domine. Item de apostoli sermo sancti

augustinus episcopi. **Lectio.**

Augustinus frater charissimum dominum dicentem discipulis suis. Hec locutus sum vobis ut gaudium meum in vobis sit: et gaudium vestrum impleatur. Quod est gaudium Christi in nobis: nisi quod dignatur gaudere de nobis. Quod est gaudium nostrum quod datur implendum: nisi eius habere consortium. Propter quod beato petro dixerat: si non laudero te non habebis patrem meum. Gaudium ergo eius in nobis gratia ipsius est quam prestat nobis: ipsa est et gaudium nostrum. Sed de hac ille etiam ante mundi constitutionem et hominis susceptionem in sua eternitate gaudebat: quando elegit nos ante mundi constitutionem. **Lectio.**

Ec tamen recte possumus dicere quod gaudium eius plenum non erat. Non enim deus imperfecte aliquando gaudebat: sed illud eius

gaudium nobis non erat: quia nec nos in quibus esse posset iam eramus. Nec quando esse cepimus: cum illo esse cepimus. In ipso autem semper erat: qui nos suos futuros esse certissima sue prescientie veritate gaudebat. Proinde gaudium iam ipse de nobis perfectum habebat: quando nos prescindo et predestinando gaudebat. Neque enim ullus in illo eius gaudio metus esse poterat: ne forte non fieret quod se facturum esse presciebat. Sed neque cum id facere cepisset quod se facturum prescivit: gaudium eius quod beatum est crevit. Alioquin beator factus est: quia nos fecit. Absit hoc fratres. Dei beatitudo nec minor fuerat sine nobis: nec fit maior ex nobis. **Lectio.**

Audium igitur eius de salute nostra quod in illo semper fuit cum prescivit et predestinavit nos: cepit esse in nobis quando vocavit nos. Et hoc gaudium

merito nostrum dicimus: quo et nos beati futuri sumus. Sed hoc gaudium nostrum crescat et proficiat: et ad suam perfectionem perseverando protendat. Ergo inchoatur in fide renascentium: implebitur autem in premio resurgentium. Ecce unde dictum estimo: hec locutus sum vobis: ut gaudium meum in vobis sit: et gaudium vestrum impleatur. In vobis sit meum: impleatur vestrum. **Lectio.**

Semper erat meum plenum: et antequam vocaremini: cum vocandi a me presciremini: sed fit et in vobis: cum hoc efficiamini quod prescivi de vobis. Impleatur autem iam vestrum: quia beati eritis quod nati estis: sicut creati estis quod non fuistis. Beati inquit eritis si precepta mea observaveritis. Hoc est autem preceptum meum: ut diligatis invicem: sicut dilexi vos. Siue dicatur preceptum siue mandatum: ex uno verbo

greco utrūq; interpretat^r
quod est entole. Itā vero
et istam sententiam dixe
rat ubi ait. Mandatum
nouū do vobis: vt diliga
tis inuicem: sicut dilexi
vos: vt et vos diligatis i
nuicem. *Lectio.*

Mandati repetitio com
mendatio est. nisi quod
ibi dictum est mandatu
nouū do vobis. hic autē
hoc est mandatum meū.
Ibi tanq; nō fuerit ante
tale mandatu. hic tāq;
non sit aliud eius man
datum. Sed ibi dictum
est nouū: ne i vetustate
nostra perseueremus: hic
dictū est meum: ne cotēp
nendū putemus. Quod
autē hic dixit. hoc ē pre
ceptum meum velut nō
sit aliud: quid putam^r
fratres mei: Nunquid
nam solū eius de ista di
lectione mandatum est
qua diligamus inuicē:
Nonne est aliud maius:
vt diligamus deū. Aut
vero nobis de sola dilecti
one deus mandauit: vt
alia non inquiramus:

Certa certe *Lectio.*
comēdat apostol^{us}
dicens. Manent autem
fides spes charitas tria
hec maior autem horū
est charitas. Et si i cha
ritate hoc est in dilectio
ne concluduntur duo il
la precepta: maior tamē
dicta est hec sola. De fide
igitur nobis: q; multa
mandata sunt: q; multa
de spe: quis potest cuncta
colligere: quis enumerā
do sufficere. Sed intuea
mur quod ait idem apo
stolus. Plenitudo legis
est charitas. Eibi ergo ē
charitas: quidē quod
possit deesse: ubi autem
non est: quid est quod
possit prodesse. Demon
credit nec diligit: nemo
enim diligit: qui nō cre
dit. Frustra quidem sed
tamen posset sperare ve
mam qui non diligit:
nemo autem potest despe
rare qui diligit. *Lectio.*

Et inq; ubi dilectio
est: ibi necessario
fides et spes. Et ubi dilec
tio proximi: ibi necessa
rio dilectio dei. Qui enī

non diligit deum: quo
modo diligit proximi
tanq; seipm quando qui
dem non diligit i seipm.
Est quippe impius i im
pius. Qui autē diligit
iniquitatem nō plane di
ligit: sed odit animam
suam. Hoc ergo preceptū
dñi teneamus: vt nos in
uicem diligamus: i q;
quid aliud precepit faci
emus: quoniam quic
quid est aliud hic habe
mus. Discernitur quip
pe ista dilectio: ab ea di
lectione qua semiuicem
diligunt homines sicut
homines. Nam vt discer
neretur adiunctum est:
sicut dilexi vos. *Lectio.*

Quid autem di
lectinos christus:
nisi vt possimus regnare
cum ipso. Ad hoc ergo et
nos inuicē diligamus:
vt dilectionem nostrā
discernamus a ceteris:
qui non adhuc se inuicē
diligunt: quia nec dili
gunt. Qui autē se prop
ter habendum deum di
ligunt: ipi se diligunt.
Ergo vt se diligant deū

diligunt. Non est hec di
lectio in omnibus boni
tibus: pauci se proptēa
diligunt: vt sit deus oīa
in omnibus. Multi autē
se diligunt que sua sunt
querentes in omnibus.
Tu autem dñe. *Lectio*
sancti euangelij secūdu
iobānē. xij. Lectio. vij.

Hec est preceptum
meū vt diligatis
inuicem sicut dilexi vos.
Et reliqua. *De omnia*
sancti gregori pape:

Quidis quippe qui
nostra tollit muni
cus est. Sed si odio ceper
imus habere inimicum: i
tus est quod perdimus.
Cū ergo aliquid exterius
a proximo patimur con
tra occultum raptorem
vigilemus qui nūq; me
lius vincatur nisi cū rap
tor exterior amatur. Vna
quippe et sūma est proba
tio charitatis: si et ipse
diligatur qui aduersat^r.
Adhuc est q; ipsa veritas
et crucis patibulum susti
net: et tamen ipis suis
persecutoribus affectum
dilectionis ipedit dicens.

Pater ignosce eis quia
nesciunt quid faciunt.
Quid ergo nunc si inimicos
diligunt discipuli dum
vivunt. quando et tunc
inimicos diligit magister
cum occiditur. *Lectio. viij.*

Eius itaque dilec-
tionis summam:
dominus exprimit cum subiun-
git. Maior est dilectio-
nem nemo habet. ut ani-
mam suam ponat quis
pro amicis suis. Adon
etiam pro inimicis dominus
veniat. et tamen positi-
vum se anima pro amicis
dicebat: ut profecto no-
bis ostenderet: quia cum
diligendo lucrum facere de
inimicis possumus: etiam
ipsi amici sunt qui perse-
cuntur. Sed ecce nos usque
ad mortem nemo perse-
quitur. Unde ergo pro-
bare possumus an diliga-
mus. Sed est quod in
pace ecclesie debeat fieri.
unde clarescat si persecuti-
onis tempore mori pro di-
lectione valeamus. *Lectio. ix.*

Erte isdem beatus
Iohannes in episto-
la sua dicit. Qui habue-

rit substantiam mundi
huius et viderit fratrem
suum necessitatem habere
et clausit viscera sua
ab eo: quomodo charitas
dei manet in illo. Hinc
etiam beatus Iohannes
baptista ait. Qui habet
duas tunicas: det unam
non habenti. Qui ergo
tranquillitatis tempore
non dat pro deo tunicam
suam: quando in persecu-
tione daturus est animam
suam. Virtus ergo cha-
ritatis ut inuncta sit in
perturbatione: nutriat
per misericordiam in tran-
quillitate: quatenus omni
potenti deo primum dis-
cat sua impendere: post
modum se. Sequitur.
Vos amici mei estis si
feceritis que precipio
vobis. Quanta est miseri-
cordia conditoris nostri.
Servi digni non sumus:
et amici vocamur. *Lec-
tio sancti evangelij secun-
dum Iohannem. xv. lectio. vij.*

In illo tempore:
Dixit Iesus disci-
pulis suis. Hec mando
vobis ut diligatis invice-

sicut dilexi vos. Et reliqua.

Omelia sancti augustini

In episcopi. *¶*
In lectionem evan-
gelicam que hanc antece-
dit dixerat dominus. non vos
me elegistis sed ego elegi
vos: et posui vos ut caris
et fructui affertis: et fru-
ctus vester maneat: ut
quodcumque petieritis pa-
trem in nomine meo det
vobis. De quibus verbis
iam quod dedit dominus dis-
seruisse me meministis.
Hic autem dicit sequenti
scilicet lectione: quam cum
recitaretur modo audi-
stis. Hec mando vobis
ut diligatis invicem:
ac per hoc intelligere de-
bemus hunc esse fructum
nostrum. de quo ante
ait: ego vos elegi ut ca-
ris et fructum affertis:
et fructus vester maneat
Et quod adiunxit ut quod-
cumque petieritis patrem in
nomine meo det vobis
tunc utique dabit nobis:
si diligamus invicem: cum
hoc ipsum dederit nobis:
qui nos elegit non habere
fructum: quia non

eum nos elegeramus: et
posuit nos ut fructum affe-
ramus: hoc est invicem
diligamus quem fructum
sine illo afferre non pos-
sumus: sicut palmites
facere sine vite nichil pos-
sunt. *Lectio octava.*

Charitas ergo est fru-
ctus noster: quam
defunxit apostolus de cor-
de puro et conscientia bo-
na: et fide non ficta. Hanc
diligamus invicem: hanc
diligamus deum. Neque
enim vera dilectione di-
ligeremus invicem nisi di-
ligentes deum. Diligit
enim unusquisque proxi-
mum suum tanquam seipsum:
si diligit deum. Nam si
deum non diligit: non
diligit seipsum. In his au-
tem charitatis duobus pre-
ceptis: tota lex pendet et
prophete. Hic est fructus
noster. De fructu itaque
nobis mandans: hunc man-
do vobis inquit: ut dili-
gatis invicem. Unde et
apostolus paulus cum
contra opera carnis com-
mendare fructum spiritus
vellet: a capite hoc posuit.

fructus inquit spiritus
est caritas. Ac deinde
cetera tanq̃ ex isto capite
exorta: et religata conte-
runt. que sunt: gaudiū.
pax. longanimitas. ben-
gnitas. bonitas. fides.
mansuetudo. cōtinētia.

Quis autē? *Lcō. ix.*
bene gaudet nisi
qui bonū diligit unde
gaudet? Quis pacem ve-
rā: nisi cum illo potest
habere quem veraciter
diligit? Quis est longa-
nimitas in bono perseverā-
ter manendo: nisi ferueat
diligendo? Quis ē ben-
gnus nisi diligat cui opi-
tuletur. Quis est bonus
nisi diligendo efficiatur?
Quis salubriter fidelis:
nisi ea fide que per dilecti-
onem operatur? Quis v-
tiliter mansuetus: cui nō
dilectio moderetur? Quis
ab eo continet unde tur-
patur: nisi diligat unde
honestatur. Idcirco itaq;
magister bonus dilectio-
nem sic sepe commendat
tanq̃ sola precipienda
sit: sine qua non possūt
prodesse cetera bona: et q̃

non potest haberi sine ce-
teris bonis quibus homo
efficitur bonus. *Item de
eodem beati augustini
episcopi. om̃l. Lcō. vij.*

Magister bonus dilectio-
nem sic sepe commendat
tanq̃ sola precipienda sit:
sine qua non possunt p-
desse cetera bona et que
non potest haberi sine
ceteris bonis: quib; ho-
mo efficitur bonus. Pro
hac autem dilectione
patienter debemus mū-
di etiam odia sustinere.
Necesse est enim ut nos
oderit: quos cernit nolle
quod diligit. Sed pluri-
mū nos de seipso dñs cō-
solatur: qui cū dixisset
hec mando vobis ut dili-
gatis invicem. adiecit
atq; ait. Si mūdus vos
odit: scitote quia me pa-
orem vobis odio habuit.
Cur ergo membrū super
verticem se extollit? He-
cūlas esse in corpore: si
non vis odiū mundi su-
stinere cū capite. *Lc. viij.*

Si de mundo inquit
oderitis: mundus

quod suū erat diligeret.
Uniuerse hec utiq; dicit
ecclesie: quam plerum-
q; etiam mundi nomine
appellat: sicut est illud.
Deus erat in christo: mū-
dum reconcilians sibi. *¶*
tanq; illud. Non venit
filius hominis ut iudi-
cet mundum: sed ut sal-
uetur mundus per eum.
Totus ergo mundus ec-
clesia est: et totus mūdus
odit ecclesiam. Illudus
ergo odit mūdū: num-
cus reconciliatum: dāp-
natus saluatum. i. quina-
tus mundatum. Sed iste
mundus quem deus in
xpo reconciliat sibi: et qui
per xpm saluatur: et cui
omnia peccata per xpm
donantur: de mūdo elec-
tus est inimico dampna-
to contaminato. Ex ea-
dem quippe massa: que
sic tota in adam perijt q̃
nequaq; reconciliatiois
spes ablata fuit: fuit va-
sa misericordie in quib;
est mundus pertinēs ad
reconciliationem: quā
odit mundus ex eadem
massa: pertinens ad vasa

ire: que profecto relictā
sunt ad perditionē. De-
mā: cum dixisset dñs: si
de mundo fuissetis: mun-
dus quod suū erat dilige-
ret: continuo subiunxit.
Quia vero de mundo nō
estis: sed ego elegi vos de
mundo: propterea odit
vos mundus. *Lcō. ix.*

Ergo ipsi inde erāt
unde ut non esset
electi sunt inde: nō men-
tis suis quorum nulla
precesserant bona opera:
non natura que fuerat
tota per liberū arbitriū
in ipsa radice viciata: sed
gratūta id est vera grā.
Qui enī de mūdo mun-
dum elegit: fecit quod
elegit non enī iuuenisset
nisi fecisset: quia relique
per electionē salue facte
sunt. Si autem gratia i-
quit apostolus: iā non
ex operibus alioquin gra-
tia iam non gratia. Si
autem queratur quomo-
do se diligat mundus per-
ditionis qui odit mūdū
redemptionis: diligit se
falsa dilectione nō vera.
et promde falso se diligit

et vere odit. Qui enim diligit iniquitatem odit animam suam. Sed diligere se dicitur qui iniquitatem qua iniquus est diligit. et rursus odisse se dicitur: qui quod ei nocet diligit.

In festis euangelistarum omnia que de communibus sunt requirenda: dicitur de communibus apostolorum preter lectiones que hic ponuntur. Sermo sancti gregory pape super ezechielem in expositionibus. Lc. i.

Sancta quattuor animalia que proplexie spiritui futura preuidentur subtili narratione describuntur cum dicitur. Quattuor facies unius: et quattuor penne unius. Quid per faciem nisi notitia: et quid per pennam nisi volatus exprimitur: per faciem quippe unusquisque cognoscitur: per pennam vero in altum animi corpora subleuantur. Facies itaque ad fidem pertinet. penna ad contemplationem. Per fidem namque ab omnipotenti deo cognoscimur sicut ipse de suis omnibus

dicat. Ego sum pastor bonus et cognosco oves meas et cognoscant me mee. Qui rursus ait. Ego scio quos elegeri. Per contemplationem vero quia super nosmetipsos tollimur: quasi in aera leuamur. Lectio. ii.

Quattuor enim sunt facies unius: quia si requiras quid matheus de incarnatione domini sentiat: hoc nimirum sentit quod marcus lucas et iohannes sentiat. hoc nimirum quod lucas marcus et matheus. Si queras quid marcus: hoc quod matheus lucas et iohannes. Si queras quid lucas: hoc quod iohannes matheus et marcus. Quattuor ergo facies unius sunt: quia notitia a fide qua cognoscitur a deo ipsa est in uno: que simul in quattuor. Quicquid enim in uno inuenieris: hoc in omnibus simul quattuor recognoscas. Et quattuor penne unius: quia omnipotens

dei filium dominum Iesum christum omnes concorditer predicant: et ad diuinitatem eius mentis oculos leuantes: penna contemplationis volant. Lc. iii.

Euangelistarum ergo facies ad humanitatem domini pertinet: penna ad diuinitatem: quia in eum quem corporeum aspiciunt quasi faciem intendunt. Sed hunc diu esse in circumscriptum atque incorporeum ex diuinitate annuntiant per contemplationis pennam: quasi in aera leuantur. Quia itaque et una est fides incarnationis eius in omnibus et par contemplatio diuinitatis in singulis: recte nunc dicitur. Quattuor facies unius. et quattuor penne unius. Sed que virtus esset: si fide atque contemplationem domini habentes predicatorum illius opera non haberent. Sequitur. Et pedes eorum: pedes recti. Quid per pedes: nisi gressus actuum designantur. Quattuor ergo animalium pedes:

recti esse designantur quia sanctorum euangelistarum atque omnium perfectorum opera ad sequendum iniquitatem non sunt reuoluta. De sermone sancti gregory pape in expositione ezechielis. Lectio. iii.

Recti. Qui per pedes: nisi gressus actuum designantur. Quattuor ergo animalium pedes recti esse designantur. quia sanctorum euangelistarum atque omnium perfectorum opera: ad sequendam iniquitatem non sunt reuoluta. Hi autem pedes rectos non habent: qui ad mala mundi que reliquant reflectuntur: de quibus scriptum est. Canis reuersus ad vomitum suum: et sus lota in volutabro luti. Dolebat de quibusdam doctor egregius: quod pedum rectitudinem retro reuolutis serant quibus per irreparationem dicebat. Quo modo conuertimini iterum ad infirma et egena elementa mundi: quibus denovo seruire vultis.

Dies observatis et tempora et annos: timeo ne forte sine causa laboraverim in vobis. Quibus etiam alias ammonet dicens. Propter quod remissas manus et dissoluta genua erigite: et rectos gressus facite pedibus vestris. *Lecho quinta.*

Et vero in eisdem predicatoribus sanctis vite gravitas. fortitudo atque discretio monstrantur recte subiunguntur. Et planta pedis eorum: ut planta pedis vituli. Quod enim predicatorum facti bonum nomine designantur docet paulus apostolus legis testimonium exponens: non obturabis os boni triturati. In sanctis ergo predicatoribus placita est pedis vituli scilicet mature incedens: et fortis: et diuisa: quia unusquisque predicator et venerationem habet in maturitate: et fortitudinem in opere: et diuisionem ungule in discretionem. Non enim facile predicatio eius acci-

pitur: si levis in moribus esse videatur. Et nulla erit maturitatis ostensio: si contra aduersa omnia non affuerit operis fortitudo. *Lecho sexta.*

Virtutis autem meritum ipsa fortitudo operis amittit: si discreti intellectu non fuerit. Ecce enim dum sacram scripturam legimus: si omnia ad litteram sentiamus: virtute discretionis amissimus. Si omnia ad spirituale allegoriam ducimus: similiter indiscretionis stulticia ligamur. legunt enim sacra eloquia sancti predicatorum: et aliqui in hystoria litteram suscipiunt: aliquando vero per significationem littere spiritum requirunt. Et modo ergo facta bona precedentium patrum sicut iuxta hystoriam imitanda inveniunt imitantur: modo quedam iuxta litteram imitanda non sunt etiam spiritualiter intelligunt: et ad suum profectum tendunt: quod ali-

ud ergo sancti predicatorum in suo opere faciunt nisi quod in pede ungulam findunt. *Lecho sancti euangelij secundum lucam: v. Lecho vij.*

In illo tempore. Designavit dominus et alios septuaginta duos: et misit illos binos ante faciem suam: in omnem civitatem et locum quo erat ipse venturus. Et reliqua. *Omelia sancti gregorii pape.*

Omnibus et saluator noster fratres charissimi aliquando nos sermonibus: aliquando vero operibus ammonet. Ipsa etenim facta eius precepta sunt: quia dum aliquid tacitus facit: quid agere debeamus innotescit. Ecce enim binos in predicationem discipulos mittit: quia duo sunt precepta charitatis dei videlicet amor et proximi et minus quod inter duos haberi charitas non potest. Nemo enim propter se ad semetipsum habere charitatem dicitur:

sed dilectio se in alterum tendit: ut esse charitas possit. Binus ergo ad predicandum dominus discipulos mittit quatinus per hoc nobis tacitus inuat: quia qui charitatem erga alterum non habet: predicationis officium suscipere nullatenus debet.

Ene autem *Lecho viij.* dicitur quia misit eos ante faciem suam: in omnem civitatem et locum quo erat ipse venturus. Predicatores enim suos dominus sequitur. quia predicatio preuenit: et tunc ad mentis nostre habitaculum dominus venit. Verba exhortationis percurrunt: atque per hoc veritas in mente suscipitur. Hinc namque eisdem predicatoribus psalmus dicit. Parate viam domini: rectas facite semitas dei nostri. Hinc illis psalmista ait. Ite facite ei qui ascendit super occasum. Super occasum namque dominus ascendit: quia unde in passione occubuit: inde maiorem gloriam suam resurgendo

manifestauit. Super occasum videlicet ascendit: quia mortem quam pertulit resurgendo calcauit. Et ergo qui ascendit super occasum iter facimus: cum nos gloriam eius vestris mentibus predicamus: ut eas et ipse post veniens per amoris sui presentiam illustret. *Lectio nona.*

Messis autem predicatoribus: quid dicat audiamus. Illis quidem multa: operari autem pauci. Rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam. Jam messis multa sed operari pauci sunt quod sine graui merore loqui non possumus: quia et si sunt qui bona audiunt: desunt qui dicunt. Ecce sacerdotibus plenus est mundus: sed tamen in messe dei rarus valde inuenitur operarius: quia officium quidem sacerdotale suscipimus: sed opus officii non implemus. Sed pensate fratres charissimi: pensate quod dicitur. Rogate dominum messis: ut

mittat operarios in messem suam. Et os pro nobis petite ut digna in vobis operari valeamus: ne ab exhortatione lingua torpeat: ne postquam locum predicationis suscipimus: apud iustum iudicem nostra nos taciturnitas adducat. *Item de eadem beati gregory pape oratione. Lectio septima.*

Rogate ergo dominum messis: ut mittat operarios in messem suam. Et os pro nobis petite. ut digna in vobis operari valeamus: ne ab exhortatione lingua torpeat: ne postquam locum predicationis suscipimus: apud iustum iudicem nostra nos taciturnitas adducat. Sepe enim pro sua nequicia predicatorum lingua restringitur: sepe vero ex subditorum culpa agitur: ut eis qui presunt predicationis sermo subtrahatur. Ex sua quippe nequitia predicatorum lingua restringitur sicut psalmista ait. Peccatorum autem dicit

deus. Quare tu enarras iusticias meas? Et rursum ex vicio subditorum vox predicatorum prohibetur: sicut ad ezechielem dominus dicit. Linguam tuam adhaerere faciam palato tuo: et eris mutus nec quasi vir oburgans: quia domus exasperans est. Ac si aperte dicat. Idcirco tibi predicationis sermo subtrahitur: quia dum me in suis actibus plebs exasperat: non est digna cui exhortatio fiat. *Lectio. viii.*

Ex cuius ergo vitiis o predicatorum sermo subtrahitur non facile agnoscatur. Quia vero pastoris taciturnitas aliquando sibi: sepe autem subditis noceat: certissime scitur. Sed utinam si ad predicationis virtutem non sufficiamus: loca tamen nostri officii innocentia vite teneamus. Nam subditur. Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Multi enim cum regimini curam suscipiunt. ad lacerandos sub-

ditos mardesai: terrore potestatis exhibent. et quibus prodesse debuerant nocent. Et quia charitatis viscera non habent: dum videri appetunt: patres se esse minime recognoscunt. Humilitatis locum in elationem dominationis imitant. Et si quando extrinsecus blandiuntur: intrinsecus se mutant. De quibus alias veritas dicit. Veniunt ad vos in vestimentis ovium: intrinsecus autem sunt lupi rapaces. *Leo. ix.*

Considerandum nobis est: quia si aut agni inter lupos mittimur: ut sensum seruantes innocentie morsum malicie non habeamus. Qui enim locum predicationis suscipit mala inferre non debet sed tolerare: ut ex ipsa sua mansuetudine: malignorum mitiget et peccatorum vulnera in alijs ipse afflictionibus vulneratus sanet. Quae et si quando zelus rectitudinis erigit ut erga subditos seuiat: furor

ipse de amore sit non de cui
delitate: quatinus et iura
discipline foris exhibeat:
et intus paterna pietate
diligat: quos foris qua
si insequendo castigat.
Quod tunc bene rector
exhibet cum seipsum dili
gere per amorem prout
nescat cum nulla que mu
di sunt appetit: cum terre
ne cupiditatis oneribus
nequaquam mentis colla sup
ponit. **In natali vni
martyris ad vs. Epim.**

Beatus vir
qui inuen
tus est sine
macula: et
qui post aurum non abiit:
nec sperauit in pecunie
thesauris: quis est hic et
laudabimus eum: fecit enim
mirabilia in vita sua. **Ps.**

Deus tuorum militum:
foris et corona pre
mii: laudes canentes
martyris: absolue nexu
criminis. **H**ic nempe
mundi gaudia: et blan
dimenta notia: caduca
rite deputans: peruenit
ad celestia. **T**enas cu
currit fortiter: et sustulit

viriliter: pro te effundens
sanguinem: eterna dona
possidet. **E**t hoc prece
tu supplicat: te poscimus
pissime: in hoc triumpho
martyris: dimitte notia
seruilem. **A**ns et pr
lexis gloria: deo patri
et filio: sancto simul pa
trarchito: in sempiterna
secula. Amen. **V.** Gloria
et honore coronasti eum dñe.
R. Et constituisti eum sup
opera manuum tuarum. **A**d
magnificat. añ. **I**ste sanc
tus pro lege dei sui certauit
usque ad mortem: et a
verbis impiorum non ti
muit: fundatus enim erat
supra firmam petram. **P**ro
martyre non pontifice.

Resta que **Oratio.**
Sumus omni po
tens deus: ut qui beati.
N. martyris tui natali
cia colimus: intercessio
ne eius in tui nominis
amore roboremur. **P**er
dñm. **A**d eisdem. **Oratio.**

Resta quesumus
omnipotens deus:
ut intercedente beato. N.
martyre tuo: et a cunctis
aduersitatibus liberem

in corpore: et a prauis co
gritationibus mitemur
in mente. **P**er dominum.
Pro pontifice martyre.
Orationes sequentes:

Infirmis nostri
respicere omnipotens
deus: et quia pondus p
pre actionis grauat: be
ati. N. martyris tui at
que pontificis intercessio
gloriosa nos protegat.
Per dominum. **O**ratio.

Beatus qui nos beati.
N. martyris tui atque
pontificis anima solēpmi
tate letificas: concede pro
picius ut cuius natalicia
a colimus: de eiusdem etiā
protectione gaudeamus.
Per dñm. **A**d matutinas
Inuitat. **R**egē martyri
dñm. **V**enite adoremus.
Ps. **V**enite exultate. **ym.**

Deus tuorum militum.
In primo nocturno. añ.
In lege dñi fuit voluntas
eius die ac nocte. **Ps.** **B**ea
tus vir. añ. **P**redicatis pre
ceptum dñi constitutus est
in monte sancto eius. **Ps.**
Quare fre. añ. **E**loce mea
ad dñm elamam et exaudi
uit me de monte sancto suo.

Ps. **D**ñe quid. **V.** **G**loria
a et honore coronasti eum
dñe. **R.** Et constituisti eum
super opera manuum tuarum.
Sermo sancti augustini. **l**eo
prima scda vel quarta.

In omnibus scriptu
m: christianorum tempora
predicta sunt. **H**oc ideo:
quia futurum erat ut reger
terre qui propter ydola
persequerentur christianos
propter xpm ydola dele
rent: et subiugarentur ois
potestas iugo xpi: ut im
pleretur quod dictum est:
Ultus sum eos: **Q**uandē
ultus sum eos? **E**t iudicam
me de ipsis. **V**i dicam me
de ipsis inimicis meis. **Q**uō
me vindicam? **D**ecaden
do in eis errorem suscitā
do fidem. **C**orpus enim
xpi loquitur. **Q**uicquid
enim in omnibus malis
persequerentur christianos
deletum est. **R.** **I**ste sanctus
pro lege dei sui certauit usque
ad mortem et a verbis impio
rum non timuit. **F**undatus
enim erat supra firmam petram.
V. **I**ste est qui contempsit
vitam mundi et peruenit

ad celestia regna. fundatus.
Qmo em̄ *Leō. ij.*
quando te psequi-
tur: noli attendere figu-
ram illam quā fecit deus:
aut animam illam quā
spirauit deus. Non te p-
sequitur quod fecit deus:
sed malicia quam fecit
homo. Omnia quecūq;
fecit deus: laudat dñm.
Audistis in benedictio-
nibus: et audistis in oī
solempnitate quando le-
guntur: qm̄ omnia lau-
dant deum celestia terres-
tria angeli homines: lu-
minaria celi arbores fte:
flumina: maria. Quicqd
deus creauit: siue in celo
siue in terra: siue i mari
laudat deum. *R.* Iustus
germinabit sicut lilium. Et
florebit in eternū aū dñm.
N. Plantatus in domo dñi
in atrijs domus dei nostri.
Et florebit. *Lectio. iij.*

Quoniam aliquan-
do ibi audistis: qz
laudat deū auaricia. Nū-
quid aliquando ibi audi-
stis quia laudat deum
ebrietas? Nunquid ali-
quando ibi audistis qz

laudat deum luxuria? Nū-
quid aliquando ibi au-
distis: quia laudat deū
heresis? Omnia ista qua-
re non laudant deum?
Quia non sunt creata
a deo. Et arbor seruauit
quod creata est: homo
deleuit quod erectus est.
Si seruasset in se bonū
quod in illo creauit deus
id est ymaginem suam:
semper laudaret deum:
non solum lingua: sed
et vita. *R.* Iste cognouit
iusticiam et vidit mirabi-
lia magna et exorauit altis-
simū. Et inuentus est in
numero sanctorum. *N.* Iste
est qui contempsit vitam
mundi et peruenit ad cele-
stia regna. Et inuentus.
Gloria patri. Et inuentus.
In secundo nocturno. añ.
filij hominū fatote quia
dñs sanctum suū mirifica-
uit. *Ps.* Cū inuocarem.
añ. Scito bone volunta-
tis tue coronasti eū dñe.
Ps. Verba mea. añ. In
vniuersa terra gloria et ho-
nore coronasti eum. *Ps.*
Dñe dñs nr. *N.* Posui
sti dñe super caput eius.

R. Coronam de lapide pre-
cioso. *Lectio quarta.*

Ergo predicta sūt
et tempora nostra.
Sed in temporibz nostris
predicta sunt futura scis-
mata. Quomodo ergo pu-
gnauit illa ecclesia cōtra
dyabolum: sic et ista pu-
gnat. Nunquid cessat
pugnare aduersus dya-
bolum? Sic dictū est de
dyabolo: quia leo et dra-
co est. leo propter ipetū:
draco propter insidias.
Leo aperte nascitur: Dra-
co occulte insidiat. Pu-
gnauit ecclesia prioribz
temporibus aduersus le-
onem: pugnat modo ad-
uersus draconem. S; quo-
modo victus est leo vinci-
tur et draco. *R.* honestū
fecit illum dñs et custodiuit
eum ab inimicis et a seduc-
toribus tutauit illum. Et
dedit illi claritatem eternā.
N. Descenditq; cum illo
in foueam et in vinculis
non dereliquit eum. Et de-
dit illi claritatem. *Leō. v.*

Que fortitudo leonis
contra illū leonē
de quo dictum est: viciat

leo de tribu iuda. Et que
fortitudo draconis contra
mortem dñi qui suspen-
dit serpentem in ligno.
Triumphauit em̄ de mor-
te quam dyabolus propi-
guauerat per astutias su-
as hominū. Et cum exal-
taret moyses serpentem i
heremo in ligno: populus
qui mordebatur a serpēte
attendebat serpentem et
sanabatur. Sic et modo
quēcūq; mori morderit a
stutia et sathane: intueat
xpm̄ in ligno pendentem:
ibi enim mors occisa est:
dominus autem semper
vuit. Sed vt occideret
mortem vestitus ē morte.
R. Desideriū anime eius
tribuisti ei dñe. Et volun-
tate labiorum eius nō frau-
dasti eum. *N.* Quomā pre-
uenisti eum in benedictio-
nibus dulcedinis: posuisti
in capite eius coronam de
lapide precioso. Et volūta-
te labiorum eius. *Leō. vi.*
Quoniam cum potuit
mors mori nisi in
vita. Non moritur ama-
ritudo nisi in dulcedine:
non moritur frigus nisi

in calore non ē mortua
mors nisi in vita. Quis
est vita? Christus deus
noster. Sed vita induta
erat morte: crucifixus est
mortuus est et resurrexit:
tota vita interfecta morte
et deglutita morte iam
vita resurrexit: ut de illo
diceret apostolus. Scam
quia christus iam non
moritur et mors illi vl
tia non dominabitur.
Quia autē dominata ē
primo mors: volenti do
minata est. *R. Stola* in
auditis vidit cū dñs.
Et coronam pulchritudinis
posuit super caput eius. *V.*
Cibavit illum dñs pane
vite et intellectus et aqua
sapientie salutaris potavit
illum. Et coronam pulchri
tudinis. *Gloria* pñ et filio.
Et coronam pulchritudinis.
In tertio nocturno ant.
Iustus dñs et iusticias di
lexit equitatem vidit vultu
eius. *Ps.* In dño confido.
An. Hababit in taberna
culo tuo requiescet in mōte
sancto tuo. *Ps.* Dñe quis
habet. *An.* Posuisti domine
super caput eius coronam

de lapide precioso. *Ps.* Dñe
in virtute tua. *V.* Magna
est gloria eius in salutari
o. *R.* Gloriam et magnum
decorem impones super eum.
*Lectio sancti euangelij secū
dum lucā. ciii. Lectio. vii.*
In illo tēpore: Di
xit ih̄s turbis.
Si quis venit ad me et
non odit patrem suum:
et matrem et vxo rem et
filios et fratres et sorores.
adhuc autem et animā
suā: non potest meus
esse discipulus. Et reliq̄.
Emelia sancti gregori
Confide pape:
Remus fratres dñi
nissimi: que et q̄ta sunt
que nobis promittuntur
in celis: vilescant amno
omnia que habentur in
terris. Terrena nāq̄ sub
stantia superne felicitati
comparata: pondus est
non subsidium. Tempo
ralis vita eterne vite cō
parata: mors est potius
dicenda q̄ vita. Ipse enī
quotidianus defectus
corruptionis: quid ē ali
ud q̄ quedā prolixitas
mortis? Que nā ligua

dicere vel quis intellectus
capere sufficit illa supne
civitatis q̄ta sunt gau
dia: angelorum choris
interesse: cū beatissimus
spiritibus glorie condi
toris assistere: presentē
dei vultū cernere i circum
scriptum lumen videre:
nullo mortis metu affici:
in corruptionis perpetue
munere letari. *R.* Corona
aurea super caput eius: Ex
pressa signo sanctitatis glie
honoris et opus fortitudinis.
V. Quomam preuenisti
eum in benedictionibus
dulcedinis. posuisti in capi
te eius coronam de lapide
precioso. *Expressa. Itō. vii.*
Sed ad hec audita
iamq̄ illic cupit assistere
vbi se sperat sine fine gau
dere. Sed ad magna pre
mia preueniri nō potest:
nisi per magnos labores.
Vnde paulus egregius
predicator dicit. Non co
ronabitur nisi qui legit
time certauerit. Delectat
igitur mentem magnitu
do premiorū: sed non de
terreat certamē laborū.

34
Unde ad se venientibus
veritas dicit: Si quis ve
nit ad me et non odit pa
trem suū et matrem et vxo
rem et filios et fratres et so
rores. adhuc autem et a
nimam suā non potest
meus esse discipulus. Tu
autem dñe. *R.* Ille ē vere
martyr qui pro xp̄i nomie
sanguinem suū fudit. Qui
minas iudicium nō timuit
nec terrene dignitatis glo
riam quesivit sed ad celesti
a regna peruenit. *V.* Iustū
deduxit dñs per vias rectas:
et ostendit illi regnum dei.
Qui minas. *Gloria* patri.
Qui minas. *Lectio. ix.*
Sed per amictum libet
quomodo parētes
et carnaliter propinquos
precepimur odisse: qui
iubemur et inimicos dili
gere. Et certe de vxore ve
ritas dicit. Quod deus
coniunxit: homo nō se
paret. Et paulus ait: vi
ri diligite vxores v̄as
sicut et xp̄s ecclesiam.
Ecce discipulus vxorem
diligendam predicat:
cū magister dicat. Qui
vxorem non odit nō po

test meus esse discipulus. Nunquid aliud index in-
ciat: aliud preceps clamat: An simul et odisse possum
et diligere? Sed si vi pre-
cepti perpendimus vtrūq;
agere per discretionē vale-
mus: ut eos qui nobis car-
nis cognatione coniuncti
sunt: et quos proximis
nominis diligamus: et
quos aduersarios in via
dei patimur odiendo et
fugiendo nesciamus. Qua-
si enim per odiū diligitur:
qui carnaliter sapiens dū
praua nobis ingerit non
auditur. *R.* Domine pre-
uenisti eum in benedictioni-
bus dulcedinis. Posuisti in
capite eius coronam de la-
pide precioso. *V.* Vitam pe-
tuit a te tribuisti ei domine
longitudinem dierum in seculū
seculi. Posuisti. *Glia pū.*
Posuisti. R. sponsorum su-
per scriptum octauo loco
poni precipue consuevit
in festo sancti martini q̄
aut exilio aut alio genere
mortis passus ē sine san-
guinis effusione. *Resi-*
dūū sermonis de sermone
sancti augustini ep̄i. Lect.

Elia autem domi-
nata est primo mors
volenti dominata est. in-
flauit se aduersus eū sa-
telles: time index a quo
iudicabatur crexit ceruicē
et ait. Non michi respon-
des. Rugitus sicut leonis:
tument colla serpentis. Se-
dantur ad responsionem
agni: qui nouit occidere
leonem. Audi quia volē-
ti dominata ē mors. Cū
enim hec ab illo audiret.
R. Respondit. Non haberes
in me potestatem vllam
nisi tibi de super data fuisset.
Quis dedit de super
hanc potestatem? Deus.
Quis est deus? Pater et
filius et spiritus sanctus.
Ut ergo esset homini po-
testas in deum: ab ipso
deo accepit potestatem
homo ut iudicaret deū.
Deum occultum: hominem
manifestum. *Lectio.*
Ergo leonem et
draconem de quo
supra dictū est: possumus
cū dei adiutorio vincere
cum grandi timore et tre-
more ante oculos habea-
mus illud quod aposto-

lus ait. Aduersarius ves-
ter dyabolus tanq̄ leo ru-
giens aliquē deuorare que-
rens circuit. Et illud quod
de dracone nos apostolus
ammonet ut cū omni solli-
citudine caueamus. Ap-
taui vos inquit vni viro
virginem castam exhibere
christo. Sed timeo ne si-
cut serpens seducat etiam
astutia sua: ita et sensus
vestri corrumpantur a si-
licitate que est in christo
ibī. Quando ergo tibi a-
liqua publica tribulatio
nata fuerit: mibi ac scui-
am leonis itellige. Quā-
do vero te male concupis-
centie ad auariciam vel
humiā callida seductio-
ne sollicitant draconis
blandimenta cognosce. *Itō.*
S ergo fidem rectā
cupis fideliter custo-
dire: in aduersis fortis
esto contra leonis sententiā.
Si vero virginitatem aīe
integram seruare deside-
ras: q̄tum potes obsua-
blandimenta draconis:
ne forte si incautus sis:
quinq; sensus qui in te
sunt quasi quinq; virgi-

nes permittas corrumpi.
Quicquid enim pulchre
scit visu: quicquid molles-
cit a tactu: quicquid leno-
citatur odoratu: quicquid
blanditur auditu: in hys
omnibus si incauti fueri-
mus sinrepentibus concu-
piscuntur malis: aīe virgi-
nitatem corrumpi permit-
timus: et impletur in no-
bis illud quod p̄phetā
dictum est. Intuit mors
per fenestras nr̄as. Per hos
enim quinq; sensus: qua-
si per quasdam ianuas:
aut mors aut vita ad ani-
mam nostram ingreditur.
S Imus ergo *Lectio*
deus auxiliante de
illis quinq; virginibus sa-
pientibus que sicut in
euangelio legimus po-
tauerunt oleum in lam-
padibus suis: et quantum
possumus obseruemus:
ne inter stultas illas iue-
matur que de sola sibi co-
poris integritate plaudē-
tes virginitatem anime
per corruptionem quinq;
sensus perdidit: que
nec portauerunt oleum
secum: quibus dictū est.

quicquid dulcescit
gultu

Ite emittite vobis: a vende-
tibz oleum. Oleū enim
hoc loco adulatio est: et
laus humana. Vendunt
oleum omnes adulatores.
Ergo stulte ille dicte sūt:
que forissecus querebāt
laudem: non intus in cō-
scientia habebant. *Lectio.*

Ideo autem nō por-
tabant oleū secū:
que laudem in aliena li-
gua: non in conscientia
sua volebant habere. Ta-
men quid responderetur il-
lis stultis. Ne forte suffi-
ciat nobis. quomodo et
apostolus dicit: sed neq;
in ipsum iudico. Si ergo
conscientia nostra sub ex-
amine iudicij dei trepidat:
et q̄uis sibi recta putet:
tamen timet ne exeat in-
sticie regula de thesauris
illius et inueniatur tor-
tum quod videbatur rec-
tum: q̄to minus curare
debemus aliena iudicia
de nobis carissimi siue ma-
la siue bona. *Lectio.*

Ec valde gaudere.
debemus quando
laudamur nec cōtristari
quando vituperamur. q̄

nec dampnare iniuria:
nec coronare potest laus
falsa. Quādiu autē vi-
uimus hic: de nobisip̄is
nosip̄i iudicare non pos-
sumus. Non dico q̄ om-
nes cras erimus s; q̄ ho-
die sumus. q̄to minus
debemus moueri iudicijs
alienis q̄ de conscientia
nostra: que nobis perhi-
bet testimonium. Nam
gloria nostra debet ēē cō-
scientia nostra. Nichil ei
nos inuabit: que hic nō
fecerimus nā vni quēq;
opera sua inuabūt. aut
opera sua cum pressura
sunt. *Lectio.*

Itaq; fratres paulu-
lum aduertat cari-
tas vestra: vt dicā quod
volo et si nō sicut volo: s;
sicut dñs dedit et volu-
erit. Quod maxime neces-
sariū est quotidianis tēp-
tationibus et ecclesie ka-
tholice: que in temptatio-
nibus vivit: et in temp-
tationibus crescit: et in
temptationibus perdu-
rat: et in temptationi-
bus peruenit. Sed cum
peruenit succedit qui

es labori: recedit tempta-
tio: manet bñdictio. *Lectio.*

Ed rogo fratres ne
sine causa audiat:
ista tenete ruminare pal-
camini in ore: non recedat
de ore vestro quod modo
memorie commendatur.
Memoria hominis sic ē
quomodo venter pecoris.
Mortis quia in lege imū-
da dicta sunt animalia:
que nō ruminant. Que
autem ruminant: munda
sunt. Et quecūq; habent
vngulam fissā pertinent
ad discernendum: quid
dextrū: quid sinistrum.
Illuminatio enim perti-
net ad eos que cogitant
postea quid audierint et
temerint. Nam verum
manducamus: et in me-
moriam tanq̄ in ventre
mittitur. *Lectio.*

Ed quid facit pe-
cus quādo rumi-
nat. Illud quod in pre-
sepe iactum fuerat: et in
ventre repositum reuocat
ad os: et in ip̄a dulcedie
conquiescit. Hec dixi vt
commendarem vobis ne
sitis imundi tāq̄ pecora.

36
Acceptit illud in ventre post
ea non ruminat: et transit
tota dulcedo. Audite illd
exp̄esse et apte dictū alia
sententia: quod obscure
et misce de ruminatibz
animalibus dictum alio
loco aperte expositum est.
vt intelligamus quid sit.
Thesaurus desiderabilis re-
quiescit in ore sapientis:
stultus autem glutit illd.
Tu autem dñe. *Item de*
vno martyre. Sermo sic
ti maximi ep̄scopi. Lectio.

Decubendum vel
tre caritati sermo
nem: et festiuitati sancti
martyris. M. i q̄tū dñs
permiserit ip̄o auxiliāte
aliquid enarrare cupim⁹
et quod nostris viribus
non valemus: eius suffra-
gis adimplere possumus.
Tantas autem bonis
non est a semetip̄o: sed sa-
lubiter donatur a xp̄sto
Christus illam donauit
martyribz suis: qui cā
donauit fidelibz suis.
Charitas ergo xp̄i sicut
in martyribz suis vivit:
sic ad solēna martirum
fideles adducit. Eandem

charitatem in sancto isto
martyre vos diligere de-
monstratis ad cuius fel-
tuitatem delectabiliter
festinatis. *Lectio:*

Eatus enim hic mar-
tyr virtute carita-
tis indutus: certauit bo-
ni certamen cursu con-
sumauit: fide seruauit:
passus superauit. occisus
triumphauit. Est autem
quedam hominum secula-
rium sententia: qua di-
cere assolent. Apud belli-
geros viros: victus dici-
tur occisus: hoc dicit su-
per dilectoribus mundus:
sed fidelibus suis aliud lo-
quitur christus. In sanc-
ta enim ecclesia inuenit
vnde illa sententia euacu-
etur: vt non dicatur vic-
tus: qui fuerit victor oc-
cisus. Aliud est enim oc-
cidi pro mundo: aliud
occidi pro christo. *Lectio:*

Cu occiditur p
mundo vincitur
cum occiditur. Iste itaq;
non victor sed victus inue-
nitur occisus: qui nisi vi-
ceretur non occideret. Qui
autem occiditur pro christo:

victus non dicatur quia
non vincitur quous occi-
datur. Sed reuera victor:
occiditur: quia cum occi-
ditur victor efficitur. Co-
rona enim victoribus
datur. Quomodo igit
occisus ille victor nega-
tur: qui pro eo quod occi-
ditur a iusto iudice corona-
tur. Ecce beatus hic mar-
tyr occisus est quidem:
non tamen est victus. sed
permansit victor occisus:
quia pro inuito inue-
nitur occisus. *Lectio:*

Inuitus est enim
christus dominus: pro
quo maluit occidi mar-
tyr: qui si occidi pro in-
uito metueret: ad victo-
riam non veniret. Immo
si non occideretur misera-
biliter vinceretur. Dicit
ergo pro fide moriendo:
qui vinceretur sine fide
vivendo. Scriptum est
autem: quia iustus ex
fide vivit. Proinde si iste
amissa fide vivere delec-
taretur: frustra viveret
corporaliter: quando spi-
ritualiter in anima mo-
reretur. Corpus enim ex

anima vivit anima
ex fide vivit: christus autem
in cordibus fidelium suorum
per fidem habitare dig-
natur. Dicit enim apo-
stolus: interiozem homi-
nem habitare christum per fidem
in cordibus nostris. *Lectio:*

Permanente itaq;
fide: permanet in
homine christus: disce-
dente fide discedit ab ho-
mine christus. Discedente
autem christo discedit
ab homine vita. Aposto-
lus enim docet: quod christus
est vita nostra dicens.
Cum christus apparue-
rit vita vestra: tunc et
vos apparebitis cum ipso
in gloria. Inamter ita-
que corpus ab anima viuifi-
catur: si discedente christo
anima moriatur. Nam
et ipse dominus vt fidem esse
vitam anime demonstra-
ret infideles mortuos ap-
pellauit dicens: Dimit-
te mortuos sepelire mor-
tuos suos. Quid ergo
proderit quia videtur in
corpore viuus: qui fue-
rit in anima morte in fi-
delitatis occisus. *Lectio:*

37
Ista beatus martyr
plenus spiritu
sancto cogitauit: et vt
semper in anima viveret
mortem corporis nullate-
nus formidauit. Idem
nerat enim dominum dixisse.
Nolite timere eos qui
occidunt corpus: animam
autem non possunt occi-
dere. Magis autem cum
timete: qui potest animam
et corpus perdere in iehesu
nam. Mouerat ergo bea-
tus hic martyr anima non
moriens: corpus quidem
cum ea eterna requie ac fe-
licitate victurum. Idem
est quod ad subeundam corpo-
ris mortem indubitanter
et fortiter venit: quia in
ipsa temporali morte: e-
ternam vitam anime sil-
et corporis inuenit. *Lectio:*

Non est ergo victus
ille victor occisus:
cui mors corporis tantum
facta est triumphalis: vt per
illam fieret immortalis.
Traditur itaque iudici mar-
tyr deputatur cruciatibus
occidendus. deinde quia
feruet amore caritatis. do-
lorem non metuit supplicij.

Exhibuit corpus suū hosti-
am viuētem sanctā deo
placentem. Impletum ē
in illo etiam corporaliter
quod spiritualiter scrip-
tum de iustis in libro sa-
pientie continetur de q̄b;
dictū est. Quomā deus
temptauit illos et nūciet
illos dignos se. Tanquā
aurum in fornace proba-
uit illos et quasi holocau-
stū hostiam accepit illos.

Holocauisti. *Leō:*
fratres grecus ser-
mo est non latinus. Qd̄
grece dicitur holocauisti:
latine dicitur sacrificiū.
Illud autem sacrificiū
vocabatur holocaustum:
quod totum in altari cre-
mabatur: beatum itaq;
martyrem christi. H. cha-
ritas holocaustū exhibuit
quem crudelitas persecu-
toris lacerauit. Et marty-
rem iudex macerauit: sed
holocaustū hostiam semet-
ipsum deo martyr sanctis-
simus imolauit. Impie-
tas ergo iudicis martyrem
interfecit: quem passio
gloriosa holocaustū hostiā
perfecit: atq; vt ita dica-

tur martyrem suū dñs
hostiam viuam libenter
accepit. *Leō:*

Querat autē iste
martyr christum
dixisse. Qui michi min-
istrat me sequatur: et vbi
ego sum illic et minister
meus erit. Id ministrat
ergo xp̄s: et secutus est
ipm. Omnes igitur in
hac festiuitate letemur et
virtutem sanctorum in-
q̄tū dñs adiuuat mte-
mur. Id unus festiuitatis
gaudiū: cunctis profici-
at ad virtutis exemplū:
discamus omnes auari-
ciam contempnere: dis-
camus pauperes pascere:
pecunias non in terra sed
in celo seruare: discamus
vsq; ad mortem pro xp̄i
nomine dimicare: disca-
mus intima charitate fer-
uere: et per iusticiam tri-
bulationes tanq̄ carbo-
nes longanimitate susti-
nere. *Leō:*

Et enim quedam
combustio tem-
poralis afflictio: de qua
dicitur. Vasa figuli pro-
bat fornax et homines

istos temptatio tribula-
tio. Nos itaq; dilec-
tissimi: xp̄m dominum
pre omnibus diligam;
eiusq; virtute muniti
vt carnalium cupidita-
tum incendia vincam;
sancte caritatis igne fer-
ueamus. Ita fiet vt ig-
nibus tribulationū nō
fatigemur: sed diuine
virtutis in superabili re-
frigerio subleuemur. sic
ad illam requiem perdu-
cemur vbi cum sanctis
martyribus sine fine le-
temur. Ipso adiunante
dño nō ihū xp̄o qui ci-
patre et spiritu sancto vi-
uit et regnat deus. p̄ oia
secula seculorum. Amē.

Leō. vii. Sedm lucam.

In illo tpe. *xiii.*
Dicit ih̄s turbis.
Si quis venit ad me et
non odit patrem suū et
matrem et v̄rorem et fi-
lios et fratres et sorores:
adhuc autem et animā
suam non potest meus
esse discipulus. Et reliq̄.

De omelia sancti gregori

Et autem pape.
dñs demonstraret

38
hoc erga proximos odium
non de affectione pro-
cedere sed de charitate. ad-
didit protinus dicens.
Adhuc autem et animā
suam. Odisse itaq; pre-
cipitur proximos odisse et
animam nostram. Con-
stat ergo: quia amando
debet odisse proximum:
qui sic cum odit sicut se-
metipm. Tunc etenim
bene nostram animam
odimus: cum eius carna-
libus desideriis nō acqui-
escimus. cum eius appe-
titum frangimus. cum
eius voluptatibus reluc-
tamur. Que ergo cōtēp-
ta ad melius ducitur: q̄
per odium amatur. *Leō. vii.*

Sic sic inuicem exhi-
bitis odii discretionem de-
bemus: vt in eis et diliga-
mus quod sunt: et habe-
amus odio quod in de-
nobis itinere obliuiscunt.
Certe dum paulus ihero-
solimam pergeret: pplax-
ta agabus zonam illius
apprehendit. suisq; pedi-
bus alligauit dicens. Vi-
rum cuius zona hec est:

sic alligabunt in iherusalem. Sedis qui animam suam perfecte oderat dicebat. Ego non solum alligari: sed et mori in iherusalem paratus sum: pro nomine domini ihesu: nec facio animam meam preciosius quam me. Ecce quomodo amando animam suam oderat immo odians amabat: quam cupiebat pro nomine ihesu morti tradere: ut hac ad vitam de peccati morte suscitaret. *Lectio nona.*

A hac ergo discretionem odii nostri: trahamus formam ad odium proximi. Amet quilibet in hoc mundo aduersarius: sed in via dei contrarius: non ametur etiam propinquus. Quisquis enim iam eterna concupiscit in ea quam aggreditur causa dei. extra patrem. extra matrem. extra uxorem. extra filios. extra cognatos. extra semetipsum fieri debet: ut eo verius cognoscat deum quo in eius causa neminem recognoscat. Multum namque est quod carnales af-

fectus intentionem mentis diuerberant cuiusque aciem obscurant quos tamen nequaquam noxios patimur: si eos premendo teneamus. Amandi enim sunt proximi impendenda est caritas omnibus: et propinquis et extraneis. nec tamen pro eadem caritate a dei amore flectendum. *Item de eadem omelia eiusdem sancti gregory pape. Lectio vij.*

Cum autem: quia cum de terra philistinum archa domini ad terram israhitarum rediret. plaustrum super imposita est: et vacce plaustrum subiuncte sunt: que fete fuisse memorantur: quarum filios clauferunt domini. Et scriptum est. Ibant autem in directum vacce: per viam que ducit bethsamis: vno itinere gradiebantur: per gentes et mugientes: et non declinabant neque ad dexteram neque ad sinistram. Quid igitur vacce: nisi fideles quosque in ecclesia designant: qui dum sacri eloquii precepta con-

siderant: quasi super impositam domini archam portant. De quibus hoc etiam est notandum: quod fuisse fete memorantur: quia plerique in via dei intransitus positi: foris carnalibus affectibus ligantur. Sed non declinant a recto itinere: quod archam dei portant in mente. Ecce enim vacce bethsamis pergit. Bethsamis quippe domus solis dicitur. Et propheta ait. Vobis autem qui timetis dominum: oriatur sol iusticie. *viii.*

Sic igitur ad eternum solis habitationem tendimus dignum profecto est: ut de dei itinere pro carnalibus affectibus non declinemus. Tota enim virtute pensandum est: quod vacce dei plaustrum subposite pergunt et gemunt: dant ab itinere mugitus: et tamen de itinere non deflectunt gressus. Sic nimirum predicatorum dei sic fideles quique esse intra sanctam ecclesiam debent: ut compatiatur proximis per chari-

tatem: et tamen de via dei non exorbitent per compassionem. Hoc ipsum vero anime odium qualiter exhiberi debeat: vitas subdendo manifestat dicens. Qui non bauiat crucem suam et venit post me: non potest meus esse discipulus. *Lectio nona.*

Cruce quippe a cruciatu dicitur. Et duobus modis crucem domini bauiamus: cum autem per abstinentiam carnem afficimus: aut per compassionem proximi necessitatem illius nostram putamus. Qui enim dolorem exhibet in aliena necessitate: crucem portat in mente. Sciendum vero est quod sunt nonnulli qui carnis abstinentiam non pro deo sed pro inani gloria exhibent. Et sunt plerique qui compassionem proximo non spiritualiter sed carnaliter impendunt: ut ei non ad virtutem sed quasi miserando ad culpas faucant. Idem itaque autem quidem videntur ferre: sed dominum non sequuntur.

Unde recte hec eadem veritas dicit. Qui non baiulat crucem suam et venit post me: non potest me esse discipulus. Baiulare etenim crucem et post dominum ire est: vel carnis abstinentiam vel compassionem proximi pro studio eterne intentionis exhibere. Nam quisque hec pro temporali intentione exhibet crucem quidem baiulat sed ire post dominum recusat. Quia vero sublimia precepta data sunt: protinus comparatio edificande sublimitatis adiungitur cum dicitur. Quis enim ex vobis volens turrim edificare non prius sedens computat sumptus qui necessarij sunt si habeat ad perficiendum ne postea quod posuerit fundamentum et non potuerit perficere omnes qui viderint incipiant ei illudere dicentes quia hic homo cepit edificare et non potuit consummare? Omne quod agimus peruenire per studium considerationis debemus. Ecce

eum iuxta veritatis vocem qui turrim edificat prius edificij sumptus parat. Si igitur humilitatis turrim construere cupimus prius nos preparare ad aduersa huius seculi debemus. Ille enim inter terrenum et celestem edificium distat: quod terrenum edificium expensa colligendo constructur celeste vero edificium expensa dispergendo. Ad illud sumptus facimus si non habita colligamus. Ad istud sumptus facimus si et habita relinquamus.

Lectio sancti euangelij: secundum mattheum. Leo: vii.

In illo tempore. Dixit Iesus discipulis suis. Si quis vult post me venire: abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Et reliqua.

Omelia sancti gregory pape:

Quia dominus ac redemptor: noster novus homo venit in mundum: nova precepta dedit mundo. Vite etenim nostre veteri in vicijs enutrite: contrarietatem opposuit no-

uitatis sue. Quid enim vetus quid carnalis homo nouerat: nisi sua retinere: aliena rapere si posset: concupiscere si non posset? Sed celestis medicus singulis quibusque vicijs obuiantia adhibet medicamenta. Nam sicut arte medicine calida frigidis frigida calidis curantur: ita dominus noster contraria opposuit medicamenta peccatis: ut lubricis continentiam: tenacibus largitatem: iracundis mansuetudinem: elatis preciperet humilitatem. *Lectio octaua:*

Erite cum se sequentibus noua mandata proponeret dixit. Nisi quis renouauerit omnibus que possidet: non potest meus esse discipulus. Ac si aperte dicat. Qui per viti veterem aliena concupiscitis: per noue conuersationis studium et via largimini. Quid vero in hac lectione dicat audiam. Qui vult venire post me: abneget semetipsum. Ibi

40
dicitur ut abnegemus nosmetipsos. hic dicitur ut abnegemus nos. Et fortasse laboriosum non est hominem relinquere sua: sed valde laboriosum est hominem relinquere semetipsum. minus quippe est abnegare quod habet: valde autem multum est abnegare quod est. *Lectio nona:*

Ad se igitur nobis venientibus dominus precipit ut renouemus nosmetipsos: quia qui ad fidem agone[m] venimus: luctamur contra malignos spiritus summus. Nichil autem maligni spiritus in hoc mundo proprium possident. Nudi ergo cum nudis luctari debemus. Nam si vestitus quisque cum nudo luctatur: citius ad terram deicitur: quia habet unde teneatur. Quid enim sunt terrena omnia nisi quedam corpus indumenta? Qui ergo contra drachonem ad certamen properat: vestimenta abiciat: ne succubatur. Nichil in hoc mundo amando possideat: nullas rerum labentium delectatio

nes requirunt ne unde ad
votum tegitur ad casum
inde teneatur. Tu autem.
*De omelia sancti gregori
pape. Lectio septima.*

Abneget semetipsum
et tollat crucem suam
et sequatur me. Non suf-
ficit nostra relinquere:
nisi relinquamus et nos.
Quid est quod dicimus reli-
quimus et nos. Si enim
nosmetipsos relinquamus:
quo ibimus extra nos?
Vel quis est qui vadit si
se deserit? Sed aliud fu-
mus per peccatum lapsi.
aliud per naturam codi-
ti: aliud quod fecimus.
aliud quod facti sumus.
Relinquamus nosmet-
ipsos. quales peccato nos
fecimus: et maneamus
nosmetipsi quales per gra-
ciam facti sumus. Ecce
etenim qui superbus fuit:
si conuersus ad christum
humilis factus est: abne-
gauit utique quod fuit.
Si luxuriosus quisque ad
continentiam veniens vi-
tam mutauit: abnegauit
utique quod fuit. Si aua-
rus quisque ambire iam

desijt: et largiri iam didi-
cit propria qui prius ali-
ena rapiebat: procul du-
bio semetipsum reliquit.
Ipse quidem est per natu-
ram: sed non est ipse per
malitiam. Idcirco etenim
scriptum est: Verte ipsos et
non erunt. *Lectio: viii.*

Conuersi namque in
christum non erunt: non
quia omnino non erunt
in essentia: sed non erunt
in impietatis culpa. Tunc
enim nosmetipsos relin-
quimus: tunc nos abne-
gamus: cum vitamus
quod per vetustatem fui-
mus: et ad horritumur:
quod per nouitatem vo-
camur. Pensamus quo-
modo se paulus abnega-
uerat qui dicebat. Vni-
us ego iam non ego. Et ti-
tus quippe fuerat sciuis
ille persecutor: et viuere
ceperat pius predicator.
Si enim ipse esset: pius
profecto non esset. Sed
qui se viuere denegat di-
cat unde est quod sancta ver-
ba per doctrinam verita-
tis clamat. Nam protin-
us subdit. Viuit vero

in me christus. Ac si aperte
dicat. Ego quidem a me-
metipso extinctus sum:
quia carnaliter non viuo:
sed tamen essentialiter
mortuus non sum quia
spiritualiter in christo
viuo. *Lectio nona:*

Erit ergo veritas.
Si quis vult post
me venire abneget semet-
ipsum. quia nisi quis a
semetipso deficiat ad eum
qui supra ipsum est non
appropinquat: nec va-
let quod ultra ipsum est ap-
prehendere si nescierit ma-
ctare quod est. Sic rerum
semina in terre admixti-
one deficiunt: et in repa-
ratione sui generis vbe-
rius assurgunt. Sic ole-
rum plante transponuntur
ut proficiant atque ut
ita dicam eradicantur ut
crescant. Unde enim vi-
dentur perdidisse quod
erant: inde incipiunt ap-
parere hoc quod non erat.
Sed quia qui se a viciis
abnegat: exquirende ei
virtutes sunt in quibus
crescat: ideo cum dictum est:
qui vult post me venire

abneget semetipsum et
tollat crucem suam et se-
quatur me: protinus ad-
iunctum est. Tollat crucem
suam et sequatur me. *Lectio
sancti euangelij: secundum
matheum: x. Lectio: vii.*

In illo tempore: Dixit
illis discipulis su-
is. Nichil operum quod
non reuelatur. et occultum
quod non sciatur. Et re-
liqua. *Omelia beati ille.*

Et quo *Chronici:*
modo in presenti se-
culo multorum vicia nesci-
untur. Sed de futuro
tempore scribitur quando
iudicabit deus abscondi-
ta hominum et illumina-
bit latebras tenebrarum
et manifesta faciet consilia
cordium. Et est sensus.
Nolite timere persecutorum
sententiam et blasphematum
rabie quia venit dies
iudicii: in quo et vestra
virtus: et eorum nequitia
demonstrabitur. Quod
dico vobis in tenebris:
dicite in lumine. Et quod
in aure auditis predicate
super tecta. Quod audi-
stis in mysterio: aptius

predicate. Quod didicisti
absconse: publice loqui
mur. Quod vos erudim
in parvulo inde loco: in
vniuersis vrbibus et in
toto mundo audacter di
cite. *Lectio octaua.*

Nolite timere eos q
occidunt corpus:
animam autem non pos
sunt occidere. Si qui cor
pus occidunt: animam
non possunt occidere: er
go anima inuisibilis et
in corporalis est: secundu
crassiozem dico nostri cor
poris substantiam: vel co
certe tempore punietur: et
supplicia sentiet quando
pristinū corpus receperit:
vt cum quo peccauit: cu
ipso puniatur. Eū timete
qui potest animā et cor
pus perdere in iherennā.
Nomen iherenne in veteri
bus libris non inuenitur
sed primū a saluatore po
nitur. Querimus ergo q
sit sermons huius occasio.

Bolum. *Lectio. ix.*
baal fuisse iuxta
iherusalem ad radices
montis vbi siloa fluit:
non semel legimus. Hec

vallis et parua campi pla
maes insignia erat et ne
morosa: plenaq; delicijs:
et lucus in ea ydolo conse
cratus. In tantam autē
populus israel demētia
veniat: vt deserta tēpli
viam ibi hostias imo
laret: rigorem religiōis
delicie vincerent. filiosq;
suos incendere demo
nis vel imārent. Et
appellabatur locus ipse
iherennon id est vallis fi
liorum iherennon. Hec re
gum volumen et paral
ipomenon: et iherennas scri
bunt plenissime: et com
minat de se locum ipsum
impleturum cadauerib;
mortuorum: vt nequa q
vocetur thoplet et baal:
sed vocetur polian dū
id est tumultus mortuo
rum. futura ergo suppli
cia et pene perpetue: qui
bus peccatores cruciandi
sunt huius loci vocabu
lo denotantur. Duplicem
autem iherennam ignis
et nimis frigoris in iob
plenissime legimus. *Ite
de omnia sancti iheron
mi presbiteri super eū.*

*glio. Nichil opertum
quod non reueletur. Lec*

Nolite timere eos q
occidunt corpus:
animam autem non pos
sunt occidere. Si qui cor
pus occidunt: animam
non possunt occidere: er
go anima inuisibilis et
in corporalis est: secundu
crassiozem dico nostri cor
poris substantiam: vel co
certe tempore punietur: et
supplicia sentiet quando
pristinū corpus receperit:
vt cum quo peccauit: cu
ipso puniatur. Eū timete
qui potest animā et cor
pus perdere in iherennā.
Nomen iherenne in veteri
bus libris non inuenitur
sed primū a saluatore po
nitur. Querimus ergo q
sit sermons huius occasio.

in hys peritura sūt sine
dei voluntate non perit.
vos qui eterni estis non
deletis timere: q absq; dei
vniatis pudentia. *Lectio. viii.*

Nolite timere eos q
occidunt corpus:
animam autem non pos
sunt occidere. Si qui cor
pus occidunt: animam
non possunt occidere: er
go anima inuisibilis et
in corporalis est: secundu
crassiozem dico nostri cor
poris substantiam: vel co
certe tempore punietur: et
supplicia sentiet quando
pristinū corpus receperit:
vt cum quo peccauit: cu
ipso puniatur. Eū timete
qui potest animā et cor
pus perdere in iherennā.
Nomen iherenne in veteri
bus libris non inuenitur
sed primū a saluatore po
nitur. Querimus ergo q
sit sermons huius occasio.

Nolite timere eos q
occidunt corpus:
animam autem non pos
sunt occidere. Si qui cor
pus occidunt: animam
non possunt occidere: er
go anima inuisibilis et
in corporalis est: secundu
crassiozem dico nostri cor
poris substantiam: vel co
certe tempore punietur: et
supplicia sentiet quando
pristinū corpus receperit:
vt cum quo peccauit: cu
ipso puniatur. Eū timete
qui potest animā et cor
pus perdere in iherennā.
Nomen iherenne in veteri
bus libris non inuenitur
sed primū a saluatore po
nitur. Querimus ergo q
sit sermons huius occasio.

estis vos. manifestius
nostre expositionis supi
or sensus expressus ē q̄
timere non debeant eos
qui possunt corpus occi
dere et aīam non possūt:
quasi si sine dei sapientia
parua quoq; animalia
non decidunt quanto
magis homo qui aposto
lica fultus est dignitate
Q; autem ait vestri et ca
pilli capitis om̄s nume
rati sunt: immensā dei
erga homines ostendit
providentiam: et ineffa
bilem signat affectū: q̄
nichil nostrorum deum
lateat: etiam parua et oc
ula dicta eius scientiam
fugiant. Berident intel
ligentiam ecclesiasticā i
hoc loco: qui carnis resur
rectionem negant: quasi
nos et capillos qui nume
rati sunt et a tōlore decisi
omnes dicamus resurgē
tiam saluator nō dixerit
vestri autem et capilli oēs
saluandi sunt sed nume
rati sunt. Vbi numerus ē
scientia numeri: demon
stratur non eiusdē nume
ri conuersatio. Tu autē.

*Lectio sancti euāgelij se
cū dū matthei. x. l. cō: vii.*

In illo tpe: Dixit
ihūs discipulis
suis. Nolite arbitrari: q̄
venim mittere pacem
in terram. Non veni pa
cem mittere sed gladium.
Et reliqua. Om̄ia s̄c̄
ti iheronimi presbiteri.

Supra dixerat: qd̄
dico vobis in te
nebras dicite in lumine:
et quod in aure auditis
predicate super tecta:
nunc infert quod post
predicationem sequitur
ad fidem xpi. Totus or
bis contra se diuisus est:
vnaqueq; domus et m̄fi
deles habuit et credētes:
et propterea bellū missū
est bonum: vt r̄peretur
pax mala. Tale quid et
in genesi aduersum re
belles homines qui mo
ti fuerant de oriente: et
turrem extruere festina
bant: per quā cel̄i alta
fecisse legitur deus: vt
diuideret linguas eorū.
Vnde et in psalmis da
uid precatur. Dissipa do
mine gentes que bella

volunt. *Lectio: viii:*

Em enim separa
re hominē aduer
sus patrem suum: et filiā
aduersus matrem suam:
et inimici hominis do
mestici eius. Idic locus
prope eisdem verbis in
m̄drea propheta scribi
tur. Et notandū vbi cū
q; in veteri instrumēto
testimonij ponitur vtrū
sensus tantum: an et ser
mo consentiat. Qui a
mat patrem aut matrē
plusq; me: non est me
dignus. Qui ante pre
miserat: non veni pacē
mittere sed gladium: et
diuidere homines aduer
sus patrem et matrem et
socrum: nē quis pietatē
religionis ante ferret: s̄b
ieat dicens. Qui amat
patrem aut matrē plus
q; me. Et in cantico legi
mus canticorum. Ordi
nauit in me charitatem.

In omni affectu
necessarius est. Ama post
deum patrem ama prem
ama filios. Si autē ne
cessitas venerit: vt amor

parentum aut filiorū dei
amori comparetur et nō
possit vtrūq; seruari: odū
in suos pietas in deū est.
Non ergo prohibuit a
ma patrem aut matrem:
sed signanter addidit pl̄
q; me. Et qui nō accipit
crucem suam et sequitur
me: non est me dignus.
In alio euangelio scribi
tur: qui non accipit crū
cem suam quotidie. Ne
semel putemus ardorem
fidei sufficere. sēper cruce
portanda est: vt semper
nos xp̄istum amare do
ceamus. *Lectio: vii:*

Si vos recipit me
recipit. Et qui me
recipit: recipit eum qui
me misit: ordo pulcher
rimus. Ad predicationē
mittit: docet pericula nō
timenda: affectus subij
cit religioni. Aurum su
pra tulit: es de zona
excussit. Dura euāge
listarum conditio. Vn
de ergo sumptus: vnde
victus necessaria. Auster
ritatem morū mandatorū:
s̄pe temperat promissorū.
Qui recipit in quēs vos

me recipit: et qui me reci-
pit: recipit eum qui me
misit: ut in suscipiendis
apostolis: unusquisque cre-
dentium se xpm suscepisse
se arbitretur. Tu. *Ec. viij.*
¶ Si recipit prople-
tam in nomine pro-
phete: mercedem prople-
te accipiet. Qui recipit
prophetam ut prophetam
et intelligit eum de futu-
ris loquentem: hic mer-
cedem prophete accipiet.
Igitur iudei carnaliter in-
tellegentes prophetas:
mercedem non accipient
prophetarum. Aliter. In
omni professione zramu
nuxum est tritico. Prem-
serat qui recipit vos me
recipit et c. Ad susceptio-
nem magistrorum disci-
pulos producauerat. Po-
terat occulta esse discipu-
lorum siue credentium respō-
sio. Ergo et pseudo pple-
tas et iudam proditorem
debemus recipere et illis a-
limoniam ministrare.
Hoc dñs ante procurans
non personas suscipiendas
esse. sed nomina: et mer-
cedem non perdere dixit

susipientis: licet indignus
fuerit qui susceptus exti-
tent. *Lecho nona.*
¶ Equiaque potum
dedit vni ex num-
mis istis: calicem aque
frigide tantum in nomi-
ne discipuli amen dico
vobis non perdet mercedem
suam: legimus in prople-
ta dauid. Ad excusandas
excusationes in peccatis:
quod multi peccatores suorum:
quasi iustas pretendunt
excusationes ut quod volu-
tate delinquant. videan-
tur necessitate peccare. Do-
minus autem scrutator
cordis et renum futuras
cogitationes in singulis in-
tuetur. Dixerat superius
qui recipit vos me recipit.
Sed quia hoc preceptum
multi pseudo prophete et
falsi predicatorum poterant
impedire: medicatus est
huic scandalo dicens. Qui
recipit iustum in nomine
iusti mercedem iusti acci-
piet. Rursus quia pau-
pertate poterat aliquis
causari: ut hospitalis esse
non posset. Hanc excusa-
tionem leuissimo precep-

to diluit: ut calicem aque
frigide toto animo porri-
gamus. frigide inquit
aque non calide ne et in
calida paupertatis peni-
tia et lignorum occasio
quereretur. Tu autem.
¶ In natalicijs plurimo-
rum martyrum. Ad matu-
ritas imitatorum. Regem
martyrum dominum. Veni-
te adoremus. *ps. Venite.*
¶ Terna xpi. *ps. m.*
munera: et mar-
tyrum victorias: laudes
cantes debitas letis ca-
namus mentibus. **¶** Erro-
re victo seculi penitus spre-
tis corporis: mortis sacre
compendio: vitam beatam
possident. **¶** Raduntur
igni martyres: et belhar-
dentibus: armata sicut
ungulis: tortoris insam-
manus. **¶** Judata pen-
dent viscera: sanguis sa-
cratus funditur: sed per-
manent immobiles: vite
perpetuus gratia. **¶** Ecce
redemptor: quesumus: ut
martyrum consortio. un-
gas precantes seruilos:
in sempiterna secula. Amen.
In primo nocturno. ant.

44
Secus decursus aquarum plan-
tauit vineam iustorum sed in
lege domini. *Voluntas eorum.*
ps. Beatus vni. ant. Lau-
dum in fornace probauit ele-
ctos dñs et quasi holocausta
accepit eos in eternum. *ps.*
Quare fremuerunt. ant.
Si coram hominibus tormen-
ta passi sunt: spes electorum
est immortalis in eternum. *ps.*
Dñe quid multiplicati. v.
Letamini in dño et exulta-
te iusti. *Re. Et gloriamini*
omnes recti corde. *Sermo*
sancti augustini. Leo pma.
¶ Docensque fratres
charissimi sanctorum
martyrum solēna celebra-
mus: ita ipsis intercede-
tibus expectemus a dño
consequi temporalia bñ-
ficia: ut ipsos martyres
imitando accipere mere-
amur eterna. Ab eis enī
sanctorum martyrum i ve-
ritate festiua gaudia cele-
bratur: qui ipsorum marty-
rum exempla sequuntur.
Solemnitates enī mar-
tyrum exhortationes nū-
tiorum sunt: ut imitari
non pigeat quod celebra-
re delectat. Sed nos volu-

mus gaudere cū sanctis:
et tribulationes mundi
nolumus sustinere cum
illis. *R.* Absterget deus om-
nem lachrymam ab oculis
sanctorum et iam non erit
amplius neq; luctus neq;
clamor: sed nec ullus dolor.
Quoniam priora transiit.
V. Non esurient neq; siti-
ent amplius neq; cadet sup
eos sol neq; ullus estus. Quo-
nam. *Lecho secunda:*
Etiā enim sanctos
martyres vel in q̄-
tum potuerit noluerit imi-
tari: ad eorum beatitudi-
nem non poterit puenire
Sic et apostolus paulus
predicat dicens. Si fue-
rimus socij passionum:
erimus et consolationū:
et dñs in euangelio. Si
mundus vos odit: scito
te quia me priorem vo-
bis odio habuit. Recu-
sat esse in corpore qui o-
dium non vult sustinere
cum capite. Sed dicit a-
liquis. Et quis est qui
possit beatorū martirū
vestigia sequi? Hunc ego
respondeo: quia non so-
lum martyres. sed et ipsū

dominū cū ipsius adiu-
torio si volumus possū-
mus imitari. *R.* Qui sā-
cti gloriosū sanguinem fu-
derunt pro dño amauerūt
xp̄m in vita sua imitati sē-
cum in morte sua. Et ideo
coronas triumphales me-
ruerunt. *V.* Unus sp̄s et
vna fides erat i eis. Et ideo.
Audi nō *Lecho: iij.*
me sed ip̄m dñm:
generi humano elamā-
tem. Discite a me: quia
mitis sum et humilis
corde. Audi et beatum
petrum ammonentem.
Christus pro nobis pas-
sus est: vobis relinquēs
exemplum: vt sequamī
vestigia eius. Similiter
paulus apostolus clamat.
Imitatores dei estote: si-
cut filij charissimi. Qd
ad hoc respondebimus
fratres: vel quam excu-
sationem habere poteri-
mus. Si tibi aliquis
dicat: vt virtutes quas
fecit dñs debeas imitari:
iusta potest esse excusa-
tio tua: quia virtutes i
mirabilia facere: non
omnibus datū est. iuste

et caste vivere: et chari-
tatem cum omnibus
custodire cum dei adiu-
torio omnib; preceptū
est. *R.* Tradiderunt corpo-
ra sua propter deū ad sup-
plicia. Et meruerunt ha-
bere coronas perpetuas. *V.*
Isti sunt qui venerunt ex
magna tribulatione et la-
uerunt stolas suas in san-
guine agni. Et meruerūt.
Gloria. Et meruerunt.
In secundo nocturno. añ.
Dabo sanctis meis locum
nominatum in regno pa-
tris mei dicit dominus. *ps.*
Domine quis habi. *añ.*
Sanctis qui in terra sunt
eius iustificauit omnes vo-
luntates meas inter illos.
ps. Conserua me. *añ.*
Sancti qui sperant in dño
habebunt fortitudinem al-
sum erit penas vt aquile
volabunt et non deficient.
ps. Dominus est terra. *V.*
Exultent iusti in conspectu
dei. *R.* Et delectentur in le-
ticia. *Lecho quarta:*
Nam ipse dñs non
dixit: discite a me
mortuos suscitare: super
aquas siccas pedib; am-

bulare. Non hoc dixit.
Sed quid ait? Quia
mitis sum et humilis
corde. Et iterum. Dili-
ge te inimicos vestros: bene-
facite his qui vos oderūt.
sicut et pater vester cele-
stis: qui solem suum ori
facit super bonos et ma-
los. Et iterum. Estote p-
fecti: sicut et pater vester
celestis perfectus est. Et
licet sint alia multa in
quibus debemus et do-
minū et beatos martyres
imitari. ista tamen duo
precipua sunt id est dñm
timere et humiles cor-
de: et inimicos nostros to-
to corde et totis viscerib;
diligamus. *R.* Sancti tui
dñe mirabile consecuti sūt
iter seruientes pceptis tuis
vt inuenirentur illesi in aq̄s
validis. Terra apparuit an-
da et in mari rubro via sine
impedimento. *V.* Quā per-
cussit petram et fluxerunt a-
que et torrentes mundaue-
runt. Terra apparuit. *sc. v.*
Et diligendis iū-
as fratres charissi-
mi: nullus vnq; in verita-
te poterit se excusare. Po-

test michi aliquis dicere. Non possum ieiunare: non possum vigilare nūquid potest dicere: nō possum amare: Potest dicere. non possum res meas totas pauperibus dare: et in monasterio deo seruire nūquid potest dicere: non possum diligere: Si dixeris quia non possis a vino vel caribus abstinere: credimus tibi. Si autem dixeris quia non possis in te peccantibus indulgere omnino non credimus. Et sic nulla nobis remanet excusatio: dū non de celario: sed de corde istam elemosinā implere iubemur: ut per viā vite ad eternam patriam peruenire mereamur. *R. Verbera carnis non timeant sancti dei morientes pro christi nomine. Ut heredes fierent in domo dñi. N. Tradiderunt corpora sua propter deum ad supplicia. Ut herede.*

In vobis *Lecho: vi.* enim preceptis: id est diliges dominū deum tuum: et diliges proximum: quasi duobus pe-

dibus spiritualibus. si per viam vere charitatis volumus currere ad eternam patriam possumus feliciter peruenire. Istis pedibus curabat apostolus paulus quando dicebat. ego autem si curro non quasi in incertum. Qui ergo dilexit inimicos suos illud in eo implebit quod dñs dicit. Diligite inimicos vestros: ut sitis filij patris vñ qui in celis est. Elige modo quod tibi placuerit. Si inimicos dilexeris non solum amicus: sed et filius dei esse mereberis. Si vero inimicos amare nolueris: propiciū deū habere non poteris. *R. Tanq̃ aurum in fornace probant electos dñs: et quasi holocausti hostiam accipit illos et in tempore erit respectus illorum. Quñ domus et pax est electis dei. V. Qui confidunt in illum intelligunt veritatem et fideles in dilectione acquiescēt illi. Quomam. Gloria p. Qui. In tercio nocturno. añ. Iusti autem i perpetuū*

viuent. et apud dominū ē merces eorum. *Ps. Exultate iusti. añ. Tradiderūt corpora sua in mortem ne seruirent idolis ideo corona possident palmā. Ps. Benedicam deo. añ. Ecce merces sanctorum copiosa est apud deum. ipsi vero mortui sunt pro christo. et viuent in eternum. Ps. Deus noster refugium. N. Iusti autem in perpetuū viuent. R. Et apud deum est merces eorum. *Lecho sancti euangelij secundū lucam: xxi. Lecho: vii.**

In illo tpe: Dixit illis discipulis suis. Cum audieritis prelia et seditiones: nolite terri. Oportet pñi hec fieri: sed nondū statim finis. Et reliqua. *Omelia sancti gregori pape.*

Dominus ac redemptor noster peritum mundi precurrentia mala denūciat: ut eo minus perturbent vementia: quod fuerint prefata. Illius enim iacula feriunt que prouidentur: et nos tolerabilius mundi mala suscipimus: si contra hec

per prouidentie clypeum munimur. Ecce etenim dicit. Cum audieritis prelia et seditiones: nolite terri. Oportet pñi hec fieri: sed nondū statim finis. Pensanda sūt verba redemptoris nñ: per que nos aliud interius: aliud exterius passuros esse denūciat. Bella quippe ad hostes pertinent. seditiones ad ciues. Ut ergo nos indicet interius exteriusq; turbari: aliud nos fatetur ab hostibus. aliud a fratribus perpeti.

*R. Propter testamentum domini et leges paternas sancti dei perseverant in amore fraternitatis. Quia unus fuit semper spiritus in eis et una fides. V. Ecce quod boni et quod iocundum habitare fratres in vinum. Quia. *Itō: viii.**

Sed his malis precipientibus: quia non statim finis sequatur adiungit. Surget gens contra gentem: et regnū aduersus regnū: et terre motus imagin erunt per loca: et pestilentie: et famines: terroresq; de celo:

et signa magna erunt. Vel sicut in quibusdam codicibus inueniuntur: terroresq; de celo et tempestates. Atq; post subditur. Et signa magna erunt. Ultima tribulatio multis tribulationibus preuenit. Et per crebra mala q; preueniunt: indicantur mala perpetua que subsequuntur. Et ideo post bella et seditiones non statim finis: quia multa debent mala precurrere: vt malum valeant sine fine nunciare.

Re. Sancti mei qui in carne positi certamen habuistis: Mercedem laboris ego reddam vobis. V. Venite benedicti patris mei percipite regnum. Mercede. Bla. Merce. R.

Sed cum tot signa perturbatiombus dicta sunt: oportet vt coru consideratione breuiter singula perstringam. Quia necesse est vt alia e celo: alia eterna: alia ab elementis: alia ab hominibus patiamur. Aut ei. Surget gens contra gentem. Ecce perturbatio hominu. Erunt terre

motus magni per loca. Ecce respectus ire de super. Erunt pestilentie. Ecce in equalitas corporum. Erunt fames. Ecce sterilitas terre. Terroresq; de celo et tempestates ecce in equalitas aeris. Quia ergo omnia consummenda sunt: ante consummationem omnia perturbantur: et q; in cunctis delinquimus: in cunctis ferimur: vt impleatur quod dicitur. Pugnabit pro eo orbis terrarum contra insecutores. *Reia octauo loco. Re.* Corpora sanctoru in pace sepulta sunt et nomina eorum viuunt. In generatione et generatione. *V. Sapientiam sanctorum narret populi: et laudem eoru nunciet ecclesia: In generatione.*

Re. Hec est vera fraternitas que nunq; potuit violari certamine: qui effuso sanguine secuti sunt dominu. Contempnentes aulam regiam peruenierunt ad regna celestia. V. Ecce q; bonu et q; iocundum habitare fratres in vni. Re supra scriptum pro pluribus

martiribus tantu dicitur.

De sermone sancti augustinus episcopi. Le co secunda, quarta, vel prima.

Contra proximum odium clamat beatus iohannes. Qui odit fratrem suu: homicida e. Et iterum. Qui odit fratrem suu: in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo vadat: qm tenebre obcecauerunt oculos eius. Et iterum alibi scriptum est. Itinera eorum qui iniuriam retinent male facti in mortem. Nunquid hec verba mea sunt fratres charissimi. De scripturis sanctis et catholicis proferuntur. Ne ergo homicide simus: ne in tenebris remaneamus: studeamus non solum amicos: sed etiam inimicos diligere: vt pii et misericordem dominu possimus secundum cautionis sue vinculum: libera conscientia conuenire. Ipse namq; dixit: si dimiseritis hominibus peccata eorum: dimittet et vobis pater

vester celestis peccata vestra. Si autem non dimiseritis: nec pater vester celestis dimittet vobis peccata vestra. *Le co ho.*

Niget attendite fratres et scitote: aliud esse in deum peccare: aliud in hominem. Quia enim in nobis peccant homines si petentibus veniam non indulgemus: peccatum incurrimus. Quando vero aliquis in deum peccauit: si sine grandi distinctione voluerimus indulgere: participes nos peccatis eoru efficiamur. Dicit ergo dñs. Si dimiseritis hominibus peccata eorum dimittet et vobis pater vester celestis peccata vestra. Rogo vos frs: quid dulci potest dici? In potestate nostra posuit dñs qualiter in die iudicii iudicemur. *Le co ho.*

Non dicat dñs vade in orientem et quere iusticiam: nauiga vsq; in occidentem vt accipias indulgentiam. Dimittit inquit inimico tuo et dimittetur tibi: indulge

et indulgebatur tibi: da
et dabitur tibi. Nichil
a te extra te querit: ad te
ipsum: et ad conscientiam
tuam deus te dirigit. In
te enim posuit: quod re
quiretur. Non itaque me
dicamenta vulneribus
tuis longe habes inqui
rere: peccatorum tuorum
indulgentiam: si vis in
cellario cordis tui: pote
ris inuenire. *Lectione:*

Ed dicit aliquis.
Tanta mala me in
amicus meus compulit
sustinere ut cum nulla
ratione possim diligere. At
tendis quid tibi fecerit
homo: et non attendis
quid tu feceris deo. Si
conscientiam tuam dili
genter discutis et inquiris:
sine ulla compensatione
maiora tu commisisti in
deum peccata: quam in te
commiserit homo. Et qua
fronte vis ut deus tibi di
gnetur dimittere multa:
cum tu non acquiescis
dimittere parum. Vos autem
fratres quia quid die dicatis
in oratione. Dimitte no
bis debita nostra sicut

et nos dimittimus debi
toribus nostris: dimitti
te et dimittetur vobis.

Ite que *Lectione.*
Supra diximus spi
ritualia anime medica
menta: sicut deo propi
ciante consueuimus libe
ter accipitis: et in arma
rio sancto conscientie vestre
recondita diligentissime
custoditis: auxiliante do
mino venena dyaboli non
timebitis. Per odium vel
inuidiam nisi quod vobis
amara vulnera ingeren
tur. aut si forte subreple
rint cito per charitatem
pristinam reuocabuntur.
Imitemur ergo sanctos
martyres in mansuetu
dine. in patientia. in lo
gannitate. in dilectio
ne. in fide. in humilitate.
quia sic poterimus ipsos
intercessores apud deum
habere. ita ut deleantur
peccata nostra: et confe
rantur nobis premia eter
na. Prestante domino iesu
christo: qui cum patre
et spiritu sancto vivit et
regnat in secula seculorum
amen. Tu autem domine.

Item pro pluribus mar
tyribus sermo alius sancti
augustini episcopi. *Lectione prima.*

In psalmo diximus
domino deo nostro.
Preciosa in conspectu do
mini: mors sanctorum
eius. Preciosa est mors
sanctorum martirum:
quia precium eorum est
sanguis domini ipsorum. Pas
sus est enim passioe sua
quia erant passum post
ipsum. Precessit ipse: et se
cuti sunt multi. Valde
enim erat aspera via: sed
fecit ipsam lenem: quan
do ipse ante omnes tran
siuit. Ideo ceteri non ti
muere transire: quia
ipse prior transiuit. No
timus est enim et terruit
discipulos suos. Resur
rexit. et abstulit illis ti
morem: et dedit amorem. *Lectione secunda.*

Quoniam enim mortui christi
pudauerunt discipuli
et putauerunt quia perierat
quando secuti sunt: ibi
videre gratiam dei. Tunc
latro credidit: quando
discipuli trepidauerunt.
Erat enim vnus latro in
cruce cum illo. Sicque illi

credidit ut diceret. Dne i
mente me habere dum vene
ris in regnum tuum. Quis
illum docebat nisi quod iux
ta illum pendebat? Erat
enim illi fixus in latere:
sed habitabat in corde.

In isto autem psalmo v
bi diximus. Preciosa in
conspectu domini: mors sanc
torum eius. Ibi scriptum
est et quod audistis. Ego
dixi in extasi mea: omnis
homo mendax. *Lectione tertia.*

Quid dicam fratres omnes homo
mendax. Ergo et mures
mendaces fuerunt? Si autem
mures veraces fuerunt quoniam verus est
omnis homo mendax? Scriptura
dicit omnis homo men
dax. Si dixerimus vera
ces erant martyres: scrip
turam facimus mendacem.
Si autem verum dixit scri
ptura: quia omnis ho
mo mendax. Ergo mar
tyres mendaces fuerunt?
Quomodo ergo habemus
ostendere et scripturam ve
racem et martyres vera
ces. An forte martyres
non erant homines: quo
modo verum est omnis
homo mendax? Quid

Si autem erant ho
mines

ergo faciemus? Laboremus ut ostendamus vobis: quia et scriptura verax est et omnis homo mendax. et martyres veraces fuerunt: quia pro veritate mortui fuerunt.

Pro enim **Lco: iij.** sunt martyres: quia pro veritate passi sunt. Martyr enim verbum est grecum: et latine testis dicitur.

Si ergo testes veritatis fuerunt: vera dixerunt: et vera dicendo coronas acceperunt. Si autem testes falsi fuerint quod absit: non ad coronas: sed ad penas ierunt. Quia scriptum est. Testis falsus non erit impunitus. Ergo ostendamus illos veraces. Jam ipsi veraces se ostenderunt quando pro veritate etiam morti voluerunt. Quomodo ergo verax est scriptura: que dicit omnis homo mendax? **Lectio quinta:**

Rogemus dominum nostrum Iesum Christum: ut ipse nobis soluat istam questionem. Unde habet illa nobis

soluere? De euangelio de quo modo loquebamur: quando vobis legebatur. Audistis enim quando

legebatur euangelium: quia martyribus dicebat dominus Iesus. Cum tradent vos nolite cogitare quid loquamini: aut quid dicatis. Dabitur vobis in illa hora: quid loquamini. Non enim vos estis qui loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Quia si vos loquimini: mendacium dicatis: quia omnis homo mendax. Videtis quia vera est scriptura que dicit: omnis homo mendax. **Lectio:**

Udit ergo ipse dominus quia omnis homo mendax: et dedit martyribus spiritum suum: ut non ipsi loquerentur: sed spiritus eius: ut non essent mendaces sed ut essent veraces. Ecce quare veraces fuerunt: quia non ipsi loquebantur sed spiritus eius. Et modo quod vobis loquimur si de nostro loquimur: men-

datum dicimus. Si autem sunt spiritus dei qui vobis dicimus: ideo vera sunt et vos proficite. Nolite de vestro velle loqui: si vultis vera loqui: ut non remaneatis homines mendaces: sed sitis filii dei veraces. omnes heretici etiam pro falsitate patiuntur: non pro veritate: quia mentiuntur contra ipsum Christum. Omnes pagani ipsi quecumque patiuntur: pro falsitate patiuntur. **Lectio:**

Nemo ergo se extollat et gloriatur de passione: sed prius ostendat lingue sue veritatem. Tu ostendis penam: ego quero causam. Tu dicis sum passus: ego dico quare sum passus. Nam si attendamus solas passiones: coronantur et latrones. Nunquid audet dicere ille: tanta et tanta passus sum. Admune quare. Quia illi dicitur propter facta tua mala ista passus es. Ideo mala habuisti penam: quia prius mala habuisti causam. Si de passione gloriandum est: potest et

ipse diabolus gloriari. Videte quanta patitur: cuius ubique templa evertuntur: cuius ubique idola franguntur: cuius ubique sacerdotes et arreptici ceduntur. Nunquid potest dicere et ego martyr sum: quia tanta patior. **Lectio:**

Ergo homo dei prius sibi eligat causam: et securus accedat ad penam: post penam accipiet et coronam. Ergo in memoria eterna erit iustus: et ab auditu malo non timebit. Demet enim iudex omnium vivorum et mortuorum: sicut in euangelio legimus. Et verum est: quoniam ista que modo videmus non erant: quando ventura dicebantur. Quia videtis modo predicari nomen Christi per omnes gentes: converti homines ad unum deum: dimitti idola: dimitti demonia: everti templa: frangi simulacra: omnia ista nondum erant: tamen dicebantur et modo videntur. **Lectio:**

In quibus ergo

quod si in bona causa accedit ad penam

litteris ista scripta sunt
que iam videmus. Tunc
autem scripta sunt qua
do non videbantur: sed
futura promittebatur.
In ipsis litteris legimus:
quod nondum venit. Non
dum enim venit dies iu
dicij: nondum venit resur
rectio mortuorum: nondum
venit iudicatus: qui prius
venerat iudicandus. Iu
dicatus iuste. Differens
potentiam: cum vult oste
dere patientiam. Ventu
rus est ergo: et quomo
do se promissit esse ventu
ri: cum angelis suis. Sic
veniet et apparebit i da
ritate omnibus etiam re
surgentibus. Unusquis
que enim resurrecturus est
cum causa sua. Qualis enim
modo cum moritur recipit
in carcerem: talis pcedit
ad iudicem. Istod opus
est: ut componat causam
suam: inclusus non potest.

¶ Si ergo *Lectio:*
bonas habent cau
sas: recipiuntur i requie:
qui autem malas habet
causas: recipiuntur in

penas. Sed maiores pe
nas passim sunt cum re
surrexerint: in quarum co
paratione tales sunt iste
quas patiuntur qui mor
tui sunt homines mali.
qualia sunt sompnia ho
minum qui torquentur in
sompnis. Anime namque
eorum patiuntur. Caro
non patitur. Istud autem
tem cruciatus est: si vigi
lans torqueatur. Ergo
cum surrexerint omnes:
et apparuerint ante iudi
cem iustum sicut ipse pre
dicit: separabit eos. sicut
separantur oves ab hedi.
Istos ponet in sinistram:

¶ *Lectio:* dicit his qui ad
dexteram sunt. Ve
nite benedicti patris mei:
percipite regnum quod vo
bis paratum est: ab origine
mundi. Ad istam vocem
gaudent dextri. gaudent
iusti. Illis autem qui sunt
ad sinistram: dicitur. E.
Ite in igne eternum cum dia
bolo et angelis eius. Ab
hoc auditu iustus non ti
mebit. Nondum ergo
receptis fructibus suis:

beati sunt modo sancti mar
tyres: qui cum christo
sunt anime eorum. Quid
autem paretur eis i resur
rectione: quis potest ver
bis explicare? Quod oculus
non vidit nec auris
audiuit: nec in cor hominis
ascendit: que preparavit
deus diligentibus se. Si er
go tam magna sunt bo
na que accepturi sunt fi
deles boni qui nemo expli
cat verbis non sine causa
talia illis premia prepa
rantur qui usque ad sangui
nem pro veritate certave
runt. Non eos mundus
illicit non eos terror fre
git non tormenta vicerunt.
non blandicie deceiverunt.
Corpora ipsa sua habebunt
magna ornamenta: in
quibus passi sunt mag
na tormenta. Satis fra
tres charissimi quia om
nes negotiatores et qui
cum quidam sunt in via
constituti alia gerentes
in terra aliena: semper pa
mudi et solati sunt: ut i
patriam suam possint re
dire secum. Et tunc habent
magnam leticiam: quando

cum multo lucro perueni
re merentur ad patriam.

¶ *Lectio:* La et nos *Lectio:*
dilectissimi fratres:
et nunc animi nostrum
solicitemus ad spirituale
lucrum: ut tunc preparetur
ad gaudium: quando per
venire merebimur ad cri
stum. Interim modo gau
deamus in spe: verum gau
dium habituri in re. Ante
omnia tamen caueamus
ne quod pessimum est ordi
ne peruerso de carnis vo
luptate et deliciis homi
nis exterioris vanitate et
leticia seculi gaudere que
rentes: serere in gaudio
falso videamur quod cum
luctu et lacrimis recipere
compellamur: quia non
mentitur ille qui in eu
gelio dicit. De vobis qui
ridetis nunc: quia luge
bitis et flebitis. Namque
diuites inuenire merentur i
inferno: qui deliciose quod
tunc viuens i dicebatur
purpura et brisso. *Lectio.*

¶ *Lectio:* Os vero fratres cha
rissimi quantum
possumus dei misericor
diam deprecemur: ut no

bis ita amorem suum et
neque vite desiderium inspi-
rare dignetur ut plus
patriam velimus ama-
re quam viam: et amplius
delectamenta carnis hor-
rere quam querere. ardeamus
quoque de futuro quam de pre-
senti seculo cogitare. Hec
enim nobis loquuntur
sanctorum sollemnia hec
clamant ipsorum exem-
pla: hec predicant eorum
premia. Sic exemplo eorum
in exilio huius mundi
agere studeamus: ut ad
futurum iudicium cum
libera et secura conscien-
tia orati bonis operibus
peruenire possimus: pre-
stante domino nostro Iesu
Christo: qui cum patre et spi-
ritu sancto vivit et re-
gnat in secula seculorum
amen. Tu autem domine.
*Item de pluribus marty-
ribus. Lectio secunda quarta
vel prima. Sermo sancti
maximi episcopi. Lectio i.*
Ecce atque ex debito
ecclesie beatorum
martyrum celebrant in-
signia: qui illuminantes
virtute fidei sue innume-

rabiles populos: soli quam
idem illatam sibi senserunt
mortem sed non soli
sue mortis beneficia pos-
sederunt. Immensa enim
dei nostri pietas: multi-
plex ad bonitatem et ar-
tifer ad salutem: propo-
nens arduam virtutum
palmam: raros appetito-
res invenit: sed in pau-
corum triumphis: plu-
rimorum commodis pro-
spicit. Illorum si quidem
merita nostra vult esse
suffragia simulque dum
nobis fidem veram duro
martyri agone comen-
dat: afflictionem prece-
dentium instructionem effi-
cit posterorum. *Lectio.*
Quanta est circa nos
dei nostri sollicitu-
do: Illos examinat: ut
nos erudiat. Illos con-
terit ut nos acquirit. Il-
lorumque cruciatus: no-
stros contulit esse profec-
tus. Merito ergo eos co-
lumus qui periculis suis
pugnant: et nostris uti-
litatibus militant. Qui
per lucas viteque contem-
tum: edocent nos quantum

debeamus deo nostro af-
fectum. *Proverbum* ita
quod quia non sine magno
discrimine: de religionis
veritate disputamus: quam
sanctorum sanguine confir-
matam videmus. *Lectio*
Magni periculi res est
post prophetarum
oracula post apostolorum
testimonia: post marty-
rum vulnera. Veterem fidem
quasi novellam: disci-
tere presumas: et post tam
magnum duces in errore
permanas: et post mo-
nitionum sudores ociosa di-
sputatione contendas.
Veneremur ergo in sanc-
torum martyrum gloria
fidem nostram. Congra-
tulemur dilectissimum fra-
tres: magne fidei nostre:
per quam dum exules pro-
fusa charitate suscipitis:
ipsos etiam intercessores
habere mereamur. Hec
enim est sanctorum mar-
tyrum gloria: quorum et
si per universum mundum
seminetur in cineribus
portio manet tamen in-
tegra in virtutibus ple-
nitudo. *Lectio:*

Veneremur ergo in
ter tantos milites
Christi fidem nostram. Ma-
ter namque martyrii fides
catholica est: in qua isti
illustres athlete: subsec-
perunt sanguine: et morte
vivaverunt. Mater inquam
martyrii fides est. Vene-
remur ergo in sanctorum
gloria fidem nostram.
Quomodo fidem nostram?
Ab eis dum mortis tole-
rantia indubitanter ex-
cipitur: spes immortalita-
tis cunctanter asseritur.
Nulli quod enim hanc vitam tam
constanter expendere:
nisi esse alteram incompa-
rabiliter beatorem certa
diffinitione sentiant. In
sanctis itaque precibus
veritatis et passionis mag-
nanimitas et resurrectio-
nis auctoritas est. Propterea
enim pereunt in melius re-
parandi: quibus per an-
gustias tribulationum a-
peritur aditus ad plen-
tudinem gaudiorum. *Lectio*
Inventas impios
ex ore sententias
respuunt manu: repudi-
ant auditu: refugunt offi-

cio. Itaque impetum passi
onis magnanimitate p
uocant. humilitate decli
nant. Incumbente perse
cutionis furore adhuc ca
thecumum animi celo pre
parant: regenerantur mor
te: dampnatione soluntur.
gladio consecrantur.
Nunc intelligamus: quoniam
valuerit ad auferendum
mundi peccatum passio re
demptoris. Ecce innocetia
et vitam probatur confer
re mors hominis. Nunc i
telligamus: quantum i
commune profuerit sacra
mors filij dei. **Lectio:**
Ecce proprium et o
riginale delictum
lauat sanguis humanus:
et quod plus est: nemo
iam tollit quod baptismo
suo cruor ipse contulit.
Nos vero post introitum
baptismi: post collatum
nobis pie regenerationis
caudorem: post acquisitam
indumenti nuptialis an
gelicam dignitatem: in
peccatorum relapsi sceuo
et in antiqua criminum
volutabra reuoluti: muc
um vestimentum tectis

iniquitatum: ac libidi
ni contagis sordidam
et holocaustam in quam
sigillum diuine ymagi
nis acceperamus impres
sum: maculis mortifere
corruptionis inficimus:
et post singularem dei i
dulgentiam immolata
fedamus: integra resan
dumus: expiata violam.
repentes opera: non iam
vndis purganda sed fla
mis. **Lectio:**
Ergo ille bap
tismus: quo om
ne delictum ita a catha
cumino erit: ut iam re
dne non possit: et quo
sic debita soluit sua: ne
ultra creditorem timeret:
quo in se ostium peccati fide
clausit: fide dampnauit.
Per baptismum innocetiam
deuotione quesuit: per
seuerantiam inuenit: mor
te seruauit. Que cum ita
sint fratres charissimi:
isti christi testes quorum
hodie solempnia colimus:
habet fide testes preciosi.
sanguine preciosiores:
habet virtute candidi et
pulchri: vulnerum tamen

crudeliu per pessione speci
osiores et candidiores ex
titerunt. Qui licet putetur
quacumque urbe peculia
res: privilegio sepulchri
basilicarum aut altarium
erectione nostri tamen sint
et omnium communio
nis suffragio. **Lectio:**
Esit ut cuiusque
urbis charitas pro
flua: et fides auara: tan
tum martiribus deroga
uerit. dum sibi arrogat:
ut solum intra membra sua
illozum beneficia idusa
esse crediderit. Non clau
ditur locus: quod diffu
ditur mentis. Inuocasti
martires ubique ubique
te exaudit ille qui hono
ratur in martiribus. Ado
derante enim eo qui pen
sat vota tua: in tantum
presencia prebebitur ad
uocatorum: quanta fuerit
fides supplicantium. Ora
tio enim que castitate
iusticie et elemosinarum
operibus adiunatur: ex
cedit mundum: paradisi
euolat: et usque ad ipsum
summum maiestatis conspec
tum angelo teste presen

52
tatur. **Lectio:**
Beata anima fra
tres charissimi:
cuius votum cuius com
punctionis incensum cui
supplicationis holocau
stum: nulla infidelitate
fumidum nullo illecebre
carnalis fetore pollutum:
concupiscentie nulla sciu
cia cruentum: nulla odij si
militate maculatum: sed
fide igneum: puritate co
scientie mundum: sinceri
tate cordis odoriferum: con
cordi charitate perfectum:
quod usque ad dei vultum
per celestium muniturum de
fertur obsequium: quod et
sanctis cedit ad gloriam
et ecclesie filijs ad salutem
proficit. Admonemus ita
que. Veneremurque beatos
martires principes fidei:
intercessores mundi: pre
cones regni: coheredes dei.
Secundum lucam. xij. c. vij.
In illo tempore: Dixit
Iesus discipulis suis
Cum audieritis prelia et
seditiones nolite terri
oportet primum hoc fieri
sed nondum statim finis:
Et reliqua. **De omelia**

sancti gregori pape

Quia autē omnia consumanda sūt ante consummationem omnia perturbātur. Et quia in cunctis delinquimus: in cunctis ferim: ut impleatur quod dicitur. Pugnabit pro eo orbis terrarum contra in sensatos. Omnia nāq: que ad vsum vite accepimus: ad vsum conuertimus culpe. Sed cuncta que ad vsum prauitatis infleximus: ad vsum nobis vertuntur vltiois. Tranquillitatē quippe humane pacis: ad vsum vertimus vane securitatis. peregrinationē tie: pro habitatione dilectimus patrie. Salutem corporum redeimus i vsum vitiorum. vbertatis habundantiam non ad necessitatem carnis: sed ad peruersitatem intorsimus voluptatis. Ipsa serena blandimenta acris: ad amorē nobis seruire cōcogunt terrene delectatiois.

Item igitur. *lc. viij.* restat: ut simul

nos omnia feriant: que simul omnia vicis nostris male subiecta seruiebant: ut quod prius in mundo habuimus oblectamenta: tot in fine cogamur sentire tormenta. Notandum vero quod dicitur terrores de celo: et tempestates cum tempestates hyemales venire ex ordine temporum soleant. Cur hoc loco tempestates venire in perditionis signo predicantur. nisi quod eas tempestates venire dominus denuntiat: que ne quāquam ordinem temporum seruant. Que enim ordinate veniunt: signa non sunt. Sed tempestates in signo sunt: que ipsa quoque temporum statuta confundunt. *Lectio nona.*

Quia autē cuncta hec non de iniusticia ferientis sunt sed de merito mundi patientis: facta prauorum hominum premituntur cum dicitur. Sed ante hec omnia imponent vobis manus suas: et persequentur et tradent vos in synagogis:

ducentes ad reges et presides propter nomen meum. Ac si apte dicat. Prius corda hominum: et post elementa turbantur. ut cum rerum ordo confunditur: ex qua retributio ne veniat demonstretur. Nam quous finis mundi ex ipso sui ordine pendeat: peruersiores tamen quosque inueniens. qui digne reus illius opprimantur innotescat cum subditur: ducentes vos ad reges et presides propter nomen meum. *Item de sermone beati gregori pape super euangelio.* Cum audieritis prelia et seditiones. *Lectio. vij.*

Ontingent hec vobis in testimonium. In testimonium videlicet quorum: nisi coram qui aut persequendo mortes inferunt: aut videndo non mutantur. Adors quippe iustorum bonis in adiutorium est: malis in testimonium. ut i de peruersi sine excusatione pereant: unde electi exempli capiunt ut viuāt. Sed

auditis tot terroribus turbati poterant infirmorum corda atque ideo consolatio adiungitur: cum protinus subinfertur. Ponite ergo in cordibus vestris non premeditari quemadmodum respondeatis. Ego enim dabo vobis os et sapientiam. cui non poterit resistere et contradicere omnes aduersarii vestri. Ac si apte membris suis infirmantibus dicat. Nolite terreni: nolite pertimescere. Vos ad certamen acceditis: sed ego prelior. Vos verba editis sed ego sum qui loquor. *lc. viij.*

Quia summi capitis membra sunt: caput quoque suum in passionibus sequitur. ut ipsos quosque aduersarios in sua morte sentiant de quorum vita presumebant. et tanto eis crescat merces operis: quanto in eis virtutis lucrum proficiat ex alieno dano charitatis. Sed quod dura sunt que predicantur de afflictione mortis: protinus consolatio sub

ditur de gaudio resurrectionis cum dicitur. Capillus de capite vno non peribit. Scimus fratres quia caro in casa dolet: capillus in casa non dolet. Aut ergo martyribus suis capillus de capite vestro non peribit videlicet apte dicens. Cur timentis non pereat quod in casum dolet: quando et illud in vobis perire non potest quod in casum non dolet. *Lectio nona.*

In patientia vestra possidebitis animas vestras. Idcirco possessio anime in virtute patientie ponitur: quia radix omnium custosque virtutum patientia est. Per patientiam vero possidemus animas nostras: quia diu nobis ipsis dominari discimus. hoc ipsum incipimus possidere quod sumus. Patientia vero est aliena mala equanimiter perpeti. contra eam quodque qui mala irrogat nullo dolore moreri. Namque qui sic proximis mala portat ut tamen tacitus doleat et tamen

retributionis gratia: patientiam non exhibet sed ostendit. Scriptum quippe est. Caritas patientis est: benigna est. Patientis namque est ut aliena mala toleret: benigna vero est: ut ipsos etiam quos portat amet. *Lectio sancti euangelij secundum mattheum. Lectio septima.*

In illo tempore. Videns ihesus turbas ascendit in montem. Et cum sedisset accesserunt ad eum discipuli eius: Et reliqua. *Omelia sancti augustini episcopi.*

Significatur quid significet mons bene intelligitur significare maiora precepta iusticie: quia maiora erant: que iudeis data sunt. Unde tamen deus per sanctos proplexas et famulos suos secundum ordinatissimam distributionem temporum dedit maiora precepta populo quem timore adhuc alligari oportebat: et per filium suum maiora populo quem caritate iam liberari conuenirent.

Cum autem maiora minoribus: maiora maioribus dantur: ab eo datur qui solus nouit congruentem suis temporibus generi humano exhibere medicinam. Nec mirum est quod dantur maiora precepta propter regnum celorum: et maiora data sunt propter regnum terrenum: ab eodem vno deo qui fecit celum et terram. De hac autem iusticia que maior est: dicit proplexa. Iusticia tua sicut montes dei. *Lectio viii.*

Et hoc bene significat quod ab vno magistro solo: docendis tantis rebus prodeco docetur in monte. Sedens autem docebat: quod pertinet ad dignitatem magistri. Et accedunt ad eum discipuli eius: ut audiendis illis verbis hi essent etiam corpore viciores: qui preceptis implendis animo propinquabant. Aperuit os suum: et docebat eos. Ista circumlocutio qua scribitur. et aperiens os suum:

fortasse ipsa mora comedat aliquanto longiore futurum esse sermonem: nisi forte non vacet quod nunc cum dictum est aperuisse os suum: quod ipse in lege veteri aperire soleret ora proplexarum. *Lectio nona.*

Quid ergo dicit? Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celorum. Legimus scriptum de appetitione rerum temporalium. Omnia vanitas: et presumptio spiritus. Presumptio autem spiritus: audaciam et superbiam significat. Vulgo etiam magnos spiritus superbi habere dicuntur. Et recte: quandoquidem spiritus etiam ventus vocatur. Unde scriptum est. Ignis. grando. nix. glacies. spiritus tempestatis. Quis vero nesciat superbos inflatos dici tanquam vento distentos? Unde et illud etiam apostoli. Sententia inflat: caritas edificat. Quia propter recte hic intelliguntur pauperes spiritu: humiles et timentes deum: id est

non habentes inflantē spiritum. Nec aliunde omnino incipere oportuit beatitudinem. Si quidem peruentura ē ad summam sapientiā. In cuius enim sapientie timor dñi. *Item de eadem omelia scti augustini epi. Lectio. vii.*

Beati pauperes spiritu: qm̄ ipsorum est regnū celorum. Nec aliunde omnino incipere oportuit beatitudinem. Si quidem peruentura est: ad summam sapientiā. In cuius enim sapientie timor dñi: qm̄ e contrario: initium omnis peccati superbia scribitur. Superbi ergo appetāt et diligant regna terrarū: beati autē pauperes spiritu: qm̄ ipsorum est regnū celorum. Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram. Illam credo terram: de qua in psalmis dicitur. Spes mea es tu: portio mea in terra viventium. Significat enim quādā soliditatem et stabilitatem hereditatis perpetue: ubi anima per bonū af-

fectum tanq̄ loco suo requiescat: sicut corpus in terra: et inde cibo suo alitur: sicut corpus ex terra. Ipsa est requies et vita sanctorum. *Lectio. viii.*

Beatos autem sunt qui cedunt improbitatibus et non resistunt in malo: sed vincunt in bono malo. Rixentur ergo imites et dimicent pro terrenis et temporalibus rebus: beati autē mites qm̄ ipsi hereditate possidebunt terrā: de qua pelli non possunt. Beati lugentes: qm̄ ipsi consolabuntur. Luctus ē tristitia: de amissione carorum. Conuersi autem ad deum: ea que in hoc mundo cara amplectebantur amittunt. Non enim gaudent hijs rebus quibus ante gaudebant: et donec fiat in illi amor eternorum: nōnulla mestitia sanciantur. Consolabuntur ergo spūs sancto: qui maxime propterea paracletus nominatur id est consolator: ut temporalē amittentes eter-

na leticia perfruantur.

Beati. *Lectio. ix.* qui esuriunt et sitiunt iustitiā: qm̄ ipsi saturabuntur. Jam istos amatores dicit veri et inconcussi boni. Illo ergo cibo saturabuntur de quo dicit dñs. Deus cibus est: ut faciam voluntatē patris mei: quod ē iusticia: et illa aqua: de qua quisquis biberit tibi dicit: fiet in eo fons aque salientis in vitam eternā: beati misericordes: qm̄ ipsorum miserebitur deus: beatos dicit esse qui subueniunt miseris: quia eis ita rependitur ut de miseria liberentur: beati mundo corde: qm̄ ipsi deum videbunt. Quam ergo stulti sunt qui deū istis exterioribus oculis querunt: cum corde videatur sicut alibi scriptū est. Et in simplicitate cordis querite illū. Hec est mundum cor: quod est simplex cor. Et quē admodū lumen hoc videri non potest: nisi oculis mundis: ita nec de-

videtur: nisi mundum sit illud quo videri potest.

Item de eadē beati augustini epi omelia. Lectio. vii.

Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabuntur. In pace perfectio est: ubi nichil repugnat. Et ideo filij dei pacifici: qm̄ nichil resistit deo. Et utiq; filij similitudinem patris habere debent. Pacifici autē in semetipsis sunt: qui omnes animi sui motus componentes et subiacentes rationi id est menti et spiritui: carnalesq; concupiscentias habentes edomitas: fiunt regnū dei in quo ita ordinata sunt omnia: ut id quod est in homine precipui et excellens hoc imperet ceteris non reluctantibus que sunt nobis bestijsq; communia: atq; idipsum qd̄ excellit in homine id est mens et ratio subiiciatur potiori quod est ipsa veritas vngentus dei filius. Neq; enim imperare inferioribus potest: nisi superior ipsa se subiiciat. Et hec est pax que datur in

non habentes inflantē
spiritum. Nec aliunde
omnino incipere oportet
beatitudinem. Si
quidem peruentura ē ad
summam sapientiā. Inicū
enim sapientie timor dñi.
*Item de eadem omelia sē
augustinus epī. Lectio vij.*

Beati pauperes spi-
ritu: qm̄ ipsorum
est regnū celorum. Nec
aliunde omnino incipere
oportuit beatitudinem.
Siquidem peruentura
est: ad summam sapiētiā.
Inicū enim sapientie ti-
mor dñi: qm̄ e contrario:
iniciū omnis peccati su-
perbia scribitur. Supbi
ergo appetāt et diligant
regna terrarū: beati autē
pauperes spiritu: qm̄ ip-
sorum est regnū celorum.
Beati imites: quoniam
ip̄i possidebunt terram.
Illam credo terram: de
qua in psalmis dicitur.
Spes mea es tu: portio
mea in terra viventium.
Significat enim quādā
soliditatem et stabilita-
tem hereditatis ppetue:
vbi anima per bonū af-

fectum tanq̄ loco suo re-
quiescat: sicut corpus i
terra: et inde cibo suo ali-
tur: sicut corpus ex tra.
Ipsa est requies et vita
sanctorum. *Lectio vij.*

Reges autem sūt qui
cedunt improbita-
tibus et non resistunt i
malo: sed vincunt i bo-
no malum. Rexentur er-
go imites et diuincunt
pro terrenis et tempora-
libus rebus: beati autē
imites qm̄ ip̄i hereditate
possidebunt terrā: de qua
pelli non possunt. Beati
lugentes: qm̄ ip̄i conso-
labuntur. Luctus ē tri-
sticia: de amissione caro-
rum. Conuersi autem
ad deum: ea que in hoc
mundo cara amplecte-
bantur amittunt. Non
enim gaudent hys rebo
quibus ante gaudebant:
et donec fiat in illi amor
eternorū: nōnulla mesti-
cia sauciantur. Consola-
buntur ergo spūs sancto:
qui maxime propterea
paracletus nominatur
id est consolator: vt tē-
poralem amittentes eter-

na leticia perficiantur.

Beati. *Lectio. ix.*
qui esuriunt et si-
tiunt iustitiā: qm̄ ip̄i
saturabuntur. Jam istos
amatores dicit veri et i-
concussi boni. Illo ergo
cibo saturabuntur de quo
dicit dñs. Deus cibus
est: vt faciam voluntatē
patris mei: quod ē iusti-
cia: et illa aqua: de qua
quisquis biberit tibi dē
dicit: fiet in eo fōs aque
salientis in vitā eternā:
beati misericordes: qm̄
ipsorum miserebitur de-
us: beatos dicit esse qui
subueniunt miseris: quia
eis ita rependitur vt de
miseria liberentur: beati
inundo corde: qm̄ ip̄i
deum videbunt. Quam
ergo stulti sunt qui deū
istis exterioribus oculis
querunt: cum corde vi-
deatur sicut alibi sc̄ptū
est. Et in simplicitate
cordis querite illū. Ille
est mundum cor: quod
est simplex cor. Et quē
admodū lumen hoc vi-
deri non potest: nisi oculis
mundis: ita nec de-

videtur: nisi mundum
sit illud quo videri potest.
*Item de eadē beati augu-
stinus epī omelia. Lco. vij.*

Beati pacifici: qm̄
filij dei vocabuntur.
In pace perfectio est: vbi
nichil repugnat. Et ideo
filij dei pacifici: qm̄ nichil
resistit deo. Et utiq; filij
similitudinem patris ha-
bere debent. Pacifici autē
in semetip̄is sunt: qui
omnes animi sui motus
componentes et subiacē-
tes rationi id est menti
et spiritui: carnalesq; cō-
cupiscentias habētes cō-
mitas: sunt regnū dei i
quo ita ordinata sunt
omnia: vt id quod est i
homine precipuū et ex-
cellens hoc imperet ceteris
non reluctantibus que
sunt nobis bestijsq; com-
munia: atq; idip̄i qd
excellit in homine id est
mens et ratio subiacatur
potiori quod est ipsa ven-
tas vngentus dei filius.
Neq; enim imperare i fe-
rioribus potest: nisi sup̄i-
ori ipsa se subiat. Et
hec est pax que datur in

terra hominibus bone voluntatis hęc vita consummati perfectique sapientis. *Lectio octava.*

Eiusmodi regno pacatissimo et ordinatissimo iustus est foras princeps huius seculi: qui peruersis iudicantibusque dominatur. Hac pace intrinsecus constituta atque firmata: quę cumque persecutiones ille quę foras iustus est formosus concitauerit: auget gloriam que secundum deum est non aliquid in illo edificio labefaciens: sed deficientibus machinis suis: innotescere facit quanta firmitas intus constructa sit ideo sequitur. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam: quoniam ipsorum est regnum celorum. sunt autem omnes iste octo sententie. Jam cum cetera compellens loquitur ad illos qui presentes erant dicens. Beati eritis cum maledixerint vobis homines: et persequentur vos. *Lectio nona.*

Superiores namque sententias generaliter dirigebat. Non enim dicit: beati pauperes spiritu qui vultus est regnum celorum: sed qui ipsorum est regnum celorum: neque beati mites qui vos possidebitis terram: sed qui ipsi possidebunt terram: et ita cetera usque ad octauam sententiam ubi dicit: beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam: qui ipsorum est regnum celorum. Inde iam incipit loqui presentes compellens: cum et illa que super dicta sunt: ad eos etiam pertinent qui presentes audiebant: et hęc postea que videntur presentibus specialiter dicta: pertineant etiam ad eos qui absentes vel post futuri erant. Quia propter iste sententiarum numerus diligenter considerandus est. *Item de eadem. omel. sancti augustini episcopi. Lc. vii.*

Sic sententiarum numerus diligenter considerandus est. In

capit enim letitudo ab humilitate. beati pauperes spiritu: id est non inflati dum se diuine auctoritati subdit anima: timens ne post hanc vitam pergat ad penas etiam si sibi beata esse videatur. Inde venit ad diuinum scripturam cognitionem: ubi oportet semper prebere pietati: ne id quod imperitis videatur absurdum vituperare audeat: et pernicacibus concitationibus efficiatur in dolis. Inde iam incipit scire quibus modis seculi huius: per carnalem consuetudinem ac peccata tenentur. Itaque in hęc tertio gradu in quo scientia est. luget amissio summi boni: quia inhere tur extremis. *Lc. vii.*

In quarto autem gradu labor est: ubi vehementer incipit: ut sese animus anellat ab eis: quibus perhæsa dulcedine inerus est. Hic ergo elinitur iusticia: et multum necessaria est fortitudo: quia non relinquitur si

ne dolore: quod cum delectatione retinetur. Quanto autem gradu persequentibus in labore datur euadendi consilium: quia nisi quisque adiungatur a superiori: nullo modo sibi est idoneus ut sese tantis miseriarum implicamentis excediat. Est autem iusti consilium: ut qui se a potentiori adiunari vult: adiunget infirmiorum: in quo est ipse potentior. Itaque beati misericordes qui ipsorum miserebitur deus.

Ecto. *Lc. nona.* gradu est cordis mundicia: de bona conscientia bonorum operum: valens ad contemplandum illud summum bonum: quod solo puro et sereno intellectu cerni potest. Postrema est septima: ipsa sapientia: id est contemplatio veritatis pacificans totum hominem: et suscipiens similitudinem dei: que ita concluditur: beati pacifici: qui ipsi filii dei vocabuntur. Octaua tanquam ad caput redit: quia consummati perfecti

q̄ ostendit et probat.

Itaq; in prima et in octava nominatum est regnum celorum: beati pauperes spiritu qm̄ ip̄orū ē regnum celorum: et beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: qm̄ ip̄orū est regnum celorum: cum iam dicitur. Quis nos separabit a charitate dei: Tribulatio. an angustia. an persecutio. an fames. an nuditas. an periculum. an gladius? Septem sunt que perficiunt: nam octava clarificat et quod perfectum est demonstrat: ut per hos gradus perficiantur et ceteri tanq̄ a capite rursus exordiens. *Itē eiusdē omelie beati augustini episcopi.*

Uidetur *lecto. vii.* Similiter septiformis operatio spiritus sancti: de quo ysaias loquitur: hys gradibus sententiisq; congruere: sed inter est ordinis. Nam ibi enumeratio ab excellentioribus cepit: hic vero ab inferioribus. Ibi nāq; incipit a sapientia et desi-

nit ad timorē dei. Secundum sapientie timor dñi est. Quia propter si gradatum tanq̄ ascendentes numeremus primū ibi est timor dei. secunda pietas. tertia scientia. quarta fortitudo. quintū consiliū. sextus intellectus. septima sapientia. Timor dei congruit humilibus: de quibus hic dicitur: beati pauperes spiritu: id est non inflati nō superbi. de quibus apostolus dicit. Noli altū sapere s; time: id est noli extolli.

Pietas *lecto. viii.* congruit mitib; . Qui enim pie querit. honorat sanctam scripturā et non reprehendit quod nondum intelligit: qd̄ est intem esse: unde hic dicitur beati mites: qm̄ ip̄i hereditate possidebunt terram. Scientia congruit lugentibus qui iam cognoverunt in scripturis sanctis quibus malis vinciti teneantur: que tanq̄ bona et vilia ignorantes appetuerunt. de quibus hic dicitur. bea-

ti qui lugent. fortitudo congruit esurientibus et sitiētibus. Laborant enim desiderantes gaudii de veris bonis. et amorē a terrenis et corporalibus bonis auertere cupientes: de quibus hic dicitur: beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: qm̄ ipsi saturabuntur. *lecto. nona.*

Consiliū congruit misericordibus. Hoc enim vniū remediū est de tantis malis curandū: ut dimittamus sicut nobis dimitti volumus. et adiuvemus in quo possumus alios sicut et nos in quo non possumus cupimus adiuvari. de quibus hic dicitur beati misericordes. Intellectus congruit mundis corde: tanq̄ purgato oculo quo cerni possit quod corporeus oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit. de quibus hic dicitur: beati mundo corde. Sapientia congruit pacificis: in quibus iam ordinata sunt omnia:

nullusq; motus adūsus rationem rebellis est: sed cuncta obtemperant spiritui hominis. cū et ipse obtemperet deo. de quibus hic dicitur: beati pacifici: quoniam filij dei vocabuntur. Vniū autem premiū quod est regnum celorum: pro ip̄is gradibus varie nominatum est. In primo sicut oportebat positum est regnum celorum: quod est perfecte summeq; sapientie anime rationalis. Sic itaq; dictum est: beati pauperes spiritu: qm̄ ip̄orū est regnum celorum. *Item de eadem omelia beati augustini episcopi. lectio septima.*

In primo gradu positum est regnum celorum: quod est perfecte summeq; sapientie anime rationalis. Sic namq; dictum est: beati pauperes spiritu: tanq̄ diceretur initium sapientie timor domini. Initibus hereditas tanq̄ testamentum patris cum pietate querentibus: beati mites qm̄ ip̄i hereditate

possidebunt terram. Lu-
gentibus consolatio:
tanq̃ scientibus quid
amiserint et quib; ma-
lis meriti sint: beati qui
lugent qm̃ ipsi consola-
buntur. Esurientibus et
sitientibus saturitas tanq̃
refectio laborantibus for-
titerq; certantibus ad sa-
lutem: beati qui esuriunt
et sitiunt iusticiam: qm̃
ipsi saturabuntur. Adse-
ricordibus misericordia
tanq̃ vero et optimo cō-
silio utentibus: ut hoc e-
is exhibeatur a potentio-
re: quod invalidioribus
exhibent: beati misercor-
des: qm̃ ipsi misericordiam
consequentur. *Lcō: viij.*

Indis corde vidē-
di dei facultas tan-
q̃ purum oculum ad in-
telligenda eterna geren-
tibus beati mundo corde:
qm̃ ipsi deum videbunt.
Pacis dei similitudo
promittitur: tanq̃ p̃fec-
te sapientibus formatif-
q; ad ymaginem dei per
regenerationem renoua-
ti hominis: beati pacifi-
ci: qm̃ filij dei vocabun-

tur. Et ista quidem in
hac vita compleri possunt:
sicut in apostolis esse cō-
pleta credimus. *Mā illa*
omnimoda et in angelicam
formam inuitatio:
que post hanc vitam pro-
mittitur nullis verbis ex-
poni potest. Beati qui
persecutionē patiuntur
propter iusticiam: qm̃
ipso:rum est regnū celoz.
Hec octava sententia: q̃
ad caput redit: perfectū
q; hominem declarat: si-
gnificatur et circa aliō
octavo die in veteri testa-
mento et dñi resurrectio-
ne post sabbatum: qui ē
vtrq; octavus idēq; pri-
mus dies. *Lcō nona:*

Beatitatis cū vo-
bis maledicent; et
vos persequentur. Ad-
tat quisquis divitias hu-
ius seculi et rerū faculta-
tes temporalū querit i-
nonne xpiano: beatitu-
dinem nostram intrinse-
cus esse: sicut de anima
ecclesiastico ore prophe-
tico dicitur. Omnis pul-
chritudo filie regis intri-
secus. *Mā extrinsecus*

maledicta et persecutio-
nes et detractiones pro-
mittuntur: de quib; tū-
magis merces i celis est:
que sentitur in corde pa-
tientium: corū qui iam
possunt dicere: gloriam
in tribulationibus: sciē-
tes qm̃ tribulatio paciē-
tiam operatur. paciētia
autem probationē: pro-
batio vero spem: spes au-
tem non confundit qz
charitas dei diffusa est i
cordibus nostris per spi-
ritum sanctum q̃ datus
est nobis: quo in regno
celorum duamur et he-
reditatem accipimus:
et consolamur et pacem
et misericordiam conse-
quimur: et mundamur:
ac pacificamur. atq; ita
persecutiones extrinsecus
illatas iniurias molesti-
asq; pro veritate et iusti-
cia sustinemus. *In nata-
li vniū confessoris pō-
tificis. Ad matutinas.*
Inuitatorium:

Regem confes-
sorū dominū:
Venite adore-
mi. *ps. Venite.*

58
Iste cōfessor ymnū
dñi sacratus: festa
plebs cuius celebrat per
orbem: hodie letus mem-
it secreta scandē celi. *Qui*
pius prudens humilis
pudicus: sobrius castus
fuit et quietus: vitam dñi
presens vegetavit eius
corporis artus. *Idē*
cū cuius timuli fre-
quenter: membra lāguē-
tum modo sanitati: quo-
libet morbo fuerit grana-
ta restituitur. *Unde*
nunc noster chorus i ho-
nore ipsius hymnū canit
hunc libenter: ut p̃us ei
meritis iuveniat: omne
per eū. *Et* salus illi
deus atq; virtus qui su-
pra celi residens cadumē:
totius mundi machinā
gubernat trinus et vnus.
*Amen. In primo noctur-
ni: Beatus vir qui in lege
dñi meditatur. voluntas ei
permanet die ac nocte: et oia
quecūq; faciet semp̃ prospe-
rabuntur. ps. Beatus vir.*
*an: Beatus iste sanctus q̃
confessus est in dño predica-
uit preceptum dñi cōstituit
tus est in monte sācto eius.*

ps. Quare fremuerunt.
an. Tu es gloria mea tu es
susceptor meus dñe tu exal
tans caput meum et exau
disti me de monte scō tuo.

ps. Dñe quid multipli.
R. Amavit cum dñs et or
navit eum. **R.** Stola glo
rie induit eum. **Sermo sci**
ambrosii epī. Lcō prima.

Ad sancti ac beatif
simi patris nostri
M. annis hodie festa cele
bramus laudes addidisse:
aliquid decerpisse ē. Cū
siquidem virtutum eius
gratia non sermōibus
exponenda sit: sed operi
bus comprobanda. Cū
enim dicat scriptura divi
na: gloria patris est filius
sapiens: quante huius
sunt glorie: qui tantorū
filiorum sapientia et de
votione letatur. In xpo
enim ihū: per euāgelii
ipe nos genuit. Quicquid
ergo in hac sancta plebe
potest esse virtutis et gra
tie: de hoc quasi de quodā
lucidissimo fonte omni
um bonorum hoc puritas e
manavit. **R.** Euge serue
bone et fidelis: qz in pauca

fuisse fidelis: supra multa
te constituam. Intra i gau
dii dñi tui. **V.** Dñe quicquid
talenta tradidisti nūquid
et alia quicquid super lucrat
sum. Intra. **Lectio sedē.**

Et enim quia casti
tatis pollebat vi
gore: quia abstinentie glo
riabatur angustis: quia
blandimentis erat predi
tus lenitatis: omnium
cuius in deū provocavit
affectum. Quia pontifi
cis administratione ful
gebat: plures et discipulis
reliquit sui sacerdotii suc
cessores. Bñ autē et cōgrue
in hac die quam nobis
beati patris nostri. **M.** hu
ius ad paradisi transitus
exultabilem reddit: prese
tis psalmi versiculum de
cantavimus. In memo
ria eterna erit iustus. Di
gne in memoriam verti
tur hominū: qui ad gau
dium transit angelorū:
qui iam gratiam xpi cla
rificatus invenit: quia
mundi gloriam nō que
runt: cauēs illud quod
dicit sermo diuinus. Ne
laudaueris hominem in

vita sua. Tanq̃ si dicet.
Lauda post vitā magni
fica post consumationē.
R. Ecce sacerdos magnus
qui in diebus suis placuit
deo. Ideo iureiurando fecit
illum dñs crescere in plebe
suam. **V.** Benedictionem
omniū gentiū dedit illi et
testamentum suū cōfirma
uit supra caput eius. Ideo.

Duplici **Lectio. m.**
enim ex causa vit
luis est: hominū magis
memorie laudem dare q̃
vite: vt illo potissimum
tempore merita sanctita
tis extollas: quādo nec
laudantem adulatio no
cet: nec laudatū tēptet
elatio. Lauda ergo post
periculū: predica securū.
Lauda nauigantis fel
icitatem: sed cum perue
nerit ad portū. Lauda
duas virtutem: sed cum
perductus est ad triūphū.
Quis autem viuens tu
te possit ac sine trepidati
one laudari: qui et de pre
terito meminit se habere
quod doleat: et de futuro
videt sibi superesse quod
timeat. Quis vero i hoc

corpusculo positus: debe
at sibi quicquid vendicare
de meritis: quorum iter
vite occulta demonū in
festatio: velut latronum
obsidet multitudo. Quib;
per omnes vias supplan
tatores inuasi: animarū
laqueos tendunt: innu
merabiliū mortibus ex
pauescendos. **R.** Amavit
dñs et non penitebit eum.
tu es sacerdos in eternū se
cundū ordinē melchisedech.
V. Dixit dñs domo meo
sede a dextris meis. Tu es.
In secundo nocturno. an.
Innocentem exaudiunt do
minus sanctum suū dñs
exaudiuit eum et cōstituit
eum in pace. **ps.** Cū inuo
carem. **an.** Letentur om̃s
qui sperant in te. **an.** quoniam
tu benedixisti iusto. scito
bone voluntatis tue coro
nasti eum. **ps.** Verba mea.
an. Domine dñs noster q̃
admirabile est nomen tuū
in vniuersa terra. qz gl̃a et honore
coronasti sanctū tuū et cō
stituisti eum super opa ma
nuū tuarū. **ps.** Dñe dñs
nr̃. **R.** Elegit eū dominus
sacerdotem sibi. **R.** Ad sacri

ficandum ei hostiā laudis.

Augustinus: *Le. iii.*
Emin nobis p̄lce
mare magnū 7 spaciōsū:
in quo reptilia quorū
non est numerus: aialia
pusilla et magna: id est
diuersa inimicorū gene
ra: que secundū nostrarū
virū quantitatem com
pensato nobiscū agone
luctantur. In huius ita
q; mundi pelago volutā
tibus nobis: valde p̄tūel
cendum est: ne nauē no
stram aut procella tem
pestatis abripiat: aut
fluctus absorbeat: aut ī
eternam predam p̄pria
ta crudelis abducatur. Ad
uersus ergo hec multifo
rma seculi mala: castiga
tis et castis actibus resi
stamus. *Re. Inueni dauid*
seruū meū oleo sancto me
o vincti cum. Adanū cū me
a auxiliabitur ei. N. Nichil
proficiet inimicis in eo et
filius iniquitatis non no
cebit ei. Adanū. Lcō. v.

Bati autē patris.
M. merita iam ī
tuto posita securi magni
ficemus: qui gubernacu

lum fidei viriliter tenēs:
anchoram sp̄ci tranqui
la iam ī statione cōpo
siuit: et bene celestib; di
uicijs et eternis meritis
omistā nauem: optato
in litore collocauit. Qui
contra omnes aduersari
os scutum timoris dei tā
diu ī fatigabiliter tenuit
donec ad victoriam per
ueniret. Quid enī fuit
tocius vite illius decur
sus: nisi vnus cū vigili
hoste conflictus? Habui
stis in eo medicū qui e
celo lapsus est cum quo
sanitas fines vestros: im
mo ip̄e sanitatum aucto
intravit. *Re. Posui adiu*
torū super potentem et ex
altum electum de plebe me
a. Adanū cū me a auxi
liabitur ei. N. Inueni da
uid seruū meū oleo sc̄to
meo vincti cum. Adanū ei.

Quantis: *Lcō. vi.*
hic cecis a via veri
tatis errantibus: et de sū
ma iam ī profundum
rupē pendentibus: amī
sum reddidit visum: et
illum quo xp̄s videtur
reparauit intuitū. Quā

torum ambus fundis et
infidelitatis obturatio
ne dampnatis: ad per
cipendam vocem celestū
mandatorū p̄ciosum
infudit auditum: vt vo
canti deo ad misericor
diam responderent per
obedientiam. Quantos
inimicus vulneratos:
angelici oris arte: 7 ora
tionū firmitate curauit?
Quantos per longam in
curiam peccati labe solu
tos: et quadam lepre cō
tagione perfusos castiga
tionibus et exhortationi
bus expiando dei in se ope
rante virtute mūdauit.
Re. Iste est qui ante deum
magnas virtutes operatus
est et omnis terra doctrina
eius repleta est. Ip̄e interce
dat pro peccatis omnium
populorum. N. Iste est qui
contemplit vitam mundi
et peruenit ad celestia reg
na. Ip̄e. Gloria p̄i. Ip̄e.
In tercio nocturno: aūt.
Domine iste sanctus habi
tabit in tabernaculo tuo o
peratus est iustitiam requi
esceet in monte sancto tuo.
Ps. Dñe quis habitab.

60
aūt. Dñe petiit a te tri
butū ei dñe gloriā et ma
gnū decorē imposuisti su
per eum posuisti in capite ei
coronam de lapide p̄cioso.
Ps. Dñe in virtute. aūt.
Iste accipiet benedictionē
a domino et miam a deo sa
lutis suo. quia hec ē gene
ratio querentū dñm. ps.
Dñi est terra. N. Tu es sa
cerdos in eternū. Re. Secū
dum ordinem melchisedech.
Lectio sc̄i euangelij sc̄dm
matthē. xv. Lectio: vij.

In illo t̄p̄e: Dixit
Iesus discipulis
suis parabolam hāc. Ho
mo quidam peregre pro
ficiens vocauit seruos
suos: et tradidit illis bo
na sua. Et reliqua. *Om̄e*
lia sancti gregori pape.

Lectio sancti euā
gelij fratres charis
simi sollicitate nos conside
rare amonet: ne nos qui
plus ceteris in hoc mūdo
accepisse aliquid cernim;
ab auctore mundi graui
us inde iudicemur. Cum
enim augentur dona: ra
tiones etiam crescant do
norum. Tanto ergo hu

milior atq; ad seruicium
deo promptior quisq; de
bet esse ex munere: quan
to se obligatiorem esse co
spiciat in reddenda ratio
ne. Ecce homo qui pere
gre proficiscens seruos
vocat: eisq; ad negocium
talenta partitur. Post
multum vero temporis
positurus cum eis ratio
nem reuertitur: bñ aut
operantes pro apportato
luero remunerat: serui
vero a bono opere torpen
tem dampnat. *Re. Ama*
uit eū dñs et ornauit eum
stolam glorie induit eum.
Est ad portas paradisi coro
nauit eum. N. Induit eū
dñs loram fidei et ornauit
eum. Et ad portas. Ic. viij.

Eris itaq; homo il
le est qui peregre
proficiscatur nisi redemp
tor noster: qui in ea car
ne quam assumpserat
abiit in celum. Carnis
enī locus proprie terra
est: que quasi ad pētri
na duatur: dum per re
demptorem nostrum in
celo collocatur. Sed ho
mo iste peregre proficis

cens seruis suis bona su
a tradidit: quia fidelib;
suis spiritualia dona co
cessit. Et vñ quidem de
dit quinque talenta: alij
autem duo: alij vñ.
Quinq; etenim fuit cor
poris sensus: videlicet
visus. auditus. gustus.
odoratus et tactus. Qui
q; igitur talentis donū
quinque sensum: id est ex
teriorū scientia exprimi
tur. Duobus vero intel
lectus et operatio desig
nantur. Vñus autem
talenti nomine intellectus
tantummodo designatur.
Re. Sicut lumbi vestri pre
cincti et lucerne ardentes i
n manibus vestris. Et vos
similes hominibus expec
tantibus dñm suū. Quā
do reuertatur a nuptijs.

N. Vigilate ergo quia ne
scitis qua hora dñs vester
venturus sit. Et vos. Glo
ria. Quando. Lecho. ix.

Sed is qui quinque
talenta acceperat:
alia quinque lucratus est:
quia sunt nonnulli: qui
et si interna ac mystica
penetrare nesciunt: pro

intentione tamen super
ne patrie docent recta q̄s
possunt de ipis exteriori
bus que acceperunt. Dñ
q; se a carnis petulantia.
a terrenarum rerū ambi
tu: atq; a visibilium volup
tate custodiunt: ab his
etiam alios ammonēdo
compescunt. Et sunt nō
nulli: qui quasi duobus
talentis ditati: intellec
tum atq; operationem
perapiunt: subtilia de i
teris intelligunt: mi
ra in exterioribus operi
tur. Cumq; intelligen
do et operando alijs pre
dicant: quasi duplicati
de negotio lucri repor
tant. Bene autem alia
quinque: vel alia duo in
lucrum venisse referun
tur: quia dum vtriq; se
rui predicatio impendi
tur: quasi accepta talē
ta geminantur. De ser
mone sancti ambrosij e
piscopi: *Lecho prima:*
secunda. vel quarta.

Ibiustus in hoc sa
cto. *A. medicum*
qui eccelo lapsus est cum
quo fines nostros sam

tas imo ipse sanitatū auc
tor intrauit. Quanton
ammas viuentes in cor
pore iam defunctas: et de
lictorum mole obrutas
ac sepultas ad emenda
tionem tanq̄ ad lucem
vocando: deo resuscitauit.
et dñi sui ammirādis imi
tator iam mortuas deo:
econtrario mortificans
vitali morte peccato: in
dñl omnino aliorū blā
dimentis dampnatione
mentis cōsuebat. Tunc
in alia parte ea que appa
ruerant salubritate clau
debat. Quo ordine hoc
faciebat? Claudebat vt
q; eos docendo: ne alie
ni malū videret: ne eis
res aliene concupiscibiles
apparent: ne eis cōiur
extranea pulchra esset i
peccati venenū: et per as
pectum animam penetra
ret: ne interiori homini
maculam exterioris ho
minis culpa transmutte
ret: ne ad cor tenebre p
viam lucis intrarent: ne
in vno quoq; propheticā
illa interminatio cōplere
tur. *Moys inquit intra*

per fenestras nostras: *Lectio:*

Mysteria enim aurium et oculorum fenestre esse probantur animarum. Quando aperimus auditum: mala et iniqua loquentibus ac damnantibus: et quod deo sunt contraria sua dentibus: mors intrat per fenestras nostras: homo: quod mortifere noctis intrat. per quas sol iusticie intrare debuerat. Quando iste peccati fenestre aperte sunt. ianue salutis et vite: ac porte paradisi clause sunt. Has iste vir beatus fenestras: multis seris diuini timoris obstruxit. *Lectio:*

De quatuordecim istis cordibus: que in honesta iniquitas et impietas possidebat: fugauit luxuriam: deiecit iram: et extirpauit inuidiam: et velut de antiqua domo barbaris perturbatis hostibus: reuocando illuc fidem: castitatem: iusticiam: misericordiam. habitatores pacificos introiit: per quos in domum

alium mentis caput omnium bonorum dominus intraret: et appositis medicamentis penitentie quatuordecim velut fetentem: inreparationum fremitu suscitauit et emendatione suscepta de medijs mortis faucibus eruitos temporaria resurrectione vite restituebat. *Lectio:*

Ecce itaque atque huiusmodi plurima gerens: que etiam ipsi plenius meministis: quod quia profere per nos atque expedire: ut dignum est non potest sermo periculosis: melius ea vobis. Vester dicet affectus. Si me quippe alacritatis instantia: fuit cultor: et cultos animarum: cupiditates resecans: iras comprimens malitias extirpans. Huius magis vir iste temporibus necessarii fuit: quibus tanta iniquitas quotidie sumptis deficiente iusticia vmbis conualecat. Et quidem in hac peregrinatione solo corpore constitutus cogitatione et auditate

cum apostolo dicente nostra conuersatio in celis est apostolicus ipse in illa celesti patria conuersatus est.

Ecce namque *Lectio:* ut dicimus corpore solo detentus quasi hominis ratiocinator: velut ad centuplum manum porrigens: semper de sinistra transiit ad dexteram: et in celo reposuit sudores suos. Nam et si hic opera eius videtur: illuc tamen operum eius merita transferunt. Illi itaque exemplo virtutibus in quantum possumus insistentes: in operibus bonis nemo sit segnis. nemo sit sterilis. Nemo presentium amore futura contempnat: nemo temporalia sola eterna despiciat peruersus aspiciat. *Lectio:*

Concupiscentias que importune se ingerunt nemo dormitet: ne mors ut supra diximus ad animas torpentium perungat. Nemo spiritualibus corporalibus ante ponat. Nec

52
saurum nostrum exemplo illius in celo collocemus: ut etiam cor in celis habere possimus. Necesse est enim ut quo precesserit dilecti omnis thesaurus: illuc quoque sequatur cordis affectus. Isteus ergo in quantum possumus vestigius instamus quibus per illam arcam nimis viam ad celi ampla festinas: quam cum sequeremur ostendit. Ideo enim illum huic terre nostre preposuit deus: ut ad actum eius informaremur exemplum: et animarum nostrarum facies ad eum respicientes: tanquam ad speculum componamus: et quasi boni filij similitudinem patris in nobis excolamus.

Apiat sibi *Lectio:* de eo alter gratiarum et sextem compunctiois: alter pigmentum candidissimi nitide castitatis pallore ille abstinentie: rubore ille verecundie. Ille ardentem in dei rebus fide velut acreum splendorem radiantem atque hoc modo spiritualia interioris

hominis membra compo-
nens in corpus plebis
sue transeat ad celū. Et
ad vnam illius faciē om-
nem exornemus domū:
id est vniuersam pinga-
mus ecclesiam dei. Et vi-
dens nos vel de eterni tre-
more iudicii vel de eterna
beatitudine cogitantes:
illa euangelica dixisti ver-
nos possit assumere. Pa-
ter rogo vt vbi ego sum et
hi sint mecum. Et nos qui-
que ex hoc migraturus seculi
patronus noster. N. i.
sedem suam et sinū suū
velut abrahā peculiares
accipiat: et in illa die in
columnes oues suas letus
pastor agnoscat: ipso ad-
iuuante qui vult et re-
gnat in secula seculorū.
Amen. *Leccio sancti euā-
gelij: secundum mattheū.
xcv: Leccio septima:*

In illo tpe: Dixit
Ihūs discipulis
suis. Homo quidā pre-
gre proficiscēs vocauit
seruos suos: et tradidit
illis bona sua. Et reliq.
*De omelia sancti grego-
rii pape. Leccio. vij.*

Bene autem alia
quinque vel alia
duo in lucrum venisse re-
feruntur. quia dū vtrique
secū predicatio ipeditur
quasi accepta talenta ge-
minantur. Sedis q̄ vni
talentum accepit abiē-
sodit in terram: et absco-
dit pecuniam dñi sui. Ta-
lentum in terra absconde-
re est: acceptum igeniū
in terrenis actibus iphi-
care: lucrum spirituale
non querere: cor a terre-
nis cupiditatibz mīq̄ le-
uare. Sunt namq̄ non
nulli qui donū intelligē-
tie perceperunt sed tamē
sola que carnis sunt sa-
piunt. De quibz per pro-
phetam dicitur. Sapiē-
tes sunt vt faciant mala:
bene autē facere nesciūt.

Sed *Leccio. vij.*
dñs qui talenta co-
tulit rationem posuit
redit: quia is qui nunc
pie spiritualia dona tri-
buit: distincte i iudicio
exquiret merita: quod
quisq̄ accepit cōsiderat:
et quod lucrum de accep-
tis reportat p̄lat. Ser-

uus qui geminata talen-
ta retulit a dño laudatur:
atq̄ ad eternam remun-
erationem perduatur: cū
ei vox dominica dicitur.
Euge serue bone et fide-
lis: quia super pauca fui-
sti fidelis: supra multa te
constituā: intra in gau-
diū dñi tui. Pauca quip-
pe sunt omnia bona pre-
sentis vite quibz multa
esse videantur compara-
tione retributionis eter-
ne. *Leccio nona:*

Sed tunc fidelis ser-
uus supra multa
constituitur. quando de-
iuncta omnis corruptiois
molestia: de eternis gau-
dijs in illa celesti sede glo-
riatur. Tunc ad dñm suū
gaudiū perfecte itronit-
fitur. quando in eterna il-
la patria assumptus: at-
q̄ angelorum cetibus
admixtus sic interi gau-
det de munere: vt nō sit
iam quod exterius dole-
at de corruptione. Ser-
uus autem qui operari
de talento noluit: ad do-
minū cum verbis excusa-
tionis redit dicens. Do-

mine scio quia hō durus
es: metis vbi nō semina-
sti et congregas vbi non
sparsisti: et timens aby-
et abscondi talentū tuū.
Ecce habes quod tuū ē.
*De eadem beati gregori
pape. Omelia. Leccio. vij.*

Omnino scio quia
homo durus es:
metis vbi non seminasti:
et congregas vbi nō spar-
sisti: et timens aby- et abs-
condi talentum tuum in
terra. Ecce habes quod
tuum est. Notandū q̄ i
vtilis seruis dñi dñm
vocat: cui tamen deserui-
re ad lucrum dissimulat:
et timuisse se dicit in lu-
crum talentum expēdere:
qui hoc solum timere de-
buerat. ne hoc ad dñm
sine lucro reportaret. Sūt
enim pleriq̄ intra sanctā
ecclesiam quorū iste ser-
uus ymaginem tenet:
qui melioris vite vias
aggredi metuant: et ta-
men iacere in sui corporis
ignauia non formidant.
Cūq̄ se peccatores confi-
derant sanctitatis vias ar-
ripere trepidant et remanē

in suis iniquitatibus non
pertimescant. Quorum be-
ne petrus adhuc in infir-
mitate positus speciem te-
net: cum viso miraculo pi-
scis dicit. Eri a me dñe:
quia homo peccator sum.
Immo si te peccatore con-
sideras oportet ut a te dñm
non repellas. *Lectio: viii.*

Ed qui idcirco me-
lions habitus vias
et rectioris vite apprehē-
dere arcem nolunt quia i-
firmos se esse conspiciunt:
quasi et peccatores se fatē-
tur et dominū refugiunt:
eumque in quo sanctificari
debuerant repellunt: et ve-
lut in perturbatione con-
siliū non habent: dum
moriuntur et vitā timēt.
Vnde et hunc seruo pro-
nus respondetur. Serue
male et piger: sciebas quod
mecto vbi non semio et co-
grego vbi non spargo.
Oportuit ergo te dare pe-
cuniam meam nummulariis:
et ego veniens rece-
pisse quod meum est
cum usuris. Ex verbis e-
nim eius seruus consti-
gitur: cum domini dicit.

Mecto vbi non semino:
et congrego vbi non spar-
si. Ac si apte dicat. Si
iuxta tuam sententiam.
et illud exquiro quod non
dedi: quanto magis a te
exquiro quod ad cogē-
dum dedi. *Lectio nona.*

Ecum am nummu-
lariis dare est: eis
scientiam predicationis
impendere qui hanc va-
leant et bonis operibus
exercere. Sed sicut nūm-
periculum aspiciatis: si
dominam pecuniam
teneamus: ita vestrum
fratres km solliciti pe-
sate: quia cum usuris a
vobis exigitur. quod au-
distis. In usura quippe:
pecunia etiā non data re-
cipitur. Cum enim hoc
redditur quod acceptū
fuerat: etiā illud sup-
impenditur quod accep-
tum non est. Pensate er-
go fratres charissimi quod
de accepta hac verbi pe-
cunia usuram soluetis.
et curate ut ex eo quod
audistis etiā intellige-
re studeatis que non au-
distis: quatenus alia

ex alijs colligentes: etiā
illa discatis ex vobismet
ipsis agere: que necdum
ex predicatoris ore didi-
cistis. *Itē de eadē bñ gre-
gorij: Omel. Lectio: vii.*

Oportuerat ergo te
dare pecuniam meā
nummularijs: et ego ven-
iens recepisse vñque au-
suris quod meum est.
Pigrum serui qualiter
ex verbis suis cōstrixerit
audimus: quia nunc
cum sententia feriat au-
diamus. Tollite ab eo
talentum: et date ei qui
habet decem talēta. Opo-
tūm valde videbatur ut
cum a malo seruo vinum
talentum tollitur ei poti-
us qui duo: quā qui quinque
talenta acceperat daretur.
Illi enim potius dari de-
buit qui minus: quā qui
plus habuit. Sed quia
sicut superius diximus
per quinque talenta: qui-
que videlicet sensum: id est
exteriori scientia desig-
natur: per duo autem in-
tellectus et operatio expri-
mitur. idcirco minus ha-
benti datū est talentum.

Plus enim *Lectio: viii.*
habuit qui duo quā
qui quinque talenta perce-
perat: quia qui per quinque
talenta exteriorum admini-
strationem meruit: ab in-
tellectu interiori adhuc
vacuus fuit. Vñ ergo
talentum quo intellectū
significari dicimus illi
dari debuit: qui bene exte-
riora que acceperat immi-
strauit. Quot quotidie i
sancta ecclesia cernimus.
quia plerique dñi bene im-
ministrant exteriora que ac-
cipiunt: per adumctam
gratiam: ad intellectum
quoque mysticum perducū-
tur: ut etiam de intelligē-
tia polleant: qui exteriora
fideliter ministrant. Ge-
neralis etiam mor sentē-
tia profertur: qua dicit.
Omni enim habenti da-
bitur et habundabit: ei
autem qui non habet: et
quod videtur habere au-
feretur ab eo. *Lectio: ix.*

Habenti namque da-
bitur et habunda-
bit: quia quisquis chari-
tatem habet: etiam dona
alia percipiet. Quisquis

autem charitatem nō ha-
bet: etiam dona alia que
videbatur percipisse amit-
tit. Unde necesse est frēs
mei: ut per omne quod
agitis erga charitatis cu-
stodiam vigiletis. Char-
tas autem vera ē et am-
icum diligere in deo et mi-
micum diligere propter
deum. Quam quisque
non habet: omne bonū
amittit quod habet. Ta-
lento quippe quod acce-
perat malus seruus pua-
tur: et iuxta dominicum
sententiam in tenebras
exteriōres mittitur. Per
penam ergo in interiōres
tenebras cadet qui p cul-
pam suam sponte i exteri-
ores tenebras cecidit. Il-
lic coactus patitur tene-
bras vltionis: qui hic li-
benter sustinuit tenebras
voluptatis. Idem de eadē
sancti gregoriū pape omē
Cha. Lecho: vii.
Dne fratres cha-
rissimi quod quisq; acce-
perit: talenti nomine de-
signatur. Sciendū vero
est: q; nullus piger ab hac
talenti acceptione securus

est. Nullus namq; est:
qui veraciter dicat. Ta-
lentum minime accepi:
non est unde rationem
ponere compellar. Talē
enim nomine: cuiuslibet
pauperi etiam hoc ipsum
reputabitur: quod vel
minimū accepit. Alius
namq; accepit indulgē-
tiam predicationis: mi-
nistriū debet ex talento.
Alius terrenam substan-
tiam accepit: erogatione
talenti debet ex rebz. Ali-
i nec interuozum intelli-
gentiam nec affluentia
accepit: sed tamen didi-
cit artem qua pascitur.
Ipla ars ei in talenti ac-
ceptione reputabitur.
Alius nichil horum affe-
cutus est: sed tamē for-
tassis familiaritatis locū
apud diuitem meruit:
talentum profecto fami-
liaritatis accepit. Si er-
go nichil ei pro indigen-
tibus loquitur: pro talē
receptione dāpnatur.
Habens **Leō: viii:**
igitur intellectum:
curet omnino ne taceat.
Habens rerum affluen-

tiam: vigilet ne a miseri-
cor: die largitate torpescat.
Habens artem aliquam
qua regitur magnopere
studet: ut vsum atq; vti-
litatem eius cū proximo
pñtiatur. Habens loquen-
di locum apud diuitem
dāpnationem pro retē-
to talento timeat. si cum
valeat apud eum p pau-
peribus non intercedat.
Tantū quippe ab vno
quoq; nostri venturus
iudex exiget: quantū de-
dit. Ut ergo de talenti
sui rationibus redeunte
dño quisque securus sit
cum timore penset quoti-
die quod accepit. Ecce
namq; iam iuxta est: ut
ille qui peregre pfectus
est redeat. Quasi peregre
quippe abiit: q; scilicet de
hac terra in qua natus ē
longe discessit. Sed pro-
fecto reuertitur ut de ta-
lentis rationes ponat:
quia si a bona actione
torpescamus: nos de ipis
domis que contulit dis-
tinctus iudicat. **Leō. ix.**
Consideremus er-
go que accepim:

atq; in corū erogatione:
vigilemus. Nulla nos a
spirituali opere terrena cu-
ra impediat: ne si i terra
talentum absconditur:
talenti dñs ad inuidia
prouocetur. Piger etiam
ille seruus cum iā iudex
culpa examinat talentū
de terra leuat: quia sunt
plēti q; qui tunc se a terre-
nis desideriis vel operibz
subtrahunt: quando iā
per animaduersionem
iudicis ad eternū suppli-
cium trahuntur. Ante er-
go de talenti nostri ponē-
da ratione vigilemus: ut
cum iam iudex ad feren-
dum immet lucrum nos
quod fecimus excuset.
Tanto enim quisq; am-
phorem gloriam cū dño
suo possidebit quāto lar-
gius talentum acceptū
post eius amore erogauit.
Quod ipse prestare
dignetur: qui cū patre
et spiritu sancto viuat et
regnat in secula seculoz.
Amen. Tu autem dñe.
In quatuor doctoribus ec-
clesie: subscripti cūa geñi
cūi hominū: subscripta di-

atur. *Lectio sancti euangelij secundum mattheum.*

In illo tpe: Dixit iesus discipulis suis: Vos estis sal terre: q' si sal euanuerit in quo salietur: et reliqua. *Homilia sci iheronimi presbiteri.*

Al ap: *Lectio. vij.* pellantur apostoli et doctores quia per illos vniuersum eruditum est genus humanum. Quod si sal euanuerit in quo salietur: si doctor euanuerit: quo alio doctore emendabitur? Ad induratum valet ultra: nisi ut mittatur foras: et conculcetur ab hominibus. Exemplum de agricultura sumptum est. Sal enim arborum condimentum et ad siccandas carnes necessarium est: ita ut aliud usum non habeat. Certe legitimus iter scripturas: vites quasdam ita victorum sale seminatae ut nullum in ipsis semen orietur. Caueant ergo doctores: et episcopi: et videant potentes: potenter sustinere tormenta: in quibus esse remedium: si se

malorum ruinas sinant ad tartarum donec. *le. vij.*

Non potest ciuitas abscondi supra montem posita neque accendunt lucernam: et ponunt eam sub modio: sed super candelabrum: ut luceat omnibus qui in domo sunt. Docet fiduciam predicationis: ne apostoli abscondantur ob metum: et similes sint lucernis sub modio: sed tota libertate se prodant: ut quod audierint in cubiculis: predicent in tectis. Nolite putare quod veni soluere legem aut prophetas: non veni soluere legem sed adimplere. Siue quod de se per alios prophetatum complerent: siue quod ea que ante propter infirmitatem audientium: rudia et imperfecta fuerant: sua predicatione complerent. et ea tollens ac victualium excludens occulta in mente concupiscencia dant. *Lectio nona.*

Quoniam transseat celum et terra. promittuntur nobis celi et

terra noua. que facturus est dominus deus. Si ergo noua creanda sunt: consequenter sunt vetera transitura. Quod autem sequitur iota vni: aut vnius apex non preteribit a lege donec omnia fiant: et figura littere ostenditur: quod etiam quod minima putantur in lege: sacris plena sunt et omnia recapitulantur in euangelio. Eius ergo eruditionis est: cuiusque doctrina etiam diuersa sacrificia et que superflua videntur: in minutis quotidie demonstrantur compleri. Qui ergo soluerit vnum de mandatis istis minimis: et docuerit sic homines: minimus vocabitur in regno celorum. Qui autem fecerit et docuerit hic magnus vocabitur in regno celorum. **I**n natali

vinus confessoris non potestificis. ad matut. Inuitat.

Regem confessorum dominum. Venite ad remus. *ps: Venite. pmi.*

Iste confessor. *In. i. n. a.* Beatus vir qui in lege domini

meditatur voluntas eius permanet die ac nocte et omnia quecumque faciet semper prosperabuntur. *ps: Beatus vir.* **an:** Beatus ille sanctus qui confisus est in domino predicauit preceptum domini constitutus est in monte sancto eius. *ps: Quare fremuerunt.* **an:** Tu es gloria mea tu es susceptor mens domine tu es altitudo caput meum et exaudisti me de monte sancto tuo. *ps: Domine quid multiplicasti.*

N: Amant eum domini et ornamint eum. **R:** Stola glorie induit eum. *Sermo sancti augustini episcopi. le. pma.*

Solet multos mouere fratres charissimi: quod dominus noster ihesus christus in sermone euangelico cum prius dixisset: luceat lumen vestrum coram hominibus: ut videant opera vestra bona: et glorificent patrem vestrum qui in celis est. postea dixerit. Attendite ne iusticia vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab eis. Turbatur ei mens paruum intelligentis: et precepto vtriusque obaudire

cupientis: et per diuersa
et aduersa distenditur.
Tamen nemo enim potest
quis vni dño obtempe-
rare repugnantia iuben-
ti: q̄ nemo potest etiam
duobus dominis seruire.
quod eodem sermone sal-
uator ip̄e testatus est. *Re.*
Euge serue bone et fidelis
quia in pauca fuisti fidelis
supra multa te constituā.
Intra in gaudiū dñi tui.
V. Domine quinq; talen-
ta tradidisti michi ecce alia
quinq; superlucatus sum.
Intra in gau. *Lecho scda.*

Quid ergo faciet a-
nimus iutans cū
se obtemperare nō posse
existimat: et non obtem-
perare formidat? Si enī
bona opera sua in luce po-
suerit hominibus intue-
da vt faciat quod precep-
tum est: sic luceat lumen
vestrum coram hominib;
vt videant bona opa v̄a:
et glorificent patrem ve-
strum qui in celis est. nū-
se tenen arbitrabitur: q̄
contra preceptū fecerit:
vbi dicitur. Attendite ne
iustitiam vestrā faciatis

coram hominibus: vt vi-
deamini ab eis. Rursū
q̄ si hec timens et cauēs
ea que benefacit abscon-
derit: non se putabit ser-
uire imperanti et dicēti.
Luceat lumen vestrum
coram hominibus: vt vi-
deant bona opera vestra.
Re. Iustus germinabit sicut
filium. Et florebit i eternū
ante dñm. *V.* Plantatus ī
domo dñi in atris domus
dei nostri. Et florebit. *Re. iij.*

Vi autem recte ī-
telligit vtrum q̄
implet: et seruet vnuer-
sissimo dño: qui seruū
pigrum non dānaret si
ea que fieri nullo modo
poterant imp̄eraret. Au-
di enim paulum seruū
ih̄u xp̄i: vocatū aposto-
lum: segregatum ī euā-
gelii dei: vtrūq; et faci-
entem et docentem. Vi-
dete quemadmodum
luceat lumen eius corā
hominibus: vt videant
bona opera eius. Com-
mendemus inquit nos
metipsos ad omnem con-
scientiam hominum in
conspectu dei. Et iterū.

Proinde enī bona. non
solum coram deo s; etiā
coronam omnib; homi-
nibus. Et iterum. Place-
te omnibus per omnia:
sicut et ego omnib; per
omnia placeo. *Re.* Iste co-
gnouit iustitiam et vidit
mirabilia magna. et exora-
uit altissimū. Et inuictus
est in numero sanctorū. *V.*
Iste est qui contempsit vi-
tam mundi et peruenit ad
celestia regna. Et. Gloria.
Et. *In secundo noctur. añ.*
Inuocantem exaudiuit dñs
sanctum suū dñs exaudiuit
eum et constituit eū ī pace.
ps. Cum inuocarem. añ.
Letentur omnes qui spe-
rant in te dñe quoniam tu
benedixisti iusto. scuto bone
voluntatis tue coronasti eū.
ps. Verba mea auribus
perape do. añ. Domine do-
minus noster q̄ admirabi-
le est nomen tuum ī vni-
uersa terra. quia gloria et
honore coronasti sanctum
tuum et constituisti eū sup
opera manū tuarum. *ps.*
Domine dñs noster. *V.*
Os iusti meditabitur sa-
pientiam. *Re.* Et lingua ei

loquetur iudiciū. *Leo: iij.*

Videte rursus quem
admodum attēdat
ne faciat iustitiam suam
coram hominibus: vt vi-
deatur ab eis. Opus au-
tem suū probet iquit vni-
quisq;: et tunc ī semetip̄o
tātū habebit gloriam et
non in altero. Et iterū.
Nam gloria nostra hec ē:
testimonii conscientie no-
stre. Et illud quo nihil
est manifesti. Si adhuc
inquit hominibus place-
rem: christi seruus nō es-
sem. Sed ne quisq; de pre-
ceptis quasi repugnantibus
ip̄ius dñi moueatur: *cor.*
multo magis apostolo ei
ingerat questionem et
dicat. Quomodo tu di-
cis placete omnibus per
omnia: sicut et ego om-
nibus per omnia placeo.
et tu idem dicas. si adhuc
hominibus placere xp̄i
seruus non esse. *Re.* Iste ē
qui ante deum magni vir-
tutes operatus est et om̄is
terra doctrina eius repleta
est. Ip̄se intercedat pro pec-
catis omnū populorum.
V. Iste est qui contempsit

vitam mundi et peruenit
ad celestia regna. Ipse in
tercedat. *LECTIO SEPTIMA:*
Est ipse dominus qui
etiam in seruo suo
et apostolo loquebatur:
et aperiat nobis volunta-
tem suam: et tribuat obe-
diendi facilitatem. Ipsa
quippe verba euangelica:
secum portant expositio-
nes suas: nec intercludit
ora elumentum: quia pas-
cunt corda pulsantium.
Intentio quippe cordis
hominum quo dirigatur:
et quid expectet intue-
ndum est. Si enim qui vult vi-
deri ab hominibus: glori-
am et utilitatem suam po-
nit ante homines: et hac
in conspectu hominum que-
rit: nichil eorum que de
hac re dominus precepit imple-
uit: quia et intendit facere
iusticiam suam coram ho-
minibus ut videatur ab
eis: et non sic eluxit lu-
men eius coram hominibus:
ut ad lucem viderent bona o-
pera eius: ut glorificaret
patrem qui in celis est. Se-
quippe glorificari voluit:
non deum: et suam quasiuit

utilitatem: non dilexit
domini voluntatem. De quibus
dicit apostolus. Om-
nes enim que sua sunt que-
runt: non que ipsius christi.

R. Amavit enim dominus et or-
navit eum stolam glorie in-
dunt eum. Et ad portas pa-
radisi coronavit eum. *V.*
Induit eum dominus loram fi-
dei et ornavit eum. Et ad por-

Itaque non. *LECTIO VI:*
Illuc sententia ter-
minata est ubi ait: sic
luceat lux vestra coram
hominibus: ut videant
bona opera vestra: sed
continuo subiungit cur
faciendum sit: ut glori-
ficent inquit patrem ve-
strum qui in celis est: ut
homo cum benefaciens
videtur ab hominibus:
intentionem boni facti
habeat in conscientia sua:
intentionem vero inno-
tescendi non habeat nisi
in laudibus dei: propter
eos quibus innotet
utilitatem: quibus hoc
prodest ut deo placeat
qui hoc prestat hominibus:
atque ita non desperent: e-
tiam sibi si voluerint hoc

posse prestari. Itaque aliam
sententiam ubi ait. attē-
dite ne iustitiam vestram
faciatis coram homini-
bus: non alibi termina-
vit quod ubi dicit: ut videamini
ab eis. *R.* Ille ho-
mo perfecit omnia que locu-
tus est ei deus et dicit ad eum
ingredere in requiem meam.
Quia te vidi iusti coram
me et omnibus gentibus.
V. Ille est qui contempsit
vitam mundi et peruenit
ad celestia regna. Quia te
vidi iustum. *In factis nocte*
turno: an. Domine iste sanc-
tus habitabit in tabernacu-
lo tuo operatus est iustitias:
requiescet in monte sancto
tuo. *ps.* Domine quis habi-
tabit. Vitam petiit a te tribu
isti ei domine gloriam et magni
decorem imposuisti super eum
posuisti in capite eius coro-
nam de lapide precioso. *ps.*
Domine in virtute tua.
an. Hic accipiet benedicti-
onem a domino et misericordi-
am a deo salutari suo. quia
hoc est generatio querentium
dominum. *ps.* Dominus est terra.
V. Luce dei eius in corde ip-
sius. *R.* Et non supplantata

68
buntur gressus eius. *Secū-
dum lucam: vii. Lectio: vii.*

In illo tempore. Dixit
illis discipulis suis.
Sunt lumbi vestri praecincti:
et lucerne ardentes in ma-
nibus vestris. Et reliqua.

Omel. s. gregori pape:

Sancti euangelij sui
tres charissimi apte
nobis electio recitata. Sed
ne aliquibus ipsa eius pla-
mies alta fortasse videat-
ur: eam sub breuitate tuis
curamus: quatenus eius
expositio ita nescientibus
fiat cogitata: ut tamen sci-
entibus non sit onerosa.
Quia vix lucerna in lū-
bis sit: feminis in vmbili-
co: testatur dominus: qui de deo
abolo ad beatum iob loquitur
dicens. Virtus eius in lū-
bis eius: et fortitudo illi
in vmbilico ventris eius.
A principali igitur secuti:
lumborum nomine lumi-
na designantur: cum dominus di-
cit: sint lumbi vestri pre-
cincti. Lumbos enim pre-
cingimus: cum carnis lu-
minam per continentias
coartamus. *R.* Ille homo
ab adolescentia sua partim

meruit infirmos curare. De-
dit illi dñs claritatē magnā
cecos illuminare et demones
effugare. *V.* Ecce homo sine
querela verus dei cultor absti-
nens se ab omni opere malo
et permanens in innocentia
sua. Dedit illi. *Lectio. viij.*

Sed quia manus ē
mala non agere:
nisi etiam quisq; studeat
et bonis operib; insudare:
protinus additur. Et lu-
cerne ardentes ī manib;
vestris. Lucernas quippe
ardentes in manibus te-
nemus: cum per bona o-
pera proximis nostris lu-
cis exempla mōstramus.
De quibus profecto ope-
ribus dñs dicit. Luceat
lux vestra corā hominib;
vt videant vĩa bona ope-
ra et glorificent patrem
vestrum qui in celis est.
Duo autem sunt que in-
bentur: et lumbrōs restri-
gere et lucernas tenere:
vt et mundicia sit casti-
tatis in corpore: et lumē
veritatis in operatione.
Redemptori etenim nrō
vni sine altero placere
nequaquā potest: si autē

is qui bona agit: adhuc
luxurie inquinamēta nō
deserit: aut is qui castita-
te preeminet: necdum
se per bona opa exerceat.

R. Sicut lumbrī vestri pre-
cincti et lucerne ardentes ī
manibus vestris. Et vos
similes hominibus expectā-
tibus dñm suū. Quando
reuertatur a nuptijs. *V.*
Vigilate ergo quia nesci-
tis qua hora dñs vester ve-
turus sit. Et vos. Gloria.

Quando. *Lectio nona:*

Nec castitas ergo
magna est sine bo-
no opere: nec opus bonū
est aliquid sine castitate.
Sed si vtrumq; agitur.
restat vt quisquis ille ē
qui spe ad eternā patriā
tendat: et nequaquā se a-
vitijs pro mundi huius
honestate contineat. Qui
et si quiddam boni aliqñ
pro honestate ichoauerit
in eius tamen intentione
non debet permanere. nec
pro bono opere presentis
mundi gloriam querere:
sed totam spem in redemp-
toris sui aduentu consti-
tuat. Vnde et protinus

additur. Et vos similes
hominibus expectātib;
dñm suū: quando reuer-
tatur a nuptijs. Ad nup-
tias quippe dñs abiit:
quia resurgens a mor-
tuis et ascendens ī celū:
supernam sibi multitu-
dinem angelorum: no-
uus homo copulauit.
Qui tunc reuertitur ad
iam nobis per iudiciū
manifestatur. *De sermōe
sancti augustini episcopi.*

Et illa *Lectio.*
sententiam vbi

ait attendite ne iusticiā
vestram faciatis coram
hominibus: non alibi
terminauit: q̄ vbi dicit.
vt videamini ab eis. nec
addidit vt glorificet pa-
trem vestrum qui ī celis
est. sed potius addidit:
alioquin mercedem non
habebitis: apud patrem
vestrum qui ī celis est.
hunc enim ostendit eos
qui tales sunt quales ēē *fideles
hōes*
non vult: in eo ipso mer-
cedem querere: q̄ videtur
ab hominibus ibi consti-
tuere bonū suū: ibi oblec-
tare vanitatem cordis

59
sui. ibi cenamini et iſtari.
ibi tumescere et contabef-
cere. Cur enī nō sufficit
vt diceret attendite ne ius-
ticiam vestram faciatis
coram hominibus sed
addidit vt videamini ab
eis: nisi quia sunt quidā:
qui sic faciunt iusticiam
suam coram hominibus
non vt videantur ab eis.
sed vt ipsa opera videantur
et glorificetur pater qui
in celis est. qui ea iustifi-
catis impijs donare dig-
natus est. *Lectio.*

Qui tales sunt nec
suam iusticiam de-
putant: sed eius ex cuius
fide viuunt. Vnde et a-
postolus dicit. Et xpm
lucem faciam: et inueniar ī
illo non habens meam
iusticiam que ex lege est:
sed eam que est per fidē
xpi: que est ex deo iusticia
a ex fide. Et in alio loco.
Et nos sumus iusticia
dei ī illo. Vnde et iudeos
ita reprehendit. Ignorā-
tes inquit dei iusticiam
et suam volentes consti-
tuere: iusticie dei nō sūt
subiecti. Quisq; ergo

ita vult videri opera sua
ab hominibus ut ipse glo
rificetur a quo ea que i
illo videntur accepit: et
sic ad imitandum bonum
idem ipsi qui vident pie
tate fidei pronocentur:
vere lumen eius lucet co
ram hominibus: quia lux
de illo charitatis radat:
non superbie fumus euo
mitur. Et in eo ipse cauet
ne iusticiam suam faciat
coram hominibus ut vi
deatur ab eis. quia nec
suam deputat illam iusti
ciam: nec ideo facit ut ipse
videatur: sed ut ille intel
ligatur qui iudatur i ho
mine iustificato: ut faci
at et in laudante quod lauda
tur in altero: id est ut lauda
tem faciat esse laudabilem.

Et tendite. **Lectio.**
Apostoli cum dixis
set placere omnibus per omnia:
sicut et ego omnibus per
omnia placeo quomodo
ibi non remanet quasi
ibi constituerit finem in
tentationis sue ut placeret
hominibus. alioquin fal
sum dixisset quando dixit
si adhuc hominibus pla

cerem christi seruis non esse:
sed statim subiicit qua
re hominibus placeret.
Non querens inquit quod
in michi vale est: sed quod
multis: ut salui fiant. Ita
et non placebat homini
bus propter suam utili
tatem ut christi non esset ser
uus et placebat homini
bus propter illorum salu
tem: ut christi esset dispen
sator: rediens: quia et
illi coram deo consuetudo
sufficiebat: et de illo coram
hominibus quod imitaren
tur elucebat. **Lectio.**

Ed quia faciebat
quosdam ut dictum
est sic coram hominibus
opera sua facere: ut homi
bus placeant: alios vero
ut solam dei laudem et
proximorum salutem
querant. ideo utriusque di
uersitatis intentionem
ostendens dicit. placere
omnibus per omnia sicut
et ego omnibus placeo:
Et si adhuc hominibus
placere christi seruis non
essem. Quia vero dei lau
dem et proximorum salutem:
quasi apostolatus sui of

ficiu attendens feruere si
ciebat: finem in hijs so
licite posuit dicens non
querens quod michi uti
le est sed quod multis.
ut salui fiant. Sine enim
nos accusamus: sine deum
laudamus: quia inquam
miseriam cuiusque maiesta
tis celsitudinem confide
ramus cum deum lauda
mus cum qui sine pecca
to est tanquam qui sine pec
cato est laudandum predi
camus. **Lectio.**

Via vero i humi
li confessione aie
lucum est hunc plus do
cui insistere. cum pro
ximo se ostendit duce
re: quod ab hominibus in
dicaretur aut ab huma
no die. Quando enim
se accusant: eum per quem
resurrexerat laudant: cui
dona sibi collata affectus
que erga se omnium com
munitatis erat: spem audi
entium erexit. hoc qui fece
rit nullam prebebit ad
uersus se inimico calump
nandi facultatem. nul
lum nocendi aditum.
Quam enim contra te

poterit inimicus accusati
onem inuenire cum tu
ipsius fueris accusator:
dominus liberator: Quid enim
ille nisi calumpniator:
cum iustus in principio
sui ipsius fuerit accusator.
In eo iustus: quod accusator
sui inuentus. Adhuc hic
sibi ille tutelam prouidit
aduersus inimicos con
spicuos: non carnem et
sanguinem maceranda
potius quam cauenda: sed
aduersus principes et po
testates spiritualis neque.

Contra recto. **Lectio.**
res ergo tenebatur
inuenire lucere coram ho
minibus. Adhuc enim
tenebre: et lumen effici
tur: inde que pater glori
ficatur. Nam et de se ipso
loquens apostolus dicit.
Ignotus eram facie eccle
sijs: tantum de me audi
erant: quoniam qui ali
quando persequabatur
nos nunc euangelizat:
et in me glorificabant
deum. Tenebre effecit
lumen: alijs lucebant et
filijs lucis patre luminis
glorificabant. Ne autem

ipsum lumen tenebrosi
efficiatur: intentionis
affectum attendere: sine
operi discutere: et retri-
butionis stipendium vide-
re precipimur. Ipse ergo
pater celestis sit finis ope-
rum lucentium, sit eius glo-
rificationis lucendi meta
tum: a quo procedit omne
opus bonum et ad quem
tendere debet hominis de-
siderium. Laudantes er-
go inuocemus dominum:
et ab inimicis nostris i-
nvisibilibus salui erimur:
prestante domino nostro ihesu
christo qui vivit et regnat in
secula seculorum Amen. Tu
autem domine. *Lecho sancti
euangelij secundum lu-
cam. xij. Lecho septima.*

In illo tempore:
Dixit ihesus disci-
pulis suis. Sicut lumbi
vestri precantur: et lucer-
ne ardentes in manibus
vestris. Et reliqua. *Omelia
beati gregorii pape:*

Uos similes homi-
nibus expectantibus
dominum suum quando re-
uertatur a nuptijs. Ad
nuptias quippe domini

abijt: quia resurgens a
mortuis et ascendens in
celum: supernam sibi mul-
titudinem angelorum
novus homo copulavit.
Qui tunc reuertitur: cum
iam nobis per iudicium
manifestatur. Bene autem
de seruis expectantibus
dicitur: ut cum venerit
et pulsauerit confestim
aperiant ei. Venit quippe
dominus cum ad iudicium
properat: pulsat vero
cum iam per egritudinis
molestias esse mortem
vicinam denunciat. Cum
confestim aperimus: si
hunc cum amore suscipi-
mus. Aperire enim iudici
pulsanti non vult: qui
exire de corpore trepidat
et videre eum quem con-
templatus se meminit:
iudicem formidat. *Leo. viij.*

Qui autem de sua
spe et operatione
securus est: pulsanti con-
festim aperit quia letus
iudicem sustinet: et cum
tempus propinque mor-
tis agnouerit de gloria
retributionis hylarescat.
Unde et protinus subdit.

Beati sunt servi illi: quos
cum venerit dominus invene-
rit vigilantes. Vigilat
qui ad aspectum veri lu-
minis mentis oculos a-
pertos tenet. Vigilat qui
seruat operando quod
credit. Vigilat qui a se
torporis et negligentie
tenebras repellit. Hinc
et eum paulus dicit. E-
vigilate iusti et nolite
peccare. Hinc rursus di-
cit. Hora est iam nos de
sompno surgere. *Leo. ix.*

Et veniens dominus
quid vigilantes
seruis exhibeat audiam.
Amen dico vobis qui pre-
cinget se et faciet illos
discumbere et transiens
ministrabit illis. Preci-
get se id est ad retributi-
onem preparat: et faciet
illos discumbere id est in
eterna quiete refoueri.
Discumbere quippe nostrum
in regno quiescere est.
Unde rursus dominus dicit.
Venient et recumbent cum
abraham. ysaac. et iacob.
Transiens autem dominus mi-
nistrat: quia lucis sue
illustratione nos faciat.

Transire vero dictum est
cum de iudicio ad regnum
redit. Vel certe nobis do-
minus post iudicium tran-
sit: quia ab humanitatis
forma in diuinitatis sue
contemplatione nos ele-
uat. Et transire eius est
in claritatis sue speculati-
onem nos ducere. cum enim
quem in humanitate
iudicem cernimus etiam
in diuinitate post iudi-
cium videmus. *Item de
omelia sancti gregorii
pape super euangelio:*

Sicut lumbi vestri pre-
cantur. *Leo septima: O*
In iudicio veniens:
in forma serui om-
nibus apparet: quia scrip-
tum est. Videbunt in quem
transierunt. Sed cum
reprobi in supplicium con-
uertunt: iusti ad clarita-
tis eius gloriam pertra-
hantur sicut scriptum est.
Collatur impius: ne vi-
deat gloriam dei. Sed quod
si seruus in prima vigilia
negligentes existunt:
prima quippe vigilia
prime etatis custodia est.
Sed nec sic desperandum

preciosis vestibus induatur caro: quid est aliud nisi caro? Nolite ergo attendere quid habetis: sed quid estis. Vultis audire quid estis? Prophetam indicat dicens. Vere femina est populus. Si enim femina est populus non est: ubi sunt illi qui ea que colimus nobiscum transacto anno beati confessionis. *M.* natalicia celebraverunt. Quanta et qualia de presentis vite provisione cogitabant: sed furripiente mortis articulo: repente in his que preiudicare volebant iuncti sunt: et cuncta simul temporalia congregata que quasi stabiliter tenere videbantur amiserunt. *Lecho nona.*

Sed ergo transacta multitudo generis humani per natiuitatem viriuit in carne: per mortem aruit in puluere velut femina fuit. Quia igitur momentis suis hore fugiunt: agite fratres karissimi ut in boni operis mercede teneatur. Audite

quid sapiens salomon dicat. Quodcumque potest manus tua facere instanter operare quia nec ratio nec scientia nec sapientia est apud inferos. quo tu prosperas. Quia ergo et venturae mortis tempus ignoramus: et post mortem operari non possumus: super est ut ante mortem tempora indulgia rapiamus. Sic enim mors ipsa cum venerit viatur si priusquam veniat semper timeatur. *In natalicia virginum. ad matutinas. Inuentorium.*

Egem virginum dominum. Venite adoremus. *ps. Venite. Hymnus.*

Virginis proles opifexque matris virgo quem gessit: peperitque virgo virginis festi canimus trophaeum: accipe votum. *Hec tua virgo duplici beata: sorte dum gessit fragilem domum: coropons ferum: domuit cruentum corpus re seculum.* *Inde si mor-*

tem nec amica mortis: seu penarum genera pavescent: sanguine fuso meruit sacramentum scendere celum. *Huius obtentu deus almae nostras: parce iam culpis vicia remittes: quo tibi puri resonemus almi pectoris hymnum.*

Gloria patri genitricique proli: et tibi copar utriusque semper: spiritus almae deus vnus omni tempore seculi. Amen. *In primo nocturno. a. O quam pulchra est casta generatio cum claritate. ps. Domine deus noster. an. Ante thronum huius virginis frequentate nobis dulcia cantica dragmatis. ps. Echi enarrant gloriam. an. Reuertere reuertere suauitatis reuertere reuertere ut intueamur te. ps. Domine est terra. V. Specie tua et pulchritudine tua. R. Ante de prospere procede et regna. Sermo sancti augustini episcopi. Lecho prima.*

Inter parabolas a domino dictas solet querentes multum mouere ista que de decem virginibus posita est. Et multi

quidem hinc multa senserunt: que non sunt preter fidem. Sed quomodo partibus omnibus conueniat expositio. id elaborandum est. Legi enim in quadam scriptura ex eorum genere que apocryphe nominantur: quod non sit contra catholicam fidem. sed huic loco michi minus congruere visa est: consideranti omnes huius similitudinis partes. De qua tamen expositione temere nichil audeo iudicare: ne forte non eius inconuenientia michi angustiam fecerit: si mea tarditas in eam conuenientiam non venerit. Quid autem michi videatur non absurde de hoc loco accipi: quantum poterero breuiter et diligenter exponam. *R. Veni sponsa. ep. accipe coronam quam tibi dominus preparauit pro cuius amore sanguinem tuum fudisti. Et cum angelis in paradysum introisti. V. Veni electa mea et ponam in te thronum meum quia concupiscunt res speciem tuam. Et cum.*

Interrogatus igitur
dominus noster a disci-
pulis de consumatione
seculi: inter multa que lo-
cutus est. hoc quoque dicit.
Tunc simile estimabitur
regni celorum decem vir-
ginibus: que acceperunt
lampades suas: et venerunt
obuiam sponso et sponse.
Quinque autem ex eis erant
fatue: et quinque prudentes.
Sed quinque fatue accep-
tis lampadibus non sup-
serunt oleum secum. Pru-
dentes autem acceperunt
oleum in vasis suis cum
lampadibus. Tardante
autem sponso: dormita-
uerunt omnes et dormie-
runt. Ad media autem nocte
clamor factus est. Ecce
sponsus venit: surgite ob-
uiam ei. Tunc surrexerunt
omnes virgines ille: et
apertuerunt lampades su-
as. Et dixerunt ille stul-
te ad sapientes. Date
nobis de oleo vestro: quia
lampades nostre extingui-
tur. Responderunt sapi-
entes dicentes. Ne forte
non sufficiat nobis et vo-
bis: ite potius ad vende-

tes et emitte vobis. Et
dum uenit emere venit
sponsus: et que parate
erant intraverunt cum eo
ad nuptias. et clausa est
ianua. Nouissime vero
veniunt et relique virgi-
nes dicentes. Domine domine
aperi nobis. At ille respo-
dens ait. Amen dico vo-
bis: nescio vos. Vigila-
te itaque: quia nescitis di-
em neque horam. Decem
itaque virginum quod quinque
admittuntur et quinque
excluduntur: bonorum
et malorum discretionem
significat. Quia propter
cum virginitatis nomen
honorabile est: cum recep-
tis exclusisque commune est:
deinde quid sibi vult in-
meritis ex utraque parte qua-
ritur. **R.** Diffusa est gratia
in labiis tuis. Propterea be-
nedixit te deus in eternum.
V. Specie tua et pulchri-
tudine tua. intende pro-
spere procede et regna. **ps.**
Quia autem significat
oleum mirum est quod sapie-
tes petentibus non com-
municant: cum et mul-

tere plures non sit eis que
ita perfecte sunt: ut a spō-
so recipiantur: quo nō
nullo dubitante dñs iur-
ibus xp̄is significatur:
et misericordes esse ope-
teat ad prestandum: ex eo
quod habent prescribente illa
sententia eiusdem dñi di-
centis. Omni petenti te
tribue. Quid est autem
quod possit dando nō suf-
ficere utrisque? Hec marie
augēt quæstionis diffi-
cultatem. Quæque et cetera
diligenter considerata ut
omnia in vnam rationem
concurrant: nichilque in
vnam partem dicatur
quod ipediat aliam. ma-
gna cautio est adhiben-
da. **R.** Specie tua et pul-
chritudine tua. Intende pro-
spere procede et regna. **V.**
Diffusa est gratia in labiis
tuis: propterea benedixit te
deus in eternum. Intende.
Gloria. Intende. In secun-
do nocturno. **V.** Specie tua
et pulchritudine tua intende
prospere procede et regna. **ps.**
Eructant cor meum. **an.**
Adornabit eam deus vultu
suo: deus in medio eius nō

commouebitur. **ps.** Deus
noster refugium. **an.** Aquæ
multæ non poterunt extin-
guere charitatem. **ps.** Ma-
gnus dñs et laudabilis.
V. Adornabit eam de vultu
suo. **R.** Deus in medio
eius nō commouebitur. **sc. m.**
Identur itaque mi-
seri quinque virgi-
nes: significare quinque p-
titam continentiam a car-
nis illecebris. Contine-
dus est enim animi appe-
titus a voluptate oculorum:
a voluptate aurium: a vo-
luptate olfaciendi: gustandi:
tangendi. Sed quia
ista continentia partim
coram deo fit: ut illi place-
atur interiori gaudio cō-
scientie. Partim coram homi-
nibus tantum: ut gloria
capiatur humana. qui-
que dicuntur sapientes:
et quinque stultæ. Utique
tamen virgines quod utra-
que continentia est. quinque
diuerso fonte gaudeat.
Lampades autem que
in manibus portantur: o-
pera sunt que secundum
istam continentiam fiunt
Dictum est enim. Luceat

opera vestra corā hoīb.
R: Propter veritatē et mā
suetudinem et iusticiā. Et
deducet te mirabiliter dex
tera tua. V. Specie tua et
pulchritudine tua intende
prosperare procede et regna.
Et deducet. *Lecho quātū.*

Connes vero accepit
lampades suas: et
venierunt obviam sponso.
Intelligendum est ergo
epi nomine censerī: de
quibus agitur. Nō enī
possunt qui christiani nō
sunt: sponso xpo venire
obviam. Sed quiq; fa
tue acceptis lampadib;
suis: non sumplerūt ole
um secum. Multi enim
quāvis de xpi civitate pluri
mū sperent. gaudiū ta
men non habent dñi con
tinenter vivunt: nisi in
laudibus hominū. Nō
ergo habent oleum secū.
Nam ipsam leticiā oleo
significam arbitror. Prop
terea inquit. vivit te de
us tuus oleo leticie. Q
autem non propterea
gaudent: quia deo itrin
secus placent: nō habēt
oleum secum. R: Dilecti

sti iusticiam et odisti iniqui
tatem. Propterea vivit te
deus deus tuus oleo leticie.
V. Propter veritatē et mā
suetudinem et iusticiam.

Propterea. *Lecho sexta.*

Rudentes autem
in vasis suis cum lampa
dibus: id est leticiam bo
norum operum in corde
atq; conscientia posuerūt.
Sic et apostolus animo
net. Probet se homo iqt.
Et tunc in semetipso ha
bebit gloriam et non in
altero. Tardante autem
sponso dormitauerūt omēs:
quia ex utroq; genere cō
tinentiū hominū: siue
eorū q; corā deo exultāt: siue
eorū q; i laudib; hominū acq̄s
cūt mortuū. Hec intervallo tē
poris donec sub adventu
dñi fiat resurrectio mor
tuoꝝ. Media autem
nocte: id est in illo scēte
aut sperante: quippe cū
ipse dñs dicat. De die au
tem illa et hora nemo scit
Et apostolus. Dies dñi
tanq; fur ita i nocte ven
et. ex quo significat pen
tus latere cum venerit.

R: Offerentur regi virgines
pulcherrime eius. Offer
rentur tibi in leticia et exul
tatione. V. Specie tua et pul
chritudine tua intende pro
sperare procede et regna. Offerē
tur. Gloria pul. Offerentur.
In tertio nocturno. Ant.
Nigra sum sed formosa fili
e iherusalem ideo dilexit me
rex et introduxit me in cubi
culum suū. ps. Cantate.
primū. añ. Traheme post
te in odorem aurem virgi
norum tuorum oleum
effusum nomen tuū. ps. Do
minus regnavit exul. añ.
Veni sponsa xpi accipe coro
nam quam tibi dñs prepa
tauit in eternū. ps. Cantate.
ij. V. Elegit enim deus et
prelegit eam. R: In taber
naculo suo habitare facit ei
*Lecho sancti euangelij se
cundū mattheū. reb. lē. vii.*
In illo tpe: Dixit ille
suis discipul. suis:
parabolam hanc. Simile
est regni celorum decem
virginibus: que accipie
tes lampades suas erant
obviam sponso et sponse.
Et reliqua. Omelia sancti
gregorii pape. *Lecho vii.*

Sex vos fratres dñi
rissimi ad moneo
prava opera fugere: mū
di huius inquinamenta
deutare: sed hodierna scē
euangelij lectione cōpel
lor dicere: vt et bona que
agitis cum magna caute
la timeatis: ne p hoc quod
a vobis rectū geritur fauor
aut humana gratia requi
ratur: ne appetitus lau
dis siue pat: et quod fo
ris ostenditur intus a mer
cede euacuetur. Ecce enī
redemptoris voce decē vir
gines: et omnes dicuntur
virgines: et tamē intra
beatitudinis ianuā non
omnes recepte quia earū
quedam dñi de virginita
te sua gloriam foris expe
tunt: in vasis suis oleū
habere noluerunt. R: Hec
est virgo sapientis quā dñs
vigilantem inuenit que ac
ceptis lampadibus sumplit
secum oleum. Et veniente
dño intravit cum eo ad
nuptias. V. Media autem
nocte clamor factus est ecce
sponsus venit exite obviam
ei. Et venite. *Lecho viii.*
Ed prius queren

dum nobis est quid sit
regnum celorum aut cur
decem virginibus compa-
retur que etiam virgines
prudentes et fideles dican-
tur. Dum enim celorum
regnum constat: quia re-
proborum nullus ingredi-
tur: etiam fatius virgini-
bus cur simile esse perhibe-
tur. Sed sciendum nobis
est: quod sepe in sacro eloquio
regnum celorum presentis
temporis ecclesia dicitur:
de quo in alio loco dominus
dicit. Misit filius hominis
angelos suos: et colligent
de regno eius omnia scanda-
la. Neque enim in illo
regno beatitudinis in quo
pax summa est inueniuntur
scandala poterunt que colli-
gantur. Et inde rursus
dicitur. Qui ergo solue-
rit unum de mandatis istis
minimis: et docuerit
sic homines: minimus
vocabitur in regno celorum.
Ps. Media nocte clamor:
factus est. Ecce sponsus ad-
uenit ecce obuiam ei. *N.*
Prudentes virgines aptate
vestras lampades. Ecce spon-
sus aduenit. *Lc.* nona:

Mandatum quippe
soluit et docet quod
hoc quisque recte predicat
quod viuendo non implet.
Sed ad regnum eterne bea-
titudinis peruenire non
valet: qui non vult opere
implere quod docet. Quo
modo ergo in eo minimus
vocabitur: qui ad hoc in illo
modo intrare permittitur.
Quid itaque per hanc sen-
tentiam nisi presentis eccle-
sia celorum regnum dicitur:
in qua doctor qui man-
datum soluent minimus
vocabitur: quia cuius vi-
ta despiciatur: relictat ut ei
predicatio contempnatur.
In quibusque autem corporis
sensibus unusquisque sub-
sistit. Geminatus autem
quinarus denarius perficit.
Et quia ex utroque se-
ru fidelium multitudo col-
ligitur sancta ecclesia de-
cem virginibus similis
denunciatur: in qua quia
multi cum bonis et reprobis
cum electis admixti sunt:
recte similis virginibus
prudentibus et fatius esse
perhibetur. *Ps.* Veni electa
mea et ponam te thronum

meum. Quia concipuit res-
pectum tuum. *N.* Syene tua
et pulchritudine tua itende
prosperare procede et regna. Quia
concupiuit. *Lc.* In festo vi-
mus sancte martyris so-
lum: vel sanctarum mar-
tyrum et non virginum
omnia sicut in festo vin-
us sancte non virginis
nec martyris dicuntur.
Excepto quod primum. R.
salicet. Veni sponsa cri-
sti. dicitur: et reliqua:
per ordinem. Ultimum
vero. *R.* dicitur. Reg-
num mundi et omnem
ornatum. Residuum ser-
monis de virginibus et vi-
diuis. De sermone sancti au-
gustini episcopi. *Lc.* prima:
Ecce sponsus venit
surgite obuiam ei. In ictu
oculi in nouissima tuba:
omnes resurgemus. Er-
go surrexerunt omnes il-
le virgines et aptauerunt
lampades suas: id est ra-
tiones reddendas operum
suorum. Oportet nos ex-
hiberi ante tribunal christi:
ut illic unusquisque recipiat
quod gessit in corpore: si

ne bonum siue malum.
Et dixerunt stulte ad sa-
pientes date nobis de oleo
vestro: quia lampades nre
extinguntur. Quorum enim
facta aliena laude fulcun-
tur: eadem subtracta defi-
ciunt: et de consuetudine
id semper inquit: unde
gaudere animus solet. Ita
quod hominum qui corda non
vident: testimonium voluit
habere apud deum: qui
cordis inspector est. *Lc.* ij:
Ed quid responde-
runt sapientes?
Ne forte non sufficiat no-
bis. Unusquisque enim pro
se rationem reddet: nec a
lieno testimonio quisquam
iunatur apud deum cui
secreta cordis apparent:
et vix sibi quisque sufficiat
ut ei testimonium perhibe-
at conscientia sua. Quis
enim gloriabitur mundum
se habere cor? Inde est quod apo-
stolus dicit. Ad id mihi
minum est ut a vobis diudi-
cer aut ab humano die:
sed neque meipsum iudico
Quia propter eum de se quis-
que: aut non omnino aut
vix possit veram proferre

sententiam: quomodo po-
test de alio iudicare: cum
sciat nemo quid agatur
in homine nisi spiritus
hominis. *Lectio tertia:*

Ergo magis adven-
dentes: et emitte
vobis. Non consiliū de-
disse putande sunt: sed
crimen earum ex obliquo
comemorasse. Vendunt
enī oleum adulatores:
qui siue falsa siue igno-
rata laudando: in errores
animas mittunt: et eis
vana gaudia tāq̃ fatuus
consiliando: aliquam de
hys mercedem siue ciborū:
siue pecunie: siue honoris:
siue alicuius commodi
temporalis accipiūt: nō
intelligentibus quod dic-
tum est. Qui vos felices
dicunt: in errorem vos
mittunt. Melius ē autē
obiurgari a iusto: q̃ a pec-
catore laudari. Emenda-
bit me inquit iustus in
misericordia et arguet
me: oleū autē peccatoris
non impiguet caput me-
um. *Lectio quarta:*

Ergo magis ad-
vendentes: et emitte

vobis: id est videamus
nunc quid vos adiuvāt:
qui vobis laudes dicere
consueverunt. et vos in
errorem ducere vt nō co-
ram deo sed ab hominib⁹
gloriam quereretis. Eū-
tibus autem illis emere
venit sponsus id est iehi-
nantibus se illis: ad ea
que foris sunt et solitis
gaudere querentib⁹: q̃
gaudia interna nō no-
uerant: venit ille qui
iudicat. Et que parate
erant: id est quibus bo-
nū testimoniū conscrip-
ta perhibebat: intraue-
runt cū eo ad nuptias:
id est vbi munda anima
sempiterno dei verbo fecū-
da copulatur. Clausa ē
ianua: id est receptis il-
lis qui sunt in angelicā
vitam imutandi: omēs
enī resurgemus inquit
apostolus: sed non omēs
imutabimur: clausus est
aditus ad regnū celorū.
Non enī post iudicium
patet precium aut merito-
rum locus. *Lectio quinta:*

Quissime autem
venit et relique

virgines dicentes. Dñe
dñe aperi nobis. Nō dic-
tum est q̃ emerunt oleū:
et ideo intelligende sunt
nullo remanente de alie-
nis laudibus gaudio:
magis afflictionibus re-
dūe ad implorationem
dei. Sed magna ē eius
seueritas post iudicium:
cuius ante iudiciū me-
sabilis misericordia pre-
rogata est. Itaq̃ respon-
dens ait: Amen dico vo-
bis: nescio vos. Et illa
scilicet regula estis quā
non habet ars dei: hoc ē
sapientia dei vt intrent in
gaudiū eius: qui nō co-
ram deo: sed vt placeret
hominibus: vili sūt ali-
quid secundū precepta
eius operari. atq̃ ita cō-
cludit. Vigilate ergo q̃
nescitis diem neq̃ horā.
Non modo illi vltimū
temporis quo venturus
est sponsus: sed et siue q̃
q̃ dormiti omēs diem et
horam nescat. *Lectio vi.*

Quis autem para-
tus est vsq̃ ad sōp-
num: id est vsq̃ ad mor-
tem: qui omnib⁹ debet:

paratus inuenietur. etiā
cum illa vox media noc-
te sonuerit qua omnes
eugilaturi sumus. Q̃
vero sponse duxit obuiam
venire virgines: sic intel-
legendum puto vt ex ip-
sis virginibus cōstet ea
que dicitur sponsa: tāq̃
si omnibus xpianis in
ecclesiam concurrentib⁹
filij ad matrem concurre-
re dicantur: cū ex ipsis
filijs congregatis: con-
stet ea que dicitur mater.
Nunc enim desponsata ē
ecclesia: et virgo est ad
nuptias perducenda: id
est cum se contineat a cor-
ruptione seculari illo tem-
pore nubet: quo vniūsa
mortalitate pretereunte
imortali coniunctione
fruat. Desponsam in-
quit vos vni viro virgi-
nem castam exhibē xpō.
Vos inquit virginem:
a plurali ad singularem
concludens: ideo et virgi-
nes dici possunt et virgo.
Cur autē quīq̃ vt machi
videtur expositū ē. *Lectio vij.*

Ed quia nūc vi-
demus in enigmate:

tunc autem facie ad faciem et nunc ex parte tue autem ex toto. Ipsi autem in enigmate et ex parte: est nunc in scripturis aliquid cernere quod tamen sit secundum catholicam fidem: et ex illo pignore contigit quod accepit virgo ecclesia: humili aduentu sponsi sui: que illo ultimo aduentu cum veniet in claritate nuptura est: cum iam facie ad faciem continebitur. Dedit enim nobis pignus spiritus sicut dicit apostolus. Et ideo ista expositio nichil certum intuetur: nisi ut secundum fidem sit. Neque alij precui dicat: que nichilominus secundum fidem esse potuerunt. *Le. 12. 49. 50. secundum matth. 23.*

In illo *Lectio. vij.* **I**tem: Dicit ihesus discipulis suis. parabolam hanc. Simile est regnum celorum decem virginibus: que accipientes lampades suas: exierunt obviam sponso et sponse. Et reliqua. *De omel. sci. greg. pape.*

In quinq; corporis sensibus unusquisque subsistit. Gemmatius autem quinaris denarii perficit. Et quia ex utroque sexu. fidelium multitudo colligitur: sancta ecclesia decem virginibus similis denunciat. In qua quia mali cum bonis et reprobi cum electis admixti sunt. recte similis virginibus prudentibus et fatuus esse perhibetur. Sunt namque plene continentes qui ab exteriora se appetiti custodiunt et spe ad interiora rapiuntur. Carnem macerant: et toto desiderio ad supernam patriam anxiant. Eterna premia expectant. pro laboribus suis accipe laudes humanas nolunt.

Non mirum gloria suam non in ore hominum ponunt sed intra conscientiam contegunt. *Le. 12. 49. 50.*

Et sunt plene qui corpus per abstinentiam affligunt. sed de ipsa sua abstinentia humana nos fauores expectant: de etne inseruiunt. in di-

gentibus multa largiuntur. Sed fatue profecto sunt virgines: quia sola laudis transitorie retributionem querunt. Unde et apte subditur. Quique fatue non sumpserunt oleum secum. prudentes autem acciperunt oleum in vasis suis cum lampadibus. Per oleum quippe interiorum glorie designatur. vasa autem nostra sunt corda in quibus ferimus amicta que cogitamus. Prudentes ergo oleum in vasis suis habent. quia interiorum glorie intra conscientiam retinent: paulo attestante qui ait. *Voluntaria nostra hec sunt. testimonium conscientie nostre.* fatue autem virgines oleum secum non faciunt: quia gloriam intra conscientiam non habent: dum hanc ab ore proximorum querunt. *Le. 12. 49. 50.*

Mortandum vero quod omnes lampades habent sed omnes oleum non habent: quia plerumque bona in se opera cum electis et reprobi ostendunt: sed sole ad sponsum veniunt

cum oleo que de his que foris egerint intus gloriam requirunt. Unde per psalmistam quoque de sancta electorum ecclesia dicit. Omnis gloria eius sicut regis ab intus. Dormiam autem faciente sponso: dormitauerunt omnes virgines et dormierunt. Quia dum venire iudex ad extremum iudicium differt. electi et reprobi in mortis sompno sopiuntur. Dormire etenim mori est. ante sompnum vero dormire est. ante mortem a salute languescere: quia per produs egreditur. pervenitur ad sompnum mortis.

In natali virgines sancte non virginis nec martiris. Ad matut. Inuitat. Laudamus deum nostrum. In confessione beate. *M. ps. Venite exultate. v. m. m. s.*

Alius obtentu deus alme nostris: parce iam culpis vicia remittens quo tibi puri resonemus alium pectoris hominum. **L**ona patrum gentesque proli: et tibi cor par utriusque semper spiritus.

alme deus vnus omni-
tempore seculi. Amē. *In*
secundo nocturno. A. D. q̄
pulchra est casta generatio
cum claritate. *ps. Domine*
dñs nr. aūt. L ex cuius sub
capite meo et dextera illius
amplabitur me. *ps. Echi*
enarant. an. R euertere
reuertere sinuamitis reuertere
reuertere vt intueamur te.
ps. Domini est terra. V.
Specie tua et pulchritudi-
ne tua. *R. Intende prospere*
procede et regna. S.
mo sancti augustini.
Lectio prima.

E de sint decem vir-
gines: quarum
quinq; sunt prudentes et
quinq; stulte: non facile
indagari potest. Verum
tamen secundum ea que
continet ipsa lectio quā
charitati vestre etiam ho-
die volui recitare: quātū
michi dñs intellectum
donare dignatur nō mi-
chi videtur ista parabola
vel similitudo ad eas sola
pertinere que propria et
excellentiōi sanctitate
virgines in ecclesia nomi-
nantur: quas etiam vli-

tatione vocabulo sancti-
moniales appellare con-
ficiamus: sed in falloz
hæc similitudo ad vniuer-
sam ecclesiam pertinet:
quia et si illas solas in-
telligeremus: que sanc-
timoniales vocantur:
nūquid decem sunt? Ab-
sit vt tanta virginū mul-
titudo: ad tam exiguum
numerum reuocetur. *R.*
Diffusa est gratia in labijs
tuis. propterea benedixit
te deus in eternū. *V. Spe-*
cie tua et pulchritudine tua
intende prospere procede et
regna. Propterea. Lcō. ij.

Ert autem dice-
ret aliquis. Quid
si multe sunt nomine et
tam paucæ sunt in verita-
te: vt vix decem inueniā-
tur? Non ita est. Nam
si solas decem intelli-
geret bonas nō ibi ostē-
deret quinq; fatuas. Si
enī multe sunt que vir-
gines vocantur: quare
contra quinq; hostia clau-
duntur. Intelligamus
fratres charissimi ad om-
nes nos ad est ad vniuer-
sam omnimodo ecclesiā

istam parabolam pertine-
re: non ad solas prepo-
sitas de quibus locuti su-
mus: neq; ad solas ple-
bes: sed prorsus ad omes.
Quare ergo quinq; et
quinq; *R. Specie tua et*
pulchritudine tua: Intende
prospere procede et regna.
V. Diffusa est gratia in la-
bjs tuis: propterea bñdixit
te deus in eternū. Intende.

Iste *Lcō secūda.*
quinq; et quinq;
virgines omnes omīno
sunt anime christianorū.
Sed vt dicamus vobis
quod deo inspirante se-
tiamus: non qualescun-
q; anime: sed tales a se
que habent catholicam
fidem: et habere videtur
opera bona in ecclesia
dei: et tamen ex ipsis
quinq; sunt prudentes:
et quinq; fatue. Quare
ergo appellate sunt qui-
q;: et quare virgines:
prius videamus et deinde
cetera consideremus. Ois
anima in corpore ideo quā-
tū numero censetur: q;
quinq; sensibus vtatur.
Nihil est enī quo senti-

mus in corpore nisi ianua
quinq; partita: aut vide-
do: aut audiendo: aut o-
dorando: aut gustando: aut
tangendo. Qui ergo se ab-
stinet ab illicito visu: ab
illicito auditu: odoratu:
gustu: et tactu: propter
ipsam integritatem virgi-
nis nomē accepit. *R. Prop-*
ter veritatem et mansuetudi-
nem et iusticiam. Et deducet
te mirabiliter dextera tua. V.
Specie tua et pulchritudine
tua: intende prospere procede
et regna. *In secūdo noct.*
aūt. Specie tua et pulchritu-
dine tua: intende prospere p-
cede et regna. ps. Eructauit
cor meum. an. Adiuuabit
eam deus vultu suo: deus in
medio eius non commoue-
bitur. ps. Deus noster re-
fugit. an. Aque multe non
potuerunt extinguere charita-
tem. ps. Magnus dñs. A
laudabilis. V. Adiuuabit
eam deus vultu suo. R. Deus
i medio eius non commoue-
bitur. Lectio quarta.
Sed si bonū est absti-
nere ab illicitis sen-
tendi motibus: et ideo
vna queq; anima xpiana

virginis nomen accepit: quare quinq; admittuntur et quinq; repelluntur: Parum est quia virgines sunt et lampades habent. Virgines propter abstinenciam ab illicitis sensibus. lampades habentes propter bona opera. De quibus dñs dicit. Luce at lux vestra corā hoibus ut videant bona facta vestra: et glorificent patrē vestrum qui in celis est. Item discipulis suis dicit. Sint lumbi vestri precincti: et lucerne ardētes. In lumbis accinctis virginitas: in lucernis ardētib; bona opera. *R.* Diluxisti in satiam et odisti iniquitatem. propterea vixit te deus deus tuus oleo leticie. *V.* Propter veritatem et mansuetudinē et iusticiā. *Propterea. Lcō. v.*

In solet dici virginitas utiq; i coniugatis: tamen etiam ibi est fidei virginitas que exibet pudiciam coniugalem. Nam ut nouerit sanctitas vestra: non importune secundum animam: et secundum integritatem

fidei: quia etiam fide ab illicitis abstinetur et bona opera fiunt: vniq; q; vel vnamquāq; aiam virginem dici: tota ecclesia que constat ex virginibus et pueris et maritatis feminis et uxoratis viris vno noīe virgo est appellata. Vnde hoc probamus: A postolum audi dicentem: nō solus sanctumomaliabus: sed vniuersē prorsus ecclesie dei. Desponsam vos vni viro virginem castā exhibere xpō. *R.* Media nocte clamor factus est. Ecce sponsus venit eate obuia ei. *V.* Prudentes virgines aptate vestras lampades. Ecce spō.

Et quia *Lectio. vi.* huius virginitatis corruptor: drabolus canēdus est: continuo ipse apostolus cum dixisset: desponsam vos vni viro virginem castam exhibere xpō: adiunxit et ait. Timeo ne sicut serpens seduxit euāgelium suū: sic et sensus vestri corrumpantur a castitate que est in xpō ihū. In corpore virgin

tatem pauci habent: in corde omnes habere debent. Si ergo ab illicitis abstinencia bona est: vnde virginitas nomen accepit: et opera bona laudabilia sunt que significantur in lampadibus: quare quinq; admittuntur et quinq; repelluntur. Si virgo est et lampades fert: et tamen non admittitur: ubi se videt: qui nec virginitatem ab illicitis seruat: nec opera bona volēs habere i tenebris ambulat. *R.* Veni electa mea et ponam in te thronū meū. Qui a concupituit rex speraē tuā. *V.* Sperae tua et pulcritudine tua: intende prospere pcedere et regna. Quia concupituit. *In tertio nocturno. an.* Migna sum sed formosa filia iherusalem: ideo dilexit me rex: et introduxit me in cubiculum suū. *Ps.* Cantate. i. an. Talis me post te: i odore currentis vnguentonū tuorū: oleum effusum nomen tuū. *Ps.* Dñs regnauit exul. an. Veni sponsa xpi: accipe coronam quam tibi deus preparauit in eternū. *ps.* Can

80

tate. ij. *V.* Elegit eam dñs et precelegit eam. *R.* In tabernaculo suo: habitare facit eā. *Lectio sancti euangelij secundum mattheum. 13.*

In illo tpe: Dixit illis discipulis suis. parabolam hanc. Simile ē regnū celorum thesauro abscondito in agro: quē qui inuenit homo abscondit et pre gaudio illius vadit. et vendit vniuersa que habet et emit agrum illum. Et reliq;. *Omelia sancti gregory pape. sc. vii.*

Elorum regnū fratres carissimū ideo terrens rebus simile dicitur: ut ex hisq; animi nouit: surgat ad incognita que non nouit. Quatenus exemplo visibiliū se ad invisibilia rapiat: et per ea que vñ didicit: quasi confectus incaleseat: ut per hoc q; sit notum diligere. discat et incognita amare. Ecce enim regnū celorū thesauro in agro abscondito comparatur: quē qui inuenit homo abscondit: et pre gaudio illius vadit et vendit vniuersa que

habet. et emit agnū illū.
Quia in re: hoc quoque no-
tandum est. quod inuentus
thesaurus absconditur. ut
seruetur. Quia studiū ce-
lestis desiderij: a malignis
spiritibus custodire non
sufficit. qui hoc ab huma-
nis laudibus non abscon-
dit. In presenti etenim vi-
ta. quasi in via sumus:
qua ad patriā peregrinamur.
Maligni autē spiritus in-
ter nostrū. quasi quidā
latrūculi obfident. depre-
dari ergo desiderant: qui
thesaurū publice in via por-
tāt. Hec autē dico non ut
proximi. opera nostra non
videant: cum scriptum sit.
Videant opera vestra
bona: et glorificent pa-
trem vestrū qui in celis
est. sed ut per hoc quod
agimus: laudes exterius
non queramus. Sic au-
tem sit opus in publico:
quatenus intentio ma-
neat in occulto: ut et de
bono opere. proximis
prebeamus exemplum:
et tamen pro intentione
quod soli deo placere queri-
mus semper optemus se-

cretum. *R.* Pulchra facie
sed pulchrior: fide: beata es.
respuens mundū: letalens
cum angelis. Intercede pro
omnibus nobis. *V.* Specie
tua et pulchritudine tua: in-
tende prospere pectus et regna.
Intercede pro omnibus. *Lectio. viij.*
Ethesaurus autem
celestis est desiderium.
Ager vero in quo thesau-
rus absconditur. discipli-
na studij celestis. Quem
profecto agrum. venditis
omnibus comparat: qui
voluptatibus carnis re-
miciens cuncta sua terre-
na desideria. per discipli-
ne celestis custodi-
am calcitrat: ut nichil aliud
quod caro blanditur libe-
at: nichil quod carnalem
vitam trahat: spiritus
per hoc crescat. Rursum ce-
leste regnū. negotiatori
hominum simile dicitur: quod
bonas margaritas querit.
Sed vnam preciosam in-
uenit: quam videlicet in-
uentum: omnia vendens emit.
Quia qui celestis vite
dulcedinem. in quantum
possibilitas admittit per-
fecte cognouit: ea que

in terris amauerat libenter
cuncta dereliquit. In com-
paratione eius. vilescunt
omnia: deserit habitata: con-
gregata dispergit. In ardore
autem in celestibus animus:
nichil in terrenis libet: de
forme conspicitur quicquid
de terrene rei placebat spe-
cie: quia sola preciose mar-
garite claritas fulget in
mente. De cuius dilectione.
recte per. Salomonē
dicitur. Fortis est ut mors
dilectio: Quia videlicet.
sicut mors corpus interi-
mit: sic ob amore rerum
corporaliū eterne vite cha-
ritas occidit. Nam quę
perfecte absorbuunt: ad
terrena foris desideria ve-
lut in sensibilem reddit.
Neque enim sancta hec: cum
hodie natalicia celebramus:
mori pro deo potuisset in
corpore nisi prius a terre-
nis desideriis mortua fuisset
in mente. *R.* Regnum
mundi et omnem ornatū
seculi contempsit: propter a-
morem dñi mei ihu christi.
Quem vidi quem amavi:
in quem credidi quę dilexi.
V. Fructuavit cor meū ver-

bū bonū dico ego opa mea
regi. Quem. Gloria sit deo
patri et filio et spū scto. *Quę.*

Erectus namque. *Lectio. ix.*
In virtutis culmine
animus tormenta despicit.
premia calcavit: ante ar-
matos reges et presides duc-
ta stetit imperterrita: ferēte
robustior: iudicante subli-
mior. Quid inter hec nos
barbati et debiles dicamur?
qui ne ad regna celestia
puellas per ferri videmus
quos nā superat: supbia
inflat: ambitio perturbat:
luxuria inquinaat. Qui
si adipisci regna celorum per
bella persecutionū nō possu-
mus: hoc ipsū nobis tunc
sit quod deū nolumus saltem
per pacem sequi. Ecce nul-
li nostrū hoc tempore dic-
tū pro me morere: sed il-
licita tantūmodo in te de-
sideria occide. Qui ergo in
pace subycere carnis desi-
deria nolumus: quomodo
in bello pro deo ipsam car-
nem daremus. Tu autem.
De eadem omelia scī gre-
gorij pape. Lectio. vij.
Quorsus simile regnū
celorum sagene misse

i mare dicitur: ex oī gene
re pisciū congregāti: que
impleta ad litus eduatur:
et in vasis boni pisces eli
guntur: mali autem pron
ciuntur foras. Sancta ec
clesia sagene comparatur:
quia et piscatoribus est
commissa et per eam quis
q: ad eternū regnū a pre
sentis seculi fluctibus tra
hitur: ne in eterne mor
tis profunda mergatur.
Que ex omni genere pis
ciū congregatur: quia ad
peccatorū veniam: sapien
tes et fatuos: liberos et ser
uos: diuites et paupres:
fortes et infirmos vocat.
Vnde et per psalmistam
deo dicitur. Ad te omnis
caro veniet. Que sagena
sancta scilicet ecclesia: tūc
vniuersaliter replebitur:
cū in fine suo humanam ge
neris summa concludetur.
Tu autem dñe. *Leod. viij.*
Sagena sancta scilicet
ecclesia tūc vni
uersaliter replebitur: cum
in fine suo humanam gene
ris summa concludetur.
Quā eduant et secus lit
tus sedent: q: sicut mare

seculū: ita seculi finem si
gnificat litus maris. In
quo scilicet fine boni pi
sces in vasis eliguntur:
mali autem proiciuntur
foras: quia et electus q: q:
in tabernacula eterna
recipitur: et iterū regni
luce perdita: ad extiores
tenebras reprobi pertia
buntur. Nūc enim bonos
malosq: cōmuniter q: per
mixtos pisces fidei sagena
nos continet: sed litus i
dicat: sagena sancte eccle
sie quid traheret. Et qui
dam pisces qui capti fue
runt mutari non possunt:
nos autem mali capimur:
sed in bonitate pmutamur.
Cogitemus igitur i cap
tione: ne diuidamur in
littore. *Lecho nona:*
Ecce q: grata nobis
est hodierna solēp
nitas: ita vt se nō modici
addicat: si cui ex hoc con
uentu vestro deesse cōtin
gat. Quid ergo i illa actu
rus ē die: qui a conspectu
iudicis rapitur: ab electo
rū societate separatur qui
tenebrebat a lumine: cru
ciatur eterna cōbustione.

72
Vnde et hanc eandē com
parationē dñs sub breui
tate aperit: cū subiūgit.
Sic erit in consumatione
seculi. Exhibunt angeli et
separabunt malos de me
dio iustorū: et mittent
eos in cammū ignis. Ibi
erit fletus et stridor: dēuū.
*In dedicatione eccle
sie ad matutinas Inuitat.*
Domū dei decet
sanctitudo. Sicut
sum eius xpm
adoramus i ca.
Ps Venite exultem. yn.
Ubi beata iherusalem.
dicta pacis visio:
que constituitur in celis
vnius ex lapidibus: et an
gelis cōornata: vt spon
sata conuete. *Quia ve
mens e celo: nuptiali
thalamo: preparata vt
sponsata: copuletur dño:
platee et muni eius: ex
auro purissimo. P*orte
intendit margaritis: adi
tis patentibus: et virtu
te meritorū illuc introdu
citur: omnis qui ob xpi
nomen: hic i mundo pre
mitur. *C*unfionib: pre
sunt cōpositi lapides: sicut

coaptantur locis: per ma
nū artificis: disponuntur
per manū sacris edificijs.
Gloria et honor deo. vñ
q: quo altissimo: vna pñ
filioq: inclito paracito:
cui laus est et potestas: p
eterna secula. Amen. *In
primo nocturno. Anti.
Collite portas principes vias
et eleuamini porte eternales.
Ps Dominus est terra. an
Erit in dñi dñs in deum et
lapis iste vocabitur domus
dei. Ps Deus noster refug.
A. Edificauit moyses alta
re dño deo. Ps Adagius
dñs. V. Domū tuam dñe
decet sanctitudo. R. In longi
tudinem dierū. *Leod prima.*
Consecrationes al
tariū et ecclesiarū:
secundū ritū quem nūc
romana tenet ecclesia:
silvester papa primus
fieri instituit. fuisse ta
men ab ipis apostolorū
temporibus loca deo di
cata: que a quibusdam
oratoria: a quibusdam
vero ecclesie appellaban
tur: vbi collecte fierent
per vnam sabbati: et in
quibus pplis xpianus*

ad audiendū verbum dei:
et ad percipiendū dñici
corporis et sanguis sacra
mentū conueniret: et apo
stolorū edocemur epistolis:
et sanctorū patrū instrumē
tis. Que licet salibus
exorabantur: nō tamē
crismate ungebantur:
nec altare stabat adhuc
erectū in titulū: i figura
dñi nū ihū xpī crismate
delibutum qui ē altare
nostrū: et sacerdos et ho
stia. *Re.* In dedicatione tē
pli decantabat populus lau
dem. Et in ore eorū dulcis
resonabat sonus. *V.* Funda
ta est domus dñi sup verticē
montū et venient ad eam
omnes gentes. Et i ore eorū.

In istāq; vero *Le. ij.*
constantinus qui
monarchiam tenebat i
perij: a beato filuestro bap
tismi meruit purificari
sacramento: tunc pñū
lege ab ipso promulgata:
concessum est omnibus
sub romano imperio de
gentibus licite ecclesias
fabricare: et ad id facien
dum suo alios vt hoc tunc
tur exemplo: in proprio

lateranensi palatio eccle
siam in honorem salua
toris mūdi fabricauit:
et basilicam appendiciā
iuxta: in honorem beati
iohannis baptiste in bal
neo caloris sui: in loco i
quo baptizatus a lepra
meruit mundari. Quā
etiam prefatus papa pu
blice consecrauit: quinto
idus nouembas. Et est
illa vsq; hodie celeberr
ma festiuitas rome: in
qua prima ecclesia pu
blice consecrata ē: et yma
go saluatoris depic ta
parietibus: pñū visi
bilis omni populo roma
no apparuit. *Re.* Fundata
est domus dñi super verticē
montū et exaltata ē super
omnes colles et venient ad
eam omnes gentes. Et di
cent gloria tibi dñe. *V.* Ve
nientes autem venient cū
exultatione portantes ma
nipulos suos. Et di. *Le. iij.*

Consecrauit autē
et idem venerabi
lis papa ecclesiam apos
tolorum principis vnde
amo kalendas decēbris
quam etiam pyssimus

imperatora fundamentis
edificauit: et ex cuius a
pertura fundamenti ipse
met proprijs humeris
duodecim coplmos ex
tellure fundamenti cōfer
tos. in honore duodecim
apostolorū exportauit. In
qua et super corpus apos
toli: altare erexit lapideū:
et crismate perunctum. se
cundū morem quē pasto
ribus tradidit obseruan
dum: benedixit ac conse
crauit. In lateranēsi ve
ro prima ecclesia: altare
non erexit lapideum: sed
stabiluit ligneum. Et
hoc quare? Quia credo a
liquis profuturum:
breuiter si potero enoda
bo. Tu autē dñe m. *Re.*
Benedic dñe domū istam
quam edificauit noi tuo ve
mentū in loco isto: Exau
dias preces in excelsis solio
glorie tue. *V.* Domine si
conuersus fuerit populus
tuus et orauerit ad sanctu
ariū tuū. Exaudias preces.

Item de dedicatione
alternatis vicibus pro
tribus primis lectionib;
legantur lectiones seq.

tes. *Le. ij. prima:*

Consecrauit autē
venerabilis papa
filuester ecclesiam aposto
lorum principis vnde
kalendas decēbras: q
etiam pyssimus impera
tor a fundamentis edifi
cauit: et ex cuius aptura
fundamenti ipse met pro
prijs humeris duodecim
coplmos ex tellure fun
damenti confertos i ho
nore duodecim apostolo
rū exportauit. In qua su
per corpus apostoli alta
re erexit lapideum et cris
mate perunctū: secundū
morem quē pastoribus
tradidit obseruandum.
benedixit et cōsecrauit.

In lateranensi vero pri
ma ecclesia: altare non
erexit lapideum sed stabi
luit ligneum. Et hoc qre?
Quia credo aliquibus p
futurum: breuiter si pō
tero enodabo. *Re.* In dedi
catione templi decantabat
populus laudem. Et in ore
eorum dulcis resonabat so
nus. *V.* Fundata est dom
dñi super verticē montū
et venient ad eam omnes

gentes. Et i ore eoz. *Le. ij.*
In episcopatu nā
 q: apostolor: prin
 cipis vsq: ad sancti silue
 stri felicissima tempora se
 uiente persecutorū rabie
 certa nō erat episcopalis
 statio: sed vbiq: neces
 sitas impulit: siue i cap
 tis: siue in ciuitatib: si
 ue in domibus religioso
 rum viroz: seu in fabri
 cis secundū quod super
 diximus deo dicatis nul
 la celebrabatur super alta
 re lignēū in modum archę
 concanum: habēs i quat
 tuor: angulis arcuolos in
 quibus vectes imittebā
 tur: quibus a sacerdotib:
 portabatur vbiq: ro
 manus pontifex latita
 bat: vel vbi collectā dispo
 fuerat celebrare. Ob reue
 rentiam ergo principis
 apostolorum qui sup al
 tare hoc domum cum dicitur
 celebrasse sacramētū
 et sanctorū suozū prede
 cessorum martirum: in
 dicta lateranensi ecclesia
 illud altare lignēū depu
 tauerunt. *R. fundata ē dom^{us}*
 domini super verticem mon

tium et exaltata est sup omē
 colles et venient ad eā omēs
 gentes. Et dicent glia tibi
 domine. *V. Venientes au*
tem venient cū exultatione
portantes manipulos suos.
Et dicent glo. Lectio. iij.
Icet namq: idem
 sanctissimus papa
 de cetero firmasset vt nul
 lum esset altare nisi lapi
 deum: hoc tamen i domi
 nium et patriarchale sta
 biluit altare: vt nullus
 super illud nisi romanus
 papa nullam audeat cele
 brare. Quod in cena dñi
 ante dominicū corporis
 sanguinis celebratam cō
 memoratorem: a sacer
 dotibus violatur: mensa
 q: sublata in ipso altaris
 concanuo sacrificatur: et
 oleum exorazatum: et cō
 mate ab ipso papa benedi
 citur. Et sabbato vespere
 cente finto baptismo: p
 letamas post nouices decā
 tatum kyrieleyson. post
 hūmū angelicū: post
 collectam: post lectum a
 postolum. post qm papa
 stans in sede alta voce no
 uū cantant alleluia: il

lico sacerdotibus reposita
 mensa reconciliatur: et
 linteaminibus et pallijs
 decenter ornatur: et ad
 vsum sacerdotalis myste
 ri peragendū romano pō
 tifici preparatur. *R. Bene*
dic dñe domū istam quam
edificauit nomini tuo venē
tium in loco isto. Exaudias
preces in excelso solio glorie
tue. V. Domine si cōuersus
fuerit populus tuus et ora
uerit ad sanctuarium tuū.
Exaudias preces i excelso.
In secundo nocturno. a.
Non est hic aliq: dom^{us} dei
et porta celi. Ps. Quā di
lecta tabernacula. m. Vi
dit iacob scalam. summas
eius celos tangebāt et descē
dentes angelos et dixit ve
re locus iste sanctus ē et ego
nesciam. Ps. fundamē
ta eius. an. Erigit iacob
lapidem in titulu fundens
oleum de super. Ps. Dñe
deus salutis. V. Domus
mea. R. Domus orationis
vocabitur. Sermo sci au
gustini epi. Lectio. m.
Dicensciq: frater
 charissimi altaris
 vel templi festiuitatē coli

mus si fideliter et diligen
 ter attendimus: et sancte
 ac iuste vnumus: quic
 quid in templis manu
 factis agitur: totū in no
 bis spiritali edificatiōe
 completur. Non em̄ mē
 titus est ille qui dixit. *Ec*
plū enim dei sanctū est:
quod estis vos. Et iterū.
Melatis quia corpora ve
stra templum sunt spūs
sancti. Quibus mentis
nisi per gratiam dei me
ruimus fieri templū dei:
Et ideo quantum possu
mus cum ipsius adiuto
rio laboremus: ne deus
noster in templo suo: lxx
est in nobis ipis inuēiat
quod oculos sue maiesta
tis offendat. Sed habi
taculum cordis nr̄i eua
cuetur vitijs: et virtutib:
repleatur. Claudatur dy
abolo: et appenatur ipso.
Et ita laboremus: vt no
bis bonozū operū clauib:
ianuā regni celestis apre
possimus. Sicut em̄ ma
lis operibus quasi qbus
dam seris ac vectibus vi
te nobis ianua claudit:
ita absq: dubio bonis o

peribus aperitur. *R.* Ora
tibus in loco isto. Dimitte
peccata populi tui deus et
ostende eis viam bonam per
quam ambulent et da gloriam
in loco isto. *V.* Qui regis is
rael intende qui deduas velut
onem ioseph qui sedes super
dexubin. Dimitte. *Lcō. v.*

Et ideo fratres cha
rissimi unusquisque
consideret conscientiam suam:
et quando se aliquo cri
mine vulnerati esse cog
nouerit prius orationibus
ieiunijs et elemosinis stu
deat mundare conscienci
am et sic eucharistiam pre
sumat accipere. Si enim
cognoscens reatum suum
se a domino altari subdu
xerit: cito ad intelligen
ciam diuine misericordie
perueniet: quia sicut qui
se exaltat humiliabitur:
ita econtrario qui se hu
miliat exaltabitur. Qui
enim sicut diximus agnos
cens reatum suum ipse se hu
militer ab altari ecclesie
per emendationem vite
remouere voluerit: ab
illo eterno et celesti con
uiuio excommunicari pen

tus non timebit. Rogo vos
fratres: diligenter atten
dite. Si ad mensam cuius
cuique potentis nemo pre
sumit cum vestibibus con
sacris et inquinatis acce
dere: quanto magis a co
uiuio eterni regis: id est
ab altari domini debet se
unusquisque iudic vel o
dij veneno percussus: na
am die furore repletus:
cum reuerentia et humi
litate subtrahere: propter
id quod scriptum est. Vade
prius reconciliari fratri
tuo: et tunc veniens of
feres munus tuum. Et ite
rum. Amice quomodo
huc intraisti non habens
vestem nuptialem. *R.* Quod
metuendus est locus iste.

Verum non est hic aliud nisi
domus dei et porta celi. *V.*
Hec est domus domini firmiter
edificata benedicta est su
pra firmam petram. Verum non.

Lcō. vj.
Habet tertius euan
gelice lectionis: quod quidam
fecerit nuptias filio suo:
et intrauit ut videret si
mul discumbentes. Et
videns ibi hominem non

habentem vestem nuptia
lem: dixit ad eum. Am
ice quomodo huc intra
sti non habens vestem nup
tialem? Et illo obtumes
cente dixit ministris. Li
gate illi manus et pedes:
et proijcite eum in tene
bras exteriores ibi erit
fletus et stridor dentium.
Ecce qualem sententiam
merebitur audire: qui
ad conuiuium nuptiale:
id est ad altare domini:
aut ebriosus: aut adul
ter: aut odium in corde re
tinens presumit accedere.
Auertat hoc a nobis deus
fratres charissimi: et con
cedat: ut mala ista aut
nunquam velimus admittere:
aut si admissa fuerint:
sine ulla mora per penite
tiam vel pacem studeamus
sanare: et largioribus ele
mosinis festinemus a
bluere. Ne forte si cum
peccatorum vulneribus an
te tribunal eterni iudicis
venerimus: ab illa eterna
ecclesia: et ab illa celesti
iherusalem perpetua ex
communicatione separe
mur. *R.* Hanc surgens

iacob erigebat lapidem in ti
tulum fundens oleum de sup
votum vouit domino. Verum
locus iste sanctus est et ego
nesciebam. *V.* Cumque eu
gilasset iacob de sompno ait
Verum locus. *Iste tres lectos*
de sermone sancti augu
stini epi legatur pro me
dis. Lcō. quarta:

Considerate rogo
vos fratres charis
simi et diligenter aduer
tite. Si hodie aliquis a
conuentu ecclesie huius:
cuius anniuersariam de
dicationem celebramus
foras eijciatur per aliquo
crimine: in quanto dolo
re vel tribulatione erit
anima eius. Et si intol
lerabilis dolor est de eccle
sia ista foras proijci: ubi
ille qui proijciatur et ma
ducare et bibere ac loqui
cum hominibus potest:
et habet spem ut iterum
mereatur ad ecclesiam re
uocari: quid putamus
qualis dolor erit: si aliquis
pro criminibus suis ab
ecclesia que est in celis:
id est a conuentu angelo
rum et sanctorum omnium.

congregatione fuerit
separatus. Cui nec hoc
sufficit ad penam q̄ fo-
ras pronatur sed in sup̄
in tenebras eternas eter-
nores: eterno supplicio
et incendio concreman-
dus excluditur. *R. Digni-
tibus in loco isto. Dignite*
peccati populi tui deus et of-
tende eis viam bonā p̄ quā
ambulant et da gloriam in
loco isto. V. Qui regis isra-
el intende qui deducis velut
ouem ioseph: qui sedes sup̄ dex-
teram. Dignite. Lectio. V.

Qui enim ab illa celestī
iherusalem exco-
municari meruerit non
solum hoc pene habebit q̄
nec manducare nec bibere
potent: sed etiam flāma
infernalis sustinebit: v-
bi est fletus et stridor den-
tium: vbi ululatus et lamē-
tatio: et penitentia sine vl-
lo remedio vbi ē vermis
ille qui non moritur: et
ignis qui nunq̄ extingui-
tur. vbi mors queritur
et non inuenitur. Hec er-
go cogitantes fratres cla-
rissim: tam casti et tam
sobrii. tam pacifici et tam

denoti: ad istud altare:
deo auxiliante studeam
accedere: vt ab illo eter-
no altari non excludam.
Qui enim ad istud alta-
re casto corpore et mundo
corde. cum secunda consa-
crantia accesserit: ad illud
altare quod in celis est
felici transmigratione p-
ueniet. *Ps. Q̄d q̄ metuēdis*
est locus iste. Vere nō ē hic
aliud nisi domus dei et po-
ta celi. V. Hec ē domus dñi
*firmiter edificata benedic-
tioni. data est supra firmam petra.*
Vere non. L. cō sexta: 6

Et ideo fratres dilec-
tissimi exempla is-
ta attentius cogitantes
templum dei quod sum-
mus virtutibus velut pic-
turus et ymaginibus de-
coremus: vasis preciosis
et ornamentis id est bo-
norum operum actioni-
bus ornemus: interio-
res arcellas id est consa-
crantiam nostram quāti-
possumus cum dei adiu-
torio custodire diligen-
tius studeamus: vt cum
dies iudicii venerit: i illa
eterna et beata ecclesia

vbi nunq̄ habitare poterit
malus: unde nunq̄ cri-
turus est bonus: nō cū
pānis veteribus foras in
tenebras eterniores exclu-
si appareamus: sed stola
immortalitatis induti:
castitatis et iusticie gem-
mis ornati: elemosinarū
et dilectionis luce vestiti
audire mereamur: venite
benedicti patris mei: per-
cipite regnū. Et illud.
Euge serue bone et fide-
lis: intra in gaudium dñi
tui. Ad quod gaudium
nos dñs sub sua protecti-
one perducatur. qui vivit
et regnat. *R. Adane sur-*
gens iacob erigebat lapide
in titulum fundens oleum
de super votum vouit dño.
Vere locus iste sanctus est
et ego nesciebam. V. Cūq̄
anglisset iacob de somp-
no ait. Vere locus iste sc̄s.
In tercio nocturno. añ.
Qui habitat in adiutorio
altissimi in protectione dei
celi cōmorabitur. ps. Ip̄e.
añ. Templum dñi sanctū
est dei structura est dei edi-
ficatio est. ps. Cantate. j.
añ. Benedicta gloria dñi

de loco sancto suo alleluia.

ps. Dñs regnauit in ascen-
tur. V. Hec est domus do-
mini firmiter edificata. R.
Bene fundata est supra fir-
mam petra. L. cō sc̄i euā ge-
lij: secundū lucā: 24

In illo tpe: Egressus
iherusalem p̄ ambulabat
iberico et ecce vir nomine
zacharias. Et hic erat p-
ceps publicanorum: et ip̄e
duces. Et reliqua. *Om̄e.*
sc̄i ambrosij ep̄i. L. cō. vij.

Adxus pusillus
hoc est nullius no-
bilitatis ingente digm-
tate sublimis. exiguis
mentis sicut populus
nationum: audito dñi
saluatoris aduentu: quē
sui non receperant videre
cupiebat. Sed nemo fa-
cile iherusalem videt. nemo
potest ihm̄ videre consti-
titus in terra. Et quia
non propitias: non re-
gnū habet: tanq̄ forme
gratiam naturalis. ascē-
dit in arborem sic omor-
vanitatem scilicet in deo
rum vestigio suo proster-
uens: errata quoq̄ corri-
gens superioris etatis.

Et ideo illi interioris do-
mus recepit hospicio. Et
bene ascendit in arbore:
vt arbor bona bonos fruc-
tus faceret: ac naturali
exercitio oleastro: et contra
naturam insertus in bo-
nam oliuam fructu legis
posset afferre. Radix ei
sancta: et si rami inuti-
les: quorum infructuo-
sam gloriam plebs gen-
tium fide resurrectionis
quasi quadam corporis
elevatione transcendit.

Re. Domus mea domus ora-
tionis vocabitur dicit dñs
in ea omnis qui petit acci-
pit et qui querit inuenit.
Et pulsanti aperietur. *R.*
Petite et accipietis querite
et inuenietis. Et pulsanti.

Ecce *Lectio viij:*
Vir nomine zach-
eus. Zachæus in sicomo-
ro: cecus in via. Quorū
alterum dñs miseratur
expectat. alterum mansi-
onis sue claritate nobili-
tat. Alterum sanaturus
interrogat. apud alterū
se non inuitatus inuitat.
Sachæus enim vberem ho-
spiciū suū esse mercedem.

Sed tamen et si nondū
vocem inuitantis audie-
rat. audierat tamen af-
fectum. Verū ne cecum
illum tanq̃ fastidiosū pau-
perum: reliquisse videā-
mur: et transisse ad diui-
tem expectemus eū: quia
expectauit et dñs. Inter-
rogemus eum: quia in-
terrogauit et christus. Nos
interrogemus quia nesci-
mus quia interrogauit
ille qui nouerat. Nos in-
terrogemus: vt sciamus
vnde iste curatus sit. Ille
interrogauit: vt i vnum
plures disceremus: vnde
dñm videre mereamur. In-
terrogauit enim vt crede-
remus: nisi confitentem
non posse saluari. Et cō-
festim inquit vidit: et
sequebatur illum magni-
ficans deum: et pambu-
labat ihericho. Aliter enī
non videret nisi sequere-
tur xp̃m: nisi dominum
predicaret nisi seculū pre-
teriret. *Re.* Lapidēs pre-
ciōsi omnes muri tui. Et tur-
res iherusalem geminis e-
dificabuntur. *R.* Porte ihe-
rusalē ex saphiro et smaragdo
edificabūt ex lapide precio-
so

omnis circuitus muri eius.
Et turres. Gloria patri.

Et turres. *Lectio nona:*

Eum diuitibus quo-
q̃ in gratiam re-
uertamur. Nolumus enī
offendere diuites: sed vo-
lumus si fieri potest sana-
re omnes. Ne autem in
cameli comparatione p̃-
stricti: in zachæo citius
quam oportuit derelicti.
iuste habeāt commotio-
nis offensam. Discāt nō
in facultatibus crimen
haberi: sed in his q̃ vti
nesciunt facultatibus.

Nam diuitie vt impedi-
menta imp̃obis: ita et
bonis sunt adiutamen-
ta virtutis. Diues certe
zachæus electus a xp̃o: sed
dimidium bonorū suorū
largiendo: reddendo om-
nia in quadruplū que
fraude sustulerat. Aliter
enī non satis ē: nec ha-
bet gratiam liberalitas: si
iniuria perseuerat: quia
non spolia sed dona que-
runtur. Vberiorē mer-
cedem q̃ conferebat acce-
pit. Tu autem domine
J̃s de eadem beati ab: o

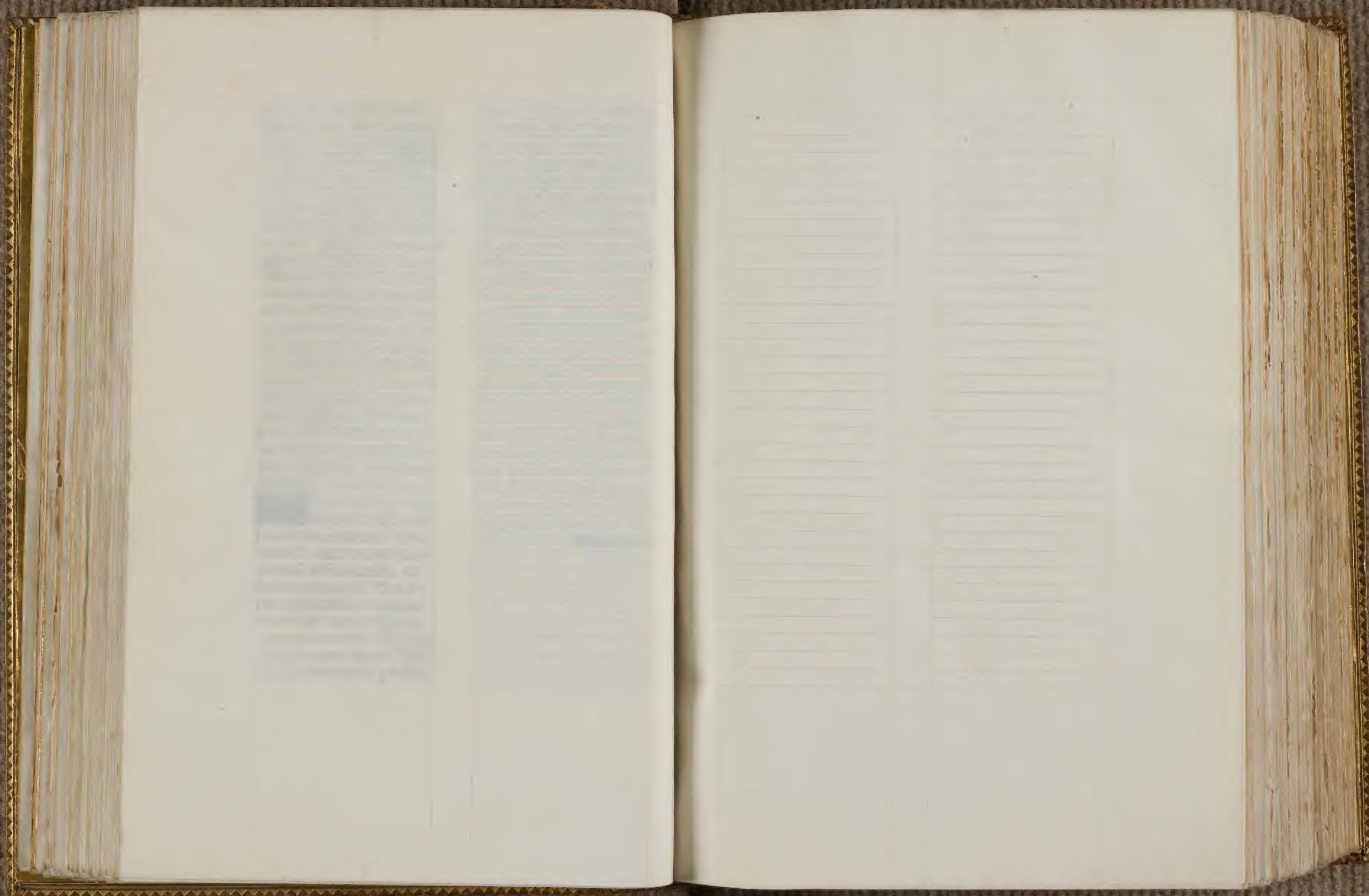
si omelia alternatis via-
bus legenda. *Lectio vij.*

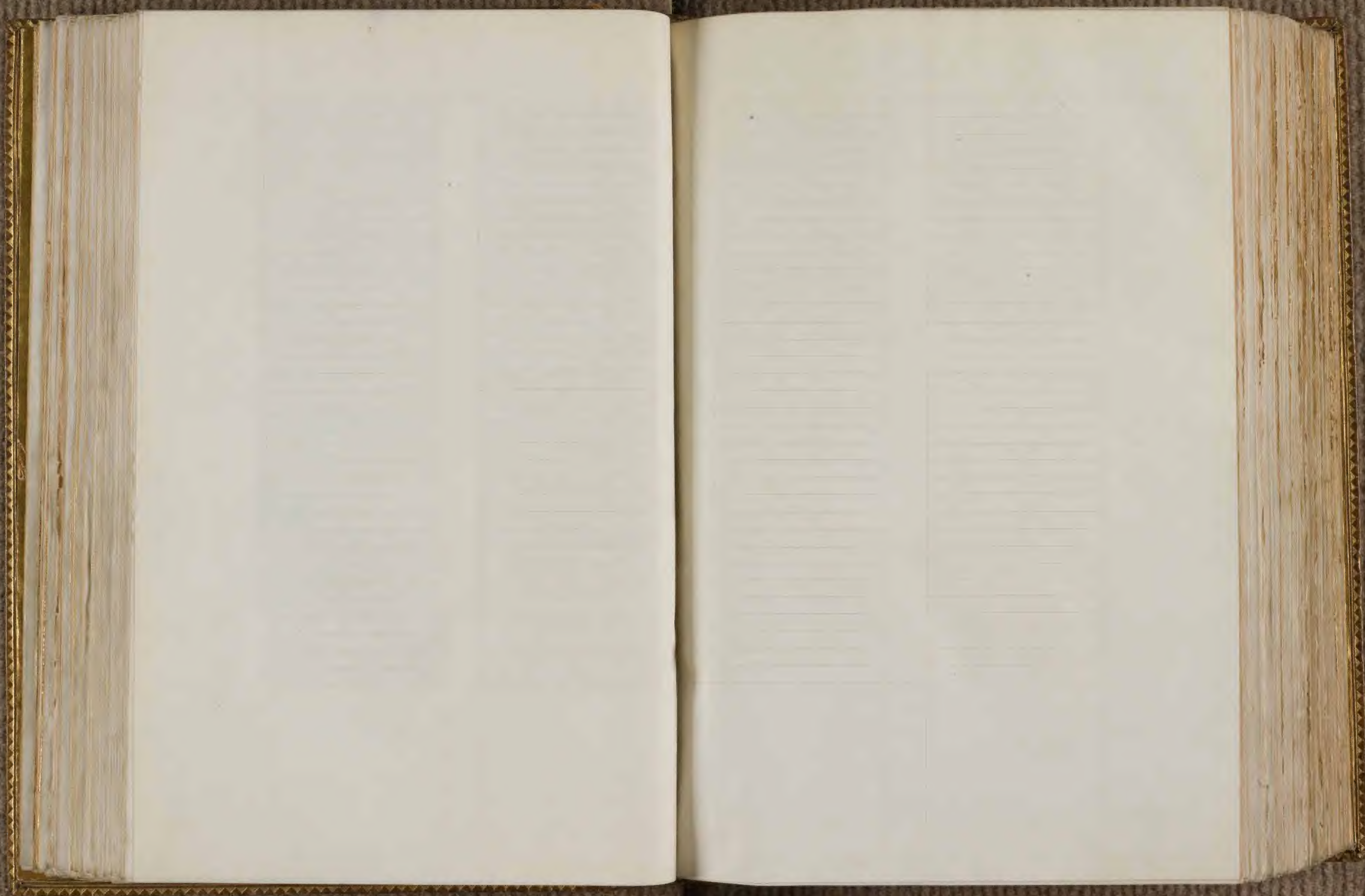
Ehic erat princeps
publicanorū. Et
bene princeps induatur
publicanorum: vt spes e-
rigatur pusillorū. Quis
enī desperet: quando et
iste peruenit ad sensus ex-
fraude. Et ip̃e iquit diues:
vt scias non omnes diui-
tes anaros. Quid s̃ vult
q̃ nullius alterius statu-
ram scriptura nisi huius
expressit. Quia iquit sta-
tura pusillus erat. Vide
ne malicia forte pusillus
aut adhuc pusillus fide.
Nondum enim promise-
rat cum ascenderet: quod
postmodum spondit.
Nondum quoq̃ viderat
xp̃m: et ideo merito ad-
huc pusillus. Deniq̃ et
iohannes magnus quia
et xp̃m vidit: et spiritū
sicut columbam s̃ xp̃m
manentem et ait. Vidi
spiritum descendentem si-
cut columbam et manen-
tem sup eū. *Re.* Domus ac.

Et non *Lectio viij:*
poterat pre turba.
Que autem turba: nisi

imperite confusio multi-
tudinis que verticem ne-
quitie videre sapientie
Ergo zachheus quā dū i
turba est non videt dñi
filiū. Supra turbā ascē-
dit et vidit. Hec est: ple-
beia transgressus sciētia:
meruit quem desiderabat
aspicere. Pulchre autem
addidit: quia illa parte
erat transiturus domū:
vel vbi siccomorus erat:
vel vbi crediturus: vt et
mysteriū seruaret et gra-
tiam seminaret. Sic enī
venerat: vt per iudeos tñ
fuerit ad gentes. Vidit
itaq; zachēum sursum.
Iam enim sublimitate fi-
dei fructus nouorū opēz
velut fecundē altitudine
arboris eminebat. **Le. ix.**
E qui de tēpo ad
mortalia deflexim.
Inter tot credentū volū-
tates: dñica die relaxare
animū festiuitatem ad-
miscere delectat. Zachē-
us in siccomoro: nouū
videlicet noui tēporis
pomum: vt in hoc quoq;
compleretur illud. Ar-
bor: fia p:odurit grossos

suos. Ad hoc enī xpistus
aduenit: vt ex lignis nō
poma sed homines nasce-
rētur. Legimus alibi.
Cum esles sub arbore figi
vidi te. Ergo nathanael
sub arbore. hoc est supra
radicem: quia iustus.
Radix enim sancta. Sū
arbore tamen nathanael:
quia sub lege. Zachēus
supra arborem: quia su-
pra legem. Ille dñi ocul-
tus defensor. hic publicus
predicator. Ille adhuc
xp̄m ex lege querebat:
iste iam supra legem re-
linquebat sua: et dñm
sequebatur. **R.** Quā di-
lecta tabernacula tua dñe
virtutum concupiscat et de-
ficiat anima mea. In atria
dñi. **V.** Beati qui habitāt
in domo tua dñe in secula se-
culorum laudabunt te. In
atria domini.

In sanctuarii ubi ges-
ta sanctorum narrantur se-
cundum titulum romane ci-
uitatis per annum circula incipit.
In festo sancti satur-
mini martiris. Ad matutinu.

Lectio prima.

Rome nata
se sancti sa-
turmini mar-
tiris et filii

draconi: sub maximo.
A quo primo inter alios
seruos dei dñati sunt: ad
fodiendam arenam ad faci-
endas thermas dyodecia-
nas. Quorum unus sisinnius
presentatus sibi cum interro-
gasset istum maximianus
quis vocaretur: respondit.
Ego peccator: sisinnius ser-
uus seruorum dñi nři ihu
xpi. Cum aut post alia dice-
ret maximianus: aut fac-
ifica deo heruli: aut car-
nes tuas igni cremabo.
respondit. Et ego quidem
semper hoc optavi: ut
tamen si meritis fuero ut
coronam desideratam ac-
cipiam. **Lectio secunda.**

Confessus igitur lau-
dicio prefecto: mul-

sus est in custodiam decem
et septem diebus. Inde
exhibitus est ab ampro-
mano commentariensi as-
pectibus laudicij: et subi-
to lux de celo facta est et
vox cum luce audita. Veni-
te benedicti patris mei per-
cipite regnum quod vobis
paratum est: a constitutione
mundi. Tunc ampromanus
tremefactus: cecidit ad pe-
des sisinnij dicens. Adiu-
ro te per ihum xpm quem
confitens: ne tardes me
baptizare: et facias me p-
tingere tecum ad coronam.
Qui baptizatus statim ob-
truncatione capitis: coro-
nam martiris iuuenit. Re-
trudatur iterum in custodiam
sisinnius et seneca saturni-
nus cum illo: ubi multos
gentiles ad se venientes
docebant: et baptizabant.

Post lectio tertia.
Quadragesima duos
denique dies: vinceti cathe-
nis ac nudis pedibus con-
ducti denique ante prefectum de-
lata est tripoda ut sacrifici-
arent. Tunc beatus satur-
minus dixit. Et dñs dñs
deus gentium. Et continuo

soluta est tripodā crea ve
lut lutū. Quod videntel
duo milites: papias et
maurus. crediderūt xp̄o.
Et comprehensi a laudi
cio non post multos di
es martyrio coronati sūt.
Deinde laudicius beatū
senē saturinnū et sisinnū
in eculeo iussit leuari et at
trahi nervis: et fustibus
et scorpiombus cedi. Qui
bus etiam flāmas postmo
dū iussit apponi ad late
m: et depositos de eculeo
ductosq; in liario sedō:
via numentana capite de
truncem. Quorū corpora
cū iohanne presbitero col
ligens trāson vir xp̄ianis
simus: qui de facultatib;
suis martyribus multa mi
nistabat. sepeliuit ī predio
suo via salaria: sub die ter
tio kalendariū decembriū.

In vigilia sancti andree
apostoli ad matū. iuitato.
Regem apostolorū. ps. Ve
nite. In. i. n. a. Vidit dñs petrū
et andrē et vocavit eos. ps. Celi
enar. añ. Deite p̄ me dicat dñs
faciā vos fieri piscatores hoīm.
ps. Bñdicā do. añ. Relictis
retib; suis: secuti sunt do.

minū redemptorē. ps. Erue
tauit cor meū. **Lectio. i.**
Dice apostoli quas
oculis nostris vidimus.
omnes presbiteri et dia
cones ecclesiariū achaje:
scribimus vniuersis eccle
sijs que sunt in oriente et
occidente et meridiano et
septentrione in xp̄i noīe
constitute. Pax vobis et
vniuersis qui credunt in
vnū deū et in trinitatem
perfectam. verum patrem
ingentū. verū filiū vni
gentū: et verū spiritum
sanctū procedentem ex pa
tre: et in filio permanētē:
vt ostendatur vnus sp̄s
sanctus esse in patre et fi
lio: et hoc esse vngentū
filiū quod et ille qui ge
nuit. Hanc fidē didicim;
a sancto andrea apostolo
ihū xp̄i. cuius passionem
quam coram positi vidim;
prout possumus explicā
mus. Pro consul itaq;
egeas patris ciuitatem
egressus cepit compellere
credentes in xp̄o ad sacri
ficia ydolorū. Cum occu
rens sanctus andreas di

xit. Oportebat vt tu qui
iudex esse hominū cōpro
bans: iudicē tuū qui est
in celis agnosceres: et ag
nitū coleres et colendo cui;
qui verus deus ē ab hys
qui veni di non sunt am
mū reuocares. **R.** Dū per
ambularet dñs super mare
secus litus galilee vidit pe
trū et andream retia mitten
tes in mare et vocauit eos di
cens. Venite post me faciam
vos fieri piscatores hominū.
V. Erūt enī piscatores et aut
illis. Venite post. **Lectio. scđa**
Ces andreas qui de
struxit templa deorum: et
suades hominibus sup
sticiosa illā sectā quā nuper
delatā romam principes et
terminari iusserūt. Sanc
tus andreas respōdit. Ro
mam principes nondum
cognouerunt hoc: q; pro
salute hominū venies dei
filius docuerit. ista ydola
non solū deos nō esse: sed
esse demonia pessima huma
no generi inimica: q; hoc
docuant homines vnde of
fendatur deus: vt dum of
fensus fuerit auertatur et

non exaudiat: et cū auer
sus fuerit et nō exaudierit:
habeantur et ipi dyabolo
captiui: et tādū eos delu
dat q̄dū de corpore creāt
rei et iudi: nichil secum
preter peccata portantes.
Egeas dixit. Ista supersti
ciosa et vana verba sūt. Nā
et ihūs vester dñs hec predi
caret: iudei illū crucis pati
bulo affixerūt. Andreas re
spondit. O si velis scire mi
steriū crucis: q; rationabi
li chāntate auctor huma
ni generis pro restaurati
one nostra: hoc quas pa
tibilū non inuitus s; spō
te suscepit. **R.** Ador vt vo
cem dñi predicantis audiuit
beatus andreas relictis retib;
quorū vsu actiq; viuēbat. E
terne vite secutus est premia
largientem. **V.** Die est qui
pro amore xp̄i pependit ī cru
ce et pro lege eius sustinuit
passionē. **Lectio. iij.**
Cesas dixit. Cū tra
ditus assērat a
suo discipulo et a iudeis
tentus et presidī adduct;
et ad petitionem iudeorū
a militibus presidis crua
fixus: quomodo tu dicis

spontaneū crucis subiisse
patibulū. Andreas respō-
dit. Ideo ego dico sponta-
neū: quā simul cum ipso
fui cū a suo discipulo tra-
deretur et anteq̃ tradetur
dixit nobis q̃ tradendus
esset et crucifigendus pro
salute hominū: et tertia
die resurrecturū se eē pre-
dixit. Cui cū frater meus
petrus diceret: propicius
tibi esto dñe nō fiat isto.
Idignatus sic ait petro.
Vade retro sathana: q̃a
non sapis que dei sunt.
Et vt plenus nos instru-
eret: quā spōte passionem
fisciperet dicebat nobis.
Potestatem habeo ponē-
di animam meā: et pote-
statem habeo iterū sumē-
di eam. Ad vltimū vero
dū cenaret nobiscum et
diceret: vnus vestrū me
traditurus est: et ad istā
vocem omnes cōtristare-
mur: ne suspensos nostra
nos cogitatio trucidaret
aut. Cui dedit p̃nis fra-
gmentū manu mea: ipse
est. Et cū dedisset ym et
cōdiscipulis nostris: et fu-
tura quasi preterita iam

narraret. docuit se volun-
tarie fuisse traditū: cum
nec traditorē fugiendo
deseruit: sed in loco quo
sciebat illū esse venturū
permansit. **R.** Doctor boni
et amicus dei andreas duci-
tur ad crucem aspiciens a
longe vidit crucē et dixit
salue crux. **S.** Suscipe disci-
pulū eius qui pependit in te
magister meus xristus. **V.**
Salue crux que ī corpore
xpi dedicata es et ex mēbris
eius tanq̃ margaritis orna-
ta. **S.** Suscipe. **In. ij. nocturn.**
An. Dignū sibi dñs cōpu-
tauit martyrem quem voca-
uit apostolū dū esset ī mari
alleluia. **Ps.** Omnes gētes.
An. Dilat andream dñs
in odorem suauitatis. **Ps.**
Exaudi deus depre. **An.**
Bivuo viuens beatus andre-
as pendeat in cruce p̃ xpi
nomine et doceat populū
Ps. Exaudi deus orōnē.
Geas Lectio. iij.
Edixit. **Ad.** Innot te
prudentem virū istū vel
le sectan: quē quocūq̃
pacto aut sponte aut in-
uitū cruci tamen confi-
teris affixū. Andreas res-

pondit. **Hoc ē quod etiam**
me dixisse retines. **Ma-**
gnū est misterium crucis
Quod si forte volueris
audire reteram. **Egeas**
dicit. **Mysteriū non po-**
test dici sed supplitium.
Andreas respōdit. **Ip̃m**
supplicii mysteriū restau-
rationis humane si pati-
enter audieris comproba-
bis. **Egeas** dicit. **Ego**
quidē patienter te audi-
am: sed tu si me obtem-
peranter non audieris:
ip̃m crucis mysteriū ī te
ipso excipies. **Andreas**
respondit. **Ego si crucis**
patibulū expauescerem:
gloriam crucis non pre-
dicare. **Egeas** dicit. **In-**
famis sermo tuus predi-
cat crucem supplicij quia
per audaciam non times
penam mortis. **Andreas**
respondit. **Non per auda-**
ciam sed per fidem: non ti-
meo penam mortis. **Ad.**
autem peccatorum pesti-
ma. **Et ideo audire te vo-**
lo crucis mysteriū: vt ag-
mtū forsitan credas: et
credens ad restorationē
tue anime quoq̃ pacto

pertingas. **Egeas** dicit.
Restauratur hoc qd̃ perijt
se docetur. **Nūquid anima**
mea perijt: vt ad eius res-
taurationem venire me
oporteat per fidem quā
tu asseris. **R.** Homo dei
ducebatur vt crucifigerent
eū: populus autem clamabat
voce magna dicens. **Innocē-**
tus sanguis sine causa dēp-
natur. **V.** Cūq̃ duceret eū
vt crucifigeretur factus est
concurus populorū clama-
tū et dicentū. **Innocens.**
Andreas Lectio. v.
Respondit. **Hoc est**
quod te discere desidera-
bam: vt dū perditas ani-
mas omnū hominū do-
cuero. iustā restorationē
eū per crucis mysteriū
pandā. **Primus** enim ho-
mo per lignū preuicati-
onis mortem induxit: et
necessariū erat hoc generi
humano: vt per lignum
passionis mors que igres-
sa fuerat pelleretur. **Et qm̃**
de immaculata terra factus
fuerat homo primus: qui
per lignū preuicationis
mūdo mortem intulerat:
necessario de immaculata

virgine natus est xpus per
fectus homo: qui et deus
filius. qui pami fecerat
hominem: vitam eternam
quam perdiderant per adi
repararet: ac de ligno cru
cis ligni concupiscentie
excluderet: expanderet in
cruce immaculatas manus
pro manibus incontiner
erentis. pro suam cibo ar
boris vitte elci fellis acci
peret. et in se suscipies mor
talitatem nostram: sua no
bis immortalitate offerret.
Egeas dixit. Ista verba il
lis dicere potes qui tibi cre
dunt. Adhuc autem nisi in
hoc consentias: ut sacrifi
cium dys omnipotentibus
offeras: in ipsam quam lau
das crucem te fuligatum
affligi precipiam. Andreas
respondit. Omnipoten deo
qui vnus et verus e omni
die sacrifico. **R.** O bona que
que decorem et pulchritudinem
de membris dni suscepisti. acci
pe me ab hominibus et redde
me magistro meo. Ut per te
me recipiat qui per te me rede
mit. **V.** Beatus andreas xpi
sis manibus ad celum orabat
dicens salua me bona que.

per te me recipiat. **Lectio. vij.**
Cum natus egeas:
iussit beati andrei
in carcerem trudi. Vbi du
esset clausus venit ad eum
pene omnis multitudo p
untie: ita ut egeas vellent
occidere: et andrea aplm
fractis ianuis liberare.
Quos beatus apostolus
amoniuit dicens. Nolite
fratres charissimi meum
impedire martyrii: sed
et vos quasi athletas de
preparate: ut vincatis in
nas animo intrepido per
tollerantiam passionum.
Adhuc igitur facto p tri
bunali sistitur: et ad sa
crificia polorum ab egea
iuitatur. Cumque ei multa
inueniretur respondit. Quic
quid tibi videtur in sup
plicis manus excogita.
Tanto enim regi meo e
ro acceptior: quanto fuero
pro nomine eius in tor
mentis constantior. Tunc
iussit eum a viginti homi
nibus cedi: et cesum mam
bus et pedibus cruci affi
gi. ut sic longiorum acci
peret cruciatum. Cum autem
duceretur ad crucem co

currente multitudine po
puli. videns a longe
crucem salutauit eam di
cens. Salue que in
corpore xpi dedicata es.
et ex membris eius tam
margaritis ornata. Et
huc dicens exiit se et ves
timenta sua cum sociis
tradidit. Sicque cum ut ius
si eis fuerat suspenderit
in cruce in qua triuio vi
uens predicauit. Et cum
egeas terrore populi vel
let eum de cruce deponere:
orauit dicens. Ne me per
mittas dñe a te separari:
tempus est ut comendes
terre corpus meum. Dys
dictis nimis splendor: de
celo veniens per dimidia
horam eum circū dedit et
cum ipso lumine spiritui red
didit. Adhuc nulla voce
egeas tulit corpus apli et
honorifice sepeliuit. **R.**
Expandi manus meas to
ta die in cruce ad populum
non credentem sed contradi
centem michi. Qui ambu
lant vias non bonas sed post
peccata sua. **V.** Deus vltio
ni dñs deus vltionum libere
egit exaltare qui iudicas

36
terram redde retributionem
superbis. Qui ambulante.
In tertio nocturno. Ant.
Non me permittas dñe famu
lū tuū a te separari. tempus
est ut comendes terre corpus
meū. **Ps.** Confitebimur. **Ant.**
Andreas autem rogabat po
puli ut non impediret passio
nem eius. **Ps.** Dñs reg. 1.
Ant. Recipe me ab hominibus
et redde me magistro meo ut
per te me recipiat qui per te
me redemit alla. **Ps.** Domini
regni. 11. **Ant.** f. ma. 1. vij.

In illo tpe: Ambu
lans ibis iuxta ma
re galilee vidit duos fra
tres simonem qui vocat
petrus et andream fratre
eius mittentes rete i mare.
Erant enim piscatores. Et
rel. **Omne. bi grego. pape:**

V. Vultis fratres cha
rissimi: quia ad
vnius visionis vocem pe
trus et andreas relictis re
tibus secuti sunt redemp
tozem. Nulla vero hunc adhuc
mirabilia facere viderat:
nichil ab eo de premio re
tributionis eterne audi
uerant: et tamen ad vni
dñi preceptū hoc quod

possidere videbantur obli-
ti sunt. Quanta nos eius
miracula videmus: quot
flagellis affligimur: quot
minari asperitatibus de-
terremur: et tamen voci-
tem sequi contempnimus.
In celo iam sedet qui de
conversione nos admo-
net. Jam iugo fidei colla-
genti subdit: la muni-
di quam stravit. Jam rursus
crebrescentibus districti sui
iudicii propinquum denū-
ciat dicens: et tamen super-
ba mens nostra nō vult
hoc sponte deserere: quod
quotidie perdit inuita.
Quid ergo fratres cha-
rissimi: quid i eius iudi-
cio dictum sumus: qui
ab amore presentis seculi
nec preceptis flectimur:
nec verberibus emendamur.
Sed fortasse aliquis ta-
ctis seculi cogitationibus
dicat. Ad vocē dominici
uterque iste piscator: quid
aut quā dimisit qui pe-
ne nichil habuit? Sed
hic in re fratres charissi-
mi affectū debemus poti-
us pensare quā censū. *R. Dicit*
aut sanctus andreas dum

responderet in celū voce mag-
na clamavit et dixit. tu es
deus meus quem vidi ne pa-
traris me ab impio iudice de-
poni. Quia virtutē scē crū-
cis agnouit. *V. Tu es ma-*
gister meus xp̄s quem di-
lexi quem cognovi quē cō-
fessus sū tantūmodo i ista
voce exaudi me. Quia virt-

Cultum *Lectio. m̄j.*
reliquit qui sibi in-
dubitanter. Multū reli-
quit qui quilibet parū to-
tū deseruit. Certe nos et
habiti cū amore posside-
mus: et ea que minime
habemus: et desiderio quā-
mus. Multū ergo petrus
et andreas dimisit deside-
ria uterque etiam habendi
dereliquit. Multū dimi-
sit qui cū re possessa etiā
concupiscentiis renūcia-
uit. A sequentibus ergo
tanta dimissa sunt quan-
ta a nōsequentibus concu-
pisci potuerūt. Nemo igitur
cū quosdā cōspicit
multa dereliquisse apud
semetipsum dicat. Imitari
huius mundi contempto-
res volo: sed quod dere-
linquam nō habeo. Multū

ta fratres derelinquit si
desiderijs terrenis renūci-
atis. Exteriora enim nra
deo quilibet parua sufficiunt
Cor nāq; et non substā-
tiam pensat: nec p̄cedit
quā in eius sacrificio: s̄
ex quo p̄feratur. Nam
si exteriorē substantiā
perpendamus. Ecce san-
cti negotiatores nri per-
petuum angelorū vitam
datis retribus et naui mer-
cati sunt. *R. Videns crucē*
beatus andreas exclamavit
dicens o crux admirabilis
o crux inenarrabilis o crux
que per totū mūdū rutilas.
Suscipe discipulū xp̄i non
me permittis errare sicut ovis
non habentem pastorem. *V.*
O bona crux q̄ decorē et pul-
tudinē de mēbris dñi suscepisti.

Suscipe. Lectio nona:
Confirmationē quip-
pe precij non habet
sed tamen regnū dei tantū
valet quāti habes. Valuit
namq; zacheo dimidiū
substantie: quia dimidiū
aliud ad hoc quod iuste
absulit restituendum in
quaduplū reservavit.
Valuit petro et andree

dimissis retribus et naui.
Valuit vidue duobus mi-
nutis. Valuit et alter ca-
licem aque frigide. Regnū
itaq; dei ut diximus tantū
valet quāti habes. Pen-
sate igitur fratres. quid
vilius cū emitur: quid ca-
rius cū possidetur? S̄ for-
tasse nec calix aque frigide
suppetit qui indigenti pre-
beatur. etiā tunc securitate
nobis promittit sermo di-
vinus. Redēptore etenim
nato celi ciues ostēsi sunt:
qui clamarent gloria in
excelsis deo: et i terra par-
tibus bonis bone volūta-
tis. Ante dei nāq; oculos
nūq; est vacua manus a-
munere: si fuerit arca cor-
dis repleta bona volūtate
Hinc etenim psalmista dicit.
In me sunt deus vota tua:
que reddam laudationes
tibi. Ac si apte dicat. Et
si exterius munera offerenda
non habeo. intra me met-
ipsum tamen inuenio quod
in arca tue laudis ipono:
quia qui nostra datione
non pascis: oblatione
cordis melius placaris.
Nichil quippe deo diti?

voluntate bona offertur. Voluntas autem bona est sic aduersa alterius sicut nostra pertimescere: sic de prosperitate primum sicut de nostro profectu gratulamur. Aliena dampna nostra credere: aliena lucra nostra deputare. Amicum non propter mundum: sed propter deum diligere: inimicum etiam amando tolerare.

In festo sancti nicholai episcopi et confessoris. Lectio. p.

Nicholaus itaque ex illustri prosapia ortus cuius fuit pater urbis. Que adhuc multa plebui generositate referta parietes eius inter catenas potentium quanta honorificencia celebrabatur: tanto superne patrie accensi desiderio: magis celestis quam terrene dignitatis gloria appetebant. Reuera enim cum esset nimium locupletatus nullius honoris insignia nulliusque summe dignitatis disponere moderamina voluerunt: sed omni studio continentium se lege vincientes celi vitam actitare satagebat. Et mirum in modum cum i

uuenio iuuentutis flore: huic soli genuisset filium: cum eis se voluptatibus abdicarunt. et iter suas preces quas frequenter in domini templo fidebat. huic soli superstitere: huic non tantum diuitiarum: quantum morum flagitabant heredes.

Quorum vota deus ex alto prospectans laudum cor defuit petitioni. Mirum qualis futurus esset puer. in ipso ut ita dicam primordio natiuitatis eius dominus monstrare dignatus est.

Humuero. Lectio. ij.

Cum adhuc matris lacte aleretur: cepit primo hebdomade die. quarta scilicet et sexta feria semel bibere mammas: et hac vice contentus tota die sic permanebat. Puerilibus igitur animis ut patriarcha iacob domum simpliciter transiit: cepit bone indolis adolescens esse: et non sicut illa etas assolet lasciuia complexus est mundi: sed nunc parentum comitatus velut gratia nunc solus ecclesiarum terebat limina: et quod ibi de scripturis parulo

aduertebat auditu: non inemor armariolo condebat pectoris. Vbi autem utroque parente orbatum est: sepius illud euangelicum ante sue mentis deducebat oculos. Nisi quis renunciauerit omnibus que possidet: non potest meus esse discipulus. Et cum anhelaret ad perficiendum quod pio vertebatur in pectore: ueniens cepit titillare mentem ne fauoralis percelleret aura: quicquid pro christo facere disponebat. Hec se cum. Ad deum vero cunctum desiderium sui pandens velamen: deprecabatur ut ille qui omnium scientiam habet inspirare dignaretur: quatenus de tantis sibi relictis opibus sic ordinaret: ut muta laude humana: conspectui placeret diuino. **Lectio. tertia.**

Cum eo cogitante accidit ut quidam educatus ei minimum locuples ad tantam ueniret mopiam: ut nec etiam necessaria vite haberet. Quod plura? Urgente media tres filias quas habebat

virgines formari constituit: ut earum saltim infamiam comertio: infelicem ageret vitam. Probrum igitur exemplo fama tanti mali cuius non aliud velocius viget mobilitate: totam pertulit urbem: et multiplici populi sermone replebat. Quod ubi vir sanctus contempsit incolans: condoluit miserrimo homini: atque virginum excreans stuprum decreuit omnino ex suis humilitatis eorum supplere mopiam: ne puellas nobilibus ortu natalibus lipanari macularentur infamia. Scilicet cum nollet alium nisi christum in suis factis habere contemplantorem: cepit temporum vices explorare quo id sic operaretur: ut etiam eos lateret quibus fiebat. facta autem cuiusdam noctis hora: sumens non modicum aurum ligansque in panno: perrexit ad domum viri: quam vndique circumspectans per fenestram que competens videbatur: clam intro proiecit: clausa discessit. **Lectio. quarta.**

Mane itaque festo cum surrexisset homo:

auri q; illud reperisset: di-
rigit p:miu: at tuc qto
gestiuit gaudio: qntas
ve deo gratias egit si quis
velit ex obortis eius laci-
mis potest aduertere. Ce-
lebratis itaq; ex more pmo
gente filie sue nuptijs. ce-
pit homo diligenter inqu-
rere: quis esset qui illiusi
opie tanta prestasset hu-
mamantatem. Cuiq; diu ta-
lia moliretur: incolam
multo post p:am simile pe-
git opus. Vbi vero terris
reddita est dies: psiliuit
homo de stratu suo iuenit
q; fulu pondus metalli p-
ous equale. Tunc tanto
exultant gaudio: q si ho-
men aut maronis adesset
facunda loquacitas: in ta-
tari magnitudine laudu
exp:imenda succumberet.
Sed nonnulla orationis ei
prosequentes: cetera signa
ci lectori melius sub silen-
tio ad intelligendu relin-
quere q; indagare elegim.
Oravit autem sic. Domine
deus inquit absq; cuius
nutu nec passer ad terram:
nec foliu cadit arboris: de-
precor ineffabile clemencia

tuam: vt tu qui oia noli
ostendere digneris quis sit
ille qui tanta bona erga
me exhibere non desinit.
Idcirco autem dñe peto non
vt eu temerario ausu pollu-
tis contingere queam ma-
nibus: sed vt sciam famu-
lu tuu qui inter homines
degens angelicam habet co-
uersationem et magnifice-
nomen tuu benedictu in
secula. **Lectio quinta:**

Calibus orabat die-
tis: talibusq; se ho-
tabatur sermonibus. Au-
feram certe sompnu ab o-
culis meis: erubabo sol-
licitus vigilansq; perno-
tabo: forsiti ostendet michi
dñs seruū suū. Dixit a die-
tu cepit opere exercere. In-
terea paucis admodu euo-
lutis diebus: ecce cultor in-
mitatis aduenit nicolaus:
et iterate vicis factum ter-
no cupiens supplere nu-
mero: equale duorum ia-
ctuut talentum. Cuius
somitu excitatus hō statim
egressus: iam videntem.
iamq; fugientem tali sub-
sequebatur voce. Siste gra-
du teq; meo ne subtrahas

aspectu. Olim te cupiui
cernere. olim te cognos-
cere desideravi. Sic fat:
onio: aduolat spacioq;
corepto. nicolaū cognouit
per vmb:am. idcirco hu-
m prostratus. Osculam
satagebat pedes eius. Qd
sanctus pio vt erat pecto-
re prohibuit fieri: s; bre-
uiter allocutus exegit ab
eo: ne cuiq; dum vitales
arperet auras: nicolaum
huius rei indicaret aucto-
rem. felix felicē imitatus
est magistrū: qui nō so-
lu homines sed demones
comprimerebat. ne fama
eius sererent in populo.
Ille enī ne veris falsa mis-
ceret. iste autem ne quoli-
bet extolleretur rursuscu-
lo interdixit homin vt
ex nullo modo panderet
nomen eius. **Lectio. vi.**

Ite omnibus votis
colendus: omnib;
q; precomis extollendus:
qui sciens duobus non
posse placere dominis:
vnu elegit: cuius omis
leue est: cuius iugu ferre
suauē est. cui tota deuoti-
one colla submittēs pon-

derolam sarcinā mudi ai
oblectatione sua protecat
Noluit enī quocūq; mo-
do seculi captare famam:
ne sancto:ū contubernio
p:uaretur. cōmittens se
deo assidue: qui dispēsat
et ordinat omnia quādo
vult et quomō vult. Hys
ita transactis mprea metro-
polis ciuitas orbatā est
suo antistite. Cuius obi-
tu non mediocriter adia-
centiū parochiani cōdo-
lentes epi. fuerat enī bñ
morigeratus ac religios:
conuenerunt in vnum ai
clericis cunctis: vt annū-
te dño ihū prouiderent
illi ecclesie secundum sciti
canonū ydoneum presu-
lem. Conuentione itaq;
facta intererat quidā pō-
tifer magne auctoritatis
vir: ad cuius intuitū om-
niū pendebat sententia: vt
quem ille voce proderet:
hunc proculdubio elige-
rent vniuersi. Hic ergo
per omnia sequēs aposto-
lorū vestigia. Cūctos ie-
iunjs deuotissimisq; pre-
cibus insistere hortatus ē:
quatenus ille q mathiā

indidit ut numerū sup-
pleret apostolici. ipse so-
lita clementia pandere
dignaretur: quē vellet
fungi tanto sacerdotio.

Hinc *Lectio. vii.*
omnes quasi cele-
sti cōmouerentur oracu-
lo: sic conuersi ad deum
flagitabant ex intus
precordiis: ut pastor et
nūc vtilem suarū omniū
pastorem ostendere dig-
naretur. Illis quippe cū
fīma deuotione orātibz
vocem de celo audiuit
dicentem sibi: predictus
pontifex: ut egrediens
ante portas ecclesie sta-
ret et quē primū matu-
tinali hora venire conspi-
ceret: ipsum cōsecraret
antistitem: adiungens
etiam q̄ nicolaus vocare-
tur. Tunc presul ceteris
episcopis hanc suā reue-
lationem narrantis adie-
cit. Vobis in orationibz
persistentibus: ego formi-
secus excubabo. Credo ē
q̄ non priuemur benefi-
cio dei. Sic ait: et valu-
as basilice sancta calidi-
tate obseruabat. Adiri

in modū matutinali ho-
ra quasi a deo missus: an-
te omnes se agebat nico-
laus. Cūq; ad ecclesie
ianuas propinquasset:
inecta manu eū appre-
hendit epūs. blandeq; su-
scitatus est dicēs. Qua-
le habes nomē? Ille colū-
bina ut erat simplicitate
inclinato capite nicola-
us inquit vestre sanctita-
tis seruus. Cui protinus
presul p̄ almis innexis
ait. fili veni mecum: est
aliquid secretū qd̄ tue i-
doli fari debeam. Ador i-
trogressus. en fratres p̄-
clamauit: vere ait dñs:
quodcūq; petieritis pa-
trem in nomine meo: re-
dite quia accipietis et fi-
et vobis. En inq; qd̄ pe-
timus accepimus. En
adest de quo vestra fla-
gitauit charitas. Quo-
visio ingentem omnes
tulere clamorem ad syde-
ra: et certatim saluato-
ris laudabant magnalia
Episcopi letabātur pro
collega celitus sibi colla-
to: clerici alludebat sicut
bone pecudes. Quid mul-

tis morer? Licet plurimū
remens obliterit: pluri-
mūq; reuoluerit: inthroni-
zatus illico sicut mos
exagebat regionis illius
pontificalem accepit in-
fulam. *Lectio octaua:*

Pontificali igitur
cathedra sublimat⁹
eandem morū grauitatez
quam prius: eandēq; sec-
tabatur humilitatē. Cre-
ber in oratione perugi-
labat: corpus atterebat
ieiuniis. Mulierū con-
sortia: licet ab ipso puentie
sue tempore exhorruent:
tamen ex hoc quasi quan-
dam pestē fugiebat. In su-
sapientis hominibz hu-
milen: in loquendo effi-
cacem se prebebat. Alacer
erat in exhortando: seuer⁹
in corripiendo. Viduam
et orphanorū atq; oppres-
sorū sic negocia cūbat:
ac si propria essent. Rapi-
nam excrebatur potētū.
Arguebat violentos. Et
si quem forte quolibet ca-
su afflictum cernebat: mi-
rabili ter cōsolabatur. Cre-
scebat quotidie fama bo-
nitatis eius: que vbiq;

laudem ferebat nicholay.
Hinc potens hinc impo-
tens illū noīabat. Gau-
debat populus amictus
de tali patrono: letaban-
tur heroes de tanto pon-
tifice: quia ita se auctori-
tate et gratia plenū exhi-
bebat: ut omniū gereret
curam: et episcopalem di-
gnitatem non amitteret.
Verū tempus ante defice-
ret: quin et sermo defere-
ret: si de singulis eius me-
ritis scribere temptauero.
Si quis scire voluit qua-
lem se q̄tūq; prestiterit
mordacem comprimat de-
tem: et ex subiectis euidē-
ter agnoscere valebit. Cū
igitur omniū cōfirmatur
virtute corroborarentur
nicolaus: et nichil sibi sed
totū dei gratie tribueret:
cepit ita choruscare mira-
culis: ut non tantū sui:
sed etiam aliorū quibus
libet oppressi angustis
inocato nomine eius sta-
tim sentirent leuamen.

Adam Lectio. ix.
vero die cū quidā
naute subita maris tem-
pestate periclitarentur

a deo ut pntē illis intenta-
rent per omnia mortem:
extiplo dissolutis frigo-
re membris clamitabat.
Nicolaē famule dei si ve-
ra sunt que de te audiui-
mus: nunc nos ea supre-
mo in periculo constituti
experiamur: quatenus e-
ruti ex seuentibus flucti-
bus maris: deo et tue libe-
rationi gratias agamus.
Qua res. Talia referenti-
bus apparuit quidam i
similitudine sancti mcho-
lay dicens eis. Vocastis
enī me: ecce ad sū. Et ce-
pit eos in rudentibus et i
antemīs alijsq; adiungere
navis armamentis. Et nō
multo post omnis pelagi
cecidit fragor: omnisq;
cessavit tempestas. Tunc
leti naute: placata sulcā-
tes equora qntotius op-
tati subeūt portū. Qui
egressi suscitabantur vbi
nicolaus esset. Cū autē
indicatū fuisset eis q; eēt
in ecclesia: e vestigio igres-
si mirabile dictu: quem
nūq; nouerant sine indi-
ce cognouerunt. Iuxta p-
strati ad pedes eius: cepe-

runt ei gratias agere: di-
centes qualiter de confi-
mio mortis: ipso suffra-
gante liberati essent. Mō
mee inquit possibilita-
tis arbitremini ēē quod
factū est. Solita dei est
misericordia: qui non
propter me indignum
famulū suū: sed ppter
credulitatem fidei velite
vobis succurrere digna-
tus est. Discite ergo q;
tū valet apud deū fides
pura et petitio nō ficta.
Propter peccata enī no-
stra quotidie flagella-
mur: si tamen ex toto
corde ad bonū dominū
conuersi fuerimus: vis-
cera misericordie sue il-
lico super nos cōmouet
et eripiet de imminentib;
periculis. Idcirco fratres
non pigeat nos benefa-
cere: sectari humilitatē:
libenter pauperibus suc-
currere. Hys alijsq; tali-
bus instructi ammirantes
humilitatem spiritus:
habitus vilitatē: sermo-
nis facundiam: atq; ma-
gnitudinem virtutis ei
discesserunt. **In festo**

**sancti ambrosij episcopi
et confessoris. Lectio. i.**

Situr posito i ad-
ministratione pre-
fecture galliarū pze eius
ambrosio: natus ambro-
sius est. Qui infans in
area pretorij i cura po-
situs cū dormiret ap-
to ore: subito examē apū
aduens: faciem eius
atq; ora ita compleuit:
ut ingrediendi i os egre-
diendiq; frequentarent
vires. Quas pater qui
prope cū matre vel filia
deambulabat: ne abige-
rentur ab ancilla: que
curam nutriendi infan-
tem susceperat prohibes:
sollicita enī erat ne ifā-
ti nocerent: expectabat
tamen patrio affectu q;
fine illud miraculū clau-
deretur. At ille post aliq;
dū euolantes. in tantā
acris altitudinem suble-
uate sunt: ut humanis
oculis minime videren-
tur. Quo facto territus
pater ait. Si vixerit in-
fantulus iste: aliqd ma-
gnū erit. **Lco scda.**
Ed postq; eductus

liberalibus disciplinis ex
vrbe egressus est. profec-
tusq; in auditorio prefe-
cture pretorij: ita splēdi-
de causas perorauit ut e-
ligeretur a viro illustri p-
bo tunc prefecto pretorij
ad consiliū tribuendum.
Postq; consularitatis sus-
cepit insignia: ut regēt
lyguriā empliāq; prouī-
cias: venit medopolamū.
Per idem tempus mor-
tuo auxentio arriane p-
fidie episcopo. qui dromi-
sio beate memorie confes-
sore ad exiliū destinato i
cūbebat ecclesie: cum po-
pulus ad seditionē sur-
geret in petendo episcopo.
esset que illi cura sedā de
seditionis: ne populus
ciuitatis in periculū sui
conuerteretur: perrexit
ad ecclesiam: ibiq; cum
alloqueretur plebem: su-
bito vox fertur infantis
insonuisse in populo: ā-
brosiū episcopū. Ad cui?
vocis somitū totius ppli
ora conuersa sunt: accla-
mantis ambrosiū episco-
pum. **Lco tertia:**
Ea q; qui ante tur-

bulentissime dissidebant: quia arriani et catholici sibi episcopum superatis alterutris ordinari cupiebant. repente in hunc unum mirabili et incredibili concordia consenserunt. Illa itaque relatione ad clementissimum impatorem tunc valentinianum. cum summo gaudio accepit: quod iudices a se directi ad sacerdotium peterentur. Letabatur etiam probus prefectus quod verbum eius impleretur in ambrosio. Dixerat enim proficiscenti cum mandata ab eodem darentur ut moris est. Vade age non ut iudex sed ut episcopus. Pendente itaque relatione iteri fugam parauit: atque in possessione cuiusdam leonidis clarissimi viri aliquandiu latuit. Sed ubi relationi responsus est ab eodem leontio proditur. Preceptum enim erat vicario: ut insisteret rebus perficiendis. Qui inuincta sibi cum vellet implere: proposito edicto conuenit omnes: ut si vellent sibi rebusque suis consulere proderent vi-

rum. *Lectio quarta:*

Roditus itaque et adductus medianum cum intelligeret circa se dei voluntatem nec se diutius posse resistere. postulauit non se nisi a catholico episcopo baptizari. Sollicitam enim habebat perfidia arrianorum. Baptizatus itaque: omnia fertur ecclesiastica implere officia: atque octauo die episcopus ordinatus est summa cum gratia et letitia cunctorum. Ipse autem de sua morte ante predictum: quod usque pascha nobiscum futurus esset quod quidem meruit dominum obsecrando: quo maturum hinc liberaretur. Sed eodem tempore quo a nobis migravit ad dominum: ab hora circiter vndecima diei usque ad illam horam qua emisit spiritum. expansis manibus in modum crucis orauit. Nos vero labia illius moueri videbamus vocem autem non audiebamus. *Lectio v:*

Honoratus etiam sacerdos ecclesie

vercellensis: cum in superiora domus sue ad quiescendum se composuisset: tertio vocem vocantis se audiuit sibi quod dicentis. Surge festina: quia modo est recessurus. Qui descendens obtulit scilicet domini corpus. Quo accepto ubi glutinuit emisit spiritum: bonum viaticum ferens: ut in virtute esse anima illius angelorum consortio: quorum vita vixit in terris et huius societate letaretur: quia ut huiusmodi regibus: nec ullis alijs potestatibus: ita et iste pro dei timore loqui veritus non est: atque inde ad ecclesiam maiorem ante lucanam horam qua defunctus est: corpus ipsius portatum est: ibique eadem fuit nocte qua vacauimus in pascha. *Lectio vi:*

Quem plurimum infantes baptizati cum ad fontem venissent viderunt: ita ut aliqui sedentem in tribunali cathedra dicerent: alij vero suis parentibus digito ostenderent. Sed videntibus videre parentibus

rentes non poterant: quia tam mudos oculos non habebant. Plurimi autem stellam supra corpus eius se videre narrabant. Sed lucescente die dominico: cum corpus eius pactis sacramentis diuinis de ecclesia leuaretur: portandum ad basilicam ambrosianam in qua positus est. ita ibi demonum turba clamabat se ab illo torqueri: ut euolutus eorum ferri non posset. Que gratia sacerdotis non solum in illo loco: verum etiam in plurimis prouincijs usque in hodiernum diem manet.

In apit officiu inmacu-
late conceptionis virgis
mane: editum per reue-
rendum patrem domi-
num leonardum noga-
rolum prothonotarium
apostolicum: artium ac
sacre theologie doctorem
famosissimum. Ad ma-
tutinas. Inuitatorium:

Inmacula-
tam concep-
tionem vir-
ginis ma-
rie celebra-
mus: xpm
cuius preseruatorem adoramus
domini. **Ps.** Venite, ym.

Veni terra potius
et cetera coluit adorant
predicant tria regentes
machinam claustru ma-
rie bauulat. **Co.** in luna
sol et omnia deseruiunt per
tempora perfusa celi gratia
a gestant puelle viscera.

Beata mater munere
cuius supernus artifex mi-
dum pugillo continet ve-
tis sub archa clausus est.

Beata celi nuntio feci
da sancto spiritu desidera-
tis gentibus cuius per al-
mii fusus est. **G.** gloria ti-

bi dñe qui natus es de vir-
gine cum patre et sancto
spiritu in sempiterna secu-
la. Amen. **In. i. nocturnum.**

Ant. Adulte filie congregaue-
runt sibi diuitias: tu vero
supergressa es vniuersas alle-
luia. **Ps.** Dñe dñs nr. **N.**
Eo qd esset amictori vinctu
mater. **Is.** viscum dñr ime-
diate post psalmu et solu
in prima nocte. **Antiph.**

Surrexerunt filij eius et bea-
tissimam predicauerunt: vir-
eius et laudant eam alleluia.

Ps. Celi enarrant. **N.** **Os**
nunc de ossibus meis et caro
de carne mea. **an.** fortitudo et
deco: indumentu eius: byssus
et purpura vestis illius alla.

Ps. Dñi est terra. **N.** **In**
sole posuit tabernaculum suu.

N. **L**iberasti me dñe ex ore le-
onis alla. **R.** Et a cornibus
vnicorum humilitatem meam
alla. **Ex dictis beati ihero-**

imm. **Lectio prima:**

Cantur in canticis
de maria: Hortus
conclusus: fons signatus:
emissiones tue paradisus
hortus deliciarum in quo
sunt consita vniuersa flor-
genera et odoramenta vir-

tutū: sicq; signatus: ut
nesciat violari neq; cor-
rumpi ullis infidēl' frau-
dibusue dyaboli. fons ita
q; signatus sigillo toti-
trinitatis. Idemq;. Quic-
quid in maria gestum ē
totū puritas: totum ven-
tas: totū gratia fuit. Et
iterū. Ceteris virginib;
prestatur gratia per par-
tes: marie vero tota se in-
fudit plenitudo gratie. **R.**
Ego ex ore altissimi prodij
primogenita ante omnem
creaturam: ego in celis feci
ut oriretur lumen indeficēl'.
Et sicut nebula tegi omnē
carnem. **V.** Syrum celi cir-
cui soli et in profundum
abyssi penetraui: et in omnem
populo et in omni gente p-
matū tenui. Et sic. **Ex ser-**
monib; scī augusti. lē. ij.

Somma dei sapien-
tia nullā in massa
humani generis inuenit
viam: per quam ut dispo-
suit in mūdum veniens
eius subueniret luctuose
perditioni: donec ad illā
de qua loquimur virgi-
nem vētum est. Sed hec
mox ut in mūdum per-

humani generis lineam
venit: tanto omnis homi-
virtute perfecte resplen-
duit: ut eam dei sapientia
veridice iudicaret: ut per
ipsam in hominē veniens:
non tantum reatum pri-
morū parentū hominū:
sed totius mundi peccata
deleteret. **Idē.** Magnifica
illum qui te ab omni pec-
cato reservauit. Quis
enī inquit dicere poterit:
sine peccato sum natus
aut mūdus sum ab oī
iniquitate dicē audebit:
nisi illa virgo prudentissi-
ma: animatum templū
dei excelsi: quam deus sic
elegit et preelegit an mū-
di constitutionē: ut san-
cta et immaculata mīr dei
filia ab eterno reservata
incorrupta ab omni labe
peccati. **R.** Transite me ad
omnes qui concupiscitis me:
et a generationibus meis im-
plebimini: Spiritus enim
meus super mel dulcis et he-
reditas mea sup mel et fauē.
V. Qui audit me non cō-
fundetur: et qui eluciat me
vitam eternam habebūt. Spi-
ritus. **Edictis scī ilde**

phonsi archiepiscopi tho-
letani. Lēto tertia.

Bata virgo maria
nisi in vtero matris sanc-
tificata fuisset: minime ei
natiuitas colenda ēet. Sed
quia auctoritate sanctorū
patrū digne: ut nouit ve-
stra charitas veneratur: cō-
stat eā ab omni peccato
originali fuisse inumen.
per quā non solū eue ma-
ledictio soluta est: verum
etiam benedictio omnibus
condonata. Nullis ergo
quando nata est delictis
subiacuit: nec originale
peccatū in vtero sanctifi-
cata contraxit. **R.** Idem
est consiliū et equitas: mea
est prudentia: mea est fortitu-
do: per me reges regnant. Per
me principes imperant: et po-
tentes decernūt iusticiam. **V.**
Ego diligentes me diligo:
et qui mane vigilant ad me
inueniunt me. **Per. Gloria.**
Per. In. ij. nocturno. añ.
Quid videtis in sinu amite
nisi choros custozū. **allā. ps.**
Eructauit cor meum. **V.**
Ipsa est mulier quam prepa-
rauit dñs filio domini mei.
añ. Que multe non potue-

runt ctinguere charitatem
nec flumina peccatorū obru-
ent mariā alleluia. **ps.** De-
us noster refugium. **V.**
Non tetigit eum abimelech
sed ipsa conteret caput suū.
añ. Custodia matutina vs-
q; ad noctem sperauit maria
in dño: quia copiosa apud
eum redemptio alleluia. **ps.**
fundamenta. **V.** Terra in
qua stat sancta est. **V.** Erui-
sti a frangea deus aīam meam
alleluia. **R.** Et de manu ca-
mis vincā matrē meam allā.
Edictis plurimoz scōrū
Lēto quarta. idylarius.
V. Virgo benedicta fr-
omnes feminas:
que angelos vincis puri-
tate: que omnes sanctos
superas pietate. **Cyprian'**
O virgo iusta et oī iusti-
cia plenissima cuius con-
ceptio singularis. **basili'**
O maria tū candoris et de-
coris forma cui in terris
non est equalis: nec in
celi ianua. **Augustinus.**
O mater dñi sicut in pri-
ma femina abundauit de-
lectum: ita et in te supra-
bundauit omnis plenitu-
do gratie: et ideo super

omnes ignari delicti. **Joē.**
Charitas fecisti vt non so-
 lū maria non peccaret: sed
 nec peccatum cogitare po-
 tuūt: et super cunctos refer-
 uasti ab omni labe peccati.
Orogenes. Que neq; serpi-
 tis persuasione decepta: nē
 eius venenosis afflatibus
 infecta. **Ambrosius.** Hec
 est virga in qua nec nodus
 originalis: nec cortex ve-
 malis culpe fuit. **R.** Qui
 tati meo in curribus phara-
 onis assumam te amica mea
 pulchre sunt gene tue sicut
 turturis. **faciamus adiuto-
 riū simile sibi.** **Eo q̄ post vi-
 rū tuū alterū nescieris:** ideo
 manus dñi confortauit te:
 et ideo eris benedicta in eter-
 nū. **faciamus.** **¶ Anselmus**
de exordio mundane salutis.
Lecho quanta

Siquid originalis
 peccati in propaga-
 tione matris dei extitit:
 illud propagantiū nō pro-
 pagate fuit. Deus enim in-
 quit castanee confert: vt
 inter spinas et a spinis re-
 mota concipiat. alatur
 formetur. Nō potuit hoc
 facere filius matri sue?

Quid originalis
peccati in propaga
tione matris dei extitit:
illud propagantiū nō pro
pagate fuit. Deus enim in
quit castanee confert: vt
inter spinas et a spinis re
moti concipiat. Salatura
formetur. Nō potuit hoc
facere filius matris sue?

indignū credimus: vt qui
ad lucem gentiū delinquit:
pauitate tenebre fineret
inuolui. Nec erit ignatus
matri sue: qui patri matri
q̃ honorem precepit exhi
beri. **R.** fiat michi sanctua
riū et habitabo in medio eoz
archam de lignis sedbi comp
gite et de aurabis eā auro mi
dissimo intus et foris. Et po
nes super mensam panes pro
positionis in conspectu meo
semper. **V.** Inspice et fac se
cundū exemplar quod tibi i
monte monstratū est. Et po.
Gloria. In. iij. noctur. a.
Que est ista que ascendit per
desertum sicut virgula fumi
ex aromatibus myrrhe et thu
ri et vniuersi pulueris pig
mentarū alla. **Ps.** Cātate. i.
V. Laudabunt eam i portis
opera sua. **an.** ferculū fecit
sibi rex salomon de lignis
libani colūnas eius fecit ar
gentas: reclinatoriū aureū:
ascensū purpureū media chi
ritate construxit alleluya. **Ps.**
Dñs regnauit exultet. **V.**
Dignū dilecto meo ad po
tandū. **an.** Que est ista que
progreditur quasi auroza cō
furgens: pulchra vt lima:

electa vt sol: terribilis vt cas-
tro:rum acies ordinata: alla.
ps. Cantate. ij. **N.** Et ideo
eam amauit rex plusq; omēs
mulieres. **N.** Vere dñs est i
loco sancto isto et ego nescie-
bam alleluia. **R.** Non ē hic
aliud nisi dom' dñi: porta celi.
Lecho sancti euangely.
Secundum lucam.
In illo tempore: Lo-
quente ihu ad tur-
bas: extollens vocē quēdā
mulier de turba dixit illi.
Beatus venter qui te por-
tauit et vbera que suxisti.
At ille dixit. Quinimo: be-
ati qui audiunt verbū dei:
et custodiūt illud. **Thome**
lia. Lecho p̄ma:
Eginus charissimi
magm dei librum intus
et foris scriptū esse limitā
q; intrinsecus ⁊ extrinsecus
ardam: in qua mansum-
cule et tristega: legem q;
dei multiplicem auctore
iob: vt multa mistice ac
omnia in figuram patrib;
contigisse secundum apo-
stolum vobis persuadentis.
Omnes enim prophetie
vt augustini vtar sentēcia:
que non solum in verbis

sunt: verū etiā sacra sacer-
dotia: tabernaculum siue
templū: altaria: sacrificia:
cerimoniae dies festi:
et quicquid aliud ad illā
seruitutem pertinet ea si-
gnificata et promulgata
sunt. Que propter vitam
eternam fidelium in xpō
impleri cernimus et iplē-
da confidimus. **R.** Omnes
mouemini quia in adā pec-
catis: quid habes hester
elevator in populis: ego sum
frater tuus noli metuere nō
moriens. Non enim pro te
sed pro omnibus hec lex cō-
stitutā est. **R.** Nō extingue-
tur in nocte lucerna tua et
non timebis a frigore niuis.
Non enī pro te. **Lectio. ij.**
Con īmerito igitur
xpī fideles ac marie
deuotos: ad quos nobis
hodie est sermo: rogatos
esse velim vt archana ac
profunda silentia perscu-
tari non desinant. Audiāt
q̄ id saluatoris. Scruta-
mini scripturas: quia ille
sunt que testimoniū per-
hibent de me. Videāt etiā
quid de eius matre scriptū
sit. Virginem enim eam

fuisse in sacris codicibus
contineri: nemo nostrū
est qui ambigat. Hodier-
nis tamen temporibus et
cū emulis nostris bellum
est. Attentos igitur reddo
ne qui eam maculatam
faciunt in eam incidant
sententiam. Desinant ob-
secro quia mater dñi est:
desinant quia soror ē: ab-
stineant quia spōsa illius
est. Vos vero marie deuo-
ti eia surgite: intelligite:
mysteria secretiora colligi-
te. Laudate mecum maria:
quia zelus domus dñi co-
medit me. Vulneram cor-
meum in vno oculorum
suorum. Omnes igitur i-
simul iubilando cantem.
**Hac nocte non dicitur or-
taui. mīserū sed iſra eb-
domadā: sed loco eius ca-
tatur a choro.**
Lota pulchra. **Inſia heb-
domadam sine cantu
cū lectione.** Lota pulchra
es amica nostra: colūba mī:
et macula originalis nō est
in te alla. **R. viij. iſra octa-
uam:** Filius meus paruulus
est et delicatus domus quā
edificari volo talis esse debet

vt in cunctis nationib; no-
minetur. Et ob hanc causā:
ante mortem suā omnes pre-
parauit impensas. **R.** Elegi
et sanctificau locum istū vt
sit nomen meum ibi in sempi-
ternū: et permaneāt oculi mei
et cor meū ibi cunctis diebus.
Et ob. **Glā. Et ob. Lcō. iij:**

Concedimus igitur qd
sibi noster euāgel-
ista velit. Exclamat mulier
de turba. Beatus venter q̄
te portauit. Vere beatus
venter qui nesciuit maculā
vterus puritatis: vterus i-
nocentie: hortus omni su-
auitate repletus: domus
dei sancta: templū manu
dei factū: archa salutis:
archa federis inter deum
et hominem: vbi recondi-
tum māna suauissimum:
tabernaculū ornatissimū:
in quo omnes mundi the-
sauri: ciuitas dei celestis e-
dificata ex margaritis: ves-
tis candida: tunica in cōhi-
fuitis de super contexta per
totū: pellis salomonis ad-
mirabilis: caro xpī imacu-
lata: mons dei: locus i quo
absconditus est deus: ha-
bitaculū spiritus sancti:

hospiciū diuinitatis: visce-
ra deiſem: scala paradisi:
sol qui nescit occasum: lu-
na perfecta: stella matuti-
na: thronus excelsus: sup
quem sedet vir qui ē deus
et homo: mulier amicta so-
le: stellis duodecim coro-
nata: turris fortitudinis
ex qua mille clipei pendet:
murus impugnabilis cū
propugnaculis. Talē ob-
secro charissimū cōsiderate
ventrem et replebitis mētē.
R. Domus quam cupio edi-
ficare magna est: nimis et meli-
ta. Quia magnus deus nū su-
per omīs deos. **R.** Quis ergo
poterit preualere vt edificet
ei dignā domū: si celū et celi
celozū capere eum nequeat.
Quia. **R.** Statim vt sensit
ysaac vestimentozū illius fra-
grantiam benedicens ait: ec-
ce odor filij mei: Sicut odor
agri pleni cui benedixit dñs.
R. Vestimenta non vestimē-
tum considera quia xpīlus
sine macula illius nō illoz:
quia caro vnus caro alteri.
Sicut. **R.** Erit autē vterq;
nudus adam et vxor eius:
non erubescant quia sū ma-
cula et ruga. Nullū motū

carnis sentiebant. **V.** De vino
sumpta est que a xpi latere
preseruata innocentia carnis
filius sapiens uirago uocata ē.
Nullū. **R.** Diffusa ē gratia
in labijs tuis. propterea bñ
dixit te deus in eternū: pami
ta sedes tpi ex tunc. Et ideo
concupiuit rex faciem tuam
et decorem induit. **V.** Bene
dixisti dñe terram tuā auer
tisti captiuitatem iacob: auiti
sti omnem iram tuam: auer
tisti ab ira indignatiois tue
quia parasti lucernā xpusto
tuo. Et ideo. **R.** O israel q̄
magna est domus dei et in
gens: Locus possessionis ē
magnus et excelsus. **V.** Qui
scit vniuersa nouit eam et i
uenit eam prudentia sua. Lo
cus. **R.** Fecit deus duo lumi
naria magna: Luminare ma
ius xpm et minus mariam.
V. fecitq; firmamentum i
medio aquarum uocauitq;
deus firmamentum mariam
que celi fenestra facta est. Lu
minare. **R.** Tenebre erant
super faciem abyssi: dixitq;
deus fiat lux. Diuisitq; lucē
a tenebris. **V.** Appellauitq;
mariam diem lucadam que
dies eructat verbū. Diuisit.

R. Germinet terra mians
et vacua herbarum virentem ⁊
lignū pomiferum: āna ma-
riam facientem fructum. En-
ius semen sit in semetipso. **N.**
Sine viri semine p:oducat
ipm: quia egredietur virga
de radice iesse et flos de radice
eius. Cuius semen sit splē.
Ista responsoria dicuntur
solum in die octauie. Et
nota q̄ ista octa. semper i-
cipitur a p̄mo r̄sōio: ⁊
ita sex p̄me ltōnes dicūt.
Notandū q̄ si festum
conceptionis in dñica ve-
nerit sit de festo quia specia-
lis effectus dei fuit ī tali
die. Et ideo dñica trāfer-
tur ad diem sequentē: ⁊
hoc ex dispensatione pō-
tificis. Octaua vero e-
rit de dominica: et festū
transfertur ad diē sequē-
tē. Si vero venerit ista
octauā sit de dñica cū cō-
memoratione festi. In ista
octauā. Lcō. j. de omelia.
Enter intactus vē-
ter sanctus: im-
culatus mūdus: virgine-
us: puritate plenius: vere-
cundus: incognitus. Am-
bulate charissimi ī porti-

cu veri salomonis : deam
bulate in thalamo tanti
regis : mentes eleuate : i
troite cellam vinaria om
in suauitate et odore reple
tam : hec illa cella : illa aia
ille venter quem pertransi
uit xpi gladius . Gladius
punitatis : gladius immo
centie : gladius spiritus
sancti procedens ex ore
dei et agni profunde pene
trauit : quia a longe pre
missam preseruauit . Lan
cea militis latus xpristi
aperuit : cuius gladius pec
tus marie iustificauit .

Consequenter *¶* **C**onsequenter
beati qui audiunt
verbum dei et custodiunt
illud . *O* inenarrabilis fi
lij in matrem dilectio cha
ritatis . Non excludit mu
liens dictu : sed extollit
incognitum : non matre
reprobat : sed ipsam i sub
lime exaltat . Audi muli
ercula diuina secreta : au
di synagoga : audi turba
iudeorum : audi ignoran
tia mulieris et crassa : au
di tu abscondita : intelli
ge admirandu responsu .
Laudasti mei matrem :

sed a laude defecisti. Ignoras profecto cuius sit mater: qualis sit filius: et quanta sit quam laudas. **Eccl. iii.**
Audi me mater filii
audi dominum et deum
tuum tibi absconditum. Ma-
ter mea magni dei mater est:
non hominis solum: non ta-
tum prophete sed plusquam
prophete: non solum sancti
viri: sed sancti sanctorum
quia verbo concepit. Au-
diuit et obediuit: custodi-
uit verbum quod sibi a
domino per angelum transmis-
sum est. Non maculatus
est venter: sed concepit ver-
bum suscipiendo sapienter.
Audiuit: obediuit: custodi-
uit: et mater dei effecta est.
Sanctum in ventre portans
se laudis est: verbum dei
audisse: custodisse et ex
spiritu sancto concepisse:
laudabilis multoque pre-
stantius est. **Lectionis prima:**
Sinescitis mulier: mater
mea beatissima est:
non solum beata: quia fecit
sibi magna qui potens est.
Transmisit enim me verbum
suum in illum sanctum uterum
beatumque ventrem: quia

obediuit angelico verbo:
et de spū sancto cōcepit:
et conceptum custodiuit:
nutriuit et conseruauit cō
ferens in corde suo. Istum
ergo quantū digna est si
potes lauda: istam extolle
mulier: quia similem nō
inuenies. Talis profecto
laudanda est: que sola sup
omnes electa est: et post
rumam mei gratia sola im
maculata concepta est.
Audi ergo et tu me: Xpū
custodi illud et efficiens
gauda. Audite me omnes:
custodite: concipite et cō
seruate: et ingrediar viscē
ra vestra: assimilamini ma
rie que substantialiter cō
cepit. Vos vero inuisibili
lumine impleamini dul
cissimi. *Lectio secunda:*

Lauda tu istā: quia
laudant eā in por
tis opera eius. Excludit
omnes ab ista viuēte ac
tualē maculam: excludit
igitur et tu a ueniente ori
ginalē. Audi augustinū
dū in iulianū clamat le
reticū. Profecto inquit
si xpūs minor existēs ori
ginalē peccatū habuisset

grandioris etatis accessu
actuali nō caruisset. Sa
ne quia maior existens
actualē non habuit: mi
nor existens originalē nō
habebit. Plenus igit grā
xpūs originali macula in
fectus actuali culpe resiste
re non poterit: et eius an
cillam iam restitisse dabit.

Ege *Lectio tertia*
mulier tuū cāticor
librum. Vide si mīr mea
ab omni vicio sensuū sit
exclusa: siue hoc dixeris i
feriores: siue exteriores
seu minutis cogitatiōes
inspexeris. Sācta quippe
viscera: sancta porta: san
cti postes ostij. Beatus q
obseruat: qui dicit: qui
confitetur postes ostij pī
cipiū conceptionis siue i
maculatū. Sācta quippe
dū concipitur: sancta dū
mundi portas intrat: sanc
ta in utero: sancta extra v
terū sancta in operib: sctā
vivendo: dū audit: dū
gustat: dū tangit: dū lo
quitur et tacet: sancta in
habitu: sancta domū et fo
ris: nichilq inquinatum
in ea. *Lectio prima:*

Dū esset rex in ac
cubitu suo: nardus
nostri dedit odorē suam
tatis. Quiescente adhuc
me filio in sinu celestis pa
tris: nardus humilis satis
herba: humilis maria odo
rem dedit. Ideā charissīa
que ex fasciculo mirrhe re
seruata est: ex mei morte
dilecti filij sui a tota cōge
ne passionis nostre q mir
rha et aloē perlucuit sui:
inter vbera commoratus
est: quia caro nostra ca
ro vna est: lectulus nos
ter floridus est: et tigna
domorū nostrarū cedrina:
qm ambo sine macula. *Lec*

Ite igitur *no scda:*
mulier et considera
quando mater et soror mei
alloquenda est: quomodo
eam laudes ne deficiat lau
de. Si enim paruula sit et
vbera non habeat: si ex se
vbertatem p̄seruandi a ma
cula non teneat: murus
tamen est et ostium. Si
igitur murus: edificem⁹
super eā propugnaculū ar
genteū inocētie et cādonis.

Sostū *Lectio: iij:*
paradisi: si porta per

quam mundum intrare
debeo: dignum profecto
erat vt compingamus
illud tabulis cedrinis oī
punitatis odore repletis.
Idurū est igitur i expu
gnabilis ab insidijs vene
noq dyaboli que neq fu
rentis iacula: neq eius ve
nenosus timet afflatus. *Lec*

Euertere *no pma*
igitur mulier et in
tuere modo suauitatē nos
tram: vide q pulchri sunt
gressus filie p̄ncipis: fi
lie patris mei et mīris mee:
et habitatiōis spūs scti
Vide quomodo laudare de
beas: vide miranda: audi
stupenda: considera altiora
Ista est que fecundatur a
patre meo: dū me verbum
suū audiendo suscepit. Pre
seruatur a me filio dū me
verbū ab ipsa suscipiendū
intelligo: custoditur a spū
sancto: dū post me verbū
susceptum ac suscipiendū
eam actuali peccato macu
lari non permittit. Supra
ergo te deus maria: et i te
deus: et circa te deus: vt
omnino nullis insidijs dy
aboli violari possis. *Lec. iij.*

Dicamus igitur cū
augustino: q̄ si
predicta in corruptio ma-
ne nō congruit tamen fi-
lio quem genuit. Illud
ergo sacratissimū corpus
de quo xp̄us carnem assū-
psit: in quo diuinam na-
turam humane vniuit:
escam verimibus tradita:
nos vero tanto magis di-
camus escam dyabolo da-
tam: quia sentire non va-
leo: dicere per timesco. Le-
tare igitur maria leticia
inestimabili: etiam pro-
prio filio per propriū filiū
nec vllam precedere necesse
est infectionis criminam
quam nulla secuta est tā-
tum filiū parturiendo in-
tegritatis corruptio: vt
sit semper immaculata q̄
tanta perfudit grā. *Le. iii.*

Non inmerito igitur
dies constituitur:
in quo deo exhibeantur de-
bite gratiarū actiones. Et
nulli dubiū est teste ihero-
nymo: qn̄ totū ad laudes
xp̄i pertineat quicquid di-
gne ac laudabiliter gem-
itrici sue fuerit impensum
ac solemniter exhibitum.

Diem ergo festū hunc ce-
lebremus: quia op̄ dñi
certe inuitatū specialis
conceptio. Malles enī
et omne ferramentū non
sunt audita in domo dñi
Qua ex re nullū opus ser-
uile hęc dies sentiat. Tale
enī virginem venerari
multum conuenit: et vl-
tra angelicum dignitate,
quantum fas est cū gau-
dio laudibus dignissime
efferi. Hęc est igitur dies
regine celi et terre: quā
fecit dñs: exultemus et le-
temur in ea iubilando ei
tantes. Tu gloria iherusa-
lem: Tu leticia israel: Tu
honorificentia ppli nōstri.

*In festo s̄ci melchiiadi
pape et m̄ris. Lco p̄ma:*

Melchides natiōe
afer: sedit ānos tres
menses septem. dies octo.
ex die nonas iulias a cō-
sulatu maxentij nom̄ vs-
q̄ ad maxentiū secundū
qui fuit mense septēbrio
volusiano et rusino con-
sulibus. Hic constituit
nulla ratione dominico
die aut quinta feria iei-
niū celebrandū a fidelibz:

quia eos dies pagani q̄si
sacri ieiunij celebrabant
Et manduci inuenti sunt
in vrbe ab eodem. Hic fecit
vt oblationes consecrate
per ecclesias ex consecratu
episcopi dirigerentur qd̄
declinat fermentum. Hic
fecit ordinationem vnā
per mensem decemb̄is. pre-
sbyteros septem. diacones
quinq̄. episcopos per di-
uersa loca numero duode-
cim. Hic sepultus est in
cimiterio calixti via apia
quarto idus decemb̄is.
et cessauit episcopatus di-
ebus decem et septem.

*In festo s̄ci damasi pa-
pae et confessoris. Lco p̄.*

Damasus natione
hispanus ex patre
antimo: sedit annos decē
et octo menses duos. dies
decem. Et ann̄ eodē ordi-
natur sub contentione vr-
simus: et facto cōsilio sa-
cerdotū constituerūt da-
masi: quia fortior et plu-
rima multitudo erat. Et
sic constitutus est dama-
sus: et vrsini eiecerunt
ab vrbe: et constituerūt
eū neapoli episcopum.

Et mansit damasus in vr-
be roma p̄sul in sede apo-
stolica. fuit autem tēpo-
ribz iulian. *Lectio sc̄da.*

Damasus: vnā iurta thea-
trum sancti laurentij et a-
liam via ardeatina vbi re-
quiescit in catacūbis. Et
dedicauit platōmā: vbi
corpora apostolorū iacu-
erant petri et pauli: quaz
versibus adornauit. Hic
multa corpora sanctorū
martyrū requisit et in-
uenit: quorū etiam con-
chilia versibus adornauit.
Hic constituti fecit de ec-
clesia. Hic accusatus iui-
diose. in criminatus est de
adulterio. Et facta syno-
do purgatus est a quadra-
ginta quatuor ep̄is qui e-
tiam dampnauerunt con-
cordiū et calixti diacones
accusatores eius et proie-
cerunt de ecclesia. *Lco. iii.*

Damasus constituit tytulū
in vrbe roma basilicā
quam ip̄e construxit: vbi
et donauit patenā argēte-
am pensantem libras quī-
decim. Hic cōstituit vt
psalmos die noctuq̄ ca-

nerent per omnes ecclesias. qui hoc precepit presbiteris episcopis et monasteriis. Hic fecit ordinationes quinque per mensem decembrii in urbe roma presbiteros triginta duos. diaconos quadraginta. episcopos per diversa loca sexaginta duos. Qui etiam sepultus est in via ardeatina in basilica sua tertio idus decembris iuxta matrem suam et germanam: et cessavit episcopatus dies triginta unum.

In festo sancte lucie virginis et martiris. Lco. i.

Quoniam per universam feliciter provinciam beatissime virginis agathe fama crebresceret: et syracusanus populus per milia prope quadraginta quinque ad urbem cathanen-

sium sitiens: ad sepulchrum beate virginis pergeret: contigit luciam venerabilem virginem nobilissimam syracusanorum simul pergere: ad eius festivitatis gloriam invitari. Cuius mater euticia per annos quattuor fluxu sanguinis fatigata: nullo poterat medicorum remedio liberari. Igitur dum processions mysteria agerentur: hec euangelii lectio fuit qua legitur: tacta fimbria vestimenti mulier a sanguinis fluxu saluata. Et dum hec lectio recitaretur dixit sancta lucia matri sue. Si credis his que leguntur crede a gatham passam in christi nomine hoc meruisse: ut semper in presenti habeat eum pro cuius nomine passa est. Continge ergo sepulchrum eius credens a liberabens. **R.** Lucia virgo quid ad me petis quod ipsa potens prestare continuo nam et matri tue fides tua subuenit et ecce saluata est. Quia iocundum deo in tua virginitate habitaculum preparasti. **V.** Sicut per me civitas

cathanensum sublimatur a quo ita per te civitas syracusana decorabitur. Quia iocundum.

Egitur cum **Lco. ij.** per actis omnibus populus abcessisset: prostraverunt se ante sepulchrum mater et filia: et ceperunt lacrimis rogare suffragium. Interea dum orationis prolixitas tenderetur: sompno lucia virgo arripitur. Et vidit in sompniis beatam agatham in medio angelorum gemis ornatam: stantem et dicentem sibi. Soror mea lucia virgo deo deuota quid a me petis: quod ipsa poteris prestare continuo? Nam et matri sue fides tua subuenit: et ecce saluata est. Et sicut per me civitas cathanensum sublimatur a christo: ita per te syracusana civitas decorabitur: quia iocundum deo in tua virginitate habitaculum preparasti. **R.** Roga in domini mei ihesu christi: ut igitur iste non dominetur michi. Et impetraui a domino mercedem martiris mei. **V.** Pro eo ut me diligenter

detrahebant michi ego autem orabam. Et impet. **Lco. iij.**

E his auditis exprobrata facta fuerit tremens: et ait matri sue. Aliter mea ecce salua facta es: per ipsam te deprecor: quate saluam fecit suis orationibus: ne tu michi aliqui sponsam nominas: nec tu velis de corporis mei posteritate fructum mortalitatis inquirere: sed omnia que tu michi datura eras cuncti ad integritatis mee corruptorem mortalem hominem: da michi cuncti ad integritatis mee factorem dominum ihesum christum. Cui mater euticia ait. Omnia que fuerunt patris tui defuncti ante novem annos intacta custodiens: amplius potiusque minus patrimonium tuum. Illa vero que sunt vel esse possint: ipsa melius nosti. Ege prius oculos meos: et quod cuique tibi placuerit de ipsius facultatibus facito. **R.** Gratia facta est a domino in certamine quia apud deum et homines glorificata est in conspectu principis loquebatur

sapientiam. Et dñs omnium
dilexit eam. *V.* Adiuuabit
eam deus vultu suo: deus in
medio eius non commoue
bitur. Et dñs. *Lco q̄ta:*

Lucia dixit. Audi
mater consiliū me
um. Non satis deo carum
est: qui illi hoc dat quo
ipse perfrui non potest: s; si
tibi vis esse gratum deū
hoc illi da quo tu potens
vti. Nam quod das mori
ens: hoc ideo das: quia te
cū ferre nō preualet. Vi
uens ergo et salutem tu
corporis tenens: da xpo qđ
possides. Et quicquid te
mihi datum sponde
ras vel etiam cogitabas: xpo
inape tradere. At vbi pene
omnia distracta sūt: a pau
peribus erogata viduis et
orphanis peregrinantibz;
et deo seruientibus: spon
sus proponit litem i iudi
cio pascasij consularis di
cens. sponsam suam xpi
stianissimam esse: et con
tra leges viuere augusto
rum. Quam pascasius cor
ruptiens: comprehensam ce
pit ad sacrificia demonū i
utare. Cui beata lucia di

xit. Sacrificium verū et
imaculatū apud deum et
patrem: hoc est: visitare
pupillos et orphanos in
tribulatione eorū. Pascasius
dixit. Patrimonium
tūū cum tuis corruptoribz
expendisti: et ideo quasi
meretrix loqueris. *R.* Dif
fusa est gratia. *Cū reliquis*
de virginibus. Leco. v.

Lucia dixit. Patri
monium meum i lo
co tuto constitui: corrup
tores autem nec mentis
nec corporis mei aliquan
do suscepi. Pascasius di
xit. Qui sunt corrupto
res mentis? Lucia respō
dit. Vos estis de quibus
dicit apostolus. Corrum
punt bonos mores collo
quia mala. Suadetis ei
animas hominū meretri
cam: et discedere a suo cre
atore et sequi demonia
atq; vanissimos lapides
colere. Corruptores vero
corporis sunt hi. qui tē
poralem delectationē pre
ponunt epulis sempiter
nis: et labentem leticiam
eternis gaudijs antepo
nūt. Pascasius dixit. Ec

cabunt verba: cum perue
nim fuerit ad verba. Lu
cia respondit. Dei verba
cessare non poterūt. Pa
scasius dixit. Tu ergo de
us es? Lucia respondit.
Dei sum ancilla sum: et
ideo verba dei dixi: quia
ipse dixit. Cum steteritis
ante reges et presides p
ter nomen meū: nolite
cogitare quomodo aut
quid loquamini nō enim
vos estis qui loquimini:
sed spiritus sanctus qui
loquitur in vobis. *Lco. vi.*

Pascasius dixit. In
te ergo spūs sanctus
est? Lucia respondit. Apo
stolus dicit. Qui cū te
prie in hoc seculo vixerit
templū dei sunt: et spiri
tus sanctus habitat i eis.
Pascasius dixit. Ego fa
ciam te ad lupanar duci:
et dū fueris scortata fugi
et ate spiritus sanctus. Lu
cia respondit. Non com
quinatur corpus. nisi de
consensu mentis. Nam
et si in manu mea thura
ponas et per manū meā
facias sacrificiū: deus hoc
attendit et deridet. De se

sibus enim et volūtatibus
indicat deus. Tunc pasca
sius iussit lenones venire:
et tradidit eam illis dicēs.
Imitate ad castitatē eius
populū: et facite eam tam
dū illud qđm nūciatur
mortua. At illi vbi eam ce
perunt velle trahere ad
lupanar: tanto pondere
eam fixit spiritus sanctus:
vt penitus moueri nō pos
set. *Lco septima:*

Eccecedentes autem
simul ex officio impellen
tes deficiebant viribus:
et rixisti virgo immobilis
persistebat. Tūc miserūt
funes in manibus et i pe
dibus eius: et ceperunt
omnes pariter trahere.
Illa vero quasi mons im
mobilis permanebat. Tūc
angustiari cepit pascasius
consularis et merore de
ficere. et vocauit magos
auruspices: et templorū
omniū sacerdotes: quiq;
omnes agebant supersti
tione sua contra eam vt
moueretur: et non pote
rant. Tunc consularis lo
tione eam iussit perfundi:
credens asserentibus qđ

maleficijs staret immobilis. Item precepit et adducta sunt multa parua bouum: vt ab ipis traheretur: et nec sic preualuerunt virginiem xpijs mouere. Quia enim spiritus sanctus stabilis erat: quomodo peccatorum manibus moueri poterat? **P**ascasius dixit. Que sunt ista maleficia tua? **L**ucia respondit. Ista maleficia non sunt sed beneficia dei. **P**ascasius dixit. Que est hec ratio quoniam puella delicata a mille viris tracta non est mota? **L**ucia respondit. Et si alia decem milia adhibueris: audies per me spiritum sanctum dicentem. Cadent a latere tuo mille: et decem milia a dextris tuis. **Le. 10. viii.**

De audito plus torquebatur inde in sanus pre cogitatione tormentorum quali eam pena perderet. Cui sacra virgo clamabat. **P**ascasi miserere me quid cruciaris? Quid palloribus trepidas? Quid per diuersa mentis tue torques? **T**emplum dei si me probasti crede: si vero

non credis discede. **H**ec pascasius audiens: furiose amplius anhelabat: quia eum de seipso sibi nescium exhibere cernebat. Tunc precepit ministris ignem copiosum circa eum accendi: ita vt picem et resinam feruens oleum super eum iacerent: vt celerius consumeretur: quia voce eius publica confundebat. At illa in nomine domini nostri ihesu xpi stetit immobilis dicens. Ego rogavi dominum meum ihesum xpm: vt ignis iste non dormiret in me: quatenus tibi insulem plaudens in domino. Et impetraui ab eo inducias martyrii mei: vt credentibus timore tollerem passionis. **Lectio. ix.**

Tunc videntes agnoscere pascasii amici eius iusserunt gladium mergi in gutture eius: et confectum percussa est: que percussa quod diu voluit orauit: quod diu voluit allocuta est turbam circumstantem dicens eis. Annuncio vobis pacem ecclesie dei dati. **D**iocleciano de regno suo directo. et maximiano loco

die mortuo. Et sicut habet ciuitas cathacenensis in commemorationem sancte sororis mee agathe: ita meminit huius syracusane ciuitati a domino datam: si voluntatem dei feceritis ex corde. **H**ec vero prosequente famula dei lucia: vt diximus gladio visceribus perforata. ante oculos eius vincit ducitur pascasius. **L**ucurrerat enim relatio secularium quod fuisset deprecator provinciam. **Q**ui perductus ad urbem romam. ab omni senatu auditus. capitalem accepit sententiam. **D**ei vero sacratissima virgo lucia de loco in quo percussa est pentus non est mota: sed nec emisit spiritum nisi prius venientibus sacerdotibus et sacramentorum mysteria ei daretur: et omni populo respondente amen. in confessione domini emisit spiritum.

In festo sancti thome apostoli. **Le. p.**

Thomas hebraice latine abyssus vel geminus interpretatur: et grece didimus nominatur: quoniam vtraque interpretatio eius statui congruit. **D**idimus recte vocari potuit propter dubium cor in credendo effectum dominice resurrectionis: abyssus: quia altitudinem dominice virtutis in resurrectione certa fide penetravit. **E**t iuxta latinam linguam christi geminus ac similis saluatori audiendo incredulus videndo fidelis. **Le. 24. ii.**

Ic euangelium predicaui partis mediorum: hyrcanisque et bragmanis. **E**t destinatus ad orientalem plagam in terra

gentium predicans: ibique
predicationem suam usque
ad ultimum passionis sue
producens: profectus est
ad india superiorē per re
velationem. Et ad opi
monem eius omnes po
puli festinabant vidētes
signa et prodigia que fa
ciebat: et non poterit co
tempnere predicationē
eius. Nam et demones
pellebat. omnes etiam do
lores. calores et rigores
pellebat: cecos illumina
bat: et mortuos etiā su
scitabat. *Lectio tertia:*

Cuius corpus cum
honore et hymnis
transfuerunt ad ecclesiā:
condientes aromatibus
preciosis: et fiebāt signa
et prodigia magna in loco
ubi positū erat. Nam de
momaci liberabantur: et
egritudines curabantur.
Demque supplicantes syri
ab imperatore alexandro
romano veniente victore
de perdis prelio verse re
ge deuicto impetrarunt
hoc: ut mitteret ad regu
los indorum: ut redderent
defunctū ciuibus. Sicque

factum est: ut translatus
esset de india corpus apo
stoli: et positū in ciuitate
edissa ad laudem dñi in
ihū xpi. Cui est honor et
gloria in secula seculorum.
amen. *Alie tres lectiones
leguntur de comun ap
stolorum: Secūm iohanne:*

In illo tempore. Ebo
mas unus ex duo
decim qui dicitur didimi:
non erat cū eis quando
venit ihūs. Et reliqua.
*Omnia sancti gregori
pape: Lectio septima:*

Iste unus discipu
lus defuit. Reuersus
quod gestū est audiuit:
audita credere renuit. Ve
nit iterū ihūs: et nō cre
denti discipulo latus pal
pandū prebuit: manus
ostendit: et ostēsa suorum
excitricē vulnerū: infide
litatis illius vulnus sa
nauit. Quid fratres cha
rissimi quid inter hec am
mauertitis? Nūquid
casu gestū creditis: ut e
lectus ille discipulus tūc
de esset. Post autē ven
iens audiret: audiret du
bitaret: dubitans palpa

ret: palpans crederet. Nō
hoc casu sed diuina dispo
sitione gestū est. Egit
namque miro ordine sup
na clementia: ut discipu
lus dubitans: dū in ma
gistro suo vulnera palpa
ret carnis: in nobis vul
nera sanaret infidelitatis.
Plus enim nobis thome in
fidelitas ad fidem quam fidel
discipulorum credentium
profiuit: quia dū ille ad
fidem palpando reducit:
nostra mens omni dubi
tatione postposita in fide
solidatur. *Lectio octaua:*

Ite quippe discipu
lum post resurrecti
onem suam dubitare per
misit: nec tamen in dubi
tatione deseruit: sicut an
te natiuitatem suam: ba
bere mariam sponsum vo
luit: qui tamen ad eius
nuptias non peruenit.
Nam factus ē discipulus
dubitans et palpans te
stis vere resurrectiois:
sicut sponsus matris fu
erat custos in te gerrime
virginitatis. Palpauit
autem et exclamauit. Do
minus meus et deus meus.

Dicit ei ihūs. Quia vidi
sti me credidisti. Cū pau
lus apostolus dicat: est
enim fides substantia spera
darii rerum argumentū
non apparentiū: profec
to liquet quia fides illarū
rerum argumentū ē que
apparere non pōt. Que
enim apparent iam fidem
non habent sed agnitio
nem. *Lectio nona:*

Cum ergo vidit tho
mas dū palpauit:
cur ei dicitur. Quia vidi
sti me credidisti? Sed ali
ud vidit: aliud credi
dit. A mortali quippe ho
mine diuinitas videri nō
potuit. Homine igitur
vidit et deum confessus
est dicens. Dñs meus et
deus meus. Vidēdo ergo
credidit: qui consideran
do verum hominē hunc
deum: quem videre non
poterat exclamauit. Leti
ficat valde quod sequit.
Beati qui non viderunt
et crediderunt. In qua
minimū sententia nos
specialiter signati sumus:
qui eum quem carne non
vidimus mente tenem.

Mos signati sumus: sed si fi-
dem nostram operibus se-
quimur. Ille etenim vere
credit qui exercet operan-
do quod credit. Quo co-
tra de hijs qui fidem no-
mine tenus tenet paulus
dicit. Confitentur se nos-
se deum factis autem ne-
gant. Hinc iacobus ait.
Fides sine operibus mor-
tua est. **In festo sancti
ignij xpi et mris. Le pma**
Ignis natiōe gre-
cis ex philosopho
de athens: cuius genea-
logiam non inueni: sedit
annos decem. mēses tres.
dies octo. fuit autem tē-
poribus seuen et marci:
a consulatu magni et ca-
merini vsq; ad orphiton
et pascam. Idie composu-
it clerū et distribuit gra-
dus. Idie fecit ordinatio-
nes tres per mensem decē-
briū. Presbiteros quindecim.
diacones quīq; epi-
scopos per diuersa loca nu-
mero septem. Qui etiam
sepultus est iuxta corpus
beati petri in vaticano ter-
tio idus ianuarij: et cessa-
uit epatus dies tres

**In festo scti felix i pi-
as pbi et mris. Le pma:**

Son feruor dyocleti-
ani et marumam
sanctos dei diuersis penis
interficeret duos fratres
simili modo felicem et feli-
cem gratia dignos presbi-
teros sancte ecclie catho-
lice oblatos sibi draceus
urbis prefectus iussit ad-
duci vt sacrificarent. Qd
si contempsissent punire-
tur. Interea vnus ex ipis
nomine felix qui erat se-
nior frater: cum ductus
fuisset ad templū serapis
iuxta secretariū vbi sedebat
nemo ratus draceus vi-
dens eum dixit. Iusserūt
te sacratissimi principes
deo serapi sacrificare. Tūc
sanctus felix insufflauit
in faciem eius et statim
corruit: atq; in puluere
reductus est. Item altera
die deductus est ad tem-
plum vbi mercurij erat sta-
tua: et hortabatur vt ibi
thyma iactaret. Qui simi-
li modo exsufflauit in fa-
ciē eius et statim corruit
in terram. **Leo. ij.**
eductus ē igitur

beatus felix ad simulacri-
dianē vt vel ibi sacrifici-
ret. Quod videns insuf-
flauit in faciem eius et ce-
cidit: et tanq; si nūq; fue-
rit statim in puluere redac-
tum est. Tūc reductus ē
ad fratrem vt puniretur i
eculeo: et inquireret qui-
bus hoc maleficijs fecisset.
Et respondens dei famulus
ait. Hoc non maleficijs di-
aboli sed beneficijs dei ope-
ratus sum. Tūc iratus
draceus. Iussit eum duci
extra mūrū via portuensi
ad locum qui secundo mi-
liario longe est: et ibi eū
ad sacrificandū duxerūt
ad phami quod in ipolo
eo erat. **Lecho tertia:**
Beatus igitur felix
flexis genibus ora-
uit. Et exurgens ab ora-
tione insufflauit in arbo-
rem ingentissimam: et sta-
tim radicitus euulsa est
arbor: simul et templum
cui erat cōiuncta et simu-
lacri quod intus erat:
ita vt nichil ex ipso peni-
tus remaneret. Quod ci-
nitiū fuisse vrbis pre-
fecto: iussit eum ibidem

decollari: corpus vero eius
inhumatū iussit lupis et
canibus derelinqui. Sed
xpianam in eodem loco i
quo arbor fuerat: quia mi-
nam terre altitudinem
appuerat euersio arboris
illius eū sepelierunt. Vo-
luerunt autem altera die
corpus eius effodere: sed
ita virtus diuina marty-
rem suū diligēter humā-
tū defensauit: vt quicū-
q; attemptaret manum
mittere: a dyabolo arripe-
retur. Sicq; factū est vt
petre templi in edificatio-
nem sepulture eius profi-
cerent: vbi tempore pacis
fabricata est ecclesia: in
qua beneficia diuina ex-
uberent orationibus ei-
vsq; in hodiernū diem.
**Quiq; fratru martiru
ordines mmozum. Leo p.**
Sanctorū martiru:
berardi. petri. acur-
si. adiuti. et ottoms festi-
na gaudia nobis fratres
charissimi celebrantibz:
iporu quoq; ordinē mar-
tyru breuis sermo perscri-
gat: vt quo illi per lucas
viteq; contēptū terrena

queq; calcauerunt: eo mens nostra ad sublimem orem virtutum palmam se erigat. Beatus namq; frater ciscus minorum pater et fidei dator inclitus. cum diuina cerneret reuelatione: se et suos pro aliorum salute vocatos: etiam impie mahumeticę legis obseruatores: pro posse reducere ad lucis fidei cupiebat. Unde anno a sua conuersatione vnde cumo: multis cum periculis iter aggressus ut soldanum adiret presentiam: admiramolum regni presentes destinauit sanctos: ut ipse orientis. illi occidentis populis mahumeticis salubre xpi predicantes euangelium: quasi totum ad xpm conuerterent mundum. Hos autem potissime pater beatus diuinitus reuelatos elegit: in quibus diuina virtus: rerum gestarum gloria: et splendidissimis actionibus illustrata clarebat. Quibus ut itineris laborem cum obedientie merito susciperent: fratrem vitalem virum utique omnium sanctitate et discretione

precipuum in prelatus precepit. **Lectio secunda.** Illi omnem spem et cogitatum in domino iacentes: et beati patris pateris monibus et orationibus confortati iter aggressi: tandem in arragoniam peruenierunt: ibi pater eorum vitalis diuinitus languoris morbo preuentus: diuina putans voluntate suum iter impediri: ceteros abire permisit. Haud multo post interiecto tempore in colimbriam portugalię regni urbem deuenientes: ad reginam oracham nomine se contulerunt. Apud quam per aliquot dies commorati. ipsius regine precibus deuotissimis victi: ut ipsius vite terminum demonstraret suppliciter dominum rogauerunt. factumque est ut in primo martyrii sui ordinem et deferendas suas colimbrię reliquias: ac ab ea honorifice suscipiendas et post vite ipsius exitum reuelarent: quod et rei demonstrauit euentus. Si quidem post facta ipsorum

ossa ab eadem regina in monasterio sanctę crucis de colimbria condita. paucis euolutis diebus matutinali hora iuxta sanctorum vaticinium deuota regina debitum humane carnis exoluit. Hora vero eadem petrus ordinis canonicozum monasterii sacrista et regine confessor: vir omni sanctitate preclarus: prefatos quique martyres indicibili claritate circumdatos: et minorum fratrum multitudinem numerosam matutinales horas in ipso sanctę crucis templo decantantes vidit. Intellexitque quod ibi conuenerant: et exequiarum cultum debito honore prefate regine impenderent. Et miranti de regine transitu: unus eorum dixit. De regine transitu nil dubitemus: nobis enim egredientibus nuntius tibi adexit. Quod et statim factum est: ut in hoc vno simul appareret quod prelibati sancti prophę de spiritu pleni fuerant: et premonstrata visio

autentica redderetur. Tu autem. **Lectio tertia.** **E**ditur apostolica viri ab ipsa regia recedentes: aliquamdiu ad sanctiam sancti regis filiam: virginem utique deuotam peruenierunt. At illa secularibus vestibus super indutos: quia aliter non erat ipsis transiendi facultas. hispalim que nunc sibilis dicitur transiit: ubi secularibus abiectis indumentis ad infidelium misquitam. ut predicarent accesserunt. Impetu autem facto repulsi: et verberibus pluribus laniati: non a conceptu spiritus feruore deficientes: aulam ingressi: fidei mahumeti dampnantes: christum coram rege predicauerunt. Rex vero in furore usus eos decapitari precepit. Filius autem regis naturali quadam pietate illi compatiens: patris furoris ardore compresso ut maturius in his ageretur obtinuit. At rex seniorum habito consilio: post publicam christianam nominis

ex alta turri ubi primo re-
trusi sunt predicationem:
post etiam squalidi car-
ceris oppressionem ad
se vocatos. misericordia
pollicens auertere miteba-
tur a xpo. Cui illi. **Ut**
nam tibi rex misericordia
quam nobis prestare mite-
ris: matroni vsus consili-
o ipse tibi prestares. Age
quod malueris: corpora
eripere potes: sydere loca
animas detinebunt. Stat
nobis firma promissio: et
pro presenti morte imor-
talitatis dono fouebimur.
Tunc rex eorum immobilem
animam cernens: marochi-
um cum quibusdam xpi-
anis destinauit. **Leo. iii.**
Iter ceteros vero q
marochy moraba-
tur xpiananos: erat dñs
petrus infans: portu galie
regis frater et regis mar-
rochiorum ductor exerat.
Hic siquidem in sua frēs
reapiens domo: pio ve-
nerabatur affectu. At illi
quod se facturos venerāt
cogitantes: omni subla-
to timore ubi cūq; collec-
tos saracenos videbant

xpm predicabant. Conti-
git autem semel regem
miramolinū ipso i legis
sue auctore cōiucia iac-
tantes audire: qui mi-
nimo furore succensus: ius-
sit cū impetu eos expelli: et
ad xpianorum terras datis
a dño petro infante comi-
tibus deduci. Illi martiri
desiderio flagrantēs: di-
missis in via comitibus:
iterū marrochiū reuertū-
tur. Quo audito rex ma-
afferbuit: precepitq; ut
tetterrimo carcere cōclusi
fame siti q; interficerentur.
Stant igitur beati vinci-
lis innotati: et diuina
super infideles man' ag-
grauatur. Nam itensi vi-
tra q; humana patitur na-
tura caloris et aeris intē-
peries sic infirmos effecit:
ut iam claro cernerent q;
pro sanctis suis sit diu-
na ultio insecuta. Ex quo
rex perterritus: a viculis
absolutos illesos abire p-
misit. **Mirabile dictū.**
Cum per viginti dies
fuerint sine aliquo cor-
porali cibo carceribus in-
clusi: sola diuina virtute

refecti: sic inuenti sunt for-
tes et alacres: ut merito
in stuporem conuerteret
se videntes. Iterū ad xpi-
anorum plagas missi. relic-
tis comitibus secundo mar-
rochiū redierūt. **Leo. v.**

Iterum cōtra sibi
rebelles rex exercitū
mittit: et dñs petrus isāf
secū fratres adducit. Re-
deuntes autem cū victo-
ria marrochiū saracem si-
mul et xpianam: per tridui
aquam non reperientes:
minimo sitis ardore qua-
abantur. At berardus sā-
cte trinitatis cultor: tam-
to compatiens hominū
labori: oratione cum cete-
ris premia: breui parillo
terram fodiens: aqua a
dño impetrata. uimento-
ri sitim et hominū exti-
guat. In ipso vero loco:
nec fons ante visus fue-
rat nec post. Reuersi au-
tem marrochiū seruabā-
tur ne predicarent: sed il-
li quadam sexta feria in
publici prozuperūt. At
iussu regis audam prin-
cipi qui aque miraculū
viderat decapitandi tra-

dicti sunt: qui eos pcepit
carceri mancipari. Ad locū
igitur carceris adducti: a
lapis a ministris et varijs
sunt opprobrijs saturati.
Post tridui vero de carce-
tracti nudi et manibus
post terga ligatis: tandē
impio iudici sunt presen-
tati. At ille cernens eorum
in fide constantiam nulla
posse ratione mutari: ite-
rū iussit durissime tam-
diu virgis et fustib; cedi:
donec pene viscera appa-
rerent et ossa. A ministris
etiam feruente oleo et ace-
to vulneribus ifusis: per
totam sequentem noctem
super telas volutati sunt:
et a pluribus sibi inuicē
succedentibus arbitrarie
afflicti. **Leo. sexta.**

Icte vero illa custo-
des magnā de celo
lapsam lucem videntes:
et prefatos sanctos cū in-
numerabili multitudine
sublimari putauerunt di-
uinitus fuisse liberatos:
sed in carcere inuētos suis
fecit rex tribunalibus pre-
sentari. **Ministri vero il-
los nudos trahentes: cō-**

tinuis flagris terga eorum
et corpora nouiter flagel-
labant. Occurrit autem
illis quidam princeps:
malumetiam suadens
fidem. Octo vero illius
suasionem confutans et
iam in contemptum propheta-
ne legis in terram spuens:
grauiter ab ipso alapa percus-
sus. At ille verborum domini
non inemor: alteri pre-
buit maxillam dicens. Igno-
scat tibi deus: quia nescis
quid facis. Ad impij de-
mum regis conspectum ad-
ductis sic ad eos exorsus
est. Estis ne vos ipsi illi:
qui fidem veram vituperan-
tes ad tantam etiam infamiam
adducti estis: ut dei nomen
blasphemetis? At illi. O
rex fidem veram minime
sperimus: tuam autem
falsam et eius iniqui con-
ditorem omnino abhor-
remus: pro vera autem
et pati et mori parati su-
mus. Tunc rex eos delicias
et voluptatibus a christi-
ana veritate eristimans re-
uocare: pecunias et formo-
sorum mulierum que ade-
rant delicias reprobavit.

si malumeti perfidia reci-
perent: alias suo gladio
trucidandi. Sed viri
deimobiles animo con-
uersi ad regem. sunt tibi
inquit mulieres et pe-
cunie: nobis autem sit ihesus
christus. Adhibe vincula. car-
ceres. ignes. tormenta et
mortem: omnis nobis le-
uis est pena: cum de celesti
gloria cogitamus. Tunc
rex tantum cernens in sa-
ctis constantiam et imo-
bile propositum: arrepto
gladio nimis iniqui-
tatis effectus: capita eorum
per medium frontis ampu-
tauit. Et illi quidem op-
tato iam positi: post maxi-
mos persecutionum acule-
os: post ingratissimas eri-
pnarum moles: eterne
vite adepti brauii marti-
rii corona donati sunt.

Quasi sunt. **Leto. vij.**
Vero beati martires.
anno domini millesimo
ducentesimo vicesimo:
decimo septimo kalendas
februarii: ante mortem be-
ati francisci anno sexto:
qui illorum ut audiuit
martyrium tanto gestuit

gaudio tanta perfusus est
leticia. quod facile expri-
mi non posset. Corpora
autem eorum extra palatium
proiecta: a saracenis liga-
tis pedibus: extra urbem
varijs ludibrijs circa me-
ma tracta: tandem pem-
in partes conscissa: in ca-
ppo relicta sunt: ut bestijs
essent in cibum. Christi-
am vero nocte sequenti
ad colligendas sacras re-
liquias exeuntes: lapi-
dibus saracenis sunt re-
puli. Sequenti vero die
quorundam consilio: ne
reliquie venerarentur a
christianis ut sancte. rex igi-
tur comburendas decreuit.
Sed igne copioso accen-
so: cum in eo sanctorum
corpora iactarentur. hinc
inde flamma declinans
reliquit intacta. Immo
quod dictum mirabile est.
cum unum de capitibus plu-
ries in ignem proiectum
esset: diuina faciente vir-
tute de igne semper exi-
ens nec in capillis est lesus:
et nunc cum pelle et capillis
integrum demonstratur.
Postea saracem precio

sumpto: reliquias christi-
anis vendiderunt. Domi-
nus vero petrus infans ca-
pellano suo: et quibusdam
iuuencibus virginibus ca-
tradidit desiccandas. Cum
autem quidam fornicarius
vellet illuc accedere: imobi-
lis factus in medio scale ut
sibi succurreretur clamauit.
Qui confessione premissa:
de scala descendens loqueli
amissit: nec prius recupera-
uit quam voto facto super pectus
eius unum caput sanctorum
appositum est. **Id octaua:**

Sanctorum reliquias
dum sic exsiccaret:
quidam appropinquans ut
eis solito more continge-
ret: sic in aere cum umbone
sunt eleuate. ut nullo hu-
mano subsidio possent at-
tingi. Illudans adolescens
rem: et fornicationem con-
scientia accusante contri-
tus et confessus: statim
valuit reliquias e celo di-
missas contingere. Unde
factum est: ut in maiori re-
uerentia habitis: nonnulli
a facinoribus abstinerent
ne deprehenderentur. De-
mum eorum capitibus cum

caribus in quadā argen-
tea archa depositis: ossib'
vero in alia: in sua capel-
la collocantur: prefatus
petrus infans antea factus
precabatur: vt redeundi
inter xpianos aditus in-
dulgeretur. Quorū men-
tis factū est: vt rex illi re-
deundi licentiam daret: q'
uis consultus fuerit vt ei
occideret. Qui in itinere
positus: ad quēdam locū
peruenit: vbi inam athro-
citae leombus auditis:
non parū cunctis timorē
ingentur sed sacris reli-
quijs interpositis omnis
profecto mugitus et tior
abscellit. Inde solitaria
penitus inuia loca pagna-
tes: qua sibi pergendum
foret ignorabant. Nec de-
fuit diuina pietas humi-
liter supplicantibus: qui
errantibus sanctorū me-
ritis vie ducatiū prebuit
Siquidem iumentū cui
sacre insidebant reliquie:
infans preire et alios seq'
iussit nullo ductore prece-
dente: saracenorū insidias
per inuia et aspera euade-
tes: ad ceptam urbē vbi

ad transiretandū parata
erant nauigia peruenire.
Tu autem. Lectio nona:
Sicut naues cōscē-
dentes: cū sequenti
nocte sanctorū patrocinio
lumine de celo dilapso:
naufragiū euasissent: hy-
spalim deuenerunt. Et vire-
ventis vela cōmiserant et
ecce regis nūtij vt eos ca-
ptiuos reducerent: ad li-
tus applicuerunt. Sed
hij secandis flantib: vē-
tis: tandem feliciter coli-
briam peruenierunt. Ad
sacras autem suscipiēdas
reliquias regina oracha:
et populus vniuersus ai-
nubilo creantes in mona-
stero sancte crucis regu-
lariū canonicorū: cum
magis que longū foret
narrare solempnijs sepe-
herunt. vbi multis coru-
scant miraculorū prodigijs.
Siquidem ad eorū
inuoocationem infirmi
ceci vident. claudiambu-
lant. muti loquuntur. lep-
si mūdantur. paralytici
curantur. obsessi a demo-
nibus liberantur: et varijs
infirmatibus detenti.

desideratum obtinent san-
tatem. Ex ipis quoq; re-
liquijs: vsq; hodie hīq;
sanguineus et odorifer
manans multis confert
integram sospitatē. Nec
tacendū puto grauem di-
uinū iudiciū super saraceno-
vindictam. Nam ab eo a-
no quo martyres bti pal-
mam meruerūt martyriū
omniū pene rerū sterilitas
et seua pelis sic i eos per-
quinquenmū ē ebadaata.
vt morbo incurabili inua-
lescente maxima pars illi-
gentis fuerit crudeli mor-
te deleta. Ipsius quoq; i-
pī regis brachiū et totū
dextrum latus vsq; ad pe-
des eo anno quo sanctos
intemerat. arduū sic fac-
tum est et siccū. vt nullo
humano vsui potuit am-
plius adaptari. Adorū
sanctorū felici audito mī-
tyrio: et visis reliquijs i-
ditus xpi confessor anto-
ninus fidei feruore et mar-
tyriū amore succensus: ex
canonicorū ordine ad mi-
norū se transiit pauper-
tatem. Gaudeat igitur
mater ecclesia celestium

multū illustrata natali.
Gaudeat et sacra minorū
religio sanctorū martyriū
virtutibus laureata: et
nouis mēans sanctorū
prodigijs grātas xpo refer-
at actiones. et sanctorū
martyriū sectetur veligia.
ad laudem et gloriā dñi
nri ihū xpi: cui cum patre
et spū sancto est honor et
gloria in secula seculorū.
Amen. In festo scti mar-
celli pape et mris. L. to. p.
Empore quo maxi-
mianus augustus
redijt de partibus africe ad
urbem romam: volens placē
drocleiano augusto vt i
nomine eius thermas a so-
lo edificaret: cepit inuidia
xpianorū omnes milites
romanos ad afflictione:
laboris compellere: et per
varia loca: alios ad lapide:
alios ad arenā fodiendam
dampnauit. In ipō tēpore
erat vir nomine trason: vir
potens et facultatib: ple-
nus et vita fidelis. Adie cū
vidisset affligi xpianū
ad fatigationem et labo-
rem: cepit de sua faculta-
te sanctis martyribus ali-

monia et victu ministrare
per viros christianos sifi-
mi et ciriaci sinaragdi
et largum. *Lectio secunda:*

Iulus episcopus vrbis
gaudio repletus est: de ele-
mosina quam trason sanc-
tis ministrabat. Et vocis
ad se sanctos viros christi-
anos et seruos dñi nostri
ihū xpī: sifimū. ciriaci.
sinaragdi. et largū: qui
fuit ab eis et notū fecerit
sancto marcello episcopo:
quomodo trason sanctis
dei victualia ministrabat.
Tunc gaudio repletus: du-
cens consiliū: consecrauit
sifimū et ciriaci diacones
ecclesie romane. factū est
autem in vna nocte dum
ferrent humeris suis vic-
tum. quem trason minis-
trabat: tenti sunt a mili-
tibus pagans et perducti
ad tribunal expurū. Sus-
cipiens eos tribunus: re-
clusit in custodia publi-
ci. Post diem terciū nūti-
auit tribunus maximia-
no augusto. *Lectio tertia:*

Ide cum audisset
maximianus iussit:

vt sub custodia ipsi fode-
rent arenam: et humeris
suis portarent vsq; ad lo-
cū vbi thierme edificabā-
tur. Erat autem ibi senex
inter eos nomine saturni-
nus: qui iam senectute
maceratus fuerat: et cepe-
runt eū ad portandū ad-
iuuare. Hoc cū vidissent
custodes fieri: quia sifim-
mus et ciriacus diacones
sarcinas suas et alias cū
adiutorio xpī portarent:
mirati sunt et nūciauerūt
tribuno expurio. Tūc tribu-
nūtiāuit maximiano au-
gusto dicens: qd cū hym-
nis et laudibus dei: et oī
veneratione xpō gloriā
reddebant. *Lectio quarta:*

Idem tēpore misit
maximianus augu-
stus: et iussit sibi sifimū
um presentari. Cui cum
presentatus fuisset sifim-
mus diaconus dixit ad
eum maximianus. Quis
vocaris? Respondit. Ego
peccator sifimmus seruus
seruorū dñi nři ihū xpī.
Maximianus augustus
dixit. Que carmina sūt
in vobis? Respondit si-

finius diaconus dicens.
Si cognosceres que sūt
carmina fidelū: scires cre-
atorem tuū. Respondit
maximianus augustus.
Et quis est creator: nisi
iunctus hercules? Respo-
dit sifimius diaconus.
Vobis turpe est vel nomi-
nare vel audire eum. Ma-
ximianus dixit. Vnum
tibi e duobus eligere fel-
tina. Aut sacrificia deo her-
culi: aut carnes tuas ig-
nibus cremabo. *Lectio v.*

Sifimius diaconus
dixit. Ego quidem
semper hoc optāui: verum
tamen si meritis fuero:
vt coronam desideratā ac-
cipiam. Iratus maxima-
nus augustus tradidit e-
um laudatio pfecto. Tūc
lauditiū prefectus reclu-
sit eum in custodia ma-
mortim: et fuit ibi in cu-
stodia diebus decē et sep-
tem. Post hos dies trans-
actos iussit lauditiū pre-
fectus aspectibus suis si-
finiū presentari. Qui cū
presentatus fuisset ab am-
promano comētariensi:
subito lux de celo facta ē:

et vox de luce exiit dicens.
Venite ad me benedicti
patris mei percipite reg-
nū quod vobis paratū ē
ab origine mūdi. Tunc
ampromanus tremefac-
tus cecidit ad pedes sifim-
ni diaconi et dixit ei. Ad-
iuuro te per xpī quem cō-
fiteris ne tardes me bap-
tizare: et facias me tecū
pertingere ad coronam.

Ad eum *Lectio sexta:*
hora allata ē aqua
et catenauit eum: et be-
nedixit fontem: et depo-
suit nudū in peluū et di-
xit ei. Credis in deum pa-
trem et filiū et spiritū sūc-
tum? Et ille respondit.
Credo. Et dixit ei sifim-
mus diaconus. Illuminet
te xpīstus. Et eleuauit
eum de peluū: et adduxit
eum ad sanctum marcellū
episcopū: quē chrismate
consignauit: et altare cō-
secrauit: et participati sūt
omnes corpus et sanguis
dñi nři ihū xpī. Eodē die
post meridiem iussit sibi
lauditiū sifimū draco-
nem presentari ampro-
mano comētariensi iam

baptizato. Qui cepit clama-
re et dicere. Quid vos co-
artat dyabolus in dei suos:
tanta mala exercere? Tunc
prefectus dixit ad ampro-
manu comentariense. Quia
ego video et tu xpianus
effectus es. *Leo septima:*

Respondit ampro-
manus. De michi in-
felicia: quia peridi dies me-
os. Respondit prefectus
Vere nunc perdes dies tuos
Et iussit eum capitale subi-
re sententiam dicens. Si
hic extinctus non fuerit:
multi per eum peribunt. Eo-
dem tempore ductus i via
salaria miliario secundo:
capite truncatus est: sub
die quarto nonari februa-
rii. Tunc iussit retrudi
in custodia senem saturni-
nu et filinnu draconem di-
cens. Si non imolauerit
dys: diuersis eos pennis in-
terficiam. Cumq; saturni-
nus sencer esset in custo-
dia una cu filinnio draco-
no: veniebant ad eos mul-
ti gentiles et baptizaban-
tur cu oi fiducia. *Leo viii.*

In ipso tempore maxi-
mianus interfecit

sororem sua antennia. Post
dies octo veniens sanctus
marcellus episcopus cu
lucina matrona xpianissi-
ma: conduuit corpus ei
cum aromatibus et lithe-
aminibus: et iposuit noc-
te in palone cu amichis
suis: et sustulit martyres
vbi comendati fuerat. Et
translata sunt corpora cu
sancto cernaco in predio
eius via holhensi milia-
rio ab vrbe roma septio
vbi requiescant in sarco-
phagis lapideis. Quos
manu sua recondidit bea-
ta lucina in pace amen se-
cto idus augusti. Eodem
tempore beata lucina fecit
donationem de facultati-
bus suis omni ecclesie ca-
tholice. *Lectio nona:*

Maximianus augustus
indignatus proscriptioe
eam dampnauit. Beata
autem lucina rogauit sac-
tum marcellu episcopum:
vt domu eius ecclesiam co-
secraret. Quod et cum oi
deuotione fecit beatus mar-
cellus episcopus. At vbi
frequenter in eade domo

missas celebraret i media
ciuitate via latina: et au-
dret hoc maximianus
augustus iratus misit i
eandem ecclesiam et fecit
preceptione sua: vt ibi pa-
lee sternerentur ad anima-
lia stabuli publica: et eun-
dem marcellu episcopum
ad seruitiu animaliu depu-
tauit cum custodia publi-
ca: vbi et per multos anos
seruendo amisit spiritu
septimodecimo kalendas
februarias. Cuius corp
rapuit iohanes presbiter
noctu cu beata lucina et
conduuit cu aromatibus
et sepeliuit in cimiterio
prisalle via salaria no lo-
ge ab vrbe roma: miliario
o tertio et requieuit i pa-
ce. amen. *In festo sci*

antoni abbas. Leo p:

Satus antonius
abbas cu esset in
ciuitate patris in mona-
sterio: non valebat serui-
tiu dei facere quomodo ipse
cupiebat: quia quotidie
videbat ad se venire mul-
tas gentes seculares. Et
cogitans et gemens i cor-
de suo dicebat. freres quid

faciemus: quia coturbat
me cogitationes mee: et
non est hic locus quietus
vt possimus saluare animas
nostras. Nec dicebat illi
quos faciebat in dei amore
positos: et per singulos di-
es molestabat et hortabat
eos: dicebatq; illis. Quid
faciemus? Illi autem dice-
bant. Quid tu pater iubet?
Ille autem dicebat. Veni-
te pergamus de loco isto:
et eamus in illu locu vbi
fideliter et firmiter deo ser-
uiamus. *Lectio secunda:*

Illi autem qui in ti-
more dei erant posi-
ti animo suo ei dixerunt.
Si sic oportet pater:
et nos non te derelinqui-
mus. Tunc beatus anto-
nius dixit. filij mei voca-
uit nos deus in ordinem
monachoru et sacerdotu:
sed tamen videamus vt
non sit falsum in nobis
huiusmodi nome: si se-
cundu scripturam precep-
ta dei in omnibus audire
et adimplere velimus. Cu
autem sol ad occasum ve-
nisset introierunt in eccle-
siam et ceperunt laudes

reddere deo omnipotenti:
sicut mos erat. Et cū cō-
pletū esset officiū mona-
sterij: et omnes requies-
cerent in lectulis suis: il-
le prostravit se in terram
deprecans deum et dicens.
Deus celi et terre qui cūc-
torū es cogitor: i cuius
voluntate cuncta sūt po-
sita: et nō est qui possit
tue resistere voluntati qui
reuocas errantes vt non
pereant: custodi seruos
tuos: et ostende nobis lo-
cum in quo tibi mundo
corde: et casto corpore ser-
uiamus: quia non ē hic
locus conuersationis in-
si amatoribz huius seculi

Cum **Lectio tertia:**
Morasset beatus anto-
nius abbas accidit ei mo-
dicus sompnus. Demēs
autem angelus dñi i sōp-
nis dixit ei. Antoni sur-
ge vade in locū in quo di-
co tibi: tu et fratres tui
qui volunt sequi te. Ego
autem dabo tibi i heremo
figuram angeli: tibi pas-
sam te de cunctis regioni-
bus terre. Et cū ascende-
ris in montem excelsum:

cedron: ibi inuenies mo-
dicam vallem nemorosā
pulchrā: in mnis inter
montes: illicq; inuenies
lapidem marmoreum in
similitudinem hominis:
qui tibi aliquid pauoris
imittet: s; noli timere q;
ego tecum sum in omni
opere tuo. Tunc beatus
antoniū surgens a som-
no dixit. Gratias ago ti-
bi dñe ihū xpe: qui me
dignatus es exaudire. Et
introiuit in ecclesiā: tan-
gens signū ad matutini
Et congregatis cunctis
fratribz in simul fecerūt
officiū. **Lectio quarta**

Cum autem facto ex-
ierunt de ecclesiā: et
ante portas ecclesie pari-
ter sederunt. Et exinde ce-
pit beatus antoniū nar-
rare sompniū suū quod
viderat fratribz suis. Di-
xi vobis iam fratres mei
sequimini me: et ducam
vos in locū illū vbi ani-
me nostre saluentur: q;
non est hic locus idoneus
nisi amatoribus seculi et
vanitatum. Et propterea
fugiamus nos a facie il-

lius cupiditatis. Illi ve-
ro respondentes qui erāt
animō bono dixerunt.
Pater eamus vbi tu vis:
sed tamen videamus ne
in vacuū laboremus: sed
proinde vt ad exempla
sanctorū possimus per-
uenire. **Lectio quinta:**

Cerum dicit beatus
antoniū fratribz
suis. Videte fratres vt
cor vestrum et cogitatio
vestra non vacet inuani:
et ne seducat vos huius
seculi cupiditas sed volū-
tatem dñi et meas ex-
hortationes per omnia
custodite: et audite me
quia ita dicitur i euan-
gelio. Qui voluerit a-
nimam suam saluā facē:
perdet eam. Et qui perdi-
derit animam suā in hoc
mūdo propter me: i vi-
tam eternam inueniet eā
Et paulo post ceperunt
omnes cantare psalteriū
vsq; ad horam nocturnā.
quando sompnus depri-
mit. Tunc surgens beatus
antoniū: in prima vi-
gilia noctis accepit ba-
culū suū et suscitauit il-

los qui secuturi erāt illū.

Benedictes **Lectio vi.**
Cvero de monasterio:
cum silentio perrexerunt
ad murū ciuitatis: et de-
posuerunt beatus antoniū
per funiculū: et omēs qui
cū eo erant. Exeuntes au-
tem foras ciuitatem am-
bulauerunt per diuersa
loca montiū: tota nocte
illa et duobus diebus: et
peruenerunt in vallem
nemorosā pulchrā in
mns: odore omniū arbo-
rū repletā. Erat autem
ibi lapis in similitudinē
hominis aspectus. Et ille
erat locus vbi expoliaue-
runt filij israel fratrē suū
ioseph: et in sanguine be-
di intinxerunt tunicam
eius: et ipm vendiderūt
ismahelitis triginta ar-
gentis. **In festo scōz**

martyrū. marij marthe au-
disfar et abacie. Lectio i.
Cemporibz claudij
imperatoris: venit
quidam vir de perside par-
tibus nomine marius:
cū vxore sua nomine mar-
tha: et filijs suis audisfar
et abacie viri xpianissī

ad orationem apostolorum.
Vementes autem romani:
ceperunt corpora sanctorum
per carceres et sepulchra
conquirere. Et dum fre-
quenter solliciti: et curi-
ose: querebant. Vementes
in caltrum trans tyberim:
intra carcerem iuenerunt
hominem venerabilem no-
mine quirinum: quia iam
multa verbera pro christi
nomine perpassus fuerat
et facultate iudatus: ad
quem vementes miserunt
se ad pedes eius: marius
et martha vxor eius cum
duobus filiis audifax et
abacuc: vt oraret pro eis:
et ibi manserunt diebus
octo. Et ceperunt de facul-
tatibus suis ministrare
beato quirino et lauare
pedes eorum qui in vincu-
lis erat costrictus. **Lectio. ij.**

Eodem tempore iussit
claudius: vt si qui
christianorum reperti fuissent:
in vulgo aut in custodia
sine intermissione puni-
rentur. Ipso precepto di-
uulgato: tenuit ducentos
sexaginta duos christianos
via salaria: qui arenam

fodientes dampnati fue-
rant pro christi nomine.
Quos iussit vt in fignia
foras muros porte salarie
ducerentur: et in eodem
loco clausi sunt in cunctis
amphiteatro: vbi eos
multis sagittis iussit iter-
fici. Idcirco cum facti fuisset
contristati nimis marius
et martha vxor eius: cum
duobus filiis suis audi-
fax et abacuc: venerunt
ad locum vbi corpora sa-
nctorum interfecta fuerant
vna cum iohanne presbi-
tero. Et inuenerunt cor-
pora sanctorum in ignem super-
posita. Et exuentes se: ce-
perunt corpora subtrahere
et sepelire cum linteaminibus
et facultatibus suis
quia vir locuples erat:
cum filiis suis et vxore
et quotquot potuerunt
sepelierunt in cripta via
salaria in cluio cucumeris.

Claudius **Lectio. iij.**
igitur audiens quod
sancti dei sepelissent cor-
pora martyrum: iratus
tradidit eos vicario mu-
siano dicens. Si non sa-
crificauerint et derelique-

rint superstitionem hanc
diuersa in eis tormenta
exerce. In eadem die ius-
sit sibi eos musianus in
tellude presentari: et oia
genera tormentorum defer-
ri. Qui cum adducti esset
in conspectu eius: furore
repletus dixit. Intimati
est vobis que preceperunt
principes nri: et os rectorum
reipublice. Respondit au-
difax. Nescimus. Musianus
dixit: Deferantur
tormenta. At vbi allata
sunt dixit. Omnia hec
genera tormentorum in
vobis expenduntur: si de-
cretum non feceritis. Si
vero audieritis precepta
principum: et natales vni
renouabuntur et digni-
tate fulgebitis precessa.

De iussit **Lectio. iiii.**
rectores reipubli-
ce. vt sacrificetis diis sine
mora et estote amici prin-
cipum. Respondit audifax
filius maior: et dixit. Stul-
tam rem locutus es. Dixit
musianus ad marium mar-
tham et abacuch. Vos quod
dicatis. Responderunt.
Omnes quasi ex vno ore

locuti sumus. Musianus
iussit eos expoliari et fustibus
cedi: martham vero
stare ante eos. Qui dum
cederetur sub voce preco-
ma dicente: precepta prin-
cipum nolite contempnere.
Martha gaudens dicebat
filij mei constantes esto-
te. Marius vero laudabat
dominum dicens. Gloria ti-
bi dñe ihu xpe. **Lectio. v.**

Musianus vicarius
iussit eos leuaria
terra et suspendi in eculeo
Qui dum attraherentur
neruis: voce magna cla-
mabat audifax filius ma-
ior. Gloria tibi dñe ihu
xpe: qui nos vocare digna-
tus es: et cum seruis tuis
diminuerare. Iratus mu-
sianus iussit ignem ad-
latum eorum poni: et vin-
gulis ferreis radi. Illi
autem vultu alacri leti
clamabant. Gratias agi-
mus tibi dñe. Musianus
iussit eos de poni de eculeo
in conspectu marthæ et ma-
nus eorum presecidi. **Lectio. vi.**

Unde manus sanc-
torum fuisset pre-
scisse: cepit sanguis eina-

nare. **M**artham autē colli-
gens sanguinem mariti
et filiorū: faciem et caput
suū limebat cum gaudio
Tunc iussit ut manibus
ad colla ligatis: sic per ci-
uitatem circuirent sub vo-
ce preconiā dicente. Deos
blasphemare nolite. **C**la-
mauit autem marius au-
difax et abacuch. **N**ō sūt
dij sed demones: qui vos
perdere habent et principē
vestrum. Qui ducti via
cornelia miliario tercio
decimo ad nymphas cati-
bassi: ibi in eodem loco de-
collati sunt sub arenario:
marius. audifax. et aba-
cuc. **M**artham vero in
nympham necauerunt.
Quorum corpora iterum
iussit incendi: ne sepul-
tū habere. **M**atrona
vero nomine felicitas ra-
piuit corpora: et i pēdio
suo semiusta sepeliuit. **M**ar-
tham vero leuauit de pu-
teo et iunxit corporibus
sanctis: tercio decimo ka-
lendas februarias: reg-
nante dño nro ihū xpo.
Qui uiuit et regnat i se-
cula seculorum amen.

De scō fabiano. **L**cō p:
Fabianus natione
romanus: ex patre
fabio sedit annos quatu-
ordecim. menses vndecim.
dies vndecim. martyrio
coronatur. fuit autem tē-
poribus maximam et af-
ricam: vsq; ad decimū se-
cundum et quadratum:
et passus est quartodecimo
kalendariū februariū. **H**ic
regiones diuisit draconibus:
et fecit septem dra-
cones: qui septem nota-
riis imminerent: et gesta
martyrii fideliter in inte-
gro colligerent. Et mul-
tas fabricas per ciuitatē
fici precepit. Et post pas-
sionem eius moyses et ma-
rimus presbyteri et mel-
chatus draconus cōpre-
hensi sunt et in carcerem
missi. **E**odem tempore
venit nouatus ex africa
et separauit de ecclesia no-
uatiā et quosdam con-
fessores: post qm moyses
in carcere defunctus est:
qui fuit in eo menses vn-
decim. Et sic multi chri-
stianam fugerunt per diuer-
sa loca. **H**ic fecit ordina-

tiones quinque per mēse
decembriū. presbyteros
viginti duos. dracones
septem. episcopos per di-
uersa loca numero vnde-
cim. Qui etiam sepultus
est in cymiterio calixti vi-
a apia tercio decimo kalē-
das februarij et cessauit
episcopatus dies septē.

Alie de sancto sebasti-
ano. **L**cō secunda:

Sebastianus vir cri-
stianissimus medi-
olmensiū partibus erudi-
tus. ciuitate narbonensi
ordinatus dyocleciano et
maximiano imperatorib;
ita curus erat: vt primi-
tiam ei prime cohortis tra-
derent et suis aspectibus
cum iuberent semper asta-
re. **E**rat enī vir toti pū-
dentie. in sermone verax:
in iudicio iustus: in cō-
silio prouidus: i cōmis-
sione strenuus: in bonita-
te conspicuus: i vniuer-
sa morū honestate pēla-
rus. **H**unc milites ac fi-
patrem venerabantur:
hunc vniuersi qui pree-
rant palatio charissimo

venerabantur affectu. **E**-
rat enī verus dei cultor.
Et necesse erat vt que-
deus tanta perfunderat gra-
tia: ab omnibus amare-
tur. **C**hristo igitur quo-
tidie seduli exhibebat of-
ficiū: sed agebat quaten-
hoc sacrilegis regib; esset
occultū: non passionis
timore perterritus: neq;
patrimonij sui amore cō-
strictus: sed ob hoc tantū
sub chlamyde terrem im-
peri chrisi militiam ge-
rebat absconditam: vt cri-
stianorū animos quos in-
ter tormenta videbat defi-
cere confortaret: et ideo red-
deret animas quas drabo-
lus conabatur auferre. **D**e-
niq; postq; multas marty-
riū mentes a timore passio-
nis eripuit: et ad coronā
perpetue glorie incitauit:
ip̄e quoq; quis esset appa-
ruit: quia lumen in tene-
bris latere potuit. **L**cō. m.

Reclearissimis igitur
viris marcellia-
no et marco duobus ger-
manis fratribus pro xpi
nomine in vinculis cōhi-
tutis: quotidie solatium

exhibebat: et tam ipis q̄
etiam seruis eorum cum
quibus detenti fuerant:
salutaria fidei consilia im-
ministrabat vt fugitiua secu-
li blandimenta respiceret:
et momentanea tormētorū
genera non timerent. Igi-
tur cum hec et alia multa
beatus sebastianus idutus
chlamide et accinctus bal-
theo quotidie faceret: qua-
dam die dum hec et hys
similia ex suo ore profer-
ret: subito per vnam fere
horam: splendore immo-
de celo veniente illumina-
tus est: et sub ipso splendo-
re pallio candidissimo a-
mictus iuuenis apparuit
iuxta eum. Hec autē gere-
bantur intra domū p̄m̄s-
crum nomine mchostri-
ti: apud quem custodie-
bantur marcellianus et
marcus. Qui mchostri-
tus habebat vrozē nomi-
ne zoe. Hec autē ante sex
annos egritudinis immen-
tate facta est muta: pru-
dentiam tamen audiēdi
et intelligendi non solū
non amiserat: verū etiā
et melius q̄ prius licue-

rat officiū obtinebat an-
ditus. Hec itaq; cū intel-
lexisset omnia que beatus
sebastianus dixerat: et tā-
tum lumen circa eum vi-
disset. omnesq; facti mi-
raculi stupore tenerentur:
innuebant manu omnibus
vt quasi exprobandi es-
sent: qui tam euidentia as-
sertionem non crederent. Et
genibus eius aduoluta:
rogare eum manū iudi-
cis cepit. Sed beatus se-
bastianus cū videret cor-
dis secreta lingue expres-
sione declarari non posse:
causam huius silentij p-
cunctatus: didicit sermo-
nis illi copiam nimiam infir-
mitate sublatā. *LECTIO III.*

Cunc beatus sebas-
tianus dixit. Si ve-
re ego seruus xp̄isti sū:
et si vera sunt omnia que
de ore meo hec mulier au-
diuit et credidit: iubet
dñs meus ih̄s xp̄us vt
redeat ad eam officiū la-
biorū eius: et aperiat os
eius: qui aperuit os za-
charie prophete dñi. Ad
hanc vocem exclamauit
mulier voce magna dñs.

Beatus es tu et benedic-
tus sermo dñs tui et be-
nedicti qui credunt per
te in xp̄m filiū dei vinge-
ntiū. Et cū vidi oculis
meis ad te angelum dei
venientem de celo: et librum
ante oculos tuos tenentē
ex cuius lectione vniuer-
sa sermonis tui oratio de-
currebat. Benedicti qui
omnibus que locutus es
credunt: et maledicti q̄
dubitauerunt vel i vno
verbo ex omnibus que
audierunt: quoniam si-
cut aurora superueniens
vniuersas tenebras noc-
tis excludit et omnium
oculis lumen quod nor-
ceci negauerat reddit: ita
lux sermonū tuorū omne
caliginem omnēq; igno-
rantie cecitatem exterisit:
et serenū post tenebras
diem mentibus dedit.
Ame autem non solū in-
credulitatis tenebras ex-
cludit: verū etiā sermo-
nis mei hostiū: quod per
sex annos clausū fuerat
patefecit. *LECTIO QUINTA.*

Udens autem meo-
stratus vir eius tā-

ta mirabilia xp̄i i sua vro-
re celebrata: cepit pedibz
eius aduolui: et indul-
gentiam petere: pro hoc q̄
imperiali et prefectorio
iussu sanctos dei habuisset
in vinculis. Et aufe-
rens de manibus eorum
ferreos necus: genua eorū
amplexus. rogare cepit vt
dignarentur abscedere di-
cens. O q̄ beatus essem
si pro ves̄tra possem mere-
ri salute cōstringi: forsitan
sanguinis mei effusione
abluerer: vt mortem illā
penarū eternarū euaderem:
et ad illam vitā pertingerem:
quam nobis per os dñi
mei sebastiani manifesta-
re dignatus est dominus.
Demq; q̄ miles eet xp̄i:
suggessit de eo prefectus
imperatoris dyocleciano.
Quem dyoclecianus ad
se conuocans ait. Ego
te semper inter primos in
palatio meo habui: et cō-
tra salutem meā: tu in cō-
temptū deorū hactenus
latuisti. Sanctus sebas-
tianus dixit. Pro salute
tua semper xp̄isti colui:
et pro statu vrbis roma-

ne illum qui in celis est
semper adoz. au. confide-
rans a lapidibz auxilium
petere: insani capitis esse
et vau. Tunc iratus dio-
cleianus iussit eū duci i
mediū campū et ligari ad
stipitem quasi signū ad sa-
gittam et iussit vt sagittis
eum confoderent. Quem
milites hinc inde cum re-
pleuerunt sagittis vt qñ
enicius ictibus esset sagit-
tarū insitus. Et estiman-
tes eum mortuū abierūt.

Cumque Lectio sexta:
relicta martyris ca
stuli cetarij nomine prene
abit nocte ut corpus tol
leret. Et inueniens eum
viventem duxit i domū
suam : et curam eius egit.
Ibiq; intra paucos dies:
salutem integerrimā reci
perunt . i omnib; mēbus.
Cumq; omnes xpīam ad eu
venirent : hortabantur eu
abscedere. Ipse vero factus
oratione facta : descendit
et stetit sup:a gradus elio
gabali vementibusq; ipa
toribus dixit . Inquis sur
reptionibus animos iperij
vestri pontifices obsident

templorum: suggerentes
de xpianis falsa cometa.
Dicentes eos reipublice
aduersarios: quoz ora
tionibus ipa melioratur
et crescit: quia pro impe
rio vestro orare non ces
sant. Cum hec et alia di
ceret ut dorotheianus. Tu
ne es sebastianus que nos
dudu iusserimus sagittis
interfici? Sebastianus
dixit. Ad hoc me domini
ibus xpūs resuscitare di
gnatus est: vt cōueniam
vos: et contester corā oī
populo inuiste persecuti
onem vestram cōtra xpī
seruos ebullire. Tūc ius
sit cum dorotheianus in
ypodromiū palacy duci:
et tam diu fustigari: do
nec spiritū exalaret. Tūc
tulerunt corpus eius noc
te et in loca maximam
miserunt: dicentes: ne fo
te xpīam eum sibi marty
tyrem faciant. Quod in
de beata lucina: ipso se re
uelante leuauit: et vt ius
serat ad cathacumbas in
matio cripte iuxta vestigi
a beatorū apostolorū petri
et pauli sepeliunt: regnā

te dño nostro ihesu xpo.
Qui viuit et regnat in
secula seculorum amen.
Tres vltime lectiones de
eiusd. commun. martiri.

In festo scē igneis vir
gum scē martiris bñm v
b: cūa. f. eia. 7 iūta. dñr de
cōi virginū. In p. noct. m.

Discende a me pa-
bulū mortis q̄-
iam ab alio a-
matore preuen-
ta sum. **Ps.** Beatus vir. **an.**
Dexteram meam et collum
meū cūxit lapidibus pre-
cis tradidit auribus meis
inestimabiles margaritas. **P.**
Quare f're. **an.** Posuit si-
gnū in faciem meam vt nul-
lū preter eū amatorem ad-
mittam. **Ps.** Dñe quid. **V.**
Specie tua et pulchritudine

tua. *R.* Intende prospere pro
cede et regna. *Lectio p̄m̄.*

Eruius xpi ambro-
sius episcopus: vir-
ginitibus sacris. Die festi
sacratissime virginis cele-
brenus. Hinc psalm re-
sonent: inde concrepant
lectiones. Hinc populor
turbe letentur: inde suble-
uentur pauperes xpi. Om-
nes ergo gratulemur in
dño: et ad edificationem
virginū qualiter passa sit
agnēs beatissima ad me-
moriam reuocemus. Ter-
tiodecimo etatis sue an-
no mortem perdidit: vi-
tam inuenit: quia solum
vite dilexit auctore. Insa-
tia quidem cōputabatur
in annis: sed erat senectus
mentis imensa. Corpore
quidem inuencula: sed a-
nimo cana: pulchra facie
sed pulchrior fide. Dum
a scholis reuertitur: a pre-
fecti vrbis filio adamat.
Cuius parentes dum re-
quisisset: cepit offerre
plurima et plura pro-
mittere. Dem qz detulerat
secum preciosa ornamen-
ta: que a beata agne ve-

luti sunt stercoz: a recusa
ta. Vnde factū est vt in
uenis ille maiori perurge
retur stimulo: et putans
eam meliora velle accipere
ornamenta: omnium lapi
dum preciosorum secum de
fert gloriam: et per seipm
et per notos et affines ce
pit aures virginis appel
lare. Diuitias domos pos
sessiones familias atq; oēs
mundi diuitias repro
mit: si consensum suū eius
coniugio non negaret. *R.*
Diem festum sacratissime vir
ginis celebrenus qualiter
passa sit beata agnes ad me
moriam reuocemus. tercio
decimo etatis sue anno mor
tem perdidit et vitam inuenit
Quia solū vite dilexit aucto
rem. *V.* Infantia quidem cō
putabatur in annis sed erat
senectus mentis immensa.

Quia solum. *Leo secūdo.*
Eata igitur agnes
tale inueni fertur
dedisse responsum. Disce
de a me fomes peccati. nu
trimentum facinoris: pa
bulū mortis. Discede a
me quia iam ab alio ama
toze preuenta sum: qui

michi satis meliora obtu
lit ornamenta: et annulo
fidei sue subarrauit me:
longe te nobilio: et gene
re et dignitate. Ornauit i
estimabili dextro dextro dex
tram meam: et collū meū
cinct lapidibus preciosis.
Tradidit auribus meis in
estimabiles margaritas
et circumdedit me verni
tibus atq; choruscantib;
gēms. Posuit signū in
faciem meam: vt nullum
preter eū amatorem admi
tam. Induit me cyclade
auro texta: et imensis mo
nilibus ornauit me. Ostē
dit michi thesauros inco
parabiles: quos michi se
donaturū si in eo perseue
rauerō repromissit. *R.* Dex
tram meam et collum meum
cinct lapidibus preciosis tra
didit auribus meis inestima
biles margaritas. Et circūde
dit me vernantibus atq; co
ruscantibus gēms. *V.* Po
suit signū in faciem meā vt
nullū preter eū amatorem ad
mittam. Et ar. *Leo. iiii.*

Quoniam ergo potero ad
contumeliā pno
ris amatoris: vel aspice

aliū et illū derelinquere:
cum quo sum charitate
deputatū. Cuius genero
sitas celsior: possibilitas
fortior: aspectus pulchri
or: amor suauior: et omni
gratia elegantior. A quo
michi iam thalamus colloca
tus est: cuius michi orga
na modulatis vocib; reso
nant: cuius in virgines
multissimis vocibus cūtat
Iam mel et lac ex eius ore
suscepi. iam amplexibus
eius castis abraeta sum:
iam corpus eius corpori
meo sociatū est: et sāguis
eius ornauit genas meas
Cuius mater virgo est: cui
us pater feminam nescit.
Cum angeli seruiūt. cuius
pulchritudinem sol et lu
na mirantur. Cuius odore
reuiscunt mortui. cuius
tactu confortantur infir
mi. Cuius opes nūq; de
ficiunt: cuiusq; diuitie nū
q; decrescunt. *R.* Amo xpi
stū in cuius thalamū in
troduci cuius mater virgo est
cuius pater feminam nescit
cuius michi organa modu
latis vocibus cūtant. Quē
cum amaueo casta sum cū

tetigero munda sum cū acce
pero virgo sum. *V.* Annulo
fidei sue subarrauit me et
imensis monilibus ornauit
me. Quem cū. *In secūdo*
noct. An. Induit me dñs
cyclade auro texta et imensis
monilibus ornauit me. *Ps.*
Cum inuocarem. *An.* Del
et lac ex eius ore suscepi et sā
guis eius ornauit genas me
as. *Ps.* Verba mea. *A.* Ipi
soli seruo fidem ipi me tota
deuotione cōmitto. *Ps.* Dñe
dñs noster. *V.* Admirabit
eam deus. *Lectio quarta.*
Ipsi soli seruo fidē:
ipi me tota deuoti
one cōmitto. Quem cum
amaueo casta sum: cum
tetigero munda sum cum
accepero virgo sū. Hec de
erunt post nuptias filij:
vbi partus sine dolore suc
cedit: et fecunditas quo
tidiana accumulatur. Audi
ens hec in sanis iuuenis
amore corripitur ceco: et
inter angustias animi et
corporis anhelō cruciaba
tur spiritu. Inter hec lecto
prostermitur: et per alta su
spira amor a medicis ape
ritur. fiunt nota patri q

fuerunt inuenta a medi-
cis: et eadem paterna vo-
ce que fuerant iam dicta
a filio ad petitionē vir-
ginis reuoluntur. *R.*
Induit me dñs vestimento
salutis et indumento leti-
e circumdedit me. Et tanq̃
sponsam decorauit me coroma
V. Trididit auribus meis
estimabiles margaritas et cir-
cundedit me vernantibus at-
q̃ choruscantibus gemis. Et
tanq̃ sponsam. *Lcō quinta:*
Bnegat agnes be-
atissima: et senullo
pacto asserit prius spōsi
federa violare. Cumq̃ pa-
ter diceret in fascibus se
prefecture agere: et id cir-
co nec sibi quēuis illustri-
simū posse preferri: cepit
inde vehementer inquirere:
quis esset sponsus de cui⁹
se agnes potestate iacta-
ret. Extitit quidam ex pa-
rasitis eius: qui diceret
hanc xpianam esse ab in-
fania et magicis artib⁹
ita occupatam: vt dicat
xpm suum sponsum esse
Audiens hec prefectus le-
tus efficitur: et missa ap-
paratione cum i genti stre-

pitu suis cā tribunalibus
fisti precepit. Et primo
quidem blandis eam ser-
mombus secretius pmo-
nebat: de hinc terroribus
pullat. Sed xpi virgo
nec blandimento seduci-
tur: nec terrore concutit⁹:
sed eodem vultu et eodem
animo perseuerans et ter-
rentem similiter et bladi-
entem animo deridebat.
R. Videl et lac ex eius ore
suscepi. Et sanguis eius or-
nauit genas meas. *V.* Oste-
dit michi thesauros incōpa-
rabiles quos michi se datu-
rum repromisit. Et sāguis.
Idem Lectio. vi.
Itaq̃ prefectus tā-
tam in puella constantia:
parentes eius alloquitur
Et quia erant nobiles
et vim eis inferre non po-
terat: titulum eis xpian-
nitatis opposuit. Sequē-
ti vero die agnē sibi pre-
sentari precepit. et iterū
atq̃ iterum repetens: re-
plicare cepit de iuuenis
amore sermonem. Cūq̃
omnis sermo eius casso
labore deficeret: fisti ex-
iterum suis tribunalib⁹

iussit. Cui et dixit. Super-
statio xpianorū: de quorū
te magicis artibus iacta-
misi a te fuerit segregata:
non poteris insaniā depo-
nere pectoris: neq̃ equis-
simis consilijs prebere cō-
sensum. Unde te iam ad
venerandam deā vestā pro-
perare necesse est: vt si per-
seuerantia virginitatis
placet: eius die noctiq̃
sacrificijs venerandis insi-
stas. *R.* Jam corpus eius
corpori meo sociatum est et
sanguis eius ornaui genas
meas. Cuius mater virgo
est cuius pater feminam ne-
scit. *V.* Ipsi sum desponsata
cui angeli seruiunt cuius pl-
chritudinem sol et luna mi-
rantur. Cuius mater. *In.*
m. noctur. An. Cuius pul-
chritudinem sol et luna mi-
rantur ipsi soli seruo fidem.
Ps Dñe quis habita. *an.*
Christus circumdedit me ver-
nantibus atq̃ choruscantib⁹
gemis preciosis. *Ps* Eruc-
tauit. *an.* Ipsi sum desposi-
ta cui angeli seruiunt cuius
pulchritudinem sol et luna mi-
rantur. *Ps* Deus nr̄ refug.
V. Elegit eam deus. *R.* In

tabernaculo. *Lcō septima:*
O hec beata agnes
dixit. Si filiū tuū
quīs iniquo amore vera-
tum: tamen viuente homi-
nem recusau. Vt q̃ hoīem
qui est rationis capax qui
et audire et videre et palpa-
re et ambulare potest: et flo-
re lucis cum bonis perfru.
si ergo hunc amoris xpi
causa nulla possū ratione
respicere: quomodo pos-
sum ydola surda et muta
sine sensu et sine anima co-
lere: et ad iniuriam suū
dei ceruices meas vana la-
pidibus inclinare? Audi-
ens hec prefectus dixit. Cu-
pio consulere ifancie tue:
et adhuc te deos blasphem-
mantem idcirco differo:
quia annos tuos ifra sen-
sum aspicio. Noli ergo te
metipsum ita despiciere: vt
motus deorum incurras.
Beata agnes dixit. Noli
infantiam corporalem in
me ita despiciere vt putes
me velle te habere ppitui.
Verum qm̄ adhuc te vi-
deo tendere ad quod non
poteris peruenire. quicq̃
tibi videtur exerce. *R.* Ipsi

sunt desponsata cui angeli fui-
unt cuius pulcritudine sol et
luna mirantur. Ipsi soli suo
fidem ipsi me tota deuotione
committo. *R.* Dexteram meam
et collum meum cinxit lapidibus
preciosis tradidit auribus meis
inestimabiles margaritas.

Ipsi solo. *Lectio octaua:*

Symphorianus pre-
fectus dixit. Vni-
e duobus eligere festina.
Aut cum virginibus dec-
veste sacrificia. aut cum mere-
tricibus scortaberis in co-
tuberno lupanari. Beata
agnes cum ingenti constan-
tia dixit. Si scires quis est
deus meus: tu ista ex ore
tuo non proferres. Unde
quia noui virtutem domini
mei ihesu christi. secunda contem-
pno minas tuas. credens
quod neque sacrificare ydolis. ne-
que pollui ar sordibus alie-
nis. *Ad eam* enim habeo cus-
todem corporis mei ange-
lum domini. Nam uirginis
dei filius quem ignoras.
murus est michi impene-
trabilis. et custos michi est
numquam dormiens: et defensor
michi est. numquam deficiens.
Dixit autem tui aut erei

sunt ex quibus tutissime
melius sunt ad usus ho-
minum. aut lapidei. ex qui-
bus platee ad euadendum
luti melius sternuntur.
Diuinitas ergo non in la-
pidibus uanis habitat. sed
in celis. non in ere. aut in
aliquo alio metallo: sed in
regno supremo consistit.
Tu autem et similes tu-
muli ab istorum cultura reced-
seris. similis uos pena con-
cludet. Sicut enim illi igne
conflati sunt. ut funderen-
tur sic colentes eos perpe-
tuo incendio conflabun-
tur. non ut fundantur. sed
confundantur: et pereant
in eternum. Ad hec insanius
iudex iussit eam exspoliam:
et nudam ad lupanar dua-
sub voce precoma dicente.
Agnem virginem sacrile-
ga diis blasphemiam in-
ferentem. scortum lupanari-
bus iulio tradi. Statim
autem ut spoliata est: cruce
resoluto. tanta desitatem.
capillis suis gratia diuina
concessit ut melius eorum
fimbriis videretur quam vesti-
bus tecta. Ingressa autem
agnes turpitudinis locum

angelum domini preparatum
ita inuenit: ut circumda-
ret eam immenso lumine.
Cumque se in oratione domino
subtrahisset: apparuit
ante oculos eius stola ca-
didissima. Et apprehen-
dens eam induit se: et gra-
tias egit domino. Ita namque
ad corpusculi eius mensu-
ram apta erat: ut nullus
ambigeret hoc angelico
ministerium preparatum. *R.*
Omnipotens adorande cole-
re tremende benedico te. Or-
per filium tuum uirginem cui
si minas hominum impiorum et
spurcias dyaboli impolluto
calle transiui. *R.* Te confiteor
labijs te corde te totis visce-
ribus concupisco. *Quia per-*
Interea *Lectio. ix.*
lupanar locus ora-
tionis efficitur in quo ois
qui ingrederetur adoraret.
et daret honorem deo: mi-
dior egrederetur quam fuisset
ingressus. Itaque prefecti
filius qui tunc erat auctor:
huius sceleris: uenit cum
sodalibus suis ad locum
quasi insultaturus puel-
le: cum qualibet diuinitas sue
sperabat se posse ludibrium

exercere. Et uidens tantum
lumen non dedit honorem
deo: sed irruens in ipsum
lumen antequam vel manu
tangeret eam cecidit. et
prefocatus a dyabolo ex-
pirauit. Et ingressus unus
ex sodalibus suis et mor-
tuum cum inueniens. excla-
mauit voce magna dicens.
Pisissimi romam succurri-
te. magicis artibus: ista
meretrice filium prefecti iter
fecit. Prefectus autem ac-
currens cum turbis: filium
sui mortis vehementer sa-
scitabatur causas. Et ait
beata agnes. Ille cuius vo-
luntatem volebat perficere:
in eum potestatem accepit
Quoniam autem tempus est
ut virtus domini manifeste-
tur: licet fides uia hoc non
in creatur egredimini for-
mas et pro eo orationem fa-
dam. Orante autem illa
angelus domini eleuauit eam
flentem: et uiuentem susci-
tauit. Qui egressus cepit
voce publica clamare. Vnus
est deus in celo et in terra
deus christianorum. *dy vero*
tui. qui coluntur uani sunt.
Ad hanc uocem teplo-
rum

pontifices conturbabatur
atque una voce clamabant
Tolle magam: tolle ma-
lesicam que et metes mu-
tat et animos alienat. Pre-
fectus autem videns tanta
dei mirabilia obstupuit:
sed veritus proscriptione
si contra pontifices tem-
plorum ageret: et agnem
contra sententias defesa-
ret: vicarium ad sedendam
populi seditionem dereli-
quit. Ipse autem tristis
recessit eo quod filij sui resur-
rectione ea liberare non po-
tuit. Tunc aspasius vica-
rius iussit in conspectu om-
nium ignem copiosum acce-
di: et eam in medio iacta-
ri. Quod cum factum fuisset:
statim diuise sunt flammae:
et hinc atque illinc se-
diciosos populos exure-
bant. ipsam vero omnino
non contingebat incendium.
Ipsam autem in medio flamma-
rum expansis manibus
orantem iussit aspasius
gladio feriri: atque hoc ex-
itu roseo sanguinis sui
rubore perfusa christus
sibi sponsum et martirem
consecrauit. **I**n festo

sanctorum vincentij et
anastasi. **L**ectio prima:

Cum apud cesar-
augustanam ci-
uitatem: ut mul-
torum sinceritas et signa-
ta veritatis verba testatur.
datiano cuidam presidi
et gentili sacrilego seuen-
di in christianos rabies
aspirasset: et ad domini-
um imperatorum quod suorum
iussu potestatem se acce-
pisse gauderet: cum antequam
mordere posset velut canem
cum latrantem perpeffa fuisset
ecclesia: contigit episcopum
gloriosissimum
virum valerium: cum sancto vi-
centio quem gradus dy-
acomij sublimabat et per-
seuerantia boni deo caris-
simum fecerat: eius furor
priorum occurrisset: beati-
ores se in ipsa futuros con-
fessione credentes: si sta-
tim pro coquam coronam
virtutum suarum mentis fe-
stina deuotione rapiuissent.
Quos considerans datia-
nus in fide christi funda-
tissimos atque constantis-
simos: a veratione itine-
ris incepit fatigari: at

quod ab urbe memorata ad
ciuitatem valentiam post
se trahi suo precepit offi-
tio: ita ut summa pena car-
ceris. famis inopia stri-
dore catenarum manibus.
collo ceruicibus ferri po-
deri sustinentes: per om-
nes artus mortalia cor-
poris supplicia pateretur.

Ubi sunt **L**ectio ij.
Deus impijs oculis
presentari respiciens eos
vehementer expauit: quod
et corpore essent incolu-
mes: et mente constanter.
Et iratus custodibus di-
cebat. Quid istis indul-
gentiori pallo et largi-
ori potu propinastis?
Et mirabatur furore ce-
cis robustiores esse quam
deus pauebat: nascens
quod vincit se posse crederet
ab hijs quos fortes esse
et mente et corpore at-
tendebat. Interea iam con-
fusus in animo fugebat
audaciam et quasi ad-
timidos vox eius infla-
ta: sic incipit. Quid a-
gis inquit tu valerij qui
sub nomine religionis
contra principes facis.

Hec autem dicebat episcopus
cristo credens quod ceteros
facile superaret: si cum
qui caput esset ecclesie
superasset. Sed deus fe-
cit eum a minori hoc est
a dracono superari: ut ad-
uerteret: quid dicturus
esset ille qui in capite sa-
cerdotij erat. cum etiam eu-
leuta eius qui haberet
minoris officij ministeria
superasset. **L**ectio tertia:

Sicut cum quasi
fortiorem se esse ex-
istimat: iudiciaria predi-
tus potestate: et quasi ex
superiori parte verare ce-
pisset episcopum de domi-
no ihesu christo que sunt cre-
denda cum mansuetudine
respondentem: feruens spiritu
prorupit in hanc vocem
beatus vincentius et ait
episcopo. Quid sub mur-
mure verborum mansuetor-
um superbum alloqueris?
Exclama potius et incre-
pa istum infidelem non cri-
sticolam: ut contrita rabi-
es que contra suum dominum
latrat: ipsa vocis auctori-
tate frangatur. Datianus
tunc iniuratum dum se

sentat ingemuit: et ad of-
fitui cū furore ait. Amo-
uete episcopū valerium:
et hunc vincentiū appli-
cate: qui rebelli aīo pūis
in contumeliā publicā
venit. Cumq; esset i eius
conspetu applicatus ait
Admouete eum ad cauleū
et membris distendite: et
toto corpore dissipate. At
vbi leuatus est: et extēsus
ait ad eū datianus. Vin-
centi: vbi istud miserabile
corpus tuū cōspicis? At
ille respondens ait. In sub-
limibus ago: et istos pūi-
apes tuos in huius seculi
potestate fidentes altior
descriptio. *Lecho quarta:*

Datianus dixit. Pul-
lum erit tormento-
rum genus quod tuum
pretereat corpus. Beat⁹
vincentius respōdit. Hoc
est quod semper optau:
nemo michi amabili⁹:
nemo michi familiarior
te est. Tu solus ad voti
mei concordas. Tūc ad-
hiberi ei vngulas precepit
et flammās. Quod cum
fieret: putabat eum sibi
verba humilia respōsuri.

Cui vir dei vincentius di-
xit. Hec est gloria noīis
xpīstīam. Vberiorē mi-
chi prestis gloriā: cū
exquisita et acerbiora to-
menta tecū fuerint supā-
ta. Paratus sum xpīstī
seruus ad omnia: vt dū
deuotionem meā pūis
in corpore acerbius ipse
pūiaris in mente. Cla-
mare datianus cepit: et i
tor:tores et carnifices su-
os ipō furore flagitare: vir-
gis. fustibus milites suos
cedere: et in ipōs amplius
descurrere. Dumq; adūsus
xpī seruū deuotissimū se-
uit: suos cepit ministros
diabolus cedere et lamare:
et eos qui in sua erant di-
tione vexare. *Lecho. v.*

Tunc vincentius
ait. Quid est dati-
ane? Si consideras dei
virtutem: ecce iam de ap-
partoribus tuis vidico.
Nam quod penam meā
existimas vindicta ē. Ad
hec martyris verba summa
voce datianus cepit ife-
mere: et rabido ore cum
dentium stridore anela-
re: vt ostenderet pfi dia-

le potius q̄ iusticia dei
martyrem lacerare. Toti-
demq; cessere carnifices
et fatigata torquentiū
manus: dum per latera
pendet: victa defecit. Ex-
palluit in torquentibus
vultus: ac sudoris mu-
lo liquefcentia membra
ta tabuerunt: anhelum
fessis pectus extabuit: vt
probarent seipos potius
inter sancti martyris tor-
menta torqueri. Ipīus
quoq; datianus faties mim-
o pallore turbata: et qua-
si amens effecta: cōfusus
oculis cepit esse deiecta.

Unciant *Lco. vi.*
a custodibus et
facta et dicta dationo.
Que audiens datianus
exanguis effectus ac pal-
lidus: et ipse sibi male cō-
sci⁹: in se cepit sentire
supplicia que in dei fa-
mulū seuebant. Et qm̄
ex ore fallentis ratio egre-
ditur: vt auctorem pūi-
at falsitatis: tandem vor-
vra et si inuita simpli-
citāte prorupit. Et quid
ait huic amplius facie-
mus qui sumus i oībus

quecūq; fecimus vic hī.
Transferatur ad lectulū:
stramentisq; molliorib:
fulciatur. Nolo eū glo-
rioforem facere si inter
tormenta defecerit. Ifer-
tur ad lectulū gaudentiū
manibus et letantiū hu-
meris: qui corpus eius
omne lamarent: cum ho-
nore portatur: necnō eti-
am corū qui in ipius fu-
erant grassati supplicijs:
obsequijs vtitur baiuloz
Probatus dei famulus e-
tiam inimicorum meruit
seruitutem. Statimq;
vt est in lectulo positus:
orans perrexit ad domniū
perfectam secum martiri
baiulans palmam. Quē
ideo continuo xpīstus. ac
cepit ne diceret eum dati-
anus sua miseratione ser-
uatum. *Pro scō anastasi*

Ostq; *o. Lco. vii.*
imperator: infidelis
sibi non disparem prin-
cipem: et alios nōnullos
ad interficiendū dei mar-
tyrem anastasiū: et pluri-
mos alios xpīanos capti-
uos transmisit. Qui mā-
datis obsequentes beati

anastasiū cū alijs fere sep-
tuaginta xpicolis extra
villam bethsalces: i qua
erat carcer: extractos iux-
ta flumiū preceperunt ex-
poni: ac deinde omnes si-
gillatim inter quos et su-
pra dictos duos xpicolis
qui et vinctum ab euntē
cesaream beatum anastasiū
comitati fuerant iusserūt
spectante xpi martyre res-
tibus suffocari. Et singu-
lo quoque eorum interem-
pto: beato anastasio dice-
bant. Quare vis sic vni-
horū male perire: et nō
potius vt vinas acquies-
cere imperatori et acceptis
honoribus sicut vnus no-
strum in palatio esse: vt
neque huius vite dulcedi-
ne frauderis: nec acerbē
mortis fato interim pre-
cipiaris? At xpisti victo-
riosissimus martyr velut
iam sui desiderij compos
omnipotenti deo gratias
offerens: ad hoc respondit.
Pro xpisti equidē amo-
re a vobis membratum
concedi optauerā. Verū
si huiusmodi quem et
vos minamini obitus me

commanet: gratias deo
meo meritaustis repli-
co: qui me suorum marti-
rū participem glorie di-
gnatus est facere tū par-
uo supplicio. *Lectio. viii.*

In diebus gloriosis-
simus dei martyr be-
atus anastasiū transito-
ria vita huiusmodi ter-
mino limitata voti com-
pos. gaudij plenus. inmar-
cessibili brazio coronatus:
ad verum eternamque vitā
que xpīs est meruit per-
uenire. At postquam eū suf-
focauerunt: preciosissimi
caput eius absciderunt.
Demū bullam accipien-
tes que vinctulis superre-
serat imperatori secū de-
uerunt. Sellarius ita-
que qui vt prelibatum est
xpianus atque custos car-
ceris aderat corpus beati
martyris vt cognoscibile
esset semotiū voluit collo-
care: sed hoc questiona-
rij hebrei scilicet existētes
nimis permiserūt. Co-
gnoscentes vero filij iesū
dim transiti gloriosissi-
mū martyris puerque cor:
quia cum ipse ad marty-

riandū duceretur: prese-
tes affuerant: precipiti
tramite illuc statim con-
currebant superspectisque
eius manibus cum reco-
gnoscentes maximū po-
dus argenti prefatis que-
stionariis clanculū obtu-
lerunt. At ipi eius post-
ea deferendi corpus licē-
tiā prebuerūt. *Lectio. ix.*

Sequenti igitur noc-
te quidam mona-
chus de cenobio beati ser-
gij martyris comitatibz
pueris filiorū iesū: et
quibusdam monachis
qui ibidem aderant ad
tollendum sacratissimū
corpus secretissime venit.
Cumque illuc venisset inuenit
quidem canes iterfectoz
corpora comedentes. cor-
pus vero beati anastasi
seorsum iacens penitus
intactū. Preciosa em in
conspetu dñi: mors sac-
torū eius et custodit oīa
ossa eorum vni ex hys
non conteretur. Corpus
igitur beati martyris in-
uolutum preciosis linthe-
is a filijs iesū datis de-
uerunt: atque i monastē-

no beati martyris sergij
posuerunt. Victoriosum
igitur martyr dei anasta-
sius vicesima secunda ia-
nuarij die anno pūssimū
erachij impij decimo septi-
mo: sui agomina grat-
ter suscepit pro nomine
dñi nri ihū xpī. Qui cū
patre et spiritu sancto vi-
uit et regnat in secula se-
culoz amē. *In festo*

*sancte emerentiane vir-
ginis et mris. Lectio prima.*

Emerētia autē
que fuerat collac-
tanca bte agne-
tis virgo sanctissima: li-
cet cathacumna cōstanter
intrepida contra seueres
astabat immobilis et i hys
verbis exprobrabat eos.
Superflui miseri caduci
atque atrocissimi: deum
dominū qui in celis est
contempnitis omipo-
tentem et colentes eū oc-
cidistis: et pro defensione
lapidum quos adoratis
et colitis innocentes ho-
mines in gulastis. Idē
et hys similia dū turbis
furentibus diceret lapi-
data est ab eis. Et oris

iuxta sepulchri agnetis
beatissime emisit spiritū
Non dubiū est quoniam in
suo sanguine sit baptiza-
ta que pro defensione in
thecae dum confiteretur
domini mortem consti-
ter accepit. Eadē demq;
hora fit tremotus vehe-
mentissimus. et cū minū
esset celi serenitas: tante
choruscationes tantaq;
fulgura et tonitrua celi
terunt: vt pars maxima
insanū populi expiraret.
Vnde factum est vt nullū
penitus creto aduentu-
bus ad sepulturam sanc-
torum aliquas molestias
eritaret. Vementes au-
tem parentes beate agne-
tis cū sacerdotibus ne-
cte: abstulerunt corpus
sancte virginis emeren-
tiane: et sepelierunt il-
lud in confinio agelli be-
atissime virginis agnetis

In cōuersione sancti
pauli. Ad matut. iurat.

Laudemus deum nostrum
In cōuersione doctoris ge-
tium. *Ps. Vemte. vnu.*

Dector: egregie
paule mores
instrue et men-
te polim nos
transfere satage donec p-
fectum largiatur: euacu-
ato quod ex parte gerim

Sit trinitati sempiter-
na gloria hono: potestas
atq; iubilatio i vni-
tate cui manet imperiū: ex tūc
et modo per eterna secula.

Amen. *Ad noctur. a.* Qui
openitus est petro. cū reliq;
an. *ps. 8. a. & sic infra i alia
festiuitate. Antiph. vero
dicuntur omnes absq; &
ficulis in fine. Antiph.*

Qui operatus est petro in a-
postolatium operatus est et
mihi inter gentes et cogno-
uerunt gratiam que data est
mihi a ipso domino. **Ps.** Celi
enarrant. **Cū reliquis ps.**
de apostolis. a. Scio cui
credidi et certus sum quia
potens est depositum meum ser-
uare in illi die iustus iudex
Ant. Mihi uicere christus
est et mori lucrum gloriæ me
oportet in cruce domini mei
ihesu christi. **V.** In omni terra.
R. Et in fines orbis. **Ltō. i.**

Saulus adhuc spi-
ritus inuicem et
cedis in discipulos domini:
accessit ad principem sa-
cerdotum et petiit ab eo
epistolas in damascum
ad synagogas: ut si quos
inuenisset huius uie viros
ac mulieres: vinctos per-
duceret in iherusalem. Et
cum iter faceret: contigit
ut appropinquaret da-
mascum. Et subito circa
fulsit ei lux de celo: et ca-
dens in terra audiuit vocem
de celo dicentem sibi. Sau-
le saule: quid me perse-
quens? Qui dicit. Quis
es domine? Et ille. Ego sum

ihesus nazareus quem tu
persequens. Durum est
tibi contra stimulum cala-
trare. Et tremens ac stu-
pens dicit. Domine quid me
vis facere? Et dominus ad eum.
Surge et ingredere ciui-
tatem: et dicetur tibi quod
te oporteat facere. Qui
autem illi qui comitaban-
tur cum eo stabant stupe-
facti: audientes quidem
vocem: neminem autem
videntes. Surrexit autem
saulus de terra: apertisque
oculis nichil videbat. Ad
manus autem illius trahen-
tes: introduxerunt dama-
scum. Et erat ibi tribus die-
bus non videns: et non
manducauit neque bibit.

R. Qui operatus est petro
in apostolatium operatus est
et mihi inter gentes. Et co-
gnouerunt gratiam dei que
data est mihi. **V.** Gracia
dei in me vacua non fuit sed
gratia eius semper in me ma-
net. Et cognouerunt. **Ltō. ii.**

Erat autem quidam
discipulus dama-
sci nomine ananias. Et
dixit ad illum in visu dominus.
Ananias. Et ille ait. Ecce

ego dñe. Et dñs ad illū.
Surge ⁊ vade in vicū qui
vocatur rectus: et quere
in domo iude saulū noīe
tharsensem. Ecce enim o
iat: et vidit virū ananiā
nomine introeuntem et i
ponentem sibi manus vt
visum recipiat. Respon
dit autem anamas. Do
mine audiui multis de vi
ro hoc: q̄ta mala fecerit
sanctis tuis i iherusalem.
Et hic habet potestatem
a principibus sacerdotū
alligandi omnes qui in
uocant nomen tuū. Di
xit autem dñs ad eum.
Vade quia vas electiois
michi est iste: vt portet
nomen meum corā gen
tibus et regibus et filiis
israel. Ego enī ostendam
illi: q̄ta oporteat eū pro
nomine meo pati. **R.**
Bonū certamen certauī: cur
sum consummaui fidē seruauī
Ideoq; reposita est michi co
rona iusticie. **V.** Scio cui
credidi et certus sum quia
potens est depositū meū ser
uare in illū diē iustus iudex.
C. Ideoq; **Lectio. iij.**
Abiit anamas et

introuit in domū: et im
ponens ei manum dixit
Saul frater dñs ihesus
misit me: qui apparuit
tibi in via qua veniebas:
vt videas et implearis spi
ritu sancto. Et confestim
cecidit ab oculis eius
tanq̄ squame: et visum
recepit. Et surgens bap
tizatus est. Et cum acce
pisset cibum confortatus
est. fuit autem cum dis
cipulis qui erāt damasci
per dies aliquot. Et cō
tinuo ingressus in syna
gogas predicabat ih̄m:
quoniam hic est filius
dei. Stupebant autem
omnes qui eū audiebāt:
et dicebant. Nōne hic
est qui expugnabat in
iherusalem eos qui inuo
cant nomen istud? Et huc
ad hoc venit: vt vincos
perduceret ad principes
sacerdotum. Saulus au
tem multo magis cōua
lescebat et cōfundebat in
deos qui habitabant da
masca: affirmās quomā
hic est xp̄s. **R.** Reposi
ta est michi corona iusticie
Quam reddet michi dñs i

illū diē iustus iudex. **V.** Sa
o cui credidi et certus sū q̄
potens est depositū meū ser
uare in illum diē. Quam.

In secundo nocturno. an.

Tu es vas electionis sancte
paulē apostole predicator
veritatis in vniuerso mūdo.

an. Magis sanctus pau
lus vas electionis vere dig
ne est glorificandus qui et
meruit thronū duodecimū
possidere. **an.** Bonū certa
men certauī cursū consū
maui fidem seruauī. **V.** Cō
stitues. **R.** Demozel. **Ser**
mo sancti augustini epi.

Lectio. iij.

Adilectissim nobis
lectio de actibus aposto
lorū hec pronunciata ē:
vbi apostolus paulus ex
persecutore xp̄ianoz:
annūciator factus ē xp̄i.
Percutiens eū xp̄s ⁊ sa
nans: occidens et viuifi
cans. Occisus agnū a
lupis: et faciens agnū de
lupo. Predictū enim erat
in preclara prophēcia: cū
iacob patriarcha benedice
ret filios suos: presentes
tangens: futura prospici
ens: predictū erat quod

in paulo contigit. Erat
autem paulus sicut ip̄e te
statur de tribu beniamin
Cum autem iacob bene
dicens filios suos venis
set ad benedicendū bema
min ait de illo. Beniamin
lupus rapax. Quid ergo?
Lupus semper rapax? Ab
sit. Sed quid? **an.** Mane ra
piet predam: ad vesp̄am
diuidet escas. **an.** Hoc in apo
stolo paulo impletum est:
quia et de illo dictū erat.
Jam si placet audiamus
illū mane rapientem: et
ad vesp̄as escas diuiden
tem. **an.** Mane et vesp̄e po
sita sunt pro eo: ac si dice
retur: prius et postea. Sic
ergo accipiamus. Prius
rapiet predam postea di
uidet escas. **R.** Tu es vas
electionis sancte paulē apo
stole predicator veritatis i
vniuerso mūdo. Per quem
omnes gentes cognouerūt
gratiam dei. **V.** Intercede p
nobis ad deū qui te elegit.
Per quem. **Lectio. iij.**

Atendite raptorē.
Saulus iquit ac
ceptis epistolis a principi
bus sacerdotū: ibat vt vbi

cūq; inueniret xpianos:
ad sacerdotes attraheret:
et adduceret utiq; pumi
endos. Ibat spirans et an
helans in cedes. Illic est
mane rapiens. Nam et
quando lapidatus est the
phylus primus martyr
pro xpi nomine: eunden
tius aderat et saulus. Et
sic aderat lapidantibus ut
non ei sufficeret si tantū
suis mambus lapidaret.
Ut em̄ esset reus in oīm
lapidantiū mambus: ipse
omniū vestimenta serua
bat: magis sciens om̄s
adiuuando: q̄ suis ma
mbus lapidando. Audi
uimus mane rapiet: vide
amus ad vesperam quali
ter diuidat escas. Voc
xpi de celo prostratus et
accipiens desuper iterdic
tum iam sciendi: cecidit
in faciem suam: prius p
sternendus postea erige
ndus. Prius percutiendus:
postea sanandus. Non
em̄ in illo postea xpūs vi
ueret: nisi occideretur in
eo quod antea male vi
uisset. **R.** Gratia dei sum
id quod sum. Et gr̄a eius

Ergo prostratus au-
dimus: Saule saule: quid
me persequens? Durum
est tibi contra humulum
calatrare. Et ille. Quis es
dñe? Et vox de super. Ego
sū ihūs nazarenus quem
tu persequens. Adhuc
in terra adhuc positus ca-
put in celo clamat. Et nō
dicebat quid persequens
fideles meos: sed quid me
persequens? Et ille. Quid
me mbes facere? Jam pa-
rat se ad obediendū: qui
prius sciebat ad psequē-
dū. Jam formatur ex per-
secutore predicator: ex lu-
po ovis: ex hoste miles.
Audit quid facē debeat.
Cecus sane factus est: vt
interiori luce fulgeret cor-
eius. Exterior lux ad tē-
pus subtracta est persecu-
tori: vt redderetur predi-
catori. Eo tamen tēpore
quo cetera non videbat:
ihxsum tamen videbat.

Ne magnitudo reuelationis
extollat me datus est michi
stimulus carnis mee angelus
sathane qui me colaphizat
propter quod ter domini
rogavi vt auferretur a me
et dixit michi dñs sufficiat
tibi paula gratia mea. **am.**

In illo mattheum.
tempore: Dixit sy
mon petrus ad ihesū. Ec.

Randis fiducia.
Petrus piscator: e-
rat diues non fuerat: ci-
bos manu et arte quere-
bat: et tamen loquitur cō-
fidenter dimissimus oia.
Et quia non sufficit tā-
tum relinquere: iungit
quod perfectū est. Et se-
cuti sumus te. fecimus
quod iussisti. quid igit^r
dabis nobis premij. Ille
suis autem dixit illis. A-
men dico vobis: q^d vos
qui secuti estis me: i re-
generatione cum sederit
filius hominis in sede ma-
iestatis sue: sedebitis i vos
super sedes duodecim. iu-
dicantes duodecim tribz
israel. Non dixit tantū
qui reliquistis omnia.
hoc enim et socrates fecit
philosophus: et multi
alij diuitias contemple-
runt: sed qui secuti estis
me: quod proprie apos-
tolorum est atq; creden-
tium. **Rz.** Sancte paulo

apostole predicator: verita-
tis et doctor gentium. Interce-
de pro nobis ad deum qui te
elegit ut digni efficiamur
gratia dei. *V.* Tu es vas e-
lectionis sancte paulo apo-
stole predicator veritatis.

Intercede. *Leto octava.*

In regeneratione cui
sederit filius hominis
in sede maiestatis sue: qui
et mortui de corruptione
surgent incorrupti: sede-
bitis et vos in solis iudi-
cantium et condemnabi-
tis duodecim tribus israel:
quia vobis credentibus
illi credere noluerunt. Et
omnis qui reliquerit do-
mum vel fratres aut sorores:
vel patrem aut matrem:
aut uxorem: aut filios
aut agros propter nomen
meum: centuplum accipi-
et et vitam eternam possi-
debit. Multi enim erunt
novissimi primum: et primum
novissimi. *R.* Damasci
prepositus gentis arethe re-
gis voluit me comprehen-
dere a fratribus per murum.
Submissus sum in sporta
et sic quasi manus eius in
nomine domini. *V.* Deus et pa-

ter domini nostri ihesu christi scit
quia non mentior. *Sbmiss.*

Deus iste *Leto. ix.*
cum illa sententia
congruit: in qua salvator
loquitur. Non veni mit-
tere pacem sed gladium.
Veni enim separare homi-
nem a patre suo et filiam
a matre et nurum a socru:
et inimici hominis dome-
stica eius. Qui ergo pro-
pter fidem et predicatio-
nem euangelii christi car-
nales affectus contemp-
serunt: et divitias atque
seculi voluptates: isti ce-
tuplum accipient: et vitam
eternam possidebunt. Ex
occasione huius sententie
quidam introducit mil-
le annos post resurrectio-
nem: dicentes nobis tunc
centuplum omnium rerum
quas dimisimus et vitam
eternam esse reddendam:
non intelligentes quod si
ceteris digna sit retribu-
tio: in uxoribus appare-
at turpitudine: ut quod una
pro deo dimiserit: ceti-
plum recipiat in futuro.
Sensus igitur iste est.
Qui carnalia pro salva-

toze dimiserit: spirituali-
a recipiet que compara-
tione et merito suo ita e-
runt: quasi si parvo nu-
mero centenarius nume-
rus comparatur. Unde
dicit apostolus: qui unum
tantum domum et vinum
proventus parvissimos
agros dimiserat. Quasi
nichil habentes et omnia
possidentes. *In festo*

secundum agnetis secundo oia di-
cuntur sicut in primo fel-
to. Ad matutinas et in
vesperis per de cori virginum
dicuntur. Leto prima.

Situr dum parietes
beate agnetis assi-
duis pernoctatio-
nibus vigilarent ad tu-
mulum eius: vident in me-
dio noctis silentio exer-
citum virginum: que omnis
auro textis cykladibus
indute cum ingenti luce
preterbant. Inter quas
vident beatissimam agne-
simili veste fulgentem:
et ad dexteram eius agni-
muc candidiorum. Hec
itaque dum viderent parie-
tes eius: et qui simul a-
derant stuporem mentis

inveniant. *Leto secunda.*

Et beata agnes ro-
gat sanctas virgi-
nes parumper gradum
figere: et stans parietibus
suis dixit. Videte ne me
quasi mortuam lugeatis:
sed congaudete michi et
congratulamini: quia
cum hijs omnibus lucidas
sedes accepi et illi sunt nunc
in celis quem in terris
posita tota animi inten-
tione dilexi. Et his dic-
tis pertransiit. Et hec vi-
sio publice ab omnibus
qui viderant quotidie
diffundebatur. *Leto. iii.*

Actu est autem ut
post aliquantos an-
nos ad constantiam co-
stantiam augusti filiam:
hoc factum ab hijs qui
viderant narraret. Erat
autem ipsa constantia re-
gina virgo prudentissima:
sed ita obessa vulneribus:
ut a capite usque ad pedes
nulla membrorum pars
libera remansisset. Accep-
to autem consilio spe re-
cuperande salutis: venit
ad tumulum martyris noc-
te. Et licet pagana tamen

cedula animi intentione
preces fundebat. **Lco. iii.**

QUOD cum faceret: re-
pentina somni sua-
mitate corripitur. Et videt
per visum agnem beatissi-
mam taliter sibi monita
proferentem. Constanter
age constantia: et crede do-
minū ih̄m xpm filium dei
esse saluatorem tuū: per
quem modo consequeris
omniū vulnerum que in
tuo corpore pateris sanita-
tem. Ad hanc vocem con-
stantia euigilat sana: et sic
sana: ut nec signū in eius
membris alicuius vulne-
ris remaneret. **Lectio. v.**

Beuersa igitur con-
stantia ad palatium
sanissima: facit gaudium et
patri suo augusto et fratri-
bus suis imperatoribus.
Conuocatur ciuitas tota:
fit leticia militibus et
primatibus: atque omni-
bus audientibus hec. In
fidelitas gentium confunde-
batur: et fides dominica
letabatur. Interea patre
et fratres augustos roga-
bat: ut basilica beate ag-
netis construeretur: et

sibi illic mansoleū collo-
cam precepit. Cucurrit
hec opinio ad omnes:
quia quotquot credentes
ad eius tumulū venisset:
saluabantur quacumque
fussent infirmitate detē-
ti. Quod facere christum
nullus dubitat: usque in
hodiernū diem. Perseue-
rauit autem constantia
augusti filia in virgini-
tate: per quam multe vir-
gines et mediocres et no-
biles et illustres sacra vela-
mina susceperunt. **Lco. vi.**

Quia fidelis mortis
dampna non pati-
tur: usque in hodiernū diē
multe virgines romane
agnem beatissimā quasi
in corpore manentem at-
tendunt: et eius exēplo
agentes viriliter itegre
perseuerant: credentes si-
ne dubio quod perseuerantes
perpetue victorie palmā
acquirant. Hec ego am-
brosius seruus xpi. diuini
in voluminibus diuini
inuenissem scripta: non
sum passus infructuoso
silentio tegi. Ad honorem
igitur tante martyris si-

cut gesta eius agnouimus
scripti: et ad edificationem
vestram o virgines xpi.
tertiū passionis eius cre-
didi delinendum: obsecrans
charitatem spiritus sancti:
ut labor noster in vestra
imitatione fructum in con-
spectu dñi valeat inuenire.

**Si festi sancte agnetis
secundo venit i dñica
fit officium de dominica ad
commemorationem de festo.**

**In festo sancti ignatii
epi et martiris. Le pma:**

Empore trauam i-
peratoris: tercus
in christianos persecutio-
nis impetus ebulluit. Sub
qua clemens papa roma-
nus in mare precipitatus
est: ubi in templo diuini-
tus sibi preparato: mani-
bus angelicas decenter
meruit tumulari. Tunc
et simon filius cleophae
discipulus xpi iherosoli-
morū episcopus: crucifi-
xus est pro nomine eius.
Ignatius quoque beatissi-
mus antiochenus episco-
pus: romā adductus et
bestis traditus: glorio-
sū suscepit martirium.

436
Hic matris dei et iohanni
euangeliste deuotis scri-
psit epistolas: et ab eisde
responsivas non minus
gloriosas recepit: que se-
natim hic inferius subseri-
buntur. **Lectio secunda.**

Iohanni sancto se-
mori suis ignatius:
et qui cum eo sunt fratres.
De tua mori dolemus gra-
uiter allocutionibus et co-
solationibus tuis roborā-
di: si tua absentia proten-
datur: multos delituit.
Properes igitur venire:
quia credimus expedire.
Sunt et hic multe de no-
stris mulieribus: mariā
ih̄m videre cupientes: et
quotidie a nobis ad vos
discurre volunt: ut eā
contingant. et vbera eius
tractent que dñm ih̄sus
aluerunt: et quedam se-
cretiora eius percuncten-
tur. Ipsa ei mariā et salo-
me quam diligis filiā an-
ne iherosolymis quique
mensibus apud eam co-
morans: et quidam noti
eius referunt eandem ma-
trem dei omniū gratiarū
habundam: et omnium

virtutum fecundam. Et
ut dicunt in persecutiom-
bus et afflictionibus est
hilaris. in penurijs indi-
gentijsq; non querula: i-
urantibus grata: et mo-
lesca letatur. **Disce** et af-
flictis coafflicta condolet:
et subuenire nō pigrescit.
Contra Lēo tertia:
Contra pestiferos.
in pugna fidei disceptans
emtescit. **N**ostre noue re-
ligionis et penitentie est
magistra: et apud fideles
omniū operum pietatis
ministra. **H**umilibz qui-
dem est deuota: et deuotis
deuotius humiliatur. Et
mirum ab omnibus ma-
gnificatur: cū a phariseis
et scribis ei detrahatur.
Preterea et multi multa
referunt de eadem: tamē
omnibus per omnia nō
audemus fidem cōcedere.
nec tibi referre: sed sicut
nobis a fide dignis narra-
tur: in maria ihū: huma-
ne nature: natina sancti-
tatis angelice sociat. Et
hec talia excitauerunt vi-
scera nostra: et cogit val-
de desiderare aspectū hui-

si fas sit fari celestis pro-
digij et sacratissimi mō-
stri. Tu autem diligenti
modo disponas cum de
fiderio nostro et valeas
amen. **Lectio quarta:**
Iohanni sancto se-
mori suus ignatus.
Si licitum est michi
apud te ad iherosolime par-
tes volo ascendere: et vide-
re fideles sanctos qui ibi
sunt: preapue mariā ibi
quam dicunt vniuersis
admirandam et cunctis
desiderabilem. Quē enī
non delectet videre eam
et alloqui: que verū dei
de se peperit: si nostre sit
fidei et religionis amica.
Similiter et illum vene-
rabilem iacobum qui co-
gnominatur iustus quē
referunt xpo ihū simili-
mū facie. vita et modo cō-
uersationis: ac si eiusdem
uteri frater esset gemellus.
Quem dicunt si videro
video ipm ihm: secundū
omnia corporis eius lim-
amenta. **P**reterea cetos
sanctos et sanctas. **N**on
quid moror: cur detineor:
Hone preceptor propem-

re me iubeas et valeas
amen. **Lectio quinta:**
Cristifere marie
suus ignatus. **N**e-
ophitum iohannisq; tui
discipulum confortare
consolari debuemas: de ille
su enī tuo percepi mira di-
ctu: et stupefactus sū ex
auditu. **A**te autem que
semper ei fuisti familiari
coniuncta: et secretorum
eius conscia: desidero a-
mmo certior fieri de au-
ditis. **S**cripsi tibi etiam
alias: et rogaui de eisdem.
Valeas et neophiti qui
mecū sunt ex te et per te
et in te confortentur amē.

Ignatio Lēo: vj:
Dilecto discipulo
humilis ancilla xpisti
ihū. De ihū que a iohā-
ne audisti et didicisti ve-
ra sunt. **I**lla credas: illis
inhereas: et xpianitatis
votum firmiter teneas:
et mores et vitam voto
conformes. **D**emam au-
tem vna cum iohanne te
et qui tecum sunt visere:
sta et viriliter age in fide:
nec te cōmoueat persecu-
tionis austeritas: sed va-

leat et exultet spūs tuus
in deo salutari tuo amē.
Atale Lēo: vij:
Sancti ignatii epis-
copi et martyris qui ter-
tius post beatum petrum
apostolum antiochenam
rexit ecclesiam. **Q**ui per-
secutione trariam damp-
natus ad bestias romam
vinctus mittitur: vbi pre-
sente triano circū seden-
te senatu: pilis plūbeis
scapule eius contuse pri-
mum: deinde latera eius
dilamata et lapidibus
asperis confrita: post
expulse manus eius et
igne replete: papyro ole-
o infuso et accenso: late-
ra eius adusta: post sup-
carbones paumento as-
persos: vbi sancte plante
eius steterunt. **P**ost lec-
tū flammantem: post
dorsum eius ungulis dis-
cussum et laceratum. post
aceto et sale plagis eius
peressufis: post vinculis
ferreis beata membra as-
tricta: et pedes eius in
ima carceris ligno con-
clusi: vbi tribus diebus
et tribus noctibz panē

non comedens et aquam
non bibens māsit. **Le. 10.**

Edente vero **viii.**
traiano in amphi
theatro occurrente omni
um turba romanorum:
ligatus duobus leomb;
obicitur. Cumq; proiec
tus bestias rugientes au
dret: ardore paciendi a
it. Vni romani qui hoc
certamen spectatis: non
sine causa laboravi: non
propter prauiutatem hec
patior: sed propter piete
tem. frumentum enim
expressi sum dentibus be
stiarum molar: ut pams
mundus iuveniar. **Le. 10.**

Ecce autem illo di
cente: accurrunt
ad eum leones et ex vtra
q; parte super eum incedē
tes praefecerunt eum
tantummodo: et carnem
eius non tetigerunt: ut
reliquis eius tutio esset
romanorum et magne
vrbi: in qua beatus petrus
crucifixus est: paulus de
collatus: honestissimus la
pidatus. Passus est au
tem beatus episcopus
et martyr ignatius a cō

sulatu traianum et marcelli
kalendis februarii. Re
liquie vero corporis eius
a fratribus: qui eū usq;
ad martirium deduxerunt
antiochiam relate iacent:
extra portam dimiticam
in cimiterio ecclesie: qui
todecimo kalendas ianu
arii delate. **Le. 10.**

[Faint, mostly illegible text in the right margin, likely bleed-through from the reverse side.]

In p[re]sentatione be-
te marie. et circumcisi-
onis eius. **Incipit**
euangelium secundum mattheum.

Ecce venit ad te
plum sanctum
suum domina-
tor dominus.

Gaudere et letare syon occurrens
deo tuo. *Ps. Venite. ym.*
Quem terra pontus ethæ.
In primo nocturno. an.
Benedicta tu in mulieribus
et benedictus fructus ventris
tui. *Ps. Dñe dñs nr. An.*
Sicut myrra electa odore
dedisti suauitatis scilicet dei
gemitur. *Ps. Celi enarrant.*
an. Ante thorum huius vir
ginis frequentate nobis dul
cia cantica dragmatis. *Ps.*
Domini est terra. *V. Spe*
cie tua et pulchritudine tu
a. *R. Intende prospere pro*
cede et regna. *Sermo scilicet*
augustinus epi. Lectio. i.
Ecce olim predictus
est. Mater syon di
cet homo: et homo natus
est in ea: et ipse fundavit
eam altissimus. O omni
potentia nascentis. O ma
gnificientia de celo ad ter
ram descendantis. Adhuc
in utero portabatur: et
ex utero matris a iohanne
baptista salutabatur. In
templo presentabatur: et
a symeone sene famoso et
annoso: probato: corona
to: cognoscebatur. Tunc
cognovit: tunc adoravit:

tunc dixit. Et nunc dñe
dimitte seruum tuum in pace:
Quia viderunt oculi mei
salutare tuum. Differeba
tur exire de seculo: ut vi
deret natum per quem con
ditum est seculum. Agno
uit infantem senex: fac
tus est in puero puer. In
nouatus est in etate: quia
plenus erat pietate. Ro
go vos fratres charissimi:
quid iste senex symeon:
quam magnitudinem scie
tiebat in paruo? Quod vi
debat mater portabat: quod
intelligebat mundi regem
bat. Ipse ferebat et christus
regebat. Symeon senex
ferebat christum infantem:
christus regebat symeonem in
senectute. *R. Adorna th*
alam tuum syon. Et suscipe
regem christum quem virgo co
cepit virgo peperit virgo
post partum quem genuit
adoravit. *V. Inducere vesti*
mentis glorie tue ciuitas
sancta. Et suscipe regem christum.
Quid ergo *Lectio. ii.*
dixit symeon? Au
dite. Nunc dñe dimitte
seruum tuum in pace. In pa
ce in qua: quam commen

daturus es discipulis tuis
dicens. Pacem meam do
vobis: pacem relinquo
vobis. Dictum enim fu
erat ei a dño: quia non gu
staret mortem nisi vide
ret christum dominum natum.
Natus est christus. Ille ve
niebat: et iste ibat. Sed
nisi veniret ille: iste ire
nolebat. Jam senectutis
matura excluderebat: sed
sincera pietas detinebat.
At ubi natus est christus
at ubi eum manibus ma
tris portatum vidit et di
uinam infantiam pia se
nectus agnouit: accepit
eum in manibus suis et
dixit. Nunc dimittis do
mine seruum tuum in pace.
Impletum est desiderium
senis: in mundi ipsius
senectute. Ipse ad senem
venit: qui mundum inuete
ratum inuenit. In isto
quidem seculo diu esse
nolebat: et christum in hoc
seculo videre cupiebat:
cantans cum propheta
et dicens. Ostende nobis
dñe misericordiam tuam:
et salutare tuum da nobis.
Denique ut noueritis ita

esse: istius leticiam conclu
sit dicens. Nunc dimittis
dñe seruum tuum in pace:
Quia viderunt oculi mei
salutare tuum. *R. Post*
quam impleti sunt dies purga
tionis marie secundum legem
moysi tulerunt iherosolimam
ut sisterent eum
dño. Sicut scriptum est in
lege dñi quia omne masculi
num adaperiens vuluam fac
tum dño vocabitur. *V. Ob*
tulerunt pro eo dño par
turrum aut duos pullos co
lubarum. Sicut scriptum
est in lege dñi. *Lectio. iii.*
Ecce sunt testioma
nia dñe ihu. ante
quam tibi sternerentur fluctus
maris: campi cederent in
peranti. antequam ventus te
uibente filiusset: mortui
te vocante resurrexissent:
sol te moriente palluisset:
terra te moriente tremuisset:
celum te ascendente patuisset.
Adhuc enim in ma
nibus matris portabaris:
et iam dñs orbis agnosce
baris. Vbiq; enim eis
christus dñs pulcher occur
rebat. Pulcher in celis
pulcher in terris: pulcher

in patre verbum pulcher
in matre caro et verbum:
pulcher in utero virginis:
vbi non amisit diuinitatē
cum suscepit humanita-
tem. Quia cū hic fuisset
et cum manibus portare-
tur letati sunt celi: gau-
si sunt angeli. Magos
stella direxit: adoratus ē
in presepio: cibaria man-
suetorum. Adoratus est
in templo puer xp̄istus.
A sene symeone gestatus
est in vlnis a quo ip̄e re-
gebatur. Pulcher ergo
xp̄istus in miraculis: i
flagellis: in sermonibus:
in verbis. Pulcher
non curans mortem: et
mortuos suscitans. Pul-
cher in ligno: pulcher in
celo: pulcher i sepulchro.
R. Obtulerunt pro eo do-
minno par turturū aut duos
pillos columbarū. Sicut
scriptum est in lege dñi. **V.**
Postq̄ autem impleti sunt
dies purgationis marie
secundum legem moysi tu-
lerunt illum in iherusalem
vt sisterent eum dño. Sic
scriptum est in lege. **In se-
cundo noct. a.** Specie tua

et pulchritudine tua intēde
prosperare procede et regna.
Ps. Eructant. **an.** Admi-
nabit eam deus vultu suo
deus in medio eius non cō-
mouebitur. **Ps.** Deus in
refugiū. **an.** Sicut letatū
omniū nostrum habitatio
est in te sancta dei genitrix.
Ps. fundamenta eius. **V.**
Adiuuabit eam deus vultu
suo. **R.** Deus in medio ei
nō cōmouebitur. **Lto. m.**
C Dis ergo fratres
carissimi nō ado-
ret: primum et nouissimū
intuū et finem alphas et
omnis inq̄ non adoret:
per quem aspirant dies:
et fugate sunt vmbre.
Natus est imperator vt
absolueretur p̄tōr. Sic
enī scriptū est. Infirma
mundi elegit deus: vt cō-
fundat fortia. Dñs enī
ih̄s xp̄s tribuit nobis
magnam sp̄m: p̄ carnē
quā suscepit: magnā
gratiam: magnā conso-
lationem. Natus ē q̄ nō
noueramus: lactatus ē
a matre: sicut quod no-
ueramus. Adcreatus est
a nobis quod hic habū

dat nasci et mori. Resur-
gere et eternū viuere
non hic erat: inuenit hu-
miles merces terrenas:
et terrestribus attulit pe-
grinas et celestes. Si ex-
p̄m̄scas o quisquis es
auditor mortis xp̄isti:
anna xp̄i resurrectionem.
Multi quidem contemp-
serunt humilem xp̄istū:
et non peruenierunt vsq̄
ad altitudinem xp̄isti.
Qui autem adorauerit
humilem inuenerunt ex-
celsū. Audiunt iudei et
dicunt. Hostis est xp̄s.
O iudei cecī si vestrum a-
gnouissetis: quare occidi-
stis? **R.** Symeon iustus
et timoratus expectans re-
demptionem israel. Et sp̄m
sanctus erat in eo. **V.** Re-
sponsū accepit symeon a
sp̄itu sancto non visurum
se mortem nisi videret xp̄m
dñm. Et sp̄u sanctus. **Lto. v.**
C Omnis quidem
suscepit circumci-
sionem: ablatus ipsam
circumcisionem. Susce-
pit figuram: impleturus
veritatem. Ip̄e quidē no-
bis legem dedit: sed in

qua fuit heliseus: quādo
mortuū filiū cuiusdā reli-
giose suscitauit. In ea fi-
gura data est lex. Hec au-
tem factum est. Nūciatus
est heliseo: mortuus est
infans. Dedit seruo suo
baculū et dixit illi. Vade
inquit et pone super pue-
rū et reuiuiscet. Accepit
seruus baculū: et posuit
super puerum et non sur-
rexit. Propterea iudei le-
gem accipere potuerunt:
vivere ex ea nō potuerunt.
O tu iudee audi. Multa
te si vis mutari: si nō vis
mutari in vetustate habes
dampnam. Noli amare
veterem tunicam. Pater
tuus crucifixus: tu odisti.
Ille manu: tu corde. Am-
bo facinus implestis. Dis-
plicet tibi quod fecit pa-
ter tuus. Audi qd̄ dicit
dñs tuus. Pater inquit
in me manens: ip̄e michi
mandatū dedit: quid di-
cam et quid loquar. Et
scio quia mandatū eius
vita eterna est. Si vbi
patris vita eterna ē: qui
loquebatur vita erat eter-
na. **R.** Responsū accepit

symeon a spiritu sancto non
visum se mortem: nisi vide
ret xpm dñm. Et benedixit
eum et dixit: nunc dimittis
dñe seruum tuum in pace. quia
viderunt oculi mei salutare
tui. *V.* Cum induceret pu
erum ihesum parentes eius
vt facerent secundū consue
tudinē legis pro eo et ipse
accepit eum in vlnas suas.
Et benedixit. *Lectio: vi:*
Quoniam ergo fecit ali
quid a se: quia non
est a se. Sed a quo ē? A
patre. Pater enim deus:
sed non de deo. filius au
tem deus sed de deo. Ideo
filius quia a deo gemitus
est: et semper filius sine
initio gentus et tamen
gentus. Et quomodo h
intelligatur audite. Ex
pectatis a me: audite p
phetam per me. Genera
tionem eius quis enar
rabit? Et tamen multa
dicimus de eius genera
tione: sed ea que de ma
tre est. Ceterū quomodo
natus est de patre i celo:
quis potest explicare: qd
potest enarrare et inuesti
gare. Teneamus nos ad

istam humanam natum
tatem: per quam dona
uit nobis deus gratiam
suam. Gratia inquit do
nata non merces reddi
ta. Qui creuit sanat.
Per ipsam leuat ruentē.
per ipsam curat egrotā
tem: per ipsam coronat
vincentem. *R.* Cū indu
cerent puerum ihm parentes
eius in templo vt facerent
secundum consuetudine:
legis pro eo accepit eum
symeon in vlnas suas et be
nedixit deū dicens. Nunc
dimittis dñe seruum tuum
in pace. *V.* Suscipiens sy
meon puerum in manibus
exclamauit dicens. Nunc
dimittis. *In tercio noct:*
ant. Gaude maria virgo
cunctas hereses sola inter
misti in vniuerso mundo.
Ps. Cantate dño. *i. an.*
Speciosa facta es et fuauit
in delicijs tuis sancta dei
gemitrix. *Ps.* Dominus
reg. *i. an.* Post partū vir
go inuoluta permansisti
dei gemitrix intercede pro
nobis. *Ps.* Cantate dño.
ij. V. Elegit eum deus et pre
elegit eum. *R.* In taberna

culo suo habitare facit eū.
Lectio sancti euangelij
secundum lucam:
In illo tēpore. Post
q̄ impleti sunt dies pur
gationis marie: secundū
legem moysi tulerūt illū
in iherusalem: vt sifteret
eum dño: sicut scriptū ē
in lege dñi. Et reliqua.
Omelia sancti ambrosij
episcopi. Lcō septima:
Ecce hō erat i ihe
rusalem. cui nomē
symeon: et homo iste iu
stus et timoratus expec
tans consolationē israel.
Non solum ab angelis
et prophetis a parentib'
et pastoribus: sed etiam
a senioribus et iustis ge
neratio dñi accepit tes
timoniū. Omnis etas
et vterq; sexus: vetuloz
miraculozū fidē astruit
Virgo generat. sterilis
parit. illud ut loquitur:
elizabeth prophetat. illa
quis adorat: in vtero clau
sus iohannes exultat. Vi
dua confitetur: iustus
expectat. Et bene iustus:
quia non suam sed po
puli gratiā requirebat:

cupiens et ipse corporee
vinculis fragilitatis ab
solui: sed expectans vi
dere promissum. Scie
bat enī quia beati oculi
qui viderent xpm dñm.
Et accepit eū in ma
nibus suis: et benedixit
deum et dixit. Nunc iquit
dñe: dimitte seruum tuum
in pace. Videte iustum
velut corporee carce mo
lis inclusum velle absol
ui: vt sic possit esse cum
xpo. Dissolui enī et esse
cum xpo: multo melius
est. *R.* Suscipiens ihesū
in vlnas suas symeon excla
mauit et dixit. Tu es vere
lumen ad illuminationem
gentiū et gloriā plebis tue
israel. *V.* Cum induceret
puerū ihm parentes eius
et ipse accepit eū in vlnas
suas et benedixit deum et di
xit. Tu es vere. *Lcō. viij.*
Qui vult ergo di
mitti veniat in tē
plum: veniat in iherusa
lem et expectet xpm dñm.
Accipiat in manib: ver
bū dñi: complectatur
velut quibusdam fidei
sue brachijs. Tūc dimittit

tetur. ut non videat mor-
tem: qui viderit vitam.
Vides vberem in omnes
dei gratiam generationes
diffusam et prophetiam
incredulis esse negatam
non in istis. Et benedixit
illis symeon: et dixit ad
mariam matrem eius. Ec-
ce positus est hic i ruiā
et in resurrectionem mul-
torum in israel. Ecce sy-
meon prophetat in ruiā
et in resurrectionem mul-
torum venisse dñm ihsū
xpm: ut iustorum in quor-
q; merita discernat et pro
nostriorū qualitate facto-
rū iudex verus et iustus
aut supplicia decernat:
aut premia. Et tuā ipsius
annam pertransibit gla-
dius. Nec littera docet nec
historia: ex hac vita ma-
riam corporalis necis pas-
sione ingrasse. Non enī
aīa sed corpus materiali
gladio transuerberatur.
Et ideo prudentiam ma-
rie: haud ignaram celestis
mysterij ostendit. **R.** Se-
nex puerum portabat puer
autem senem regebat. Quē
virgo concepit virgo peperit

virgo post partum quem ge-
nuit adoravit. **N.** Accipiens
symeon puerū in manibus
gratias agens benedixit do-
mini. **Quē virgo. Pro. 12.**
Quī enī est dei ver-
bum et validum
acutius omni gladio cu-
tissimo: penetrans usq;
ad diuisionem amnicę
spiritus artuiq; et medul-
larū: cogitationes cordis
et secreta scrutatur aīorū:
quia nuda et aperta sunt
dei filio omnia: quē con-
scientie secreta nō fallunt.
Prophetavit itaq; syme-
on: prophetauerat copu-
lata cōingio prophetauit
virgo. Debut et in
vidua ne qua aut puer
fio desset aut senis. Et
ideo anna et stipendius
viduitatis et moribus
talis inducitur: ut di-
gna plene fuisse credat
que redemptorem om-
niū venisse nuntiaret:
cuius merita cum alibi
descripserimus cum vi-
duas hortaremur hoc lo-
co quoniam ad aliq; p-
peramus: nō putamus
iteranda. Non oīsc

tamen annos octoginta
quatuor viduitatis ex-
pressit: quia et septem
duodecades et due qua-
drageme videntur sa-
crum numerū designare.
R. Gaude maria virgo
cunctas hereses sola intere-
misti que gabrielis archā-
geli dictis credidisti. Dū
virgo deū et hominem ge-
nuisti et post partū virgo
inviolata permansisti. **V.**
Gabrielem archangelum
credimus diuinitas te esse
affatū vterū tuū de spiritu
sancto credimus ipregna-
tum erubescat iudeus i felix
qui dicit xpm ex ioseph se-
mine esse natū. Dū virgo.
Gloria patri. **In festo**
la blasij epi et martyris
Ecce o prim-
genitū passio-
sancti blasij epi. **Q.** ml-
torū patior miraculo-
rum sub prelide agricola-
o: post diuinam celsionē:
post carcerem atq; deinde
in ligno suspensionem:
vbi pectinibus ferreis: car-
nes eius dirupte sūt: p-
iterum teterimū carcerē:

142
post diuersionem lacu vi-
de desuper vādens saluus
exiit. iubente inquisi-
mo iudice: capite ad ex-
tremū cum duobus pue-
ris truncatus: felicia reg-
na ita cum ipis igressus
est. Ipso autem adhuc a-
gōmante: septem mulie-
res beatissime que guttas
sanguinis eius preterflu-
entes de beatissimis pla-
gis corporis ipsius collige-
bant: deprehense q; essent
xpiane: post cinnamū ig-
nis: vbi plumbo super in-
fusa sunt: post pectines fer-
reos: quibus carnes carni
dirupte sunt: post creas-
tumcas et cādentes: no-
uissime sententia data:
gladio percussē datoq; p-
cio sanguinis: vitam me-
rebantur eternam. **In**
festo scē agathe virginis
et martyris. Ad math. i. i. i. i.
R. Egem virginū. **In p-**
mo noctur. an. In
genia sūt et spectabili genē
ut omnis parentela mea testa-
tur. **ps.** Beatus vir. **Ant.**
Sūma ingenuitas ista est
in qua xpi seruitus compro-
batur. **ps.** Quare fre. **An.**

an. Ancilla xpi sui ideo me ostendo seruilem habere personam. *ps.* Dñe quid multiplicati. *v.* Specie tua et pulchritudine tua. *Re.* Intende prospere pectus et regna. **A** tale *Leo prima:* sancte agathe virginis et martyris in sicilia ciuitate cathacenfi: sub quintiano procōsule imperatore decio. Qui fulans vir quintianus cupiens multifaria intentione ad eam pertingere: eo quod esset nobilissimis ortu natalibus: fecit eam artari: et eundam matrone nomine afrodise tradidit: que habebat nouem filias turpissimas: ut mutaret amicum eius. Que videns mentem eius immobilem: post triginta dies abiit ad quintianum et dixit. Facilius possunt facia moliri: et ferrum in plumbi molitione conuertere: quam ab intentione xpianiana mens istius puelle reuocetur. *Re.* Dum torqueretur beata agatha in mamilla grauiter: dixit ad iudicem. Impie crudelis et dure ty-

ramme non es confusus amputare in femina quod ipse in matre fixisti. *v.* Ego enim habeo mamillas integras intactas in anima mea quas ab infantia mea dño cōsecraui. *Impie. Lecho secunda:* **I**ussit igitur quintianus eam ad secretarium suum adduci: et sedens pro tribunali: beatissimam agatham interrogat. Cuius conditionis es? Agatha dixit. Non solū ingenua sum: sed expectabili genere ut omnis parentela mea testatur. Dixit quintianus beate agathe. Si ingenua probaris et nobilis: car moribus te seruile personam habere ostendis? Cui beata agatha respondit. Quia inquit ancilla xpi sum ideo me seruile ostendo habere personam. *Re.* Agatha letissime et gloriante ibat ad carcerem. Et quasi ad epulas inuitata agonem suū dño precibus commendabat. *v.* Nobilissimis ortu natalibus ab ignobili gaudens traheretur ad carcerem. Et quasi. *Leo tertia:*

Ergo in confessione xpiani fortissime que fidei sunt prosequeretur: iussit eam quintianus a lapidis cedi. Deinde constantius christum predicantem iussit ad carcerem trahi. Agatha autem letissime et gloriante carcerem intrauit: et quasi ad epulas inuitata: ita gaudens agonem suū dño precibus commendabat. Sequenti die iterum beata agatha aspectibus iudicis presentatur. Cum eam iussit in eculeo ingenti suspendi et torqueri. *Re.* Quis es tu qui uenis ad me curare vulnera mea. ego sum apostolus xpiani nichil in me dubites filia ipse me misit ad te. Quem dilexisti mente et puro corde. *v.* Nam et ego apostolus eius sum et in nomine eius te scias esse saluandam. Quem dilexisti. *In secundo noct. an.* Agatha sancta dixit si feras michi promissis audito xpi nomine mansuescant. *ps.* Cum inuocarem. an. Si ignem adhibeas rorem michi sal-

uificati de celo angeli nuntiabunt. *ps.* Verba mea. *An.* Agatha letissime et gloriante ibat ad carcerem et quasi ad epulas inuitata agonem suū dño precibus commendabat. *ps.* Domine dñs noster. *v.* Adiuuabit. *Leo quarta:* **T**unc post talia: beata agatha iudici respondit. Sicut qui uidet quem diu desiderauit: aut sicut qui inuenit thesauros multos: ita et ego delector in hys penis posita. Non enim potest triticum in horreum reponi: nisi si tecum fuerit fortiter conculcata et redacta in paleas: ita et anima mea non potest in paradisu dei cum palma intrare martyrii: nisi diligenter perfecis corpus meum a carminibus tuis attrahi. Iussa est deinde beata agatha in mamilla torqueri. Quam diu torti: fecit uideri impius abscondi. *Re.* Ego autem adiuta a dño perseuerabo in confessione eius qui me saluam fecit. Et cōsolatus est me. *v.* Gratias

ga curare et mamillam meam
in eo pectore restituere ipsius
in uero deum uiuū. Qui solo.

R. Gaudeamus omnes in
dño diem festum celebra-
tes sub honore agathe mar-
tyris. De cuius passione gau-
dent angeli et collaudant fi-
lii dei. **V.** Immaculatus do-
minus immaculatam sibi fa-
mulam in hoc fragili corpore
positam misericorditer conse-
crant. De cuius. **Lc. 10. ix.**
C. Omnis sanctum cor-
pus auferentes xpi
am populi: posuerunt co-
ditum aromatibus in se-
pulchro nono. Cuique col-
locaretur: venit quidam
iuuens sericus velatus
dutus: quem sequebatur
amplius quam centum pueri
albati et pulchri: et intro-
iuit ad locum ubi condieba-
tur corpus sancte virginis
et posuit ibi tabulam bre-
uem marmoream ubi scri-
ptum est. Adhuc sancta.
spontaneam. honorem deo
et patrie liberationem. Et
tandem ibi stetit idem iuue-
nis donec sepulchrum eius
cum diligentia clauderetur.
Et abscedens ulterius vi-
sus non est in tota prin-
cipia seculorum. Unde non
est dubium quod angelus

dei fuerit. Passa est au-
tem beata agatha nomis
februarii. Quintianus
autem post hoc iter arri-
piuit ut facultates beate
agathe inuestigaret. Ut
teneret omnes de paren-
tela eius. Qui dei iudi-
cio in medio fluminis in-
terit. **In cathedra sa-
ti petri. Ad matutinas
Inuitatorium.**
C. O es pastor omnium
princeps apostolorum
tibi tradidit deus clauis re-
gni celorum. **Ps.** Venite.
Q. Uodcumque vinculis
super terram strice-
rit erit in astris religatum
fortiter et quod resoluit
in terris arbitrio erit so-
lutum super celi radium in
fine mundi iudex erit se-
culi. **Gloria deo p. m. e.**
sa secula sit tibi nate de-
aus et imperium hono-
potestas sanctoque spui
sit trinitati salus in di-
uina per infinita seculo-
rum secula. Amen. **In
p. mo noct. an.** Beatus vir
qui in lege dñi mediatur
voluntas eius perm. in et di-
e ac nocte et omnia quælibet

faciet semper prosperabun-
tur. **Ps. p. m. an.** Beatus
iste sanctus qui confisus
est in dño predicauit pre-
ceptum dñi constitutus est
in monte sancto eius. **Ps.**
Quare fremuerunt. **an.**
Tu es gloria mea tu es sus-
ceptor meus dñe tu exaltas
caput meum et exaudisti me
de monte sancto tuo. **Ps.**
Dñe quid multiplic. **N.**
Amavit cum dñs et orna-
uit eum. **R.** Stola glorie
induit eum. **Epla prima
beati petri apli. Lc. p. ma:**
C. Etrus apostolus
ihū xpī electis
aduens dispersionis: po-
ti: galatie: capadocie: a-
sie: et bythime secundum
prescientiam dei patris
in sanctificationem spūs:
in obedientiam et asper-
sionem sanguinis ihū
xpī: gratia vobis et pax
multiplicetur. Benedic-
tus deus et pater domini
nostri ihū xpī: qui secun-
dum magnam misericordiam
suam regenerauit nos in
spem viuam: per resurrex-
tionem ihū xpī ex mor-
tuis: in hereditatem in

corruptibilem: et in con-
taminatam et imarces-
cibilem conseruatam in
celis: in vobis qui in vir-
tute dei custodimini per
fidem in salutem paratam
reuelari in tempore no-
uissimo. In quo exulta-
bitis: modicum nunc si
oportet contristari in va-
rijs temptationibus: ut
probatio fidei vre mul-
to preciosior sit auro quod
per ignem probatur: iue-
matur in laudem et gloriam
et honorem: in reuelatio-
nem ihū xpī: quem cum
non videntis diligitis: in
quem nunc quoque non
videntes creditis: creden-
tes autem exultabitis le-
ticia inenarrabili et glo-
rificata reportantes finem
fidei vestre salutem ani-
marum vestrarum. **R.** Sy-
mon petre antequam de nauis
vocarem te noui te et super
plebem meam principem
te constitui. Et clauis re-
gni celorum tradidi tibi.
N. Quodcumque ligaueris
super terram erit ligatum et in celis. et
quodcumque solueris super terram erit solu-
tum et in celis. Et clauis. **Lc. 11.**

Et qua salute exq̃
fierunt atq; serui
tati sunt prophete qui
de futura in vobis grati
a prophetauerunt: serui
tantes in quod vel quale
tempus significaret i eis
spiritus xp̃i: p̃mici
ans eas que in xp̃o sunt
passiones: et posteriores
glorias. Quibus reuela
tum est: quia non sibi
ipsis vobis autem immi
strabant ea: que nunc nū
ciata sunt vobis: per eos
qui euangelizauerunt vo
bis spiritu sancto misso
de celo: in quem deside
rant angeli prospicere.
Propter quod succincti
lumbos mentis vestre so
bri perfecte sperate in ei
que offertur vobis gra
tiam: in reuelatione ih̃i
xp̃i quasi filij obediētie:
non configurati priori
bus ignorantie vestre de
siderijs: sed secundū eum
qui vocauit vos sanctos:
vt et ip̃i sancti in omni
conuersatione sitis: qm̃
scriptum est. Sancti es
tote: quoniam ego san
ctus sum. **R.** Si diligis

me symon petre pascere oues
meas. dñe tu noli quia
amo te. Et animā meam
pono pro te. **R.** Si oport
uerit me mori tecum nō
te negabo. Et animam.
Et si **Lectio: t̃ia**
patrem iuocatis
eum qui sine personarū
acceptatione iudicat seculū
dum vniuersumq; opus:
in timore incolatus ṽri
tempore conuersamini:
scientes q̃ non corrupti
bilibus auro vel argento
redempti estis de vana ve
stra conuersatione pater
ne traditionis: sed p̃ci
oso sanguine quasi agni
incontaminati et imacu
lati ih̃i xp̃i: p̃recogniti
quidem ante constitui
tione mundi: manife
stati autem nouissimis
temporibus: p̃pter vos
qui per ipsum fideles estis
in deum qui suscitauit e
um a mortuis: et dedit
ei gloriam vt fides ṽri
et spes esset in deo. alias
vestras castificantes in
obedientia caritatis in
amore fraternitatis si
plici ex corde inuicē dili

gite attentius: renati nō
ē semper corruptibili:
sed in corruptibili p̃ ver
bum dei viui et perma
nentis. **R.** Tu es petrus
et super hanc petram edifica
bo ecclesiam meam et porte
inferi non preualebunt ad
uersus eam. Et tibi dabo
claves regni celorum. **R.**
Quodcūq; ligaueris super
terram erit ligatū et i celis
et quodcūq; solueris super
terram erit solutū et i celis.
Et tibi. **Sermo sc̃i augu
stini ep̃isopi. Lēo. iij.**
Institutio solemp
nitatis hodiernę
a senioribus nostris cathe
dre nomen accepit: ideo
q̃ primus apostolorum
petrus: hodie ep̃iscopatus
cathedram suscepisse refe
ratur. Recte igitur eccle
sie natalem sedis illius
colunt: quam apostolus
pro ecclesiarum salute
suscepit: dicēte domino.
Tu es petrus et super hanc
petram edificabo ecclesiam
meam. Petrum itaq; ec
clesie fundamentum no
minauit: et ideo digne
hęc fundamentū ecclesie

colit: supra quod ecclesi
a hęc edificij altitudo cō
surgit. Vnde cōueniēter
psalmus qui lectus est
dicit. Exaltent cum in
ecclesia plebis: et i cathe
dra seniorū laudent eum
Bene ergo cū deus i eccle
sia exaltam precipit: quia
dignū est vt fundamētū
in ecclesia honoretur: per
quod celum ascenditur.
Que natalis ergo cathe
dre hodie colitur: sacer
dotale honozatur officiū
Sibi hęc ecclesie prestat:
cum tantum necesse plus
habeant ecclesie dignita
tis: q̃tum sacerdotale of
ficiū plus honoris. **R.** Tu
es pastor omniū princeps apo
stolorū tibi tradidit deus
omnia regna mundi. Et ideo
tradite sunt tibi clauē re
gni celorum. **R.** Quodcū
q; ligaueris super terrā erit
ligatū et in celis et quod
cūq; solueris sup̃ terrā erit
solutū et in celis. Et ideo.
Om̃ Lēo quinta
autem solempnita
tem hanc ecclesie merito
religiosa obseruantia in
troduxerit: miror apud

quosdam infideles: unde
tam peritiosus error in
creuerit: ut super tumu-
los defunctorum cibos et
vina conferant: quasi ve-
re egressi e corporibus a-
nimae carnales cibos req-
rant. Epulas enim et re-
fectiones caro tantum re-
quit: spiritus autem et
anima his non indiget.
Preparare aliquis caris-
suis dicit quod ipse deuo-
rat. Quod prestat ven-
tri: imputat pietati. Cel-
sate ergo fratres ab hoc
gentili infidelitatis erro-
re. Animae autem sancte quae
in hoc seculo aut per vite
innocentiam pure sunt:
aut penitentie satisfactio-
ne purgantur: a saluato-
re nostro recipiuntur: et
cum eo esse credende sunt
secundum apostoli dic-
tum. Cupio dissolui et
esse cum christo. *R.* Ego pro-
te rogam petre ut non defi-
cias fides tua. Et tu aliqui
conuersus confirma fratres
tuos. *V.* Caro et sanguis
non reuelauit tibi sed pater
meus qui est in celis. Et
tu aliquando. *Lectio. vij.*

Anime ergo fratrum
parentumque nostro-
rum minime carnalibus
cibis delectantur. Offen-
di his magis possunt quam
delectari: si cum ille in
sacris sedibus maneat:
vos eas in terris esse cre-
datis. Cessate ergo ab
his erroribus: et sicut
scriptum est: que sursum
sunt sapite: non que super
terram ut superstitiones
fidei nostre contrarias re-
pudiantes: dum ea que
deo sunt placita facitis:
etiam vos cum christo
domino eternum esse possitis.
Quamuis autem solemp-
nitas festiuitatis hodie-
ne a nobis merito hono-
retur fratres charissimi:
quia domum natalem ca-
thedre columbus: episco-
patum petri apostoli ve-
neramur: tamen cum in
hinc quadragesime dies
hec solempnitas venerit:
facere cum nobis debet
sanctorum dierum reueren-
tia gratiorem. Bene enim
natalem cathedre inter
ipsa ieiuniorum iungit
nobis deus prestat ut

dies que erat prius inter-
penitentie: nunc sit sobrie-
tatis: que erat gulae: nunc
sit abstinentie: que erat
peccati: nunc sit sanctitati-
tis. *R.* Quem dicunt homi-
nes esse filium hominis dix-
erunt discipulis suis respo-
dens petrus dixit tu es christus
filius dei viui. Et ego di-
co tibi quia tu es petrus et
super hanc petram edificabo
ecclesiam meam. *V.* Beatus
es symon bariona quia ca-
ro et sanguis non reuelauit
tibi sed pater meus qui est
in celis. Et ego dico quia
tu es petrus. *Lectio sancti*

euangelij secundum mattheum.
In illo tempore: *xvi.*
venit ihesus in par-
tes cesaree philippi: et in-
terrogabat discipulos suos
dicens. Quem dicunt
homines esse filium homi-
nis? Et reliqua. *Omnia*

bti iheronimi presbyteri
Philippus. *Leo. vij.*
Iste est frater ihero-
dis de quo supra diximus:
tetrarcha ituree et traco-
nitidis regionis: qui in
honorem tyberij cesaris:
cesaream philippi que

minime paneas dicitur ap-
pellauit: et est in prouin-
cia phoenicis: imitatus he-
rodem patrem: qui in ho-
nozem augusti cesaris ap-
pellauit cesaream: que
prius turris stratonis vo-
cabatur: et ex nomine
filie eius lybia den trans
iordanem extruxit. Iste
locus est cesaree philippi:
vbi iordamis ad radices
oritur libani: et habet du-
os fontes: unum nomine
ior: et alterum dam: qui si-
mul iuncti iordamis nomen
efficiunt. Et interrogabat
discipulos suos dicens.
Quem dicunt homines
esse filium hominis? non
dixit quem me esse dicunt
homines: sed filium hominis:
ne iactanter de se querere
videretur. *R.* Petre amas
me: tu scis domine quia amo
te. Pasce oues meas. *V.*
Symon iohannis diligis
me plus hijs: tu scis domine
quia amo te. Pasce oues
meas. *Lectio octaua.*
Et nota quod ubique
scriptum est in ve-
teri testamento filius ho-
minis in hebreo scriptum

est filius adam. Illud q̄
q̄ quod in psalmo legi-
mus. filij hominū vīq̄
quo graui corde: in he-
breo dicitur filij adam.
Pulchre autem interro-
gat quem dicant homi-
nes esse filium hominis:
quia qui de filio hominis
loquuntur homines sūt
Qui vero diuinitatē illi
intelligunt: non homi-
nes sed dij appellantur.
At illi dixerunt. Alij io-
hannem baptistam. alij
heliam. alij vero iheremiā
aut vni ex prophetis. Illi
ro: quosdam interpretes
causas errorum inquirere
singulorū: et disputa-
tionem longissimā tenere
quare dominū nostrum
ihesum xp̄m: alij iohānē
putauerunt. alij heliam.
alij iheremiam. aut vni
ex prophetis: cum sit po-
tuerint errare in helia et
iheremia: quomodo ihero-
des errauit in iohāne di-
cens. Quem ego decolla-
ui iohannem ipse surrexit
a mortuis et ideo virtu-
tes operantur ī eo. Vos
autem quem me esse di-

citis? Respondens simō
petrus dixit. Tu es xp̄s
filius dei viui. **R**elegit
te dñs sacerdotem sibi ad
sacrificandū ei. hostiā laudis
V. Immola deo sacrificiū
laudis et redden altissimo
voti tua. Hostiā laudis.
Gloria patri. Hostiā lau-
Dixit. **Lectio. ii.**
lecto: attende: q̄
ex consequentibus textu
q̄ sermōnis: apostoli ne-
qua q̄ homines: sed dij
appellantur. Cum enim
dixisset: quem dicant ho-
mines esse filiū hominis:
subiecit. Vos autem quē
me esse dicatis? Illis qui
homines sunt humana
opinantibus: vos quem
me esse existimatis? Pe-
trus ex persona omnium
apostolorum profitetur.
Tu es xp̄s filius dei viui.
Deum viui appellat ad
distinctionem eorū deoz
qui putantur dij sed mor-
tui sunt: saturnū. iouem
venerem. minervam. libe-
rum: herculem. et cetera
pudolorum portenta signi-
ficans nec nominanda.
Respondens autem ih̄s

dixit ei. Beatus es simō
bariona: quia caro et sa-
nguis non reuelauit tibi:
sed pater meus qui est ī
celis. Testimonio de se
apostolo reddidit vicem.
Petrus dixerat: tu es chri-
stus filius dei viui. ih̄s
eodem recepit verā confes-
sio. Beatus es simon ba-
riona. Quare? Quia nō
reuelauit tibi caro et san-
guis: sed reuelauit tibi
pater meus qui est ī celis.
Quod caro et sanguis re-
uelare non potuit spiritus
sancti gratia reuelatū est
tibi. Ergo ex cōfessione
sortitur vocabulū: quod
revelatione ex spū sancto
habebat: cuius et filius
appellandus sit. Siqui-
dem bariona in lingua nra
sonat filius colūbe. **In**
festo sancte matthe apo-
stoli. Lectio prima:
Athanasius hebreice la-
tine dicitur donat:
et subaudiatur pro iuda
samoth. Iste enī in loco
eius duodecimū electus
est ab apostolis: cum pro
duobus fors mitteretur.
Iste sine cognomine so-

lus habetur. Cui datur e-
uangelij predicatio ī iu-
dea: cuius festa celebrant
sexto kalendas martias
fuit enim de septuaginta
discipulis vnus. **Alię duc-**
lectiones leguntur de ac-
tibus apostolor. Lcō. ij:
In dieb: illis. Ex-
urgens petrus ī me-
dio fratrum dixit. Erat
autem turba hominū si-
mul: fere centum viginti.
Vni fratres oportet impleri
scripturam: quam p̄dixit
spiritus sanctus per os da-
uid de iuda: qui fuit dux
eorum qui comprehendē-
runt ih̄sum: qui commu-
meratus erat in nobis: et
sortitus est sortem mini-
sterij huius. Et hic quidē
possessionem agri de mercede
iniquitatis: et suspensus
crepuit medius: et diffu-
sa sunt omnia viscera ei.
Et notum factū est omni-
bus habitantibus iherusa-
lem: ita vt appellaretur a-
ger ille lingua eorum a-
cheldemach: hoc est ager
sanguinis. Scriptum est
enī in libro psalmorum
fiat habitatio eius deser-

ta et non sit qui inhabi-
tet in ea: et episcopatum
eius accipiat alter. *Lcō.*

Portet ergo scia.
Ex hys viris qui
nobiscum sunt congrega-
ti: in omni tempore quo
intrauit et exiuit inter
nos dñs ihūs: incipies
a baptismo iohannis.
Vsq; in diem qua assup-
tus est a nobis: testem re-
surrectionis eius nobis
cū fieri vñū ex istis. Et
statuerunt duos: ioseph
qui cognominabatur bar-
sabas: qui cognomina-
tus est iustus: et mathi-
am: et orantes dixerunt.
Tu dñe qui corda nos h
hominū: ostende quem e-
legeris ex hys duobus v-
num: accipere locū mi-
sterij huius et apostolatus:
de quo preuaticatus est
iudas: vt abiret in locum
suū. Et dederunt sortem
eis. Et cecidit fors sup
mathiam: et annunera-
tus est cum vñdecim apo-
stolis. **T**res alie lectio-
nes de sermone cōi aposto-
lorum: et tres vltime de
omelia cōi corū leguntur.

*S*ciendū qd eo āno quo
bisextus ē festū scī mathie
nō celebrat eo die quo in
martyrologio scriptū ē: sed
i sequenti: et i vtroq; die de-
nūtiatur sexto kalendas
martyrū luna tñ pcedit in
cursu suo vt patet ex vñ
scī. Bisextū ferte martī te-
nuere kalēde. Postremoq;
die celebrat festū mathie.

In festo scōz quadra-
ginta martyru. *Lectio. p.*
Aud sebastē ar-
menie minoris:
quadraginta in-
itum tempore. lucam re-
gis sub prelide agricolao.
Qui post vincula et carce-
res creberrimos: post ce-
las lapidibus facies: mis-
si sunt in stagnū gelu
constricta corpora eorū
nocte dirumperetur. Vñ
autem de numero quadra-
ginta effectus pusillam-
inis refugit ad balneum:
et mor vt attigit calores:
statim resolutum reddi-
dit spiritū. Quod vidē-
tes ceteri: in laudem om-
nipotentis dei sancti spi-
ritus gracia confortati:
eruperunt. *Lectio secūda.*

Irea vero horā ter-
tiam noctis: resplē-
dit velut sol lumen fer-
uens super eos: et glacies
dissoluta est. Porro qui
eos custodiebant sopno
gramabantur. Clamici-
larius tantum solus vigi-
labat. Qui audiens eos
orantes: vidensq; tantā
lucem atq; glaciem reso-
lutam: respiciens vñde e-
orū ipsa lux haberetur: vi-
dit super sanctos coronas
descendentes: numero tri-
gintanouem. Cepit ergo
cogitare. Quadraginta
inquit sunt. vñus autē
corona vbi est. *Lcō. iij.*

Experge faciens ita-
q; clauicularius re-
liquos custodes: proiecit
vestimenta sua in facies e-
orū: et exiit in stagnū
clamans et dicens. Chri-
stianus sum. Adhuc autē
facto: impiissimū tyranni
satellites: inuenerūt cla-
uiculariū ipm commune-
ratum martyribus vñde
vñus ceciderat. Cūq; ve-
re fidelem cum comperis-
sent: eosdem omnes tra-
hentes ad littus: baculis

crura eorū confregerunt:
atq; ita crurifragio mar-
tyrū consummauerunt.
Omnia *Lcō. iij.*
Horū martyrum
sunt hec. Domitianus.
Eunocius. Sisimius. E-
radius. Alexander. Iohā-
nes. Claudius. Athana-
sius. Valens. Echanus.
Adeliton. Eodicius. A-
chacius. Iubianus. He-
lius. Theodolus. Cyrillus.
Flammus. Seuerianus. Cy-
rion. Valerius. Thudid.
Sacerdon. Priscus. Eu-
ticius. Smaragdus. Phi-
loctimō. Actius. Adicha-
lius. Lisimachus. Don-
Theophilus. Euticius.
Fantius. Aggus. Leon-
tius. Istitus. Gaus. Gor-
gonius. Cādidus. *Lcō. v.*
Vorū vñus melitō
nomine: cū esset
ommium etate iunior: et
curibus fractis adhuc
superuinceret: timens be-
atissima mater eius que
martyribus astabat: ne
in cruciatibus deficeret:
virili animo hortabatur
eum dicens. fili modi-
cum sustine: ecce xpūs

ad ianiam stat adiuuās
te. Cūq; sanctorū corpo
ra birotis superposita fer
rent ad incendiū immis
si dyaboli: videns pia ma
ter solū filiū relictum: tri
stis effecta est. Quē immi
stri ad hoc reliquerunt:
quia sperabant q̄ possent
eius animū cultū de
monū inclinare si viueret.

Collens **Leos** **secunda**:
itaq; mater filiū
super humeros suos virili
gressu sequebatur vehicu
la. Cūq; ferretur puer in
ter amplexus maternos a
minam celo reddidit. Per
ueniens mulier ad locum
vbi sanctorū corpora cre
mabantur: superiecit os
sa martyris: vt morte eti
am et sepultura martiri
bus sociaretur. Combū
sta igitur sunt corpora
eorum: et in flumē pro
iecta: sed diuina dispen
satione reliquie eorū sūt
integre reperte: et honore
digno condite.

In festo **sci gregori** **pape et cō**
fessoris. Lectio prima:

Gregorius natio
ne romanus de pa

tre gordiano: sedit ānos
tredecim. menses sex. di
es decem. Hic exposuit
omelias euangeliorū.
numero quadraginta:
iob triginta quinque. in
ezechielem viginti. Pas
torales et dialogorum
libros quatuor. et multa
alia quē enumerare non
possumus. Eodē tempo
re venit romanus patri
cius et exarcus romani.
Et dum reuerteretur re
uēnam retinuit ciuita
tes quē a longobardis
tenebantur: id est sum
mū polimartū: ortas:
tuder: ameliā: perusiā:
luciolis: et alia multa.

Eodem **Lto** **secunda**.
tempore beatissi
mus gregorius misit
uos de: mellitū augus
tinū et iohannem: et ali
os plures cum eis mona
chos timentes deum. in
predicationem ad gētē
anglorum: vt eos cōuer
terent ad dominū ihesū
xp̄m. Hic augmētavit
prefationem canonis:
diesq; nostros i tua pa
ce disponas et cetera. Hic

fecit ad beatum petrum
apostolum super altare
ciborum cum colūpnis
quatuor: ex argento pu
ro. Hic precepit. vt su
pra corpora beati petri et
pauli celebraret missa:

Eodem **Lectio** **in**.
tempore dedicati
eccclesiam gothorum quē
fuit suburbā in nomine
sanctę agathę martyris.
Hic domū suā consti
tuit monasterium. Qui
mortuus sepultus est in
basilica beati petri aposto
li ante secretarium: duo
decimo die mensis mar
tij. Hic fecit ordinacio
nes duas: vnā in qua
dragesima: aliam i mē
se septimo. presbiteros
triginta octo. diacones
quinque: episcopos p̄ di
uersa loca numero qua
draginta duos: et cellauit
episcopatus menses q̄n
q; dies se

decim

In **sci ioseph** **sancti**
gloriosissime virginis ma
rie m̄is de. ad mat. iusti

Ponfi mane
virginis ful
gent leta solē
ma. Episto
denotis canticis sancta plau
dat ecclesia. ps. Venite ex
b̄. i. tono de. x̄p̄e redēptor.

Laude celestis ci
uitas solēmet eccle
sia: dum recoluntur me
rita alim ioseph isigma
Cui herode mortuo ec
ce apparet illico: i sōms
verbis angelus p̄monēs
eum dulcibus. **S**urge
accipe puerū et matrem
eius clanculū: et cū ip̄o
emanuel ad terram perge
israel. **C**ui cū surrexit
citius perges quo duxit

angelus: quia querētes
puerū iam intrauerunt
gehēnā. **¶** Unus a cul
pe nexibus hic eruat nos
pijs precibus: que pro
tonantis gloria eius can
temus munera. **¶** Restat
pater ingente: ihesu cū
sancto flamine: vt ioseph
alim precibus iūgamur
in celestibus. Amen. **In**
primo noct. añ. Cū esset
desponsata ioseph virgo ma
ria egregia rediit interi spō
sus in bethleem ad propria:
dispositurus cuncta nuptijs
necessaria. **ps.** Beatus vir.
añt. Sponsa ioseph maria
virgo plena gratia nazareth
properat septem virginum
habens solatiū angelica pre
stantur eidem obsequia. **ps.**
Quare firmuerunt. añ.
Paratur dei filio templū
sanctitatis: in virginali v
tero domus claritatis: cui
custos assiduus fuit ioseph
sanctissimus. **ps.** Domine
quid multi. **Sermo fcti**
augustini episcopi
¶ Ioseph filius da
uid: natus ex ge
nere sacerdotali: filius
prophetarū: socius scri

barū: ille deus qui scrip
sit mirabilia in lege sua:
ipse fecit mirabilia in cō
iuge sua. Que autē sūt
mirabilia: nisi que om
nibus sunt impossibilia:
mirabilia ergo dei in le
ge non legisti: Quod si
legisti quare non itelleri
sti. Ipsa certe lex quam
quotidie legis: sine gra
phio scripta est in tabu
lis lapideis. Lege et in
tellige q̄ panē in heremo
terra produxit: cuius se
men arator i terrā nullā
induxit. Virgam etiam
aaron annis siccata plu
rimis sine aqua reuixit:
in templo floruit: nucē
q̄ clausam sub tecta pro
duxit. Ergo qui scripsit
lapideas tabulas sine sti
lo ferro: ipse grauidauit
mariam spiritu sancto.
Et qui produxit panem
in heremo sine aratione:
ipse impregnauit virginē
sine corruptione. Et qui
fecit virgam sine folio
germinare: ipse fecit fili
am dauid sine semine
generare. **Re.** Dū sponsus
ioseph sanctus ad sponsā

reueritur: de spiritu sancto
maria concepisse decernit:
hesitanti ioseph angelus de
celesti aula mittitur. De
filij dei archano mysterio i
struitur. **¶** Erat ioseph
virtute celesti peditus: spō
se sacrate venerator: et custos
seculus. De filij. **Le. 1. ij.**
¶ Ostremo fili da
uid ioseph: fili p
phetarum: legisti elapa
cinnū prophetarū qd
dixerit: vel quemadmo
dum scripserit: Ecce vir
go in vtero concipiet et
pariet filiū et vocabitur
nomen eius hemanuel.
Quid legisti in libris tuis:
aspice mariam oculis tuis:
vt digne dicas canticū
dauid patris tui: Sicut
audiuimus ita et vidim
in ciuitate diū virtutū:
in ciuitate dei nostri. Ac
cipe ergo mariam cōi
gem tuam: semper de ea
esto securus: et in nullo
sis sollicitus: quia qd i
eius vtero est natū: non
vocabitur filius iudei sed
filius dei. **¶** Habe ergo io
seph cū maria coniuge
tua cōmunem virginita

tem membrorum: quia
de virginalibus mēbris
virtus nascitur angelo
rum. **¶** In sōnis apparet
angelus sancto ioseph cū
quiesceret dicens: q̄ mari
am in coniugem accipere
non trepidet. Quod enim
natum est in alma virgīe
de spiritus sancti exiit mu
nere. **¶** Pariet autem ma
ria virgo filiū: quē vocabis
ihesum saluatorem omniū.
Quod enim. **Le. 1. ij.**
¶ It maria sponsa
xpi: carnis sue vir
ginitate seruata. Sis au
tem tu pater xpi: cum
castitatis et honorificē
tia virginitatis: vt de vir
ginalibus membris ge
neretis seculis xpianis
sponsū virginitatis et
maritū castitatis: i quo
nulla sit zelotipia. **¶** Da
gnū meritum virginita
tis fratres charissimi vir
ginitas marie angeli sa
lutatione est ipregnata:
et pregnans marie virgi
ntas de vtero in vtero ē
salutata: et generans ma
rie virginitas hodie ab
angelis est collaudata:

et lactans marie virginitas: per stellā de celo est radiata: et magorū est honorata muneribz. **¶** Unde itaq; ioseph mīmū q; congruēde virginitati māne: qui solum meruisti virginalē affectū possidere cōiugij: quia per meritū virginitatis separatus es a concubitu vxoris: ⁊ pater diceris saluatoris. **¶** Postq; virgo peperit dei filiū ad sunt angeli collaudātes dominū: pastores quoq; properant vt cernēt celeste misterii. **¶** Magi adorant natū regē ostensū per stellę radiū. **¶** Ioseph spūs marie intemerite vginis vicit nati ibū. et matris ei obsequijs. **¶** Magi. **In secūdo nocturno. a.** Ad templū pgit ioseph sponsus cum maria et puero: vt secūdū legem mosaycā cum sistant domō: offerentes pro ipso hostias creatori altissimo. **ps.** Cū inuocarem. **an.** Senex sanctus in templo a parentibus suscipit puerū: et ipse gestās eū in vlnis suis benedixit domini. **ps.** Verba mea. **c.** **an.** Implent ioseph ⁊ maria

pellatione : qua licet dispē
satione : meruit honorari
a deo : vt pater dei dictus
et creditus sit. Cōq̃ue ex
proprio vocabulo quod
augmento non dubitas
interpretari. ¶ In egyp
tum ioseph fugiens per ad
monitionem angelicā pue
rum ibī accepit : et matrem
eius virginem mūdiciſsimā:
moram ibidem faciens curi
gerit pueri et virginis : donec
per angelū monitus. Venit
in terram sui generis. ¶ La
bores pios suscinet ioseph io
seph sponsus marie : et ihū
matrem conſouet in huius
caſu vie. Venit. **Lectio .v.**
Cui et qualis fuerit
homo iste ioseph : si
mul et memento magni
illius quondam patriar
che venditi in egypto : et
fato ipsius istū non solū
vocabulū fuisse sortitum :
sed et castimomiam adep
tum : innocentiam assecu
tum ⁊ gratiam. Siquidē
ille ioseph fraterna ex in
uidia venditus et ductus
in egyptum : xpi venditio
nem prefigurauit. Iste io
seph herodianā inuidiā

lissimū. Huic accidit qđ
dicitur fuisse de domo da
uid. Vere enim de domo
dauid: vere de regia stirpe
descendit vir iste ioseph.
Mobilis genere: nobilioz
et mente. Plane filius
dauid: non degenerans
a patre suo dauid. Proz
sus in qđ filius dauid: nō
tantū carne: sed fide: sed
sanctitate: sed deuotione
Quem tanqđ alterum da
uid dñs inuenit secūdu
cor suū: cui tuto secretissi
mū cōmitteret: ac sacra
tissimū sui cordis archa
nū. Cui tanqđ alteri da
uid incerta et occulta sa
pientie sue manifestauit:
et dedit illi non ignarus
esse mysterij quod nemo
principium huius mūdi
agnouit. Cui demqđ da
tum est quod multi reges
et prophete cum vellent
videre et non viderunt:
audire et non audierūt
non solum audire et vi
dere: sed etiam portare:
deducere: amplecti: de
osculari: nutrire et custo
dire. Non tantū autem
ioseph sed et maria descē

disse credenda est de do
mo dauid: alioquin nō
fuisset desponsata viro
de domo dauid: si non
esset de domo dauid et
ipsa. Ambo igitur erant
de domo dauid: sed i al
tera completa ē veritas
quam iurauit dominus
dauid: altero tantum cō
scio et teste adimplete p
missionis. *Re.* Eterni re
gis disposuit archana pro
uidentia: qđ ioseph custos
esset virginis florens pud
icitia. Quem diuine gratie
affluentia et munera reple
uerant celestia. *Ps.* Prebet
matri et puero sanctū obse
quū sic eū decebat tam be
nignū nutritium. Quem.
In. m. noctur. aut. Dia
regina virginū adest spon
si in transitu: tēdit ioseph
de brachiū letus et gaudens
spiritu. *Ps.* Dñe quis ba
nū. Honorat ip̄s ioseph
suū baiulū: qui seculi nu
triuit ip̄m paruulū dignū
in celis sibi reddens premiū.
Ps. Dñe in virtute. *An.*
Intrat celeste thalamū sp̄s
suis marie virginis et eter
ne vite poculum gustat de

fonte luminis. *ps.* Dñi
est terra. *Secūm mattheū.*

Item esset despon
sata mater ihesu
maria ioseph: anteqđ cō
uenirent inuenta est in
vtero habens de spiritu
sancto. Et reliqua. *Ome
lia origenis. Lectio. vij.*

Qui inuenta: aut a
quo inuenta est.
Primo ab angelis custo
dientibus eam: protege
tibus eam: conseruātibz
eam: vel eius beatissimam
animam ad honorem il
lius qui ab ip̄a generan
dus erat. De hinc non i
congrue inuenta putat
ab ipso beato ioseph sanc
to et iusto: qui bene licen
tia maritali: licet eā non
contigerit: future tamē:
vt putabatur vxoris oīa
nouerat. Ioseph autem
vir eius inquit cū esset
iustus homo et nollet eā
traducere: virū eū appel
lauit contra iudeorū pra
uitatem: vt aduersus vir
ginem nō seueret. Prop
terea et desponsata fuit ip
si ioseph vt supradictum
est. Si enī non fuisset

desponsata ioseph: omni
um bonorū incredibiles
et inimici iudei lapidibz
eam occiderent. Ideo vi
rū eius hic eū euangel
ista appellauit. Ioseph
vir eius cū esset homo iu
stus. Iustus autē in ver
bo: iustus in facto: iustus
in lege: iustus i legis cō
sumatione: iustus in im
itio gratie. Iustus itaqđ
cum fuisset et nollet eā
traducere: noluit eam ac
cipere: noluit eam male
diffamare: sed voluit eā
occulte dimittere. *Re.* An
gelice reuelationis frequē
ter cruditis oraculis ioseph
felicem se putat pro marie
et ihū curis seculis. Et
deuotis obsequijs. *Ps.* Gau
de sponsus et custos virginis
sacris insistentis mysterijs.
Et deuotis. *L. to octaua.*
Culte eam a se di
mittere volebat si
cut mansuetus: sicut p̄ius
sicut misericors. Talis er
go cum esset ioseph cogi
tabat occulte dimittere
eam. Hec inquit eo cogi
tante. Querendū nobis
est quid cogitauerit: vt

occulte eam dimitteret. Si suspicionem i ea habebat: quomodo iustus erat? Si ergo non e suspicatus vel tale aliquid cogitauit: cur ea dimittere volebat? Cur imaculatam et sanctam vellet dimittere? Inuistum enim et hoc erat. Sed simplicem sensum audi huius romi. Joseph iustus erat et illa virgo imaculata erat: si ideo eam dimittere volebat: quoniam virtutem mysterii sacramenti quoddam magnificum in eade cognoscebat cui appropinquare sese indignum estimabat. Ergo humilians se ante tantum et tam ineffabilem rem que rebat se longe facere: sicut et beatus petrus dno se humilians aiebat: Recede a me: quoniam ego homo peccator sum. Et sicut centurio ad eundem dnm mitens dicebat: Non sii dignus vt intres sub tectum meum: quia neq meipm dignum estimavi ad te venire: vel sicut sancta helisabeth ad beatam mariam locuta est dicens: Et vnde

nerationis minister es: et
non largitor: seruus et
non dñs: mancipiū et
non plasmator. **P**ropterea
ministra: serua: cui
stodi: fer curam et huic
qui nascitur: et huic que
generat. Etenim si tibi vrox
nominatur: si in despon
satione tibi esse dicitur:
non tamen tibi vrox est:
sed dei vngenti electa
mater est: propterea io
seph **fili** dauid: qui has
promissiones accepit an
ista fidelia data sūt sacra
menta. Ioseph fili dauid
non tantum secūdu carnē:
sed secūdu spiritum
ioseph fili dauid. Si enī
filius dauid iuste et heres
tanq̃ filius patris: ideo
in hereditatem accipe ea
que illi promissa sunt te
stamenta fidelia. Ioseph
fili dauid ne timeas acci
pere mariā cōiugem tuā.
Ne timueris: ne trepida
ueris: ne conturberis: sed
secūrus et intrepidus ac
cipe eam. **R.** Vocatus io
seph ad celestes nuptias: su
scipitur iam a patre familia
qui eadem prebet vite delicta

placere desiderans: sancte
conuersationis habitū
quesiuit. Recessit ergo
scilicet nescius: et sapi
enter indoctus. Huius
ergo omnia gesta non
didici: sed pauca que nar
ro: quatuor discipulis ei
referentibus agnouit: cō
stantino scilicet reueren
dissimo valde viro: qui
ei in monasterij regum
ne successit: valentiniano
quoque: qui ānis multis
lateranensi monasterio
preliuit: simpliciō qui cō
gregationem illius post
eum tertius rexit hono
rato etiam qui nunc ad
huc celle eius i qua prius
conuersatus fuerat preest.

Hec itaque *Lectio. ij.*
cum iam relictis
litterarum studiis petere
deserta decreuisset: nutrix
que hunc artius amabat
sola secuta est. Cūque ad
locum venissent qui effi
de dicitur: multisque ho
nestioribus viris chari
tate se illic detinentibus:
in beati petri ecclesia demo
rarentur: predicta nutrix
illius ad purgandū tūti

cum a vicinis mulieribus
prestari sibi capisterium
petijt: quod super mensā
ineauite derelictū casu ac
cidente fractū est: sic vt
in duabus patribus iue
niretur diuisum. Quod
mox vt rediens nutrix il
lius fractum inuenit: ve
hementissime flere cepit:
quia vas quod prestitū
acceperat fractū videbat.
Benedictus autem religi
osus et pius puer cū ni
tricem suam flere conspi
ceret: cuius dolori cōpas
sus: ablatis secū vtriusque
fracti capisterij partibus:
se se cū lacrymis in ora
tionem dedit. Qui ab
oratione surgēs ita iux
ta se vas sanū reperit:
vt in eo fracture inueniri
vestigia nulla potuisset.
Hic autem nutricem
suam blante cōsolatus:
ei sanū capisteriū redidi
dit quod fractum tulerat.

Que res *Lectio. iij.*
in eodem loco a ci
ctis est agnita: atque in
tanta admiratione ha
bita: vt hoc ipsum capi
steriū eius loci incolē i

ecclesie ingressū suspende
rent: quatenus et prese
tes et secuturi omnes a
gnoscerent: benedictus
puer conuersationis gra
tiam a quā perfectione
cepisset. Quod annis
multis illic ante oculos
omniū fuit: et vsque ad
longobardorum tēpora:
super fores ecclesie pepe
dit. Benedictus igitur
plus appetens mala mū
di perpeti quā laudes: pro
deo laboribus fatigari:
quā vite huius fauoribus
extolli: nutricem suā oc
culte fugiens deserti lo
ci secessum petijt: cui sub
lacus vocabulū ē. Quia
romana vrbe quadragi
ta fere miliaribus distat:
frigidas atque perspicuas
emanat aquas. Que il
lic videlicet a quarū ha
bundantia: extenso pri
us lacu colligitur: ad
postremū vero in amnē
deriuatur. Quo dum fu
giens pergeret: mona
chus quidam romanus
nomine: hunc eundem
reperit: et quo tenderet
requisiuit. Cuius cum

desideriū cognouisset et
secretum tenuit: et adiu
torij impendit: ei que sā
cte conuersationis ha
bitum tradidit: et in quā
tum licuit immisit.

In autē *Lectio. iij.*
dei ad eundem locū
perueniens: in artissimo
specu se tradidit et tribus
annis excepto romano
monacho hominibus in
cognitus mansit. Qui ro
manus scilicet non longe
in monasterio sub deoda
ti patris regula degebat:
sed pie eiusdem patris sin
oculis furabatur horas:
et quem sibi ad mandu
candū furripere poterat:
diebus certis benedicto
panem ferebat. Ad eundē
vero specum a romani cel
la iter non erat: quia ex
cella de super rupis emine
bat: sed ex eadem rupe in
longissimo fune religa
tum romanus deponere
panem consueuerat. In
quo etiam resti paruum
tintinabulū inseruit: vt
ad sonū tintinabuli vir
dei cognosceret: quando
sibi romanus panē pre

beret: quem esuriens ac
ciperet. Sed antiquus
hostis vnius charitati i
uidens. Alterius resectio
m: cū quadam die sub
mitti panem cōspiceret:
iactavit lapidem et tin
tinabulū fregit: romanū
tamen modis congruēti
bus ministrare nō desist.

Eum vero *Lectio v.*
Iam omnipotens
deus et romanū vellet a
labore quiescere: et bene
dicti vitam in exemplum
hominibus demonstrare:
vt posita super candelabri
lucerna claresceret: qua
tenus omnibus qui i do
mo dei sunt luceret: cui
dam presbitero longius
manenti: qui refectionē
sibi in paschali festiuitate
parauerat: per visū appa
rere dignatus est dicens.
Tu tibi delicias preparas:
et seruus meus illo in lo
co fame cruciatur. Qui
protinus surrexit: atq; i
ipsa solempnitate pascha
li cū alimentis que sibi
parauerat ad locum tete
dit: et virū dei per abrup
ta montū per concaua

vallū. per defossa terrarū
quesiuit: eumq; latere i
n specu reperit. Cumq;
oratione facta et benedi
centes omnipotentē dei
consecrassent: post dulcia
vite colloquia: is qui ad
uenerat presbiter dicit.
Surge et sumamus ep
ulum: quia hodie pascha
est. Cui vir dei respondit
Scio quia pascha ē: q;
videre te merui. Longe
quippe ab hominibus
positus: quia die eodem
paschalis esset solempni
tas ignorabat. Venerabi
lis autem presbiter rur
sus assensit dicens. Ve
nacter hodie resurrectio
nis dominice paschalis
est dies: abstinere tibi
minime congruit: quia
et ego ad hoc missus sū:
vt dona omnipotentis dei
panter sumamus. Bene
dicentes igitur dominū:
sumpsimus cibū. Exple
ta itaq; refectione et collo
quio ad ecclesiam presbi
ter recessit. *Lectio sexta.*

Eum quoq; tem
pore hunc i specu
latitantem pastores inue

nerunt. Quem dum ves
titum pellibus inter fru
eteta cernerent: aliquā
bestiam esse crediderunt.
Sed cognoscentes dei
famulū eorum multi: ad
pietatis gratiā a bestiali
mente mutati sunt. No
men itaq; eius per vicina
loca cunctis innotuit. Fac
tumq; est ex illo iam tem
pore: vt a multis frequen
ter cepisset: qui cum ci
bos deferrent corporis:
ab eius ore in suo pectore
alimenta ferebant vite.
Quadam vero die dum
solus esset: tēptator affli
xit: nam magna paruaq; q
dam auis: que vulgo me
rula vocatur: circa eius fa
ciem volitare cepit: et eius
vultui importune insiste
re: ita vt capi manu po
tuisset: si hanc vir sanctus
tenere voluisset. Sed si
gno crucis edito recessit
avis. Tanta autem car
nis temptatio aue eadē
recedente secuta est: quā
tam vir sanctus nūq; fu
erat expertus. *Lectio vij.*

Vandam namq;
aliquando femi

nam viderat: quā mali
gnus spiritus ante eius
mentis oculos reduxit:
tantoq; igne sermō dei ai
mū in speciem illius accē
dit: vt se in eius pectore
amoris flamma vix cape
ret: et iam pene deserere
heremū voluptate victus
deliberaret. Tunc subito
superna gratia respectus
ad semetipm reuersus est:
atq; viti carni et veprium
iuxta densa subcrelere fru
eteta conspiciens: erutus
indumento: nudum se i
illis spinarum aculeis et
viticarū incendijs proie
cit. Ibiq; diu volutatus
toto ex eis corpore vulne
ratus eruit: et sic p cutis
vulnera: eduxit a corpore
vulnus mentis: quia vo
luptatem: carnis traxit i
dolorem. Cumq; pene pe
naliter arderet foris: ex
traxit quod illicite arde
bat intus. Dicit itaq; pec
catum: quia mutauit in
cendiū. Ex quo videlicet
tempore sicut post discipu
lis ipse perhibebat: ita i il
lo est temptatio volupta
tis edomita: vt tale in se

aliquid numme sentiret.
Ceperunt postmodum
multi iam mundum re-
linquere: atq; ad eius
magisterii festinare. Li-
ber quippe a temptatio-
nis via: iure iā factus ē
magister virtutum. Libet
petre adhuc de hoc vene-
rabili patre multa narra-
re: sed quedam eius stu-
diosē pretereo: quia ad
aliorum gesta volando
festino. *Lectio octaua:*

Hec autem nolo
te lateat q; vir dei
inter tot miracula quib;
mundo clariuit: doctrine
quoq; verbo non medio-
citer fulsit. Nam scripsit
monachorum regulam.
discretionē precipuam:
sermone luculentam. Cu-
ius si quis velit subtilius
vitam moresq; cognoscē:
potest in eadem regulē i-
stitutione omnes magi-
sterij illius actus inuenire:
quia sanctus vir nullo
modo potuit aliter docere
q; vixit. Eodem vero ano
quo de hac vita emi exitu-
rus: quibusdam discipu-
lis secū cōuersantibus:

quibusdam longe ma-
nentibus sanctissimi sui
obitus denūtiavit diem.
presentibus indicens vt
audita per silentiū tege-
rent: absentib; indicans
quod vel quale eis signū
fieret: quando eius anima
de corpore exiret. *Leō: ii.*

Hic sextum dō sui
exitus diem aperi-
ri sibi sepulturam iubet.
Qui mor correptus febru-
bus acri cepit ardore fati-
gari. Cumq; per dies sin-
gulos languor i grauel-
ceret: sexto die portam se
in oratoriū discipulis
fecit: ibiq; exitum suū
dominici corporis et sa-
guinis perceptione mu-
niuit: atq; inter discipu-
lorum manus ibecillia
membra sustentans: erec-
tis in celum manibus ste-
tit: et vltimū spiritū iter
verba orationis efflauit.
Eodem die quo beatus
benedictus transijt duo-
bus de eo fratribus vni
in cella cōmoranti: alte-
ri autem longius posi-
to reuelatio vnius atq;
indissimilis visionis ap-

paruit. Viderunt namq;
quia strata palleis atq;
inumeris choruscis lam-
padibus via recto oriē-
tis tramite ab eius cella
in celum vsq; tēdebatur:
cui venerando hitu vir
desuper existens cui esset
via quam cernerent req-
siuit. Illi autem se nesci-
re professi sunt. Quibus
ipse ait. Hec est via: qua
dilectus dño bñdictus i
celum ascendit. Tūc ita-
q; sancti viri obitum suū
sicut presentes discipuli
viderunt: ita et absentes
ex signo quod eis predic-
tum fuerat agnouerunt.
Sepultus vero est i ora-
torio sancti iohānis bap-
tiste: quod destructa iam
appollinis ipe construxit.
Tu autem. **N**otandū
q; de festis que veniunt
post quartam feriam ma-
ionis hebdomade vsq; ad
feriam secundā post octa-
uam pasche nichil tūc fit.
sed post octauā celebrant:
et in fine inuitationum
antiphonarū vñculorū
et responsoriorū tā breui-
um q; aliorū adiūgitur.

*Alleluia. Et hoc idē ob-
seruatur in oībus festis
que celebrantur iter pas-
che et penthecosten*

In annuntiatione la-
et in mare virginis. Ad
matutinas. Inuitatorum

De maria
grā plena.
Domine
tecum. ps.
Vente. p.

Quem terra pontus effe.

In primo nocturno. an.

Benedicta tu in mulieribus

et benedictus fructus ventris

tui. ps. Dñe dñs noster.

an. Sicut mirra electa

odorem dedisti suauitatis

sancta dei genitrix. ps. Ce

li exultant. an. Ante thoz

huius virginis frequenta

te nobis dulcia cantica da

gnatis. ps. Dñi ē terra.

an. Specie tua et pulchritu

dine tua. ps. Intende prospe

re procece et regna. Sermo

sci augustini epi. Lco. p.

Ubi portam i domo

dñi clausam. Et di

xit angelus ad me. Po:

ta hec quam vides non

aperietur: et homo nō tra

sibit per eam: quoniam

dñs solus intrat et egre

dicitur per eam: et clausa

erit in eternū. Mirabilis

prophete visio: sed mira

bilis: est prophete adi

pletio. Quid est porta in

domo dñi clausa: nisi q

maria semper erit intacta:

Et quid est homo nō tra

sibit per eam: nisi q' io

seph non cognosceat ei?

Et quid est solus dñs in

trat et egredietur per eam:

nisi q' spiritus sanctus im

pregnabit eam et de an

gelorum nascetur per ei:

Et quid est clausa erit in

eternū: nisi quia maria

virgo est ante partum et

virgo post partū. R. Dis

sus est gabriel angelus ad

mariam virginem despon

satam ioseph nuntians ei

verbum et expanseat virgo

de lumine. ne timeas mari

inuenisti gratiā apd dñm.

Ece concipies et paries et

vocabitur altissimū filiū.

an. Dabit ei dñs deus se

dem dauid patris eius et

regnabit in domo iacob i

eternū. Ece concipies et.

Item ergo Lecto. ij.

maria. Porta facta

sum celi: ianua facta sum

filiū dei. Illi facta sum i

anua clausa: qui post suā

resurrectionem ingressus

est per hostia clausa: per
que egressus ē ad suos
crucifixores. Ad discipu-
los autem suos clauso ce-
naculo hostij ingressus
est clausura: qui natus
de ventre meo: me matre
dimisit intactam. Ad im-
pleuit ventrem meū diui-
nitate: et vterum meum
non euacuauit castitate.
Exiit de ventre meo gy-
ganteo cursu magnificus:
et venter meus non ē pu-
dore euacuatus. Nec in
conceptione inuenta sū
fine pudore: nec i partu-
ritione inuenta sum cum
dolore. Omnia et laudabi-
lis inter feminas: i qua
ab angelo salutatur vir-
ginitas. Sola impregna-
ta nec viata: exonerata
nec euacuata: quia sic ē
ab angelo salutata. *R.*
Aue maria gratia plena do-
minus tecum. Spū sanctus
superueniet in te et virtus
altissimi obumbrabit tibi.
Quod enim ex te nascetur
sanctum vocabitur filius dei.
R. Quomodo fiet istud quā
virum non cognosco et res-
pondens angelus dixit ei.

Spū sanctus. *Lectio tertia:*
Ave iquit gratia
plena dñs tecum.
Felix umbilicus castitatis:
quem amplexus non teti-
git maritalis. Confide-
ro conceptū tuum beata
virgo. et expauesco: intui-
eo: partū tuum et contre-
musco: adoro filiū tuū et
remusco. Enarra obscuro
michi quomodo meruis-
ti dici mater dei: sponsa
filiū dei. Quod ergo rogo
indica michi: sed tamen
colloquenti tecum ignos-
ce michi. Ignosce michi
mā q̄ audeam frui at
q̄ vtinam vel bonus: et
non etiam inutilis: ma-
lus seruus: et ideo ma-
lus seruus quia non te
cum cum timore loquor
vt seruus. Ignosce ergo
michi: q̄ audeam cum
sponsa dñi mei cōfabu-
lari. Et tamen indica mi:
quomodo potuerit dei
filius per te generari. *R.*
Suscipe verbū virgo ma-
ria quod tibi a dño per an-
gelum transmissū est concipies et paries dei pariter
et hominem. Ut benedicta

dicaris inter omnes muhe-
res. *R.* Paries quidē filiū
et virginitatis nō patieris
detrimētum. efficiaris gra-
mā et eris mater semper in-
tacta. Ut benedicta. *In se-
cundo noct. añ.* Spetie
tua et pulchritudine tua i-
tente prospere procede et re-
gina. *Ps.* Erue haurit. *añ.*
Adiuuabit eam deus vul-
tu suo. deus in medio eius
nō comouebitur. *Ps.* De-
us noster refugium. *añ.*
Sicut letantium omnium
nostrum habitatio est in te
sancta dei genitrix. *Ps.* fū-
damenta. *R.* Adiuuabit
eam deus vultu suo. *R.* De-
us in medio eius nō com-
mouebitur. *Lectio quarta:*
Ave dñe fratres au-
dite mariam no-
bisam loquentē: carne
absentem: spiritu presen-
tem: verecundia virgini-
tatis vultum auertentē
a collocutore: et indicantē
quomodo impregna-
ta sit a creatore. Etiam in-
quit maria in domo mea
puella iudea: ex semine
dauid regis generata. Ad-
ulta facta sum et despon-

sata. Desponsata sū con-
iungi et placui alteri: nō
interueniente adulterio:
sed intercedente spiritu
sancto. desponsata sū ho-
mini iudeo: et placui al-
tissimo deo. desponsauit
me vir iudeus: et adama-
uit me xpūs deus. Igno-
rauit quidē ioseph spon-
sus meus: q̄ me adamas-
set deus meus: et putauit
q̄ de adulterio impregna-
tus esset venter meus. *R.*
Ecce virgo concipiet et pa-
riet filiū dicit dñs. Et voca-
bitur nomen eius admi-
bilis deus fortis. *R.* Sup-
solū dauid et super regnum
eius sedebit in eternum. Et
vocabitur. *Lectio quinta:*
Ave Am ignorante io-
seph sponso meo ve-
nit ad me quidā magnus
xpī paranympheus: non
patriarcha primus: aut
propheta egregius s; ga-
briel ille archangelus:
facie rutilans. veste cho-
ruscans: ingressū mira-
bilis: aspectu terribilis.
Visitauit et perturbauit
me: salutauit et graui-
dauit me. Dixitq; michi

Aue gratia plena domi-
nus tecum. Dominus inquit
tecum: sed plus quam mecum.
Dominus tecum: sed non si-
cut mecum. In me enim
licet dominus sit memetipsum
creavit: per te autem na-
sciturus est dominus. Ita est
enim maria dominus tecum: ut
sit in corde tuo: et in utero
tuo. Adimpleat mentem
tuam. adimpleat ventrem
tuum. Procedat formosus
de utero tuo: tamquam sponsus
de thalamo suo. Egre-
diatur rex de cubili suo: pro-
cedat princeps ex aula re-
gali: et virginitatem tuam
non faciat violari. *R. Egre-*
diatur virga de radice ier-
se et flos de radice eius asce-
det. Et erit utilitas anguli
lumborum eius et fides an-
torum remaneat. V. Et re-
quiescat super eum spiritus domini
spiritus sapientie et intelle-
ctus spiritus consilii et fortitu-
dinis. Et erit uis. L. c. vj.
Quitque ei. Quomo-
do fiet illud ut utero
granda sum pudico: et
inimicus sum a marito: quo-
mam viri penitus non co-
gnosco. Desponsata sum

homini iusto: sed si cum
illo non convenero: unde
erit quod generabo? Sed
si potest fieri ut concipui
intacta et genere clausa:
indica modum: et parati
invenies animam meam.
Omnibus enim modis
exopto ego me deo meo:
ut et habeam prolem: et non
perdam pudorem. Refert
angelus gabriel modum
conceptionis: quod in verbo
fieret saluatoris. Quiquit
maria virgo dei: sponsa
dei: dilecta dei: famula dei:
mater dei: si habeam me mo-
dum requiris: quomodo
virgo concipias: virgo
parias: et post partum vir-
go permaneas: vel quo-
modo fiat in te: qui fecit
te: audi me et ne pertur-
beris in te. Spiritus san-
ctus superveniet in te. et
virtus altissimi obumbrabit
tibi. Ita enim te virtus
altissimi obumbrabit: ut
nec in celum patiaris lu-
bidinis: et mater sis cre-
atoris. *R. Sancta et im-*
maculata virginitas quibus
te laudibus referam nescio.
Quia quem celi capere non

poterant tuo gremio con-
tineri. *V. Benedicta tu in*
mulieribus et benedictus
fructus ventris tui. Quia
quem. In. in. nocturn. an.
Gaude maria virgo ame-
tas heredes sola iterumisti
in universo mundo. *Ps.*
Cantate. j. an. Specto
facta es et suavis in de-
licijs tuis sancta dei gem-
itur. Ps. Dominus regnavit
exultet. An. Angelus domini
nuntiavit marie et conce-
pit de spiritu sancto allelu-
ia. Ps. Cantate. ij. V. E-
legit eam deus. R. In ta-
bernaculo suo. Sed. lucia.
In illo tempore mis-
sus est angelus
gabriel a deo in civitatem
galilee cui nomen naza-
reth: ad virginem despo-
sitam viro cui nomen erat
ioseph de domo david et
nomen virginis maria.
Et reliqua. *Omnia. scilicet*
ambrosii epi. Lectio. vi.
Atent quidem di-
vina mysteria: nec
facile iuxta prophetiam
dictum: quisquam hominum
potest scire consilium dei.
Sed tamen et ceteris fac-

tis atque preceptis domini
saluatoris: possumus in-
telligere. hoc profectionis
fuisse consilium: quod ei potius
simili electa est ut domini
parent: que erit desponsa-
ta viro. Cur autem non an-
tequam desponsaretur impleta
est: fortasse ne diceretur
quod conceperat ex adultio. Et
bene utrumque posuit scrip-
tura: ut desponsata esset
et virgo: virgo ut ceperet
viriis consortii videretur:
desponsata ne temeritate
virginitatis adureretur
infamia: cui gravis alius
corruptele videretur in-
figne preferre. *Id est*
autem dominus aliquos de su-
o dubitare ortum: quia de
matris pudore. Sciebat
enim teneram esse virginis
verecundiam: et lubricam
famam pudoris nec puta-
vit ortum suum de matris in-
iuriis astringendam. *R. Co-*
gratulamini michi omnes
qui diligitis dominum. Quia
cum essem parvula placui al-
tissimo et de meis visceribus
genui deum et hominem. V.
Beatam me dicent omnes
generationes. quia ancillam

humilem respexit de. Quia.

Eruatur *Lto. viii.*
itaq; sancte marie
sicut pudore integra: ita
inviolabilis opimone
virginitas. Oportet enim
sanctos et ab hijs testi-
monium habere qui foris
sunt. Nec decuit virgi-
nibus fuisse opimone
viuentibus velamen ex-
cusationis relinqui: quia
infamata mater quoque
domini videretur. Quid au-
tem iudeis. Quid herodi
posset ascribi: si natum
viderentur ex adulterio
persequi? Quoadmodum
autem diceret ipse. non ve-
ni soluere legem sed ad
implere: si videretur ce-
pisse a legis munera: cum
partus inupte lege dam-
pnetur? Quum etiam locu-
pletior testis pudoris
maritus adhibetur qui
potuisset dolere iniurie
et vindicare opprobrium:
si non agnosceret sacra-
mentum. Quum etiam
marie verbis fides ma-
ior ascribitur: et media
eius causa remouetur. Vi-
deretur enim culpa obli-

viare voluisse mendatio.
inupta pregnantis. Cau-
sam autem mendatij in-
desponsata habuit: des-
ponsata non habuit: cum
coniugij premium et gra-
nuptiarum partus sit fe-
minarum. *R.* Gaude ma-
ria virgo cunctas hereses
sola interemisti que gaba-
elis archangeli dictis cre-
didisti. Dum virgo deum
et hominem genuisti post
partum virgo inuolata per-
mansisti. *V.* Gabrielem ar-
changelum credimus diuinum
te esse affatum vterum
tuum despiritu sancto credum
impregnatum erubescat
iudeus infelix qui dicere
stultum ex ioseph scire esse natum.
Dum virgo. *Gloria patri.*
Dum virgo. *Lectio. ii.*
Non mediocriter quo-
que causa est: ut
virginitas marie falleret
principem mundi. Qui
cum desponsatam viro
cerneret: partum non
potuit habere suspectum.
fallendi autem principis
mundi fuisse consilium:
ipsum dominum verba declarat:
cum apostoli iubentur

tacere de christo: cum sanati
prohibetur gloriari de re-
medio: cum demones pre-
cipiuntur filere de dei filio.
fallendi ut dixi principem
mundi fuisse consilium:
etiam apostolus declarauit
dicens. Sed loquimur de
sapientia in mysterio abs-
conditam: quam nemo
principum istius seculi
cognouit. Si enim cognou-
issent: nunquam dominum glorie
crucifixissent. Hoc est nu-
quam me redimere domini morte
fecissent. fecellit ergo per
nobis: fecellit ut vinceret:
fecellit dyabolus cum temp-
taretur enim rogaretur: cum
dei filius diceretur: ut nul-
quam diuinitatem propriam
fateretur: sed tamen ma-
gis fecellit principem se-
culi. Dyabolus enim et si
aliquando dubitauit cum
diceret: si filius dei es im-
te te deorsum: tamen sero
cognouit: et discessit ab
eo. Tu autem domine.

*In festo sancti amati
pape et martyris. Lto. p.*

Amaticus natione
hymus ex patre io-
hanne: de vico a-

missa: sedit annos nouem
mensis tres: dies tres. fu-
it autem temporibus se-
ueri et marci a consulatu
gallicani et vetis usque ad pri-
mum rufinum. Idcirco constituit ut
clerus comam non nutri-
ret secundum preceptum
apostolorum. Idcirco fecit or-
dinationes quinque per me-
sam decembrii: presbiter-
os decem et septem: dra-
cones quatuor: episcopos per
diuersa loca nouem. Qui
etiam obiit martyr et se-
pultus est in cimiterio ca-
lixti duodecimo kalendas
mai: et cessauit episcopa-
tus dies septem.

*In festo sanctorum martyrum sottheris
pape et gaudi pape. Lectio. i.*

Sotther natione
campauus: ex pa-
tre concordio de
ciuitate fundis: sedit an-
nos nouem: menses tres.
fuit autem temporibus
seueri a consulatu: rufini
et albi usque ad sethregium
et clarum. Idcirco constituit
ut nulla monacha palla:
sacratam contingeret: nec
incensum imponeret in sa-
cta ecclesia. Idcirco fecit ordi-

Causa natione dal-
matinus: et gene-
re trocleciam imperatoris:
ex patre gaio. sedit. in of-
vndecim. menses quatuor.
dies duodecim. fuit
autem temporibus carum
a die sextodecimo kalen-
das ianuarij a consulatu
carum secundi et carum: vsq;
in diem decimu kalendas
maiij dyocletiano quarto
et constantino secundo.
¶ Hic constituit vt omnes
ordines in ecclesia sic as-
cenderent. Si quis epi-
scopus fieri mereretur:
vt esset koshanus lecto-
r: exorcista: acolitus sequens
subdiaconus: diaconus:
presbiter: et exinde epis-
ordinaretur. ¶ Hic regio es-
diuisit dyacomibus. ¶ Hic
fugiens persecutione di-

Hic fecit ordinatio
nes quatuor per
mensem decembris pres-
biteros quindecim. Dia-
conos tredecim episcopos
per diversa loca quinq.
Qui post annos vndecim
cum gabino fratre suo p-
ter filium gabini p[re]bitem
nomine susannam mar-
tino coronatur. Qui etia
sepultus est in cimiterio
calueri via apia decimo
kalendas may: et cessant
episcopatus dies vndecim.

In festiuitatibus san-
ctorum a pascha usque penthe-
coste psalmi et hymni con-
sueti de communibus sanctorum
dicuntur. nisi ubi psalmus
hymni proprii assignatur;
et cantatur hymni usque ad
ascensionem in tono. Ad
cenam agni prouidi-
turi qui consonant illi tonorum
in fine dicuntur. Gloriat
dominus qui surrexisti. Pre-
terquam in hymno sancte
crucis. Qui vero non co-
sonant dicuntur in tono
consueto: propter hymnum:

Scōz meritis. loco cui
diatur vsq; ad ascēsiōē
Rex gloriose martyriū.
Et si nō cantatur offi
tū. Simili modo hym
ni festiuitatū q̄ veniunt
ab ascēsiōe vsq; p̄theco.
cantantur i tono ascen
sio: si consonāt illi tono:
et i fine dicit. Gloria ti
bi dñe q̄ sc̄idif. Qui vero
nō cōsonāt. dñr i p̄po to
no. **De plurib; m̄ribus**
siue vno m̄se. Ad mat̄iuit.
Cultent in dño sancti
alleluia. **ps** Venite
Hymnus occurrēs. **T**res
psalmi dñr sub vna. añ.
In primo nocturno. añ.
Stabunt iusti in magna cō
stantia aduersus eos qui se
angustiauerunt illi. **N?**
Sancti et iusti in dño gau
deat alleluia. **R.** Vos elegit
deus. 7 cetā. **L**ectiones le
gūtur de proprio si habet
tur: si vero non habetur
propriū: vel in complete
habetur legūtur vel sup
plentur lectiones de fmo.
ne sc̄i angustum episcopi.
Dignum et congruum.
Sermo sancti angustii
episcopi. **L**ectio prima

Digni et congrui
est frater charis-
sum ut gaudia
nostra cum sanctis marty-
ribus conferamus: et hys
annunciemus dominice re-
surrectionis gloriam: qui
confortes sunt dominice
passionis. Qui enim socij
sunt contumelie debent
et participes esse glorie.
Ita enim dicit beatus apo-
stolus: sicut socij passio-
ni estis: ita et resurrectio-
nis eritis. Si tollerabimur
inquit et conregnabimus.
Qui ergo tolerauerunt
mala propter xpm debet
habere gloriam cum xpo.
R. Beatus vir qui metuit
dominū alleluia. In mandatis
eius cupit nimis alleluia
alla alla. **V.** Gloria et di-
uitie in domo eius et iusti-
cia eius manet in seculū se-
culi. In mandatis. **Lco. ij.**
Annunciemus inq̃
cum sanctis marti-
ribus dominice resurrexi-
onis gloriam ut dum se-
pulture illius predicamur
resepulchra referretur. Cū
corpus illius mortuum

diamus: tepentib: venis subito viguisse: horum quoq: membra iam frigida immortalitatis calore foueantur. Eadem enim ratio martyres suscitatur: que et dominum suscitauit. Nam sicut via passionis eius experti sunt: ita experientur et vite. **R.** Tristitia vestra alleluia. Conuertetur in gaudium alleluia. **V.** Adandus autem gaudebit vos vero contristabimur in sed tristitia vestra. Conuertetur. **Lectio tertia:** **S**criptum est enim in psalmo. Notas michi fecisti vias vite. Idcirco utiq: in resurrectione ex persona dicitur saluatoris: qui dum post mortem ab inferis redit ad superos: incipiat notam habere viam vite que antea habebatur ignota. Ignota enim erat ante christi aduentum via vite: quia nullius adhuc resurgentis fuerat temerata vestigio. At ubi dominus resurrexit: nota facta solo attrita est vestigio plurimorum. De quib: sanc-

tus euangelista ait. Multa corpora sanctorum resurrexerunt cum eo: et introierunt in sanctam ciuitatem. Unde cum dominus in resurrectione sua dixerit. Notas michi fecisti vias vite: possumus nos etiam dicere domino. Notas fecisti nobis vias vite. Ipse enim notas fecit nobis vias vite: quod nobis semitam manifestauit ad vitam. **R.** Preciosa in conspectu domini alleluia. **V.** Adors sanctorum eius alleluia. **V.** Custodit dominus omnia ossa eorum vni ex hijs non conteretur. **V.** Adors sanctorum. **In secundo nocturno. Ant.** Ecce quomodo computati sunt inter filios dei et inter sanctos sorores illorum est alleluia. **V.** Lux perpetua lucebit sanctis tuis domine alleluia. **R.** Et eternitas temporum alleluia. **Lectio quarta:** **N**otas michi fecisti vias vite: cum me docuit fidem: misericordiam iusticiam et castitatem. His enim itineribus peruenitur ad salutem. Et licet nos in resolutione

corporis mortis vmbra circundet: tamen gressus suos vita non deserit: sed inter ipsas medias inferni leges incunctanter christi virtutibus ambulamus. Unde ait sanctus propheta. Nam et si ambulemus in medio vmbre mortis: non timebo mala: quoniam tu mecum es. Quod manifestius dominus ait: de fidei dicens. Qui autem credit in me non morietur in eternum. Et licet moriatur vivit. **R.** Lux perpetua lucebit sanctis tuis domine. Et eternitas temporum alleluia. **V.** Leticia sempiterna erit super capita eorum gaudium et exultationem obtinebunt. Et eternitas. **Leo quita:** **E**rgo fratres cum sanctis martiribus resurrectionis domini gloriam conferamus. Conferamus inquit: et licet melius nouerint omnia: tamen nos illis predicemus: quem admodum de sepulchri gremio resurrexit ad superos: illi nobis reuelent quo pacto de inferni profun-

do remeauerit ad sepulchrum. Notum inquit nobis faciant: quemadmodum in examine iam corpus et frigidum sese calor insumauerit: spiritus igitur sanguis infuderit: et gelathas humore venas primum vigoris pulsus agitauerit. **R.** In seruis suis alleluia. **V.** Consolabitur deus alleluia. **V.** Iudicabit dominus populum suum et inferius suos. **V.** Consolabitur. **Oratio. Lectio. vi.** **N**obis faciat: quemadmodum organum corporis dissipatum: in priorem statum neruorum rursus coaptauerit: et resoluta compage et armonia viscerum: iam silentem et veterem concentum spiritus viuificans animauerit. Sacerdotes predicent que saluator post resurrectionem mirabiliter a gessit ad superos: martyres reuelent quanta in ipsa morte refrigeria operatus sit in defunctis. **R.** Filie iherusalem venite et videte martyres cum coronis quibus coronauit eos dominus.

In die solempnitatis et leti-
cie alla. *V.* Quomam con-
fortauit seras portari tua-
ri benedixit filios tuos i te
In die so. *Itē de sermone*
sancti augustini epi. Lto.

Sicut scimus frēs
vota semper dñi
subsequitur fes-
tiuitas seruulorū. et gau-
diū patrifamilias fidelium
sibi leticia comitatur. scz
vt quem subsecuti sunt si-
militudine passionis: cū
comitentur et gloria resur-
rectionis. Comitantur
autem cū et resurrectionis
gloria: dicente apostolo.
Et si socij passionū estis:
et resurrectionis eritis.
Est ergo sanctis martiri-
bus cum xpō in eius resur-
rectione societas. Est pla-
ne. Quia et si nondum
surrexerunt corpore: resur-
rexerunt iam certe merito
Si adhuc non assumpse-
runt sua membra: sump-
serunt iam gratiam. Si
nondum liberati sunt ab
inferis: liberati sunt a pec-
catis. *Lectio.*

Ec enim prima est
resurrectio: pecca-

torum euasisse tenebras:
lucem possidere iusticie.
Verū tamen etiā fortasse
plurimū ex eisdem beatis
martiribus resurrectionē
cum dño corporaliter vel
consequuntur: vel fuerunt
consecuti. Nam sicut le-
gimus in prima resurrec-
tionis festiuitate: suscita-
te se dño: multi sanctorū
corpora suscitata vixisse.
et introisse in sanctam ci-
uitatem. cur non quociens-
cumq; resurrectionis
eius festiuitas celebrat:
tociens resurgere credam
et sanctos. Vbi enī voto-
rū iugis est solempnita-
tis gratia: iugis est et
donorum. *Lectio.*

Et fortasse quis
dicat. Sepulcra
clausa sunt: monumēta
constricta: quemadmo-
dum prodire erinde potu-
erunt. Ut taceamus quia
omnia possibilis sūt deo:
et clausis tumuli penetra-
libus possit spirituale co-
pus educere: vt hec omnia
pretermittam: iohannis
tamen apostoli habemus
exemplū: quem tumultus

susceptum claudē potuit:
custodire nō potuit. Nam
depositū corpus perdidit
non assumpsit. Hinc enī
clausis tumuli foribz grā
resurrectionis ablatū est:
vt constaret sepultum nec
inueniretur sepultus. De-
inq; cum sacerdotes adori
di causa corpus inquirent:
resecato aditu tumultus nō
potuit reddere quem susce-
pit. Hostias ergo secum
suas saluator: suscitāt cur-
resurgit. Qui viuit et reg-
nat cum patre et spū sancto
in secula seculorum amen.

In. iij. nocturn. Ant. Lux
perpetua lucebit sictis tuis
dñe et eternitas temporum
alleluia. *V.* Leticia sempi-
terna super capita eoz alla.
R. Gaudii et exultationē
obtinebunt alleluia. *Lectio*
sancti euangelij secundū
iohannem. xv. Lto. vij.

In illo tpe: Dixit
ihūs discipulis su-
Ego sum vitis vera. et pa-
ter meus agricola est. Et
reliqua. *Omelia sancti*

augustini episcopi

Iste locus euange-
licus fratres: vbi se

dicat dñs vitē: et discipu-
los suos palmites: secundū
hoc dicit q; est caput eccle-
sie nos quoq; mēbra eius.
mediator dei et hominū
homo xpūs ihūs. Omnis
quippe nature sunt vitis et
palmites. propter q; cum
esset deus cuius nature nō
sumus: factus est homo:
vt in illo esset vitis huma-
na natura. cuius et nos ho-
mines palmites esse posse-
mus. Quid ergo est ego
sum vitis vera. Nunquid
addens vera hoc ad eandem
vitam rettulit: vnde ista si-
militudo translata est. Sic
enī dicitur vitis per simi-
litudinem: non per ppro-
rietatem: quemadmodum
dicitur ovis agnus leo pe-
tra lapis angularis et cete-
ra huiusmodi que magis
ipsa sunt vera: ex quibus
dicuntur iste similitudines
non proprietates. *R.* Ego
sum vitis vera et vos palmi-
tes. Qui manet i me et ego
in eo hic fert fructū multū
alleluia alleluia. *V.* Sicut
dilexit me pater et ego di-
lexi vos. Qui manet in me
et ego. *Lectio octaua:*

Ed cum dicat ego sum vitis vera ab illa utique se discernit cui dicitur. Quomodo conversata es in amaritudinem vitis aliena? Nam quo pacto est vitis vera: que expectata est ut faceret viuas: fecit autem spinas. Ego sum vitis vera. et pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non ferentem fructum tollet eum: et omnem qui fert fructum purgabit eum: ut fructum plus afferat. Nunquid unus sunt agricola et vitis. Secundum hoc ergo vitis Christus: secundum quod ait: pater maior me est. secundum id autem quod ait: ego et pater unus sumus: et ipse agricola est. Nec talis quales sunt qui extrinsecus operando exhibent ministerium: sed talis ut det etiam intrinsecus incrementum. Nam neque qui plantat est aliquid: neque qui rigat: sed qui incrementum dat deus. Et utique deus est Christus qui se asserit Verbum: quia deus erat verbum. Unde ipse et pater unum

sunt: et si verbum caro factum est: quod non erat: manet quod erat. **R.** Candidi facti sunt nazarei eius alla. splendor deo dederunt alla. Et sicut lac coagulati sunt alla alla. **C.** Candidiores mure mitiores lacte rubicundiores chore antiquo saphiro pulchriores. Et sicut. Gloria patri. Et sicut lac. **Lectio nona.** **D**umque cum de preceptis de agricola dixisset: quod infructuosos palmites tollat: fructuosos autem purget ut plus afferant fructum. continuo etiam seipsum mundatorem palmitum ostendens: inquit mundi estis: propter sermonem quem locutus sum vobis. Ecce et ipse mundator est palmitum: quod est agricole non vitis officium. Qui etiam palmites operarios suos fecit: nam et si non dant incrementum: impendunt tamen aliquod adiumentum. Sed non de suo: quia sine me inquit nichil potestis facere. Audi etiam ipsos confi-

tentes. Quid est autem appollo? Quid vero paulus? **A.** Dimistri per quos credidistis: et unicuique sicut dominus dedit. Ego plati. apollo rigavit. Et hoc ergo sicut unicuique dominus dedit: non itaque de suo. Jam vero quod sequitur sed deus incrementum dedit. non per illos sed per seipsum facit. Excedit hoc humanam humilitatem. Excedit angelicam sublimitatem: nec omnino pertinet nisi ad agricolam trinitatem. **Itē de eadē feri augusti. omel. itō. vii.**

Am vos inquit mundi estis. **A.** Mundi scilicet atque mundandi. Neque enim nisi mundi esset: fructum ferre potuissent. Et tamen omnem qui fert fructum purgat agricola: ut fructum plus afferat. fert fructum quia mundus est: atque ut plus afferat: purgatur adhuc. Quis enim est in hac vita sic mundus: ut non sit magis magisque mundandus. Vbi si dixerimus: quia peccatum non habemus: nos

ipsos seducimus: et veritas in nobis est. Si autem confessi fuerimus peccata nostra: fidelis est et misericors: qui dimittat nobis peccata nostra: et mudeat nos ab omni iniquitate. **A.** Mundeat utique mundos hoc est fructuosos: ut tanto sint fructuosiores: quanto fuerit mundiores. **Lectio. viii.** **A**m vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. Quare non ait mundi estis propter baptismum: quo abluti estis: sed ait propter verbum quod locutus sum vobis: nisi quod et in aqua verbum mudeat. Detrahe verbum: et quid est aqua: nisi aqua? Accedit verbum ad elementum. et fit sacramentum: etiam ipsum tanquam visibile verbum. Nam de hoc utique dixerat: quando pedes discipulis lauit. Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lauet: sed est mundus totus. Unde ista tanta virtus aque: ut corpus tangat et cor abluat: nisi faciente verbo

non quia dicitur: sed quia creditur. Nam et in ipso verbo aliud est sonus transiens: aliud virtus manens. *Lectio nona.*

Ecce est verbum fidei quod predicamus ait apostolus. Quia si confessus fueris in ore tuo: quia dominus est christus: et credideris in corde tuo: quia deus illum suscitavit a mortuis saluus eris. Corde enim creditur ad iusticiam: ore autem confessio fit ad salutem. Unde in actibus apostolorum legitur: fide mundatis corda eorum. Et in epistola sua beatus petrus. Sic et vos inquit baptisma saluos facit: non carnis depositio sordium: sed conscientie bone interrogatio in deum. Hoc est verbum fidei quod predicamus: quo sine dubio ut mundare possit: consecratur et baptismus. *Itē de omelia sancti augustini episcopi. Lcō. vii.*

Christus quidem nobiscum vitis cum patre agricola: dilexit ecclesiam et seipsum tradidit pro ea. Lege apostolum

et vide quid aduigatur. Ut cum sanctificaret inquit: mundans eam lauacro aque in verbo. Admunitio igitur nequaquam fluxu et labili tribueret elemento: nisi adderet i verbo. Hoc verbum fidei tantum valet in ecclesia dei: ut per ipsum credentem offerentem benedicentem turgentem etiam titulum mundet in fontem: quous nondum valentem corde credere ad iusticiam: et ore confiteri ad salutem. Totum hoc fit per verbum: de quo dominus ait. Jam vos mundatis his propter verbum quod locutus sum vobis. *Lcō. vii.*

Ancte inquit i me: et ego in vobis. Non eo modo illi in ipso: sicut ipse in illis: utriusque enim prodest: non ipsi sed illis. Ita quippe sunt in vite palmites: ut viti non conferant: sed inde accipiant ut viuant. Ita vero vitis est in palmitibus: ut vitale alimentum subministrat eis: non fumat ab eis: ac pro hoc et manentem in se habere christum: et manere in

ipso: discipulis prodest utriusque: non christo. Nam presciso palmitē potest de viti radice alius pullulare: qui autem prescisus est sine radice non potest viuere. Demque aduigat et dicit. Sicut palmes non potest ferre fructum a semetipso nisi manserit in vite: sic nec vos nisi in me manseritis. *Lcō.*

Magna gratia nona: commendatio fratrum mei. Corda instruit humilia: ora obstruit superbiorum. Ecce cui si audient responderant: qui ignorantes dei iusticiam: et suam volentes constituere: iusticie dei non sunt subiecti. Ecce cui respondeant sibi placentes: et ab bona opera facienda deum sibi necessarium non putantes. Nonne huic resistit veritati: homines mente corrupti: reprobi circa fidem: qui respondent et loquuntur iniquitatem dicentes: a deo habemus quod homines sumus. a nobis ipsis autem quod iusti sumus. Quid dicitis quid vosipsos dea

pitis: non assertores sed precipitatores liberi arbitrii: ex alto elationis: per inania presumptionis imis in profunda submerisionis. Nempe vox vera est: quod homo ex semetipso facit iusticiam. Hoc est altum elationis vestre. Sed veritas contradicit et dicit. palmes non potest ferre fructum a semetipso: nisi manserit in vite. *Itē de omelia sancti augustini episcopi. Lcō. vii.*

Sicut palmes non potest ferre fructum a semetipso nisi manserit in vite: sic nec vos nisi in me manseritis. Vbi vos abduxit superbia. qui putatis iusticiam sine deo hominem posse habere. Item nunc per abrupta: et non habentes vbi fugamus: ventosa loquacitate iactamus. Hec sunt inania presumptionis vestre. Sed quid vos sequatur videte: et si est in vobis ullus sensus horrete. Qui enim a semetipso se fructum existimat ferre: in vite non est. Qui in vite non est:

in xpo non est. Qui em
in xpo non est: xpianus
non est. Nec sunt profu
da submersioms vestre.
Etiam atq; considerate:
quid adhuc veritas ad
iungat et dicat. Ego sū
vitis et vos palmites. Et
manet in me et ego i eo.
hic fert fructū multum
quia sine me nichil po
testis facere. *Lecho. viij.*
Ergo quisq; pu
taret: saltem aliquē
fructum parvū posse a se
ipso palmitem ferre: au
dissit: hic fert fructū
multū: non aut. qz sine
me parū potestis facere:
sed nichil potestis facere.
Sive ergo parum siue
multum. siue illo fieri
non potest: sine quo ni
chil fieri potest. Quia si
parū attulerit palmes:
cū purgat agricola vt
plus afferat. Tamen si
in vite manserit et vix
rit de radice: q̄tūlibet
fructū a semetipso nō po
test ferre. Quāvis autē
xpūs vitis nō esset: ni
si homo esset: tamē istā
gratiam palmitib; non

preberet: nisi etiam deus
esset. Verum quia ita si
ne gratia nō potest viu:
vt mors in potestate sit
liberi arbitrii: si quis in
quit in me non manserit:
mittetur foras sicut pal
mes et arefcet: et colliget
eū et in ignem mittent
et ardet. Ligna itaq; vi
tis tanto sunt contemp
tibiliora si in vite nō mā
serint: q̄to gloriosiora
si manserint. *Lecho. nona.*
Em q; sicut de hys
etiam per ezechie
lem prophetam dominus
dicit: prescisa nullis a
gricolari vrb; profunt:
nullis fabrilibus opib;
deputantur. Vnū ē duo
bus palmiti congruit:
aut viti aut ignis. Si
in vite non ē: in igne
erit. Vt ergo i igne non
sit in vite sit. Si manse
ritis in me inquit: et ver
ba mea in vobis manse
rint. quodamq; volue
ritis petetis: et fiet vo
bis. Manendo quippe
in xpo: quid velle possūt:
nisi quod cōuenit xpo?
Quid velle possūt ma

nendo in saluatore: nisi
quod non alienū est a
salute. Aliud quippe vo
lumus quia sumus in
xpo: et aliud volumus
adhuc in hoc seculo. De
mansione namq; huius
seculi nobis aliquando
sumpit: vt hoc petamus:
quod nobis non expedire
nescimus. Sed absit: vt
fiat nobis si manemus in
xpo: qui nō facit quod
petimus: nisi quod expe
dit nobis. **De cōfessio**

ribus et vrgimibus offi
cium cōfessū agitur:
preter tonū illorum h
noziū qui mutari possūt.
et hoc dēpto q; tam ad
mutatorium. añ. vñ.
R. tam breuia q; alia i
fine adiungitur. Alla:
Tres vero psalmi p oēs
noctur. sub prima anti.
cuiuslibet nocturni dñr.

In festo scti georgii
martyris. **Oratio** prima

In perfide ciui
tate diospoli:
passio sancti
georgii mar

tyris: cuius gesta passi
oms et si inter apocrypha
cōnumerentur scripturas
tamen illustrissimū eius
martyriū inter coronas
martyrum ecclesia dei ve
nerabiliter honorat. **In**

festo sancti marci euan
geliste. **Ad mat. inuati.**

Egem apostolorū.
i tono paschali.
Alla. **In fine. y.**

Cultes erant apo-
stoli: de nece sui
domini: quē pena mor-
tis crudeli serui dimarāt
impij. **S**ermone blan-
do angelus: p̄dixit mu-
lieribus: in galilea dñs
videndus est q̄totus.
Ille dum pergunt con-
cite: apostolis hoc dicere
videntes cum viuere: os-
culantur pedes domini.
Quo agnito discipuli
in galileam p̄opere per-
gunt videre faciem deside-
ratam dñi. **C**laro pascha-
li gaudio: sol mundo mi-
tet radio: cū xpm iā apo-
stoli: visu cernūt corpo-
reo. **O**stensa sibi vulne-
ra: in xpi carne fulgida:
resurrexisse dñm: voce fa-
tentur publica. **E**x rpe
clementissime: tu corda
nostra posside: vt tibi lan-
des debitas reddamus oi-
tempore. **Q**uesum' auc-
tor: omnū: in hoc pascha-
li gaudio: ab omni mor-
tis impetu: tui defende po-
pulum. **G**loria tibi dñe:
qui surrexisti a mortuis:
cū patre et sancto spiritu
i sempiterna secula. Amē.

Ad nocturn. am. Sancti et
iusti. Psalmi de apostolis.
Sciendū est q̄ anti-
phone nocturnales laudū
vesperorū ad benedictus
et ad magnificat capitū-
la breuia ista et versici:
dicuntur vt in martyrib'
supra notata sunt. Tres
lectiones leguntur de pas-
sione eius: et tres de apo-
stoli. Beati gregoriū sup
ezechielem videt. Sanc-
ta quatuor animalia. Re-
quire de cōi euāgelistari.
Relique tres de omni. s̄
greg. p̄p. s̄. Dñs salua-
tor. **S**up euāgliū s̄i lucę.
Designauit dñs. ibidē. l. i.
Arcus discipulus
interpres petri iux-
ta quod petri referentem
audierat: rogatus roma
fratribus breue scripsit euā-
gelii. Quod cum petrus
audisset probauit: et eccle-
sie legendum sua auctori-
tate dedit: sicut scribit de-
mens in sexto informatio-
nū lib. o. Et papias ihero-
politanius episcopus me-
minit huius marci. Et pe-
trus in prima epistola sub
nomine babylonis signum.

lter romam significans.
Salutat vos inquit eccle-
sia que est in babylone
collecta: et marcus filius
meus. Assumpto itaq̄
euāgelio quod ipse con-
fecerat perrexit in egyptū.
et primus alexandrie chri-
stianū annūciāns: cōstituit
ecclesiam. Tante autem
doctrine et vite continen-
tie fuit: vt omnes secta-
tores xpi ad exemplum
sui cogeret. **R.** Tristitia
vestra alla. Conuertetur i
gaudii alla alla. **V.** illū
dus autem gaudebit vos ve-
ro contristabimini sed tris-
ticia vestra. Conuertetur.
Emq̄ **Lectio s̄c̄a**
Philo disertissim'
iudeorum videns alexan-
drie primam ecclesiā ad
huc iudauit: antem: quasi
in laudem gentis sue li-
brum super eorū conuer-
satione scripsit. Et quo-
modo lucas narrat ihero-
solime credentes omnia
habuisse cōmuna: sic ille
quod alexandrie s̄b mar-
co fieri doctore cernebat:
memorie tradidit. Dem
q̄ amputasse sibi pollicē

diatur: vt sacerdotio repro-
bus haberetur. Sed tan-
tum consentiens fidei p̄
designata potuit electio:
vt nec sic in opere verbi
perderet: quod prius me-
ruerat in genere. Nam et
alexandrie episcop' fuit.
Cuius per singula opus
fuit scribere: et euāgelij
in se dicta disponere: et
disciplinam in se legis a-
gnosceret et diuinā in car-
ne dñi naturam itelligere:
que in nos primū requiri
oportet: dehinc iquisita
volumus agnosce: habentes
mercedem exhortatio-
nis. Quomam qui plan-
tat et qui rigat vnū fuit:
qui autem incrementū
prestat deus. **R.** Preciosa
in conspectu dñi alla. illud
sanctorū eius alla. **V.** Cu-
stodit dñs omnia ossa eorū
vni ex hijs non cōtereretur
illud sanctorū. **L. cō. iij.**
Mortuus est autem
octauo neronis an-
no. Quem pagani scilicet
videntes die s̄cto pasche
missarū solempnia facien-
tem: miserunt funem in
collo eius: et traxerūt eū

ad loca baculi que erant
iuxta mare sub rupibus:
ubi erat ecclesia construc-
ta. Et fluebant carnes
eius in terram: ac sacra
sanguine inficiebantur.
Vespere autem facto mi-
serunt eum in carcerem:
ubi circa mediam nocte
primo angelica conforta-
tus est visitatione: dei
de ipso domino ihesu christo
sibi apparente. ad celesti-
a regna vocatur. At ma-
ne cum traheretur ad loca
baculi: gratias agens et
dicens: domine in manus tu-
as commendo spiritum
meum: defunctus est: et a
viris religiosis placida
quiete sepultus septimo
kalendas maias. **R.** Lux
perpetua lucebit sanctis tuis
domine. Et eternitas temporis
alla alla. **V.** Leticia sempi-
terna erit super capita eorum
gaudium et exultationem ob-
tinebunt. Et eternitas te.
Lectio. m. **C.** Sancta qua-
tuor animalia. **R.** Filie
iherusalem venite et videte
martires cum coronis quibus
coronauit eos dominus. In die
solemnitatis et leticie al-

leluia. **V.** Quomodo confor-
tauit semis portarum tuarum
benedixit filios tuos in te.
In die solemp. **R.** Virtute
magna reddebant apostoli
Testimonium resurrectionis
ihesu christi domini nostri alleluia
alla. **V.** Repleti quidem spiritu
sancto loquebantur cum
fiducia verbum dei. Testimo-
nium resurrectionis. **R.** Isti
sunt agni nouelli qui animi
clauerunt alleluia modo
venerunt ad fontes. Reple-
ti sunt claritate alla alla.
V. In conspectu agni amec-
ti sunt stolis albis et palme
in manibus eorum. Repleti
sunt claritate. **In tercio
nocturno.** **R.** Ego sum vitis
vera et vos palmites. Qui
manet in me et ego in eo
hic fert fructum multum alla
alla. **V.** Sicut dilexit me
pater et ego dilexi vos. Qui
manet. **R.** Candidi facti sunt
nazarei eius alla. splendorem
deo dederunt alla. Et sicut
lac coagulati sunt alleluia
alla. **V.** Candidiores muci-
nitiiores lacte rubicundi-
ores eboze antiquo saphiro
pulchriores. Et sicut lac.
Gloria patri. Et sicut lac.

**In festo secundum marty-
rum atque pontificum ceterum
marcellum. Locus prima:**

C. Letus natione
romanus de re-
gione vico pa-
tricij. patre emiliano. se-
dit annos septem: mense
vni: dies vndecim. fuit
autem temporibus vespasi-
am et titi. a consulatu
vespasiam septimi et do-
mitiam quinti. usque ad
domitianum novum et rus-
sum consules: martirio
coronatur. Hic ex precep-
to beati petri viginti qui-
que presbiteros ordinauit
in urbe roma mense decem-
brio. Qui etiam sepultus
est iuxta corpus beati pe-
tri in vaticano sexto ka-
lendas maij: et cessauit
episcopatus dies viginti.

M. Arcellinus **Locus. ij.**
Natione romanus.
ex patre proiecto. sedit an-
nos octo. menses duos.
dies viginti quique. fuit
autem temporibus dyo-
cleciam et maximianum. ex
die kalendarum iulij. a
consulatu dyocleciam sex-
ti et constantini secundi.

usque ad dyocletianum no-
uum et maximianum octa-
uum. Quo tempore fuit
persecutio magna: ita
ut intra triginta dies de-
cem et septem milia ho-
minum promissum sexus
per diuersas prouincias
christiani martyrio corona-
rentur. De qua re et ipse
marcellinus ad sacrificium
ductus est ut iurificaret.
quod et fecit. Et post pau-
cos dies penitentia duc-
tus. ab eodem dyocleciano
pro fide christi cum claudio
et grynio et anthomino
capite truncatus est: et
martyrio coronatus. **C.**
iurauit autem beatus
marcellinus marcellum
presbiterum dum iret ad
passionem suam: ut pre-
cepta dyocleciam nunquam
impleret. **Locus. tertia:**
C. post hec iacuerunt
corpora sanctorum
in platea ad exemplum
christianorum. dies triginta
sex ex iussu dyocleciam:
et exinde marcellus pres-
byter collegit corpora san-
cta noctu: cum presbiteris
et dyacomis cum hymnis:

et sepeliuit via salaria in
cimiterio priscille in cu-
biculo claro quod patet
vsq; in hodiernū diem:
quod ipse parauerat pen-
tens diuin traheretur ad
occisionem. in cripta iux-
ta corpus sancti crescentio
mens sexto kalendas maij.
Qui etiam fecit ordina-
tiones duas per mensem
decembriū: presbyteros
quatuor: dyacones duos:
episcopos per diuersa lo-
ca quinque. Ab eodē die
cessauit episcopatus. an-
nos septem: menses sex:
dies viginti quinque per-
sequente dyocletiano xpi-
anos. **In festo sancti vi-
talis martiris. Le. prima:**

Pud rauennā
natale sancti vi-
talis martiris
patris sanctoz geruasij
et prothasij. Qui militis
cū paulino iudice rauen-
nam ingressus est. Et cū
videret in conspectu iudi-
cis sui xpianiū nomie vr-
ficinū arte medicū na-
tione ligurē: post nimia
tormenta capitalem ex-
cepisse sententiam: cūq;

iam veniret ad palmam
et expauescet: exclamauit.
Noli vrsicine medice q̄
alios curare consueuisti:
teipm eterne mortis ia-
culo vulnerare: et qui p
passiones nimias venisti
ad palmam: coronā noli
perdere tibi a domino pre-
paratam. **Letio secunda:**

Cūq; martyriū con-
firmauit idem vr-
ficinus: statim beatus vi-
talis corpus eius rapies:
intra rauennaticā vrbe
sepeliuit: ad iudicem vl-
tra venire ipse cōtēpnens.
Centus itaq; est a pauli-
no consulari: ob id ma-
xime quia prefatum vr-
ficinū in passionis agone
positū: suis exhortationi-
bus roborasset. Postq;
caulei tormēta ad palmā
perduci iussus ē. Locus
autem vbi decollabantur
xpiani. hoc habebat voca-
bulū: eo q; arbores pal-
me illic essent. Et facta
fouea donec reperiretur
aqua: ibi supinus est de-
positus: et terra ac lapi-

Cib; oppress? **Le. m.**
Quinque quoq; a

valeria cum reuerteretur
ad vrbe mediolanen-
siū: siluanos sacrifican-
tes inuenit. Cūq; eā
deponentes de sagittario
hortarentur de ydololatris
manducare: nec sibi om-
nino licitum testaretur
quia esset xplina: nimia
ab eis cede mactata ē: vt
vix seminecem sui homi-
nes eam ad mediolanēse
vrbe perducerent. Que
infra biuuiū migravit ad
dominū.

**In festis sanctorum apo-
stolorum philippi et iacobi
oia dicuntur sicut in die**

marci. Le. prima
Om sancti apo-
stoli dñi salua-
toris nri ihesu

xpi. ceteriq; discipuli ad
predicandū verbū dei
per singulas quasq; or-
bis terre prouintias di-
uiderentur: sanctus apo-
stolus dñi nri ihu xpisti
philippus. post ascensi-
onem saluatoris per an-
nos viginti instanter pre-
dicauit gentibus p syriā
euangelii. Vbi cum tētur ^{et}
a gentibus: et adductus
ad statuam martis: et cō-
pelleretur ad sacrificiū:
erit de sub base in qua sta-
tua erat draco ingens: et
percutit filiū pontificis
qui ministrabat ignē sa-
crificij. Percussit etiā du-
os tribunos qui preerant
prouintie: cuius officia-
les tenebant in vinctis
sanctū philippū aposto-
lum. De flatu draconis
autem omnes morbi di-
redditi: egrotare ceperūt.
Ps. Tristitia vestra alleluia.
Conuertetur in gaudiū al-
leluia alleluia. **V. Illudus**
autem gaudebit vos vero cō-
tristabimini sed tristitia ve-
stra. **Conuertetur. Leto. ij.**
Vne sanctus phi-
lippus dixit oib;

Audite consiliū meum
et recuperabitis sanita-
tem: sed et isti qui mor-
tui sunt suscitabuntur:
draco quoque qui vobis
est nocuus: in dei mei
nomine fugabitur. Di-
cunt ei omnes. Dic no-
bis quid faciamus. Di-
xit eis apostolus philip-
pus. Deijcite hunc mar-
tem et confringite et ilo-
co in quo fixus erat: cru-
cem dñi nři ihū xpī figite:
et hanc adorare. Tūc illi
qui cruciabantur ceperūt
clamare. Recuperetur i
nobis virtus: et deijce-
mus martem hūc. Facto
itaque silentio apostolus di-
xit. Precipio tibi draco
in nomine dñi nři ihū
xpī: exi de loco isto et va-
de in locum desertū: vbi
non est accessus hōm:
et nulla utilitas huma-
nis vřibus ministratur:
ita vt vadens nemini no-
ceas. Tūc draco seuis-
simus ille exiens cepit
ire festinus: et ultra nul-
lū comparuit. filiū autē
pontificis qui ministrabat
ignem sacrificij: et duos

tribunos qui mortui fu-
erant suscitauit: omne
que turbam que morbida
fuerat draconis flatu sa-
nitati restituit. Vnde fac-
tum est: et vniuersi qui
philippū apostolum per-
sequebantur penitentia
agentes: deum hunc exi-
stimantes adorarent. Ipse
autē per vniū annū ingi-
ter docebat eos: et credi-
derunt multa milia homi-
nū et baptizati sunt. *R.*

*Preciosa in conspectu dñi
alleluia. Adors sanctorum
eius alla. V. Custodit do-
minus omnia ossa eorum
vniū ex hys nō cōteretur.
Adors scōr eius. Lectō. iii.*

C Romanis autem
clericis episcopis
et presbyteris et draco-
nibus atque ecclesijs mul-
tis instructis: per reue-
lationem ipse ad asiam
reuersus. in ciuitate ihe-
rosolim commoratus:
atque heresim malignam
ebionitarū extinxit: qui
docebant non verū natū
ex virgine dei filiū homi-
nem assumpsisse. Erant
autem due filie eius sac-

tissime virgines: per quas
deus multitudinem vir-
ginū lucatus est. Ipse ve-
ro beatissimus apostolus
dei philippus septio die
migrationis sue vocauit
ad se omnes presbiteros
et dracones: sed et vici-
narium urbū episcopos:
et dixit eis. Hos septem
dies michi dñs in ista
vita concessit. Admores
estote dñi nostri ihū xpī
et stete vniūter. Domini
autem compleat promi-
sum suū: et corroboret ec-
clesiam suam. Hec et hys
similia predicante apo-
stolo domini: anno octo-
gesimo septimo tentus
ab infidelibus: crucifi-
xus lapidatusque prexit
ad dominū: et in ea ciui-
tate positū est sanctum
corpus eius. Et post a-
liquantos annos due sa-
crate virgines filie eius
dextra leuaque sepulte sūt:
vbi prestantur bñficia:
orante apostolo xpīstī
philippo: omnibus qui
credunt regnū patris et
filij et spiritus sancti. *R. Lux
perpetua. Psō iacobo. L. iii.*

Iacobus qui ap-
pellatur frater
domini cognomento iu-
stus: vt nonnulli existi-
mant ioseph ex alia vxo-
re: vt autem michi vide-
tur marie sororis matris
dñi cuius iohannes in li-
bro suo meminit filius:
post passionem domini
statim ab apostolis ihe-
rosolimorū episcopus or-
dinatus: vniū tantum
scripsit epistolam: que de
septem canonicis ē. Que
et ipa ab alio quodā no-
mine eius edita assentit:
licet paulatim tempore
procedente: obtinuerit
auctoritatem. Hægesip-
pus vicinus apostolicorū
temporū: in quinto cō-
mentariorū libro de iaco-
bo narrans ait. Susce-
pit ecclesiam iherosolie
post apostolos frater dñi
iacobus. cognomento iu-
stus. Adulti quidē iaco-
bi vocabantur. Hic de v-
tero matris sue sanctus
fuit: vniū et siceram nō
bibit: carnem nullam co-
medit. Nūquā attōsus est:
nec vinctus vnguento

nec balneo usus. Hinc
solitū erat ingredi sanc-
ta sanctorū. Si quidem
vestibus lincis non ute-
batur sed lincis. Solus
templi ingrediebatur: et
flexis gembus pro popu-
lo deprecabatur: in tanti
ut cum elozū dūciē trā-
sisse eius genua creden-
tur. Dixit et multa alia
que enarrare longū est.
Re. Filie iherusalem venite
et videte martyres cū coro-
nis quibus coronauit eos
dñs. In die solempnitatis et
leticie alla. R. Quomā cō-
fortunt seras portari tua
nū benedixit filios tuos in
te. In die solēp. Lcō qnta
Sed et iosephus i
vigesimo libro
antiquitatis refert: et ele-
mens in septimo sup ex-
positione forme: mortu-
o festo qui indeam rege-
bat: missum esse a nero
ne successorem eius albi-
nū. Qui cum needū ad
provinciaam peruensset:
manus inquit pontifex
adolescens ananiam filius:
de genere sacerdotali: ac-
cepta occasione principa-

tus consiliū cōgregauit
Et compellens publice
iacobum ut xpm dei fi-
lium denegaret: contra-
dicentem lapidari iussit.
Qui precipitatus de pin-
na templi: cum fractis
cruribus adhuc semina-
mentis tollens ad celum
manus diceret: domine
ignosce eis: quid enim
faciant nesciunt: fullo-
nis fuisse quo vestimen-
ta extorqueri solent i ce-
rebro percussus interiit.
Tradidit idē iosephus ti-
te cum sanctitatis fuisse
et celebritatis in popu-
lo: ut propter eius nece-
reditum sit subuersam
iherosolimam. Adiecit
de quo paulus apostolus
scribit ad galathas. Alii
autem apostolorū vidi-
neminem: nisi iacobum
fratrem dñi. Et aposto-
lorum super hoc crebrius
acta testantur. *R. Virtute*
magna reddebant apostoli
Testimoniū resurrectionis
ihū xpi dñi nri alla alla. R.
Repleti quidē spūs sancto lo-
quebantur cum fiducia vbi
dei. Testimoniū resurrectio.

Euangelii *Lcō. vj.*
quoque quod ap-
pellatur secundū hebreos:
et a me nuper in grecum
sermonem latinūque trā-
latū est: quo et origenes
sepe utitur: post resurrec-
tionem saluatoris refert.
Dñs autem cū dedisset
syndonem seruo sacerdo-
tis: iuit ad iacobum et
apparuit ei. Iurauerat
enim iacobus se non co-
messurū panem ab illa
hora qua biberat calicem
domini: donec videret do-
minū resurgentē a dor-
mentibus. Rursumque
post paululū. Afferte a-
it dñs mensam et panē.
Statimque additur. Tu-
lit dñs panem et bene-
dixit et fregit et dedit
iacobo iusto: et dixit ei.
frater mi comede panē
tū: quia surrexit filius
hominis a dormientibus.
Triginta itaque annis ihe-
rosolime rexit ecclesiam:
id est usque ad septimum
neronis annū: et iuxta
templū vbi precipitatus
fuerat sepultus: tituli
usque ad obsidionem titi

et ultimam adriam no-
tissimū habuit. Quidā
ex nostris i morte oliueti
eū putant conditiū: sed
eorū falsa opinio est. *R.*
Ish sunt agm nouelli qui
annūciauerunt allā modo
venerunt ad fontes. Reple-
ti sunt claritate alleluia alla.
R. In conspectu agm amē-
ti sunt stolis albis et palme
in manibus eorū. Repleti
sunt claritate. Lcō scī euan-
gelij: secundū iohannem.
In illo tempore:
Dixit ihūs disci-
pulis suis. Nō turbetur
cor vestrū: creditis i deū:
et in me credite. In domo
patris mei mansiones mul-
te sunt. Et reliqua. *Omic-*
lia scī augustini episcopi
Est nobis ad deū
fratres maior intentio: ut
verba sancti euangelij que
modo in nostris auribus
sonuerunt: etiam mente
capere utriusque possimus.
Aut enim dñs ihūs xpūs.
Non turbetur cor vestrū.
Creditis in deū: et in me
credite. Ne mortē tanquā
homines timerēt: et ideo

turbarentur: consolatur
eos: etiam deum se esse
contestans. Creditis i
quit in deum: et i me
credite. Consequens est
enim vt si in deum credi
tis: et in me credē debeat
tis. Quod nō esset con
sequens si xp̄us non es
set deus. Creditis iquit
in deum: et in eū credite:
cui natura est non rapi
na esse equalem deo. Se
metipm enim eriamuit:
non tamen formam dei
amittens: sed formam
serui accipiens. *Adhorte*
metuitis huic forme
serui: non turbetur cor
vestrū suscitabit illam
forma dei. *Rm.* Ego sū
vitis vera et vos palmites.
Qui manet in me et ego in
eo hic fert fructū multum
alleluya alla. *N.* Sicut di
lexit me pater et ego dilexi
vos. Qui manet. *Lco. viij.*
Sed quid est quod
sequitur: i domo
patris mei mansiones
multe sunt: nisi quia
sibi metuebant: vnde
audire debuerunt: non
turbetur cor vestrum.

Quis em̄ eorū non me
tueret: cum petro dictū
esset fidentiori atq; p̄p̄o
tiori non cantabit galli
donec ter me neges. *Lā.*
q̄ ergo essent ab illo per
ituri merito turbabatur.
Sed cum audiuit in do
mo patris mei mansio
nes multe sunt: si quo
minus dixisset vobis. q̄
vado parare vobis locū:
a turbatione recreantur:
certi ac fidentes etiā post
pericula temptationum
se apud deum cum xp̄o
esse mansuros. Quia et
si alius est alio fortior:
alius alio sapientior: a
lius alio iustior: alius
alio sanctior: i domo
patris mei mansiones
multe sunt. Nullus eorū
alienabitur ab illa domo:
vbi mansionē pro suo
quisq; accepturus ē me
rito. *R.* Candidi facti sūt
nazarei eius allā splendorem
deo dederunt allā. Et sic lac
coagulati sunt alleluia allelu
ia. *N.* Candidiores mne
nitidiores lacte rubicandi
ores eboze antiquo saphiro
pulchriores. Et sicut lac.

173
Gloria p̄ri. Et sicut lac.
Denarius. *Lco. xij.*
quidē ille equalis
est omnibus: quem pa
terfamilias eis qui ope
rati sunt in vinca iubet
omnibus dari. non i eo
discernens qui minus et
qui amplius laborauerit
Quo vtiq; denario vita
significatur eterna: vbi
amplius alio nemo vi
uit: quoniam viuendi
nō est diuisa in etermita
te mensura. Sed multe
mansiones: diuersas me
ritorū in vita eterna sig
nificant dignitates. Ali
a enim est gloria solis:
alia gloria lune: alia glo
ria stellarū. Stella em̄
a stella differt i claritate:
sic et resurrectio mortuo
rū. Tanq̄ stelle diuersas
claritates: sancti diūsas
mansiones tanq̄ in celo
sorcūtur in regno: sed
propter vniū denarium
nullus separatur a regno.
Atq; ita deus erit omnia
in omnibus: vt quoniā
deus caritas est: per cari
tatem fiat: vt quod ha
bent singuli: commune

fit omnibus. Sic enim
quisq; etiam ip̄e habet:
cum amat in altero qd
ip̄e non habet. Non erit
itaq; aliqua invidia ip̄is
claritatis: quoniā regna
bit in omnibus vnitās
charitatis.

Inventionis scilicet
crucis officium duplex est:
et ideo nulla eadem die fit
comemoratio et alias fi-
eri consuevit: et quotiens
cumque occurrerit i dominica de
eodem fit inuentione et
commemoratio domini-
ce: eo quod dominicale offi-
cium in sequentem potest
transferr i dominicam. Ad
matutinas inuentionis.

Antiphona regem
crucifixum. Ve-
nite adoremus. *Ps.* Venite et
adoremus domino. *ymnus:*

Ange lingua glo-
riosi prelii certa-
minis: et super crucis tro-
phæum: dic triumphum no-
bilem: qualiter redepto:
orbis immolatus vicerit.

De parentis pithoplaui-
sti: fraude facta condoles:
quando pomi noxialis.
morte morsu corruit: ipse
lignum tunc notauit: da-
na lignum ut solueret. *De*
opus nostre salutis ordo
deposcerat: multiformis
proditoris ars ut artem
falleret: et medellam ferret
inde hostis unde leserat.

Quando venit ergo sa-
crum plenitudo temporis:
missus est ab arce patris.
natus orbis conditor: at-
que ventre virginali caro
factus prodit. *Agit*
infans inter arta conditus
presepia: membra pannis in-
uoluta virgo mater alli-
gat: et manus pedesque cru-
ci: stricta cingit fascia.

Gloria et honor: deo ut
quod quo altissimo vna patri
filioque merito paracyto:
cui laus est et potestas per
eterna secula. Amen. *In*
primo nocturno. *Antiph.*

Inuente crucis festa recolimus
cuius preconiū vniuersis per
orbem incanti lumine fulget
alleluia. *Ps.* Beatus vir.

Ps. Quare fremuerunt
gentes. *Ps.* Domine quid
multiplicati sunt. *V.* Hoc
signum crucis erit i celo allia.

R. Cum dominus ad iudicandum
venit alleluia. *Leo prima:*

Inno ducetissimo
trigesimo sexto a
destructione templi i euer-
sione iherusalem a vespasi-
ano et tito filio eius: re-
gnante piissimo constanti-
no augusto sexto anno

regni eius: gēs multa
barbarorū congregata
est contra romanos ad
bellum duce maxentio:
necdum constantinus tē
pore illo dominice passi
onis acceperat signum.
Erat autem cor eius fi
duciam habens in dño.
Nocte autem eadem vir
splendidus apparuit ei
dicens. Constantine ne
timeas: sed in celū respi
ce: et vide signū victorie.
Evigilans a sompno:
vidit ab orientis parte i
celo crucis signū fulgo
re igneo rutilans. Et
perterritus tali aspectu:
vidit angelos sibi astare
dicentes. Constantine
in hoc signo vinces. Igi
tur constantinus securus
de victoria effectus: de
pinxit sibi signū i fronte
quod viderat in celo: et
illud etiam super milites
in similitudinem crucis
eraptat. Jam vero religi
onis signo armatus: vt
eius manifesta fieret fi
des: crucis signū ex auro
et lapidibus preciosis for
matum habens i dextera:

contra impios aggredi
tur. obsecrans et orans
dominū vt dextra quā
mumerat signo saluta
ri: romano non macula
retur sanguine. Hec ei
poscenti: astitit diuina
gratia. Et cum iā non
procula pōte molino ca
stra posuisset: ecce maxē
tius primo diluculo cū
ingenti manu ingressus
est pontem: iusserat enī
ipse maxentius ad decep
tionem sterni flumini
nambus et pontibz ex
quari. Ingresso igitur
maxentio pontem stati
naues in profundū de
mersę sunt: et solus ne
fandissimus princeps
maxentius i aquis ca
dens mortuus interyt:
impolluta principis dex
tra a cruore seruata ciui
li. Deinde sup barbaros
constantinus faciens i
petū proxima luce: illi
territi fugerunt. Et sic
populus romanus ab
adulteris homicidis ty
ramide seruitutis maxē
tij diuina virtute libera
tus est. *R. Gloriosū dñe*

sacra veneretur ecclesia dñi
triumphale referatur lignū.
In quo redemptor mortis
vincula rūpens callidū as
pidem superauit alla alla. *R.*
In ligno pendens nostre sa
lutis semitam verbum pa
tris inuenit. In quo redēp
tor mortis vicula. *Itē. ij.*
In septimo igitur con
stantinus victori
a septimo anno imperij
sui urbem ingressus est
romanam. Et cōuocās
sacerdotes xpiane religi
onis de signo crucis per
quod bellum vicerat di
ligentissime pquirebat.
Et audiens qd esset tro
phæum celestis regis: mi
sit ad siluestriū episcopū
eiusdem vrbis. Qui dū
venisset ad eū: protulit ei
omnes diuinas scriptu
ras: quas legit et credi
dit. Et statim cathexiza
uit eum docens fidē xpi
anorū. Et baptizauit i
nomine patris et filij et
spiritus sancti. Confir
matus itaqz in fide xpi
constantinus iussit tem
pla deorum destru: et edi
ficari ecclesias in noīe

xpi saluatoris nrī. Tūc
leti omnes romani a iu
go tyrannice seruitutis
erepti cū coniugibus ac
liberis constantinū salu
tis auctorem fatentur.
Sed ille in laudibus po
puli non extollitur: sed
vt vidit ymagines sibi
ad honorem triumphī a
senatu erigi: iubet in dex
tram suam dominice cru
cis depingi vexillū: et scri
bi subtus. hoc signū figu
lare: quod est vere virtu
tis isigne. Erat autem cō
stantinus perfectus i fi
de et feruens in spiritu
sancto. Et cum legēdo
didicisset vbi esset dñs
crucifixus: misit ad hēle
nam matrem suam: que
et ipa in sompnis admo
nita virgebatur trāsire ihe
rosolimam: vt iquireret
preciosū et sanctū lignū
dñi nrī i bñ xpi. Grātia
deus spiritus sancti requi
euit in beatissima matre
constantini helena: et dū
cum multis militibus i
trasset iherosolimā iussit
congregari iudeos viros
penitissimos i lege plusqz

tria milia: et scrutata est
locum passionis xpi.
Qui dicentes se penitus
locum ignorare: precepit
omnes igne cremari. Illi
autem timentes tradide-
runt iudam dicentes. Hic
vir iustus et symeonis p-
phte filius: et frater pro-
thomartyris stephani me-
lius nobis legem nouit.
Hic domina que cor tuum
desiderat: ostendet dilige-
ter. Studiuit enim a patre
suo symeone: pater eius
a zacheo pusillo etiam pa-
tre suo: inenarrabilia de
nomine ihu xpi. Tunc
dimisit eos et iuda soli
tenuit. **C**ruce sancta dum
paret prosternitur hostes cer-
tamne forti gaudent christo
cole. Crucifixum ihu inen-
sis precomis venerantes alla.
Barbari dum rident leti-
tur plebes que redemptore a-
dorant. Crucifixu. **Acto. iii.**
Elena vero conuo-
cans ad se iudam
dixit ei. uideris et vita ap-
posita sunt tibi: si non oste-
deris michi qui dicitur
caluarie locus: ubi absco-
ditum est preciosum lignum

dominici. Judas dixit.
Sunt amplius quam duce-
ti ann et ego cum iunior
sum: quomodo possum scire?
Helenia dixit. Imple desi-
derium meum et uiue: alio-
quin per ipsum crucifiri
moriaris: quia te fame
mori faciam. At ille res-
pondit. Locum non noui:
neque tunc illic eram. Et
cum hoc dixisset: iussit e-
um mitti in lacum: ut sta-
ret illic sine cibo et sine
potu septem diebus. Cum
autem transissent septem
dies: clamauit iudas de
lacu dicens. Eripite me
hinc obsecro: et ego oste-
dam vobis crucem xpi.
Cum autem ascendisset
iudas de lacu: illico leua-
uit vocem suam ad dominum
dicens. Heloy heloy: hoc
est deus meus: deus me-
us ostende nobis occultum
thesaurum: et fac ab eodem
loco fumi aromatum et
odorem suauitatis ascen-
dere: et ego credam cruci-
fixum: quia ipse erat rex is-
rael nunc et in secula seculi
lorum amen. Hoc cum
orasset iudas statim co-

motus est locus: et multi-
tudo fumi aromatum et
odor suauitatis ascendit
de eodem loco: ita ut mi-
rretur iudas et diceret.
In veritate ipse tu es sal-
uator mundi. Gratias
tibi ago domine ihu xpe:
quia cum sum indignus
crucifigi me. Judas au-
tem statim precipit se
et destructo prius tem-
plo ydoli quod veneri su-
erat constructum in derisum
xpi: cepit ipse primus fo-
dere terram. Cum autem
fodisset prope passus vi-
ginti inuenit tres crucis
absconditas: quas helenia
leta suscipiens: cum
machariu tunc episcopum
iherosolimitanum interro-
gasset que nam esset crux
xpi: hoc modo cogitata est.
Erat enim titulus in vna
que prelati posuerat.
Iesus nazarenus rex iu-
deorum. Unde mulier que
dam tunc erat graui in-
firmitate detenta: de cuius
sanitate omnes desperati
erant. Dixitque iudas. Qui
potens eterne deus: qui
per unigenitum filium tuum

humano generi conferre
dignatus es salutem: os-
tende per tactum quod sit crux
passionis xpi ihesu domini
nostri. Applicuit namque
vnam crucem mulieri et
nichil profuit. Applicuit
secundam et nichil actum
est. Ut autem applicuit
terciam statim apertis o-
culis mulier de lecto leta
surrexit magnificis deum.
Eadem enim hora populo
cum funere inde transitum
faciente: iussit iudas sta-
re feretrum et deponi mor-
tuum. Et cum primam crucem
posuisset super mortuum:
non surrexit: posuit secun-
dam et nichil profuit. Ut
autem apposuit tertiam:
surrexit uiuus qui fereba-
tur mortuus. Inuenit e-
tiam iudas clauos xpi.
De vno sancta helenia fre-
mum equi filij sui fieri pre-
cepit: et de alio dyadema
capitis imperatorum: ut im-
pleretur prophetia que
dicit. In die illo quod erit
in freno sanctum domino
vocabitur. Salutare ve-
ro lignum crucis fecit se-
ci per medium: partem

viam filio detulit con-
 stantinopolim. partem
 aliam in tectis argenteis
 et aureis iherosolymis
 reliquit. *R.* Hec ē arbor
 dignissima i paradisi me-
 dio situata. In qua salu-
 tis auctoz propria morte
 mortē omniū superauit
 alleluya alla. *V.* Crux pre-
 cellenti decore fulgida quā
 helena constantini mater
 concupiscenti animo req̃-
 siuit. In qua salutis. *In*
secundo nocturno. añ. Felix ille
 triumphus sit salus egris
 vite lignū mortis remedii
 alla. *ps.* Verba mea. *ps.*
 Cum inuocarem. *ps.*
 Domine dñs noster. *V.*
 Adoramus te xpe et bene-
 dicimus tibi alla. *V.* Quia
 per crucem tuam redemisti
 mundū alla. *De omelia*
sc̃i ambrōsij epi i libro de
obitu theodosij. Lco. iij:
Constantino licet
 baptismatis gr̃a
 in ultimis cōstituto oīa
 peccata dimiserit: tamē
 quia primus imperator
 credidit: et postheredita-
 tem fidei principibus de-
 reliquit: magis meriti

loci repperit. Cuius tē-
 poribus completum est
 illud propheticum. In
 illo die erit quod super
 frenū equi: sanctū dño
 omnipotenti. Qd̃ illa
 sancte memorie helena
 mater eius: infuso sibi
 dei spiritu reuelauit. Be-
 atus tali parente cōsti-
 tutus: que imperanti fi-
 lio diuinum muneris que
 fuit auxiliū quo inter
 prelia quoq; tutus assi-
 steret et periculum non
 timeret. Magna femi-
 na que multo amplius
 inuenit quod imperatori
 conferret: q̃ quod abi-
 peratore acciperet. Anxi-
 a mater pro filio cui re-
 gnū orbis romani cesse-
 rat: festinauit iherosoli-
 mam: et scrutata ē loci
 dominice passionis. Sta-
 bulariam hanc primo
 fuisse asserunt: sed con-
 iunctam constantino se-
 mori: qui postea regnū
 adeptus est. Bona sta-
 bularia que tam dilige-
 ter p̃sepe dñi requisit.
 Bona stabularia que sta-
 bulariū non ignorauit

illum: qui vulnera cura-
 uit a latronibus vulne-
 rati. Bona stabularia
 que maluit estimari. *ut*
 xpm lucri faceret. Ideo
 illam de stercore xpi le-
 uauit ad regnū: secun-
 dum quod scriptum est.
 Qui suscitāt de terra in-
 opem: et de stercore eri-
 git pauperem. *R.* Crux
 est virga vigilans iubar
 glorie victorie signū. Quā
 salus eterna ex cunctis ce-
 dīs preciosam elegit alla
 alla. *V.* Lignū vite et
 crux dignissima que deco-
 rem et pulchritudinē de
 membris dñi suscepisti.
 Quam salus. *Lco. v.*
Cecit ergo helena
 cepit reuiscere locū
 sancta: infudit ei spūs
 vt lignū crucis inquire-
 ret. Accessit ad golgota
 locum et ait. Ecce locus
 pugne: vbi est victoria?
 Quero vexillū salutis et
 non inuenio. Ego iquit
 in regnis et crux dñi in
 puluere? Ego in aureis:
 et in rumis xpi triumphus?
 Ille adhuc latet: et latet
 palma vite eterne. Quo-

modo me redemptam ar-
 bitror: si redemptio ip̃a
 non cernitur? Video qd̃
 egeris dyabole: vt gla-
 dius quo peremptus
 es obstruatur. Sed ysa-
 ac obstructos ab alieni-
 gens puteos crudera-
 uit: nec latere aquam
 passus est. Tollatur igitur
 ruina vt vita appa-
 reat: promatur gladi-
 quo veri golie caput est
 amputatum. Aperiat
 humus vt salus fulgeat.
 Quid egisti dyabole vt
 absconderes lignū nisi
 vt iterū vinceris? Vi-
 cit te maria que genuit
 triumphatorem. Dice-
 ris hodie vt mulier tua
 infidias dep̃cedat. Ape-
 rat itaq; humū: decutit
 puluerem: tria patibula
 confusa reperit q̃ ruina
 contererat: immo ab-
 sconderat. Sed certam
 indaginem spiritus sanc-
 tus inspirat: eo q̃ duo
 latrones cū dño crucifi-
 xi fuerant. Querit ergo
 mediū lignū. Sed pōte-
 rat fieri: vt patibula in-
 ter se ruina cōfunderet.

R. Dum sacrum pignus
celitus reuelatur xpi fides re-
boratur. Ad sunt prodigia
in vnga moysi primitus fi-
gurata alla alla. *N.* Ad cru-
cis contactu resurgunt mor-
tui et dei magnalia referan-
tur. Ad sunt prodigia. *Leo. vi.*

R. Edit ad euangelij
lectionem inuenit
quia in medio patibulo
pylati titulus erat: ihus
nazarenus rex iudeorum.
Hinc collecta est series ve-
ritatis. Titulo cuius patu-
it salutis. Hoc est quod
petentibus iudeis respon-
dit pylatus. Quod scrip-
si scripsi. Id est: non ea
scripsi que vobis placeret
sed que etas futura cogno-
sceret: non vobis sed po-
steritati. Inuenit ergo ti-
tulum. Regem adorauit
non lignu: quia hic ge-
tilis e error: et vantas i
prioru: sed adorauit illu
qui pependit in ligno scri-
ptus in ligno. Lignum
refulsit: et deus miscuit
gratiam. Docuit ea spi-
ritus quod mulier igno-
rabat: et eduxit i viam
quam mortalis homo

scire no poterat. Quesi-
uit clauos quibus crux
confixus fuit dñs et in-
uenit. De vno clauo fire-
nu fieri precepit: de alte-
ro dyadema iteruit. Vni
ad decorem: alterum ad
denotacionem vertit. Vtro-
q: vsus est constitutus
et fidem transmisit ad po-
steros reges. Visitata e
maria: vt eua liberaret.
Visitata est helena vt i-
parato: rediret. *R.*
O felix femina que fragri-
ti amore dñi feruens cruce
et clauos inuenire meruit.
Et in clauis principis frenu
ex eis studuit decorare alla
alleluya. *N.* In die illo sic
scriptu est quod erit in fire-
no sanctu dño vocabitur.
Et in clauis. *In. iii. noctur.*
an. Adoramus te xpe et be-
nedicimus tibi quia p sac-
tam crucem tuam redemisti
mundu alla. *ps.* Cantate
dño. *i. ps.* Dñs regna-
uit exul. *ps.* Cantate. *ii.*
N. Omnis terra adoret te
deus et psallat tibi alleluya
R. Psalmu dicat noi tuo
alleluya. *Leo sci euagelij*
secundu iohane. Le. vii.

In illo tpe. Erat
homo ex pharise-
is nicodemus nomine:
princeps iudeoru. Hic
venit ad ihesum nocte:
et dixit ei. Rabbi scim
quia a deo venisti magi-
ster. Et reliqua. *Omne.*
sancti augustinus episcopi
Amen hoc nostis: q:
rabbi magister di-
citur. Scimus quia a
deo venisti magister. Ne-
mo enim potest hec signa
facere que tu facis: nisi
fuerit deus cu eo. Ergo
iste nicodemus ex hys
erat qui crederat i noie
eius: videntes signa q p-
digia que faciebat. Su-
perius enim hoc dixit. Cu
autem esset iherosolimis
in pascha in die festo: mi-
ti crederunt in nomine
eius. Quare crederunt?
Sequitur: videntes sig-
na eius que faciebat. Et
de nicodemo quid dicit?
Erat princeps iudeorum
nicodemus nomine. Et
venit ad eum nocte: ait
Rabbi scimus quia a deo
venisti magister. Et iste
ergo crederat in noie

eius. Et ipse vnde credide-
rat in nomine eius? Se-
quitur. Nemo potest hec
signa facere que tu facis:
nisi fuerit deus cu eo. Si
ergo nicodemus de illis
multis erat qui crederat
in nomine eius: iam in
isto nicodemo attedamus:
quare ihus no se credebat
eis. *R.* Dulce lignu dulce
clauos dulce pondus sustinu-
it. Que digna sunt porta-
re precu huius seculi alla.
N. Hoc lignu crucis erit in
celo cu dñs ad indicandu
venit. Que dig. *Le. viii.*
R. Respondit ihus et
dixit ei. Amen a-
men dico vobi: nisi quis
renatus fuerit denuo: no
potest videre regnum dei.
Ipsis ergo ihus se credit:
qui nati fuerunt denuo.
Ecce illi crederunt in eu:
et ihus non se credebat eis
Tales sunt omnes catho-
licum. Ipi credunt i no-
mine xpi: sed ihus non
se credit illis. Intendat
et intelligat caritas vna.
Si dixeris catholicum:
credis in xpm? Respondere
potest. Credo et signat

se. Jam crucem xpi por-
tat in fronte: et non cru-
bescat de fronte dñi sui.
Ecce credit in nomine
eius. Interrogemus eū.
Manducas carnem filij
hominis: et bibis sugu-
nem filij hominis. Mel-
cit quid dicimus: quia
ihūs non se credidit ei.
R. Hoc signū crucis erit i
celo cum dñs ad iudiciū
venit. Tūc manifesta erit
abscondita cordis nostri.
alleluya alleluya. *V.* Cū se-
derit filius hominis in sede
maiestatis sue et ceperit iu-
dicare seculum per ignem.
Tūc manifesta. *Lectio. ix.*
Cum ergo ex illo
numero esset in
codemus: venit ad dñm.
Sed nocte venit. Et hoc
forte ad rem pertinet.
Ad domniū venit et noc-
te venit. Ad lucē venit
et in tenebris venit. Re-
nati autem ex aqua et spi-
ritu sancto: quid audi-
unt ab apostolo: fructus
aliquando tenebre: nūc
autem lux in dño: sicut
filij lucis ambulate. Et
iterum. Nos autē qui

Solent sumus
diei sumus. Qui ergo
renati sunt noctis fuerunt:
et diei sunt: et tenebre
fuerunt: et lumen fuit.
Jam credit se illis ihūs:
et non nocte veniūt ad
ihm sicut in codemus.
Non in tenebris querūt
diem. Tales em̄ ipi etiā
fuerunt. *In festo scōz
m̄m alexandri euentij theodo-
li atq; iunienalis. Antip:
Lux perpetua. Lectio prima:*
Hinc via nume-
rana milario
nocturno passio. a
lerando pape euentij. et
theodoli presbitorij: sub
traiano principe iudice
aureliano. Qui alexan-
der romane ecclesie epis-
copatum quintus post
petrum annos decem te-
nuit: menses septē. dies
duodecim. Qui sanctita-
te et scientia incompara-
bilis: fideq; clarissimus.
maximam partem sena-
torij vrbis cōuertit ad
domniū. Hic cōstituit
aquam aspersioms cum
sale benedicti in habita-
culis hominū et passione
domini miscuit i predi-

catione sacerdotū: quā-
do misse celebrātur. Qui
postmodū iubente traia-
no principe. ab aurelia-
no comite vtriusq; mili-
tie carceri mancipatus:
post stupenda et diuina
miracula: vbi per puerū
qui faculam ferebat ar-
dentem: e carcere noctur-
no silentio per fenestrā
eductus ad domū quiri-
ni tribum: vbi beatus
hermes perfectus sibi cu-
stodia tenebatur perdu-
citur. *Lectio secunda:*
Quāta est filia ipsius
quirini balbina noīe: et
ipse quirinus conuersus
baptismi gratiam deside-
rauit: postq; liberationē
et baptismationem eorum
quos in vinculis artatos
in carcere quirinus ipse
tenuerat: inter quos du-
os quoq; sanctissimos pres-
biteros constrinxerat e-
uentiū et theodoliū qui
de oriente venerant. post
illa omnia et si qua ab
eo venerabiliter gesta sūt:
aureliano comiti princi-
pe adhuc traiano: siqde

adrianus nondū impe-
rabat. exhibitus ē simul
cū ipis beatis duobus
presbyteris: primoq; in
eculeū leuatus et tortus:
ungulis atq; lampadib;
attractus est grauissime.
Cūq; nullas daret voces
dixit aurelianus. Quare
taces? Beatus alexander
respondit. Quia tēpore
orationis xpianus homo
cum deo loquitur. Depo-
sito autē beato alexandro:
iussit ipius iudex appli-
cari euentiū et theodoliū.
Et interrogauit beatum
alexandriū. Qui sūt isti?
Sanctus alexander res-
pondit. Ambo viri sancti:
ambo presbiteri. Tūc
conuersus ad beatū eue-
ntiū iudex interrogauit.
Quando factus es xpia-
nus? Cui beatus euenti-
us. Ante annos septua-
ginta. Nam annorum
vndecim fui baptizatus:
et annorū viginti presbi-
ter ordinatus: et nunc a-
go octoginta et vniū an-
nū etatis: quem in car-
cere et in vinculis com-
pleui. *Lectio tertia:*

Et postquam interrogavit etiam theodolum: et in confessione manentem invenit: iussit furnum incendi fortiter: et beati alexandrum atque euentum in medio precipitari. Cum quibus et beatus theodolus sponte in flammis prostravit: decurans cum ipsis et pariter gratias agens. Agne nos eximasti et non est inuenta in nobis iniquitas. Quod cum nuntiati esset aureliano impio: fecit beatissimum alexandrum punctis creberrimis per tota pungi membra donec deficeret. Huiusmodi fine vir sanctus martyrum suum complevit. Sancti autem duo presbyteri gladio consummati sunt. Quorum corpora seueri femina religiosa collegit: et beati alexandrum et euentum in vno sepulchro. Licet tum vero theodolum separatim in alio posuit: via mentana in predio suo quanto nonas maius.

In festo sancti iohannis ante portam latinam ad matut.

et omnes horas omnia dicuntur sicut in festo sancti marci. Lectio prima:

Iohannes apostolus quem ihesus amavit plurimum. filius zedei et frater iacobi apostoli: quem herodes post passionem domini decolauerat: novissimus omnium scripsit euangelium. rogatus ab aliis episcopis aduersus dextrum aliosque hereticos: et maxime tunc contra ebionum dogma surgens: qui asserunt ipsum ante mariam non fuisse. Unde etiam compellus est diuinam eius naturam edicere.

Sed et alia causa huius scripture sunt. Quod cum legisset mathei marci et luce volumina: probauerit quidem tertium historie: et vera eos dixisse firmaverit: sed unus tantum in quo et passus est: post carcerem iohannis historiam tenuisse.

Reternissio itaque anno: cuius acta a tribus ceptata fuerit

superioris temporis: antequam iohannes clauderet in carcerem gesta narravit: sicut manifestum esse poterit hijs qui diligenter quatuor euangeliorum volumina legerint. Queres et diplomam que videtur iohannis esse. cui ceteris tollit.

Lectio. iii. Scripsit autem et unam epistolam cuius exordium est. Quod fuit ab initio quod audiui et vidi oculis nostris: quod per specimus et manus nostre contrectauerunt de verbo vite: que ab vniuersis ecclesiasticis et eruditissimis viris probatur.

Lectio. v. Elique autem duarum principum est: senior electe domine et natis eius et sequentis: senior: gaio carissio quem ego diligo in veritate. iohannis presbyteri asseritur. Cuius hodie et alteri sepulchrum apud ephesum ostenditur. Et nonnulli putant duas memorias eiusdem iohannis esse euangeliste. Super

qua re cum ordinem ad papam audito: eius ventum fuerit differemus.

Varto Lectio. vi. Decimo igitur anno: secundum post neronem persecutionem mouente domitiano: in patmos insulam relegatus. scripsit apocalypsim quam interpretatur iulianus martyr et hyrenus. Interfecto autem domitiano: actis eius ob nimiam crudelitatem a senatu rescissis: sub pertinace rediit ephesum. Ibique usque ad traianum principem perseuerans totas alie fundavit rexitque ecclesias. Et confectus senio: sexagesimo octavo post passionem domini anno mortuus est et iuxta eandem urbem sepultus.

Secundum mattheum. In illo tempore. Accessit ad iherosolimam mater filiorum zedei cum filiis suis adorans et petens aliquid ab eo. Et reliqua.

Omnia sancti iheronimi presbyteri. Lectio. vii. Opinione habet regem mater filiorum zedei

dei: ut cum dominus dixerit: filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis: et condemnabunt eum morte et tradent eum gentibus ad illudendum et flagellandum et crucifigendum: et ignominiam passionis timentibus discipulis nuntiaverit: illa gloria postulat triumphantis. Hanc ut reor ex causa: quod post omnia dixerat dominus. Et tertia die resurget. Putavit enim cum mulier post resurrectionem illi co regnaturus: et quod i secundo adventu promittitur: primo esse completum et audire femine presentia cupit. in memor futurorum. Quod autem interrogat dominus et illa petente respondit: quod vis: non venit de ignorantia: sed ex eius persona dicitur qui flagellandus et crucifigendus erat: quomodo in emporio ista quis me tetigit: et de lazaro ubi posuistis eum: in veteri quoque testamento. adam ubi es: et descende-

dens videbo si iuxta clamorem suum qui venit ad me perfecerint: sin autem non est ita ut sciam. Postulat autem mater filiorum zebedei errore mulierum et pietatis affectu: nesciens quid peteret. Nec mirum si ista arguatur imperitie: cum de petro dicatur: quando tria vult facere tabernacula: nesciens quid diceret. *Lectio octava:*

Respondens autem illis dixit eis. Nescitis quid petatis. Mater postulat. sed dominus discipulis loquitur: intelligens preces eius ex filiorum descendere voluntate. Potestis bibere calicem quem ego bibiturum? Calicem in scripturis divinis intelligimus passionem. Pater si possibile est transcat a me calix iste. Et in psalmo. Quid retribuam domino pro omnibus que retribuit michi. Calicem salutaris accipiam: et nomen domini invocabo. Statimque infert: quis

sit iste calix. Preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. Ait illis. Calicem quidem meum bibetis: sedere autem ad dexteram meam et ad sinistram non est meum dare vobis sed quibus paratum est a patre meo.

Queritur *Lectio. ix.* Quomodo calicem martyrii zebedei filij iacobus videlicet et iohannes biberint: cum scriptura narret iacobum tantum apostolum ab herode capite truncatum: iohannes autem propria morte vitam finierit. Sed si legamus ecclesiasticas historias: in quibus fertur quod et ipse propter martyrium sit missus in feruetis olei dolium et inde ad suscipiendam coronam christi athleta processerit. Statimque relictus in pathmos insulam sit: videbimus martyrium animo non defuisse: et bibisse iohannem calicem confessionis: quem et tres pueri in camino ignis biberunt. licet persecutor non fuderit san-

guinem. Quod autem dicit sedere ad dexteram meam et sinistram: non est meum dare vobis: sed quibus paratum est a patre meo. hic intelligendum est. Regnum celorum non est dantis sed accipientis. Non enim personarum acceptio apostolorum: sed quicumque se talem prebuerit: ut regno celorum dignus fiat: hic accipiet quod non persone sed vite paratum est. Si itaque tales estis qui consequi mereamini regnum celorum quod pater meus triumphantibus et victoribus preparavit: vos quoque accipietis illud.

In mentione sancti michaelis. Ad matutinas. Inuitatorum.

Regem archangelorum dominum. Venite adoremus. alleluia. *ps. Venite. In. i. nocturno. an.* Concussus est mare et contremuit terra ubi archangelus michael descendebat de celo alla. *ps.* Domine dominus noster. *ps.* In domino confido. *ps.* Domine quis habitabit. *ps.* Ste-

tit angelus iuxta aram tem-
pli alleluia. *R.* Habens tu-
ribulum aureum in manu
sua alleluia. *L.* *Cones lega-*
tur sic in alio septēbris
festo. scilicet tres de hystoria
festi. tres de sermone sancti
gregorii. et tres de omel. scilicet
iberonimi presbiteri. R.
L. Locutus est ad me vnus
ex septem angelis dicens.
Veni ostendam tibi nouam
nuptam sponsam agni. Et
vidi iherusalem descendente
de celo ornatam monilibus
suis alleluia alla alla. *V.*
Et sustulit me in spiritu in
montem magnū et altum.
Et vidi. *R.* Audiuī vocem
in celo angelorū multorum
dicentū. Time de dominū
et date claritatem illi et ado-
rate eum qui fecit celum et
terram mare et fontes aqua-
rū alleluia alla. *V.* Vidi an-
gelū dei fortem volantē per
mediū celū voce magna cla-
mantem et dicentem. Ti-
mete. *R.* Ostendit michi
angelus fontem aque viue
alleluia et dicit ad me alla.
Hic deū adora alla alla alla.
V. Postq̃ autem audissē
et vidissē cecidi vt adora-

rem ante pedes angeli qui
michi hec ostendebat et di-
xit michi. *Hic. In. n. noctur-*
no. Ant. Michael archan-
gele veni in adiutorium po-
pulo dei alleluia. Ps. Celi
enarrant. Ps. Dominus est
terra. Ps. Benedicā dñm.
V. Ascendit fumus aroma-
tum in conspectu dñi alla.
R. De manu angeli alla.
R. Factū est silentiū i celo
dum cōmitteret bellū draco
cum michael archangelo.
Audita est vox milia milia
dicentū salus bono: et vir-
tus omnipotenti deo alla.
V. Milia milia ministrā-
bant ei et decies cātena mi-
lia assisteabant ei. Audita.
R. Stetit angelus iuxta
aram templi habens thum-
bulū aureū in manu sua et
data sunt ei incensa multa.
Et ascendit fumus aroma-
tū de manu angeli in con-
spectu dñi alla. *V.* In con-
spectu angelorū psallā tibi
adorabo ad templū sanctū
tū et confitebor: nōi tuo.
Et ascendit. *R.* In cōspec-
tu angelorū psallam tibi
et adorabo ad templū sac-
tum tuū. Et cōfitebor: nōi

tuo dñe alla. *V.* Super
misericordiam tuā et veri-
tatem tuam quoniam ma-
gnificasti super nos nomē
sancti tui. Et cōfitebor:.
In. tercio nocturno. an.
Angelus archangelus mi-
chael dei nuntius de anima-
bus iustis alla. *Ps. Canti-*
te. Ps. Dñs regnavit ex.
Ps. Benedic anima. Ps. V.
In conspectu angelorum
psallam tibi deus meus alla.
R. Adorabo ad templū san-
ctum tuū et confitebor: nōi
tuo alla. *R.* In conspectu
gentiū nolite timere. Vos
enim in cordibus vestris a-
dorāte et time de dominum.
Angelus enim eius vobis
cum est alleluia. *V.* Ste-
tit angelus iuxta aram te-
pli habens thumbulū aureū
in manu sua. Angelus. *R.*
Hic est michael angelus
princeps milicie angelorū.
cuius bono: prestat benefi-
cia populorū et oratio per-
ducit ad regna celorū alla.
V. Archangelus michael
prepositus paradisi: quem
honorificent angelorū quies.
Cum bono: *In festo*
sanctorū mīm gordiam

et epimachi. *Leto prima:*
*D*ome via lati-
na: natale sac-
torū gordiam
et epimachi: quos iuli-
anus imperator et apos-
tata inter multos christi-
anos publicis custodijs
mancipavit. Beatum ia-
nuarium seuem sacerdo-
tem comprehensū audax
vicario gordiano audien-
dū tradidit. Qui beatum
ianuariū patienter audies
spiritu dei illuminatus cre-
dere cepit. *Leto secunda:*
*V*eni protinus be-
atus presbiter cū
vxoze mariana nomine
et familia promiscui sex-
numero quinquaginta
et tres et eo amplius bap-
tizavit. Quod factū au-
diens iulianus: plenus
ira dampnavit inscripti-
ombus sancti presbite-
rū ianuariū: sancti vero
gordiani similiter damp-
natum in custodia publi-
ci posuit: atq; eundē cle-
mentiano quē vicarium
loco eius dederat tradidit.
Porro vxorem eius ad
aquas saluas manere

precepit in seruitio rusticozum. *Lectio tertia:*

Clementianus autem ante tribunal residens beati gordiani vinctu cathenis sibi precepit presentari. Ille autem in confessione christi fixus diu plumbatis ceditur: et ultimo capite truncatur. Cuius corpus precepit iniquissimus iudex ante templum apollinis intellude iactari: ut a canibus roderetur. Quod nocturno tempore christianam rapientes miliano plus vel minus ab urbe roma posuerunt in crypta: ubi iam pridem corpus beati martyris epimachi sepultum fuerat. *In festo sanctorum nini nerei achillei atque pancratij. Lco p.*

Bome in cymite rio p'taxati natale sanctorum martyrum nerei et achillei fratru: qui fuerunt eunuchi beate flauie domitille: quiq; cum ea apud insulam pontianam locuti pro christo duxerunt exitum. Postmodum vero

ab aureliano sponso domitille quem ipse ob amore christi spreuerat: primo verberibus grauissimis attriti: deinde mommo rufo consulari sunt traditi.

Quo Lco secunda.
Cum eculeo et flammis compellerentur ad imolandum et diceret se a beato petro apostolo baptizatos: nulla ratione posse idolis imolare: capite celi sunt. Quorum corpora rapuit auspicius discipulus eorum nutritor siue virginis domitille. Que etiam nauicula imposita adduxit: et in predio domitille in crypta arena ria sepeliuit via ardentina. a muro vrbis miliano vno semis. *Eodem die pro sancto pancratio. Lco. iii.*

In aurelia miliano secundo: natale sancti pancratij martyris. Qui cum esset annorum tredecim: martyrium capitis abscissione sub dyocletiano compleuit. Cuius reuerendum corpus octauilla illustris femina occulte noctu sublatum: aromatibus con-

ditum sepeliuit: quarto idus maij. *In festo sancti bonifacij mris. Lctio*

Assio prima: sancti bonifacij martyris sub dyocletiano et maximiano apud tharsum ciuitatem passi: sed rome in via que latina nuncupatur sepulti. Qui cum esset procurator rerum cuiusdam nobilis matrone nomine aglaes: et cum ea in supposito misceretur: tandem utriq; diuino nutu copuncti consiliu habuerunt: ut ad requirendum corpora sanctorum martyrum bonifacius mitteretur: si quomodo seruiantes eis atque obsequentes per eorum orationes saluari mererentur. *Lectio secunda:*

Eruemens igitur post dies aliquot tharsum ciuitatem: dixit ad eos qui cum eo erant bonifacius. Viri cunctes requirite nobis hospiciu: ego autem ibo videre eos quos valde desidero certantes martyres. Festinans itaq; ad locu: vi-

det beatissimos martyres alium per pedes suspensum igne supposito: alium in quatuor lignis extensum et diutissime afflictum: alium ungulis exanatum: alium manibus abscissum: alium stipitem in collo habentem infixum et a terra eleuatum: et sic per diuersa supplicia martyria ab impio carnifice disposita.

Unq; Lco tertia:
Clementinus feruens et ipse amore christi respiceret: magnu deum sanctorum martyrum clamare cepit. Et accurrens confedit. pedibus eorum deosculans vincula ac dicens. Certate martyres christi: calcate dyabolu: modicum persequere. Paru quidem labor sed multa requies et ineffabilis per modu sacietas. Ista enim tormenta que pro diuinitatis amore patimini temporalia sunt et quasi in momento transientia: post breuissimum tamen tempus spatium ad perpetue felicitatis vos transmittet gaudia: ubi regis vestri

visione gaudentes. illic
q; celestium cantionum lau-
des inter choros angelo-
rum immortalitatis decore
vestiti referentes: eterne
calamitatis abyssis ipsi
simos vestros videbitis eni-
am tortores. *LECTIO. iij.*

Aspiciens autem eum
simpliciter iudex ius-
sit eum applicari ad tribu-
nal: eiq; dixit. Quis es tu?
Sanctus bomfacy dixit.
Christianus sum: et bo-
mfacy vocor. Tunc ius-
tus iudex iussit eum suspen-
di: et tam diu corpus eius
ungulis radi donec ossa
eius apparerent. Deinde
calamos acutos sub un-
gulis manuum eius affigi.

Unde *LECTIO quinta:*
Sanctus dei martyr
in celum aspiciens alacri-
ter dolores toleraret: vi-
dens impius iudex iussit
os eius aperiri: et plum-
bum buliens infundi. Sac-
tus autem martyr dice-
bat. Gratias tibi ago do-
mine ihu xpe fili dei vivi.
Deinde iudex iussit afferi
ollam et eam pice impleri:
atq; sanctum martyrem

verso capite i bulientem
pice mittere. Sed cum mi-
chil lesus esset: iussit iu-
dex ut gladio caput eius
absunderetur. Quo fac-
to terremotus magnus
factus est: ita ut multi
infideles virtute xpi in
martyre cernentes crede-
rent. *LECTIO sexta:*

Conservum vero mar-
tyris bomfacy cir-
cubant ubiq; querentes
eum: et non inuenientes
admuticem dicebant. Ille
modo in adulterio aut i-
taberna positus epulatur
Cum hec ergo inter se col-
loquerentur: contigit ut
obviaret eis unus de co-
mentariensis. Quem
interrogant. Vidisti ali-
quem virum peregrinum
romanum. *LECTIO. vij.*

Ille autem eis. Hesternus
die vir peregrin-
us absatus est capite i
stadio. Et iterum interro-
gavit. Qualis erat aspec-
tus eius? At illi dixerunt.
Vir quadratus et crassus:
robusto capillo coarctatus
armelasia indutus. Et
dixit. Ille quem queritis

apud nos hesternus die
martyrio est finitus. At
illi. Homo quem nos
querimus adulter est et
ebriosus. Dicit eis ille.
Venite videre eum. *LECTIO. viij.*

Unde ostendisset
eis beatissimum mar-
tyris corpus et preciosis-
simi caput eius: dixerunt
ei. Iste est quem querimus.
Petimus ut des nobis eum.
Qui respondit. Ego gra-
tis corpus eius vobis da-
re non possum. Illi autem
dantes ei solidos quingē-
tos: acceperunt corpus sa-
cti martyris et vngentes
eum aromatibus: involu-
tesq; linteaminibus pre-
ciosis posuerunt illud i
bathernam: et sic reuer-
bantur gaudentes et glo-
rificantes deum. Angelus
autem domini apparens dñe
quondam ipsius: re facti
beati martyris indicavit.
Que confestim cum omni
veneratione obviavit sac-
to corpori: et edificis ei
domum dignam: repo-
suit illud in ea ab urbe ro-
ma spatiosiorum quā
q; *LECTIO nona:*

Martyratus est au-
tem beatus bomfa-
cys: quartodecimo die
mensis maii apud thar-
sum metropolim cithie:
et sepultus est rome no-
mine iunij. Beata vero a-
glaes abrenuntiavit ma-
do et pompis eius: et di-
tribuens universa que
possidebat egens ac mo-
nasterijs. relaxans ac vi-
uerlam familiam suam
a iugo servitutis et ipsa
sine intermissione vacans
orationibus et ieiunijs:
tantam gratiam a domino
ihesu xpo promeruit. ut
in eius nomine virtuti
claresceret signis. Sup-
nixit autem in habitu
sanctimoniali annis tre-
decim: sepulta apud sac-
tum martyrem operibus
pijs consummata. *In-
festo sancte potentiane
virginis. LECTIO prima:*

Rome sancte po-
tentiane vel pu-
tentiane virginis:
que illustrissimum generis
pudens discipuli sancti
pauli apostoli filia fuit.
Cuius mater fabmella

foror: vero praxedis. Quis
piissimus pater eorum
pudens in omni religi-
one xpi eruditus: virgi-
nesq: xpo reliquit. Que
post obitu sancti patris
in omni exercitatione
pietatis ita exerceuerunt:
vt nocte dieq: incessanter
hymnis et orationibus
cum familia sua dno in-
seruirent: beatissimo pio
urbis episcopo. cum eis
in laudibus dei partici-
pare. Remuneratione igitur
pro piissimis labori-
bus percipere: que per
gratiam xpi fructuose
consumauerant. Post
multorum namq: mar-
tyrum venerabiliter ex-
hibitis sepulturas: post
omnes facultates suas
in pauperum visceribus
inclusas et xpo fideliter co-
mendatas: tandem de ter-
ris ad xpm migraverunt.
Potentiana venerabilis
quartodecimo kalendas
iunii posita in cimiterio
priscille via salaria: pra-
xedis vero virgo eque
sanctissima: duodecimo
kalendas augusti et ipsa

cum forore iuxta patrem
pudentem posita. **In**
festo sci bernardini confes-
soris ordinis sacri mino-
ru lectiones extracte de
privilegio dni nicolay
pape quinti. Et prima:
Nicolaus episcopus
seruus seruorum
dei: ad perpetua
rei memoriam. Misericor-
dias dni eternum
nos cantare debere: pro-
pheta ammonet dicens.
Misericordias dni me-
ternum cantabo. Magna
profecto et inenarrabilia
sunt opera misericordie
dni: quibus iugiter in
salute humani generis
se eiusdem miserationis
simis effundit. Quasi
quis ab initio hominis
creati recensere voluerit:
non tantum hominum lin-
gue: sed etiam si quod sunt
illis: non sufficeret an-
gelorum. Numquid mira-
bile et omnino inenar-
rabile diuine misericor-
die opus est: quod cum ho-
minem ad ymaginem
et similitudinem suam
creasset: qui particeps

felicitatis eterne esse pos-
set. ascribendus consortijs
angelorum: si precepti si-
bi dati diuinitus: non
contempsisset imperium:
non passa est diuina
clementia ipsum penitus
interire: sed pro tempore
diuersitate non desinit
congruentes exhibere
medicinas: quibus a le-
ge dni oberrans: in lege
iusticie et semita salutis
traheretur. Ob hoc quip-
pe nunc angelos destina-
do: qui diuinam patefa-
cerent voluntatem: sua-
derentq: et adiuuarent
adimplere que recta sunt:
nunc mittendo patriarchas
sue gratie spiritu
repletos: nunc diuinos
prophetas spiritali dono
illustratos: qui non solum
exhibita beneficia: sed et
exhibenda in futurum pre-
dicarent. Illud quoque quod
inter diuine misericor-
die opera. sublimius po-
test excogitari: quod scilicet
dei filius in persona sua
naturam nostre mortalita-
tis assumere dignatus est:
vt ea adimpleret per mi-

415
nisterium passionis et re-
surrectionis sue: quibus
a dyaboli potestate et pec-
catorum vinculis soluere-
mur. **Lectio secunda:**
Erum si quis in-
tellectum extendere
voluerit: in diuina bene-
ficia que post dni nostri
ibum xpi ascensionem hu-
mano generi exhibita sunt:
quis potest illa non dici
diuinemare sed etiam po-
tens eloquio minima ex-
parte sufficiat enarrare. Quis
non stupeat tantam gene-
ris humani vocationem.
et ad vnum dni dei fidei
attractionem factam. per tu-
bam apostolicam. Pau-
cissimorum enim hominum
feruido zelo: ab ipsius
dei sapientie ore sacra-
tissimo eductorum gratia
spiritus sancti cooperante.
principum: sapientium: no-
bilium et ignobilium. iuue-
num et senum. sexus utriusque
adductus est populus
ad vitam et religionem
spiritualem veteri vite
carnali contrariam: qui
non persuasit. docta mi-
di sapientia falerata

phorum eloquentia: aut re-
thorum facienda poposque
loquacitas: sed mundi
contemptus: paupertas
sancte ardor: carnali-
vite mortificatio malo-
rum presentium patientissi-
ma et iocundissima suf-
ferentia: et omnium vir-
tutum decus et honestas
florentissima. Que ita p-
xpi magisterium et sancti
spiritus illustrationem.
xpi discipulorum stabili-
firmitate mentibus fixa
sunt: ut ipsis a presenti-
bus tribulationibus: qua
qua via creptis: et ad ce-
lestia regna translatis:
nequaquam eisdem deficien-
tibus: hec pariter cum
eis deficerent: sed succes-
soribus suis hereditaria
successione: quasi filijs
relinquerent studiosissi-
me sectanda. **Lectio tertia:**
Ec quippe vide-
mus quotidie i-
pleri et renouari: i his
qui sancto euangelio cre-
diderunt: quorum et si non
nulli videantur a sanctorum
apostolorum perfectione
quodam tempore frigef-

cere: tamen in his qui
perfecte xpi vestigia im-
tantes carne crucifigere
cum vitis et concupiscenti-
is student: redimuntovi-
rore pullulant continue.
Hec autem ex diuina p-
uidentia facta noscitur.
ne xpi sanctissima conuer-
satio benignissima cōdes-
censio: et dolorosissima
passio quibus nos trans-
tulit de tenebris ad lucem:
et fecit regnum deo et patri
redemptos in sanguine
suo: ne etiam apostolorum
aliorumque ipsius xpi disci-
pulorum ab hoste anti-
quo asscatus triumphus:
et sanctorum martirum
durissimus conflictus:
ne non omnium uictoria
contra diabolum. uicia
mundi. et carnem here-
ses et hereticos congrega-
tus contumax et sancta-
rum virginum stabilissima
magnanimitas incredi-
bilis viderentur: si sum-
ma minime cernerentur.
Videmus nepe nedum
inter illos qui euangelio
crediderunt: verum et inter
fidei xpi aduersarios

monasteria sacra: uiris
mulieribusque referta. qui
seipsos omnipotenti deo
hostiam uiuam. victimam
sanctam imolauerunt
in quibus xpi quoti-
die de celo pugnat: et i-
tera triumphat: quia
mundum fugientes car-
nem mortificantes: dy-
abolum uiciaque sub pe-
dibus conculcantes: no-
tam uerbis facta preceden-
tium predicant: qui exemplis
ostendunt et factis lau-
dant. **Lectio quarta:**

Hec inquam opera: di-
uine misericordi-
e organos pietatem pre-
dicant: qui frigescen-
tem caritatem in cordibus
plurimorum. nouis ig-
nibus recalescere satagit.
Sed ut preterita fide-
mus: nouissimis diebus
istis diuina se miserati-
o exuberantius effudit:
dum multorum fidelium
iusticiam extinctam: fere
in omnibus ordinibus
perfectionem tepescen-
tem et in omni sexu deuotio-
nem sopitam et pene xpi-
anam religionem ab eu-
angelice perfectionis semina-
ta oberrantem: diuino
dignata est igne succen-
dere: ut videamus ple-
rasque sacras religiones
ita renouatas et igne di-
uino ita succensas: qui
nisi ingrati uelimus ee:
diuine beneficentie imen-
sas gratias referre debemus:
qui ad excolendam uine-
am suam: hac nouissima
hora operarios destinare
non cessat. Quia plures
quidem uidemus in hoc
ministerium destinatos:
quorum studio et dili-
gentia: ecclesia sancta
nouis fetibus fecunda-
tur. uirtutibus adorna-
tur. et exemplis sanctis
augmentatur. Sed pre-
cipuus temporis nostrorum
inter electos: magnus et
amabilis sanctissimus
fuit bernardinus: ab ipso
cum abulic perfectionis
euangelice institutis cō-
secratus. Hic etenim in
uinea domini cultor et ope-
rarius destinatus opus
sibi iniunctum uigilanter
exercebat. Hic equidem
ex tuscia partibus nobili

utriusque patris genere
ortus est. Cuius pater
tollus inter senarum
ciues et ipse patricius:
mater nera nomine ex
massana ciuitate mo-
ribus et genere clari:
sed virtutibus et iusticia
clariores: prole autem
sanctissima clarissim.

Hunc *Lectio. v.*
Itaque filium tollus
et nera in ciuitate mas-
sa genuerunt: cuius ci-
uitatis administratione
egregie tollus tunc rege-
bat. Natus est autem
anno domini millesimo tre-
centesimo octogesimo
sexto: in die natiuitati
beate dei genitricis ma-
rie: et anno etatis sue
tertio: matre orbatu
et sexto patre: sub cura
et regimine diane sozo-
ris matris quondam
sue nere remansit. Que
cum deuotissima esset
deo et virgini gloriose
puerum bernardinum
optimis moribus im-
buit: ad dominum dei virginis
que gloriosissime deuoti-
onem verbis et exemplis:

optimum potuit excitauit:
et cum alimentis corpo-
ris virtutes inseruit
anime tenere. Puer
autem bone idolis non
surdus auditor: sed fac-
tor operis: ecclesias de-
uotus visitabat: missas
attentius audiebat: et
euangelizantibus regnum
dei assistebat: que audi-
ebat memorie commenda-
bat. Domum autem reuer-
tes: conuocatis pueris deu-
oto et honesto corporis
gestu: et verborum gra-
uitate veneranda: que
intellegerat annuncia-
bat feruenter et dulci-
ter. Nec enim in eo fu-
ture gratie prelagia plu-
res arbitrabantur: in
magnificum euasurum ver-
bi dei preconem bernar-
dinum pronuntiantes. Je-
iunabat puerulus ut te-
nera caro spiritui subiret
tur: et anime famulare-
tur tanquam famula domi-
ne sue. Et quia ab om-
nibus puerorum lasca-
uius semotus erat: tantum
in scholis proficiebat. ut
longe alios coetaneos

superaret. Tanta quoque
ad pauperes pietate af-
ficiabatur: ut nihil sibi ge-
nius foret: quam elemosy-
nas manu propria tri-
buere. *Lectio sexta:*
His puer bernar-
dinus: ad virginem dei
genitricem mariam de-
uotione feruebat. mag-
no amoris igne erga
eam cor eius succensur-
ent. Gaudebat diuina
eius deuota nutrix:
stupens in puero: talia
preludia future sanctita-
tis. Sepe namque pu-
erum bernardinum: ante
virginis ymaginem la-
chrymantem genibus
flexis: et amorosa qua-
dam suspirii emissionem:
angelicam salutationem
replicanter observabat.
Huius deuotione infla-
matus: tenera adhuc i-
etate sabbato ieiunans:
laudabili cursu quoad
vixit perseueravit. Spe-
ciali quoque diuina reple-
tus gratia: omnia opera ip-
sius intuituum oculos
alliciebant: ut non solum

pueris sed etiam senibus
ciuibus et aduenis mi-
rabilis et omnium laude
dignus videretur. Erat
enim natura spectabili-
forma decorus: moribus
ornatus: incessu grauis:
pudico ac demisso vul-
tu: qui nihil nisi virtuosum
et honestum loqui aut
videre vel audire vellet.
Eo tempore senis clare-
bat speculum honestatis
iohannes spoletanus phre-
moralis preceptor et vir-
tutum decus et doctor. Ad
quem bernardinus etiam
sue anno undecimo: in
moribus et grammaticis
omnibus massamis
mirabilis se contulit. Que
idem iohannes spoletanus
statim perpendens. zela-
torem integerrime pu-
dicie. sectatorem honesto-
rum et virtuosorum. gratia
dei ornatum: fouit instru-
xit et virtutum gratie ex
omnibus verbis et scrip-
tis testimonium prebuit.
Hic *Lectio. vii.*
liberalibus studiis
sufficienter imbutus: ad
sacra canonum iura se

conuertit: tribusq; annis
illi studio vacauit. De
mum se transferens ad sa
cre theologie studium: et
codices sacros perlegens:
et omnia pristina studi
a praepondens: fugebat
mel de petra et ad medul
lam usque introspectuens:
eius mysticis et morali
bus sensibus diebus noc
tibusque pascabatur. In
militis christi sectator factus.
doctoratus insignia et
fastus fugiens: discipli
natorum fraternitati in ma
gno hospitali sancte ma
rie de schala in ciuitate
senarum se ascribi proci
rauit. Erat quippe do
mus illa magne sancti
tatis precomio vulga
ta: nec ad eum nisi pro
bati moribus dignissime
que fame admittebatur.
Ex hac quippe discipli
natorum societate. plu
res nominatissimi spiri
tualesque viri prodierunt.
Noiebat tamen adoles
cens et omnis probita
tis speculum bernardinus
communi rigore conten
tari: sed manu sua int

tens ad fortia: preter di
sciplinatorum instituta
arta: ieiunijs alitio et
flagellis delicatum cor
pus affligens. Velutis
que dormiens super tabu
las: aut rudis paleis:
meriti quotidie virtu
tum cumulabat. Open
bus quoque misericordie
totus dedicatus videba
tur: ita ut nunquam tristis
aut turbatus cerneretur:
nisi diuinam cum intel
ligeret offendi maiesta
tem: aut miserabilium
personarum repulsionem
intueretur. *Lectio. viii.*

Cum quia dei genitri
ci marie: nulla vir
tus in diuinis scripturis
excellentijs attribuitur
quam misericordia: ideo ber
nardinus dei gratia illu
stratus: quodam singu
lari glutino assimilari
desiderans: eidem glorio
sissime matri dei discipu
lus peroptabat fieri. tan
to erga eam feruens: a
more. ut mentis affectu
celare nequiret: sed quasi
amore languens: nunc
se philocaptum amore

cuiusdam virginis: nunc
se non posse quiescere
nisi suam vidisset ama
siam die quolibet: para
bolice quasi aliam deno
tans sepe pronuntiaret.
Et quia oculis carnis
eam videre non poterat:
quandam elegantissimam
ymaginem supra portam
carmelie senarii depictam
quotidie visitare solitus
erat: et amorosis aspec
tibus dei genitricem con
templans pulchritudi
nem. sursum in deum per
virtutum profectus fe
rebatur. Omnis etas
seuus et conditio. berna
rdinum venerabantur lau
dabant et ammirabantur.
Cuius vita honestate.
cuius gestus pudicia
cuius verba misericordi
am et pietatem preten
debant. Anno siquidem
domini millesimo quadrin
gentesimo cum tempore
iubilei pestis vniuersa
his omnes fere italie par
tes depauiisset: et tantum
apud senarium ciuitatem
deseruisset: quod fere omnes
ministri hospitalis de

schala: viri et mulieres
defuncti sunt. horrendus
erat locus ipse ex quoti
die morientium multitu
dine et ulceratorum fetore.

Obito *Lectio nona.*
bernardinus qui
vicesimum etatis sue atti
gerat annum: spiritu feruo
ris inflatus: et virginis
amore succensus. merito
rum occasione accepta: il
lud saluatoris dictum re
uoluens mente. maiorem
charitatem nemo habet
ut animam suam ponat
quis pro amicis suis:
non quo pacto posset
morbum illum euadere
meditari cepit: sed qua
liter virginem et christo grati
posset obsequio suisque in
proximis ministrare.
Nullo itaque pauore mor
tis percussus: magistrum
priorem dicti hospitalis
de schala adiens: ad mun
strandum pestilenti morbo
languentibus paratissi
mum se obtulit. Quem pri
or non sine lacrimis in
tuens: dolore fuit et gau
dio perfusus. Letabatur
quidem pro infirmorum

et loca emolumento: sed
et tristis erat pro delica-
ti iuuenis tenere nature
periculo. Perpendens ta-
dem rector hospitalis ex
ipsius verbis: ipse dei in-
stigatu ad predictu mi-
nisterii clauis totius fe-
re domus eidem consigna-
uit. Sed onere suscepto:
cumque languentiu et ad-
uentantiu peregrinoru:
non valens omnium cala-
mitati satisfacere: plures
predicte fraternitatis di-
sciplinatoru consocios
iuuenes: quos faciebat
honestate preditos et pi-
etatis visceribus plenos:
sanctis monitis ardenti-
busque persuasionebus
conuenit: inflammavit.
et ad opus deo virgini
gloriosissime et sanctis
angelis acceptissimu i-
dixit. **In festo sci vr-**
bani pape et mris. Lectio
Rbanus / prima:
Unatione romanus
ex patre pontiano: sedit
annos octo. menses vn-
decim. dies duodecim.
Hic fecit ministeria sa-
crata omnia argentea:

et patenas argenteas vi-
ginti quinque apposuit.
Hic vero confessor exti-
tit temporibus dyocle-
ciam. Hic sua traditio-
ne multos conuertit ad
baptismu et credulitate:
etiam valerianu nobilis-
simu virum sponsu san-
cte cecilie: et fratre eius
triburtiu: quos etiam usque
ad martyrii palmam per-
duxit: et per eius moni-
ta multi martyrio coro-
nati sunt. Hic fecit ordi-
nationes quinque per me-
sem decembriu: prebite-
ros nouem: dracones
quinque: episcopos per
diuersa loca octo. Qui
etiam sepultus est in q-
mterio pretaxati via a-
pia octauo kalendas iunij:
et cessauit episcopatus
dies triginta. **In festo**
sci cleuthenii ppe et mris. Lectio
Cleuthenus nati-
one grecus ex pa-
tre habundio de oppido
in copolim: sedit annos
vigintum menses sex-
dies quinque. fuit aute
temporibus antonini et
comodi: usque ad patria

m et barduam. Hic ac-
cepit epistolam a lucio
batiameo rege: vt xpia-
nus efficeretur per eius
mandatum. Et hic iter
firmavit: vt nulla esca-
pualis a xpianis repu-
diaretur: maxime fide-
libus qua deus creauit:
que tamen rationalis et
humana est. Hic fecit
ordinationes tres per me-
sem decembriu prebiteros
duodecim: dracones oc-
to: episcopos per diuisa
loca quindecim. Qui
etiam sepultus est iuxta
corpus beati petri in va-
ticano octauo kalendas
iunij. et cessauit episco-
patus dies quinque. **In festo sci iohannis pape**
et martiris. Lectio prima:
Iohannes natio-
ne tuscus ex pre-
constantino: se-
dit annos duos: menses
octo: dies sedecim. fuit
autem a consulatu maxi-
mi usque ad consulatum
olimbrii: tempore theo-
dori regis: et iusti au-
gusti xpiani. Hic vocat-
us est a rege theodorico ra-

uenam. Quem ipse rex
rogans misit in consta-
tinopolim. cum legati-
one ad iustinu impera-
tozem orthodoxu. Qui
eodem tempore iustinus
imperator vir religiosissi-
mus: summo amore religi-
onis xpiane voluit here-
ticos exiliari. Nam sum-
mo feruore religionis
xpiane hoc consilio usus est:
vt ecclesias arrianorum
catholicas consecraret.
Rohac Lectio. ij.
Causa theodorici
rex hereticus hec audies
exarsit in iram: et voluit
totam italiam gladio
extinguere. Eodem tem-
pore iohannes papa e-
grotus infirmitate cum
fletu ambulauit: et sena-
tores et consules cum eo.
id est theodorus iportunus
li' agapitus patricius:
accipientes hec in man-
datis legationu: vt red-
derentur ecclesie hereticis i
partibus orientis: quod si
non: omne italia gladio
perderet. **Lectio tertia:**
Ui dum ambulasset
cum iohanne papa

pergens ad velen-
tiam in constantinopolim
agapitus et

occurrerunt beato iohanni
pape a miliano duodecimo.
omnis ciuitas cum ceris
et crucibus: in honore
beatorum apostolorum petri
et pauli: quia veteres gre-
corum hoc testificabantur:
dicentes a tempore constantini
augusti et a beato filio
uestro sedis apostolice e-
piscopo usque ad iustum
tempora: non meruisse
grecorum partes vicarii
beati petri apostoli suscepisse
cum gaudio et gloria.
Tunc iustinus augustus
dans honorem deo: huius
habet se promissus in terris:
et adorauit beatissimum
iohannem papam. *Lectio. iij.*
Eodem tempore be-
atus iohannes papa
cum senatoribus supra
dictis: cum grandi fletu
rogauerunt iustum impe-
ratorem: ut legatio accep-
tabilis esset in conspectu
eius. Qui videlicet papa
iohannes et senatores viri
religiosi omnia meruerunt
et liberata est italia a theo-
doro rege heretico. Ius-
tinus autem imperator
gaudio repletus est: quia

meruit temporibus suis
vicarium beati petri apos-
toli videre in regno suo:
de cuius manibus cum
gloria coronatus est in-
stinus augustus. Eodem
tempore cum hi supra
dicti id est papa iohannes
cum senatore theodoro im-
portuno et agapito exco-
municato. agapito patricio de-
functo thessalonice posi-
tissent constantinopo-
li: theodoricus hereticus
tenuit duos senatores
preclaros et ex-consules:
symmachum et boetium et oc-
cidit interficiens gladio.

Eodem *Lectio. vj.*
tempore reuersus
iohannes venerabilis
papa et senatores cum
gloria: dum omnia ob-
tinuissent a iustino au-
gusto: theodoricus cum
grandi dolo et odio sus-
cepit eos: sed iohannem
papam et senatores. Et
etiam gladio voluit occi-
dere: sed metuebat indig-
nationem iustini augu-
sti. Tamen omnes in cu-
stodia afflictos macera-
uit: ita ut beatus iohan-

nes episcopus pamele-
dis in custodia afflictus
deficiens moreretur. Qui
tandem defunctus est re-
ueniens in custodia duode-
cimo kalendas iunij mar-
tyr. Post hoc factum nutu
dei omnipotentis: nona-
gesimo octauo die postquam
mortuus est iohannes be-
atissimus papa in custodi-
a: theodoricus rex hereticus
subito interijt et mortuus est.

Hic papa *Lectio. vij.*
iohannes perfecit ci-
uitatem beatorum mar-
tyrum nerei et achillei via
arcatina. Item renoua-
uit cimiterium sanctorum fe-
licis et adami. Item re-
nouauit cimiterium pashil-
le. Eodem tempore posi-
ti sunt ornamenta super
confessionem beati pau-
li: de gemis purissimis
et bracinethis. Item huius
temporibus iustinus im-
perator obtulit patenam
auream cum gemmis: pen-
santem libras viginti: ca-
licem aureum cum gemmis
pensantem libras quinque:
pallia auro texta quindecim:
que ipse iohannes

o scriptor augustinus quique

papa detulit beatis apostolis
petro et paulo: et ad sanc-
tum manam et ad sanc-
tum laurentium. Hic ordi-
nauit episcopos per diuer-
sa loca quindecim: cuius
corpus translatum est de
mucenna: et sepultum est
in basilica beati petri apo-
stoli sub die sexto kalen-
darum iunij olympio co-
sule: et cessauit episcopa-
tus dies quinquaginta
octo. *In festo sancti feli-
cis pape et maris. Lectio.*

Hic natione roma-
nus ex patre constan-
tino: sedit annos duos
menses decem: martyrio
coronatur. fuit autem te-
poribus claudij et aurelia-
ni: a consulatu claudij et
paterni: usque ad consula-
tum aurelij et capitolini.
Hic constituit supra me-
morias martyrum missas
celebrari. Hic fecit ordi-
nationes duas per mensem
decembrium: presbiteros oc-
to: diacones quinque: epi-
scopos per diuersa loca quin-
que. Hic fecit basilicam in
via aurelia ubi est sepultus
tercio kalendas iunij:

militario ab vrbe roma
quinto: et cessauit epi
scopatus dies quinque.

*In festo sancte petromil
le virginis. Lectio prima.*

Petromilla bene
nostis volunta
te beati petri a
postoli clemenciam facta.
Nam recolo vos iterfuis
se cum apud ipsum plu
rum discipuli eius resi
ceremur: contigit vt ti
tus diceret apostolo. Cu
vniuersi a te sanctur in
firmi: quare petromilla
pauitiam iacere pmit
tis? Apostolus vero ait.
Sic expedit ei. Sed ne
cristinetur impossibili
tas eius incolumitatis
meis sermombus excu
sari: ait ad eam. Surge
petromilla et ministra no
bis. Et statim sana sur
rexit. *Lectio secunda.*

Mysterio autem
expleto: iussit ea
redire ad grabatum suu
At vbi in dei timore ce
pit esse perfecta: no solu
ipa sanata est veruetiam
plurimis recuperant in
melius suis orationib:

santatem. Et qm ipsa
minis speciosa erat: veit
ad camiliaceus comes cu
militibus: vt eam sibi
vxoem assumeret. Cui
petromilla ait. Ad puella
inermē cum militibus:
armatis venisti? Si vxo
rem me vis habere: fac
matronas et virgines
honestas post triduum
ad me venire: vt ei ipis
ad domū tuam veniam.

Actum. Lectio. m.
Est autem vt tri
dierum accepto spatio:
virgo sancta ieiunjs et
orationibus occupare
tur: habens secū sancti
virginem felicula colla
ctanciam suam in dei ti
more perfectam. Tertio
itaq: die veniens ad ei
sanctus in chomedei pre
biter: celebrauit myste
ria xpi. Virgo autē sa
cratissima mox vt xpi
sacramentū accepit:
reclinans se in lectulo
emisit spiritū: cui cor
pus via ardeatina sepul
tum est. *In festo scō
martyrii marcelli petri et
herasmi. Lectio prima.*

Dome marcelli
in presbiteri et
petri exorciste:
subdiocletiano impera
tore iudice sereno. fac
tum est dum teneretur
beatus petrus in obscu
rissimo carcere viculis
ferreis astrictus: custos
carceris nomine arthe
mius habebat filiam de
moneam quam vniue
diligebat. Cui vir dei pe
trus. Audi consiliū meū
arthemius: et crede vinge
ntū filii dei viui dñm
nostrū ihēsu xpistū:
qui est liberator omnū
in se credentū. Si cre
dideris saluabitur filia
tua. Cui arthemius. Di
cor prudentiam consilij
tū. Te. deus tuus libera
re non potest cum illi cre
das: et quotidie pro ei
nomine plagas et vicu
la perferas. Et quomo
do poterit filiam meam
si ei credidero liberare? Si
me vis credere deo tuo.
ecce ego duplicabo super
te catenas: et claustra
omnia carceris muniā:
te autem ipm in yma

ipa ac tenebrosa custodi
a solum includam. Si
de hys omnibus libera
bit te deus tuus creda ei.

Di beatus. Lectio. ii.
Petrus assensū de
dit: promittens ad do
mū eius se venturū. Hoc
inquens faciam nō ad
libitū temptationis tue:
sed ad declarationē dñi
nri ihēu xpi. Agitas ca
put arthemius inquit.
Iste homo passionibus
minis fatigatus: aliena
loquitur. Et hec dicens
abscessit: narrauitq: ge
sta et dicta vxoī sue cā
dide. Et ecce subito noc
tis initio adest homo
dei petrus arthemio i cā
dide: indutus vestibus
candidis tenens i ma
nibus suis triumphum
crucis. In cuius vestigia
corruentes illi clamabāt.
Verus deus vnus est et
verus dñs ihēsus xpūs
Statiq: filia eoz noīea co
pe virgo paulina a spū
tu uniuūdo vrata cum
ta est. *Lectio tertia.*

Et cū hoc fieret:
omnes qui i do

mo arthemij erant credi-
derunt. Conuenitq; mul-
titudo vicinorū amplius
q̄ trecentorū: mulierū
vero abundantior nūme-
rus: clamantium. Pre-
ter xpm non est aliū de-
omnipotens. Cūq; om̄s
cuprent esse xp̄m: ad-
duxit vir dei petrus mar-
cellinū presbiterū: q̄ om-
nes vnanimiter baptiza-
uit. Sed et arthemius
omnes qui in vinculis
erant absoluit. Qui et
omnes baptismi gratiā
perceperunt. *Lectio. iij.*

Eodicens hoc iude-
serenus: iussit mar-
cellinū presbiterū et petri
erocistam presentie sue
exhiberi: et auditū beatū
marcellinū iussit pugnis
cedi i ababibus artens. At
vbi defecerunt cedentes
ab eo separato petro: ius-
sit vt nudus super vitri
fragmenta sterneretur i
custodia: et victus ei et
lumen negaretur. Petrus
conuersus ad serenū di-
xit. Cum sis nomine sere-
nus: totum te nubilū et
tenebrōsum factis osten-

dis. Tunc cū et ipse sere-
nus iussit in vinculis
recipi: et pedes in cippo
artissimo astringi. *Lectio. iij.*

EActū est autē dū
separati essent ap-
paruit angelus domini
marcellinū presbitero
oranti nudo: et iduit ei
vestimentis suis: et ad-
duxit eū vbi beatus pe-
trus erat in cippo et fer-
ro. Sed et ipsum soluit:
et ambos perduxit ad do-
mū vbi nuper baptizati
orabant. Nō post multū
vero cū beatus arthemius
cū vxore sua et filia ca-
pitalem suscepissent se-
tentiam: comprehensi
et illi ab his qui sanctos
dei martyres puniunt
erant alligati sunt ma-
nibus retro ad arbozem
vsq; dū nūciaretur iudi-
ci sereno de eis. Ille ius-
sit eos duci in siluam in
gram que hodie i hono-
re sanctorum silua can-
dida appellatur: et in
eadem ambos pariter de-
collari. *Lectio. sexta.*

Cūq; fuissent in
media silua. ip̄i

sibi in ambus suis mun-
dauerunt locū a sp̄m̄s:
vbi orantes simul et di-
tes sibi pacis osculum:
genu flexo decollati sunt.
Et qui eos decollauit: vi-
dit animas eorū splē-
dide ornatas ab angelis
ferri ad celum. Et penitē-
tiam agens sub iulio pa-
pi baptizatus est i senec-
tute sua: nomine dorothe-
us. Quorū corpora reue-
luntibus se beatis marty-
ribus: tulerit postmodū
lucilla et firmina xp̄ianis
sine femine: et iuxta san-
ctū tyburtiū i inferiori
parte cripte sepelierunt
quinto kalendis septem-
bris. *Pro sancto heras-
mo. Lectio septima.*

In campama beati
herasmi episcopi et
martyris sub dyocleciano
et maximiano imperato-
ribus. Qui primo plu-
batus crudeliter celsus: de-
inde fustibus durissime
maceratus deinde resina
sulphure plumbo pice ce-
ra oleoq; solutis pfusus:
cum ingenti miraculo il-
lesus apparuit. Qd cū

multi quibus merat mēs-
samo: viderent: cecitis et
dolis omnibus. et dya-
bolice impietatis erroribus
abdicatis: iugum
domini suauē et omni ei
leue per sacre fidei fundā-
mentum et baptismatis
sacramentum suscepit.

Ipsē vero *Lectio. viij.*
martyr iunctissimū
immenso ferri pondere cō-
strictus carceralib; tene-
bris sub durissima custo-
dia detruditur: vnde ange-
lica visitatione confortā-
tus eripitur. Verū post
modū clarissima miracu-
la ipsius fama vulgante:
tentus est ab imperatore
maximiano. A quo diuer-
sis supplicijs tortus: in-
tantum vt tunica creta ig-
nita vestiretur. Iterumq;
in olla que plumbo pice
cera resina et oleo ferue-
facta fuerat missus virtu-
te dñi omnia superis: ille
sus exinde progreditur.

Quandem *Lectio. ix.*
ad confirmandos
ceteros in dño a deo ser-
uatus non que sua sunt
sed que illi querēs iux-

ta beatissim pauli sentē
ciam qua dicit: cupio
dissolui et esse cum xpo:
manere autem i carne
necessariū arbitror pro
pter vos: campamam an
geli commotus solati
o peruenit. Vbi cum plu
rimos iam credentes: per
sancte predicationis doc
trinam: in fide feruentis
simos robustissimosq; red
didisset: multos etiā qui
adhuc gentili errore deti
nebantur ad vniuersū veni
dei cultum conuertens:
sacri baptismatis vnda
purificasset: vocāte dño
martyrio clarus: sancto
fine quieuit. **In festo**
sanctorum martyriū pri
mū et feliciani. Lco pma:
Bome in monte
celio: natale sac
torū martyrum
primū et feliciani sub dio
cletiano et maximiano i
pensoribus. Qui glorio
sissim martyres in dño
semper viuentes: a ponti
ficibus templorū apud
imperatores q xpianū ef
sent inculati et inquisiti:
erant enim ciues romani:

adducti sunt i conspec
tu imperatorū. Et iusse
runt eos ferro vinctos i
carcerem recludi: vbi af
fuit eis angelus domini
qui eos consolaretur. **Lco**
Ost aliquod scda
vero dies iusserūt
eos imperatores suis af
pectibus presentari: et
iusserunt militibus vt
ducerent eos ad phanū
herculis vt sacrificarent.
Q si sacrificare nollent:
fortiter eos penis afflige
rent. Verum cum nullā
possent eos ratione mo
uere: sed pro xpisti no
mine optarent potius
mori: extenderunt eos
militēs et virgis fortiter
mactauerunt. Et cum
renunciassent iperatori
bus milites que gesta
sunt: nati valde iusserūt
eos tradi promotō pre
sidi ciuitatis numenta
ne vt aut sacrificare eos
cogeret: aut diuersis pe
nis interficeret. **Lco tca:**
E accipientes eos
militēs: duxerūt
in viam que dicitur in
menta: miliario tercio

decimo ferro vinctos: et
miserunt eos in carcerē
iuxta forum ciuitatis.
vbi iterū angelica visi
tatione releuatur. Post
multum vero temporis
iussit sibi promotus pre
ses in foro ciuitatis tri
bunal preparari. Et cū
intromissi fuissent pri
mus et felicianus: i m
bente prelide fuisset post
responsonē ab inuice
separati: primū beatum
felicianū iussit preles cū
plumbatis cedi: dicens ei.
Et quid non depomis
istam insaniam pectorē
tui: vt eligas dies bonos
et iocundos et non tor
mentis diuersis corp
tūi maceretur. **Lco. iij:**
Eatus felicianus
dixit. Octoginta
annos vite habeo: sunt
q; anni triginta q agno
ui veritatem dei: et ni
hil de blandimentis
huius mundi cogitans:
elegi seruire creatori oi
potenti eterno ac vero
deo. Tunc preles iussit
eum ad stipitem ligari:
et aculeos in manibus

192
eius ac pedibus figi et
diu torqueri: et per dies
tres nec aqua nec vllū
genus cibi ei immi tra
tum est. **Lectio quinta:**
Eonq; per triduiū
continui perma
neret in dei laudibus:
iussit eum preles flagel
lis cedi: et de stipite sic
deponi et in custodia re
cludi. ac postmodū ap
plicari sibi sanctum pa
niū. Quē valdissimis
fustibus cesum: deinde i
eculeo iussit leuari: i lā
pades ad latera eius ap
poni: et deposito de ec
leco precepit reliquari
plumbū: et beato marty
re extenso in lecto buliē
in ore eius fundi. Tunc
q; fecit presentem ēē bea
tū felicianū. **Lectio sexta:**
Ed cū iuicissim
persisterent sancti
martyres: angustiatūs
preles iussit eos ad am
phiteatrum duci: et du
os leones eis dimitti.
Quibus ad pedes sancto
rum ruentibus: laxati
sunt et vrsi ferocissimū:
sed et ipi martyriū vnti

te scienciam perdidierunt. Quod videntes hi qui ad spectaculū cōuenerūt: pene millequingēti viri miraculis percussi: crediderunt in dño ihū xpō. Verum p̄ses cum ihu peribiles eos cerneret: gladio animaduerti p̄cepit. Quorū corpora nocte a xp̄ianis fidelib; rapti. sepulta sūt ad arcus numentanos iuxta arenariū quinto idus iunij: ab vrbe roma milia rio quartodecimo.

In festo sancti bartholomei. Lectio.

Barnabas lexba
ice latine inter
pretatur filius
prophete: vel
filius consolatiois. Bar

nabais qui et ioseph nati
one cyprie ciuitatis: que
ex cyro rege persarū fun
data extitit: cum paulo
in gentibus apostolatū
adeptus est. Deinde pro
pter iohannē discipulū:
qui etiam cognomento
marcus appellatur: se
iunctus a paulo: nichil
omnibus euangelij pre
dicationem sibi opus i
unctū exercuit: martyri
o coronatur. Cuius festi
uitas celebratur tertio
idus iunij. *In festo*

idus basilidis quoniam na

Edicolam natale
sanctorū marty
rū nazarij et cel
si pueri. Beati nazarij pa
ter affricanus: mater ve
ro perpetua a beato petro
apostolo baptizata. Ipse
vero sanctus nazarius
a sancto clemente iſtruc
tus et baptizatus ē. Quē
amolinus sub rabie perse
cutionis que per neronē
excitata est diu macera
tum et afflictū in carcere:
cum quo et beatissimi
celsum puerū quem idē

ipse nutrierat: gladio feri
ri iussit. Quorū corpora
xp̄iam funati quinto ka
lendis augusti sepeliet
foras portam q̄ dicitur
romana in hortis pprijs.

Reuelabit *Lectio. ij.*
autē se beatissimi
martyres cuidam creatio
nomine cui vxor fortuna
ta: et per visum monuerāt
se occultari propter rabie
persecutionis: qui nero
impis excitauerat. La
tuerunt vero vsq; ad tem
pora archadij et honoriū
imperatorū: quos beatus
ambrosius dño reuelate
repperit. Patefacto autē
sepulchro i quo iacebat
corpus sancti nazarij: qui
quando passus fuerit vt
scribit sanctus paulinus
vsq; tunc ignorabatur:
viderunt sanguinē mar
tyris ita recentem q̄ pre
sentes erant: quasi eadē
die fuisset effusus. *160. m.*

Aput etiā ipsius
quod ab impijs
fuerat abscissū ita itegri
atq; incorruptum cum
capillis capitis et barba
reperiunt: vt videretur

eo tempore quo leuabatur:
lotū atq; positū in sepul
chro. Etiam odore tanto
repleti sunt: vt omnium
aromatū vinceret suau
tatem. Quo leuato et in
lectica composito statim
ad sanctum cellū martirē
qui in eodem horto posit
erat: ad orationem perre
xit sanctus episcopus: et
vtrosq; transtulit ad basi
licam apostolorū que est
in roma. Iuuenti autem
et translati sunt pridie
idus iunij. Festiuitas ve
ro agitur quinto kalēdas
august. de martyrio: cō
memoratio tamen eorū
publica et celebras i die
sanctorum martyrum ger
uasij et prothasij fidelibus
populis presentatur: et
venabiliter excolitur. Itē
beatorum martyrum basi
lidis cyrim et nabozis sed
et beatorum nazarij et cel
si: quos duos passos fuissē
se apud hebreodimensem
vrbem antiquitas memo
rando celebrat.

In festo scti anthoni
confessoris ordinis minor
ad matutinas mutato.

Adm xpi sum
doris huius
a lacris in u
bilo collaudet.

In quo sacerdos nobilis an
thomus de veritate gaudet.

Ps. Venite exultate.

Aus regi plena
gaudio qui mer
ces militantiū seipsum
dat anthomo militie sti
pendiū. **A**nthom vir
egregie qui tue quā pre
noueras hic uiuens accepe
ras. **R.** ro te digna dū
moreris natozū fit com
motio margarite non fu
neris cuius fias possessio.

Amus honore glorie

predixeris in padua que
tantis in te gratie manet
donis irrigua. **Q**uer te
pater cum filio consola
tor: q: spiritus a criminū
contagio nos hic emun
det funditus. Amen. **In**
primo noct. añ. Quasi se
cus alueū riuuli plantatus
fructum temporaneum de
dit hic beatus. **R.** Beatus
vir. añ. **A**dontē spon predi
cat dñi preceptū et talēti
duplicat celitus acceptum.

Ps. Quare fremue. añ.
Conterit inimiculis pec
tozū dentes sponsam xpi
sti patulis ricibus morde
tes. **Ps.** Dñe quid nul.

R. Amant cum dñs et or
nauit eū. **R.** Stola glie
induit eum. **Lectio pñia.**

In hispanis cui
tate vix bona que
ad occidentalem regni
portugalie plagam in
extremis terre fimbis fi
ta est: quedam pregnā
dis ecclesia in honore
gloriose virginis gen
trici dei marie fabrica
ta consistit: in qua pre
ciosum beatū vincentij
martyris corpus homo

nifice requiescit. **A** cuius
occidentaliū valuarum
liminibus: venerabile
beati anthoni parētes
non longe manentes:
felicem hunc filiū i pri
mo iuuentutis flore ge
nerunt nomenq: ei fer
uandus in sacro baptis
matis lauacro imponē
tes: in eadem postmo
dum ecclesia educandū
pariter tradunt: et litte
ris imbuedū. Cui dū
post annos pueriles sim
pliciter domi trāfactos:
fallax mundi species: ac
petulantia carnis placē
tia suggererent: neq:q:
hys concupiscentie fre
na laxauit: sed tā soli
deo seruire disposens:
euidētius id processu
temporis opere declara
uit. **R.** funditur i fontē
sanguis a prophamis fit
q: momentū merces vite
pams. **R.** umoz ad antho
mū volat non iams. **R.**

In minores gladium fia
tres dat in odiū xpi rex in
mams. **R.** umoz. **Lectio. ij.**

Spretis nāq: mū
di et carnis ille

cebas: ad quoddā ceno
biū ordinis sancti augu
stini prefate ciuitati vi
cini se contulit: ibiq: de
uotus habitū religionis
assumpsit. Vbi dum im
portuna carnaliū amoz
frequentia pacē pectoris
eius perturbaret: pactis
ibidem ferme duobus an
nis. ad sancte quas de
columbria aliud scilicet e
iusdem ordinis monaste
riū transuolauit. Ad qd
tamen ob morum ipsius
grauitatem: vix sui licen
tiam superioris obtinuit.
Quo ad optatam mētis
quietudinem obtinendū
perueniens: tantum ibi
in omni religionis pfec
tione profecit: q: transla
tio sui facta leuitati eoz
dis imputari nō potuit.
Propellebat autem eum
iam tunc spiritus: quo
dam futurozū presagio
ad diuinā studia litte
rarū: in quibus iugiter
meditando: nō solū qua
liter in agro alieno vicia
extirpādo virtutes inser
reret semetipm sollicitē
primus excolendo cog

nomit: Verū etiam quali
ter fidei normam astrue
ret: ac confutaret erro
res: firmissimis patrum
sententijs se munuit.
Sicq; factū est: vt illo
aspirante: qui interual
lo temporis in docendo
non indiget: nō multo
post vir dei sapiētie spū
plenus esset. *R. O p*
his fore focus glorie victo
ri quos occidit impius rex
marrochionū. Sequitur i
thomus vitam defunctorū
N. felix quem non gladius
terret sed in melius mutat
in quoz. Sequit. *Lcō. iii.*
Inditur interea
apud marrochiū
sanguis innocentū a pro
phans: dū ibidē contra
xp̄m odiose descuens i
fratrum minorū necem:
gladiū exerit rex inanis:
vbi et plurimis prodigi
orū indicijs clauerunt:
qm̄ is qui de celo descen
dit: pro quo q; passi sūt:
morientium merces fac
tus est vite panis. Adoz
itaq; beatorum martirū
sic passorū: venerandas
reliquas vir quidā fa

mosus nomine petrus
infans a marrochio de
ferens: per iporū meri
ta sui ipsius a grauib;
periculis liberationem:
celebreq; eorūdem pas
sionis ordinem diuul
gaut: cum i aurib; fer
uandi non inamiter fac
ti rurno: insonuit. Nam
subito elephantis more
ad prelium ex aspectu sa
guinis animati: ita to
tus a fidei feruore subri
pitur. xp̄i q; iniuriā et
martirū necē miranda
i se compassione retor
quens nichil se proxi
mū reputat agere: nisi et
ipse tyrannice ferocitati
occurrens: eandem pro
xp̄o cū prefatis martir
ibus palinam obtineat.
felix iste quem nō for
midine mortis gladiū
persecutorū exterruit:
sed in melius vt patebit
perfecte charitatis ardor
inmutat. Igitur eluū
ti animo: quid facto o
pus sit excogitans: ha
bitum ordinis taliter p
xp̄o defunctorū assūme
re. vitamq; sequi delibe

rat: vt vel sic efficacius
ad optatū fidei agonē
pertingere valeat. *R. fer*
uet ad martirū dūm rec
tere scit sed hoc desiderū
sui non impleuit. De quo
rex regnantū aliud decre
uit. *N. Tandem* i simplici
uni cetū per indicū fama
viri creuit. De quo. *Gl̄ia*
patri. De quo. *In secūdo*
noctur. a. Graue cor que
rentū nugas vanitatem di
scit per anthomū vite ven
tatem. *Ps. Cū* inuocarem.
an. Contra virū sāgumū
clamat et dolosum q; hoc
genus hominū deo sit exo
sum. *Ps. Verba mea. a.*
Luis perfecta profluit ex
lactentis ore in quo xp̄us
destruit hostē cum vltore.
Ps. Dñe dñs noster. N.
Os iusti. 7c. *R. Et* ligna
cuis. *7c.* *Lcō quarta.*
Quq; fratres iam
dicti ordinis pro
pe ciuitatem colimbriā
commorantes ad ipsū
ex more monasterium
die quadam pro elemo
sina petenda diuerterent:
videns eos dñi seruus ne
qua q; vltra continere

se potuit: sed benigne in
partem deductis: omnē
animi sui conceptū ape
ruit. Gaudet non modi
cum ad hęc fratrum pura
simplicitas: dicq; quo
hoc ipsorū gaudū implea
tur insitunt: et sic leti
dño gratias agentes ab
scedunt. Ipse vero prelati
sui hēntia et si difficulter
obtentā: gaudens ad cō
dictum se preparat. Sed
et fratres iuxta promissū
hilariter redeunt: ei q; in
ipso monasterio. hie ha
bitū religionis iponūt.
Qui post habitus muta
tionem. mox cum fratri
bus inde recessit. Quidā
q; ex cōcanonicis super
hoc grauius se dolere pre
ceteris indicans: abeūti
sic in amaritudine cordis
dixit. Vade inquit vade:
quia forsitā sanctus eris.
Cui humiliter sic respō
dit. Cum me sanctū au
dieris: deū vtiq; collau
dabis. Venit ergo vbi
simplicū fratrum congre
gatio morabatur: qui
videlicet locus: sanctus
anthomus dicebatur.

Juxta quod nomen anthomii se demceps appellari rogauit: ut et sic requerentiū ipm sollicitudinem pia cautela deluderet: eorumq; ipotuntates sub ignoto facilius nomine declinaret. *R. Do* no sapientie plenus arrogantie fastum qui timebat sub indocti facie. *Tantum* diu gratie lumen abscondebatur. *N. A* se pondus glorie sibi temerarie sumere nolabat. *Tantum. Lectio. V.*
Eruens igit ad martyriū ut dictum est: dum aduersus xpm rex terre descendit: nullatenus ab hoc proposito quiescere potuit: donec tandem iuxta pmissam sibi licentiam ad terram sarracenorum transiuit. Verū quantūcumq; ad hec que dicta sunt conamine interetur: suū tamen in hīs desiderium nō impleuit: de quo rex regnantium dñs: aliud a sensu humano decreuit. Nam graui nimis et diutino languore correptus: nichil secum pro

voto prosperū agi pspexit: donec ipa necessitate compulsus ad partes fidelium remeare disposuit. Cūq; nauigando ad reuendū in hispaniam iter arripere: contigit ut in partes sicilie vetis non secundis flatibus applicaret. et sic penitus a proposito se fraudatū conspiceret. Instabat autem eo tempore fratrum generale capitulū: qd ibreui erat celebrandum apud assisium. Quod ut anthomio per fratres innotuit: illuc uti erat debilis et infirmus ut amq; peruenit. Soluto igitur ex more capitulo: fratribusq; ad sua circūquaq; loca dimissis: solus anthomius a nemine petebatur: qui sicut erat ignotus: ita et iustis videbatur. *R. Pauperum* collegio pauper ipm apio spiritu probatus: ubi ministerio. Non in metu proprio datur sed vocatus. *N. A* quo sit hec datio sunt testimonio mors et incolatus. Non in metu,

Nolla ergo *Leo. m.* de se vel litterature. vel cuiuscūq; alterius utilitatis habitatione: ad fratrem gratianū qui tunc fratribus romadiole preerat deuotus accessit: rogans humiliter ut ipsum a ministro generalis petiti colligeret: collectumq; disciplinis regularibus erudiret. Quē idem frater gratianus benigne susceptum: in romadiolam secū duxit: locumq; solitudinis requerentem. ad heremū montis pauli transmisit. Perueniens itaq; beatus anthomius ad dictū locū: quadā ibi prooptato cellam in crypta semotam a fratribus et orationibus congruā repperit: quā suis vñibus a fratre quodā qui sibi ipi eam paruenerat impetravit. Illic solitariā quātū licuit vitam duxit. Illic sacris meditationibus contra temptationes spiritum roborans: in diuino se amo

re firmavit. Ibi nocturnis vigilijs solus in orationibus persistit: ibi se totū dispositioni diuine commendās: sursum firmissime spei anchorā cōstituit. Ibi etiā cibopams et aque: tāta corpus abstinentia maceravit: ut testibus hīs qui aderant: hora collationis aliquando rediturus ad fratres: nutante preminima debilitate vestigio: semetipm suppo: ture nō posset. *R. In* doctrine potius iustus sua singulis redens affluebat loquens magnis paruulis. Veritatis iaculis eque fenebat. *N. Potior* miraculis virtutibus in oculis omnium clarebat. Veritatis. *Uia pñ.* Veritatis. *In. m. nocturn.* *An.* Gaude quondam scilicet transiens viator summi tabernaculi nunc inhabitator. *Ps Dñe* quis habi. *an.* Nobis fac propitiū a quo recepisti cordis desiderium vitam quam petisti. *Ps: Domine* in virtute. *an.* Duc in montem dñi orationes nos anthom iunc los deo

homini loco sancto pom.
Ps. Dñi est terra. **V.** Lex
dei eius. **R.** Et non supplā
ta. **Lectio septima.**
Anthomus vir dei an
thomus cū dono
sapientie plenus esset:
multo tempore simplici
inter simplices vitā du
xit. Sic arrogantiē fas
tū humili cor de declinās:
sub indocti facie tantum
dñi gratie lumen abscon
debat. Licet enī vt ex pre
missis patet feruentissi
mū domus dei zelū habe
ret: tamen a suo desiden
o iam semel diuino mu
tu fraudatus: a semetip
so iterum temerarie sibi
glorie pondus assumere
non presumpsit: donec
eo cui se iam tutius com
mendauerat disponente:
manifesto post indicio:
eius in conuentu simpli
cū fama creuit. Post mī
tum namq; tēporis fra
tres pro suscipiendis or
dibus missi: ad ciuita
tem forliuij confluxerūt.
Inter quos et anthomus:
necnon et quidam alij
fratres de predicatorib;

affuerunt. Cūq; cōso
lationis hora minister
loci predicatorēs ipsos
solicitarēt. vt exhortati
oms verbum fratribus
adunatis quis cor pro
poneret: nutu dei factū
est: vt omnes loqui ren
muerent et omnino se ad
hoc imperatos assereant.
R. Vitam probant vilitas
simplex innocentia cum dis
cipline. Zelo iuncta chari
tas veritas modestia testes
sunt doctrine. **V.** Sed sig
norum claritas probat hoc
probantia multiplex i fine.
Zelo iuncta. **Lectio octaua.**
Enc demū ad an
thomū idem mini
ster insignante se fortiter
spiritu conuersus est: cū
q; de cuius scientia mō
sibi constabat i hoc opus
appellabat: vt videlicet
proponat in mediū fra
tribus quicquid illi spi
ritus suggerat. Ad qd
se nimis p̄dncum hu
militer seruus dei respo
dit: quippe qui exercita
tio: habebatur in abluen
dis coquine utensilibus
ceterisq; huiusmodi vi

litatis officijs: q̄ in ex
ponendis diuinorū elo
quiorū mysterijs. Sed
quid imoror multis. Pla
ne cum tantam de super
gratiam accepisset vt me
moriam pro codicibus vte
retur: nullū tamē aliud
in eo scientie perpendeba
tur inditiū: nisi q; pau
ca p̄mo litteraliter loq
batur. **R.** Si quis in
macula moris error calam
tata demō lepra fugiunt
egri surgunt san. Cedunt
mare vincula membra res
q; perditas petunt et acci
piunt iuuenes et eam. **V.**
Pereunt pericula cessat et
necessitas narrant hui qui
sentunt dicant paduam.
Cedunt. Gloria. Cedunt.
Demq; **Lectio. ix.**
Quanta poterat
virtute remittens: cōtra
re tamen imperanti nō
valens: licet inuitus ad
extremū consensit et cū
timore dñi p̄mo sim
pliciter fari cepit. Sed
cuius lucernam dudū
sub modio positam iam
nunc super candelabrū
dñs statuere voluit: tā

ta in progressu sermo
nis verborū luculētia
tantaq; eū iusticarum
sententiarū profunditate
suspendit: vt mirum
ex inopinato rei ciētū:
vehementer omnes qui
aderant mirarentur: et
vix vnq; audisse se talia
faterentur. Non modica
igitur fratres consolatio
ne repleti: venerabantur
demēps in viro reuelatā
diuinitus superne sapiē
tie claritatem: venerabā
tur nichilominus humi
litis iam probate vir
tutem. Nō multo post
ad aures generalis mi
nistri res gesta peruenit:
qui mor in publicū pro
dure compellens antho
mū: officiū sibi predica
tionis inuixit. Et quidē
digne verbi ministerio
traditur: quippe qui di
uina sapientia pollens:
pauper spiritu probatus
hunc sibi honorem non
impudenter arripuit sed
vocatus. **R.** Sanctus hic
de titulo crucis et supplicis
dulcis ihū modulo dulci
predicabat cū pater m̄are

Se franciscus filijs absēs
nouo genere signi presen-
tabat. N. Tanq̃ i patibu-
lo crucis ip̃e brachijs ten-
sus hos signaculo crucis
consignabat. Se fr̃cisus.
Gloria p̃i. Se fr̃cisus.

In festo scōz m̃m. viti
et modesti. Lectio prima

In siciliā be-
atus vitus i pue-
rili etate virtu-
tibus maturus: primū
a patre suo sacrilego br-
la vt a cultura dei recede-
ret temptatus est: deinde
a valeniano iudice catho-
ñis celsus in confessione
permanuit. Inde reditus
patri: cū penis illū affli-
gere pater meditaretur:
monitu angelico namq̃
conscendens comitanti-
bus secū modesto et cres-
centia nutritoribus eius:
ad tonagritanū territo-
riū deuenit. Lcō secūda:

Commorati sunt
autem iuxta flumi-
um qui dicitur filer dño
seruientes. Populus au-
tem vniuersę regionis il-
lius audientes demonia-
ip̃ozū sanctitatem con-

fitentia: veniebant ad il-
los: et audientes verba
vite ab eis: conuertebā-
tur ad dñm ih̃m xp̃m.
In illis diebus: filius
dyocletiani imperatoris
verabatur a spiritu sinū
do dicens. Nisi veniet
vitus non eribo. Diocle-
tianus dixit. Et vbi eū
possumus inuenire? De-
mō dixit. In territorio
tonagritano. Tunc dio-
cletianus misit cum festi-
natione. qui eum addu-
cerent. Lectio tertia:

Inuentus autem
beatus vitus siml
cum suis nutritoribus
ad dyocletianū adduca-
tur et filius eius oratio-
ne curatur. Sed cum ei
ip̃ius imperator suadet
multis donis et promil-
sis: vt culturam dñs im-
penderet: eiusq̃ animū
a bono proposito moue-
re non posset: artificum
vinculis ferreis astrictū
in carcerem teterimū in-
cludi iussit: cū quo pari-
ter modestus et crescētia
ducebantur. Deinde cir-
cumstante populo iam

phiteatruū inducuntur.
Et cū introducti fuisset:
ait beatus vitus ad mo-
destū patrem suū. Forti-
amino esto ne timeas:
ecce appropinquabit co-
rona nostra. Lectio. iiii.

Dioeletianus autē
persuadebat eis vt
sacrificarent. Vitus di-
xit. Xpm dñm habemus
et ei sacrificamus. Tūc
dyocletianus in ollam
resine et pice succensam:
et plumbo soluto ferue-
factum: ip̃os iactari pre-
cepit. Vbi sancti marty-
res psallentes: in modū
trū puerorū hymnum
dño dicebant. et egressi
sunt vultu illeso. Post
hec imperator iussit eis
dimitti leonem ferocissi-
mū: qui mox ad pedes
eorū cecidit: et lingua
sua pedes martyriū lin-
gere cepit. Lectio quinta:

Vltimū victus
sacrilegus impera-
tor: simul et videns mul-
titudinem populi mira-
culo percussam ad xpm
verum deum cōuersam:
catastram parari iussit:

et seruos dei super ectēdi.
Cumq̃ cederentur marti-
res dei: ossibusq̃ discen-
derentur: exclamauit be-
atus vitus ad deū dicēs.
Dñe deus libera nos. Et
statim tonitruū magnū
factum est: et coruscatio
atq̃ tam magnus terre-
motus: vt templa deoz
corruerent: et multos op-
primerent. Imperator vi-
dens hoc signū territus
fugit. Lectio sexta:

Angelus domini e-
ripuit eos. Et subito ap-
parere iuxta fluum q̃
dicitur filer: et requieue-
runt sub arbore. Tūc
orauerunt ad dominū
vt susceperet i pace aīas
suas: et statim expirave-
runt. Florentia vero illu-
strissima femina: corpora
sanctorū collegit: et i lo-
co qui dicitur marianus
condita aromatibus se-
peluit. In festo scōz

marci et marcelliani. Lc. i.

Ome via ardea
tima natale san-
ctorum marty-
rum marci et marcelliani

preclarissimi generis tui
quillum et marcie filio
rui. Qui primo carcere
pro fide xpi passi: post
modum a fabiano duce
tenti: et ad supitem liga
ti: in pedibus acutos ace
perunt. Quibus cum di
ceret insanus uider infeli
ces et miseri deponite a
mentiam et liberate vos
metipso a cruciatibus im
minentibus responderunt.
Nunc tam bene epulati
sumus. Nunc cepimus
esse firi in amore xpi.
Utinam nos sic esse ficut
sumus tam diu permit
tas: quodui huius tegum
corporis indumento. Cum
que transisset una dies et
una nox: et illi in psalmis
et hymnis laudante xpi
stam perseverarent: lan
ceis per latera transfixi
cum gloria martyrii ad
fidei regna migraverunt.

*In festo sanctorum martyrum
cypriani et pthasii. Lectio. i.*

Ambrosius seru
xpi fratribus per
omnem italiam in
dono eternam salutem. In
diuini voluminis reus

scribitur qui non studuerit
dare gratis: quod ipse gra
tis accepit. Quicquid
enim ecclesie domini profu
turum erat subtraxisse vide
tur: cum noluerit tradere
omnibus: quod ipse non
celandum accepit. Unde
psalmographus canit
Iusticiam tuam non abs
condi in corde meo: veri
tatem tuam et salutem
tuam dixi: non celavi mi
sericordiam tuam in con
silio multorum. Et pro
 opere quasi vicissitudine
a deo postulans adiecit.
Tu autem domine ne elon
ges misericordiam tuam
a me. Quasi deo diceret.
Sicut ego feci alios mi
sericordiam inuenire:
ita ipse non patiens lon
ge fieri misericordiam tuam
a me. *Lectio secunda:*

Peramus ergo
cur ista premium:
et vestros animos quod pie
de domino sentitis et creditis:
de inuentione sanctorum
corporum ad leticiam inuite
mus. In diebus itaque tuis
acte nuper quadragies:
cum dominus donasset michi:

ut ieiunantium et orantium
me faceret esse participem.
in oratione positum ita
me sompnus oppressit:
ut nec vigilans aperte:
nec dormiens integre:
viderem apertis oculis di
os iuuenes ephebos vesti
bus candidissimis: idest
colobio et pallio iduatos:
ac caligulis calceatos ma
nibus extensis orantes.
Nullam quidem graue
dinem patiens loqui cu
eis non poteram. Sed
quia ut dixi pars in me
somnia incubabat: quod me
ad eorum interrogationem
verbum proferre non sineret.
Plene autem michi cui
gilanti visio eorum elap
sa est. *Lectio tertia:*

Actum est prout
ut rogarem domi
niscordiam: ut si lu
dificatio demonum esset
abscederet si vero esset veri
tas plenius appareret.
Ad impetrandum vero
quod poscebam a domi
no augmentavi ieiunium.
Similique modo canente
gallo: orantes mecum
iuuenes apparuerunt.

Tertia vero nocte defecto
ieiunius corpore non do
mienti sed stupenti cum
quadam michi tertia
apparuerunt persona:
que similis esse beato paulo
apostolo videbatur: cui
us me vultum pictura
docuerat: in tantum ut ipse
mecum illis tacentibus
loqueretur dicens. Non
sunt qui montes mei se
cuti: respicientes predia
et diuitias: secuti sunt do
minum nostrum iesum christum vestigia:
nichil terrenum nichilque
carnale concupiscentes:
in media hac mediola
nensi urbe per decem annos
in dei seruitio perduran
tes: ad hoc pertingere me
ruerunt ut christi martyres
fierent. Quorum corpora
in eo loco inuenies in quo
stas et oras. *Lectio. iij.*

Videam pedum al
titudine terre coo
pertam arcem inuenies:
quam arcem superius ex
altabis: et in nomine eorum
ecclesiam fabricabis. Cum
que eorum nomina requi
rerem. dixit michi. Ad ca
pit eorum libellum scriptum

inuemes: in quo et ortus
et eorum finis scriptus est.
Conuocans itaque omnes
per circuitum fratres et co-
episcopos urbium vicinaz:
et referens vniuersa que
videram et audieram
ipsis coram positus. Pri-
mus ego terre fossor ac-
cessi: ceteri vero episcopi
prosecuti sunt. Et fodi-
entes peruenimus ad ar-
cam: quam sanctus pro-
miserat paulus. Quam
aperientes inuenimus
quasi in ipsa hora posito
sanctos miro odore fra-
grantes. Ad quorum ca-
put libellum inuenimus:
in quo erant hec per ordi-
nem vniuersa conscripta.

Ego Lectio quinta:
seruus christi philip-
pus: intra domum meam
sanctorum corpora cum fi-
lio meo rapui et sepelivi.
Quorum mater valeria
et pater vitalis sunt dicti:
quos vno ortu geminos
genuerunt: et vnum pro-
thasium alium geruasium
vocauerunt. Cumque ab i-
testato geruasius et pro-
thasius hoc esset patre secundo

vitalis martyre et matre
sancte memorie valeria
defunctis patrimonio
vtriusque successissent: do-
mum propriam in qua
nati fuerant et res vni-
uersas parentum et ca-
sellulas venundantes: om-
ne pretium pauperibus ero-
gauerunt: et famulorum
sine quam ingenuam fe-
cerunt. Post hec autem
geruasius et prothasius
in vno se cenaculo coedu-
serunt: et per decem annos
lectionem et orationem adhe-
rentes anno vndecimo co-
uersationis sue: ad palmam
martyrii ydola respuen-
tes: sub albasio principe
in mediolanensi ciuitate
die kalendarum iuniarum
felicitate peruenierunt.

Eodem Lectio. vi.
tempore superue-
niente comite astasio qui
proficiscebatur ad bellum
quod a marchomannis
fuerat excitatum: occur-
rit ei cultores ydolorum
cum sacerdotibus suis
dicentes. Si vis letus
ad angustos nostros re-
uertere et victor: geruasium

et prothasium dominus nostris
compelle sacrificare. Ve-
hementer enim dum nunc de
eorum contemptu commoti:
responsa nobis dare con-
tempnunt. Audiens hec as-
thasius comes: iussit eos
teneri et ad se perducere. Cum
que perducti fuissent ad il-
lum: ait comes astasius.
Exhortor vos et moneo ut
a deorum nostrorum iuribus
commozantes: ad immo-
landum eis deuoti stude-
atis insistere: ut expeditio
mea vniuersum celebret.
Beatus geruasius dixit.
Victoriam de celo debes
ab omnipotenti deo requi-
rere: non de simulacris
mutis et vanis: que oculos
habent sine lumine:
aures sine auditu. nares
sine odoratu: os sine ser-
mone. manus sine tactu:
pedes sine gressu: et ven-
trem absque interioribus
probatum habere: et sine
flatu esse noscunt. Lectio. vii.

Qunc indignatus
astasius comes iussit
beatum geruasium tam-
diu prohibitis nudari: quam-
diu exalaret spiritum. Quo

remoto: iussit sibi asta-
re prothasium. Cum et di-
xit. Miser vel tu viuere
stude: et noli biothama-
tus fieri: sicut et frater
tuus geruasius. Cum be-
atus prothasius respon-
dens ait. Quis est miser?
Ego qui te non timeo
an tu qui me timere pro-
baris? Astasius dixit.
Ego te miser homo quam
modo timeo? Beatus pro-
thasius dixit. In hoc pro-
baris timere me et ledi:
si non sacrificauero dys-
tius. Si enim non time-
res te ledi a me: ad sacri-
ficiam ydolorum non me com-
pelleres. Ego autem te non
timens contempno mi-
nas tuas: et omnia ydo-
la tua ut stercoza reputas
deum solum qui regnat in ce-
lis adoro. Lectio octima:
Audiens hec astasi-
us comes iussit eum
fustibus cedi: et dum diu
torqueretur: iussit eum
erigi dixitque ei. Protha-
si ut quid tam superbus
et tam rebellis existis? Ut
perire sicut tuum probasti
perisse germanum gerua-

suu? Beatus prothasius respondit. Non tibi malcor astasi comes: nec ego nec ipsa iustitia: quoniam cecos tui cordis oculos attendo. Incredulitas ei que in tuis sensibus regnat: non te permittit videre que dei sunt. Nam et dominus meus ihesus christus crucifigentibus se non maledixit: sed potius ut eis indulgeretur orauit: ad dens et hoc quia nesciret quid facerent. Unde et ego tui comes astasi misereor: quia nescis quid facias. Age ergo quod cepisti: ut michi possit occurrere cum meo fratre germanasio hodie benignitas saluatoris nostri. *Lectio nona:*

Unc comes astasi. Quis iussit cum capite cedi. Cumque decollatus esset beatus prothasius: ego seruus christi philippus abstuli cum filio meo fortin nocte: sancta corpora et in domo mea deo solo teste in ista archa sacra sepeliri: credens me orationibus eorum consequi misericordiam domini nostri ihesu

christi: qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat in secula seculorum. *Idem martyrizati sunt autem beatus simon martyres germanasius et prothasius: in medio lanensi ciuitate sub die tercia decima kalendarum iuniarum. In festo sancti siluerii pape et martiris. Lectio i.*

Siluerius natione campanus episcopus omnia episcoporum romano sedis mensis nouem: dies undecim. Hic deuotus est a theodato tyranno sine deliberatione decessit. Qui theodatus corruptus pecunia: tale timorem indixit clero: ut qui non consentiret in eius electione gladio puniretur. Quidam uero sacerdotes non subscripserunt in eum secundum morem antiquum vel decretum: confirmauerunt autem ordinationem. *Lectio ii.*

Olens autem augusta per archiepiscopum patriarcha quod depositus fuisset a sancto agapito papa: quia hereticum eum reperisset: et in locum eius

constituisset membra seruorum dei: tunc augusti consilio uisa cum vigilio diacono misit epistolam romam ad siluerium papam rogans et obsecrans. Ne pigritius ad nos ueniret: aut certe reuocaretur in locum suum. Sed dum legisset beatus siluerius litteras ingenuit et dixit. Noto scio quia hec causa fine uite mee adducit.

Lectio tertia: **E**t beatus siluerius fiduciam habens in domino et beato petro: rescriptis dicens. Domina augusta ego rem istam nunquam factururus: ut reuocem hominem hereticum in sua nequitia damnatum. Tunc indignata augusta misit iussiones suas ad belisarium patricium per vigiliu diaconem: ita continentes. Vide aliquas occasionem in siluerium papam: et deponere illum de episcopatu: aut festinus certe transmittite eum ad nos. Ecce habes ibi vigiliu archidiaconem et archiepiscopum nostrum christianissimum.

261
mum: qui nobis pollicitus est reuocare archiepiscopum patriarcham. *Lectio iiii.*

Unc suscipiens iussionem belisarius patricius dixit. Ego quidem iussionem facio: sed is qui inter est in necessitatem filii pape ipse reddet mentionem de factis suis domino ihesu christo. Et uigete iussione: exierunt quidam falsi testes qui dixerunt. Quia nos archiepiscopo inuenimus siluerium papam scripta huiusmodi mittente ad regem gothorum. Veni ad portam que appellatur asinaria iuxta lateranalem: et ciuitatem tibi tradam belisarium patricium. Quod audiens belisarius patricius non credebatur. Sciebat enim quod per mundum hec de eo dicebatur. Sed dum multi in eadem accusatione persisterent pertinuit. *Lectio quinta:* **U**nc fecit beatus siluerius papam uenire ad se in palatium principis: et ad primum et secundum veluti retinuit omne clerum. Ingressis igitur

filuero cum vigilio solis
in mausoleo: antonina
patricia sedebat in lecto
et belisarius patritius se
debat ad pedes eius. Et
dum eum vidisset anto
nina patricia dixit ad eum.
Dic nobis domine filuere pa
pa: quid fecimus tibi et
romam ut tu velles nos
in manus gothorum tradere?
Et adhuc ei loquente in
gressus subdiaconus regi
onarius prae regionis:
tulit palliū de collo eius et
duxit in cubiculū. Et ex
pohans eum induit eum
monasticam vestem: et ab
scondit eum. **Lectio: vj.**
Quone sicut subdi
aconus regionis
secte videns eum iam mo
nachum egressus foras
nuntiavit ad clerum dicens
quia dominus noster papa
depositus est: et factus est
monachus. Quod au
dientes fugerunt omnes.
Quem suscepit iulius
archidiaconus in sua qua
fide: et misit eum in exi
lium ad pontianas: et sus
tentavit eum pane tribu
lationis et aqua angu

stie. Qui deficiens mor
tuus est confessor factus.
Qui etiam sepultus est
in eodem loco duodecimo
kalendas iulij: ibique oc
currit multitudo male
habentium: et salui facti
sunt. **Hic fecit ordinati
onem unam per mensam
decembris: presbiteros tre
decim: diaconos quinque:
episcopos per diversa lo
ca numero decem et novem.
Et cessavit episcopatus
dies septem.** **In festo sancti
pauli episcopi et confessoris. Lectio:**
In ciuitate nola ci
pame: natale sancti
pauli episcopi et con
fessoris. Qui se tempo
ribus vandalorum pro
filio cuiusdam vidue in
seruitutem tradens: et
terribili visione regis co
rum quis esset agnitus: re
dita sibi omni captiui
tate ciuitatis sue. et one
ratus frumento nauibus:
cum ingenti gloria ex af
frica ad patriam sedem
reuersus est. Clariuit au
tem non solum eruditione
et copiosa vite sanctita
te: sed etiam potentia

aduersus demones.

**In vigilia natiuitatis
sanctissimi iohannis bap
tiste. Ad mat. inuitator.**

Egem precor
solis domini
Venite adorem.
Ps. Venite.

Intra deserti teneris
sub annis ciuium
turmas fugiens petisti
ne leui saltem maculare
vitam fame posses.

Orebut hirtum tegi
men camelus artubus
sacris i trophium bidentel
cu latex haustu sociata
pastu mella locustis. **De
ten tantum decinere va
tu corde presago iubar
affuturu tu quide mun
di scelus auferentem in
dice produs.** **N**on fuit

vasti spaciū per orbis sac
tor quisque gentis iohā
ne qui nephas seculi me
ruit lauante tingere
limphis. **Gloria patri
genteque prohi et tibi co
par vtriusque semper spiri
tus alme deus vnus om
ni tempore seculi. Amen.**
In primo nocturno. Ant.
**Paulusque te formare i vtero
noui te et antequam progredi
rens sanctificauit te. ps. Be
atus vir. ant. Ad omnia que
mittam te dicit dominus ibi ne
timeas et que mandauero
tibi loquens ad eos. ps.**
**Quare fre. ant. Ne time
as a facie eorum quia ego te
cum sum dicit dominus. ps. Do
mine quid multiplicati.**
N? fuit homo missus a
deo. **Re. Cui nomen erat
iohannes. Sermo sancti
augustini episcopi. Lectio. i.**
Quod illum sacro
sanctum domini nati
lis diem nullus homi
nis natiuitatem legum
celebrari: nisi solam io
hannis baptiste. **In alijs
sanctis et electis dei no
uimus illum diem coli: que
illos post confirmatione**

laborū et deuictū trium-
phatūq; mūdū: in per-
petuas eternitates pre-
sens hęc vita parturit.
In alijs inquam consu-
mata vltimū diei merita
celebrantur: in hoc etiā
prima die ipa hominū
in ciuitate consecratur. Pro
hęc absq; dubio causa:
quia per hunc dñs ad-
uentum suū ne subito i-
speratū homines non a-
gnoscerent: voluit esse
testatū. Iohannes autē
figura fuit veteris testi-
menti: et in se pertulit
formam legis: et ideo
p̄nuntiat saluatorem
uenturum sicut ler gra-
tiam p̄cucurrit. Et au-
tem nondū natus de se-
creto materni vteri pro-
phetauit: et expertus lucis
iam testis est veritatis:
hoc est intelligendū: q̄
latens sub velamine et
carne littere et redēptorē
mūdo spūi p̄dicauit:
et nobis dominū deum
nostrū quasi de quodā
legis vtero proclama-
uit. Ergo quia iudei er-
rauerunt a ventre: id ē

a lege que xp̄o grāda
erat: errauerunt in quā
a ventre locuti sunt fal-
sa: ideo hic venit in testi-
moniū vt testimoniū
perhiberet de lumine. **R.**
fuit homo missus a deo.
cui nomen erat iohannes.
Hic venit in testimoniū
vt testimoniū perhiberet
de lumine. et p̄nuntiare dño
plebem perfectam. **R.** Fuit
iohannes in deserto p̄di-
cans baptisimū penitentie.
Hic venit. **Lectio secunda.**
Codō autē iohan-
nes in carcere co-
stitutus ad xp̄m discipu-
los suos destinauit: ler
ad euāgelia trāsmisit
tit. Que ler iuxta typū
iohannis quasi igno-
ritie clauso carcere: i ob-
scuro et in occulto iace-
bat: et iudice cecitatis
sensus intra litteram te-
nebat inclusos. De hoc
beatus euāgelista pro-
loquitur. Ille erat lucer-
na ardens et lucens: a
deo q̄ spiritus sancti igne
succensa: mūdo igno-
ritie nocte possessio: lūmē
salutis ostenderet: et

quasi inter densissimas
delictorū tenebras splen-
didissimū iusticie solem
lucis sue radio p̄mon-
straret de se ipso dicens.
Ego vox clamantis in
deserto. Videamus in
quo deserto: id est i gen-
tīi populo. Quia enī
timore dei pectora et spū
sancto arentia deserto s̄q̄
lentis heremi comparan-
tur. Desertus enim hic
mūdus ab omni cultu
fidei et timoris dei: et pec-
catorū spīs obsit: s̄qua-
lebat tūq; ager incultus:
et penitus nullam bono-
rū operū fecunditatem
attulerat: nullū imbrem
gracie spiritualis excepe-
rat. **R.** Elisabeth zacharie
magnum virū genuit iohan-
nem baptistam p̄curso-
rē dñi. Qui viam dño p̄pa-
rauit in heremo. **R.** fuit
homo missus a deo cui no-
men erat iohannes. Qui viā.
Constituitur **Lectio. iij.**
Ergo beatus iohan-
nes qui iam prophetici
atq; apostolici p̄dicati-
one annūciando peniten-
tiam: quasi rudē capum

presunderet fecundaret
et excoleret: diuinūq; ver-
bi seminibus imple-
ret. et ad maturam frugem:
id est ad regenerationis
gratiam p̄paret. Jam
illud quāte glorie ē: q̄
zacharie sacerdoti sem et
elisabeth sterili a gabrie-
le id est ab angelo illo
p̄nuntiatur: a quo ma-
rie dñi natiuitas nūcia-
tur. Et quasi ex aliquo
similis dño p̄mittitur
filius sterilis ante filium
virginis: nescio qd ma-
ius miraculū ipa nouita-
te declarans. In sperata
prole sterilitas munera-
tur: quia nouo partu e-
rat ditanda virginitas.
P̄mittitur ante iesū
xp̄m iohannes quasi te-
stamentū vetus ante no-
uū vt dies diei eructet
verbū: et sacramentorū
obscura profunditas eu-
dentioribus noue doctri-
ne mysterijs reueletur.
P̄mittitur ergo lucer-
na ante solem: seruus an-
te dominū: amicus ante
sponsū: p̄eco ante in-
dicem: vox ante verbū.

Et ideo de se dicit. Ego
vox clamantis i deserto.
R. Priusq̃ te formarem
in utero noui te et anteq̃
exires de ventre sanctifica
ui te. Et propheta in ge
tibus dedi te. V. Vir dile
ctus a deo et hominib; lo
noratus est. Et propheta.
In secundo noctur. Ant.
Misit dñs manū suam
et tetigit os meū et p̃phe
tam in gentib; dedit me
dñs. Ps. Cū inuocare.
Ant. Ecce dedi verba mea
in ore tuo ecce constitui te
super gentes et regna. ps.
Verba mea. an. Dñs ab
utero vocauit me de ṽtre
matris mee recordatus ē
nomine mei. ps. Dñe
dñs noster. V. Inter na
tos mulierū nō surrexit
maior. R. Iohanne bap
tista. Lectio quarta.
Quid est q̃ beatus
Iohannes vocem
esse se dixit. Id ē quia
verbi annūciator et p̃re
dicator erat. Hinc iam
sollicite requiramus: quid
inter verbum sit et vocē.
Scripture sancte ṽbū
esse diffinunt: quod

intra animi silentium
mente concipimus. Vñ
delicet - - - ip̃am
cogitationē: q̃ adhuc
it̃a conscientie secreta
retinetur. Vocem vero
per quam verbū profer
tur in mediū. Vox son
est et iudex cogitatiois:
verbum vero ipsa cogita
tio. Sicut em̃ quando
verbum corde concipim̃:
necessaria est vox quasi
quoddam vehiculū ver
bi: et quāuis. verbum
ip̃m per oris sonum ad
aliū transferamus: ta
men sic integrū etiam
intra nos id est clausū
tenemus: et sic a loquē
te transfertur: vt tamē
in sua sede teneatur: ita
et omnipotens pater i
notescere nobis volens
sapientiam et verbum
illud quod in p̃ncipio
erat deus apud deum:
sicut ip̃e testatur cructa
uit cor meū verbum bo
nū: beatū iohāne quasi
vocem per quam ad nos
verbum suum proferret
assumpsit. Quod quidē
verbum de illa sede ita

ad nos descendit: vt in
sinu id est in profundo
paterni pectoris perma
neret. terrena visitans
et celestia nō relinquēs.
R. Descendit angelus do
mini ad zachariam dicens
accipe puerum in senectu
te tua. Et habebit nomē
iohannes baptista. V. Iste
puer magnus coram dño
nam et manus eius cum
ip̃o. Et habebit. Lcō. V.
Hanc itaq; gloriā
beatus iohannes
baptista non de longin
quo predicauit sicut re
liqui prophete: sed vi
cinius et proximius an
tecessit. Illi aduentum
sup̃mi regis ante mul
ta tempora predicauerūt.
Alij dixerunt quandoq;
venturū esse: alij ecce q̃
to veniet: iste vero quē
venturum predixit ve
nisse monstrauit: et pro
phetiam suam ip̃o quē
nuntiavit assistēte cō
pleuit. Adhuc itaq; in
utero matris sue spiritu
sancto repletus suā ip̃i
natiuitatem prophetan
do p̃uenit ad similitu

dinem dñi sanctificat⁹
anteq̃ genitus: intra
viscera exultans et sal
uatoris aduentū ma
terno ore p̃testans. Ve
re lucerna ardens i quo
tam singularis gratia
diuine dignationis ef
fulsit: vt iam affore re
demptorem sancte gem
tricis voce narraret: et
per eam velut p̃ quādā
veritatis lucernam nō
dū in lucem prolatus
ostenderet. Hic est ille q̃
noui et veteris testamē
ti ydoneus est mediator:
et gloriosi agm̃ dign⁹
ostensor: qui dominū
suū et nunciare vno tē
pore meruit et videre:
vna eademq; sue natui
tatis etate: et noua iei
piens et vetera conclu
dens. R. Hic est p̃cur
sor dilectus et lucerna lu
cens ante dñm. Ip̃se est
enim iohannes qui viam
dño p̃parauit i heremo.
sed et agnū dei demonstra
uit et illuminauit mentes
hominū. V. Ip̃e p̃rebit
ante illum in spiritu et
virtute helix. Ip̃e est em̃.

iohannes qui viam dñi pce-
perunt in heremo. sed et a-
gni dei demonstravit et il-
luminauit mentes hōm.

~~Ipse p̄cedit ante illum
in spiritu et virtute israhel.
Ipse est enim. L. c. ho. vi.~~

E persona huius
euangelista testa-
tur. A diebus inquit io-
hannis baptiste: regni
celorū vim patitur. No-
tumus quia familiariter
mens humana i diuersis
mundi huius illecebris
et concupiscentijs deuic-
ta: fugit laborem: expe-
tit voluptatem: et vix ad
hoc ducatur vt consuetu-
dinem a se vite prioris
excludat. Sed cum cepe-
rit cogitare vltimū dici
necessitatem. ac futuri iu-
dicij pondus: incitata et
stimulata vel spe premi-
j vel timore supplicij. volū-
tariū bellū indicat passio-
nibus: et vim facit passi-
onis desiderijs suis: et vio-
lenter se vincere ipsa con-
tendit. Non enim sine vio-
lencia fieri potest: vt de
habundantia et delictijs
ad famem et sitim ad ab-

stinentiam et crucem tra-
seat: et sompno prius
atq; ocio amica carne:
contritione vigilijsq; so-
ficiat. Non inq; sine vi-
olencia fieri potest: vt
vniūsq; inuidiam
patientia: superbiam hu-
militate cōmutet: amo-
re paupertatis ac suffici-
entia affluentiam superet:
violentiam sobrietate:
luxuriam castitate cōdep-
net: et homo subito vi-
rum transformetur p̄fec-
tum: et quodāmodo al-
ter reddatur ex altero: ac
sic a talibus per violentiā
regni celeste diripit. **R.**
Imuebant patri eius quē
vellet vocari eum et posu-
lans pugillarem scripsit di-
cens. Iohannes est nomen
eius. **V.** Apertū est os zache-
rie et prophetauit dicens.
Iohannes. **In. iij. noct. añ.**
Posuit os meū dñs quasi
gladiū acutū sub vmbra
manus sue protexit me. **p̄.**
Dñe quis habitabit. **añ.**
formans me ex vtero serui
sibi dñs in lucem gentium
vt sis salus mea ab extremi-
terre. **p̄.** Dñe i virtute.

añ. Reges videbunt et cō-
surgent principes et adorabūt
dñm deum tuū qui elegit
te. **p̄.** Benedicam dñm.
V. Elizabeth zacharie ma-
gni viri genuit. **R.** Iohan-
nem baptistam p̄cursozem
dñi. **Secundum lucam.**

Est tempus parien-
di et peperit filiū. Et au-
dierunt vicinī et cognati
eius: quia magnificauit
dñs misericordiam suā:
cum illa et congratulabā-
tur ei. Et reliqua. **Om̄el.**
sc̄i ambrosij epi. L. c. vii.

Eperit ergo filius
Elizabeth: et con-
gratulabatur vicinī. Ha-
bet sanctorū editio letici-
am plurimorū: quia cō-
mune est bonū. Iustitia
enī cōmuns est virtus.
Et ideo in ortu iusti fu-
ture vite insignie premit-
titur: et gratia secuturē
virtutis exultatione vi-
ciorum p̄figurante
signatur. Pulchre autē
tempus quo fuit i vtero
propheta memoratur:
ne marie presentia tace-
atur. Sed tempus filef

infantie: eo q; presentia
dñi matris in vtero robo-
ratur: qui infantie impe-
dimenta nesciuit. Et ideo
in euangelio nichil super
eo legimus: nisi ortū ei
et oraculū exultationem
in vtero et vocē in deserto.
Neq; enim vllam infantie
sensit etatem: qui supra
naturam supra etatem
in vtero situs matris: a
mensura perfecte cepit
etatis plenitudinis xpi.
Et respondit mater eius
et dixit. Non. sed vocabi-
tur iohannes. Et respo-
derunt ad illam. Nemo
est in cognatione tua: q;
vocetur hoc nomine. **R.**
P̄cursoz domini venit de
quo ip̄e testatur. Nullū ma-
ior: inter natos mulierū io-
hannē baptistā. **V.** Hic est
propheta et plusq; propheta
de quo saluator ait. Nullus
maior. **L. c. ho. octaua:**
Euerant patri
eius quem vellet
vocari eum: et accepit pu-
gillarem et scripsit. Ioha-
nes est nomen eius. Et
mirati sunt omnes. Cō-
tinuo autem resoluta ē

lingua eius. et apertur
est os eius: et loqueba
tur benedicens deum.
Iste sanctus euangeli
sta promittendū puta
uit: q̄ plurimū infante
patris nomine zacharia
appellandū putarūt. vt
aduertas matri nō no
men alicuius displicu
isse de generis: sed id s̄c
to infusum spiritu quod
ab angelo ante zacharie
fuerat prenunciatū. Et
quidem ille mutus inti
mare vocabulum filij ne
quiuit vxori: sed per pro
phetiam heliz. abeth didi
cit: quod non didicerat
a marito. Iohannes in
quit est nomen eius. **H**oc est: non ei nos no
men imponimus: quia
iam a deo nomē accepit.
Habet vocabulum suū
quod agnouimus non
quod elegimus. **R.** Ga
briel angelus apparuit za
charie dicens nascetur tibi
filius nomen eius iohānes
vocabitur. Et multi in nati
uitate eius gaudebunt. **N.**
Erit enim magnus coram
dño. vniū et fieri nō bilet.

Et multi. **Lectio nona:**
Abent hoc merita
sanctorū vt a deo
nomen accipiant. Sic
iacob israel dicitur: q̄
vidit deum. Sic dñs n̄r
ih̄s xp̄s nominatus
est anteq̄ natus: cui nō
angelus sed pater nomē
imposuit. **E**doras dicit.
Reuelabitur em̄ inquit
filius meus ih̄s cū h̄ys
qui cum eo iocundabun
tur: qui relictī sunt ī an
nis quadringentis. Et
erit post annos hos 7 mo
rietur filius meus ih̄s
et conuertetur seculum.
Vides angelos que au
dierunt non que vsurpa
uerunt nunciare. Nec
mireris si nomen mulier
quod non audiuit asse
ruit: quando sp̄s sanct⁹
ei qui angelo m̄dauit
reuelauit. Nec em̄ pote
rat dñi ignorare premi
cū: que prophetauerat
xp̄m. Et bene additur:
quia nemo in cogitatio
ne eius vocabatur hoc no
mine: vt intelligas no
men non generis ēē sed
vatis. **R.** Ecce constitui te

hodie super gentes et super
regna dicit dñs. Vt euellas
et destruas et edifices et plā
tes in nomine dñi. **N.** Tu
puer propheta altissimi vo
caberis. preibis enim an
te faciem domini parare
vias eius. Vt euellas. **R.**
Ipse preibit ante illum in
spiritu et virtute helie. Vt
conuertat corda patrum ī
filios. parare dño plebē per
fectam. **N.** Erit em̄ magn⁹
coram dño et sp̄s sancto
replebitur. Vt conuertat.
R. Inter natos mulierum
non surrexit maior iohāne
baptista. Qui viā dño pre
parauit in heremo. **N.** fuit
homo missus a deo cui no
men iohannes erat. Qui
viā. **I**ntra octauam
fit officiū s̄cti iohānis
m̄si festū occurrit et fuit
quotidie nouem leōnes
Serlectiones leguntur:
**De sermone s̄ci augu
stini episcopi. Leo p̄ma:**
Abstinentie et
crucis genera.
vniū corporale et aliud
spirituale: vniū a potu
atq; epulis temperare

appetitū gule: a delecta
tionibus et molissimis
suauitatibus animū co
ercere: et ab h̄ys que ta
ctu et gustu et visu deci
punt. sensum viriliter
reuocare ac violēter ab
strahere. Alterū abstinē
tie et crucis genus ē pre
ciosius atq; sublimius:
motus anime regere et
perturbationes illius mo
destie tranquillitate pla
care: ire ac superbie impe
tus quasi feram bestiam
refrenare: h̄tigare quoti
die contra vitia: increpa
re quadam censura et au
steritate virtutis: et nrā
quodāmodo cū homine
interiore cōserere. **Leo. ij.**
R. Reciosa hec ī con
spectu dñi et glori
osa crux: cogitationes ma
las in potestatem redigē:
voluntates proprias ab
negare: calq; interiori ex
animatione discutere et
regentis imperio subiu
gare: a sermone quo aia
leditur tanq̄ a cibis no
rijs abstinere et sensum
ab h̄ys que cōtraria sūt
spirituali temperantia

sobriū custodire. Hec q̄
facit prurpto passiōis
muro violenter ad celo
rū regna conscēdit. Vt
itaq; sibi factum est aīa
vt palmam laborū quā
sibi subtrahi multis im
mias aduersantibus sen
tit: viribus contendat e
ripere. *Lectio tertia.*

Uccesso ergo est cū
summo labore ex
hoc mundo rapere palmā
salutis: et quasi creuban
tibus et circumiectis hosti
bus obsessos fructus per
uigili intentione decerpe
re: et predam ad thesau
ros vite. velut de medio
arreptam seculi huius in
cendo reportare. Sed et
aliud direptionis genus
est: quando alijs promiss
a et oblata diripimus.
Saluator: ad hoc vel ma
xime suscepta incarnati
one descendit vt iudeo
rū populum iustificaret:
sicut ip̄e in euangelio lo
quitur. Non sum missus
iquit nisi ad oues q̄ peri
erunt domi israel. *Lco. iij.*

Sed et discipuli ita
incredulam syna

goge plebem congrebāt.
Vobis inquit oportu
erat verbum dei loqui: s;
quia vos indignos indi
catis eterne vite: ecce o
uertimur ad gentes. Er
go cum iudei munera si
bi parata respuerunt: pu
blicam et peccatores et ge
tibus crediderunt. Ac sic
rapit ecclesia synagoge
regnū. Regnū enim nūm
xp̄us est. Rapimus ita
q; cum: cum a iudeis oc
ciditur. sepelitur a nobis.
Rapimus autem a do
mimentibus: sicut ip̄i in
euangelio confitentur.

Quante *Lco. quita:*
inquit quia di
scipuli eius nocte venērūt
et furati sunt eum nobis
dormientibus. Surgat
ergo qui dormit: ne for
te xp̄m per negligentia
resolutus amittat: dum
mens eius in infidelitate
et torpore dormitat. Ita
p̄itur itaq; regnū celoz
dum negatur a domesti
cis et a gentib; adoratur.
Rapitur cum ad salutem
mittitur alijs. ab alijs in
uenitur. Cum sui cum

reculant: suscipiunt alic
m. Insectantur proprij.
complectuntur inimici.
Quando hereditatem ci
uis respuit: peregrinus
inuat. Filius repudiat:
seruus recognoscit. *Lc. vj.*

Ad huc et alio ordi
ne regnū celozum
vini patitur: quando il
lud homines acquirunt:
quod angeli perdidērunt:
quando illuc adoptati hu
miles ascendunt: vnde su
perbi incole deciderūt. Er
go cum inter tantos mu
dos inter tantos latrones
et inuisibiles infidato
res viuamus: quibus
tandem viribus celozum
regna capiemus? Qui
bus inq;: nisi obediēdo
doctoribus: et vitijs et i
iustitijs ex cupiditate na
scentibus resistendo: de
flendo peccata et ieiunijs
atq; elemosinis redime
do. Adiuuet nos salua
tor: mundi qui cū patre
et spiritu sancto viuit et
regnat deus per infinita
secula seculozum amen.

Eliabēth *Lco. vij.*
C̄ipletū ē tēpus. ac.

*De omelia sancti am
brozii episcopi.*

Adarias quoq;
pater eius: nutu
interrogatur. Sed quia
incredulitas ei affatum
eripuerat et auditū: qd
voce non poterat: manu
et litteris est locutus. Sep
fit enim dicens. Iohānes
est nomen eius. Et hoc
nomen non imponitur
sed ascribitur. Ad huc
continuo resoluta est lin
gua eius: quia quam vi
xerat incredulitas: fides sol
uit. Credamus igitur et
nos etiam loquamur. vt
lingua nostra que incre
dulitatis vinculis est li
gata: rationis voce sol
uatur. Scribamur igitur
spiritu misteria: si
volumus loqui. Scriba
mus p̄nūcū xp̄i non
in tabulis lapideis. sed i
tabulis cordis carnalib;.
Et enim qui iohannem
loquitur: xp̄m p̄phetat.

Quamur *Lc. viij.*
Iohannem: loqui
mur et xp̄m: vt nūm os
possit aperiri quod in sa
cerdote tanto irrationa

bilis modo peccatis fre-
na nutantis fidei coher-
cebant. Et zacharias pa-
ter eius repletus ē spū
sancto et prophetauit
dicens. Vide q̄ bonus
deus et facilis indulgē
peccatis. Non solū abla-
ta restituit: sed etiam ī
sperata concedit. Ille du-
dum mutus prophetat.
Nec enī gratia dei maxia:
q̄ cum quē negauerant
confitentur. Nemo ergo
diffidat: nemo veterum
consciā delictorū premia
diuina desperet. Mouit
deus mutare sententiam
si tu noueris emendare
delictum. *Lectio nona:*

Et tu puer prophe-
ta altissimi voca-
beris. Pulchre cum de
dño prophetaret: ad p-
phetam sua verba con-
uertit: vt hoc quoq; be-
neficiū esse dñi designa-
ret ne cū publice nūme-
raret sua: quasi ingrātū
que acceperat beneficia
tacuisse videretur que
agnoscebat in filio. Sed
fortasse aliqui quasi ir-
rationabilem mentis

excessum putant: q̄ oc-
to dierū alloquitur in-
fantem. Verum si tene-
amus fidem hystorie ī-
telligimus profecto q̄
potuit vocem pr̄is nat-
audire: qui marie salu-
tationem anteq̄ nascere-
tur audiuit. Sciebat e-
nim prophe-
ta alias ē an-
res prophe-
te que spiritu
dei non corporis etate re-
ferantur. Habebat intel-
ligendi sensum: qui ex-
ultandi habebat affectū.
Simul illud aduerte q̄
paucis helizabeth q̄ mul-
tis zacharias prophetat

et vterq; sancto ī-
pletus spū loquebatur:
sed disciplina seruatur:
vt mulier discere magis
que diuina sūt studeat
q̄ docere. Nec facile vl-
lam prophetasse vberē
q̄ matrem dñi reperim.

*In festo scōz iohānis
et pauli. Et fit cōme. de
scō iohē. Lect. legūtur de
passione eoz. Lēo pma:*

Dome iohannis
et pauli fratru
Quorū prioz
prepositus. secundus pri-

micerius constantie vir-
ginitis constantin filie
fuit. Cum iulianus ce-
sar captus esset cupid-
itate sacrilega: auaritiā
suam euangelij testimo-
nio colorabat. Nam fa-
cultates ac patrimonia
auferens xpianis dice-
bat. Christus vester di-
cit in euangelio. Qui
non renunciauerit om-
nibus que possidet non
potest meus esse discipu-
lus. Peruenit q; ad eum
q̄ paulus et iohānes om-
ni die turmas xpianorū
recrarent: et hys opibz
quas sacratissima vir-
go constantia reliquit.
Isti sunt duo viri in se-
niorie qui assistunt ante
dñm. Dominatorem vni-
uersę terre. N. Isti sūt due
ohue et duo candelabra lu-
centia ante dñm. Dñatorē.

Et misit Lēo scda
iulianus qui eos
conuenirent dicens debe-
re sibi eos adherere. Illi
vero responderunt inter
alia. Pro iniquitate tu-
a delitimus a tua saluti-
tione: et a societate ī-

perij tui nosmetipsos om-
nino subtraximus. Su-
mus enī nos non falsi
sed veri xpiani. Iulian-
us igitur mandauit eis di-
cens. Considerare debe-
tis quia vos aula regia
nutriti: non debetis dees-
se a latere meo: vt habeā
vos primos in palatio
meo: Q; si contemptus
a vobis fuero: necesse e-
rit michi agere vt cōtēp-
m non possim. R. Vidi
coniunctos viros habentes
splendidas vestes et angelus
dñi locutus ē ad me dicens.
Isti sunt viri sancti facti a-
mici dei. N. Vidi angelū
dei fortem volantem per me-
diū celum voce magna cla-
mantem et dicentem. Isti sūt.

Aulus Lēo. m.
et iohannes dixe-
runt. Non tibi facimus
hanc iniuriam vt prepo-
namus tibi qualemciq;
personam. Dñm tibi pre-
ponimus qui fecit celū
et terram mare et omnia
que in eis sunt. Et hoc sci-
re te volumus quia nūq;
ad salutationem tuā. nū-
q; ad culturā tuā. nūq;

ad palatium tuum venimus.
Quibus iulianus ait. De
cem diebus vobis a me
dantur inducie. decima
vero die transacta: sponte
ad me venientes amicos
vos habeam: non venie
tes vero tamquam hostes pu
blicos puniam. *R.* Viri
sancti gloriosum sanguinem
fuderunt pro domino amant
eum in vita sua imitati sunt
eum in morte sua. Et ideo
coronas triumphales meru
erunt. *V.* Unus spiritus et
vna fides erat in eis. Et ideo.
*De communium plurimorum
martyrum. ultimum. xv. R. d.*
Hec est vera fraternitas. Lc.
Ene sancti: in
viri iohannes et
paulus christiani ad se in
uitantes: ordinaverunt
de omnibus que relinqui
re poterant: ac per decem
dies incessanter die nocte
que elemosinis insiste
bant. Die vero undecima
sunt constricti intra do
mum suam. Dissus namque
est terentianus capiduc
tor ad eos cum militibus
hora cenandi. Qui ingres
sus invenit eos orantes

et dixit eis. Dominus noster
iulianus stacucula au
ream iouis ad vos misit:
ut adoratis illam et thu
ra offeratis. Quod si non
feceritis ambo modo gla
dio feriemini. Non enim
deceat vos intra aulam re
giam nutritos ut publi
ce occidamini. *Lectio. v.*
Iohannes et pau
lus dixerunt. Si
tuus dominus est iulianus:
habeto pacem cum eo. No
bis autem dominus alius non
est nisi unus deus pater
filius et spiritus sanctus:
quem ille negare non ti
muit. Et quia semel a
fatie dei proiectus est:
vult et alios secum in inter
itum deuenire. Tunc te
rentianus tercia homino
ctis transacta fecit fieri
foueam intra domum eorum
ut sine strepitu fame pu
mirentur: et sic decollari
statimque inuoluere et repo
nere: diuulgans quod missi
cesaris missi fuissent in
exilium. Statim autem iuli
anus in bello persarum
interfectus est. Romano
autem facto christianis

sumo imperatore: aperte
sunt ecclesie. et cepit re
ligio christiana gaudere.
Emones *Lc. vi.*
autem ex obsessis
corporibus intra domum
iohannis et pauli eger
bantur: confitentes san
ctam passionem eorum:
ita ut vnus filius teren
tiani qui eos decollauit
veniret intra domum sanc
torum et clamaret per eos et
demon: quod paulus et io
hannes incenderent eum.
Tunc terentianus veniens
prostravit se in faciem: cla
mans quod nesciens quid
faceret ut homo pagani
simus missionem cesaris
adimpleret. Unde fac
tum est ut dato nomine
suo proximo die pasche
perciperet christi gratiam:
assidue orans et flens ad
locum illum in quo sanc
torum corpora requiescunt
donec a sanctis dei: fili
eius mundaretur. Et
ab ipso terentiano descripta
est passio horum marty
rum. Passi sunt autem sexto
kalendas iulij. **I**n fes
to sancti leonis pape et

confesso. *Lectio prima.*
Eo iunior nati
one siculus ex
patre paulo: se
dit menses decem. dies de
cem et septem. vir eloque
ntissimus et in diuinis scrip
turis sufficienter instruc
tus: greca latinaque lin
gua eruditus. Catilena
ac psalmodia precipuus:
et in earum sensibus sub
tilissima exercitatione li
matus. Lingua quoque
scholasticus: et loquendi
maior elocutione politus.
Exhortator omnium bonorum
operum: plebi que florētis
sime ingerens scientiam.
Paupertatis amator: et
erga inopes prouisione
non solum mentis pre
tate: sed et studij sui la
bore solatus. *Lectio. ii.*
Ite suscepit sanctam
sectam synodum
que per dei prouidentiam
nuper in regia urbe cele
brata est: greco eloqui
o conscriptam: exequente
ac residente piissimo ac
clementissimo magno
principe constantino: in
tra regale palatium eius

quod appellatur trullus. Simulq; cum eo residebant legati sedis apostolice: et duo patriarche: id est constantinopolitanus et antiochenus: atq; centum quinquaginta episcopi. In qua condemnati sunt cyrus sergius honorius pirrhus paulus et petrus: necnon et macharius cum discipulo suo stephano: sed et polichromus nouus^{sy} et mon. qui vnam voluntatem et operationem in dño ihu xpo dixerunt vel predicauerunt: aut qui denique predicatum fuerit aut defensauerunt. Sed ut nunc due voluntates et operationes in ipso dispensatore xpo et saluatore deo nostro dicatur: q̄ studiosissime i latinum trātulit. lē. m.

Ueruntamen scripti defensores malarū heresi: macharius stephanus polichromus et anastasius: dum nollent a suo malo recedere proposito: p diuersa monasteria st

retrusi. Qui predictus sanctissimus absoluit duos viros ad percipiendam cōmunione: qui de regia vrbe cū sup̄scripto machario et ceteris i romanam directi sunt ciuitatem: necdum a synodo anathematizati: id est anastasiū presbiterū et leuitiū diaconem ecclesie constantinopolitane: in die sancto theophanie: exponentes videlicet per proprias scripturas fidē suam: iuxta quod et sancta synodus determinauit: anathematizantes videlicet hereticos et sup̄scriptos viros complices: quos sancta synodus vel sedes apostolica anathematizauit. lē. m.

Huius temporibus percurrense diuina iussione clementissimū principis: restituta est ecclesia rauenensis sub ordinatione sedis apostolice: vt desūcto archiepiscopo qui electus fuerit iuxta antiquā consuetudinem:

in ciuitatem romanam veniat ordinādus. Idic fecit constitutū quod archiepis ecclesie continetur: vt qui ordinatus fuerit archiepiscopus nullā consuetudinem p vsu pallij aut diuersis officijs ecclesie persolvere debeat: sed nec mauri quondam episcopi anmueritas aut agenda celebretur. Sed et typū aptocephalie quod sibi dixerat: ad amputanda scandala sedis apostolice restituerūt. Lēto. v.

Idem fecit ecclesiam in vrbe roma iuxta sanctam viuanam: vbi et corpora sanctorū simplicij faustum et beatrias atq; aliorū martyriū recondidit: et ad nomen beati pauli apostoli dedicauit: sub die vicesimosextido mensis february vbi et dona obtulit. Huius temporibus die sedecimo mēsis aprilis inditione vndecim luna eclipsim pertulit: et post cenam dñi nocte pene totam sanguineo

vultu elaborauit: et post gallozum cantum cepit paulatim delimpidari et in suo statu reuerti.

Idem Lectio sexta: fecit ordinationē vnam per mensā iunij die vicesima octaua. presbiteros nouem. dyacones tres: episcopos per diuersa loca numero viginti tres. Qui etiam sepultus est ad beatum petrum apostolum sub die quinto nonarum iulij: et cessauit episcopatus menses vndecim. dies vnginti duos. Qui supradictus vir sanctissimus ordinatus est a tribus episcopis. id est andrea ostiense. iohanne portuense. placentino velletrense: pro eo q̄ ecclesia albanensis episcopum minime habuit. Si predictum festū in dñica venerit agitur de festo cum commemoratione de sancto iohanne: ████████████████████

In vigilia apłoz petri
et pauli. Ad mat. iuitat.

Egrem apostolo
rum domini. Et
ante adoramus.

Wente.

Eterna xpi mune
ra: apostolor glo
riam: laudes canentes
debitis letis cinamus
mentibus. **C**elestari
principes: belli triumph
les duces: celestis. aule
milites: et vera mundi lu
mina. **C**uota sanctor
fides: inuicta spes creden
tium: perfecta xpi charita
mundi triumphat prin
cipe. **I**n hys paterna
gloria: in hys voluntas
spiritus: exultat in hys
filius: celum replet gau
dio. **E** nunc redempto:

quesimus: vt ipsorum
confortio: ungas precā
tes seruios: in sempiter
na secula. Amē. An. noc
turnales. ps. v. 7 b. Re. di
citur de coi apostolorum.
Tres prime ltōnes. legūt
de actib: apostolor. Et a
lie tres legūt de smōe
sci leonis pape. Et tres de
omel. sci iheronimi pbā
fr euāgliū. Sed: matthe.
Erit ihūs. De acti
bus apłoz. iij. **L**ectio. p.
Petrus autem et io
hannes ascēdebāt
in templū ad horā orati
onis nonam. Et quidā
vir qui erat claudus ex
utero matris sue baiula
batur: quem ponebant
quotidie ad portam tē
pli que dicitur speciosa:
vt peteret elemosinā ab
introcuntibus i templū.
Is cum vidisset petrum et
iohannem incipientes i
troire in templum: roga
bat vt elemosinam acci
peret. Intuens autem in
eum petrus cū iohanne:
dixit. Respice i nos. At
ille intendebat in eos: spe
rans se aliquid acceptu

ni ab eis. Petrus autem
dixit. Argentum et aurum
non est michi: quod autem
habeo hoc tibi do. In no-
mine ihesu christi nazareni:
surge et ambula. Et ap-
prehensa manu eius dex-
teram: alleluavit eum. Et
protinus consolidate sunt
bases eius et plante. et
exiens stetit et ambula-
bat. Et intrauit cum illis
in templum: ambulans et
exiens et laudans deum.
R. Symon petre antequam
de navi vocarem te nomen
super plebem meam principem
te constitui. Et claves regni
celorum tradidi tibi. **V.** Quod-
cumque ligaueris super terram:
erit ligatum et in celis. et quod-
cumque solueris super terram
erit solutum et in celis. Et
claves. **Lectio secunda:**
Et vidit omnis po-
pulus eumambu-
lantem et laudantem deum.
Cognoscebant autem illi:
quoniam ipse erat qui sedebat
ad clemosinam ad specu-
losam portam templi. Et
repleti sunt stupore et ex-
tasi in eo quod contige-
rat illi. Cum viderent

22
autem petrum et iohannem
et eum qui sanus fuerat
effectus: circumit omnis
populus ad eos: ad por-
ticum que appellabatur
salomonis stupentes. Lo-
quentibus autem illis
ad populum: supervene-
runt sacerdotes et magi-
stratus templi: et sadiucci
dolentes quod docerent popu-
lum et annuntiarent in
ihesum resurrectionem ex
mortuis. Et iniecerunt
in eos manus: et posue-
runt eos in custodiam
usque in crastinum. **R.** Si
diligis me symon petre pa-
sce oues meas. Domine tu nos-
ti quia amo te. Et animam
meam pono pro te. **V.** Si
oportuerit me mori tecum non
te negabo. **Et. Lectio. iij.**
Actum est autem
in crastinum ut co-
gregarentur principes
eorum et seniores et scri-
be in iherusalem: et annas
princeps sacerdotum et
cayphas et iohannes et
alexander et quotquot
erant de genere sacerdo-
tali. Et statuentes eos
in medio interrogabant.

In qua virtute aut in
quo nomine fecistis
hec vos? Tunc petrus re-
pletus spiritu sancto
dixit ad eos. Principes
populi et seniores audi-
te. Si nos hodie diudi-
camur in benefacto ho-
minis infirmi in quo
iste saluus factus est:
notum sit omnibus vo-
bis: et omni plebi isra-
el: quod in nomine iesu
christi nazareni: quem deus
suscitauit a mortuis: i-
ste iste astat coram vo-
bis sanus. Hic est lapis
qui reprobatus est a vo-
bis edificantibus: qui
factus est in caput an-
guli: et non est in alio
aliquo salus. Nec enim
est aliud nomen sub ce-
lo datum hominibus:
in quo oporteat nos sal-
uos fieri. *R.* Tu es petrus
et super hanc petram edifi-
cabo ecclesiam meam et por-
te inferi non preualebunt
aduersus eam. Et tibi da-
bo claves regni celorum.
A. Quodcumque ligaueris
super terram erit ligatum

et in celis. et quodcumque
solueris super terram erit
solutum et in celis. Et tibi
dabo. *Sermo sancti leonis
pape. Lectio. iiii.*
Connum quidem
sanctarum solemp-
nitatum dilectissimum to-
tus mundus est participans:
et unus fidei pietas cri-
git: ut quicquid per sa-
lute vniuersorum gestum
recolitur: communibus
vbiq; gaudijs celebretur.
Veruntamen hodierna
festiuitas preter illam
reuerentiam quam toto
terrarum orbe promeruit:
speciali et propria nostre
urbis exultatione vene-
randa est: ut vbi precipu-
orum apostolorum glo-
rificatus est exitus: ibi
in die martyrii eorum sit
leticie principatus. Ipsi
enim sunt viri per quos ti-
bi euangelium christi roma
resplenduit: et que eius
magistra erroris: disci-
pula facta es veritatis.
R. Domine si tu es iube
me venire ad te super aquas.
Et extendens manum appre-
hendit eum et dixit illis.

modice fidei quare dubita-
sti. *V.* Cumque vidisset ve-
rum validum vementem ve-
timuit. et cum cepisset mer-
gi clamauit dicens. Domine
saluum me fac. Et extendens
manum apprehendit. *Lectio. v.*
Isti sunt sancti pa-
tres tui verique pa-
stores. qui te regnis ce-
lestibus inserenda multo
melius multoque feliciter
condiderunt: quod illi quo-
rum prima studio memini-
tiorum fundamenta loca-
ta sunt: e quibus is qui
tibi nomen dedit: finiter-
na te cede sedauit. Isti sunt
enim qui te in hanc glori-
am prouexerunt: ut sis
gens sancta: populus
electus: ciuitas sacerdo-
talis et regia: per sacram
beati petri sedem caput to-
tus orbis effecta: latius
presidens religione diui-
na: quam dominatione terre-
na. Quamuis enim mul-
tis aucta victorijs ius i-
perij tui terra manique dis-
tendens: minus tamen
est quod tibi bellicus la-
bor subdidit: quam quod
pax christiana subiecit.

Surge petre indue te vesti-
mentis tuis accipe fortitu-
dinem ad saluandas gen-
tes. Quia ceciderunt ca-
thene de manibus tuis. *V.*
Angelus domini astitit et
lumen refulsit in habitacu-
lo carceris percussitque late-
petri excitauit eum dicens
surge velociter. Quia ce-
ciderunt. *Lectio sexta.*
Eus namque boni-
tatis omnipotens:
qui misericordiam suam
humano generi nunquam
negauit: nobis etiam hos
beatos apostolos et mar-
tyres in hac urbe pro cu-
stodia collocauit: omnes
que in comune mortales
ad cognitionem suam
habundantissimis. se-
per beneficijs erudiuit:
voluntariam errantium ce-
citatem: et procliuem in
deteriora nequitiam. se-
cretorum consilio et altiori
pietate miserationis est:
mittendo scilicet verbum
suum equale sibi atque coe-
ternum: quod caro fictum
ita diuinam naturam na-
ture vniuit humane: ut
illius ad infima inclina-

tio nobis: fieret ad summa prouectio. Ut autē huius inenarrabilis glorie per totum mundum diffunderetur effectus: romanū regnū diuina prouidentia preparauit. Cum ad eos limites incrementa perducta sunt: quibus cunctarum vniuersarū gentium vicina et cōtigua esset vniuersitas. Tu es pastor omniū princeps apostolorum: tibi tradidit deus omnia regna mundi. Et ideo tradite sunt tibi clauēs regni celorum. *X. Qd̄ cumq; ligaueris super terrā erit ligatū et in celis. Et ideo tradite sunt tibi clauēs. Leo sc̄i euangelij. sc̄dm̄ math. xvi. Lectio. vij.*

In illo tpe: Venit iherosolimis in partes cesaree philippi: et interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt homines esse filiū hominis. Et reliqua. *Omelia sc̄i iheronimi pbj: Philippus iste est frater herodis de quo supra diximus tetrarcha ituree et tracomidis regiois:*

qui in honorem thiberij cesaris cesaream philippi que nunc panca di citur appellauit: et est i prouincia phœnias iunatus herodem patrē qui in honorem augusti cesaris appellauit cesaream: que prius thurris stratonis vocabatur: et ex nomine filie eius libiadem trans iordanem extruxit. Iste locus est cesaree philippi vbi iordanis ad radices oritur libani. Et habet duos fontes: vniū nomine ior et alterum dam: qui simul iuncti iordanis nomen efficiunt. Et interrogabat discipulos suos dicens. Quē dicunt homines esse filiū hominis? Nō dixit quē me esse dicunt homines sed filiū hominis: ne iactanter de se querere videretur. Et nota qd̄ vbiq; scriptum est in veteri testamento filius hominis: in hebreo scriptum est filius adā. Illud quoq; quod i ps̄ legimus. filij hominū vsq; quo grām corde: in hebreo dicitur fi-

lij adam. *R. Ego pro te rogam petre vt non deficiat fides tua. Et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. V. Caro et sanguis non reuelauit tibi: sed pater meus qui est in celis. Et tu.*

Quē dicitur *Leo. viij.* autem interrogat. Quem dicunt homines esse filiū hominis: quia qui de filio hominis loquuntur homines sunt. qui vero diuinitatē illi intelligunt: non homines sed dñi appellantur. At illi dixerunt. Alij iohannē baptistam: alij eliaz: alij vero iheremiam. aut vniū ex prophetis. Adnor qd̄ dñi interpretes causas errorū inquirere singulorum: et disputationē longissimā texere: quare dominū nostrū ihsū xp̄m. alij iohannem putauerunt: alij eliaz: alij iheremiam. aut vniū ex prophetis: cum sic potuerunt errare in helia et iheremia quomodo herodes errauit in iohanne dicens. Quem ego decollau iohannem ipse sum

rexit a mortuis: et ideo virtutes operantur i eo. Vos autem quem me esse dicatis? Respondēs symō petrus dixit. Tu es xp̄s filius dei viui. Prudens lector attende: qd̄ ex consequentibus tertius sermōnis: apostoli nequaquā homines sed dñi appellantur. *R. Quē dicunt homines esse filiū hominis. dicit ihsus discipulis suis. respondēs petrus dixit. tu es xp̄stus filius dei viui. Et ego dico tibi quia tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meā. V. Beatus es symon bariona quia caro et sanguis nō reuelauit tibi sed pater meus qui est in celis. Et ego. Lectio. ix.* **Q**uē dñi dixisset qd̄ dicunt homines esse filiū hominis subiecit. Vos autem quē me esse dicatis? Illis qui homines sunt humana opinantibus vos qui dñi estis quem me existimatis. Et petrus ex persona omnium. Tu es xp̄stus filius dei viui. Deum viui appellat ad distinc-

A prophetis:

tionem eorum qui putan-
tur dii: sed mortui sunt:
saturnus: iouem. cererem
venerem minervam libe-
rum herculem et cetera ydo-
lorum portenta significans
nec nominanda. Respon-
dens autem ihesus dixit
ei. Beatus es symon bar-
naba: quia caro et san-
guis non revelavit tibi:
sed pater meus qui in ce-
lis est. Testimonium de se
apostolo reddidit vice.
Petrus dixerat tu es christus
filius dei vivi: mercede
recepit vera confessio:
beatus es symon barna-
ba. Quare? Quia non
revelavit tibi caro et san-
guis: sed revelavit tibi
pater meus qui est in ce-
lis. Quod caro et san-
guis revelare non potuit:
spiritus sancti gratia ti-
bi revelatum est. *Re. Pe-*
tre amas me tu scis domine quia
amote. Pasce oves meas
et cetera. Symon iohannis di-
ligis me plus his. tu scis
domine quia amote. Pasce
oves meas. Notandum
*quod illo die non fit com-
memoratio de sancto pau-*

lo: quia oratio communis
est: nisi fratres haberent
ecclesiam sancti pauli si-
cut dictum est. *Idem duobus*
diebus nulla fit comme-
moratio de sancto iohanne:
quia fit duplex offi-
ciu. In commemorati-
one sancti pauli ad ma-
tutinas mutatorum.

Egeim apostolorum
dominum. Venite
adoremus. *ps.*
Venite exultemus. *ym.*

Doctores egregie pau-
le mores instrue
mente polium nos trans-
ferre satage donec perfec-
tum largiatur plenus:
cuiusmodi quod ex parte
gerimus. *Et trinitas*
semper eterna gloria:
honor potestas atque in-
bulatio in unitate cui ma-
net imperium: ex tunc et mo-
do per eterna secula. Amen.
In primo nocturno. amen:
Qui operatus est petro in
apostolatum. operatus est
et michi inter gentes: et co-
gnoverunt gratia dei que
data est michi a christo domino.
Ps de commun apostolo-
rum. et cetera. Qui me segregavit

et vtero matris mee. et vo-
cavit me per gratiam suam.
In fine ps. dicuntur. Vbi.
amen. amen. amen. Amen.
Excep-
to quod per horas diei non
dicuntur tales. Vbi. Amen.
Scio cum credidi et certus
sum. quia potens est depo-
situm meum servare in illu-
dium iustus iudex. et De-
reliquo reposita est michi
corona iusticie. et cetera. Vbi.
Idem.
Vivere christus est et mori lu-
crum. gloriam me oportet
in cruce domini nostri ihesu christi.
et cetera. Per quem michi mun-
dus crucifixus est et ego
mundo. et cetera. In omni terra
exiit sonus eorum. et cetera. Et
in fines orbis terre verba
eorum. Alii dicuntur de
commun apostolorum. Leo. et cetera.
Erant autem in ec-
clesia que erat an-
tiocie prophete et doc-
tores: in quibus erat
barnabas et symon qui
vocabatur inger. et lucius
cyrenensis: et manacem
qui erat herodis tetrar-
che collactancus et sau-
lus ministrantibus autem
illis domino et ieiuna-
tibus: dixit spiritus sanctus

tus. Separate michi bar-
nabam et saulum: in o-
pus ad quod assumpsi
eos. Tunc ieiunantes et
orantes imponentesque
eis manus dimiserunt
eos. Et ipsi quidem missi
a spiritu sancto abierunt
seculum: et inde nauiga-
verunt cyrenam. Et cum ve-
nisset salammam predi-
caverunt verbum domini
in synagogis iudeorum.
Habebant autem in mim-
isterio et iohannem. *Re.*
Qui operatus est petro in
apostolatu. operatus est et
michi inter gentes. Et co-
gnoverunt gratiam dei que
data est michi. et cetera. Gratia
dei in me vacua non fuit
sed gratia eius semper in me
manet. Et cognoverunt
gratia dei que data est michi.
Ecce cum *Leo secunda*
perambulassent
universas insulas usque
ad paphum: invenerunt
quendam virum magnum
pseudo prophetam iude-
um: cui nomen erat ba-
rien: qui erat cum pro-
consule sergio paulo vi-
ro prudente. Idcirco accer-

fitis barnaba et paulo:
desiderabat audire vbi
dei. Resistebat autem
illis elimas magus. Sic
enim interpretatur no-
men eius: querens auer-
tere proconsulem a fide.
Saulus autem q. 7 pau-
lus: repletus spiritus san-
cto: intuens in eum dixit.
O plene omni dolo et om-
ni fallacia fili draboli, in-
imice omnis iusticie: no-
desinis subvertere vias
dñi rectas. Et nunc ecce
manus dñi super te: et
eris cecus non vident so-
lem vsq; ad tempus. Et
confestim cecidit in eum
caligo et tenebre et circū-
ens querebat qui ei ma-
nū daret. Tunc procon-
sul cum vidisset factū cre-
didit admirans sup doc-
trina dei. **Re.** Bonū certa-
men certavi cursum consu-
maui fidem seruavi. Ideoq;
reposita est michi corona iu-
sticie. **V.** Scio an credidi
et certus sū quia potens est
depositum meum seruare in
illū diē. **Ideoque. Lectio. iij.**
Et quidam vir hys-
tris infirmus pe-

dibus sedebat: claudus ex
utero matris sue: qui nun-
q. ambulauerat. Idie au-
diuit paulū loquentem.
Qui intuentis eum et vi-
dens quia haberet fidem
vt saluus fieret: dixit
voce magna. Surge et
sta super pedes tuos rec-
tus. Et statim exliuit et
ambulabat. Turbe autē
cum vidissent quod fece-
rat paulus: leuauerunt
voces suas licet omne di-
centes. Diu similes facti
hominibus: ad nos. Et
vocabant barnabam io-
uem: paulū vero merca-
rū. quoniam ipse erat
dux verbi. Sacerdos q.
q. iouis qui erat ante
ciuitatem: tauros et co-
ronas afferens ante ia-
nuam cum populis vo-
lebat sacrificare. Quod
vbi audierunt apostoli
paulus et barnabas: co-
scissis tunicis suis: ex-
herunt in turbas: cla-
mantes et dicētes. Viri
quid hec facitis? Et nos
mortales sumus? similes
vobis homines: amica-
ntes vobis ab hys va-

216
mis conuerti ad deū vi-
uū: qui fecit celū et ter-
rum. **Re.** Reposita est mi-
chi corona iusticie. Quam
reddet michi dñs in illa die
iustus iudex. Scio an cre-
didi et certus sum quia po-
tens est depositum meum
seruare in illum diem. Quā
reddet michi dñs. **In secō
nocturno. a.** Tu es vas
electionis sancte paulē a-
postole predicator veritatis
in vniuerso mūdo. **V.** Per
quem omnes gentes cog-
nouerunt gratiam dei. **an.**
Magnus sanctus paulus
vas electionis vere digne
est glorificandus qui et
meruit thronū duodecimū
possidere. **V.** In regeneratio-
ne cum sederit filius homi-
nis in sede maiestatis sue.
an. Bonū certamen certavi.
cursum consummaui fidem
seruaui. **V.** De cetero repo-
sita est michi corona iusti-
cie. **Augustinus i libro de
gratia et libero arbitrio**
Apostolus. **2co. iij.**
paulus quem certe
mucimus sine vllis me-
ritis bonis. imo cū mul-
tis meritis malis si gra-

tiam consecutū: reddens
bona pro malis: sua iā
appropinquante passi-
one: scribens ad timo-
theum: ista vtiq; iā meri-
ta sua bona cōmemorat:
vt post pauca merita con-
sequatur coronam: qui
post multa mala merita
consecutus est gratiam.
Demq; super est inquit
michi corona iusticie: q.
reddet michi dñs in illa
die iustus iudex. Cui red-
deret coronam iustus iu-
dex si non donasset grati-
am misericors pater. Et
quomodo esset ista coro-
na iusticie nisi precessis-
set gratia que iustificat
impūi. Quomodo ista
debita redderentur nisi
prius illa gratuita dona-
rentur. Proinde confide-
remus ipa merita p qui-
bus dixit coronā reddi-
turū iudicem iustū: et
videamus vtrū merita
ipius tanq. ipius: id ē
ex ipso comparata an do-
na sint dei. Bonū inquit
certamen certavi: cursū
consummaui: fidē seruavi.
Re. Tu es vas electionis

sancte paulo apostole. Predi-
cator veritatis in vniuerso mun-
do per quem omnes gentes
cognouerunt gratiam dei. Intercede pro nobis ad deum
qui te elegit. Predicator.

Primo *Lecho. V.*
Ista bona opera: si
non ea precessisset co-
gitationes bone: nulla
essent. Attendite itaque:
quid de ipsis cogitationi-
bus dicat. Aut enim scri-
bens ad corinthios. Non
quod ydonei sumus cogitare
aliquid a nobis tanquam ex
nobis: sed sufficientia
nostra ex deo est. Deinde
singula inspiciamus. Bo-
ni inquit certamen cer-
taui. Quero qua virtute
certauerit: utrum quod illi ex
semetipso fuerit: an que
de super data sit. Sed ab-
sit ut tantus doctor gen-
tium ignorauerit legem
dei: cuius vox est in deute-
ronomio. Ne dicas in cor-
de tuo fortitudo mea. et
potentia manus mee. fe-
cit michi virtutem hanc
magnam: sed memorabe-
ris domini dei tui: quia ipse
tibi dat fortitudinem et

facere virtutem. Quid au-
tem prodest bonum certa-
men: nisi sequatur vic-
toria. Et quis dat vic-
toriam: nisi ille de quo
dicit ipse: gratias deo qui
dat nobis victoriam. per
ihesum christum dominum nostrum.
Re. Gratia dei sum id quod
sum. Et gratia eius in me
vacua non fuit sed semper
in me manet. V. Qui ope-
ratus est petro in apostolatu
est et michi inter gentes.
Et gratia. *Lecho sexta.*

Confirmamur
in domino. Sed ille hoc di-
xit. Igitur non est volen-
tis neque currentis sed mi-
serentis est dei. Que sen-
tentia nullo modo potest
etiam sic conuertere ut di-
catur. Non misereantis
dei sed volentis et curren-
tis hominis. Quisquis
enim hoc ausus fuerit
dicere: apte se ostendit
apostolo contradicere.
Postremo dixit. fidem
seruavi. Sed ille hoc di-
xit qui alibi ait. Miseri-
cordiam consecutus sum:
ut fidelis essem. Non enim
dixit: misericordiam con-

secutus sum: quia fidelis
enim: sed ut fidelis essem
Hinc ostendens etiam ip-
sam fidem haberi nisi deo
misericordante non posse et esse
donum dei. Plus omnibus
laboravi inquit. Sed vi-
de quid adunxerit. Non
autem ego: sed gratia
dei mecum. Re. Saulus
qui et paulus magnus pre-
dicator. A deo confortatus
convalescebat et confidebat
iudeos. V. Ostendens quia
hic est christus filius dei.
Adeo. *In. m. nocturn. an.*
Saulus qui et paulus ma-
gnus predicator a deo con-
fortatus convalescebat et
confundebat iudeos. V. Os-
tendens quia hic est christus
filius dei. A. Ne magnitu-
do reuelationum extollat me.
datus est michi stimulus
carnis mee angelus sathanae
qui me colaphizet. pro-
pter quod ter dominum roga-
ui ut auferretur a me et dixit
michi dominus. sufficiat tibi pau-
le gratia mea. V. Nam vir-
tus in infirmitate perficitur.
an. Reposita est michi co-
rona iusticie quam reddet
michi dominus in illum diem

iustus iudex. V. Cooperate
in me gratia spiritus sancti.
*Tres ultime lectiones de
omelia sancti iheronimi presbiteri
videlicet. Grandis fidu-
cia. Super euangelium. Secundum
mattheum. Dixit symon pe-
trus ad ihesum. Re. in conuersi-
one eius. Re. Sancte paulo
apostole predicator veritatis
et doctor gentium. Intercede
pro nobis ad deum qui te ele-
git. ut digni efficiamur gratia
dei. V. Tu es vas electionis
sancte paulo apostole predi-
cator veritatis. Intercede. p.
Re. Damasci prepositus gen-
tis arethe regis voluit me co-
prehendere a fratribus per mu-
rum. Submissus sum in spor-
ta et sic enasi manus eius in
nomine domini. V. Deus et pa-
ter domini nostri ihesu christi scit quia
non mentior. Submissus.
Re. Magnus sanctus pau-
lus vas electionis vere dig-
ne est glorificandus. Qui
et meruit thronum duodeci-
mum possidere. V. A christo de ce-
lo vocatus et in terram pro-
stratus ex persecutore factus
est vas electionis. Qui et.
*In oct. s. iohannis baptiste. fit iter
officij sic in die domine de apostolis.**

[Faint, illegible text from the reverse page, likely bleed-through from the other side of the leaf.]

In die visitationis
beate virginis. Ad ma-
gnam. Inuitatorem.

Hodie beatus io-
hannes vtriusque pa-
rentis inclusus
vtriusque angelus.
aut aduentum. Venite ado-
rentis diuini. ps. Venite.
ym. Quem terra. In. pri-
mo noct. Ant. Repletus
spiritu sancto iohannes non-
dum seipsum sentiens virgi-
nis matris presensit aduen-
tum. ps. Dñe dñs noster.
cū reliquis. psal. d. h. v. g. e.
Ant. Adueniente que xpm
gestabat in utero iohannes ex-
iens in occursum ei gestavit
erumpere. A. In ipso salutati-
onis occursum infans in utero
virtutem venientis expertus:
gaudio et exultatione reple-
tur. V. Spem tua et pulchri-
tudine. r. e. Lectiones in die
et per octavas. Ser. pame-
accipiente sunt de sermo-
ne firti quarta: tres vero
ultime ex homel. bñ ambro-
si episcopi super euange-
lio: secundum lucam: **I**
In illo tpe. Eruges
maria. L. cō pma.
Odieme festiuita

tis ratio atq; causa dilec-
tissim: deuotionem ve-
stram latere non potest.
Quippe quam euange-
licus sermo singulis ver-
tentibus annis: tam luci-
lenter aperte q; percenset:
vt ignorare fas non sit:
quod totiens fuerit in om-
niū auribus clavis ecclesie
votibus repetitum. Verū
quoniam res diuina mi-
sterijs plena est: ac multis
ac magnis fecunda sacra-
mentis: audebo equidem
de diuina largitate confi-
sus aliquid loqui: vt qd
pro fidei pietate factū ēē
credidistis eterno dei con-
silio non ab re sic fuisse
faciendum admiremini:
et in cōmuni gaudio tan-
to sit huius diei pietas
religiosior: quāto apli
fuerint singulis solēmtas i-
tellecta. **R.** Et audiuit he-
lisabeth salutationem marie
exultauit infans in utero ei.
Et audiens verba dñi per os
virginis perfonantis i occur-
sum eius gestavit erumpere. V.
Vadam et videbo visionem
hanc magnam: quare rubi
non comburantur et ardeat.

Et audiens. *Lectio. scda.*

In gentibus igitur
da filius qui primus
in utero intemerate vir-
ginis: mortalitatis nostre
dignatus est inire consortium:
renouationis hu-
mane cepit sacramenta com-
terere. Nam licet intra ma-
ternorum viscerum lateret
angustias: potentiam ta-
men quam habet cum pre-
comunem: neque assump-
te carnis infirmitas: neque
parentis uteri potuit arti-
tudo perstringere: quoniam
salutis nostre iam tamen
fundamenta disponens
clausum quoque parentis
utero matris iohannem
visitatione delegit: qui
sui aduentus factus pre-
cursor et preco noui tes-
tamenti populum antece-
deret: atque ut tanquam stre-
nuus dux exercitus domini:
aduersus visibiles et in-
uisibiles hostes christianitatis
vexilla deferret impet-
pidus: intra viscera ad-
huc parentis inclusum:
armis hunc insuperabi-
libus insigniuit. *In*
ipso salutationis occursum

fans in utero gaudio et ex-
ultatione repletur: et heli-
sabeth voce magna clama-
uit. Unde hoc michi ut ve-
niat mater domini mei ad me:
R. Tu gloria iherusalem:
tu leticia israel: tu honorifi-
centia populi nostri. Unde.

Eccebat *Lectio. iij.*
cuius illi qui pri-
mus omnium in clientela
christi additus est: et tam
noua tanque insolita ra-
tione insertus corpori ei
cunctis mortalibus non
modo sanctitate verum
etiam officio ac dignita-
te prestare: ut ex eo iam
tempore credamus cum
singularem illam pre-
rogatiuam consecutum: qui
non cuiuslibet sed dei at-
que hominis testimonio
omnibus meruit homi-
nibus anteferri: christo ipso
doxente: inter natos mu-
lierum non surrexit maior:
iohannem baptista. *R.* Un-
de hoc michi ut veniat domini
mei ad me. Que dum me
verbo salutat: virtute san-
ctificat. *R.* Que est ista qui
ascendit quasi aurora con-
surgens: pulchra ut luna

electa ut sol terribilis ut cas-
troium acies ordinata. Que
domini. *In. ij. nocturn. Ant.*
Ut saluantis vox salutem
pulsauit auditum spiritus lateris
ventris interiora penetravit.
an. Reclusus ventre miles co-
gnouit regem suum: et in utero
parentis exiens dominum pro-
phetauit aduentum. *an.* Quia
verbis saluantem se resalu-
tante recognouit. *R.* Adma-
nabit eam deus vultu suo. *R.*
Deus in medio eius non com-
mouebitur. *Lectio. iij.*

Acta autem hec sunt
visitante maria
helisabeth: Nam in ipso
salutationis occursum: qui
admodum euangelica pa-
tescit historia: infans
in utero virtutem venien-
tis expertus: gaudio et
exultatione repletur. Ma-
gnū sane stupendumque
miraculum: et quod omnia
ferme nostre salutis sacra-
menta complectitur. Er-
go hanc apostolica sedes
non ab re festa celebranda
constituit: ut vno eodem-
que religionis officio tamen
si ratione diuersa visitati

et visitate: ac vtriusque pri-
uonibus digni hodie a
fidelibus deferantur hono-
res. *R.* Felix marie vox.
Que dum corporis tetigit
aures intus spiritum sanctifi-
cationis inmisit. *R.* Sonet vox
tua in auribus meis: vox enim
tua dulcis. Que dum. *Le. v.*

Eri minime tunc
in ecclesia dei mag-
na quadam scissura: que
christi membra variis sub
pontificibus: et longo qui-
dem tempore vehementer
afflixit: non ab omnibus
vniuersim suscepta festiui-
tas est: nec potuit in eccle-
siarum noticiam singulari
tam sancta atque salubris
institutio peruenire: ne-
que officium fuit psallendum
in ecclesiis ordinatum: quod
ut par erat tante festiui-
tatis mysteria rationibus
congruis et verbis suffi-
cientibus explicaret. Quod
ob res fixus huius nominis
quartus romanus item
pontifex: cui ea vel mari-
me deuotio cordi est: inu-
olate virginis festa sacris
condecorare muneribus:
pietatemque fidelium ad ea

celebranda indulgentiar
elargitione prouocare:
ad exornandam festiui
tatem istam pietate reli
giomis accessus sedulo
conuertit affectu. **R.** Acu
tius matre iohannes audiuit
et vidit. Et quem verbis sa
lutare non potuit proplexi
eo gaudio recognouit. **V.**
Insinuauit illi gratia que na
tura nequiuit attingere. Et que
C. Ogitaui **Lto. vj.**
namque que admo
dum ecclesia xpi que sibi
regenda credita est: et cui
typum gerebat helisabeth
spiritu secundata diuino:
vtero suo fideles omnes
celo paritura concipiat.
Quam probo dolor in pre
sentiaru publicis ac im
pyssimus hostis rabie i
moderata deficiens a xpo
profusus auertere nititur:
vel si auertere nequeat:
extinctis in vtero fetibus
eius aut abortis ferro at
que igne populatam con
tendit delere de tra. **Is.**
enim tanquam versus infidias
factus est illi: ac velut a
per qui de filia infideli
tatis exiliens: vineam

domini exterminare molitur.
Is. Redius ventre miles
cognouit regem suu. Et in
vtero parientis exiliens domini
euangelizauit aduentu. **V.**
Vir enim erat illi spiritus
vite: et iam inerat spiritus
gratie. Et in vtero. **In ter
cio noctur. an.** Helisabeth
autem repleta spiritu mira
culu sentiens: misteriu re
cognoscens: magna voce cla
mauit. **an.** Benedictus fruc
tus ventris tui. **an.** Sub vi
bra illius quem desiderabam
sechi: et fructus eius dulcis
gutturi meo. **V.** Elegit en
deus. **et c.** Alie tres lectioes
leguntur de omel. scilicet am
broij episcopi scilicet.
Hozale est omnibus. **sup**
euangelii. secundu lucu.
C. Surgens maria. re
quire secta feria tertie do
minice de aduentu. **Is.**
Duplex miraculo licet ho
nore diuerso prophetant
miles spiritu paruulorum:
Et alter gratiam infudit i
alteri: alter infusam ab al
tero recognouit. **V.** Et ore
infantium et lactentiu perfe
cisti laudem propter nimis

cos tuos. Et alter. **R.** Veti
sub lege ordinem suu no
potuit seruare natura. **Q.**
nam per nouam diuinita
tis gratiam: nouu saluti
omniu misteriu parabat.
V. Ultra legem nascentiu
baptista domini natiuitate sua
gaudio et exultatione pre
uenit. **Quonia.** **R.** Beati
me dicent omnes genera
tiones. Quia fecit in ma
gna qui potens est et sanc
tum nomen eius. **V.** Et
misericordia eius a pgenie
in progemes timentibus eu.
Quia fecit. **Lectioes**
per octauis. **Pro secunda**
die de sermone sexti quar
te. **Lto prima:**
C. In ea autem domini
ipsa in qua ecclesi
a est: quam propheta te
stante super filio dei ho
mine facto: altissim dex
tera complantauit. **Is.**
igitur dico atque cruento
ore quo ad potest fera il
la depascitur: nec cessat
indies plurimorum cede
filioru quasi nouis eam
vulneribus laniare. Cui
vna sola via salutis reli
qua est vincuque reme

210
dum vite: si videlicet ad
hanc reuendendam calca
tis montibus qui rabido
furore tumentes nominum
xpiano in festi sunt: vel
maria iam emixa domi
nu patrociniu nobis
prebitura descenderit.
C. I enim vox **Lto. ij.**
salutatis sue i
aures ecclesie pertronaue
rit: exultabunt profecto
proles in vtero eius: et
expiate peccatis pre gau
dio salientis in occursum
domini etiam obituri sub
hostibus mortem ultro
emtentur erumpere. **Ma**
ter vero ipsa: toto orbe
terrarum longe lateque
diffusa: spiritu sancto reple
ta: pro filioru fide atque
constantia i laudes domini
facrata ora resoluet: scilicet
quoniam xpi militibus
ipsum vinci vincere est:
et cum videntur succube
tunc maxime gloriosos
reportant de hoste trium
phos. **Is.** itaque sextus po
tifer maximus sedulo a
nimaduertens omnium
beate virginis festiuita
tum hanc vna merito

Cum **Lectio. in.**
ob rem pie ac re
ligiose de cōmuni filiorū
salute sollicitus auctori
tate apostolica vniuersis
eam ecclesijs statuit inse
rendam : et omnibus qui
illam cū deuotione susci
piunt : et quot ānis xp̄i
ana pietate celebrarint
atq; coluerit : si tamen
primū lachrymis atq;
penitentia salutariter eni
ta diluerint : de illi^{us} mi
sericordia ⁊ largitate cō
fusus : cuius vices in ter
ris gerit : singulis inter
essentibus vtriusq; vespe
ris matutinisq; et missi
diei solemni p singulis
predictarum horarum
quinq; annos et totidē
quadragenas : centum
vero dies pro vnaquaq;
reli quarum horarum de
vera indulgentia ⁊ pecca
torū remissione cōcessit.

Pro preterea: **Q**uia:
tereundem esse nō
arbitror in hac festiuita-
te quatuor singulares
personas matres videli-
cet duas suo vtrūq; cū
pignore vna sub celebri-
tate venerari: et quāuis
inter eas diuersa ratio
fuerit varia q; pportio:
nam pro diuersitate mē-
sure gratiarū atq; virtu-
tū: una quoq; in eis va-
riantur honorū: in his
tamen omne decus eccle-
sie ornamentum omne:
ac velut in fūna vniuer-
sum specimen sanctitatis
inspicitur. Quippe hic
saluator est et primitie
saluandorum: et in his
quidem si puritatē immo-
centum queris habeto
ihesum: si candorē vir-
gineum: mater dñi ad-
est: si deniq; iuuat man-

Evid plura: Sane
hic noui ac vetis
testamenti sacramenta:
si perferutari libet cū ma-
xime liceat: inuenire per
facile est. Na et vmbra
illius et veritatem istius:
vt ambrosii vtiq; lineis
vna existens festiuitas
ista complectitur. videri
igitur prefatus pon-
tifer sictus ab omnib;

Erum enim vero
ad hec attingenda

nemo nisi maria opem
ferente peruenit. Quip
pe ad sacri diuinitatis
archam siue per fidem
quodam peregrinamur a
domino: siue per spem
quando peregrinatione
consummata tandem redu
ces in patriam veniemus.
nusq; nobis nisi per ma
riam aditus patet. Qu
igitur tota ratio atq; ei
festiuitatis huius ab ei
inestimabili salutatione p
ficiatur: mariam inuo
cantes in humilitate fii
dati et radicati: ab ipa
et a salute angelo di
cendi principium faci
amus. *De omelia sancti
ambrosii epi. Lecto. vij.*
Conducis virginem
pudorem marie:
disce humilitatem. Ve
nit propinqua ad proxi
mum: iunior ad seniore:
nec solum venit: sed etia
prior salutauit. Decet
enim vt qto castior vgo:
tanto humilior sit: no
uerit deferre senioribus:
sit magistra humilitatis i
qua est professio castita
tis. Est et causa picta

tis: est etiam et norma
doctrinae. *Lectio. viij.*
Conducendum est enim
quia superior ve
nit ad inferiorem: vt in
ferior adiuuetur: maria
ad helisabeth: xp̄us ad
iohannem. Deinde etiam
postea vt sanctificaret
baptismum iohannis dñs
venit ad baptismum. Vito
quoq; aduentus marie:
et presentie domini cele
stia declarantur. Si
mul autem vt audiuit sa
lutationem marie heli
sabeth exultauit infans in
vtero eius: et repleta est
sp̄u sancto. *Lectio. ix.*
Conducis distinctionem:
singulorumq; verbo
rum proprietates. Vocē
prior audiuit helisabeth:
s; iohannes prior grām
sensit. Illa nature ordi
nem audiuit: iste exulta
uit rōne mysterij. Illa
marie iste dñi sensit ad
uentum. femina mulieri
et pignus pignori. Iste
gratiam loquuntur: illi
ritus operantur: pieta
tisq; mysterium maternis
adorumtur profectib:

212
dupliq; miraculo pro
phetant matres spiritu
parvulorum. *Pro die
tertia de ser. sexti quarti.*
Conducis *Lectio. i.*
celestis ille para
nymphus gabriel qui e
toto celorum exercitu pro
sui nominis atq; virtu
tis prerogativa electus
est: qui diuine incarna
tionis sacramenta p oēs
temporū vices sub vtro
q; testamento reuelaret:
ille inq; fortissimus an
gelorum et archangelorum
veter: et vniuersae militi
e celestis: vel ex hoc mu
nere facile princeps cum
ad virginem destinatus
legationis paterne offi
tio fingeretur: oraculi
cernens mentem virgis
superare ad humilia
sermonem declinans fidei
dictorum studuit ex sen
sibus suadere. *Lectio. ij.*
Conducis enim mem
isse sara: potuit
ille vel rebecca: vel dem
q; rachelis: aut postremo
amie illius que lacrimis
sterilitate superata offe
rendum dño genuit sa

muelem. Verū hec anti
qua admodū erant: et
que nisi mens credat ra
tio non demonstrat. Que
enim adfuit: et quorum per
facile periculum facere
in nra est potestate con
stitutum: vehementius
mouent: et quoniam ne
gan nequeunt facillime
possunt astruere de alijs
potioribus fidem: mētē
firmiter stabilire creden
tium. *Lectio. iij.*
Conducis ad ro
borandam creden
tis fidem angelus heli
sabeth concepis se denun
ciat: cui tamen nature vi
tū et intempesta etas sp̄e
proflus procreandorum
admerat filiorum: et vtri
q; impedimentum ange
lus ingerit: q; semio vi
delicet confecta esset et
sterilis haberetur: vt al
teri ex altero ostendat
difficulus. Et nō exigua
hec sed vberi munerū co
aceruata congestur. diu
na beneficia persuaheat.
Ordinis Lectio. iij.
autem maria cog
natam grauidam: leta

quidē pro voto: sed multo letior pro miraculo cōtinuo de illius obsequio cogitauit. Subijt enim mentem eius cognate anis arefcentibus pro etate membris exhausta virtus subire lāguores crebri quos vteri onus solet afferre pregnantibus: et q̄q̄ vegeto calentiq̄ animo esset: vt propriū corporis morbos fouere vt aiq̄ posset: quoniam tamen in fluctibus alienae manus semper remigū queritur et optatur pietatis debitū censuit velamina cōsolationis pregnantī exhibere cognate. *Lco. v.*

Unq̄ ferueret i ea gratia dei: flagraret charitas: et obsequendi auaritas emmeret: ad propinquā proximā: ad anū iuuenēculā: ad vtriusq̄ onere p̄grauatū que nulla fēsit fastidia vtriusq̄ cū festiācōe prexit. S: secretio re v̄tute ab eo citato ferebat cursu: quē vtriusq̄ amario deferbat. festiabat q̄ppe dñs: in vtero constitutum

sanctificare iohannem: replereq̄ spiritus sancto: vt a ventre parentis exorsus precursoris officium inchoaret: atq̄ vt in hoc maria officium exhiberet: et plena deo foras odorem videret spirare celestem: virtutem q̄ simul cum voce deprimere: ad proximam cū festinatione conscēdit: vt dexteram contingere dextera: et viuas posset sibi mutuo edere et redere voces. *Lco. vi.*

Inc vero mariam: neq̄ aspitas motum: neq̄ itineris longiusculi discrimina retardare ab instituto potuerunt. Quippe agebatur spiritu sancto: et quādo indefessi amoris igne succensa: ad cor altum accedens humane vite consuetudinem videbat excedere: minū si corpore spiritum cōsequente facile concaua vallū et montū iuga abrupta q̄ transcendit. *De omelia sancti ambrosij episcopi. Lco septima.*

Exultauit infans: repleta ē mater. Non prius mater repleta q̄ filius: sed cū filius esset repletus spūs sancto: repleuit et matrem. Exultauit iohannes exultauit et marie spiritus. Exultante iohanne repletur helisabeth: maria tamen non repleti spiritu sed spiritū eius exultare cognouimus. Incomprehensibilis enim incompressibiliter operatur in matre: et illa post conceptum replet: ista an̄ conceptū. *Lco. viii.*

Benedicta tu inter mulieres et benedictus fructus ventris tui. Et vnde hoc michi vt veniat mater domini mei ad me. Monuit f̄mōnem suū spiritus sanctus nec vnq̄ obliuiscatur: et prophetia non solum rerum completur miraculis: sed etiam proprietate verborū. Quis ē ventris iste fructus: nisi ille de quo dictū est: ecce hereditas domini: filij merces fructus vē-

tris. Hec est hereditas domini: filij sunt qui merces sunt fructus illius qui de marie ventre processit. *Lectio nona.*

Iste fructus vtrius est flos radices: de quo bene prophetauit ysaías dicens. Eriet virga de radice iesse: et flos de radice eius ascendet. Radix enim est familia iudeorū: virga maria flos marie xp̄s: qui veluti bone arboris fructus pro n̄re virtutis processu nunc floret: nunc fructificat i nobis: nunc rediūua corporis resurrectione reparatur. *Pro quarta die de sermone sexti quart.*

Quarta prima: Adit ergo iherusalem petit: zacharie domū subit: cognatam querit: ac licet more maiorum potiores ab inferioribus salutari deberent: nihilominus mater ip̄a dei puri hominis matrem: ac subinde ancillam domina humilitate preueniens in dño salutauit. At vero vt sa-

lutantis vox salutate
pulsauit auditū: res di
ctu mirabilis: mirabi
lis item cogitatur: spū
alis virtus in cor audie
tis illap̄sa est. Ille qui
dem ignis qui paulo
ante a sinima celi arce
demissus p̄ os gabrielis
aurem virginis penetra
uerat: rursus virginis
ore Ixelisabeth precorū
infunditur: atq; ad par
uulum vsq; peruens
matrem ac sobolem amo
re aduementis accedit.
Tunc autem repletus
est spiritu sancto iohā
nes. Non enim fuerat
ante repletus: nō em̄
datus a labe que omnes
filios a dē vna eademq;
lege tenet obnoxios: do
nec assistet que xpm
gerebat i vtero. *Lco. ij.*
Ec moza quidem:
aduentus marie
et domini presentie mi
steria reserantur. Nam
vt vox salutantis isonuit:
exultauit infans i vtero
salutate. Si quidem sa
lutantis verba prior Ix
elisabeth audiuit: s; gr̄e

munus exhaussit prior
ipse iohannes. *Precessit*
illa ordine temporis: or
dine perfectionis iste p̄
uenit: quomam illa ma
rie tantum: iste autem
matris et filij sensit adue
tū. Acutius ergo parēte
propheta intuetur: sub
limiusq; audit: prophe
tatiq; mirabilis colu
tat. Verum quomaz
verbis refunde nequit:
saltat in vtero: q; quod
maximū est exultat i gau
dio. Quis quero nouit
vnq; tripudij natiuitate
antiq̄uius? Nempe insi
nuauit illi tunc gr̄a que
nature ignota erant: vt
inclusus ventre miles:
dominū ac regem suum
non oculis corporis sed
spū recognosceret. *Le. ij.*
Vouit namq; v
ba dñi per os vir
ginis pertonantis: et i
vtero matris exiens in
occursum eius gestauit e
rumpere. Ixelisabeth aut
mulier quidem vetula:
sed mater noua spiritu
sancto repleta est. Et
em̄ de plenitudine

filij in parentem plenitu
do manauit: dona q; ce
lestia intra cordis archa
mū continere non valēs:
spiritu feruentissio ma
riam: erupit in vocem.
Benedicta tu inter mul
eres et benedictus fructus
ventris tui. Eadem em̄ i
voce maria ab Ixelisabeth
atq; ab angelo benedici
tur: vt angelis simul et
hominibus veneranda mō
stretur. Et vere sola inter
mulieres benedicta phi
betur: que omnibus sub
maledicto natis ac na
saturis: benedictione
atq; salutem erat viris
ac mulieribus paritura.
Nolla *Le. ij.*
em̄ pura crea
tura tante particeps gr̄e
fuit vel futura est: quan
doquidem ceteris per par
tes: sed huic vni tota se
se infudit gratie plenitu
do. Cur enim aliquādo
non iam hominū dixe
rim: sed etiam angelorū
dictum legimus: aue
gratia plena dñs tecū:
et rursus spiritus sanctus
superueniet in te i vultu

224
altissimi obumbrabit
tibi. Nempe conditor
celi terre q; hanc solam
elegit: quam i terris
iure posset appellare pa
rentem. Aduc se subdi
tum prestitit filij: con
iuxq; facta est p̄is eter
ni eoz am eo habens
vincū natum. Mā que
genuit ille in eternitate
sine matre: ista in tem
pore sine patre cōcepit.
Mater ergo dei ē geni
trix verbi: vtero illū ges
tans qui vniūsa palmo
complectitur. Et alie
quidem mulieres filios
gignunt peccato infec
tos: ne obnoxios: huic
autē dicitur: et benedic
tus fructus ventris tui:
quomam sine ardore cō
cupiscentie gentis abs
q; labe conceptus immo
lato claustrī pudore e
rat nasciturus. *Lco. v.*
Oro aliarū mul
erum soboles cum
suscepto semine generē
tur: maribus tribuūt:
iste solus fructus m̄m
ventris dici merito po
tuit: quē sine semine

de spiritu sancto: mater
sola virgoque concepit:
hinc in quo fructus ille
est in quo generibus om-
nibus longe antea fu-
erat repromissa benedic-
tio: et de quo propheta
in psalmo preloqui-
tur: Ecce hereditas do-
mini filij merces fructus
ventris. Hunc ergo fru-
ctum nondum tamen
excisum ab arboze prius
quam legeretur virga que
de radice iesse preclara
traxit originem: helisabeth
spiritu erudiente reco-
gnovit atque ait. Unde
hoc michi ut veniat mihi
domini mei ad me? Non enim
ignorabat operationem
esse spiritus sancti: quod cum
mater domini visitaret.

Erum *Lectio. vij.*
hoc non sui meriti
sed diuini numerus esse
cognoscens: unde inquit
hoc michi: hoc est qua-
iustitia: quibus meri-
tis. Miraculum scio:
mysterium recognosco: sa-
cramentum trinitatis adue-
nit: templum spiritus
sancti adest: presto est

spectaculum angelorum:
spes vincta mundi reful-
get: cuius me incredi-
biliter consolatur aspectus
obtus recreat: verba
reficiunt. Ille enim que
vtero gestat per os eius
manuum virtutis insinuat et
tetigit me: venterque me-
us intremuit ad tactum
illius. Nam ut facta est
vox salutationis eius in
auribus meis: exultant
in gaudio infans in vte-
ro meo. *De omelia sancti
ambrosii episcopi. Lectio. vij.*

E unde hoc michi
ut veniat mihi domini
mei ad me? Non enim
quasi ignorans dicit.
Scit enim esse sancti spi-
ritus gratiam et opera-
tionem: ut mater propheta
a matre domini ad perfectum
sui pignoris salutetur.
Sed quasi non humanum
hoc meriti sed diuine gra-
tiamus esse cognoscat:
ita dicit. Unde hoc mi-
chi: hoc est quantum bo-
num michi accidit ut ma-
ter domini mei veniat ad
me. Non cognosco me-
um. Unde hoc michi:

Quia iustitia: quibus fac-
tis: pro quibus meritis.

Mon *Lectio. viij.*
visitata hec officia
feminarum sunt: ut ve-
niat mater domini mei ad
me. Miraculum scio:
cognosco mysterium: ma-
ter domini verbo feta: deo
plena est. Ecce enim ut
facta est vox salutationis
tue in auribus meis: ex-
ultant in gaudio infans
in vtero meo: et beata que
credidisti. Vides non
dubitasse mariam sed cre-
didisse: et ideo fructum
fidei consecuta. Beata
inquit que credidisti:
sed et vos beati qui au-
ditis et creditis. Quia
quod enim crediderit anima:
et concipit et generat
dei verbum et opera eius
agnoscit. *Lectio. iij.*

Et in singulis ma-
rie anima ut ma-
gnificet dominum. Sit
in singulis spiritus ma-
rie ut exultet in deo. Si-
secundum carnem una ma-
ter est christi: secundum
fidem tamen omnium
fructus est christus. Dis

enim anima accipit dei
verbum: si tamen imacu-
lata et immunis a vitis
in temerato castimoni-
um pudore custodiat.

In festo sanctorum marci
et martini. *Lectio. p.*

Empore quo sy-
mon magus cre-
puit medius: impiissi-
mus nero tradidit bea-
tissimos apostolos christi
petrum et paulum pauli-
no viro clarissimo: ma-
gisterie potestatis. Eo-
dem autem tempore pau-
linus mancipauit eos in
custodia manorum.
Et veniebant ad eos mul-
ti christiani infirmi: et
curabantur ab infirmi-
tatibus suis: atque alij
a demonibus obsessi
liberabantur per oratio-
nes apostolorum. Erant
autem custodientes eos
dem beatissimos aposto-
los multi milites. Inter
quos erant duo magi
striam mello principis
processus et martina-
nus. *Lectio. ij.*

Icum viderent
mirabilia que fa-

Quere velidm
ortanaz circa fin
huius libri.

ciebat per beatos apostolos suos dominus ihesus christus: mirari ceperunt dicentes. Vni venabiles nostris quia hic imperator nero iam in obliuionem recessit per somis vestris. Ecce enim nouem menses sunt: quod in custodia estis. Rogamus itaque vos ut ambuletis quo volueritis: et tantum nos in huius nomine in cuius vos cognouimus facere virtutes magnas baptizate. Tunc dixerunt eis beatissimi apostoli petrus et paulus. Vos credite ex omni corde et mente vestra in nomine sancte trinitatis: et vos ipsi potestis facere que nos facere cognouistis. Hec audientes qui in custodia erant clamauerunt unanimiter dicentes. Date nobis aquam: quia siti periclitamur. *Lectio. iij.*

Eadem autem hora beatissimus petrus apostolus in ipsa custodia manentium dum esset: dixit ad eos. Credite in

deum patrem omnipotentem et in dominum ihesum christum filium eius unigenitum: et in spiritum sanctum: et omnia munstrabuntur vobis. Eadem autem hora miserunt se omnes prostrati ad pedes apostolorum: rogantes ut baptizemini ab eis reciperent. At vero beatissimi apostoli orauerunt in ipsa custodia. Cumque orassent: illico beatus petrus apostolus fecit signum crucis in morte tarpeio in custodia manentium. Et eadem hora emanauerunt aque de monte. Tunc baptizati sunt beatus processus et martinianus magister am mello principis a beato petro apostolo. Hec dum vidissent cuncti qui in custodia erant: prostrauerunt se ad pedes beati petri apostoli: et baptizati sunt promissa cui secus et etatis numero quadraginta septem. Tunc obtulit pro eis sacrificium laudis: et participati sunt omnes corpore et sanguine domini

in ihesu christo. *Lectio. iij.*

Eodem die videntes beati processus et martinianus magistrum am mello principis: dixerunt ad sanctos apostolos christi petrum et paulum. Pergite quo desideratis: quod oblitus nero desperauit de vobis. Exeuntes autem de custodia sancti apostoli petrus et paulus: venerunt per viam que appia nuncupatur: et ceperunt peruenire usque ad portam appiam. Tunc beatissimus petrus apostolus dum tibi demolita haberet de compede ferri: cecidit a fasciola ante septem solia in via noua. Eodem tempore venit iuxta portam appiam: et vidit dominum ihesum christum. Quem recognoscens dixit ei petrus. Domine quo vadis? Et dominus ad eum. Romam redeo iterum crucifigi. Tu autem redi romam. Et rediit petrus romam.

Eodemque die. *Lectio. v.* rediret mane ec-

ce magistrum milites tenuerunt eum. Eodem quoque tempore nuntiatus est paulino viro clarissimo magistro officij: quod processus et martinianus magistrum milites effecti fuissent christiani. Et misit milites et tenuit eos: et misit in custodia retrudi. Aliam autem die precepit eos sibi presentari. Qui cum adducti fuissent ante conspectum paulini viri clarissimi: dixit eis paulinus. Sic stulti facti estis: ut deserentes deos et deas quos iunctissimi principes colunt et antiquitas nostra adorat: sequentes vana in audacia vestra persistatis: et sacramenta militie vice amittatis? Respondit martinianus clara voce et dixit. Nos modo ceptimus habere sacramenta militie celestis. Paulinus vir clarissimus magister officij dixit. Deponite iam amentiam vestram: et adorate deos immortales quos a cura

bulis vestris venerari
estis. Beati martyres
processus et martiri-
anus responderunt vna
voce dicentes. Nos xpi
am facti sumus. *Leo.*

Quit autem: *vj.*
Iterum ad eos pau-
linus vir clarissimus.
Audite me comilito-
nes mei: et facite que
dico. Estote amici mei:
et frui mini militia vel-
tra: et estote preclari a-
mici principum: sacrifi-
cate que deus omnipote-
ntibus et viuite. Respo-
dentes ambo simul ta-
citer ex vno ore dixerunt
ei. Sufficiat nobis de-
clarasse tibi: quia xpi
am sumus veraces et
serui domini nostri ihesu xpi:
quem beatissimum apos-
toli eius petrus et pau-
lus predicauerunt. Pau-
linus igitur magister
officii dixit. Jam dixi
vobis et audistis: et nunc
iterum dico vobis. Au-
dite consilium meum
et viuite. Illi autem ta-
cuerunt. Iterum autem
atque iterum interroga-

Sed cum nichil responderent
uit eos paulinus: tunc
iussit ut cum lapidibus
ora eorum contunderen-
tur. Cumque diu cederen-
tur: clamabant ambo
pariter dicentes. Gloria
in excelsis deo. Pauli-
nus magister officii:
dixit militibus suis. Pro-
ferite modo tripodas: ut
thurificent maiestati
bus. Beati igitur mar-
tyres processus et mar-
tinianus hoc audientes
dixerunt. Nos obtuli-
mus nosmetipsos semel
deo omnipotenti. *Leo. vij.*

Lata itaque trip-
oda. dixit paulinus.
facite que dico. et de-
tulerunt deum iouem
cremum. Hoc autem cum
viderent sancti marty-
res: risum facientes ex-
puerunt iouem et in
tripodam eorum pauli-
no magistro officii. Ite-
rum autem isdem pauli-
nus precepit in eculeo
suspendi: et attrahi ner-
uis: et fustibus cedi. Il-
li autem alacri vultu:
gaudentes dicebant. Gra-
tias tibi domine ihesu xpe

Paulinus magister of-
ficii nimio furore accen-
sus iussit ut flammis
ponerent circa lata eorum.
Illi autem vociferaban-
tur dicentes. Vnde dic-
tum sit nomen domini nostri
ihesu xpi: quem beatissi-
mi apostoli eius predi-
cauerunt. Erat autem
ibi quedam matrona
nobilissima nomine lu-
cina: que stabat ante eos:
et confortabat eos dicens.
Militantes xpi constantes
estote et nolite metuere
penas: que ad tempus
sunt. Paulinus magis-
ter officii dixit ad eos.
Que est ista amentia
vestra que in vobis est?
Illi autem corroborati:
deinde tormenta:
Unc *Leo. viij.*
Iussit militibus:
ut cum scorpiombus eos
suspensos in eculeo casti-
garent: sub voce preco-
ma dicentes. Precepta
principum contempnere
nolite. Eadem autem
hora paulinus magis-
ter officii: amisit finis-
oculum. Tunc penitentia

ductus pre dolore cepit
clamare et dicere. O car-
mina artis magice. Et
precepit eos deponi de
eculeo: et diu macerato
retrudi in custodia ma-
mortum. Matrona autem
lucina venerabilis femi-
na: incessanter ministra-
bat sanctis martyribus
quicunque illis erant neces-
saria. Post triiduum autem
subito paulinus arrep-
tus a demonio expirauit.
Tunc filius eius pom-
pinus: cepit vociferando
clamare ad palatium per-
gens. Moderatores et
gubernatores republice
nostre subuenite: ut ex-
tinguantur arte magi-
ca imbuti. Hec audies
prefectus urbis cesarii:
intimauit neroni augu-
sto re gesta. *Lectio. ix.*
Ero autem impe-
rator precepit di-
cens. Non tardetur: sed
celerius extinguantur.
Pompinius vero filius pau-
lini magistri officii: cepit
fortiter virgere prefectum
urbis cesarium. Tunc pre-
fectus dedit in eos sententiam.

tiam. Ex iussu quoque ei
ejiciuntur de custodia:
et ducuntur foras mu-
ros urbis romae via que
aurelia nuncupatur: et
ibi gladio capite sunt
truncati. Beatissima
autem lucina cum hec
videret: sequebatur eos
cum familia sua: usque
dum perueniret iuxta
formam aque ductus:
ubi etiam decollati sunt
et corpora eorum relictas
sunt a cambus denota-
da. Tunc sanctissima
femina lucina collegit
corpora sanctorum: et
conduxit cum aromati-
bus preciosis: et sepe-
luit in predio suo i are-
nario: iuxta locum ubi
decollati sunt: sub die
sexto nonas iulij via au-
relia. Ubi prestantur
beneficia eorum usque i
hodiernum diem: regna-
te domino nostro ihesu christo:
qui cum patre et spiri-
tu sancto vivit et regnat
in secula seculorum amen.
In oct. apolorum omnia offi-
cia dñi de cōi apolorum pre-
ter lect. Sermo scī aug.

epi in libro de verbis do-
mini. **L**ectio prima:
Evangeliū quod
recentissime re-
citatum est de
domino ihesu christo: qui super
aquas maris ambula-
uit: et de apostolo petro
qui ambulans timēdo
titubavit et diffidendo
mersus: confidendo rur-
sus emerfit: ammonet
nos intelligere mare p-
sens seculū esse: petrum
vero apostolum ecclesie
vniuersi typū. Ipse enim
petrus in apostolorum
ordine primus in christi
amore promptissimus:
sepe vniuersi respondit pro
omnibus. Ipse denique
domino nostro ihesu christo re-
quirenti quem nam cum
homines dicerent esse:
et opiniones varias ho-
minū discipulis respon-
dentibus: rursusque domi-
no interrogante et dicente:
vos autem quē me esse
dicitis: respondit petrus.
Tu es christus filius dei vi-
ui. Vniuersi pro multis re-
dit responsū vniuersitas in
multis. Tunc ait ei do-

minus. Beatus es symō-
bariona: quia caro et
sanguis non reuelauit
tibi: sed pater meus qui
est in celis. Deinde ad-
didit. Et ego dico ti-
bi. Tanquam diceret. Quia
tu dixisti michi tu es
christus filius dei viui: e-
go dico tibi: quia tu es
petrus. Symon quip-
pe antea vocabatur. **L**eo
De autem scda
ei nomen vt pe-
trus appellaretur a domi-
no impositum est: et hoc in
ea figura: vt significa-
ret ecclesiam. Quia ei
christus petra: petrus po-
pulus christianus. Petra
enim principale nomen
est: ideo petrus a petra
non petra a petro: quoniam
non a christiano christus: sed
a christo christianus vocatur.
Tu es ergo inquit pe-
trus: et super hanc pe-
tram quam confessus
es: super hanc petram
quam cognouisti dicēs:
tu es christus fili dei viui:
id est super me ihesum
filium dei viui edifica-
bo ecclesiam meā. Su-

per me edificabo te non
me super te. Nam volē-
tes homines edificari
super homines dicebāt.
Ego quidem sum pauli:
ego autem apollo: ego
vero cephe. ipse est petrus. **Cephas**
Et alij qui volebant edi-
ficari super petrum s; su-
per petram: ego autē sū **dicunt**
christi. Apostolus autem
paulus ubi cognouit se
eligi et christum contempni:
diuisus est inquit christus:
Nūquid pro vobis pau-
lus crucifixus est: aut i
nomine pauli baptizati
estis? Quomodo non i
pauli sic nec in petri: s;
in nomine christi: vt petrus
edificaretur super petram
non petra super petrum.
Dem **L**eo tertia.
Ergo petrus a pe-
tra cognominatus bea-
tus ecclesie figuram por-
tans: apostolatus prin-
cipatum tenens: conti-
nuo post paululum iam
audito quod beatus esset:
iam audito quod petrus es-
set: iam audito quod super
petram edificatus esset:
postea quod audiuit futu-

ram dñi passionē quia
predixerat eam cito fu-
turam discipulis suis:
displicuit ei: timens ne
perderet momentē quē
confessus fuerat vite
fontem: turbatus ē di-
cens. Absit a te inquit
dñe: non fiet istd. Pro-
pitius esto tibi deus: no-
lo te mori. Petrus dice-
bat xp̄o nolo te mori: s;
melius dicebat xp̄us: vo-
lo pro te mori. Semq;
continuo reprehendit:
quem paulo ante lauda-
uerat: et quem beatum
dixerat: sathanā appel-
lat. Redi inquit post
me sathana: scandalum
michi es. Mō enī sapis
quē dei sunt: sed quē ho-
minū sunt. Quid nos
vult facere ex hoc quod
sumus. qui sic culpat
quod homines sumus?
Vultis scire quid nos
velit facere. Audite psal-
mū. Ego dixi dii estis:
et filij excelsi omēs. Sed
humana sapiendo: vos
autem sicut homines mo-
riemini. Idem ip̄e petry
paulo ante beatus: post

quid de nostro. Tūc em̄
non titubabimur: tūc
in petra fundabimur:
fixi et stabiles erimus
aduersum ventos. im-
bres. flumina. tempta-
tiones videlicet pñtis
seculi. Illum tamen vi-
dete petrū qui tunc erat
figura nostra. Ille dō si-
dit: modo titubat: mo-
do mortalem cōfiteatur:
modo timet ne moriat.
De Romē Lco. v.
Quia xpī ecclesia
habet firmos: habet et
infirimos: nec sine fir-
mis potest esse nec si-
ne infirmis. Vñ dicit
apostolus paulus. De-
bemus autem nos fir-
mi infirmozū onera
sustinere. In eo q̄ di-
xit petrus: tu es xpūs
filius dei vivi: firmos
significat. In eo autē
q̄ trepidat et titubat
et xpm pati nō vult:
mortem timendo vitā
non agnoscendo: ifir-
mos ecclesie significat.
In illo ergo vno aplo
id est petro in ordine
apostolorū primo et

Quod nemo potest in paulo:
nemo in petro: nemo in ali
o villo apostolorum: hoc potest in domino.
Ideo bene paulus utili
ter se contempnens illi
commendat. Numquid
paulus inquit pro vo
bis crucifixus est: aut
in nomine pauli bapti
zati estis? Non ergo in
me sed in mecum: non sub
me sed sub illo. Ergo am
bulauit petrus super a
quas in iussu domini: sciens
hoc se a se habere non pos
se. fides valuit quod hu
mana infirmitas non va
leret. Non sunt firmi ec
clesie. Attendite audite
intelligite agite. Neque
enim agendum est cum in
firmis alibi: ut sunt infir
mi. Multos autem impe
dit a firmitate presump
tio firmitatis. Nemo e
nim erit a deo firmus in
si qui se a seipso sentit in
firmum. *Le. scilicet euangelij
secundum mattheum: Le. vij.*

In illo tempore. Iussit
Iesus discipulos
suos ascendere in nauicu
lam et precedere eum trans
fretum: donec dimittet

turbas. Et reliqua. *Omel.
secundum iheronimum presbyterum.*

Compulit disci
pulos suos dominus as
cendere in nauiculam: et
precedere eum trans fretum:
donec dimitteret turbas.
Discipulos iubet transire
trans fretum: et compellit ut asce
dant nauiculam. Quod
sermone ostenditur eos
inuitos a domino recessisse:
dum amore preceptoris nec
puncto quidem temporis
ab eo voluit separari. Et
dimissa turba ascendit
in montem solus orare.
Si fuissent discipuli
cum eo petrus et iacobus
et iohannes qui vident
gloriam transformati:
forsitan ascendissent in
montem cum eo. Sed
turba ad sublimiora se
qui non potest nisi do
cuerit eam iuxta mare in
littore: et aluerit in deser
to. Quod autem ascendit
solus orare: non ad eum
referas qui de quique pa
ribus quinque milia ho
minum saturauit: excep
tis paruulis et mulieri
bus: sed ad eum qui au

ditam morte iohannis se
cessit in solitudinem:
non quod personam domini
separemus: sed quomo
do opera eius inter dei
et hominem diuisa sit
ostendamus. *Le. viij.*

In medio mari iac
tabatur fluctibus. Recte
quasi inuiti et retracta
tes a domino apostoli reces
serant: ne illo absente
naufragium sustineret.
Demque domino in montis
circumne commorante
statim ventus contrarius
oritur et turbatur ma
re: et periclitantur apo
stoli: et tamen diu immens
naufragium perseuerat:
quod diu ihesus veiat. Quar
ta autem vigilia noctis
venit ad eos super mare.
Stationes et vigilie
militares in quaterna
horarum spatia diuidun
tur. Quando ergo dicit
quarta vigilia noctis ve
nisse ad eos dominum:
ostendit eos tota nocte
periclitatos et extrema
noctis hora: id est in co
sumatione seculi eis

auxilium prebiturum. Et
videntes eum supra ma
re ambulantem: turba
ti sunt dicentes: quia
fantasma est. Si iuxta
martionem et maniche
um dominus noster non est
natus ex virgine sed vi
sus in fantasmate: quomodo
nunc apostoli timent ne
fantasma videant. *Le. ix.*

Et pro timore cla
mauerunt. Con
fusus clamor et incerta
vox: magni timoris est
inditum. Statimque ihe
sus locutus est dicens.
Habete fiduciam. Ego sum.
nolite timere. Quod pri
mu verfabatur in causa
occurrit: et timentibus
precepit dicens. Habe
te fiduciam. ego sum.
Et quod sequitur ego
sum: nec subiungit quid
sit: vel ex voce sibi nota
poterant eum intelli
gere: qui per obscuras noc
tis tenebras loquebatur:
vel seipsum esse repetebat:
quem locutum ad moysen
nouerat: hec dices filiis
israel. Qui enim misit me
ad vos. Respondes autem

petrus dixit. Dñe si tu
es: iube me venire ad
te super aquas. In om
nibus locis ardentissime
fidei inuenitur petrus.
Interrogatis discipu
lis quem eū homines
dicerent: xpm filiū dei
viri confitentur. Volen
tem ad passionē p̄gere
hæc erret in re: tamen
non errat in affectu. no
luit cum mori quē fue
rat paulo ante cōfessus.
In monte cum saluato
re inter primos primus
ascendit: et i passiōe so
lus sequitur. Peccatū
negationis quod ex re
pentino timore descēde
rat: amaris statim ab
luit lachrymis. **In**
festo seraphici doctoris
sā bonauenture ep̄i cō
fessoris ord̄is minor oīa
dñi de cōi scōz sicut de
doctoribz signatur p̄et
lōdes. 7. dñi. i vtrīq; ves
p̄is 7 laud. Et scdm ordi
nationē dñi facti pape
quarti ipm festū semp i
dñica mēsis iulij celebra
tur debet.

Lectio prima:
Leonofus deus
i sanctis suis:
quos sibi ab
eterno predestinavit ele
ctos: et secundū necessi
tatem temporū ad salu
tem humani generis p
ducit in lucem: cū bea
tū bonauenturam vas
electionis sibi delegis
set: ac suis obsequiis i
religione sancti franc
sci destinasset: quo ta
men illius conuersio
posset aliquando a deo
disponente profecta i
telligi: et in illo sue ma
iestatis gloria referri
eundem in extrema va
litudine periclitari per
misit. Cuius saluti an
xia sollicitudine timē

darissima parēs: vbi
phisicorū quos adhi
buit diligentiam fru
stra experta est: et mede
larū vires ad illū leuā
dum minus valere con
spexit: solius dei opem
quem sancta timebat:
et cui castos pueri mo
res quos probe vt ma
ter nouerat itelligebat
acceptos: humiliter i
salutem pueri inuoca
uit: ac sancti francisci
suffragia reuerenter im
plorans: illū si sanum
recuperaret ipius religi
oni perpetuo deuouit.
Exaudita est pro diui
na clementia et sua re
uerentia: et sanitate re
cuperata integer puer
euasit non sine admi
ratione phisicorum:
presertim qui eū statū
corporis probe in illo
deprehenderant: vt hu
mana ope egrū leuari
posse penitus desperas
sent. **Leō. ij.**

Dem iam adole
scens ac porro e
tate prouecta: cum re
ligioni maturum se et

illi ex parentis voto debi
tū intelligeret: memor
q; diuinū mandati per
dauid prophetā huma
no generi prolato: voue
te et reddite dño deo re
stro: ummo sue etatis cir
citer vigesimo et secun
do habitum religionis
sancti francisci deuotissi
me suscepit: in quē pro
fessionis emissionē bñ
ficiū illius hys verbis
aperte testatus ē. Voto
enim pro me languēte
grauissime ad beatum
franciscū emissio a matre
cum adhuc essem pue
rulus: ab ipis sū mor
tis faucibus erutus: et
in robur vite icolumnis
restitutus. Quod cum
viva memoria teneā:
vera nūc confessione p
fiteor: ne tantū benefi
ciū reticens sceleris ar
guar vt ingrat? Igit
vir sanctus in eadem
vocatione progrediens:
cum omnis ipsius vitii
dei certa cognitione ac
contemplatione versare
tur: ad quā assequēdā
per sacrarū scripturarū

paululū declinare: ubi monendo. iustando. castigando. ac operosius laborando ad meliorem vite frugem reduxisset: in capitulo generali quod primum narbone tenuit regulam beati francisci reformauit atque exposuit: ordinemque in prouincias et custodias taxauit. Ubi strenue decertans aduersus venenosas oppugnationes obtreptatorum: qui in religionem mendicantium ac sanctum virum franciscum impudenter ora soluerant atque artificiosis calumpnijs volitabantur: sola iustitia atque innocentia tutus permansit inuictus: tamquam qui integer vite scelerisque purus: non eget mannis iaculis nec arcu: nec venenosis grandia sagittis fuste pharetra. Ubi etiam libellum contra minores perniciosissimum: a magistro gualdo de abbatis villa ut putant per apologiam editum non minus elo-

quenter quam subtiliter futauit. Qui etiam gualdus non longe post iusto dei dampnatus iudicio: meritis suis penas dedit paraliticus ac miseranda lepra repperfus: quibus erumpens vitam finivit. **Le. vii.** **D**em etiam sexta: cultor piissimus gloriose virginis marie ihesu: instituit ut fratres populum hortarentur ad salutandum eandem signo campanie quod post completorium datur: eo quod creditum sit eandem calvariam ab angelo salutatam. Tunc translatum fuit venerabile corpus beati anthony ad pregrande ecclesiam paduanam: cuius lingua trigesimo secundo sui obitus anno recens et rubicunda reperta est: quam vir sanctus recipiens ac lacrimis perfundens taliter affatus est. O lingua benedicta que deum semper benedixisti: et alios benedicere docuisti: nunc perspicue cernitur quati-

meriti fueris apud deum: cui oscula deuote insignis: illam honeste collocari curauit. Cuius etiam fama permotus sumus pontifex tunc clemens quartus: ut illum in partem solitudinis traheret: opulenti ebullientis ecclesie presfecit. Nec tamen assequi potuit ut vir sanctus eandem promotionem acceptaret: velut qui propositi constans in religione maluit permanere ubi diuitias et dignitates sibi procuraret in celis. Cuius constantiam pontifex admiratus: inquit. Ista in testamento tuo et in illo colloqueris: et in opera manuum tuarum veterasce. **Le. vii.** **E**cum iam religionem beati francisci annis decem et octo sancto regimine gubernauit: ipsius monitis et exemplis in solidiori statu sanctitatis firmata est. Cumque viri claritate ob vite sanctitatem doctrine eminentiam atque

operum diuinitatem ubique eluceret: atque tunc romana sedes plurimum laborabat difficultatibus: que in consilio lugdunensi inextricabiles emerferant: gregorius tunc papa undecimus et reliquus sacer senatus illecti studio viri quem leuandis dictis difficultatibus. ac vniuersalis regimini ecclesie intelligebant plurimum prestiturum: in cardinale quousque reluctantem promouerunt: et ob viri excellentiam in episcopum albanensem. Idcircoque pertractandis rebus concilij vnus ipse delectus est: deputatis illi qui assisterent rothomagensis et tripolitano claris episcopis. qui et ipsi de religione sancti francisci ad episcopatum ob meritum vocati fuerant. In quo concilio de multis illius sapientia sancte consultum est atque decretum: et grecorum conscripte hereses qui tunc presente paleologo eorum

imperatore: qui in hoc
lugdunū venerat libere
ad romane sedis obedi-
entiam redierunt. Suc-
cessiue quoque in ea vo-
catione pari sanctitate
et operum fructu perse-
uerans. cum in dei eccle-
sia diutius laborasset:
ita ut cum apostolo iure
dicere posset. bonū cer-
tamen certum: cursum
consumaui. fidē seruauim:
anno salutis millesimo
ducentesimo septuagē-
simo quarto: et sue eta-
tis quinquagesimo ter-
cio. hora matutina diei
dominici qui mensis iu-
li erat tertiadecima: ex
humans sublatus est:
et sanctis patribus ut
credere debemus ineter-
nū victurus redditus.
Qua die ipius venera-
bile corpus sepulchro
reconditur: in ecclesia
sancti francisci lugdunū:
cū multis lacrimis et
consternatione fratrum
lamentantium se tāti vi-
ri societate destitui: qui
parē sibi in dei ecclesia
relinquere non videbat.

gregorio pontifice per
maximo eum reputate:
qui ibidem publice te-
status est: ecclesia dei
illius morte magnam
incurrisse iacturam.

Hunc **Lectio. viii.**
vero se offert nu-
merosior cumulus di-
uinorum scriptorum ipsius.
Cum pariter legisset
primum librum geneseos:
nobile opus quod de
septem visionibus bo-
nauenture intitulatur
editum est. In libris se-
tentiarum celebra co-
mentaria edidit: secu-
dum et quartum pre-
sertim: quos etiam me-
trice extitit persecutus:
et incipiunt oculos sple-
ndoris vas dulcoris et a-
moris. Quibus ob so-
lime ingenium auctoris
ibi inscripta: sententia se-
tentiarum bonauenture
titulus inditus est. Su-
per euangelis compen-
diose et utiliter scripsit:
lucē presertim cancella-
ri pie matris ihu: qua
pectori impressam assi-
dua meditatione semper

extitit veneratus. Rur-
sus officium de cruce de-
notissime edidit: quod
ab ecclesia nullo imu-
tato receptum ea solēni-
tate ubique legit. Scrip-
sit et de vita sancti fran-
cisci hystoriam seriosō
tractatu. Composuit et
libellum de seraphim.
In morte aluer-
ne duo nobilia opus-
cula edidit: pyssimas
contemplationes fra-
grancia: quorum alterum
itinerarium mentis in
deum: et alterum in seipsum
appellata sunt. Com-
posuit et libellum appro-
batorum religionis me-
dicamentum: quod defen-
sorium appellant. Item
et libellum de vita christi: si-
ue medicationum passi-
onum ipsius: quē arbore
crucis nominant. Com-
posuit et breuiloquia.
Item et sermones dmi-
cales super euangelis
et epistolis: per totum
anni circulum. Item co-
pendium veritatis sacre
scripture. Item libellum
ordinationis siue insti-

234
tutionis nouitiorum.
Item libellum de stimulo
amoris. Composuit et
libellum quē appellant
pharetram: in auctori-
tatibus principalibus
doctorum approbatorum:
quem ordine alphabeti
extitit persecutus. Com-
posuit et alia plura opu-
scula usque ad tricenarium
numerum: quę in parti-
bus galliarum frequen-
tius habentur in manibus.
Nona lectio legi de omel-
onice. **I**n festo sanctorum
mym septem fratrum et sac-
tarii virginum rufine et
sece mym. **L**ectio prima:
Hunc septem fra-
trum filiorum sanc-
te felicitatis id
est ianuarii felici phil-
ippi filium alexandri
vitalis et marcialis: sibi
profecto vrbis publico te-
pore antonini principis. Cum
primum auditi: deinde per
varios iudices ut variis
supplicis lamentarentur sunt
missi. Et quibus ianua-
rius post verbera virgarum
et carcerem plumbeis
occisus est: felix et phi-

lippus fustibus mace-
rati: filianus precipi-
tio interemptus est: a-
lexander vitalis et mar-
tialis capitali sententia
puniti sunt. **S**acti au-
gustinus epi. **Lectio secunda.**

Agnus spectaculi
positum est ante
oculos fidei nre. Audi-
tu audiuius. corde vi-
dimus optantem ma-
trem ante se istam vitam
finire filios suos: longe
contrariis votis consu-
etudinem humane. Om-
nes enim homines fili-
os suos ex hac vita mi-
grando precedere voluit:
et non sequi. Illa autem
optauit posteriori mori.
Non enim amittebat fi-
lios: sed premittebat.
Nec intuebatur tanquam
vitam finirent: sed tan-
quam inchoarent. Desinebat
enim vivere ubi quando-
que fuerant morituri: et
incipiebant vivere sine
fine victuri. Parum est
fuisse spectatricem: mi-
rati sumus potius hor-
tatricem. secundum vir-
tutibus quam fetibus: videtur

certantes in quibus oibus
et ipsa certabat: et in oibus
vincentibus etiam ipsa
vincebat. **Lectio tertia.**

Illa mulier una mater
quomodo nobis
ante oculos posuit unam
matrem sanctam ecclesiam
vbiq; exhortantem filios
suos pro illius nomine
mori: de quo eos conce-
pit et peperit. Sic san-
guine martyrii imple-
tus est orbis: et de illis
preiactis seminibus se-
ges ecclesie pullulauit.
Vnde hoc homini nisi quod
salus iustorum a domino: et
protector eorum in tem-
porali latitudo. Vidimus no-
uimus protectorem fuisse
se dominum in tempore tri-
bulationis trium virorum
illoz: qui deambu-
labant inter ignes in-
noxios: et deum sine vl-
la lesione laudabant. Vbi
homo sciebat: flamma
parcebat. Vidimus no-
uimus quemadmodum
salus eorum iustorum
a domino fuerit: ut in igne
mitteretur nec virent:
et illum asperum regem

quem loquendo imitau-
rant: viuendo conuerteret

Credidit **Lectio quarta.**
quippe in eorum
deum: proposuitque edic-
ta: ut quicumque blasphem-
marent deum syrach
misach et abdenago in
interitum irent: et domus
eorum in dispersionem.
Quam dissimilis iussio
secunda prime iussioni.
Qualis prima iussio. Pe-
reat qui statuam auream
non adorauerit. Qualis
secunda. Pereat qui deum
verum blasphemauerit. Fi-
deles homines non mu-
tati: infidelem hominem
mutauerunt. Illum in
perfidia stare non permi-
serunt: quia ipsi fide ste-
terunt. Salus autem
eorum a domino manifesta
fuit. Quando illi non
ardebant et laudabant: a-
derat dominus. Quando isti
ardebant confitebantur
et tamen moriebantur:
ubi erat dominus. An forte
illi iusti erant: isti peccato-
res. Audiuius enim
istos cum paulo ante e-
orum passio legeretur co-

fiteri peccata sua et dice-
re: quoniam illa omnia
non irascente sibi domino:
sed paterne legis meri-
to paterentur. **Lectio quinta.**

Vidit illi. Legite
et videbitis etiam
ipsos propria peccata
confiteri: et dicere se me-
rito perire. Et qualiter
iusti confessores: equaliter
peccatores. Et ideo iusti: quia confes-
sores peccatorum. Ideo irreprehensi-
biles: quia non mendaces. Si
enim dixerim: aut iohannes
quod peccatum non habemus: nosip-
sos seducimus: et veritas
in nobis non est. Si
autem confessi fuerim
peccata nostra: fidelis est
et iustus qui dimittat
nobis peccata: et mundet
nos ab omni iniquitate.
Ad iustos ergo pertinet
confessio peccatorum: ad
superbos pertinet defensio
mentorum. Pariter er-
go isti peccata confite-
tes: pariter deo gloria-
dantes: pariter pro eis
legibus moriuntur. **Lectio sexta.**
Vidit illi ab ignibus
liberantur: isti ab ignibus confu-

muntur: Ergo ne illis
deus aderat et hos deser-
uerat: Absit. Immo
utrisque affuit. Illis in
aperto: istis in occulto.
Illos visibiliter liberat:
istos inuisibiliter coro-
nat. Illi quidem de mor-
te liberati sunt: sed in huius-
vite temptatione man-
serunt: ab igne liberati
sed periculo reservati: v-
no tyranno victo cum
dyabolo adhuc certantur.
Patres **Leto. vii.**
mei sicut christum
intelligite. Isachabei
melius et tutius libera-
ti sunt. Ab illis tribus
viris et ceteris remanē-
tibus. illa una est temp-
tatio liberata: ab illis
ipsa vita finita est: que
tota temptatio est. De-
inde diuino iudicio oc-
culto proculdubio sed
tamen iusto: nabugo-
donosor meruit conuerti:
antiochus meruit obou-
rari. Ille inuenit miser-
cordiam. iste auxit sup-
biam: Audi psalmistam.
Didi impiū exaltari su-
per cedros libani. Quā

diu? Transiui et ecce nō
erat: quesui eū et non
est inuentus locus eius.
Ene **Lectio. viii.**
quesisti et non in-
uenisti: quia transisti.
Vis videre impiū non
esse? Vis querere locū
eius et nō inuenire? Tra-
si. Quo dico transi noli
expauescere: nō dixi mo-
rere. Putasti enim me
dixisse transi de hac vita:
et ideo expauesci quod non
transisti. Quid est non
transisti? Nō transisti
directione cordis: tem-
poralis felicitatis illece-
bras. Nō transisti blan-
dimenta carnis nō tra-
sisti suggestiones seculi
cor titillantes: immittē-
tes timorem miseriarū
variā. Ideo in hoc mun-
do putas esse felicitatē.
in hoc mūdo non putas
esse calamitatem. feli-
citas regni celoz non
tetigit cor tuū: non in-
de aspersa est est tibi: tuis
aura refrigerij. **Leto. ix.**
Quando tibi dicit
falsa est felicitas
mundi: et si non audes

ita ut videam: tamē forte
in corde tuo os torques.
substantias. mēdes et di-
cis tibi. O si hic michi
bene sit: postea quid fu-
turi sit nescio. Et nō est
parū quia vel nescio dicā:
ne forte etiā hoc dicas.
Exigui et cū tedio tem-
pus vite noli: et non
est reuersio in fine homi-
nis: et non est qui agni-
tus sit reuersus ab inferis
vel nescio dicās. Confes-
sio ignorantie: gradus
est scientie. **In festo scti
patri et mris. Le. pma.**
Huius natione p-
talus. ex patre
rufino. frater
pastoris de ciuitate aqui-
leia: sedit annos vnde-
cim. menses quattuor. dies
vigtinumū. fuit autē
temporibus antonini:
a consulatu clari et seue-
ri. Sub huius episco-
patus hermes librum scrip-
sit: in quo mandatum
continetur quod ei pre-
cepit angelus dñi cum
venit ad eum in habitu
pastoris et precepit ut
sancti pascha die dñi

134
eo celebrarentur. Idie con-
stituit hereticū venientē
ex iudeorū heresi suscipi
et baptizari: et cōstitutū
de ecclesia fecit. Idie fecit
ordinationes quinque per
mensem decembris: pres-
biteros decē. dracones vi-
gintiū. episcopos per
diuersa loca numero du-
decim. Qui etiā sepul-
tus est iuxta corpus be-
ati petri in vaticano quin-
to idus iulij: et cessauit
episcopatus dies quat-
tuordecim. **In festo scti
amadei p-ri et mris. Le. j.**
Amadeus nati-
one grecus de
athenis ex pre-
antiocho: sedit annos
nouem. menses duos.
dies decem. fuit autem
temporibus domitiani
a consulatu domitiani
et sabini: vsque ad domiti-
anū decimū septimū et cle-
mentem consules. Idie
memoriam beati petri
composuit et construxit
Dum namque presbiter
factus fuisset a beato pe-
tro: fecit alia loca vbi epi-
scopi reconderebantur se-

pulture. Ibi autem et ipse
sepultus est: iuxta corpus
beati petri tertio idus iulij.
Hic fecit ordinationes
duas per mensam decem
bris. presbiteros quique.
Dracones tres. episcopos per
diuersa loca numero sex:
et cessauit episcopatus
dies tredecim.

*In festo
scilicet mrim symphorose cum
septem filiis suis. Lc. d. p.*

Apod tyburtinam
ciuitatem ytalie
natale beate sym-
phorose beati getulij mar-
tyris vxoris cum septem
filiis suis: crescere. iuli-
ano. nemefio. premitiuo.
iuliano. stacteo. eugemo.
cum quibus simul passa
est sub adriano principe.
Qui ipsam symphorosa
iussit palmis cedi deinde
suspendi crinibus. Sed
cum superari nullatenus
posset: iussit eam alliga-
to saxo in flumine preci-
pitari. Cuius frater eu-
genius curie principalis
tyburtine: colligens cor-
pus eius sepeliuit. Ma-
ne autem facto iussit ipse
mator septem figi stipite:

ibi quoque filios eius ad tro-
cleas extendi: et cresce-
tem in gutture transsi-
gi: iulianum in pectore:
nemesium in corde: premi-
tiuum per umbilicum: iuli-
anum per membra distenti
scindi per singulos cor-
poris nodos atque iuctu-
ras: stactei lanceis im-
merabilibus donec mo-
reretur in terra configi:
eugenium scindi a pecto-
re usque ad inferiores par-
tes. Altera autem die a-
drianus precepit corpo-
ra simul auferri: et proci-
pi in foueam altam. Et
posuerunt pontifices sa-
croz nomen loci ipsius
ad septem biotphanatos.
Natalis vero sanctorum
martyrum quintodecimo
kalendas augusti cele-
bratur quorum corpora
requiescunt via tyburti-
na miliario nono.

In festo scilicet paxedis virginis.

Ome Lc. d. p.
sancte paxedis
virginis. Hec
cum sorore sua beata po-
tentiana vel prudentiana
a sanctissimo patre pu-

dente: qui fuit edoctus i-
fide ab apostolo paulo
in omni castitate et le-
ge diuina erudita: post
transitum parentis vigi-
liis et orationibus atque
ieiuniis assidue vacis:
omne patrimonium suum
simul cum predicta sorore
in sustentatione pau-
perum et christi sanctorum ero-
gauit. In titulo vero que
pater earum pudes nomine
beati pastoris dedicauit:
vna cum consilio beati
petri sedis apostolice episco-
pi fontem baptismatis
construere soror et ipsa
student: ut familia earum
die sancto pasche baptiza-
retur: quos ad nonagi-
ta sex numero manumif-
sos beatus pius aquas sa-
lutaribus abluuit. Inde
post innumera pietatis
opera: post multorum mar-
tyrum sepulturas inter
quos beati symetrium
presbiterum cum alijs
viginti duobus apud ti-
tulum supra dictum sepe-
liuit: qui per martyrium
palmam ad regna celorum
transierunt eadem bea-

tissima virgo in grauuit
ad dominum coronam ius-
ticie receptura. Duodeci-
mo kalendas augusti.
Sepulta est autem in
cimiterio priscille via
salaria: iuxta sororem
suam atque sanctum patrem
pudentem posita.

*In festo scilicet m magda-
lene. ad matut. Inuita.*

Audemus deum
nostrum. In
conuersione ma-
rie magdalene
ps. Venite exultem.

Ardi maria pisi-
ci sumpsit libram
mox optimi vixit beatus
domini pedes ungendo
lachrymis. Honor de-
cis imperium: sit triu-
mphi vince: patri nato

parachito per infinita se-
cula. Amen. In primo
nocturno. an. D q pulchra
est. ps: Dñe dñs nr. Cū
reliquis de cōi virginū.
An. Leua eius. an. Reuer-
tere reuere. N. Spe-
tie tua et pulchritudine tua:
Sermo sancti augustini
episcopi. Lectio prima:
Euangelium cum
legeretur. attēti-
sime audistis. et
res gesta narrata atq;
versata est ante oculos
cordis vestri. Vidistis e-
nim non carne sed men-
te dñm ibm xpm i domo
pharisei recumbentem:
et ab illo inuitatū non
falsidicentem. Vidistis e-
tiam mulierem i ciuita-
te famosam: male utiq;
fame eo q erat peccatrix:
non inuitatū intrasse
cōmuniō vbi suus medi-
cus recumbebat: et que-
sisse pia impudentia sa-
nitatem. Intruens quali
importuna cōmuniō o-
portuna beneficio. Moue-
rat enim quanto morbo
laboraret: et illū ad sa-
nandū pdoneū esse ad

quem venerat sciebat. Ac-
cessit ergo non ad caput
dñi sed ad pedes: et que-
diu male ambulauerat:
vestigia recta querebat.
Prius fudit lachrymas
cordis: et lauit domini
pedes obsequio confessio-
nis. Capillis suis terxit:
osculabatur. vniū tactū
loquebatur. Non sermo-
nem promebat: sed deu-
tionem ostendebat. **R.**
Adriana magdalene et altera
maria ibant diluculo ad mo-
numentum. Ihesū quem
querentis non est hic surrex-
sicut locutus est. prece-
deret in galyleam ibi eum videbi-
tis alleluia alleluia. **N.** Et
valde in me vna sabbatorū
veniunt ad monumentum
orto iam sole. et itrocin-
tulerunt uiuentem sedem in
dextis qui dicit illis. Ihesū.
Ergo **Lc. ii.**
tetigit domini: n-
gando osculando. tēgen-
do. vngendo pedes eius:
phariseus qui inuitaue-
rat dñm ihesū xpistum:
quia ex illo genere erat
hominū superbiorum: et
quibus ysaias propheta

dicit: qui dicunt. recede
longe a me: noli me tan-
gere quomā mundus
sum: putauit dominum
nescisse mulierem. Ihesus a-
pud se cogitans dicebat i
corde suo. Hic si esset p-
phetā sciret que mulier
illi accessit ad pedes. Ido
nescire credidit quia ille
non repulit: quia accede-
tem non prohibuit: et tā-
gi se a peccatrice pmissit.
Nam illi nescisse unde
sciebat. Quid enim scie-
bat. O pharisee iuitator:
et irrisor dñi: dñm pas-
as et a quo pascendus sis
non intelligis. Unde sci-
domini nescisse que fue-
rit illa mulier: nisi quia
permissa est accedere: ni-
si quia illo patiente os-
culata est pedes eius: nisi
quia terxit: nisi quia vn-
xit. Hec enī non debuit
permitti facere i pedib;
mundis: mulier i mun-
da. **R.** Congratulamini mi-
hi omnes qui diligitis do-
minū. quia que querebam
apparuit michi. Et dñs fle-
rem ad monumentum vidi
dominū meū alleluia. **N.**

257
Recedentibus discipulis nō
recedebam. et amoris eius
igne succensa ardebam desi-
derio. Et dum. **Lc. iia:**
Ergo pharisei
pedes si talis
mulier accessisset: dicitur
erat quod ysaias de talib;
dixit. Recede a me noli
me tangere: quomā mu-
dus sum. Accessit autem
ad dñm inuēda: vt rediret
munda. Accessit egra: vt
rediret sana. Accessit cō-
fessa: vt rediret professā.
Auduit enim dñs phari-
seū cogitantem. Jam hic
intelligat phariseus: si
non potuerat videre pec-
cantem: quomodo po-
tuit audire cogitantem.
Proposuit ergo homini
similitudinem: de duob;
qui debebant vni fenera-
tori. Etiam ipm sanare
cupiebat: ne gratis apd
eum panem comederet.
Ipsum pascentem esurie-
bat: ipm emendare. ip;
mactare. ipm manduca-
re: ipm in suū corpus
trahere volebat: sicut et
illi mulieri samaritane
dixit. Sitio. Quid est

litio: Desidero fidem tuā.
R. Tulerunt dñm meum
et nescio vbi posuerūt eum.
dicunt ei angeli. mulier qđ
plorat: surrexit sicut dixit.
Preecedet vos in galileā ibi
eū videbitis alleluia allelu
pa. **V.** Dum ergo fletet incli
nauit se et prospexit in mo
numentū. et vidit duos an
gelos in albis sedentes qui
dicunt eis. Preecedet vos.

**In secundo et tercio noct.
an. ps. v. dicuntur de cōi
uuginiū. Lectio quarta:**

Itauntur ergo vba
domini in hac sim
ilitudine et agitur vtrūq;
vt et mutator ille sanct
am suam discipulis:
dñm nostrū ihesum xpm
pariter videntibus: pari
ter ignorantibus: et vt
illa mulier habeat fiducia
am confessionis sue: ne
pungatur vltius a cu
leis conscientie sue. De
bebat vnus inquit quin
quaginta denarios: alius
quingentos. Donauit
ambobus. Quis eum
plus dilexit? Respōdit
cui similitudo proposita
erat: quod respondere

vtiq; ratio cōpellebat.
Credo dñe: qđ ille cui
plus donauit? Atten
dens mulierem dixit
ad symonem. Vides
hanc mulierem? Intra
ui domū tuam: aqua
pedibus meis non de
disti hęc autem lachry
mis suis rigauit m pe
des: et capillis suis ter
xit. Osculū michi non
dedisti: illa ex quo igres
sa est non cessauit oscu
lari pedes meos. Oleo ca
put meū non vinxisti: il
la pedes meos vixit vn
guento. Ideo dico tibi:
dimittuntur ei peccata
multa: quoniam dilex
it multū. Cui autem mo
dicum dimittitur: mo
dicum diligit. **R.** Diffi
sa est gratia. **Lectio quinta.**

Ritur questio pro
fecto soluenda que
attentionem vestre cha
ritatis desiderat: ne for
te sufficere nō possim?
verbis ad totam eius
obscuritatem remouen
dam et dilucidandam
pro angustia temporis:
maxime cum caro ista

estibus fatigata iam re
cream desideret: et debi
tū suū poscens: anime
audacitatem impediens
ostendat quod dictum
est. Spiritus quidem
promptus est caro au
tem infirma. Metuen
dum est et valde metu
endū ne in hys verbis
dñi non bene intelligē
tibus: hys qui concu
piscencias suas carna
les faciunt: et ab eis i
libertatem duci pigres
cant: subrepat illa sen
tentia que predicanti
bus etiam apostolis
nata est in linguis ma
ledicorū. Vnde dicit
apostolus. Et sicut q
dam dicunt nos dicere:
faciamus mala vt ve
niant bona. Dicit enī
aliquis. Si cui modi
cum dimittitur: modi
cum diligit. cui autem
plus dimittitur plus di
ligit: et expedit plus di
ligere qđ minus dilige
re: oportet vt multum
peccemus et multū de
beamus quod nobis di
mitti cupiamus: vt

dimissozem magnorū
debitorum amplius di
ligamus. **R.** Spece tua.

Ecceatque **Lco. vij.**
illa mulier quāto
plus debebat: tanto di
missozem debitorū suoz
amplius diligebat dño
ipso dicente. Dimittun
tur ei multa quia dilex
it multum. Cur autem di
lexit multū nisi qđ mul
tū debebat? Deniq; addi
dit et adiunxit. Cui au
tem modicū dimittitur:
modicū diligit. Moime
expedit inquit vt multū
michi dimittatur qđ mi
nus: vnde amplius dili
gam dñm meū. Videtis
certe profunditatē ques
tionis. Scio videtis an
gustias temporis: et hęc
videtis et sentitis. Acci
pite ergo pauca. Si
imaginaturū questio
nis non satisfecero: ite
rum presentem recondi
te sermonem in futuro
tenete debitorem. Date
nunc duos homines vt
sub exemplis euidentio
ribus quod proposui co
gitetis. Vnus eorum

plenus est peccatis: diu
pessime vixit. alter eorū
peccauit pauca. Accedit
ergo ambo ad gratiam:
ambo baptizantur. In-
trant debitores: creunt
liberi. Plus donati est
vni minus alteri. **R. Di-**
leisti iustitiam. Secundu
lucā. vij. ca. Lectio. vij.

In illo tēpore. Ro-
gabatur ihesu qui
dam phariseus vt man-
ducaret cū illo. Et ingres-
sus domū pharisei disci-
buit. Et reliq. **Omnia**
santi gregoriū pape:

Cogitati michi de
marie penitentia
flet magis libet q̄ ali-
quid dicere. Cuius enī
vel sareū pectus ille hu-
ius peccatricis lachryme
ad exemplum penitendi
non emolliant? Consi-
derauit nāq; quod fecit:
et noluit moderari quid
faceret. Super cōuiuan-
tes ingressa est: non ius-
sa venit: inter epulas la-
chrymas obtulit. Dilate
quo dolore ardet que fle-
re et inter epulas nō cru-
bescat. Hanc vero quam

lucas peccatricē mulierē:
iohannes mariā nomi-
nat. illam esse mariam
credimus: de qua mar-
cus septem demonia eie-
cta fuisse testatur. Et qd
per septem demones nisi
vniuersa vitia designan-
tur? Quia enī septē die-
bus omne tempus com-
prehenditur: recte septe-
nario numero vniuersis
figuratur. Septem ergo
demonia maria habuit:
que vniuersis vicijs ple-
na fuit. Sed ecce quia
turpitudinis sue macu-
las asperit: lauanda ad
fontem misericordie ac-
currit: cōuiuantēs non
erubuit. Nam quia se-
metipsam grauitē eni-
bescebat intus: nichil ēē
credidit quod verecunda-
retur foris. **R. illud**
mate. Lectio octaua:

Vid igitur mira-
mur fratres man-
am venientē an dominū
suscipientem? Susapi-
entem dicam an tralen-
tem? Dicamus melius
et tralētem et susapi-
entem: quia nimirum

ipse eam per misericordiā
trauit intus: qui p man-
suetudinem suscepit fo-
ris. Sed iam textū euā-
gelij percurrentes: ipm
quoq; ordinem quo ve-
nerit sananda videam?
Attulit alabastrū vngue-
ti et stans retro secus pe-
des ihu lachrymis cepit
rigare pedes eius: et ca-
pillis capitis sui terge-
bat. et osculabatur pe-
des eius: et vnguento
ungebat. Liqueat fratre
q̄ illicitis actibus prius
mulier intenta: vngue-
tū sibi pro odore sue car-
nis adhibuit. Quod er-
go sibi turpiter exhibu-
erat: hoc iam deo lauda-
biliter offerebat. Ocu-
lis terrena cōcupierat:
sed hos iam per peniten-
tiam conterens flebat.
Capillos ad compositio-
nem vultus exhibuit:
sed iam capillis lachry-
mas tergebat. Ore su-
perba dixerat: s; pedes
dñi osculans: hoc in re-
demptoris sui vestigia
figebat. Quot ergo in
se habuit oblectamēta:

240
tot de se inuenit holocau-
sta. Conuertit ad nume-
rū virtutū criminū nu-
merū: vt totū deo serui-
ret in penitentia: q̄quid
in se deum contēpserat i
culpa. **R. Regnū mundi**
et omnem ornatū seculi cō-
tempni propter amorē dñi
mei ihu xpi. Quē vidi quē
amaui i quē credidi quem
dilexi. **N. Eructauit cor**
meū verbū bonū dico ego
opera mea regi. Quē vidi.
Gloria sit deo. Quem vidi.
Sed hoc Lectio. ix.
phariseus intuent
despicit: et non solū ve-
nientem peccatricē mu-
lierem sed etiam susapi-
entem dñm reprehēdit
dicens intus se. Vnde si es-
set propheta sciret utiq;
que et q̄lis ē mulier que
tangit eum: quia pecca-
trix est. Ecce phariseus
veraciter apud se super-
bus: et fallaciter iustus:
egriū reprehēdit de egri-
tudine medicū de sbue-
tione: qui ipse quoq; de
elationis vulnere egro-
tabat. Inter duos autē
egros. medicus aderat.

Sed unus eger in febre
integrū sensū tenebat:
alter vero in febre car-
nis et sensū perdidit
mentis. Illa quippe fle-
bat quod fecerat. Pha-
riscus falsa iusticia cla-
tus vim sue inaltitudis
exaggerabat. In egritu-
dine ergo et sensū perdi-
derat: qui hoc ipm quo-
q; q; a salute longe esset
ignorabat. Sed inter
hec gemitus nos cogit
quosdam nostri ordinis
viros intueri qui sacer-
dotali officio preediti si-
quid fortasse iuste exte-
rius vel tenuissime ege-
runt: protinus subiectos
despiciunt: et peccato-
res quosq; in plebe po-
sitos dedignantur: eisq;
compati culpam suā cō-
fidentibus nolunt: ac
velut pharisei more a pec-
catrice muliere tāgi des-
piciunt. Que profecto
mulier si ad pharisei pe-
des venisset mirum cal-
cibus repulsa discederet:
inquinari enim se alieno
peccato crediderat: quia
hunc vera sua iusticia

non replebat. **In festo
sancte xpine virginis
et martyris. Le prima.**

Appud vltiam
in tyro que est
circa lacū vul-
sinū natale sancte chri-
stine virginis. Que in
xpm credens deos aureos
vrbani patris sui prefec-
ti confregit: et paupe-
ribus distribuit. Ob hoc
iubente pze alapis affli-
cta: verberibus dilama-
ta. ferro omulta in care-
rem coniecta est. Post
hec cum diutissime et
crudelissime dilamaret:
de carminibus suis patri
faciem proiecit. Cūq;
alligata rote igne sup-
posito et fuso oleo de su-
per torreretur: erupens
flamma mille gentiliū
interfecit. Iterū carceri
tradita: angelo visitate
sanata est et resecta. De-
inde cum magno saxi
pondere in mare: id est
in lacum vulsinū iacta-
ta angelico presidio li-
berata est. Quam succes-
sor patris eius dion mi-
tis iterū supplicijs affli-

xit. Sed orante illa si-
mulacrū apollinis qd
adorare iubebatur in fa-
uillam subito redactū
est. Quo miraculo tria
milia hominū ad fidem
xpi conuersi sunt. No-
uissime successor predi-
ci iulianus post fornacē
candentem vbi quinque
diebus illesa permansit:
post serpentes a venefico
immissos sed xpi fide su-
peratos: post abscisione
lingue sagittis eam con-
figi precepit: sicq; cursū
gloriosi martyrii consū-
mauit. **In festo sancti
iacobi apli. fimo sancti io-
hannis os aurei. Lecto. i.**

Acessit ad ille
hum mater fili-
orum zebedi:
hec est salome —: cuius
apud alterum euangeli-
stam ponitur nomē vere
pacifica: que filios ge-
mit pacis. Non solum
autem ex marco euange-
lista qui manifeste ipos
fratres exponit accessisse
ad ihm: et hec eadē postu-
lasse intelligere possumus
quoniam a filiis erat sb.

missa: sed ex presentibus
xpi sermonibus quib;
non quasi ad mulierem
ipsam per se petentem:
sed quasi ad filios sub-
mittentes rñdit. Mesci-
tis qd petatis. Estimo
enī q; hii fratres cū au-
dissent dominū de passi-
one sua prophetantem:
ceperunt cogitare intra
se cum essent fideles. **Secunda:**
Celestis descendet
ad regna tartarea: vt
regem quidem mortis de-
struat: ipsam autē mor-
tem diuinitatis sue po-
tentia calcet: et sic vici-
lo tenebrarum soluto:
captiuas animas ad su-
a regna reducat: nec in-
numerabilis militia de-
monū resistere poterit
contra eum. In quem
enī in corpore constitu-
tum fremuerūt dicētes:
quid nobis et tibi ihū
fili dauid fili dei excelsi:
venisti ante tempus tor-
quere nos: quomodo
nudam ipsam diuinita-
tem contra se descenden-
tem poterūt sustinere?

Ecce post dies mortis su-
e reuertetur ab inferis
quasi victor de bello. ●

Nam cum victoria fuerit
consummata: quid aliud
reliquit nisi ut regni glo-
ria subsequatur. *Lectio. iii.*

Rgo quid facimus
fratres: Quomodo
possimus regni illius
esse participes? Scimus
quia inuidus non est.
Qui enim seipsum donauit
hominibus quomodo
regni sui societatem non
donabit? Petentis ne-
gligentia reprehendit:
ubi de tantis misericor-
diis non dubitatur. Si
nos rogamus magistri.
forsitan ceterorum fratrum
corda concutiem? Et
dum nobis duobus pro-
uidere volumus. inter
omnes scandalum exci-
tamus. Nam et si sancti
sunt tamen homines
sunt. Et si vincti a carne
non possunt. iam quasi
spirituales: tamen per-
culti possunt quasi ad-
huc carnales. Ut quid
ergo mouere vel leues
occasiones debemus:

quibus improba car-
nis natura tranquillitas
animas eorum inquietet.
Submittamus ergo ma-
trem nostram: ut suo no-
mine deprecetur pro no-
bis: et fiunt duo bona.
Si enim res ipsa reprehen-
sibilis inuenta fuerit.
facile meretur veniam
quasi mulier: ipse enim
serus excusat errorem. Si
autem fuerit opportuna:
facilius impetrabit ma-
ter pro filiis rogans. Ipse
enim dominus qui maternola-
numos filiorum miseratione
impleuit: facilius
exaudiet maternum af-
fectum. *Lectio. quarta*

Agna laus huius
mulieris et hoc lo-
co colligitur. Primum
quia non solum illi reli-
querunt patrem: sed etiam
ipsa reliquerat virum suum
et secuta fuerat christum. Et
illi ostenderunt quia fi-
lij erant huius matris:
et ipsa ostendit quia ma-
ter erat talium filiorum. Quod
autem viuum reliquerat vi-
rum sermo demonstrat: quod
de vocatione eorum scrip-

tus est dicens. Illi autem
dereliquerunt patrem
suum zebedeum in nauem
cum marinariis et secuti
sunt christum. Nisi forte
quis dicat: quia christus
plusquam triennio docuit:
et intra tempus vocatio-
nis apostolorum et passio-
nis christi mortuus est ze-
bedeus: et sic illa secuta
est christum: tamen secuta est.
Qualis radix talia et ger-
mina. et qualis terra ta-
lis et fructus. Non enim
vixit sicut ceteras mul-
ieres maritalis affectus:
quia ille temporalis erat
maritus. iste autem per-
fectus sponsus. Illius a-
mor deceptio erat carna-
lis: istius autem dilectio
in corruptibilis vita.
Non illam tenuit mise-
ratio senectutis eius: quia
ille sine ista vivere pote-
rat: ista autem sine christo
salua esse non poterat:

Rogitauit *Lectio. v.*
enim quoniam ampli-
us proderit viro suo si pro-
pter deum reliquerit vi-
rum: quam si propter virum
reliquerit deum. Propterea

142
sexu fragilis etiam etate
defecta christi vestigia se-
quebatur: quia fides
numquam senescit: et religi-
o fagationem non sen-
tit. Ita ergo non sentit
illa sicut ceterae matres:
que corpora natoz suo-
rum amant: animam autem
contempnunt. Desiderant
enim illos valere in secu-
lo isto: et non curant quod
sint passuri in alio. Alii
militias filiis prouident.
alii honores: et nemo
filiis prouidet deum. Per-
ditionem illorum cum
magno precio comparant:
et salutem illis nec dono
accipere volunt. Si vi-
dent illos pauperes: tri-
stantur et suspirant. Si
autem viderint illos pec-
cantes: nemo tristatur:
ut ostendant quia cor-
porum sunt parentes non
animarum. *Lectio. vi.*
Reliquit ergo ad ie-
sum rogans et pe-
tens aliquid ab eo. Au-
dacem enim fecerat eam
natorum affectus. et reue-
rentiam forsitan spiritalem
vicerat amor carnalis.

Dicit ei iherosolymus. Quid vis. Non interrogat quia si nesciens ut audiret quod vellet: sed ut illa exponere manifestam faceret irrationabilem petitionem ipsorum: quam petebant quidem quasi religiosi et celestis glorie amatores: non quasi scientiam habentes ut illius postulationum et nocuarum. Nam frequenter dominus patitur discipulos suos aliquid non recte aut dicere aut agere. ut cogitare: ut ea illorum culpa occasiones inueniat docendi exponendi quod regulam pietatis: sciens quia et ipse error eorum non nocet presenti sed etiam in futuro doctrina eius edificat. **Lectio. vii.**

Illa dixit. **vii.** Dic ut sedeant hi duo filii mei: unus ad dexteram tuam et alius ad sinistram tuam in regno tuo. Non dicimus quia recte petit: sed hoc dicimus quia non ter-

rena sed celestia filiis suis optabat. Tunc dominus occultorum cogitator: non ad verba itercedentis mulieris respondit: sed ad consilia suggerentium filiorum: dicens. Nescitis quid petatis. Concupiscentia enim carnalis considerationem in vobis spirituales excludit. Non audistis me referentem: quod cum venerit filius hominis in maiestate sua: ponet oves ad dexteram laeos autem ad sinistram: et dicet hiis qui ad sinistram sunt. Discedite a me maledicti in ignem eternum. Quomodo vos vultis ut unus sedeat ad dexteram et alius ad sinistram? Ego vos vocavi ad partem dexteram de sinistris: et vestro consilio curritis ad sinistram. **I**deo **Lectio. viii.** forsitan per mulierem res agebatur. Vidit enim diabolus quia per illos ipsos aduersus eos agere non valebat:

contulit se ad consueta arma mulierem: ut sic adam per mulierem spoliavit: ita et istos superaret per matrem. Nam et si mater erat tamen mulier erat: propter quod et si affectus eius dulcis erat quasi matris. intellectus tamen eius nocivus erat quasi mulieris. Sed iam non poterat per mulierem perditio introire in sanctos: ex quo muliere salus amictorum processit. Intelligere ergo debemus et nos: ut non illud a deo petamus: quod non bonum esse iudicamus: sed orantes in potestate eius ponamus: ut in illo nos exaudiat: quod ipse nobis expedire cognoscat. Nescitis quid petatis. Bonum quidem desiderium sed inconsiderata petitio. Ideo et si impetrare non debet simplicitas petitionis eorum: tamen confundi non merebatur. Propterea non voluntatem neque propositum eorum culpavit: sed solam ignorantiam

243
tiam reprehendit dicens. Nescitis quid petatis. **Vid. Lectio. ix.** **I**dem athleta ydoneus ante certamen de premio pactum facit? Si cuius certamen bene processerit postea potest iudex secundum meritum certaminis premium meretur furare et estimare. Si autem ante premium constitutum fuerit: non omnimodo secundum qualitatem premii potest certum habere certamen: quia quale premium detur in potestate est munerantis. Quale autem certum habeat unum quodque certamen non est in potestate certantis. Nescitis ergo quid petatis. Quod est bonum si aliter intelligeretis: illud petere debetis dicentes. Quia in hoc mundo periculosissimo vivimus: quasi in pelago ubi nunquam est immunitas tempestas. Et si tempestas interdum facta non fuerit: tamen timor tempestatis semper est: ideo da nobis auxilium gratie

tue: ut non vincamur a
malo sed ipsi omne ma-
lum vincamus. **In**
festis sancti cristofori martiris.

11 hcia. Le prima.
ciuitate sancto na-
talis sancti cristofori mar-
tyris. Qui virgis ferrei
attritus et a flammis el-
tuatus incendiis christi
virtute saluatus: ad vlti-
mi sagittarum ictibus
confossus: martyrii ca-
pitis obtruncatione co-
pleuit. **In festis sancti pa-
tristhalcomis martiris. Le co. p.**

In comedie pallio
sancti patrithale-
comis. Qui cum
iubente maximiano arte
discret medicine: a pres-
bitero lermolao ad fide
christi conuersus multa mi-
racula fecit. Patre suum
senatorem custodit christi
fide subiugauit. Ob qua
causam tentus ab eodem
maximiano eculei pena
et lampadarum crucis ho-
c cruciatus est. Sed inter
hec domino sibi apparente re-
frigeratus: tandem ictu
gladii martyrii consu-
mauit. **In festis sanctorum**

**martin nazarii. celsi. victo-
ris et innocentij. Le prima.**

In nazarius gentilis
a patre nomine
africano matre
vero eius nomine perpe-
tua ciue romana: bap-
tizatus per manus lin-
successoris beati petri:
romam egressus et pla-
centiam et mediolanum
pertransiens in ciuitate
gallie nomine cimellium:
cum predicaret nomen
christi et baptismum penite-
tie: filium cuiusdam mu-
lieris que erat prima ci-
uitatis nomine celsi:
a matre oblatum bap-
tizauit: et in fide christi
plemus instruit. De-
inde treuerim deueniens:
cum nomen christi publi-
ce predicaret: nerom
de eo per corneliu qui
illi ciuitati preerat sig-
nificatum est. Qui milite
dentone milite suo na-
zariu et celsu sibi pre-
cipiens presentari: ius-
sit eos ligatis manibus
et pedibus in mari pro-
fundu precipitari: dice-
ntes. Tollite hos in

nauem vestram: et liga-
tis manibus ac pedibus
mittite eos in mari. Ac-
cipiat eos profundus
maris: et demergat eos
fluctus baratri. Et si sal-
uati fuerint in locu
quempiam: incendite eos
ignem: et cinerem eorum in
mare mittite: ne resur-
gant adhuc: et nobis
maiora dampna inferant:
et renunciate michi: et da-
bo vobis dona mundi hu-
ius: et honorabo vos et
eritis gloriosi in diebus. Et
eleuantes naute in vna
nauem nazariu et celsu
nauigauerunt. **Le ro. ij.**

In status autem naza-
rius gratias agens
deo: terit faciem suam
et pueri et obdormierunt.
Naute vero proiecerunt
eos in mari: et nubes mox
suscepit eos. Et factum
est circa naum totu ma-
re tenebrosu. Angelus
autem domini descendit ad
nazariu: et ostendit ei te-
stamentu domini in mari.
Et excitauit dominus spiritui
suscipientem ex inferioribus
abyssi: et facta est tem-

pestas magna circa na-
uem: et timuerunt naute
dicens. Peccauimus
coram deo nazarij: ideo
que perimus. Nauigates
vero stadia fere quinqu-
aginta cum iam demerge-
rentur: viderunt nazariu
supra mare ambulante
cum puero: et exclamaue-
runt naute vna voce di-
centes. Sancte vir dei
nazari salua nos per deum
qui te saluauit: et credi-
mus tibi: et adducem
nauem in quecumque portu
volueris. Respondens au-
tem sanctus nazarius di-
xit eis. Creditis quia
deus meus potest libera-
re vos? Et dixerunt nau-
te. Nos quoque exclama-
uimus vna voce iuoca-
tes deum tuum: et credimus
quia potest ipse deus tuus
liberare nos. Et ascen-
dens beatus nazarius in
nauem dixit eis. Custodi-
te vos a doctrinis de-
moniorum neronis. Tunc
catheizati in fide christi
nauigare ceperunt. Et fac-
tum est mare pacificu.
Et iter agentes venerunt

ad ripam: et deposuerunt
sanctum nazarium in loco
quodam: procul a ia-
nuensi urbe: passus fe-
re sexcentos. Vbi per ip-
sius merita orationes
et vota solvuntur: et vo-
catur locus ad sanctos
peregrinos. **1. co. iii.**

Ende ingressi ci-
uitatem ianuensi-
sem: perrexit mediolanum
Vbi requisivit nazari-
um in carcere sanctos marty-
res dei geruasium et protha-
sium et inuenit eos. Qui-
bus adherens conforta-
bat eos. Audiens hec a-
nolinus qui eum iam
ex urbe mediolanensi
expulerat: quod hec faceret
beatus nazarius: indi-
gnatione repletus di-
xit militibus suis. Quo-
modo effugit manus
neronis homo iste? Et
iussit eum in alio carce-
mitti. Et missis mune-
ribus et premiis ad ne-
ronem imperatorem scrip-
sit ei. Neroni cesari impe-
ratori et principi pessi-
mo in omnibus dyaboli
stris. anolinus seruus

tuus salutem. Virum
qui dicitur nazarius
iuem fugientem pote-
statem tuam seditionibus
perturbantem nostram
ciuitatem et peruer-
tem aliquos quos iam
dudum in carcere tene-
bam: expectans iussa tu-
e magnitudinis. Quali-
ter eos de terra perdam.
Accipiens vero episto-
lam nero: exiit de se-
de sua dicens. Adhuc
vixit deorum nostrorum
aduersarius. Et quere-
bat occidere nautas: et
non inueniebat. Scrip-
sit autem anolino dicens.
Incide colla eorum et da-
uibus carnes eorum.
Non post multos dies:
iussit anolinus decolla-
ri absconso nazarium cum
puero celso. Et obser-
uantes christiani: sumati
sunt sancta et preciosa
corpora eorum: et tulerunt
die quinto kalendas
augustarum foras porta
que dicitur romana: in
propriis ortis. Iussit
autem ciuidam creatio:
qui corpora eorum tulerunt.

rat: ut illa absconderet.
Qui libellum certam-
nis eorum: a quodam
philosopho fideliter co-
scriptum: collocauit ad
caput sanctorum marty-
rum. Ipso autem tempore
vindictam fecit deus sa-
ctorum martyrum: super ne-
ronem. et super dentone-
m et anolinum: qui exstra-
gulati a dyabolo mor-
tui sunt. Tanta vero
signa fecit deus noster:
dominus ihesus christus in glo-
ria sanctorum martyrum
suorum: ut confestim co-
gnosceretur quod in virtu-
te et gloria domini nostri
ihesu christi efficerent: cui
est honor et gloria in
secula seculorum amen.

Pro sancto victore. 1. co. iii.

Etector natione af-
fer ex patre felice:
sedit annos decem. men-
ses duos. dies decem.
fuit autem temporibus
augusti cesaris: a com-
modo quinto et grau-
one usque ad lateranum
et ruffum. Hic consti-
tuit ut sanctum pascha
die dominico celebrare

tur sicut euletheri. Hic
fecit sequentes clericos
martyrio coronatur.
Et constituit ut neces-
sitate faciente ubique
inuentus fuisset siue in
flumine siue in mari si-
ue in fontibus: tantum
christiana confessione cla-
rificata quicumque homin-
um ex gentibus ueniens ba-
ptizaretur. Hic fecit or-
dinationes duas per me-
sem decembrium. presbi-
teros quatuor. diaconos
septem. episcopos per di-
uersa loca numero duo-
decim. Hic fecit consti-
tutum ad interrogationem
sacerdotum de circulo pas-
che cum presbiteris et
episcopis facta collatio-
ne: et accersito theophi-
lo episcopo alexandrie
facta congregatione ut
a quartadecima luna pri-
mi mensis usque ad vige-
simam: primo die domi-
nico custodiatur sanctum
pascha. Hic sepultus est
iuxta corpus beati petri
in vaticano quinto ka-
lendas augusti: et cessa-
uit episcopus dies duodecim.

Pro scō in octio. Lcō. v.

Innocentius natio-
ne albanensis. ex
patre innocentio sedit
annos quindecim men-
ses duos. dies viginti.
Hic constitutum fecit
de omni ecclesia et de re-
gulis monasteriorum et
de iudeis. et de paganis.
et multos cathaphrags
inuenit quos in exilio
monasterii relegauit. Et
hic inuenit pelagium et ce-
lestinum hereticos et dap-
nauit eos. Et hic consti-
tuit ut qui natus fuerit
de matre christiana demu-
o nasci debeat per baptis-
mum hoc est baptizari: quod
pelagius dampnabat.
Eodem tempore dedica-
uit basilicam sanctorum
geruasii et prothasii ex
deuotione testamenti cui-
dam illustris felle vestie
laborantibus presbiteris
vrsiano et leopardo et di-
acono libiano. Que fe-
mina supra scripta testa-
menti paginam sic ordi-
nauit: ut basilica sancto-
rum martyrum exorna-
mentis et margaritis

construeretur venditis
multis estimationibus.
Et constructa est usque
ad perfectum basilica. In
quo loco beatissimus
innocentius ex delega-
tione illustris femine
vestine titulum romanum
constituit: et in eadem
domo obtulit patenas
argenteas duas: pen-
tes solidos sexaginta.
balneum in vico longo quod
cognominatur templum:
pretium solidorum quadra-
ginta filiquas. vntias
tres porte numentane
prestans solidos trigin-
ta tres. **Lcō. vij.**

Ite constituit sab-
bato ieiunium cele-
brari: quia sabbatum dominus
in sepulchro positus est:
et discipuli ieiunauerunt.
Hic constituit basilicam
beate agnetis martyris
a presbiteris leopardo et
paulino solite ac dig-
ne gubernari et regi: et
ornari eorum dispositione.
Tituli quoque supra dicti
vestine presbiteris con-
cessa est potestas. Hic fe-
cit ordinationes quat-

tuo: per mensem decem-
brum. presbiteros trigi-
ta. diacones tredecim.
episcopos per diuersa
loca numero qui qua-
ginta quatuor. Qui e-
tiam sepultus est in ex-
imterio ad vrsam pre-
latum quinto kalendas
augusti: et cessauit epi-
scopatus dies viginti
duos. **In festo secundum
mum felix suplicij fau-
sti et beatrix. Lcō. pma.**
Some via au-
relia beati fel-
cis pontificis
sub constantino filio co-
stantini. Idem constan-
tinus augustus deliur:
hereticorum ac valentis
et vrsati arrianorum
approbans: qui et ipse
arianus erat: ab euse-
bio incommodi reba-
ptizatus eiecit sanctum
felix vrbis episcopum
de sede episcopatus sui.
Et facta est persecutio
maxima in clero: ita ut
presbiteri et clerici plu-
res necerentur et marti-
rio coronarentur. Sac-
tus autem ac beatissimus

papa felix depositus: ha-
bitauit in prediolo suo:
quod est via portuensis.
Et a gentibus postmo-
dum hereticis exinde leua-
tus ductus est in ciuitatem:
capiteque truncato marti-
rio coronatur quarto idus
nouembriis. Et exinde
raptum est corpus eius
a presbiteris et clericis et
sepultum est in basilica quod
ipse construxerat via au-
relia. quindecimo kalen-
das decembriis. miliario
secundo ab vrbe. Cum
natale celebratur quar-
to kalendas augusti. **Lcō.**
Felix natione
romanus ex patre
felice presbitero. de titu-
lo fasciole sedit annos
octo. menses undecim
dies decem et octo. Hic
fuit temporibus odo-
bri regis usque ad tempora
theodorici. Hic fecit ba-
silicam sancti agapiti et
ita basilicam sancti laurentii
martyris. Sub huius
episcopatu iterum venit
relatio de grethia: petrus
alexandrinus reuocatum
abachatio episcopo constatio

politano. Tunc venerabilis felix archiepiscopus sedis apostolice urbis romae mittens defensorem cum consilio sedis sue. facto concilio dampnavit achacium cum petro. Post annos tres iterum venit relatio ab imperatore zenone ut penitentes rediret achacius. *Lc. iij.*

Dunc papa felix misit duos episcopos mesenium et vitalem ut si inveniunt complices petri achacium iterum dampnarent eos: si non offerrent libellum penitentie. Qui dum introissent in civitatem eracleam corrupti sunt pecunia data supradicti episcopi: et non fecerunt secundum preceptum sedis apostolice. Dementes vero romam ad sedem apostolicam eodem tempore venerabilis felix papa fecit synodum: et operatus est discussionem. Et inveniunt in iudicio ambos episcopos: id est mesenium et vitalem reos et corruptos pecunia. Et cecit

mesenium et vitalem episcopos a communione fidelium. Tunc mesenius episcopus non se tacuit corruptum pecunia: cui concilium concessit tempus penitentie. Hoc factum est tempore oldobradhi regis. Hic fecit ordinationes duas in urbe roma per mensem decembrium. presbiteros viginti octo. Diaconos quinque. episcopos per diversa loca numero triginta novum. Hic sepultus est in basilica beati pauli apostoli: et cessavit episcopatus dies quinque. Et post transitum eius factum est a presbiteris et diaconibus constitutum de omni ecclesia. *Placis simpliciis. faustino et beatrice. Lc. iij.*

Temporibus dyocleciani et maximianus imperatorum nativitas sanctorum martyrum simpliciis faustini et beatricis. Qui post multa ac diversa supplicia missi sunt capitalem subire sententiam: et ligato

saxo in collo eorum iactari per pontem qui vocatur lapideus in thiberim rivum. Quorum corpora dei nutu inventa sunt a beata sorore eorum beatrice: et a beatis presbiteris crispo et iohanne et sepulta sunt in loco qui appellatur sextum philippi via portuensi quarto kalendas augusti. *Lc. v.*

Bata autem beatrice soror martyrum cum oraret apud venerabilem lucinam: factum est vicinus quidam possessor lucetius ambiret possessionem suam. Post hoc itaque fecit teneri sanctam beatricem: et adduci ad sacrificandum. Tunc beata beatrice exclamavit christiana sum non sacrifico demonibus. Ducta est itaque et carcerali custodie mancipata. Cumque in dei nomine libere ageret: fecit ambrosius lucetius prefocari eam noctu. Quam venerabilis lucina sepe vivit iuxta sanctos mar-

tyres germanos eius quarto kalendas augusti. *Lectio. vij.*

Est hic ingressus in predio sanctorum lucetius: dum ibi epularetur quedam mulier infantulum lactabat. Qui infantulus coram omnibus in convivio vocem emisit dicens. Audi lucetius. Occidisti et inuastisti. Ecce datus es in potestatem inimici. Ad hanc vocem inuastus est a maligno spiritu in convivio ibi: et per tres horas veratus a diabolo emisit spiritum. *In festo sanctorum martyrum abdon et sennen. Lc. prima.*

Dunc abdon et sennen subregulorum sub decio imperatore. Quos decius in corduba civitate persarum sibi presentari iussit. Quibus et dixit. Sic stulti facti estis ut non recordemini: quia non colentes deos traditi estis in manus romanorum et nostras. Cui beatus abdon respondit.

Magis nos victores fa-
cti sumus: deo fauente
et dño nostro ihu xpo
qui regnat in eternum.
Iubente igitur deo am-
bo vincti cathenis: redu-
si sunt in arcta custodia.
Tunc dixerunt abdon et
semmen. Ecce gloria qua
semper sperauimus. *Ec. ij.*
Post menses qua-
tuor: venies deci-
romam adducens secum
beatos abdon et semmē ca-
thenis vinctos iussit om-
nem senatū conuocari:
et fecit conuentū in tel-
lure cum valeriano pre-
fecto quinto kalendas
augusti. Et iussit sibi
presentari abdon et semmē
maceratos diuersis pe-
nis: et dixit ad senatū.
Dñi decq: tradiderūt ho-
stes ferocissimos: i ma-
nus nostras. Ecce iūm
et republice et romam i-
periū. Et introducti sūt
ornati auro et lapide p-
cioso: vincti cathenis:
Omniūq: senatus mira-
ri cepit in aspectib: eorū.
Et cū constanter xpm
in conspectu eorū faterē

tur. Deus natus iussit
valeriano prefecto: vt
si non adorarent deum
solem: ferrū moribus
interirent. Qui demoda-
uit eos et duxit antesi-
mulachrū solis: iuxta
amphiteatrū vt sacrifi-
carent. Verum illi cōtēp-
nentes: expuerunt in si-
mulachrū solis. *Ec. iij.*
Tunc valerianus
iussit vt cum plu-
batis cederentur: deinde
introduci sūt in am-
phiteatrū: et dimissi sūt
cis leones duo et vñ qua-
tuor. Qui rugientes ve-
nerunt ad pedes sancto-
rū: et nullatenus rece-
debant sed magis custo-
diebant eos. Valerianus
vero plenus furore ius-
sit gladiatores itronē
et beatos subregulos i-
terficere: et ligare pedes
eorū: et ante simulachrū
solis iactare. Vbi iacie-
runt corpora sanctoni-
tribus diebus. Post tri-
duū venit quidam qui-
nus xpianus suboraco-
nus: qui manebat iuxta
amphiteatrū: et collegit

corpora noctu: et recon-
dixit in arca plūbea in
domo sua tercio kalen-
das augusti. Vbi latu-
erūt vsq: ad tempora cō-
stantin. Tunc se resera-
tes beati martyres: leua-
ti sūt et translati in ci-
uitate pontiam. *In*
festo scti petri ad viaila.
Ad matut. imitat. ane
uocatur. ps. vers. 7 bre.
R. dñi de col apostolorū.
Ad noctur. h. p.
Petrus beatus ca-
thēnari laqueos
expasti iubente rupit mi-
rabiliter: custos oculis
et doctor ecclesie pistor:
q: gregis cōseruator om-
niū: arcens luporū tru-
ulentam rabiem. *Glo-*
ria deo per inmensa secu-
larit tibi nate decus et
imperū honor potestas
sanctoq: spiritui sit tri-
mitati salus indiuidia p-
misita seculorū secula.
Amen. Tres pñe lōes
leguntur de actibus apos-
tolorū. iij. Ec. prima:
Hic herodes rex
manus vt affli-
geret quosdam

247
de ecclesia. Occidit autē
iacobum fratrem iohannis
gladio. Videns autem
quia placeret iudeis: ap-
posuit vt apprehenderet
et petrum. Erant autem
dies arimorum. Quem
cum apprehendisset mi-
sit in carcerem tradensq:
quatuor quaternonib:
militū custodiendū: vo-
lens post pascha produ-
cere eum populo. Et pe-
trus quidem seruabatur
in carcere: orō autem
fiebat sine intermissione
ab ecclesia ad deum pro
eo. Cum autem produc-
turnus eum esset herodes
in ipa nocte: erat petrus
dormiens inter duos mi-
lites vinctus cathenis
duabus: et custodes an-
te ostiū custodiebant car-
cerem. *R. Simon petre.*
7c. Gloria hic signata
poromē requit. in natali
aplor petri et pauli. Ec. ij.
Ecce angelus do-
mini affuit et lu-
men refulsit in habita-
culo carceris: percussitq:
latere petri excitauit eū:
dicens. Surge velociter

Et ceciderunt catene de
mambus eius. Dixit
autem angelus ad eū.
Precingere et calcia te
caligas tuas. Et fecit
sic. Et dixit illi. Circū
da tibi vestimentū tuū:
et sequere me. Et exiēs
sequebatur illū et nesci
ebat: quia verum ē qd
fiebatur per angelū. Et
timabat autem se visū
videre. Transiit autē
primam et secundā cus
todiam venerunt ad por
tam ferream que ducit
ad ciuitatem. que vltro
aperta est eis. Et exiē
tes processerunt vicum
vnū: et continuo disces
sit angelus ab eo. Et pe
trus ad se reuersus dixit
Hunc scio vere quia in
sit dñs angelū suū: et
eripuit me de manu he
rodīs: et de omni expec
tatione plebis iudeorū.
R. Si diligis me. **Lc. iij.**
Considerans venit
ad domū marie
matris iohannis. qui
cognominatus est mar
cus: vbi erant multi cō
gregati et orantes. Pul

sante autē eo ad hostiū
ianue: processit puella
ad videndū noīe rhode.
Et vt cognouit vocem
petri: pre gaudio non a
peruit ianuam. Sed in
tro currens nūciavit sta
re petri ante ianuā. At
illi dixerunt ad eam. In
sams? Illa autem affir
mabat sic se habere. Illi
autem dicebant. Ange
lus eius est. Petrus au
tem perseuerabat pulsā
Cū autem aperuisset ho
stiū viderunt eum: et ob
stupuerunt. Annuens
autem eis manu vt tace
rent: narrauit quomo
do dñs eduxisset eū de
carcere. Dixitq; Nūci
ate iacobo et fratribus
hec. Et egressus abiit i
aliū locum. Facta autē
die: erat non parua tur
batio inter milites qd
nā factum esset de petro.
Herodes autem cum re
quisisset eum: et non i
uenisset: inquisitione
facta de custodibz: mis
sit eos duci: descendens
q; a iudea in cesar eam:
ibi commoratus est. **R.**

Tu es petrus. **Sermo**
scilicet ambrosij epi. Lc. iij.
Coniamus fratres
q ad similitudi
nem eue: beatum petri
hostiaria quoq; mulier
decepisset. Et sicut adā
mulier circūscripsit: ita
et apostolū petri femi
na circūuenit. Vilitatis
enī serus est ad decipien
dū. fraudis sue vasculū:
diabolus in hostoria re
cognouit. fideles viros:
non nisi per mulierē op
pugnare cōsueuit. Ibi a
dam per euan superat:
hic petri per hostiariam.
fuit enī sicut legimus i
paradiso delitiarū dra
bolus: nec defuit sicut
intelligimus i pretorio
iudeorū. Ibi iminebat
sathanas serpens: hic iu
das coluber perurgebat.
Est ergo eadem similitu
do deceptionis i petro
que in adam fuit: qm
eadem est similitudo mā
dati. Accepit enī vterq;
a dño mandatū: adam
ne tangeret: apostolus
ne negaret. Ille ne lignū
scientie presumeret: hic

ne iugū sapientie pre
teriret. Sed transgredi
ens vterq; preceptū pari
modo deliquerunt. Su
stauit ille quod non li
cebat: loquitur ille qd
non decet. Et tamē faci
lior est negatio petri: q
ade preuicatio. Cū enī
apostolo q; pthopla
sto subuenitur. Hūc enī
deus ad vespē requirit
errantem: illū dñs pul
lorū cantu denegantem.
R. Surge petre. **Lc. v.**
Damn reus facti
nubus erubuit: pe
trus conscius dicti corre
ptus ingenuit. Ille tan
q; deprehensus cōfugit
ad tenebras: hic tanq;
emendatus prorupit ad
lachrymas. Illi velut
latenti et celanti se diu
initate dicitur: adā vbi
es? Non q; adam a con
spectu dñi latē potuerit:
sed q; peccatrici cōsciētie
nullus certus locus sit:
dum metuit deprehēdi.
Respexit hunc dñs et a
pertis oculis eius emen
dauit errorem. Recte o
culis emendauit petri

quia scriptum est. Oculi
domini super iustos et aures
eius ad preces eorum. Er-
go petrus prorupit in
lachrymas: inchoat voce
precatur. Inuenio enim
quod fleuerit: non inuenio
quid dixerit. Lacrimas
eius lego: latiffa catione
non lego. Recte plane
petrus fleuit et tacuit:
quia quod defleri solet:
non solet excusari: et quod
defendi non potest ab-
solutum potest. Lauant enim
lachryme delictum quod
voce pudor est confiteri.
Lachryme ergo verecun-
die pariter consulunt et
saluti: nec erubescunt i-
petendo: et impetrant i-
rogando. Lachryme i-
que tunc quodammodo
preces sunt. Venerunt au-
tem postulant et meren-
tur. Causam non dicunt:
et misericordiam conse-
quuntur. Quare: nisi quod
utiliores lachrymarum
preces sunt quam sermonum.
Quia sermo in precando
forte fallit: lachryma
omnino non fallit. *Re.*
Tu es pastor. *Lectio. vij.*

Sermo enim inter-
dum non totum
profert negotium. Lachry-
ma semper totum ostendit
affectum: et ideo petrus
non vitur sermone quod
fefellerat: quo peccauerat:
quo fidem omiserat:
ne per id ei non credatur
ad confitendum: quo verus
fuerat ad negandum.
Ac per hoc magis vult
causam suam flere quam
dicere: quod voce nega-
uerat lachrymis confite-
ri. Inuenio autem et aliud
cur taceret petrus. Ne
tam cito venire pos-
tulatione per unpudenciam
plus offenderet quam im-
petraret. Solet enim citi-
mereri indulgentiam:
qui verecundius depre-
catur. In omnem igitur
culpa ante flendum est
quam precandum. Scimus
hoc iam exemplo: quem
admodum nostra peccata
curemus. Ecce nichil
nobis apostolus nocuit
quod negauit: et plurimum
profuit quod emendauit.
Demque uitemur cum
dicentem alibi. Cum enim

tercio interrogaretur a
domino. Sermo amas me?
respondit ei tertio. Domine
tu scis: quia diligo te.
Aut dominus. Pasce oues me-
as: et hoc tertio. Quod
quidem ut dictum est: ad
operationem prioris per-
fecit erroris. Qui enim
dominum tertio negauerat:
tercio confitetur. Et quo-
tiens culpam delinquen-
do contraxerat: totiens
gratiam diligendo con-
quirit. Videte ergo quod
tum fletus profuerit pe-
tro. Antequam fletus lapsus
est: et postquam fletus erectus
est. Et qui ante lachry-
mas preuicator extitit:
post lachrymas as-
sumptus est pastor: et
alios regendos recepit.
ipso adiuuante qui cum
patre et spiritu sancto vi-
uit et regnat in secula
seculorum amen. *Re. Ego
pro te. Lectio. scilicet euangelij
secundum mattheum. xvj. l. vij.*
In illo tempore: Venit
Iesus in partes ce-
saree philippi: et interro-
gabatur discipulos suos di-
cens. Quem dicunt ho-

mines esse filium hominis?
Et reliqua. *Omnia sci
ilaronum prebiter.*
Ililippus iste est
frater herodis de
quo supra diximus te-
trarcham ituree et traco-
nidis regionis: qui in
honorem tyberij cesaris
cesaream philippi que
nunc panicas dicitur ap-
pellauit: et est in prouin-
cia plemias: imitatus he-
rodem patrem qui in ho-
nozem augusti cesaris
appellauit cesaream: que
prius turris stratonis vo-
cabatur: et ex nomine fi-
lie eius libradem trans
iordanem extruxit. Iste
locus est cesaree philip-
pi ubi iordanis ad radi-
ces oritur libani. Et ha-
bet duos fontes: unum
nomine ior et alterum
dan: qui simul iuncti ior-
dani nomen efficiunt.
Et interrogabat discipu-
los suos dicens. Quem
dicunt homines esse filium
hominis? Non dixit quem
me esse dicunt homines
sed filium hominis: ne ia-
ctanter de se querere vi-

insipientibus. **Lectio. ii.**

Cui iam per oia
inutilis factus es
set iussit ignem admo-
ueri: et adhuc spirantē
torreri in sartagine. In
qua cū diu cruciaretur:
ceteri cū matre inuicem
se hortabantur mori for-
titer dicentes. Dñe deus
aspicit veritatem et con-
solabitur in nobis: quē
admodū per protestatio-
nem cantici declarauit
moyses: et in seruis suis
consolabitur. **Adortuo**
itaq; primo hoc modo.
sequentem ducebat ad
illudendū. Et cute capi-
tis eius cum capillis ab-
stricta interrogabant si
manducaret: priusq; to-
to corpore per membra
singula puniretur. At ille
respondens patria voce
dixit. Non fatia. Prop-
ter quod et iste sequenti
loco: primum tormēta sus-
cepit. **Lectio. iij.**

Nost hunc tertius
illuditur: et ligū
postulatus: cito pūlit
et manus cōstanter erē-
dit. et cum fiducia ait. E

celo ista possideo: s; pp-
ter dei leges nunc hęc ip-
sa despectio: quā ab ipso
me ei recepturū spero: ita
ut rex et qui cū ipso erant
mirarentur adolescentis
animū: q; tanq; nil dūce-
ret cruciatus. Et hoc ita
defuncto: quartū simili-
ter verabant torquentes.
Et cū iam esset ad mortē:
sic ait. Potius est ab ho-
minibus morti datus spē
expectare a deo: iterū ab
ipso resuscitandos. **Tibi**
enī resurrectio ad vitam
non erit. **Lectio quarta.**

Cui admonuit
quintū verabit cū.
At ille respiciens in cum
dixit. Potestatem int ho-
mines habens: cum sis
corruptibilis facis qd
vis. Noli autē putare
genus nostrū a deo esse
derelictū. Patienter su-
stine: et videbis quali-
ter magna potestas ipi-
te et semen tuū torque-
bit. Post hęc ducebant
et fecit. Et is mori in-
cipiens sic ait. Noli fru-
stra errare. Nos enī pp-
ter nosmetipsos: hęc pa-

timur peccātes in deum
nostrum: et digna ad-
miratione facta sunt i
nobis. Tu autem ne exi-
stimes tibi impune futu-
rū: q; contra deū pugna-
re tēptaueris. **Lectio. v.**

Supra modū ma-
ter mirabilis et bo-
norum memoria digna:
que pereuntes septem fi-
lios: sub vnius diei tem-
pore conspiciens: bono
animo ferebat propter
spem quā habebat. Sin-
gulos autem illorū hor-
tabatur voce patria for-
titer: repleta sapientia:
et femine cogitationi
masculinū animū inse-
rens: dixit ad eos. Nesc-
io qualiter i vtero meo
apparuihis. Neq; enī
ego spiritū et animam
donaui vobis et vitam:
et singulorum membra
non ego ipsa cōpegi. Sed
mūdi creator: qui for-
mauit hominis nativi-
tatem: quiq; in eū ho-
minū originem: et spiri-
tū vobis iterum cū mi-
sericordia reddet et vi-
tam. **Lectio. vi.**

Methodus autē
contempni se ar-
bitratus: simul et expro-
brantis voce despecta:
cum adhuc adolescenti-
or superesset. nō solum
verbis hortabatur sed et
cum iuramento affirma-
bat: diuitem se et beatū
facturū: et translaturū
a patris legibus amicu
habiturū: et res necessa-
rias prebiturū. Sed ad
hęc cum adolescens neq;
q; inclinaretur: vocauit
rex matrem et suadebat
ei ut adolescenti fieret i
salutem. Cū autē multis
eam verbis esset hortat-
us: promisit suaduram se fi-
lio suo. **Lectio. vii.**

Idemata itaq; mī-
se filiū. irides an-
telem tyrannū: aut patri
voce. fili mi miserē mei:
quē te in vtero decē men-
ses portavi: et lac trien-
mo dedi et aliu: et hanc
etatem perduxi. Peto
nate ut aspicias ad celū
et terram: et ad omnia
que in eis sunt: et intel-
ligas quia ex nichilo fe-
cit illa deus et hominū:

genus. Ita fiet ut non ti-
meas carnificem istum:
sed dignus fratribus
tuis effectus suscipe mo-
tem: ut in illa misera-
tione cum fratribus tuis
te recipiam. *Leō. viij.*

Quoniam hec illa adhuc
diceret: aut adole-
scens. Quem sustinetis?
Non obedio precepto re-
gis sed precepto legis quod
data est nobis per moy-
sen. Tu vero qui muen-
tor omnis malicie factus
es in hebreos: non effu-
gies manu dei. Mos enim
pro peccatis nostris hec
patimur. Et si nobis pro-
pter increpationem et
correctionem. Dominus deus
noster modicum natus est:
sed iterum reconciliabi-
tur seruis suis. Tunc au-
tem scelesti et omnium
hominum flagitiosissime
non frustra extollis vanis
speribus: in seruos eius in-
flammas. Non dum
enim omnipotentis dei.
omnia inspicientis iudi-
cium effugisti. *Leō. iij.*

Ego autem sicut et
fratres mei adiuuam

et corpus meum nume-
trando pro patris legibus:
inocans deum matrem
genti nostre propitiu-
fieri: teque cum tormen-
tis et verberibus confi-
teri: quod ipse est deus solus.
In me vero et in fratribus
meis: desinet omnipoten-
tis ira: que super omne
genus nostrum iuste sup-
ducta est. Tunc rex acce-
sus ira. in hunc super om-
nes descendit crudelius: in-
digne ferens se derisum.
Et hic itaque mundus
obiit: per omnia in domino
confidens. Nouissime
autem et mater: post fi-
lios consumpta est. *In
festo sancti stephani pape
et martiris. Leō pma:*

Bonae in crumpe
rio calixti nata
de sancti stepha-
ni pape et martiris sub
valeriano et galieno im-
peratoribus. Qui cum
persecutione seua crassa
rentur. tunc beatus ste-
phanus congregato v-
niuerso clero suohorta-
batur eos: ut pro christo
coronam martyrii ala-

riter susciperent. Ordi-
nauerat aut tres presbi-
teros. Diacones septem.
et clericos sedeci. cum
quibus de regno dei docebat
assidue. *Leō. ij.*

Iuina autem gra-
tia procurante oc-
currebant multi ex gen-
tilibus et honesti viri:
ut baptizarentur ab eo.
Inter quos erant neme-
sius tribunus cum omni
domo sua filiaque ipsius
nomine lucilla que ceca
per beatum stephanum
illuminata fuerat: et o-
lympius alter tribunus
cum vxore sua eruperia
et filio theodoro: quot
quot crediderant in do-
mo olympi: qui post
ea gloriosa confessione
martyrium meruerunt.
Celebrante autem co-
missas atque consilia per-
cryptas martyrum: fa-
ctum est ut valerianus
et galienus persecutores
nominis christi summo re-
quirerent studio beati
stephani: ut cum vel
clericos eius diuersis
affligeret pennis. *Leō. iij.*

Iserunt itaque mul-
titudinem mili-
tum: et tenuerunt eum
cum multitudine clero-
rum presbiterorum et dyaco-
norum. Qui veniens ad
tribunal valeriani solus
intromittitur. Cui valerianus.
Tu es stephanus qui re-
publicam conaris euer-
tere: et persuasionibus
atque hortationibus ma-
lis populum a deo sua-
des recedere cunctaris. Be-
atus stephanus dixit.
Ego quidem non euerto
republicam: sed hortor
ut derelictis demoniis
que adorantur in ydo-
lis: ad deum viuum et ve-
rum creatorem celi et
terre redeant: et agnos-
cant christum filium dei deum
verum esse: qui cum patre
et spiritu sancto solus
est sempiternus: ut non
pereant cum dyabolo in
interitum sempiternum.

Unde *Leō. iij.*
iussit valerianus
eum duci ad templum
martis: et ibidem dicta
ta sententia capite trun-
cari si non acquiesceret

adorare nefandi martir
simulacrum. Perductus
beatus stephanus a mi
litibus foras muros por
te apic ad templum leua
tisq; oculis ad celum dixit
Domine deus pater domini
nostri ihesu christi. qui tur
rim confusionis babilo
nis destruxisti: destru
e nunc et hunc locum:
vbi dyabolica superstitio
ne per ydolorum cultura
anime preiunt populo
rum. Et statim facto
fragore tonitruum cum ter
roribus choruscationum
corruit maxima pars tem
pli: et milites paucifac
ti omnes fugerunt. *Lco. v.*

Status vero ste
phanus perierat
cum omnibus christianis
ad cimiterium sancte lu
cie: et multis eos conso
latus sermonibus: ob
tulit pro eis sacrificium
deo omnipotenti. Que
gesta audiens valeria
nus: misit plurimos
milites qui beatum ste
phanum punirent. Qui
venientes inuenerunt
sacrificium deo offerentem:

intrepidumq; et constan
tem ante altare solemp
nia incepta perficientem.
et in eodem loco in sua decol
lauerunt sede. sub die
quarto nonarii augusti
tarum. Cuius corpus
christiani populi sepelierunt
in eadem crypta cum ipsa
sede ubi astans sanguis
eius effusus est: in loco
qui hodie appellatur cy
miterium calixti. *Lco. vi.*

Stephanus ex pre
iulio sedit annos
quatuor. menses duos.
dies quindecim martyrio
coronatur. fuit autem
temporibus valerianum
et gallicanum a maximum
usq; ad valerianum tercium
et gallicanum secundum.
Hic constituit sacerdo
tes et leuitas vestibus
sacris in usu quotidiano
non uti nisi tantum in
ecclesia. Hic fecit ordina
tiones duas per mensem
decembrium. presbyteros
septem. dracones quique
episcopos tres. Qui etiam
est sepultus in cimiterio ca
lixti via appia quarto
nonas augusti et cessa

uit episcopatus dies vi
ginti duos. *In inuentioe
sani stephani prothomaris
ser leones leguntur de
inuentioe eius. Lecto. i.*

Iherosolymis in
uentio corporis
beatissimi ste
phanum prothomartiris
et sanctorum gamalielis
in eodem atq; abibon:
sicut reuelatum est a domino
beato presbitero lucia
no septimo honori p
apis anno. Nam dum
quiesceret in basilica ba
ptisterii in stratu suo
santa feria illucescente cir
ca horam tertiam nocti:
dum adhuc pene vigila
ret: tanquam in excessu me
tis effectus: vidit virum
senem. statura procerum
vultu decor. plura bar
ba. in vestitu candido
amictu pallio: in cuius
similitudine erant tanquam
auree cruce conferte:
calceatum caligis in super
ficie deauratis. Et in ma
nu tenebat virgam au
ream: de qua tangens
eum dixit se esse gama
lielalem: qui nutritum a

postolum paulum. Et iter
alia dixit illi. Summa
cum diligentia nostros pate
facito tumultos: quia in
decenter despecto loco re
conditi sumus. *Lco. ij.*

Et cum interrogas
set. quis esset cum
eo dixit. Unus est qui
dominus stephanus a iudeis
pro fide christi iherosolymis
lapidibus tormentis oppres
sus: iussuque sacerdotum
relictus extra portam via
que mittit cedari bestias
ac ambus deuorandis.
Sed hec omnino probi
buit ille: cum illesam idem
martyr fidem seruauit.
Quo facto rarefcente iu
deorum perfidia: conuocatis
accerui in idem religio
sorum virorum turbam conue
tiq; fidelium: quam blan
diens affatus sum ita.
Obsecro vos fratres cha
rissimi ut neminem reue
ream colligentes sanc
tum pignus beati stephani
et deferre in villule nostre
possessionem: quam scilicet
nomine suo appellaue
rat ephargamala: que
vicefimo secundo ab urbe

ilherosolima lapide distat:
et more solito solēni cū
funere sepelire. Quod
et factum est. *Lectio. iij.*

Ille vero qui huius
modi locello iacet
contiguus: ipse est mco-
demus nepos meus: qui
ut nasceretur ex aqua et
spiritu sancto a saluato:
audiuit: qui a beato pe-
tro est baptizatus. pro
quo postmodū indigna-
ti principes sacerdotum:
subtracto ei principatus
honore conabantur illū
tradere morti. Sed mī-
gratia nūq; propinqu-
tatis iure repelli nō fe-
cerunt. Expulso autem
eo foras vrbe diripuerūt
omnem suppellectilē eius:
multisq; afficientes pla-
gis seminūū reliquerunt.
Ego mirrū et hūc col-
legi: et adhiberi curam
precepi. Cui cū paululū
instanti fuerit superstes
vita: ad optatam et ipse
quietem migravit. Quē
exhibitis funeris exequis
ad prothomartyris pe-
des iussū tradere sepul-
ture. *Lectio. iij.*

Ille quidē tertius
qui mecum quiesce-
di possidet locū: ipse est
abibon filius meus: q
mecum ihū xpō vigesimū
habens annū etatis pa-
riter creditit: et a prefa-
to apostolo eterni fon-
tis est vnda perfusus. Is
dū esset legis doctrina ple-
nius eruditus: templo
dei cum paulo sedulo va-
cans diuina meditando
precepta: ab illo vitio cui
se genus subdere marie
solet humanū: protecti-
one tuente superna er-
tit liber: et in hoc propo-
sito castitatis pausat
in pace: cum quibus et
ego iaceo. Cūq; quo-
q; mea ethena et selema
as primogenitus noster
nolentes credere xpō: sed
religionis vnitatem ac
fidei negantes in posses-
sione capharrema sunt
tumulati. Veruntamen
quo nos positi sumus:
cum fodere ceperis ma-
nes eorum reperies tu-
mulos: quia nobiscū
non fuerunt digni tu-
mulari. *Lectio. v.*

Cumq; venerabilis
presbiter predic-
tum virum sciscitaret
dicens: Vbi vos ineme-
mus dñe: ait illi. In a-
gello nostro qui summa
et delegabrica necnō
delbathalia vocatur: id
est virorum dei seu bea-
torū possessio. Que vi-
sio consimilis ei iterū:
atq; iterum apparuit.
Surgens autem vene-
rabilis presbiter perre-
xit in ciuitatem ad anti-
stitem iohannē de quo
per visionem monitus
fuerat. Cumq; illi clero-
q; eius visionis seriem
periculatim retulisset:
ille lacrymis pre gau-
dio fufis benedixit do-
minū. Req; vera cū vt
erat per omnia cōperta.
beatus episcopus sub
omni celeritate ad frēs
et coepiscopos vicinā
vrbiū misit. Qui cum
occurrissent et locū pre-
signatū fodere cepissent
terremotu facto: statim
imensi odoris suauitas
tanta exinde resperla est:
quanta nullozū etas

hominū tunc temporis
meminerit se sensisse: vt
putarent se presentes i
amentate paradisi po-
sitos. Et in ipsa hora de
suauitate odoris septua-
gintatres anime sunt ci-
rate a diuersis infirmita-
tibus. *Lectio. vi.*

Aderant tunc tem-
poris testes mira-
culorum cum beato iohā-
ne custodimus sebastia-
nus et cleutherius iheri-
continus pontifices cur-
clericorum sanctissimo
comitatu. Qui osculan-
tes beati stephani pign-
locūq; claudentes cū gau-
dio ad propria sunt re-
uerfi. Post paucos aut
dies corpus prothomarty-
ris stephani in sanctam
synon ecclesiam vbi archi-
diaconus fuerat ordina-
tus septimo kalendas ia-
nuarij cum psalmis et
hymnis detulerūt. Tunc
temporis cum prolixie
citatis esset imensitas:
sufficiens superne picta-
tis pluuia descendit: que
sitientem largius terram
madesaciens irrigauit.

Quod meritis beati stephani prothomartyris nullus ambigit periclitanti populo concessum fuisse. Hanc reuelationem lucianus presbiter: greco sermone ad omnium ecclesiarum personam descripsit. Quam autem presbiter homo hispanus in latinum conuertit: et per huiusmodi presbiterum occidentalibus dedit. Quam etiam simul reliquias beati stephani primus occidenti detulit: ubi ad memoriam sancti martyris innumerabilia miracula facta sunt: de quibus plurima beatus augustinus de ciuitate dei commemorat. **Lectio sancti euangelij. secundum mattheum. xxij. Lectio. vij.**

Allo tempore. Dicebat ihesus turbis iudeorum et principibus sacerdotum. Ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas: et illis occidetis et crucifigitis. et ex eis flagellabitis in synagogis vestris. Et reliqua. **Omnes sancti**

iheronimi pbi.

In De quod antea dicebamus. Implete mensuram patrum vestrorum ad personam domini pertinere eo quod occiderunt esset ab eis: potest et ad discipulos eius referri de quibus nunc dicit. Ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas: et ex illis occidetis et crucifigitis et ex eis flagellabitis in synagogis vestris: et persequimini de ciuitate in ciuitatem: ut impleatis mensuram patrum vestrorum. Simulque obserua iuxta apostolum scribentem ad corinthios varia dona esse discipulorum christi: alios prophetas qui ventura predicent: alios sapientes qui nouerint quando debent proficere sermone: alios scribas in lege doctissimos. Ex quibus lapidatus est stephanus paulus occisus. crucifixus petrus. flagellatus in actibus apostolorum discipuli: et persecuti eos sunt de ciuitate

ciuitatem: expellentes de iudea ut ad gentium populum transmigrarent.

Veniat **Le. vij.** super vos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram: a sanguine abel iusti usque ad sanguinem zacharie filij barachie quem occidistis inter templum et altare. De abel nulla est ambiguitas quoniam ille sit: quem cum frater eius occiderit. Iustus enim non solum ex domino nunc sententia sed ex genese testimonio comprobatur: ubi accepta eius a domino narratur nomen. Querimus quis sit iste zacharias filius barachie: quia multos legimus zacharias. Et ne libera nobis tribuatur erroris facultas additum est: quem occidistis inter templum et altare. In diuersis diuersa legi: et de his singulorum opinionones exponere. Alii zachariam filium barachie dicunt: qui in duodecim prophetis vndecimus

est patrisque nomen in eo consentit: sed ubi occisus sit inter templum et altare scriptura non dicit maxime cum temporibus eius vir ruine templi fuerint Alii zachariam patrem iohannis baptiste intelligi volunt: ex quibusdam apocryphorum sompniis approbantes: quod propterea occisus sit: quia saluatoris predicaret aduentum: hoc quod de scripturis non habet auctoritatem eadem facilitate contemnitur quia probatur. **Le. iij.**

Et istum volunt esse zachariam qui occisus est a ioas rege iude inter templum et altare: sicut regum narrat hystoria. Sed obseruandum quod ille zacharias non fuit filius barachie sed filius ioiade sacerdotis. Unde et scriptura dicit. Non fuit recordatus ioas patris eius ioiade que sibi fecisset bona. Cum ergo zacharium teneamus et occisionem consentiat locum: querimus quare barachie dicatur filius et non ioiade

de. Barachia i lingua no
stra: benedictus domini
dicitur: et sacerdotis io
iade: iusticia hebreo no
mine demonstratur. In
euangelio quo utitur
nazarei: pro filio bara
chie filium ioiade scrip
tum reperimus. Sipli
clores fuit inter ruina
templi et altaris siue i
portari exitibus rubra
sara monstrantes: zachu
rie sanguine putant esse
polluta. Non condemp
namus errorem qui de
odio iudeorum et fidei
pietate descendit.

Barachia i lingua nostra benedictus domini dicitur et sacerdotis ioiade iusticia hebreo nomine demonstratur. In euangelio quo utitur nazarei pro filio barachie filium ioiade scriptum reperimus. Siphoclores fuit inter ruina templi et altaris siue i portari exitibus rubra sara monstrantes: zachurie sanguine putant esse polluta. Non condempnamus errorem qui de odio iudeorum et fidei pietate descendit.

In vigilia festi in
 nocturnis. Ad ma-
 tinas. Inuocatorium:
 Sancta maria dei
 genitrix virgo
 Intercede pro nob.
 Venite ex.

In vigilia festi in
 nocturnis. Ad ma-
 tinas. Inuocatorium:
 Sancta maria dei
 genitrix virgo
 Intercede pro nob.
 Venite ex.

Quem terra. In pao
 nocturn. An. Benedicta tu.
 Sicut mirra. Ante thronu.
 N. Specie tua. ai reliqis
 de sancta maria. Loro. N.
 Om ad omniu sa.
 ctorum reueretia

xpianorum debeat deuotio
excitari: ad beate marie
virginis laudem et pre
conium extollendam: eo
magis debet se humani
sensus erigere: quanto ma
gis certum est per ipsam
nobis reparationis nos
tre remedia prouenisse:
et celestis regni aditum
reuerentum fuisse: que pri
mum parentis culpa scia di
re mortis obstruxerat. Illud
si quidem est illa scala ce
lestis: quam eximus ille
patriarcha iacob de terris
usque ad celorum summitates
erectam in sompniis cla
ra reuelatione inspicere.
Hanc etiam sanctissimam
virginem virga illa signa
uit: que a sue radice vi
riditate conuulsa tempe
stiva maturitate flores
et poma produxerat. Hec
quoque multis misteriorum
signis et prophetarum
oraculis nuntiata: huma
no tandem generi per fructu
um ventris sui reparationem
induxit: et salutem creden
tibus suis preciosis suffra
gus acquisiuit. Nam quoniam
ta nobis ipsius meritis et

intercessionibus benefi
cia diuina proueniunt:
nullis unquam potuit ser
monibus explicari. *R.*
Sci et immaculata. Te. ij.
Utrum quali ista ro
mane urbis mema
bilissima dei genitrix spale atque si
gulari domum elegit: pa
trocinium sue dignationis
alme urbi prestare vo
luerit: id ratio flagitat:
dignum duximus igno
rantibus referre. Sic
enim et gestis antiqui
oribus et temporum sene
legitur et reperitur. At
poribus constantem quod
primus inter augustos
pro construendis eccle
siis licentiam relaxauit:
usque ad tempora ummo
ris pape liberij in hono
rem perpetue virginis
genitricis marie nulla
unquam infra urbem fuerat
ecclesia fabricata. Et
quoniam satis videbatur in
dignum ut urbs que to
tius orbis caput esse di
gnoscat et xpiane re
ligionis omnium ecclesi
arum obtinet principatum:
a patrocino et constru

ctione seu habitatione
beatissime dei genitricis
appareret inuicis: pla
cent diuine prouidentie:
egregiam hanc urbem
matris sue habitaculo
decorare: quatenus dum
a populo frequenter ve
neratur in terris: operam
sue intercessionis de celis
sibi gaudeant aduenisse.
Igitur omnipotens deus
quod glorioso et quod stupendo
miraculo sue sancte ge
nitricis voluit edifican
dam ecclesiam omnibus
demonstrare: dignum est
ut ad nostre deuotio
nis studia excitanda:
quod diuinis reuelati
onibus gestum est repli
cemus. *R.* Congratula
mini michi omnes qui
diligitis dominum. Quia
cum essem paruula placui
altissimo et de meis visce
ribus genui deum et homi
nem. *V.* Beati me dicent
omnes generationes quia
ancillam humilem respexit
deus. Quia cum. *Leo. iij.*

Empore namque
quo prefatus pa
pa liberius: beati petri

apostoli sedem prouida
gubernatione regebat:
quidam iohannes nomi
ne alme urbis patricia
tus curam gerens: tam
morum quam nobilitatis ge
nerositate preclarus. pos
sessionum ac multarum di
uitiarum opulentia lo
cuples: cum filium non
haberet: una cum coniuge
sua que sibi diuina pro
uidentia: tam morum quam
nobilitatis similitudine
fuerat sociata: beatissima
dei genitricem sibi in pre
cipuam ac specialem do
minam precelegerit. Idem
simul uno ore pariter de
uotione beatissime vir
ginis vota soluentes di
cebant. Regina celorum.
domina angelorum et
saluatrice omnium: tibi
tanto deuotius fragiles
supplicamus. quanto
viscera pietatis tue co
piosius erga homines
benigna impendis. Acci
pe igitur sanctissima ma
ter que tibi sincera deuo
tione persoluimus: et
ita vitam nostram et omnia
que in terris ut homines

possidemus. solita miseratione dispone: quatenus tibi nostra deseruiat actio: et nostre facultates tibi in aliquo beneplacito obsequio erpendantur. Non igitur diuina clementia precibus defuit supplicanti. nec pussime virgis aures a iustorum petitione defuere: sed eorum vota deus ex alto suscipiens: petitiones ipsorum voluit effectum mancipare. et sum debito tradere. **R.** Continet in gremio celi terram: regentem virgo dei genitrix proceres comitatur benigne. Per quos orbis orians christo sub principe pollet. **V.** Virgo dei genitrix quem totus non capit orbis in tua se clausit viscera factus homo. Per quos. **In. ij. nocturn. an.** Spem tuam. Admirabitur eam. Sicut letantur. **V.** Admirabitur eam. **Lectio. iij.**
Interabit tunc quippe calor mensis augusti: et ipsius mensis principium: quando acris oribus solis ardoribus

telluris germina desiccantur. et homines magis solis adustionibus decoquuntur. Eo igitur tempore volens beata dei genitrix locum edificandi sibi basilice hominibus demonstrare: quadam nocte dicti iam mensis id est nominis augusti. subito contra naturam aer nimia frigoris congelatione constringitur: et tanta nubium conspiratione densatur: ut ibi de super fusio in ipso casu. mirum multitudine deflueret. que solummodo loci edificande basilice cooperiens. miraculum pariter et algorem subministrauit. In ipsa demum nocte prenominato pontifici atque iam dicto patrio et uxori sue. similem visionem sancta dei genitrix voluit demonstrare. Que res et reuelationem miraculi confirmaret aspectu et subita temporis immutatio: oculata visionis reuelatione nosteretur. **R.** Sicut cedrus exaltata sum in libano et

sicut cypressus in monte syon. quasi mirra electa dedi suauitatem odoris. **V.** Et sicut cinamomum et balsamum aromatizans. dedi suauitatem. **Lectio. v.**
Oparens itaque beatissima virgo prenominato pontifici: tali cum ammonitionis oraculo voluit edocere. Operum tuorum intentio et circumspecte sollicitudinis vigilantia: qua omnipotenti deo plurimum placere cognosceris: te modo in hoc commendabilem reddiderunt: ita ut quod habemus erga nomen meum deuotionem ab alijs non fuerit attemptatum: pro te nunc michi placuerit consummari: a deo ut causa salutis existas omnibus. qui deuotionem tuam pectoris fuerint imitati. Verum ne perfunctorum huius reuelationis mysterium ambiguus cogitationibus credas: quod presentibus tibi verbis asserui: sub omnium admiratione. maximo etiam miraculo volui confir-

mare: ita ut contra temporis naturam tantummodo cum loci infusioe mirande miris: que candorem et domum spiritus sancti significat repleuerim: in quo basilica nominis mei tibi precipio construendam. Habebis siquidem et iohannem patricium in hoc opere videntem adiutorem: qui ad te summo diluculo tuus preceptis pariturus venies properabit. Cum quo simul et vniuerso clero ac populo vobis ad montem qui superagius dicitur incunctanter accede: ibique locum a me de industria reservatum inuicies atque in eo mox ecclesiam nominis mei incipias fabricare. Cumque ille in tantae visionis stupore positus miraretur: et ad cognitionem persone animus hesitaret: ab ea protinus responsu audiuit: se esse dei genitricem matrem de qua dei filius dominus ihesus christus: velut sponsus de thalamo ad homines incarnatus pro-

cessit. Ihs dictis beata
visio ab oculis eius sub
trahitur. *R.* Que est ista
que processit sicut sol et
formosa tanq̃ iherusalem.
Viderunt eam filie syon et
beatam dixerunt et regine
laudauerunt eam. *R.* Et si
aut dies verum circumdabant
eam flores rosarii et lilia
cōuallui. Viderunt. *Le. vi.*
Eodem momēto
pretaxato patri
o et eius coniugi: sub
lois verbis beata dei ge
nitrix apparuit. Deuotionē
inquit tui pectoris: et fi
dele propositum quo mei
nominis et defensionis
patrocinii elegisti: pio
respxi intuitu: et solici
ta erga xpi fideles mise
ratione suscepi. Quam
obrem scire te volo qm̃ tu
arum rerum hereditati
q̃ perpetuū successorem
tibi volui prouidere: ita
vt dum michi domū in
terra construxeris. ego
tibi in celis copiosū fix
sauri in eternā construa
mansionem. *Idcirco* igitur
tibi impero faciendum vt
cū summo mane surrexeris

ad liberū papam festina
ter accedas. Ego enim
domui mee locum speci
alem elegi. Et vt solēp
mus perpetuo habeatur:
voluntatem meam ingē
ti volui miraculo demō
strare: ita vt in hoc tem
pore nix locum ipm̃ coo
peruerit: et aliū locū nul
la penitus infusione cō
tigerit: in quo meo no
mini basilicam cum con
silio liberū pape tibi pre
cipio erigendam. Cū et
hinc et sue coniugi nomē
suū sancta dei genitrix i
dicasset: sancte reuelati
onis inspectio ab eorum
oculis elabatur: et in tā
ta eos admiratione dum
sit. vt reliquum noctis p
tem: insomniam dūce
rent: et in diuinis laudi
bus exultarent. *R.* Orna
tam momilibus filiam ihe
rusalem dñs concipuit.
Et videntes eam filie syon
beatissimam predicauerūt
dicentes vnguentum effu
nomen tuū. *R.* Altit re
gina a dextris tuis in vesti
tu deaurato circumdata va
nitate. Et videntes eam.

In tertio nocturno. Ant.
Sande maria. añ. Digna
re me. añ. Post partum.
R. Elegit ei. Lectio. vij.
Ergo primo ma
ne patritius ia
nuas palatii sui ad pon
tificem exisset perfectus
sicut in sompnijs audie
rat: totū locū inue coo
pertum inuenerat. Quā de
re aperte visionis attes
tatione firmatus: miben
tis unperis anxius obe
dire curabat. Vnde ex
loci cursu ad lateranēse
palatū veniens: ponti
fias hostiū pia cepit vi
olentia infestare: credēs
latere pontificem quod
eodem hora sibi fuerat re
uelatū. Sed cū amotis
obstaculis ad pontificē
peruenisset. inuēit q̃ ei
paret quod sibi reuelatū
fuerat indicare: smonē
concepti gaudiū papi
preuenit dicens. Omni
potenti deo fili charissime
immensas gratias per
soluere nos oportet: qui
cū sumus indigni et om
ni meritorū sublimatio
ne priuati ad speciale sa

cte sue genitricis obsequi
nos dignatus est depu
tare: atq̃ cū ingenti ad
miratione hoc quod per
nos impleri voluit dig
natus est declinare: vt
qualitate tēporis imu
tata: pauore ac stupore
minio omnium corda con
cussit. Vnde te scire ei
pio: qm̃ nūc iam ex par
te nostra directi: populū
simul et clerū totius vr
bis ad nos pariter voca
uerunt. Sic enī in mā
datis accepi: vt cum ad
nos conuenerint ad su
peragiū montem simul
pergere debeamus: illum
locum potissimū requi
rentes: quem beata dei
genitrix inopinata mi
nū infusione sibi orna
tū speciali prerogatiua
reseruauit. *R.* Beata me
dicent omnes generatio
nes. Quia fecit michi do
minus magna quia potēs
est et sanctū nomen eius.
R. Et misericordia eius
a progenie i progenies ti
mentibz ei. *Quia. Le. viij.*
Ergo hec vba cō
pleisset: senatus

et totius populi maiore
presoribus asliterunt po-
tificem magna cum mira-
cia requirentes: tum ex
vocatione sua: tum etiam
ex nouitate miraculi plu-
rimum concitati. Cui autem
ad eos pontifex una cum
præcio et cardinalibus
vniuersis exisset hoc ser-
monis initium ad eos pa-
pa exorsus est dicens. Plu-
rimum fratres in domino
gaudere et exultare nos
conuenit: quod cum su-
perna clementia egregia
hanc urbem caput et fun-
damentum christiane reli-
gioms effecerit: et in ea
præmatum totius ecclesie
per beatorum apostolorum
petri et pauli merita col-
locauerit: hodie tamen cum
pijs muneribus et spiri-
tualibus donis ampliare
atque decorare dignatur:
ita ut tanti presidij nobis
in hoc tempore voluerit
adiutorium adhibere. ut
nullus possit ambigere
nobis celsitatis immensa
diuina beneficia puenisse.
Ecce fratres charissimi:
mirum quid de celo et hoc

feruentissimo tempore
concidisse conspicitis:
diuinum beneficium indicium
declarat. Quam ideo om-
nipotens deus voluit tunc
influere: ut nos sua mi-
sericordia dealbandos
ostenderet: si ad hoc quod
nobis per sanctam suam
gemitricem imperare di-
gnatus est deuotissimis
mentibus accingamur.
Cum igitur omnibus
seriatim exponeret: que
sibi et iohanni patri suo
fuerant reuelata: omnes
vniuersim clamauerunt.
Benedictus deus. Et ad
predictum locum una cum
pontifice omnes exulta-
tes cum diuinis laudibus
perreuerunt. Requien-
tes vero locum quem sancta
dei genitrix pontifici re-
promiserat: cum plenius
altis muneribus inuenire.
In cuius siquidem arcu
tu tam alta nix lumem
fecerat: ut nulli videretur
ambiguum: quod ille hunc
locum participem munus
infusione fecisse certius
videretur: qui quondam
in arca gebedoms vellus

rouidum celesti pluuia em-
dentius cõseruiuit. Ad
quem videlicet locum
plebs vniuersa concur-
rens: immensas grates
deo et beatissime virginis
retulere. **R.** Felix namque
es sacra virgo maria et om-
ni laude dignissima. Quia
ex te ortus est sol iusticie
ipsum deus noster. **V.** Ora
pro populo interueni pro
clero intercede pro deuoto
femineo sexu sentiant om-
nes tui iuuamen quicum-
que celebrant tuam sancti-
finitatem. Quia. **Le. ix.**
A. De vero pontifex
fossorum letus ac-
cipiens: sicut mirum desig-
nauerat proprijs man-
ibus terram cepit effodere:
que erit templo aperta est
per circuitum. Et ita huius
glorioso virginis meri-
tis: architectomacis ma-
nibus diuina clementia
reuerentia fundamentum.
Immensi igitur mira-
culi tam pontifex cum
vniuersa curia: quod clerus
et populus adunatio
ne repleti: vota domino et
sue genitrici vniuersim

ter persoluentes: diuinum
pro totius populi expi-
atione mysterium celebra-
tis: unusquisque ad sua
cum gaudio repedauit.
Illustris vero patritius
tam habundanter om-
nia que necessaria fue-
rant ministravit: ut ni-
hil pateretur deesse: quod
videretur operi necessari-
um. Unde omnia que
habebat beatissime virginis
conferens: ipsa venera-
bilem basilicam sibi et
sue uxori fecit heredem.
Quam perfectam idem
pontifex in honorem dei
et beate marie virginis
consecrauit. In qua qui-
dem presepe domini. amabu-
la videlicet. fenestram et pan-
nos nostri redemptoris:
in eiusdem presepis alti-
tudo mirum ordine reuerenter
cum multis alijs apostolo-
rum martyrum confessorum
atque virginum reliquijs:
quorum nomina superua-
cui est nominare collo-
cauit. In maiori siquidem
altari de lacte eiusdem glo-
riose virginis de capillis
ipsius: et velum sui sacra-

tissimi capitis. vna cum
vestimento sui sacratissi-
mi corporis: deuotissime
recondidit. Ante quod
quidē altare sub lapide
porphyriceo bti matthe
apostoli corpus requie-
scit: et eius caput exte-
rius a canonicis ipsius
basilice cōseruatur. Cui
quidē beneficia plenifec-
tibus in ipsa ecclesia
exuberant quotidie ad
laudē et gloriā omni-
potentis dei: cuiusq; ge-
nitricis semper virginis
marie et oim sanctorū.
qui uiuit et regnat in
secula seculorum amen.

*Sequentes tres lectio-
nes de omelia posite sunt
propter illos qui solū
sex lectiones de legenda
fieri et tres de omelia facere
consueuerunt. In lucā.*

In illo tēpore. Lo-
quente ihesu ad
turbas: extollens vocē
quedam mulier de tur-
ba dicit illi. Beatus ve-
ter qui te portauit: et vbe-
ra q; sursum. Et res. *Omne.*

Mattheus. Lc. vij.
Agne deuotiois

et fidei ostenditur h mul-
lier. Que phariseis blas-
phemantibus dominū
tanta sinceritate eius in-
carnationē confitetur:
vt et presentū et futuro
rū confundat perfidiā.
calumnia
Si enī caro verbi dei a
carnē virginis matris
esset extranea vt multi
heretici dixerunt: sū cau-
sa venter qui eum por-
tauit: et vbera que eum
lactauerunt beatificārē-
tur. Vnde dicit aposto-
lus contra hereticos. Quā-
misit deus filiū suū fac-
tū ex muliere factū sub
lege. *Lectio. vij. Ec.*

Ec audiendi sunt
qui legendū pu-
tant natū ex muliere nō
factū. Alioquin verus
filius hominis non es-
set: nisi ex matre carnē
traxisset. Secundū quo-
q; phariseos ex eodē fonte
et lac nutriendis: et semē
procreandis pueni ma-
nat. Ergo de semine vir-
ginis potuit concipi:
qui eius lacte potuit
nutri. Nec mulier ty-
pum gessit ecclesie: cre-

antis xpm verum deum
et verū hominem natum
fuisse. Vere beata parēs
xpi que sicut quidam
ait. emixa ē puerpera re-
gem qui celū terramq;
tenet per secula semper.

Beati qui *Lc. ix.*
audierunt verbū dei
et custodiunt illud. Pul-
chre saluator attestatiōm
mulieris annuit: nō tū-
tūmodo matrem suam
asserens esse beatam:
sed etiam omnes qui i
se verbū auditu fidei cō-
cipiunt: et boni operis
custodia corū in corda
proximorū pariūt: et mi-
trunt. Quia sententia
iudeos clā percutit. qui
filiū dei xpm esse negāt.
Tota perfecto vite celestis
perfectio duob; hys
comprehenditur: vt ver-
bum dei audiamus: et fa-
ciamus. *In festo sancti*

domini conf. Lectio. i.
Beatus domini-
cus predicator
ri dux et pater
militis qui appropin-
quante mudi termino
quasi nouū sydu fecim.

cuit: ex hispanie ptibz:
villa que dicitur caralo-
ga exomensis diocesis
orūidus fuit. Decebat
sane vt qui olim lucife-
rū in tempore suo pdu-
xerat: hesperū quoq; ad
vesperascente iam die su-
per filios terre consurge-
re faceret ab occasu: vt
extremis temporibz ab
extremis terre nubes edu-
ceret: quarū imbre sero-
tino vineam quam der-
tem eius plantauerat
vberius irrigaret. Sicut
enī iohannes baptista ve-
lut lucifer solis ortū pre-
ueniens: saluatoris pri-
mū preuiciatū aduen-
tū. sic sanctus iste dñicus
vespertini syderis in se ge-
rens offitium occidente
seculi luce vicinū credit
preuenisse iudiciū. *Lc. ij.*

Consue-
tū q; ipm conciperet:
vidit in sompnis se ges-
tare catulū: accensam i
ore faculam baiulantem:
qui egressus ex vtero: to-
tū mundū incendere vi-
debatur. Quo prefigura-
batur ex ea predicatorē

eximium nasaturum: qui
faciem diuinam igniti quod
portaret eloquii: quo
frigescente in multorum
cordibus charitatem ve-
hementius inflammaret:
et sedule predicationis
lustratibus lupos arceret
a gregibus: dormientes
quod in peccatis animas:
ad virtutum vigilanti-
am excitaret. Quod et rei pro-
modum comprobauit eue-
tus. fuit enim viti-
orum mirabilis oburgator:
oppugnator heresum:
fidelium diligentissimus
exhortator. Verba qui-
dem eius ardebant ut fa-
cula: quia in spiritu ve-
nerat et virtute helye:

Natus *Lectio. iij.*
autem ex pijs pa-
rentibus et religiose nu-
tritius: cepit esse puer in-
geniosus: utpote quod for-
titus animam bonam.
a domino siquidem in bene-
dictionibus dulcedinis
est preuentus. Pater e-
ius felix. mater vero io-
hanna nuncupata est.
Idcirco itaque pio studi-
o: priusque seculare aliquod

eius illaberetur animo:
traditus est ecclesiastico
imbuendus officio: ut
sanctitatis odorem velut
testa recens imbiberet:
quem postmodum anti-
quata perpetuo tenore
seruaret. In illa sua pue-
ri etate cor ei simile iaz-
merat: et sensus veneranda
cunctas: sub tenella
facie latitabat. Diuina
igitur gratia iam in eo
mirabiliter operante: non
dum a nutricis diligenter
segregatus: deprehensus
est sepe lectum dimittere:
quasi curis delicias ab-
horreret. Ex tunc duxit
in consuetudinem: de-
clinata stratus mollicie. fre-
quentissime super terram
dormire. *Lectio. iij.*

Olens quoque ali-
quid profuturum
et puero futurorum pre-
sciens deus ostendere: au-
dam matrone que cum
ex baptismatis fonte le-
uauerat: visionem hu-
iusmodi demonstrauit.
Videbatur siquidem puer
domineus quasi stellam
habens in fronte: que

totam terram suo lumine
perlustrabat. Quo daba-
tur intelligi: quod dandus
foret quandoque in lucem
habitantibus super ter-
ram: illuminare hijs qui
in tenebris et in umbra
mortis sedent. Erat autem
hec matrona nobilis que
visionis magnitudine
stupescita: matri eius quod
viderat cum ingenti gau-
dio nuntiavit. Puerilibus
igitur annis innocenter
excuris: missus est pa-
lentiam: ut liberalium ar-
tium compararet studij ex-
ercitatione peritiā. Ibi
enim tunc temporis gene-
rale vigeat studium
tam multitudinem nume-
rosa scholarum: quod studio-
sa protectione doctorum
florentissimum. *Lectio. iij.*

Epit autem puer
sancte indolis non
semiter agere. atque cri-
ditiom cuius gratia missus
erat diligenter intende-
re: omnisque frivolis qui-
bus adolescentior solet
etas effluere: maturiori
oribus sese studijs occu-
pare. Et ut annum suum

plenius transferret ad sa-
pientiam: cogitavit a
vino abstrahere carnem
suam. Unde et vinum per
decemum non bibit. Post-
modum autem lacerante
stomacho: compulsus
est a bone memorie dida-
co exomensis episcopo mo-
dico vino uti: quod tamen
ita temperatum sumebat:
ut vix in eo saporis vesti-
gium remaneret. Unde fa-
ctum est: ut in liberalium
artium eruditione: super
multos coetaneos suos
spatio breviori proficeret.
Hijs ergo competenter in-
structus: theologie stu-
dium saluberrimum se totum co-
tulit: cepitque in diuinis
inhiare vehementer elo-
quijs: quorum mellea
delectatus dulcedine:
hauriebat auidius quod post-
modum effudit habundantia.

Is itaque *Lectio. vij.*
sapientie saluta-
ris studijs quatuor an-
nis inuigilans: tanta
diligentia tantaque dis-
cendi auiditate sacris
litteris inherebat: quod pe-
ne noctes ducebat in

sompnes. Effudit pro
inde fons sapientie sup
latitudinem cordis ei?
largius intellectum: et
quod peritie deenit. hoc
in eo diuine gracie ha
bundans illuminatio
supplebat. Sanctitate
quidem vite ratio cna
tionum angustis: et spi
ritualem operum frue
tum: verborum folijs pre
ponebat. fame deniq;
perualida vniuersis hi
spame partibus ingru
ente: crebas egentium
necessitatibus stimula
tus: cum videret nullum
egenorum consolatore:
cogitauit vno simul o
pere: et euangelias ob
temperare consilijs. et p
rimorum subuenire mi
serijs. Ab infantia naq;
cum eo creuerat misera
tio: que eum particeps
afflictionis in spe in
proximo quodam com
passionis telo confodie
bat. Venditis igitur li
bris sibi necessarijs et o
suppellectili: acceptum
pecuniam dispersit dedit
pauperibus. Quo exem

plo magnos denicos et
diuites ac magistros:
ad opera misericordie
prouocauit: proprie par
citatis ignauiam ex do
minici liberalitate pen
santes. **Lco. vij.**
Etatus vero dmi
cus appropin
quante fine certaminis.
cursus meta. et bonoru
fructuum gloria: repoli
tam sibi coronam iusti
cie accepturus in celo:
cepit apud bonitatem
positus graui corporis
egrotatione languescere:
spiritu tamen deo infati
gabiliter adherere. Inma
lescente si quidem infir
mitate corporis: non de
ficiabat: sed proficiebat
potius virtus interior
mentis. Conuocatis ita
q; ex fratribus bonome
sis conuentus duodeci:
cepit eos ad canonicam re
ligionis obseruantiam
et ad virtutum constan
tiam exhortari admo
nuuit quoq; caueda esse
summo opere seminaru
et maxime viuencula
rum suspecta consortia.

que quem admodum il
lecebrosa viriles etiam
ammos aut emolliunt
aut inclinant. Scipm
etiam quem ex matris
vtero in carnis integri
tate diuina gratia con
seruatum asseruit: no
dum illam imperfectio
nem euadere potuisse:
quin magis afficitur
inuencularum colloqis:
qm affatibus vetularu.

Lectio octaua:

Pater autem filios
quos dederat ei
dominus exheredes et
orphanos derelinquere
videretur: vt pote tan
ti patris ope et consola
tionu ipsius operibus
desitutos: testamentu
condidit quale decebat
pauperem: quod repro
misit deus diligentib;
se. Testamentum in q
non terrene pecunie sed
gratie. non materialis
suppellectilis sed spiri
tualis virtutis: non
terrene possessionis: s;
celestis conuersationis.
Deniq; quod possidebat
hoc legabat. Nec sunt i

quit fratres charissimi
que vobis tanq; filijs
hereditario iure posside
da relinquo. Charitate
habete: humilitate ser
uate: paupertatem vo
luntariam possidete.

Lectio nona:

Pater autem
tanti patris decessum e
gre ferentibus: asseruit
non oportere eos de sua
decessione tristani. Cer
tus quippe de sua pro
fuorum erat salute soli
catus: eo potentiozem
se ad impetrandum fo
re non dubitans: quo
in potentias domini se
curior introisset. Illud
autem pater egregius
quanta potuit districti
one prohibuit: ne qs
in hoc ordine possessio
nes induceret tempo
rales: maledictionem
dei et suam terribiliter
imprecans ei qui hunc
ordinem quem prece
pue paupertatis deco
rat professio: tereno
diuitiarum puluere p
sumpserit maculare.
Deinde beatus domini

In festo transfigurationis
domini noster ihesu christi
matut. i. i. i. i. i.
omniū reges
glorie xpm a
doremus. Et

pro dono gratie ei iubilem.
Venite. **V**irginus
exultet laudibus
sacrata contio: ce
li agminibus iuncta tri
pudio pro verbi gloria

qua splendent omnia terra pontus et ethera. **P**ro missu panditur fratri de medio patris cum labitur vox de fastigio dicens hunc filium doctorem celi audiri: dignum finem. **S**uccedit in spolia pro fratre semine a viro repulsa viribus carente mandante domino moysi in monte calcamenta solvere. **S**pectosus forma pre natis alijs vestitus gloria fit spoliis sanguinis o res mirabilis gubernat omnia celsus pauper et humilis. **E**cce trina datus vnaque possumus sic nos tu visita sicut te columus pertuas semitas duc nos quatenus ad lucem quam inhabitas. Amen. **In primo nocturno. an.** Paulominus ab angelis minoratus. gloria et honore coronatus est et constitutus super opera manu dei. **ps.** Dñe dñs noster. **a.** Revelavit dñs condensa et in templo eius omnes dicet gloriam. **ps.** Afferte dño. **an.** Spectosus forma pre

propterca dñs induit te dñs

filij hominum diffusa est gratia in labijs tuis. **ps.** Eructavit. **v.** Gloriosus apparuit in conspectu. **sermo origenis super libri exodi. l. c. i.** **R**esentis solempnitatis misterium figurarum veterum impletum nos ad intelligentem inquisitionem vel incitat vel repellit. Incitat mentes studiosas et liberas: desides et occupatas repellit. Scriptum est enim: quia vidit aaron et omnes filij israel moysen: et glorificata erat facies eius: et color vultus eius: et timuerunt accedere ad eum. Et post pauca. **ps.** ponebat inquit moyses super faciem suam velamen. Cum autem introisset in conspectu dñi ut loqueretur illi: deponerat velamen. **Idem autem apostolus differens magnifico illo sensu quo in ceteris utitur: de quo dicit. Nos autem sensum xpi habemus? Si ministerium mortis in litteris deformatum in lapidibus:**

fuit in gloria: ita ut non possent intendere filij israel in faciem moysi propter gloriam vultus eius que aboletur: quomodo non magis ministerium spiritus erit in gloria? Et iterum paulo post dicit. Et non sicut moyses velamen ponebat super faciem suam: ut non intenderent filij israel in faciem vultus eius. Ob tusi sunt enim sensus eorum: usque in hodiernum diem cum legitur moyses: velamen est positum super eorum eorum. **Re.** Surge illummare iherusalem venit lux tua. Et gloria domini super te orta est. **v.** Et ambulabunt gentes in lumine tuo et reges in splendore ortus tui. Et gloria. **le. ii.** **Q**uis non admiretur misteriorum magnitudinem? Quis non pertimescat notam cordis obtusi. Glorificata est facies moysi: sed non poterant intendere in faciem vultus eius filij israel: et non poterat intendere populus sy-

256
nagoge. Si quis autem conversationem et vitam potest habere eminentiorem quem reliquum vulgus: iste potest intueri gloriam vultus eius. Et nunc enim sicut dicit apostolus: velamen est positum in lectione veteris testamenti. Et nunc moyses glorificato vultu loquitur: sed gloria que est in vultu eius non possumus intueri. Idcirco autem non possumus: quia adhuc populus sumus: et nichil studij: nichil meriti plusquam reliqua plebs habemus. **Re.** In splendenti nube spiritus sanctus visus est paterna vox audita est. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui ipsum audite. **v.** Apparuit nubes obumbrans et vox patris intonuit. Hic est. **lectio. iii.** **E**rum quia dicit apostolus: id ipsum autem velamen in veteris testamenti lectione manet amputaret nobis omnem intelligentie speciem. tanti ac talis

apostoli probata senten-
tia: nisi addidisset. Cur
autem conuersus fuit
quis ad dominū: auferre-
tur velamen. Igitur cau-
sa auferendi velaminis
conuersionem dicit esse
ad dominū. Ex quo col-
ligenda sunt nobis indi-
cia quod donec legētes scrip-
turae diuinas latet nos
intellectus: donec obscu-
ra sunt nobis et clausa
que scripta sunt: nōdū
conuerſi ad dominū fu-
mus. Si enim conuerſi
ad dominū essemus si-
ne dubio auferretur ve-
lamen. *R.* Videte qualē
charitatem dedit nobis de-
us pater. Ut filij dei no-
minemur et sumus. *R.* Sci-
mus quoniam cum apparuerit fi-
miles ei erimus quoniam vide-
bimus eum sicuti est. Ut
filij. *In secundo nocturno. Ant.*
Illuminans tu mirabiliter
a montibus eternis turba-
ti sunt omnes insipientes
corde. *Ps.* Notus i iudea.
an. Melior est dies vna i
atrijs tuis super milia.
Gl. Quam dilecta. *Glo-*
riosa dicta sunt de te ani-

tas dei. *Ps.* Fundamēta
eius. *R.* Gloria et hono-
re coronasti eum dñe. *R.*
Et constituisti eum super
opera manuum tuarū. *Lc.*
Et hoc et hoc quia
ipsum conuerſi
ad dominū: quale sit vi-
diamus. Et ut eiden-
tius videre possimus quod
sit conuersus: dicendum
nobis prius est. quis
sit auersus. Omnis enim
qui cum recitantur ver-
ba legis: circumnibus
et fabulis occupatur. a-
uersus est. Omnis qui
cum legitur moyses de ne-
gocijs seculi: de pecunia.
de lucris sollicitudinem
gerit: auersus est. Om-
nis qui possessionū cu-
ris stringitur et diuitia-
rum cupiditatibus dis-
tenditur: qui glorie et
mundi honoribus stu-
det: auersus est. Sed
et qui ab his quidem
videtur alienus: assistit
autem et audit verba le-
gis: et vultu atque ocu-
lis intendit: corde tamē
atque cogitationibus eua-
gatur. auersus ē. Quid

ergo est conuerſi? Si his
omnibus terga vertamur:
et studiosis actibus me-
tis sollicitudine verbis
dei operam demus: et i
lege eius die ac nocte me-
ditemur: atque omnibus
obmissis deo vacemus et
exerceamur i testimonijs
eius: hoc est conuersum
esse ad dominū. *R.* Inebri-
ati sunt ab vbertate domus
tue. Et torrente voluptatis
tue potasti eos. *R.* Quom-
am apud te est fons vite
et i lumine tuo videbim
lumen. Et torrete. *Lc.*
Ilud quoque intui-
ere quale sit quod vul-
tus quidem moysi in le-
ge glorificatus refertur:
licet velamine cōtegatur:
manus autem ei intra-
fuit nulla: leprosa facta
memoratur sicut me. In
quo michi videtur forma
focius legis plenissime
designari. In vultu enim
huius sermo legis: in
manu opera designatur.
Quia ergo ex operibus
legis nullus erat iustifi-
candus. nec aliquē ad
perfectum ducere pote-

rat lex: idcirco manus
moysi leprosa fit et in fi-
niū reconditur tanquam
nichil perfecti operis ha-
bens: facies vero eius
glorificata est sed vela-
mine tegitur: quia ser-
mo eius habet scientie
gloriam: sed occultam.
Vnde etiam propheta
dicit. Nisi audientis oc-
cultis peribit anima vestra.
Et dauid dicit. In cer-
ta et occulta sapientie
tue manifestasti michi.
Intellige ergo. Moyses
solam faciem habet glo-
rificantem: neque manus
eius habet gloriam: imo
potius habet contumeli-
am: sed neque pedes. De-
mque soluere iubetur cal-
ciamentū suū: sicque nul-
la erat in pedibus suis.
licet et hoc fieret nō sine
alicuius forma misterij.
R. Precepto: bonum est
nos hic esse. faciamus hic
tria tabernacula. tibi vni
moysi viui et hebre viuum.
R. Non enim sciebat quod
diceret. faciam. *Lc.*
Quissima pars
hominis pedes

fuit. Ostendebatur ergo
q̄ in nouissimis tēpori-
bus solueret moyses cal-
ciamētū suū vt alius
acciperet sponsam. et il-
la vocaretur domus dis-
calcati vsq; in hodie-
rū diem. Nichil ergo
aliud habet moyses glo-
riosum in lege: nisi solā
faciem. In euangelij san-
tem: totus glorificatur
ex integro. Audi enim
quid dicatur in euāge-
lij. Cum ascendisset
ihūs in montem excel-
sum: assumens secum
petrum iacobū et iohā-
nem: transfiguratus ē
ibi coram ip̄is. Et ecce
apparuerūt inquit mo-
yses et helias in gloria:
loquentes cum eo. Idcirco
non refertur quia vult
eius glorificatus est: s̄
quia totus apparuit in
gloria: colloquens cum
ihū. **R.** Si militatio mo-
tis litteris deformata i la-
pidibus fuit i gloria ita
vt non possent intendere
filij israel in faciem moysi
propter claritatem vultus
eius que irradiatur. **Mul-**

tomagis ministratio sp̄is
que manet erit in gloria.
R. Amplioris enim glie
ip̄is p̄e moysē dignius ē
habitus quanto ampliorē
honorē habet domus qui
fabricauit eam. **Multoma-**
gis. **In tercio nocturno.** **Ant.**
Chabor et hermon in noie
tuo exultabunt tuum bra-
chiū cum potentia. **Ps.**
Misericordias dñi. **an.**
Lux orta est iusto et rectis
corde leticia. **Ps.** Dñs re-
gnauit exultet terra.
Ant. Confessione i deore
induit. amictus luminis
aut vestimento. **Ps.** Bene-
dic anima mea. **ij.** **R.**
Magna est gloria eius in
salutem tuo. **R.** Gloriam
et magnū decorem ip̄ones
super eum. **Secundū ma-**
trix. **xxv.** **Lectio.** **vij.**
In illo tpe. Assup-
sit ihesus petrum
et iacobum et iohannē
fratrem eius: et duxit
illos in montem excel-
sum secretum: et transfi-
guratus est ante eos. Et
reliqua. **Omnia sancti**
iohannis apostoli.
Domiam multa

de periculis. multa de ne-
ce. multa de passioe sua
et ecce discipulorū locu-
tus est et aspera q̄ plur-
ma atq; ardua eis iūrit:
que omnia cū presentem
vibum sequerentur. imine-
re iam atq; in cūbere vide-
bantur: bona vero q̄ pol-
licebantur longiore spe e-
rant expectanda: vt puta
quia seruarent animam
suam si perderent eam: et
quia in gloria patris sui
uenturus sit et p̄mia red-
diturus: vt visu etiā cer-
tiores faceret quantum
possent capere: gloriam
suam quam cum ventu-
rus est in presenti vita
ip̄is ostendere. et iam vi-
suros pollicetur. ne aut su-
a aut dñi morte doleāt:
et maxime petrus. **R.**
Doxauit nos deus vocatioe
sua sancta secundū gratiam
suam que manifestata est
nunc. **Per illuminationē**
saluatoris nostri ihū xpi.
R. Qui destruxit mortes
illuminauit autem vitā i
corruptionem. **per illu-**
minationē. **Ecce.** **vij.**
quid ait cum de

regno et gehenna disse-
ruent. Quando em̄ dixit
qui inuenit aiam suā:
perdet eam: et qui cū q̄
perdidit eā gratia mei:
eam inueniet: et q̄ vin-
ciat q̄ reddet scdm̄ opera
sua: regnū et gehennam
designauit. Cū igitur de
vtriusq; differuerit: regnū
quidem vt oculis cernat:
concedit. gehennam autē
minime: quomā rudio-
ribus atq; ineptioribus
id necessariū erat. Pro-
bis vero et iam perspicu-
cibus: satis fuit a melio-
ribus confirmari. **P̄e**
a hoc multo magis ip̄m
decebat: non tamen om-
nino illam partem pre-
termisit: scilicet quādo
atrocitatem gehēne q̄
iam ante oculos horrore
proponit: veluti quando
lazari effigiem describit:
et eius meminit qui de-
narios centum repetijt:
et illius qui sordida ve-
ste vestitus erat. **R.**
qui dixit de tenebris lumē
splendescere illuxit i cordi-
bus nostris. Ad illumina-
tionem sciētie claritatis dei

in faciem ihu xpi. *V. Exor-
tū est in tenebris lumē rec-
tis, misericors et misera-
tor: et iustus. Ad illumina-
tionem. Lcō. ix.*

Et post dies sex: as-
sumpsit petrum
iacobum et iohannem
fratrem eius. Alius autē
euangelista post octo ait.
Nec vlla certe dissonan-
tia est. Nam alter tā illa
diem qua xpūs locutus
est: q̄ eam qua discipu-
los in montem duxit: al-
ter vero inter medias so-
lū cōnumeravit. Tu vero
matthi philosophiā con-
sidera: qui non celauit
nomina eorum qui pre-
positi fuerant: quod et
iohannes sepius facit:
cum eximias petri laudes
verissime ac diligentissi-
me describit. Nullū em
in hoc apostolorū confor-
tio: liuor aut inanis glo-
ria locū habebat. Primos
igitur apostolorū addu-
xit in montem excelsū
seorsum: et trāfigurat⁹
est ante eos: et respēdit
faties eius sicut sol: vesti-
menta vero eius facta

sunt alba sicut nix. Quā-
obrem accipit hos nisi
quia excellentiores erāt.
Et petrus quidem quia
valde xpm diligebat. id-
circo prestabat: iohan-
nes vero quia nimium
diligebatur: ac iacobus
a responso quod dedit i
terrogatus dicens: pos-
sumus hunc calicem bi-
bere. *In festo sanctorū
iūm scti pape et felicissi-
et agapiti. Lcō prima:*
Ixtus natiōe gre-
cus ex philosopho
sedit annos duos. men-
ses vndecim. dies sex.
martyrio coronatur.
fuit autem temporib;
valeriani et decij: quo
tempore fuit maxima
persecutio. Eodem tem-
pore hic comprehensus
est a valeriano: et duct⁹
est vt sacrificaret demo-
nis. Qui contempsit
precepta valeriani et ca-
pite truncatus est: et ci-
co alij sex dracones: id
est felicissimus et aga-
pitus ianuarius et ma-
gnus vincentius et ste-
phanus: octauo idus

augusti. Et predicti pre-
fuerunt a consulatu ma-
ximi et grauioris vsq;
ad cōsulatu tu sci et bas-
si: et inceperunt a trede-
cimo kalendas augusti
Quo tempore seuisima
persecutio agebatur sub
decio. *Lcō. ij.*
Et post passionem
beati scti post ter-
tiam diem passus est be-
atus laurentius eius archi-
diaconus quarto idus
augusti: et subdiaconus
claudius: et seuerus pre-
sbyter: et crescentius lec-
tor: et romanus hostia-
rius. Hic constituit vt
missarum actionem sa-
cerdote incipiente popu-
lus decantaret hymnū.
sanctus. sanctus. sctus.
dñs deus sabaoth. Hic
fecit ordinationes duas
per mensem decembriū:
presbiteros quatuor. di-
acones septem. episco-
pos duos: qui etiam se-
pultus est in cimiterio
calixti via appia. Nam
sex. diaconū supradic-
ti sepulti sūt i cimiterio
pretaxati via appia sup

dictus autē beatus laurē-
tius in cimiterio cynace
in agro verano i cypria
cum alijs multis mar-
tyribus sepultus ē. Et
cessauit episcopatus di-
es triginta quinq; *Lcō. iij.*
Ixtus vrbis rome
episcopus athensis
natus et doctus: et paui-
quidem philosophus:
postea vero xpi discipu-
lus: temporibus decij ce-
saris et valeriani prese-
cti reledit. Qui iusserūt
sibi sanctū sctū episco-
pū presentari cum clero
suo noctu intra ciuitatē
intellude. Tunc sctus
episcopus dixit ad cle-
ri suū. Fratres et com-
miliones mei nolite
expauescere. Omnes scti
q̄ta passi sunt tormē-
ta: vt securi perpetuam
obtinerent vite etne pal-
mam. Nam et dñs nr
ihūs xpūs passus est p
salute nostra: vt nobis
relinqueret exemplum.
Et voce clari dicit. Ve-
nite: nemo metuat ter-
rores. felicissimus et a-
gapitus dixerunt. Et

Sixtus episcopus
dixit. Non ego te fili de
sero neq; derelinquo: s;
maiora tibi debentur p
fide xpi certamina. Nos
quasi senes leuonis pu
gne cursum reapimus;
te quasi uiuene manēs
gloriosior: de tyranno et
pectat triumphus. Flere
desiste: post triuui me
sequeris. Inter sacerdo
tem et leuitam medi⁹ hic
numerus decet. Nō erat
tui sub magis ho vince
re: quasi adiutorii que
reris. Quid confortari
passioms mee expetis?
Totam passioms mee:
tibi hereditatē dimitto.
Quid presentiam meam
requiris? **A**chaz helisei

reliquit: et virtutem nō
abstulit. Et dixit beatus
firtus ad beatū laurentiū
Accipe facultates et the-
sauros ecclesie et quibus
tibi videtur expende. Tūc
beatissimus firtus epis-
copus tradidit archidi-
acono suo laurentio om-
nes facultates ecclesie.
Eodem tempore accepta
potestate beatus lauren-
tius: cepit per regiones
peregrinos amiose que-
rere: et vbiq; sancti
clerici vel pauperes esset
absconditi: et portans
thesauros prout cuiq; o-
pus erat ministrabat.

¶ Est hec *lco. viij.*
beatus firtus du-
citur ad tellurem vt au-
diretur: et cum eo duo
diacones felicissimus
et agapitus. Et sedens
decius ac valerianus: di-
xit decius ad beatū fir-
tū episcopū iracundia
plenus. Nos quidē con-
sulimus senectuti tue:
audi precepta nostra et
sacrifica. Respondit be-
atus firtus. O miser tu
tibi consule: et noli blas-

phemare: sed age penitē-
tiam de sanguine sanc-
torū quem effudisti. De
cuius furore repletus di-
xit ad valerianū. Si iste
extinctus non fuerit: nō
eris clarius adiutor. Va-
lerianus respondit. Ca-
pite pumatur. Agapitus
et felicissimus dixerunt
O miser si audieritis pre-
cepta patris nostri: cū-
detis eterna tormenta q̄
vos torquere habet. Va-
lerianus prefectus dixit.
Quādiu vident isti q̄
nobis eterna tormenta
promittunt: Ducantur
ad templum martis vt
sacrificent. Quod si no-
luerint sacrificare et sup-
plicare: in eodem loco
capite truncentur. Et
ducti sūt foras muros
porte appie. Tūc cepit
beatus firtus dicere. Et
ce vobis vana fūda. et
mūta et lapidea: quib;
miseri inclinantur vt p-
dant vitam eternā. Et
dixit ad templū martis.
Delinat te xp̄us filius
dei viui. Et cū hoc dixisset
beatus firtus: respō-

derunt omnes xp̄iani
amen. Et subito cecidit
aliqua pars templi: et
cōmutata est. *Lectio. ij.*

¶ Tūc beatus lau-
rentius cepit cla-
mare. Noli me derelin-
quere pater sancte: qz
thesauros tuos iam expē-
di: quos tradidisti mi-
hi. Tūc milites tenu-
erunt beatū laurentium
archidiaconem: audien-
tes de thesauris ecclesie:
firtū vero et felicissimū
atq; agapitū dyaco-
nes: duxerūt ad cluuiū
martis ante templum
et ibi decollatus est cū
duobus dyaconibus: et
dimiserunt corpora in
platea. Noctu vero ve-
nerunt presbiteri cleri-
ci et dracones: et maxi-
ma pars plebis xp̄iani
amozū: et collegerūt cor-
pora sanctorū. Et sepe-
erunt beatū firtū episco-
pū et martyrem in crip-
ta in cimiterio calixti:
sanctos vero felicissimū
et agapitū sepelierunt i
eodem via in cimiterio
pretaxati: sub die vniū

augustarū. *¶* Martyrizatus
est autem beatus fir-
tus episcopus octauo
idus augusti: regnante
dño nro ih̄u xp̄o cui ē
honor et gloria in secu-
la seculorū amē. *¶ In fe-*

sto s̄a donati episcopi et
martyris. Lectio prima.

¶ Quid tuscia ciui-
tate aretio: nata
le sancti donati episcopi
et martyris. Qui mitri-
tus a sancto pigmemo
presbitero: i titulo sancti
pastoris eruditus est:
non solū in diuinis ve-
rū etiam in humanis
litteris sufficiētissime.
Cum quo et iulianus
creuit et subdiaconus or-
dinatus: reiecto post
modū gradu iutilis fa-
ctus ad imperiū aspira-
uit. Quo tempore bea-
tū pigmemū romē i ci-
ustodia mancipauit: et s̄a-
ctos patrem et matrem
donati gladio occidit.
Donatus vero fugam
petijt aretiū ciuitatem:
et habitauit cum hylari-
ano gloriosissimo mo-
nacho: seruicens deo cō-

tinuis orationibus et ie-
iunijs. *Lectio. ij.*

Actū est autē ut
mulier quedā no-
mine sirina gentilis et
pagana capta oculis et
corde vere ceca: cū vincto
filio suo herculano no-
mine cellam beati hylari-
am cū quo beatus vir
habitabat: requireret.
Quam in fide xpianū in-
structam: ad beatum sa-
tyrū episcopum hylari-
anus et donatus pduxerunt.
Qui ut fidem ip-
sae accepit: gratias deo a-
gens indicit ei ieiunium:
ut humiliaretur in cinere
et cilicio. *Lectio tertia.*

Et sic deinde ecclē
intravit et bap-
tizavit tam ipsam q̄ fi-
liū eius. Et mox aperti
sunt oculi syriacae: cepit
q̄ clamare. Vere dei fi-
lius est xpianus: qui illū-
avit oculos meos. Quod
factū audiens ampronius:
non multo post
attulit filiū suū demoni-
acū ad beatū donatū.
Quo orante cū beato sa-
tyro episcopo et hylaria

no: expulsus demon pu-
erū sanū reliquit. Sed
et non longo post tem-
pore vir quidam cūta-
sius rector tusciae et ex-
actor fisci: dum occupa-
tus alicubi teneretur su-
peruenientibus hostib:
vxo: ipsius eufrosina pe-
cuniam fisci abscondit:
et paucis diebus succe-
dentibus absenti adhuc
viro defuncta ē. *Lectio. iij.*

Ediens autē post
modū vir eius in-
uenit vxorem suā mor-
tuam: pecuniāq̄ fisci si-
bi celari. Qua de re nō
parū tristes efficitur si-
mul pro requisita pecu-
nia: cum etiam a p̄ma-
pibus curie supplicia ip-
si meditarentur: fugiens
idem eustasius venit ad
beatū satyrū et donatū:
et indicavit eis anxietate
m animi sui. Stans
itaq̄ donatus super se-
pulchrū vxoris ipsius:
voce magna clamavit.
Eufrosina per istū xpi-
stū crucifirū te cōiuro:
ut dicas nobis quid sit
factū de pecunia fisci:

quia vir tuus pro ea ab
exactoribus valde affli-
gitur. Que mox de se-
pulchro respondit. In i-
gressū domus: suffossa
latet pecunia quam que-
ritis. Recepta ē igitur
pecunia: liberato cūta-
sio ab impositione calicis.
Lectio. iij.

Ergo recepto be-
ato satyro cū pa-
tribus suis: eius loco sa-
cerdotiū beatus donatus
suscepit. Cū die quadā
missam celebrasset popu-
lo: et de corpore xpianū
ac sanguine ipsius pplūs
venerabiliter recrearetur:
demoniacus quidam no-
mine anthimus trade-
bat sanctum sanguinē
xpianū: et subito paga-
norū impulsu cecidit et
sanctū calicē cōmunit.
Unde valde tristes tam
ipse q̄ populus xpianū et
fuerunt. Cuius tristitia:
deus per beatū donatū
illico relevavit. Nam col-
lecta sunt fragmēta do-
moniaci calicis: et beato
viro allata. Que flens
ille suscipiens: oratio-

facta vas in pristinam
formam restauravit. Q̄
signo percussī pagani
simul cū xpianis deita-
tem xpī confessi sunt: ac
circa septuaginta octo
anime in xpī credentes
per baptismū saluati sūt.

Vltis Lectio. iij.
Ergo signis dñs
glorificans sanctū suū:
ad coronam martyrii p-
uerit. Demq̄ tētus ip-
sū iulianū imperatoris
a quadratiano angusta-
li: simul et cū eo hylari-
anus vir dei: iubetur i-
dolis sacrificare. Cui fi-
deliter reluctanti iussit
quadratianus eius os
lapidibus contineri: hylari-
anū ergo monachū
in conspectu eius tā diu
fustibus cedi: donec spi-
ritum emitteret. deinde be-
atū donatū in custodiā
recludi. Vbi cū innumera
miracula dñs per serui
suū operaretur: misit qua-
dratianus qui cum gla-
dio percuteret septimo
idus augusti. Cui cor-
pus xpianū iuxta ciuita-
tem cum veneratione se-

pelierunt. Illi martyris vero
hylaniam ossa: in hostia
ciuitate tumultata fuat.

*In festo scōz mīn qm
aci largi et sinaragdo. Le. i.*

Rome natale sac-
ti cyriaci mīis:
qui post longā
carceris macerationem
quam sub maximiano
ptulit cum sisimno dia-
cono suo et sinaragdo et
largo: post multa mira-
cula facta in quibus fili-
am dyocleciam artemia
ipius rogatu a demonio
curauit et baptizauit: fi-
liam quoque saporis regis
persarum iobia: missus
illo a dyocleciano ppter
hoc: eque liberauit a de-
monio et baptizauit cū
ipso rege: et alijs quadri-
gentis triginta. Rediens
vero romam post mortem
dyocleciam: tentus ē inter
alios xpianos a filio eius
maximiano: et i custodia
missus: eo qd sorore suā
xpianam fecisset. Deinde
precepit vt in die processio-
nis sue nudus cathenis
obligatus ante rhedam
eius traheretur. *Le. i. ij.*

Et post hoc ductus
de carcere cū socijs
largo et sinaragdo et cre-
scentiano per carpasium
vicariū: pice reliquata
caput eius perfusum est.
Et rursus post dies qua-
tuor: eductus de nouo de car-
cere in calata extensus
attractusque neruis et fustibus
celus: postmodū in-
bente maximiano capite
truncatus est: cū largo et
sinaragdo et alijs triginta.
Scriptū est i gestis mar-
celli pape. Ipso tempore
maximianus interfecit
sororem suam arthemiam.
Postq̄ vero maximianus
augustus iussit vt omnes
qui erant i custodia vna
cū cyriaco dracone ca-
pite truncarentur: pmissi
cū sexus numero trigin-
ta et vnus decollati sunt
via salaria intra thernas
salustij foras muros. Eo-
rū autem corpora collegit
noctu iohannes p̄sbyter
et sepeliuit in eadem via
sub die septimo kalenda-
rū aprilium. *Le. i. ij.*

Dies autē octo
veniens beatissim

marcellus episcopus
cū lucina matrona xpia-
nissima: corpora sancto-
rū condidit cū aromati-
bus et linteaminibus.
Deinde sustulit ea et tras-
tulit in prediū suum via
hostiensis. miliario ab vr-
be roma septimo: et ma-
nu sua recondidit in sar-
cophagis lapideis: cum
quibus et beatum cyriaci
octauo die mēsis augusti
sepeliuit. Carpasius vero
vicarius petijt domū bea-
ti cyriaci: quam donaue-
rat ei dyocletianus augu-
stus et concessit. In gres-
sus in eam carpasius iue-
nit locū vbi sanctus cyri-
acus draconus fontem
edificauit quē consecra-
uit marcellus episcopus:
vbi vementes ad fidem
baptizabat sanctus cyri-
acus draconus. In quo
loco sibi carpasius balne-
um statuit. Et dum la-
uisset et epulas exhibuis-
set: carpasius et decem et
octo pariter cum ipso: et
deriderent fidem xpianā:
subito ceciderunt et mor-
tui sunt. *In festo scōz*

romani mīis. Le. i. pma:

Rome sancti ro-
mani militis sū-
decio impatore
et valeriano prefecto.
Hunc cum factus lau-
rentius ad dñm conuer-
tisset cepit dicere ad bea-
tū laurentiū. Vides an-
te iuuenem pulcherrimū
stantem cum linteis et ex-
tergentem membra tua:
qua propter te adiuro p
xp̄m qd t̄ misit angelus
suū ne me derelinquas.
Tunc decius furore ple-
nus et dolo: dixit ad va-
lerianū. Puto qd victi-
sumus per artem magi-
cam. Eadem hora veni-
ens beatus romanus et
asserens vireum cum a-
qua: misit se ad pedes be-
ati laurentij: et rogabat
eum cum lacrimis vt
baptizaretur. Et accepta
aqua benedixit et bapti-
zauit eum. Audiens au-
tem decius hoc factū di-
xit: Exiite eum et fusti-
bus cedite. Et adductus
beatus romanus ante cō-
spectū decij cesaris: nodū
interrogatus cepit clama-

re voce clam dicebat. Chri-
stianus fili. Et iussit eum
decius cesar in ipsa hora
capitis subire sententiam.
Et ductus foras muros
porte salarie decollatus
est: quinto idus augu-
sti. Tunc venit noctis in
stinus presbiter: et colle-
git corpus beati romani
martyris: et sepeliuit illud
in crypta in agro verano.

**In vigilia sancti Lau-
rentii martyris. Ad ma-
tutinas. multumorum:**

Status laurentius
xpi martyr triu-
phant coronatus
in celis. Venite adoramus
domini. **ps.** Venite exul-
te. **hy. n. a. k. bre. dicitur de
vno martyre. In. i. noct. a.**
Quo progredens sine filio
pater. quo sacerdos sancte
sine ministro properas. **ps.**
Beatus vir. **v.** Beatus lau-
rentius dixit. **r. an. n. d. d.**
aitur nisi hac nocte in. a.
Noli me derelinquere pater
sancte. quia thesauros tuos
cum expendi quos tradidisti
michi. **ps.** Quare fuit. **an.**
Quid in me ergo displicuit
patermitati tue. **an.** Nolo ego te

desero fili neque derelinquo. sed
maiora tibi debentur pro fi-
de xpi certamina. **ps.** Dne
quid. **v.** Beatus fuit dicitur.

Est q. ad prima.
beatus fuitus verbi
rome episcopus martiri
coronam adeptus consu-
mauit agonem: venerunt
milites et comprehenderunt
beatum laurentium archidia-
conem: et duxerunt ac
tradiderunt eum partixeno
tribuno. Eadem hora partixe-
nus tribunus nutritus
deco: eo q. laurentius archi-
diaconus fuit: q. thesauro-
ros reconditos habebat in
custodia teneretur. Gaud-
sus est deaus: et iussit si-
bi beati laurentii presen-
tari. Quem ita aggredi-
tur deaus cesar dicens.
Vbi sunt thesauri ecclesie
quos apud te nouimus
esse reconditos? Beatus
laurentius non respondit
ei verbum. Eodem die deaus
cesar tradidit eum valer-
iano prefecto dicens. Ex-
quire ab eo thesauros di-
ligenter: et persuade ut sa-
crificet. **v.** si non sacrifi-
cauerit: diuersis cum pe-

nis cruciatibusque interfice.
ps. Beatus laurentius boni
opis operatus est. qui per si-
gni crucis cecos illuminauit.
Et thesauros ecclesie dedit pau-
peribus. **v.** Dispersit dedit
pauperibus iusticia eius ma-
ner in seculum seculi. Et thesauros.

Quia lectio. scda.
Valerianus dedit eum
cuiusdam vicario in custodia:
nomine hyppolito. Et cum
accepisset hyppolitus be-
atum laurentium: reclusit eum
in carcerem cum multis.
Erant autem in custodia
ibi homo multo tempore
gentilis nomine lucillus:
qui plorando amissis oculis
cecus factus erat. Et
dixit ad eum beatus lauren-
tius. Crede in filium dei
dum ihu xpi et bapti-
zare in nomine eius: et
illuminabit te. Respon-
dit lucillus. Ego semper
desideravi baptizari in no-
mine domini ihu xpi. Beatus
laurentius dixit. Si ex to-
to corde credis. Respondit
lucillus cum fletu dicens.
Ecce credo in dominum ihesum:
et idola vana et falsa res-
picio. Hyppolitus vero

patienter auscultabat ver-
ba eorum. Tunc beatus lau-
rentius cathedravit eum:
et accepta aqua baptiza-
uit eum in nomine patris
et filii et spiritus sancti.
Et in ipsa hora aperti sunt
oculi eius: et cepit clama-
re dicens. Benedictus do-
minus noster ihu xpi
deus eternus: qui me illu-
minauit per beati lauren-
tium. **r.** Puer meus noli ti-
mere quia ego tecum sum
dicit dominus. Si transieris per
ignem flamma non nocebit te.
et odor ignis non erit in te.
v. Liberabo te de manu pes-
simorum. et erua te de manu
fortium. Si tran. **lectio. iij.**
Quia lectio. tertia.
Dne multi ceci an-
dientes hoc factum
veniebant ad beati lauren-
tium cum lacrymis. Et beatus
laurentius in custodia po-
situs hyppoliti: ponebat
manum super cecorum oculos
et illuminabantur. Audi-
ens autem hoc hyppolitus:
dixit ad beatum laurentium.
Ostende michi thesauros.
Dixit ei beatus laurentius.
O hyppolite si credis in dei
patrem et filium eius dominum

nostri ihu xpm: et the-
sauros tibi ostendo: et vi-
tam eternam promitto.
Dixit ei hyppolituf. Si
dictis facta compenses:
faciam q hortaris. Tunc
beatus laurentius baptiza-
uit eum cu omni domo su-
a. Post hec deus cesar
dixit beato laurentio. Sa-
crifici dys. Na tota nox
ista in te expendetur cu sup-
plicijs. Beatus laurentius
dixit. Ille a nox obscuru
non habet sed omnia in
luce clarescunt. **R.** Stri-
xerunt corporis membra po-
sita super craticulam immis-
trantibus prunas insultat
lentia xpi. Beate laurenti
martyr xpi intercede pro no-
bis. **V.** Ille a nox obscurum
non habet. sed omnia i luce
clarescunt. Beate. **In secdo
noct. an.** Beatus laurentius
orabat dicens. dñe ihu xpc
deus de deo misere mihi
seruo tuo. **ps.** Cu inuoca.
V. Quia accusatus no ne-
gau nomen sanctum tuu.
interrogatus te xpm confes-
sus sum. **A.** Dixit romanus
ad beatum laurentiu. video
ante te iuuenem pulcherri-

mu festina me baptizare.
ps. Verba mea. **V.** Affe-
rens autem vireu ai aqua
misit se ad pedes eius. **an.**
Beatus laurentius dixit.
mea nox obscuru no habet.
sed omnia i luce clarescunt.
ps. Dñe dñs nr. **V.** Quia
ipse dñs nouit. quia accu-
satus non negau nomen
sancti sui. **Sermo factus
augustinus episcopi. le. iij.**
C. Omnes beatos
martyres quos no-
bis tradidit antiquitas
honorificentia digna ve-
neremur: precipue tñ be-
atu laurentiu martyrem
debemus tota deuotione
suscipere. Maiorem eni
affectu ibi deo: vbi cre-
dulitatem meam cogit:
contemplatio: q vbi fi-
dem meam hortatur opi-
mo. Maiorem in q affec-
tum illic deo: vbi preci-
que vidi: compello: deu-
tione credere etiam illa q
non vidi. Nam cum
audiu aliquando que in-
impossibilia viderentur:
cepi ea credere: potuisse fi-
eri: dum similia facta co-
spexi. Et ideo temporib;

nostris passi hanc nobis
presiterunt gratiam: vt
fidem preteritam confir-
marent. Supradictum
igitur beatum viru tota
debemus deuotione sus-
cipere: primum quia preci-
osii sanguinem suu pro
pter dñm tradidit: dein-
de q prerogatiuam nobis
apud dñm nostru no im-
minam contulit: ostendens
qualis debeat esse xpiam
fides: de cuius confortio
existere martyres meren-
tur. Tertio q idem tam
sancte conuersati ois fu-
erit: vt coronam marty-
ri tempore pacis inuene-
rit. **R.** Quo progredens
sine filio pater: quo sacer-
dos sancte sine dycono pro-
pens. Tu nuq sine ministro
sacrificiu offerre consueueras.
V. Quid in me ergo displi-
uit paternitati tue. nuq me
de generem probasti: et ex-
petire certe vtrum rdoneu
ministru elegeris. cui co-
misti domini sanguinis
dispensationem. Tu nuq.
C. Sed cum **lectio. v.**
infideles tanta sac-
tate beati laurentium

pro xpi nomme vidis-
sent certare: erroresq: eoz
manifestos rationabili
castigatione conuicere:
tunc illi inebriati furore
rapuerunt eum: et cede
crudelissima sauciatum:
beati viri corpus flammis
in craticula tradiderunt.
Vere beatum corpus qd
non ad penam fimestus
ignis vel tormenta a fide
xpi imitauit: sed ad reqd
dominam sancta religi-
o coronauit. Sed tamen
ipa flamma non ideo su-
scepit martyrem: vt eu a
fide sua ignis imutaret:
sed vt approbatum dño
suo redderet. Tali autem
incendio beati laurentij co-
secrata sunt viscera: no co-
tempnata. **R.** Noli me de-
relinquere pater sancte: q:
thesauros tuos iam expendi.
Non ego te desero fili neq:
derelinquo: sed maiora tibi
debentur pro fide xpi certa-
mina. **V.** No quasi senes
lenoris pugne cursum re-
cipimus. te autem quasi iu-
uenem manet gloriosior de-
tyranno triumphus. post tri-
duu me sequeris sacerdote

lemer. Non. *Lectio vii.*

Qnuem hunc pas-
sionem: quod ait a-
postolus. Ipse autem sal-
uus erit: sic tamen qua-
si per ignem. Saluus
enim iste est factus: dum
eius venerabile corpus
confessionis est incendio
concrematus. Hec ergo to-
ta causa passionis est facta:
propter quam mortui ad-
ditus est sanctus vir: ut
sui similes esse ceteros ho-
mines. Nam exhortatio
illa in tantum profecit: ut
illo et seculo recedente: fi-
des eius regionis illius
loca vniuersa peruenit:
ita ut Christus ubi tunc in
beato martyre suo laure-
tio persecutionem passus est:
nunc illic plurimorum
Christianorum exultet in popu-
lis. Sufficere nobis de-
bent ad profectum salutis
nostre martyris exempla sa-
ctorum: qui propter adi-
piscendam celestem coronam
omnibus se mandatis do-
minicis subdiderunt: et ita
cunctis deuinxerunt se le-
gibus saluatoris: ut pro-
pter ante actam vitam

mererentur ad hanc mar-
tyri gloriam peruenire.
R. Beatus laurentius cla-
mant et dixit. deum meum
colo et illi soli seruo. Et ideo
non timeo tormenta tua.

V. Ideo nox obscuram non
habet. sed omnia in luce cla-
rescunt. Et ideo. *Intra
noctem.* *an.* Struxerunt
corporis membra posita su-
per crucem. ministrantibus
pauas insultat leuita Christi.

Ps. Domine quis habitabit
in te. Carifices vero virgines
ministrabant carbonem sub
ter crucem ferream. *A.* Ignem
me exornasti et non est in-
uentum in me iniquitas. *Ps.*
Exaudi domine iustitiam.
R. Pro-
bati domine cor meum et visitasti
nocte. *A.* Interrogatus te
dominus confessus sum. assatis
gratias ago. *Ps.* Domine in vir-
tute. *R.* Gratias tibi ago
domine quia laqueos tuos ignore-
di merui. *Sed in iohannem*

In illo. *Lectio viii.*
tempore: Dixit Iesus
discipulis suis. Amen a-
men dico vobis: nisi gra-
num frumenti cecideris in ter-
ram mortuum fuerit ipsum
solum manet. Et reliqua:

Omne. scilicet augustinus episcopus.

Ipse dominus Iesus erat
grani mortifican-
dum et multiplicandum
in mortificatione in fidelita-
te in deum: multiplicandum
in fide populum. Jam
vero exhortans ad passio-
nis sue sectanda vestigia:
qui amat inquit animam
suam perdet eam. Quod
duobus modis intelli-
gi potest. Qui amat perdet:
id est si amas perdes. Si
cupis vitam tenere cum
Christo: noli mortem timere
pro Christo. Item alio modo.
Qui amat animam suam
perdet eam. Noli amare
ne perdas. Noli amare in
hac vita: ne perdas in eter-
na vita. Hoc autem quod
posterius dixit: magis ha-
bere videtur euangelicus
sensus. Sequitur enim.
Et qui odit animam suam
in hoc mundo: in vitam eter-
nam custodit eam. Ergo
quod super adiectum est qui
amat: sub intelligitur in
hoc mundo ipse utique perdet.
Qui autem odit utique in
hoc mundo: in vitam eter-
nam custodit eam. *Id est ag-*

na et immortalia sententia: quem
admodum sit hominis in
animam suam amor ut pe-
at: odium ne pereat. Si ma-
le amaueris tunc odisti:
si bene oderis tunc amasti.
feliciter qui oderunt custo-
diendo: ne perdant am-
do. *R.* In crucem te deum
non negam. Et ad ignem
applicatus te dominum Iesum
Christum confessus sum. *R.* Pro-
bati domine cor meum et visita-
sti nocte. Et ad ignem. *Ec. viii.*

Et vide ne tibi sub-
repat: ut te ipsum
velis interimere sic intel-
ligendo: quod debes in hoc
mundo odisse animam tuam.
Hinc enim quidam maligni
in atque peruersi: et in seip-
sis crudeliores et scelerati-
ores hominem flammis se
donant: aquas prefocant:
precipio collidunt et pere-
unt. Hoc Christus non docuit:
immo etiam diabolo preci-
pitum suggerenti respondit.
Vade retro sathana. Scri-
ptum est. Non temptabis
dominum deum tuum. Petro autem
dixit significans quia mor-
te clarificaturus esset deum.
Cum esses iunior: cinge

bas te et ambulabas vbi volebas: cū autem senue-
ris alter cinget te et feret
quo tu non vis. Vbi sa-
tis expressit non a seipso:
sed ab alio debere occidi:
qui vestigia sequit̃ xpi.
Cum autem cause arti-
culus venerit vt hec cōdi-
tio preponatur: aut facie-
diū esse contra dei prece-
ptum: aut ex hac vita im-
grandum: quorū duorū
homo cogatur alterū eli-
gere cōminante mortem
persecutore: ibi eligat dō
dilecto mori q̃ offenso
vivere. Ibi odit in hoc
mundo animam suā: vt
in vitam eternam custodi-
at eam. **R.** O ppolite si cre-
dis in dñm ih̃m xpm. Et he-
sauros tibi ostendo et vitam
eternam promitto. **V.** Bea-
tus laurentius ppolito dixit
si credis in dñm ih̃m xp̃istū
Et thesauros tibi. **Lectio. ix.**

I quis michi min-
istrat me sequatur.
Quid est me sequatur:
nisi me imitetur? Ep̃us
enim pro nobis passus ē
vt ait apostolus petrus:
vobis relinquens exem-

plum vt sequamini vesti-
gia eius. Ecce quod dic-
tū est. Si quis michi
ministrat me sequatur.
Quo fructu? Qua merce-
de? Quo premio? Et vbi
sum inquit ego: illic et
minister meus erit. Gra-
tis ametur: et operis quo
ministratur illi: premiū
sit esse cum illo. Vbi enī
bene erit sine illo? Aut qm̃
male esse poterit cū illo?
Audi cūdentius. Si q̃s
michi ministraverit: ho-
norificabit eū pater me-
us qui est in celis. Quo ho-
nore nisi vt sit cum filio
eius? Quod enim sup̃er
ait. vbi ego sum: illic et
minister meus erit: hoc
intelligitur expoliuisse ei
dicit. Honorificabit eū
pater meus. Nam quem
maiorē honorē poterit
accipere adoptatus: q̃ vt
sit vbi est vnicus? Non e-
qualis factus diuinitati:
sed consociatus eternitati.
Quid sit autem ministra-
re xpo: cui operi merces tā-
ta proponitur: hoc potius
debemus inquirere. Si
enim hoc putauerimus

esse xpo ministrare: ea que
sunt corpori necessaria p̃-
parare: aut cenanti cibū
coquere vel apponere vel
poculum dare potumq̃
miscere: fecerūt hoc illi q̃
potuerunt cum ī corpore
presentem habere: sicut
martha et maria: quādo
et lazarus vnus erat ex
discipulis. Sed eo
modo xpo etiam iudas
perditus ministravit. Nā
et oculos ipse habebat: et
q̃uis ex eis que mittebat
sceleratissime furabatur:
per illū tamen etiā neces-
saria parabantur. **R.** San-
cto plane quia hostia xpi
effici merui. accusatus nō
negavi. Interrogatus xpm
confessus sum: assatus g̃ral
ago. **V.** Probasti dñe cor
meum et visitasti nocte. ig-
ne me examinasti. Interroga-
tus. **R.** Voluit esse hostia
laurentius. qui dum
assaretur nō negavit dñm.
Et ideo innocentus est sacri-
ficiū laudis. **V.** Immola de-
o sacrificiū laudis et redde al-
tissimo vota tua. Et ideo in-
R. Beatus laurentius dicit.
disce miser q̃ta est virtus

dñi. Nam carbonēs hī non
dolorem sed refrigeriū michi
prestant. **V.** Ecce miser assa-
sti me vna parte regina aliā
et manduca. Nam carbonēs.

Intra octauam sancti
laurentij sit offitiū de eo
nisi festam occurrat. et si
int̃ quotidiē nouē lectio-
nes. **Intra octauam. Lectio. i.**

Dicit hęc deus ce-
sar dixit b̃to lau-
rentio. Sacrifici-
us. Nam tota nox ista ī
te expendetur cum suppli-
cis. Beatus laurentius
dixit. Ideo nox obscurū
non habet: sed omnia in
luce clarescunt. Tūc uis-
fit decius: vt os eius cū
lapidibus cederetur. Cū
q̃ cederetur: confortatus
in dño dicebat. Gratias
tibi ago dñe ih̃u xp̃iste:
quia tu es deus omnium:
xp̃ianorum liberator. De-
cus dixit. Date lectulū
ferreū: vt requiescat lau-
rentius continuare. Alla-
tus est autem lectus cum
colis tribus in cōspectu
decij cesaris, modum crati-
cule. Tūc expoliatus est
beatus laurentius vesti-

mentis suis in conspectu
dei et valeriani: et certe
suis est in cratem ferrea.
Et allati sunt batilli cum
pinnis: et miserunt sub
ter cratem ferream: et co
artati cum furca ferrea fe
cit beati laurentii. *Le. ii.*

Edi ut decus ce
sar ad beati lauren
tium. Sacrificia dñs. Re
spondit beatus laurentius.
Ego me obtuli sacrificium
deo in odore suauitatis.
quia sacrificium deo est
spiritus contribulatus. Car
nifices vero virgines mi
nistabant carbones mit
tentes sub crate: et de super
comprimentes cum furcis
ferreis. Beatus laurentius
dixit. Dulce mihi quia car
bones tui michi refrigerium
prestunt: tibi autem eter
ni supplium. Quia ipse
dñs nouit quia accusatus
non negavi nomen sancti
sui: interrogatus exultans
confessus sum: assatus gra
tias ago. O infamia vni
o miselices qui nō cogno
scitis: quia carbonem si
non ardo: sed refrigeri
um mihi prestant. *Le. ii.*

Ecceperunt omnes
qui aderant ad
mirari: quomodo prece
perat cum decus viu
assari. Ipse autem vultu
pulcherrimo dicebat. Gra
tias tibi ago dñe ihesu
xpe: qui me confortare
dignatus es. Et eleuatis
oculis contra decem bea
tissimi laurentius sic dixit. Ecce
miser assasti me vna in
parte: regina aliam et
manduca. Tunc gratias
agens dño ad gloria di
xit. Gratias tibi ago do
mine ihesu xpe: quia ta
nuas tuas ingredi me
rui: et hoc dicens emisit
spiritum. *De sermone scti
augustini epi. Le. iii.*

Etandum vero quod
non tantum illo te
pore perfecerunt sancti mar
tyres preceptum dñi quo
confessione supplium
pertulerunt: sed necesse
fuit illos prius secundum
euangelium ipsius vixisse:
ut xpi passionibus par
ticiparent. Necesse inquit
erat ut imitia bona fieret:
quorum finis est optimus
subsecutus: et martyres

eos non solum fuisse cum
passi sunt: sed etiam mar
tyres xpi fuisse cum vixe
rent. Martyr enim grece
latine dicitur testis. Igitur
quodcunque bonis
actibus mandatum xpi
facimus: testis xpo tes
timonium perhibemus. Vnde
et cur dñi non tantum
illa dicitur que passionis
tempore ligni affixione o
struitur: sed est alia que
totius vite amiculo ci
etarii disciplinarii virtu
tibus coaptatur. De qua
michi videtur saluator di
cere. Qui vult post me
venire: abneget semetip
sum et tollat crucem suam
et sequatur me. *Le. ix.*

Non quid enim om
nes martyres qui
secuti sunt dñm: crucifixi
sunt cum dño? Numquid
omnes virgines. qui iux
ta apocalypsim sequuntur
agnum dei: crucifixi sunt
ut sequerentur? Numquid
apostolus paulus crucifi
xus fuerat qui dicebat?
Michi autem absit glori
an nisi in cruce dñi nolui
ibi xpi: per quem michi

mundus crucifixus est et
ego mundo. Hoc autem
dicit ut intelligas crucem
non ligni esse patibuli:
sed vite virtutisque propo
situm. Tota igitur vita
xpian hominis si secundum
euangelium vivat: cur atque
martyrium est.

Audemus. *Le. vi.*
itaque dilectissimi
gaudio spirituali: et de fe
licissimo in cliti viri fine
gloriamur in dño: qui
est mirabilis in sanctis
suis. In quibus nobis
et presidium constituit et
exemplum: atque ita per
vniuersum mundum clam
ficauit gratiam suam: ut
a solis ortu usque ad occi
sum leuiticorum luminum
coruscante fulgore: quod cla
rificata est iherosolima ste
phano: tum illustris fieret
roma laurentio. Cuius o
ratione et patrocinio nos
adiuari sine cessatione
confidimus: ut quod omnes
ut apostolus ait: quicum
que in xpo volunt pie vixe
re persecutionem patun
tur: corroboremur spiri
tu charitatis: ut ad super

andas omnes temptatio-
nes constantis fidei perse-
uerantia nummatur. *De
omelia sci augustini epi-
scopi super euangelio iobis.*

Ibi granum frumenti et c.

Ministrare. Lectio. vii.

autem xpo: non est
ea que sunt corpori neces-
saria preparare: sicut in-
das perditus ministravit.
Nam illa que xpo mitteba-
tur portabat: et ex his ne-
cessaria preparabat. Adhuc
est illud quod cum ei diceret
dominus: quod facis fac cele-
riter: arbitrati sunt quidam.
quod cum iusserit propter
diem festum necessaria pre-
parare: vel indigentibus
aliquid dare. Nullo mo-
do igitur de huiusmodi
ministris diceret dominus:
ubi sum ego ibi et minister
meus erit: et si quis mi-
chi ministraverit honorifi-
cabit eum pater meus:
quoniam iudam talia ministra-
tem: reprobatum potius
quam honorificatum videmus.
Vt quid ergo alibi que-
rimus quid sit ministra-
re xpo: et non potius in
istis ipsis verbis agnoscimus.

mus. Cum enim dixit:
si quis michi ministrat
me sequatur: hoc intelli-
gi voluit ac si diceret. Si
quis me non sequitur
non michi ministrat. Mi-
nistrant ergo xpo ihesu:
qui non sua querunt: sed
que ihesu christi. Hoc est enim
me sequatur. vias ambu-
let meas non suas: sicut
alibi scriptum est. Qui
se dicit in xpo manere:
debet sicut ille ambula-
vit et ipse ambulare. *Lectio. viii.*

Debet etiam si por-
git esurienti panem:
de misericordia facere non
de iactantia. Non aliud
debet ibi querere quam opus
bonum: nesciente sinistra
quid faciat dextera: id est
ut alienetur intentio cu-
piditatis ab opere chan-
tatis. Qui sic ministrat:
xpo ministrat: recteque il-
li dicitur. Cum enim vi-
deret minimis meis fecis-
tis: michi fecistis. Nec
ea tantum que ad mise-
ricordiam pertinent cor-
poralem: sed omnia opera
bona propter christum
faciens. Tunc enim erunt

opera bona: quoniam finis le-
gis christus ad iustitiam
omni credenti. Adhuc
ter est christus visus ad il-
lud opus magne chari-
tatis: quod est animam
suam pro fratribus pone-
re. Hoc est enim et pro xpo
ponere: quia et hoc pro-
pter membra sua dictu-
rus est. Cum pro istis
fecistis: pro me fecistis.
De tali quippe opere et
iam se ministrum facere
et appellare dignatus est
ubi ait. Sicut filius ho-
minis non venit minis-
trari sed ministrare: et a-
nimam suam ponere pro
multis. Adhuc ergo est
unusquisque minister christi:
unde est minister et christus.
Sic igitur ministrante
xpo honorificat pater eius:
honore illo magno ut sit
cum filio eius: nec unquam de-
ficiat felicitas eius. *Lectio. ix.*

Quoniam ergo audistis
fratres domini
dicentem: ubi sum ego
illuc et minister meus e-
rit. nolite tantummodo
bonos episcopos et clericos
cogitare: etiam vos pro

modulo vestro ministra-
te xpo bene vivendo: ele-
mosynas faciendo: no-
men domini etiamque eius
quibus potueritis predi-
cando: ut unusquisque e-
tiam paterfamilias hoc
nomine agnoscat pater-
ni affectum sue familie
debere se pro xpo: et pro
eterna vita suos homines
moneat doceat. hortetur.
corripiat. impendat ben-
ivolentiam: exerceat disci-
plinam. Et ita in domo
sua ecclesiasticum et quo-
dammodo episcopale imple-
bit officium: ministrans
xpo ut in eternum sit cum
ipso. Nam et illa maxima
passionis ministratio
multi ex vestro numero
ministraverunt: multi
non episcopi neque cleri-
ci iuvenes et virgines sen-
iores cum numeribus:
multi coniugati et coniu-
gate: multi patres ma-
trefamilias ministrantes
xpo etiam animas suas
eius martyrio posuerunt:
et honorificante patre
coronas gloriosissimas
repperunt.

In festo scōz martiri
triburtii et susane. *Leō. p.*

Rome iter duas
lunos natale si
eti triburtii mar
tiris: filij cromatii vrbis
prefech: quem erudierit
in fide beatus sebastianus
et sanctus tranquillinus
ac gloriosus polycarpus
presbiter: qui ipsum in sa
cro fonte baptisimatū ino
uauit: et familiam eius p
miscui sexus mille quadu
gentos cū eo pariter bap
tizauit. Idem etiam filius
triburtius: cum propter i
munitatem persecutionis
idem pater eius et ingens
multitudo xpianoru cum
illo in campaniam ex con
silio pontificis gaudi perre
xisset: amore martiris fla
crans reledit in vrbē roma.

Et cum *Leō. scōz*
ieiunius et orationi
bus ibi cum beato papa ga
io occuparetur: quadam
die transiens occurrat ho
minū qui de alto lapsus fu
erat: et ita caput et omnia
membra quassauerat: vt
de sola sepultura eius age
retur. Iuxta quē ipse acced

sit: et cepit dicere super
vulnera eius lente orati
onem dominicā et sym
bolū. Et ita factus ē ho
mo consolidatis mēbris
incolumis: quasi nichil
contigisset ei mali. Dūc
apprehendens parentes
eius segregauit eos a tur
bis: et indicauit eis vir
tutem nominis xpi. Et
videns animū eorū fixū
fortiter in timore dei: per
duxit eos ad papā gaudi.
Qui inueniem sanatum
deo gratias referentem:
et parentes eius panter
baptizauit. *Leō. m.*

Aterea dū procella
persecutionis gra
uiter mundaret: inuit
se quidā simulata fide
beato gaio. Porro hic a
postata extiterat: et erat
fraudulentus in omni ser
mone: et callidus i omi
cōmisso. Qui dū a beato
triburtio viro scolastico
et nobili et sancto frequ
ter argueretur: q capillo
super apicem frontis ton
soris arte componeret: et
q assidue potaret et ludē
do praderet: q libentius

se feminari aspectib: da
ret: q a ieiunijs et orati
onibus se tolleret: q sō
pno deditus non interef
set periculi i hymnis dei.

Cum p: o *Leō. m.*
his igitur omnib:
a beato triburtio acius
argueretur simulauit se
equanimiter monentem
accipere. Et egit arte qua
tenus sanctum triburtiū
orantem pagani compre
henderent. in qua compre
hensione seipm fecit tene
ri: et simul duci ad secreta
riū iudicis. At vbi intro
ducti sunt: fabianus di
xit ad eum qui se arte tra
dicat. Quis dicis?
Ille respondit. Torquatus.
fabianus dixit. Quid p
fiteris? Christianus igit
sum. fabianus dixit. Ig
noras tu q inuictissimi
principes iusserunt vt qui
sacrificare noluerunt: di
uersis supplicijs macerē
tur? Torquatus ait. Hic
magister meus est: ipse
me semper docuit: quod
hunc videro facere necesse
est vt ego hoc faciam. fa
bianus conuersus ad ty

triburtiū dixit. Audisti qd
torquatus assent. *Leō. p.*

Anctus triburtius
respondit. Dū est
q torquatus se esse xpi
mū mentitur. Virtus em
ipsa nominis sancti gra
uiter fert et moleste: suū
nomen a non suis morib:
vsurpari. Reuera enī illu
strissime vir hoc christianū
vocabulū diuine virtutis
est sectatorū scilicet xpi:
qui vere philosophi facti
sunt: qui veri christian
dicti sunt: et horum qui
ob terendas libidines for
titer dimicant. Nec cre
das vir illustrissime hunc
esse xpianū: qui in lenoci
mo sui molliendo capitis
fimbrias obmittit: qui cō
sorem diligit: qui in scapu
lis moliter gelat: q fluxū
gressuū improbo mliū distē
dit: qui viros diligenter a
git feminas diligentius i
tuetur. Nūq tales pestes
xpis dignatus est habere
seruos. Verū qm hic me
se imitaturū assent: hūc
tuo conspectu probabis ei
esse mentiri. Hic ei qua
lis semper fuerit: nūc enī

denter ostendet. *Lectio vij.*

Fabianus dixit. Cō-
sultius facies si sa-
luti tue consulas: et p̄m-
cipū decreta non contem-
pnas. Tyburtius dixit.
Ego saluti mee melius nō
consulo: q̄ vt deos deasq̄
contempnens vnū dñm
ih̄m xp̄m esse confitear.
Torquatus adiecit. Nō
solū ip̄e xp̄ianus crudelis
est: verū etiam multis per-
suadet et docet omnes de-
os demones esse. Ip̄e au-
tem cum socijs suis cum
quibus magicas artes ex-
ercet: die noctuq̄ inci-
tationibus occupat. Bea-
tus tyburtius dixit. fal-
sus testis non erit impu-
nitus. *Lectio vij.*

Iste quem vides
illustrissime vir ma-
litie sue cunis exestuans:
ad nichil aliud xp̄ianis ē
iunctus: nisi vt cogitaret
quomodo xp̄ianum se
nobis ostenderet: et quo-
modo alijs se fidelissimū
mentiretur. Rep̄cende-
bam tamen in eo cyclope-
am edacitatem: cimeriū
vno putozem et sepultū

diuum nominis sanctita-
tem. Ebrisus patiebatur
sitim: esurienti vomens.
Nec vt xp̄ianus: sed vt
antomanius quondam
ille cōmua. manducabat.
bibeat. vomebat. Et nūc
xp̄istianos arguit: xp̄i-
anos accusat. In nos mit-
tem iudicem inatit: gla-
dium nolenti iudici por-
rigit: et demones cerui-
ces nostras inclinamus
hortatur. Videmus vo-
tū tuū: videmus cructa
consilia: et scelerata arte
verborū venena tui pecto-
ris ituemur. *Lectio vij.*

Tangere nunc o
xp̄iane et vtere of-
ficio carnis: iudicat
et ipsius iudicis voce. ap-
plicat eculeos: appete xp̄i-
anos: damna. percutite. in-
cende. Bene nos accipis:
si exiliū mīnaris: hoc phi-
losophantibus totus est
mundus. Si supplicū:
quodimus mīdi carcerē.
Si ignes: maiora homi-
ni cupiditatibus viam.
Discerne quicquid libet
Omnis nobis vilis est
pena: vbi pura comes ē

conscientia. Post hec fa-
bianus cum verissime iu-
uens sanctissimus xp̄m
confiteretur: iussit ante
pedes eius carbonēs arde-
tes effundi dicens ad eū.
Ehge tibi vnū de duobus.
Aut tibi ara in istis carbo-
nibus adijce: aut pedibz
super eos iudis incende.

Tu autem. Lectio nona.
Ille autē faciens
signū crucis cōsta-
ter super eos nuda ingres-
sus planta est: et cepit di-
cere. Depone infidelita-
tem et disce: quia hic so-
lus est deus quem confi-
teo: creaturis omnibz do-
minari. Nam michi i no-
mine dñi nostri ih̄u xp̄i
videtur q̄ super roseos flo-
res ingrediar: quia crea-
tura ipsa creatoris famu-
latur imperio. Cui fabia-
nus. Quis ignorat. artē
magici vos docuisse xp̄i:
vestrum. Obmutescē in-
felix exclamat tyburtius:
et noli auribus meis hāc
humam facere vt audia te
rabiō ore latrantē melli-
flui nomen et sanctū no-
minare. Gratus fabianus

dictavit sententiam vt
gladio animaduerneret.
Ductus est autem via la-
ticana quarto miliano
ab vrbe: et orationē effu-
dens vno ictu gladij per-
cussus abscellit. In eodē
quoq̄ loco: a quodā ap-
parente xp̄iano sepultus
est: quarto idus augusti.

hortulo: et partui iam vi-
cina ante crucem crucifi-
xi oraret attente: ut ei
de partus periculo salu-
briter expediret: vocem
audivit dicentē sibi. Me-
pueas mulier: quia quod
dam lumen salua partu-
ries: quod ipsum mundi
clarius illustrabit. Quo
edocta oraculo iam natā
infantulam et sacri baptis-
matis vnda renatā clari
vocavit: indubitabili fide
tenens manifestandam i
ea fore de proximo a deo
sibi promissi celestis lu-
minis claritatē. *R.* Fran-
cisa pia plantula mire fructi-
ficavit in orbe cū discipula
clara quā informavit. Cas-
tutis per secula cultū mul-
tiplicavit. *V.* Virgo sū sa-
cra regula multarū iam pre-
ambula se deo cōsecravit.

Castitatis. Lectio. ij.

Dita mor in lucem
parvula clara tem-
pestiva velut aurore divi-
norū cepit insinuatū lumi-
ne clarescere: ac iter tene-
ros annos laudabiliū mor-
ingenua probitate clare
Pietatis quidem suam

tate repleta: ex dono tā
nature q̄ gratie: manu
libenter extendebat ad
pauperes. Et ut suum
sacrificiū gratis deo of-
feret: proprio corpulci-
lo delicata cibaria subtra-
hebat: clamq; per inter-
nuncios mittens: reficiebat
viscera pupillorū. Sac-
te orationis studiū habe-
bat amicum: ubi xpi ibi
sepius odore bono resp-
sa: suavisq; spiritus gu-
stui ad perhennes attrac-
ta delicias: paulatim vi-
tam celicem accitabat.
Sub velibus quoq; pi-
ciosis ac mollibus ali-
ciolū gerebat abscondi-
tū: et tanq; nobilis al-
tera virgo cecilia mūdo
exterius florens xpm i-
terius induens. dissimu-
lato in posterum mortali
cōiugio: virginitatem
suam dño cōmentabat.
Suavisbus proinde ve-
lut aromatica cella re-
dundans vnguentorū
odoribus: ore vicinorū
laudan nescia cepit: a se-
cretos actus veridica fa-
ma prodente: rumor p-

bitatis eius vulgabatur
in populo. Talia fuerit
in domo sua paterna de
libamenta virtutis: ta-
les primitie spiritus ta-
lia preludia sanctitatis.
R. In via penitentie glebas
terit membrorū. semē sent
militie lucē diffudit mor-
tali. Lucatur sic quotidie the-
sauros meritorum. *V.* Cui
feruenter hodie gressus de-
note filie sequitur exēplor.
Lucatur sic. *Lectio. iij.*

Adiens vero tunc
celebre nomē frā-
cisa: qui velut novus
homo missus a deo obli-
teratum perfectionis viā
crucifixi sectando renoua-
bat vestigia: inspirante
patre spiritui: ubi opor-
tunitas societatis et tem-
poris affuit: ad eundem
se contulit suq; cordis
archanū desiderii patefe-
at. Suadente igitur viro
dei mundi contemptum:
et more fidelissimi para-
mphi dulcia xpi cōm-
bia virginis auribus i-
stillante: non trahit in
longum virgo preclara
cōsensum: quinimmo

celestis ignis ardore suc-
censa: terrene gloriam
vanitatis ex alto cōtēp-
nit: carnis illecebras pr-
sus horescit: thorum i
delicto se nescitura pro-
ponit: ac eiusdem beati
patris consilijs se peni-
tus cōmittit. Iubet ex hoc
famulus dñi celebritate i-
minente palmariū: ut in
die festo ornata pcedat
ad palmam cum frequē-
tia populorū: ac nocte se-
quenti cū xpo exiens ex-
tra castra mudamū gau-
diū in luctū conuertat
dominice passionis. *R.*
Hec paupertatis titulo pol-
iens intitulata. post xpm
sine sacculo currit exonerata.
Relicto foris sēlo mens-
tus est ditata. *V.* In pau-
peratis modulo nri p̄cepti
parvulo pauperi conforma-
ta. Relicto. *In. ij. noct.*
ant. Oblata est per grego-
riū refutur possidere. nichil
q; transitorū cum xp̄sto
vult habere. *iii.* Parat ma-
gistra vasculū ut oleū que-
ratur. mor vero per miracu-
lū vas plenū celo datur. *iii.*
Dortatur hec ut pauperes

pauperis miris nate. neq̃
sint de genere a miris pau
vertate. *Lectio. iiii.*

Editur domo ciui
tate et consangu
neis derelictis: ad sancta
maria de angelis festina
uit: ubi fratres qui i au
la dei sacras observabāt
exubias: prudentem vir
ginem obuiam sponso cū
lampade non vacua proce
dentem: gestantes et ipsi
lucernas ardentes i ma
nibus exceperunt: eam
q̃ post criminū attonso
nem: coram altari virgi
nis marie matris dei hū
tum religionis indutā:
ad vicinū quoddā san
ctimonalū monasteriū
deduxerunt. Nec em̃ de
cūt alibi florere virgi
nitatis ordinem ad vespē
ram temporū excitari q̃ i
eius thalamo: que p̃ma
omniū atq̃ dignissima
sola extitit mater et vir
go: vt quasi ante ip̃ius
sacratissimū thorū humi
lis ancilla sublimi sp̃so
cōiuncta: decantanda iu
giter dulcia cantica d̃rag
matis angelica primitiū

nūciatione perciperet: et
armonica postmodum
iubilatione citaret. *R.*
A ciuibus obsidio remoue
tur ob lacrimas et preces
sancte clare. Dum cinere
calicio iubet sorores optas
ad dāum exclamare. *Ad*
tionū prelū meretur gētē
pellimas de claustrō detur
bare. *Dū ancre. Lectio. v.*

Ikam post hęc per
cutione cōsangu
neorū deo sacrate ṽgin
ab hoste humani genis
suscitata: sed celestis dex
tere superata virtute: ad
ecclesiā seclī dānam
pro cuius reparatione vir
dei franciscus voce de ip̃a
cruce mirabiliter ad seclī
cta mandatū acceperat:
vna cū sorore virgine no
mine agnete: per ip̃ius
preces et lacrimas ad si
milīa vota conuersa: de
iusdem patris consilio
cōmigravit. In huius
locelli ergastulo: pro ce
lestis amore sp̃s virgo
clara se conclusit: in hoc
a mundi tempestate se ce
lans corpus quo ad ṽnic
ret carceravit. In huius

cauerna macerē velut ge
meunda simplexq̃ colli
ba edificans: virginum
xpi collegiū genuit: mo
nasteriū sacri instituit:
pauperumq̃ dominarū
ordinē inchoauit. *Opi*
mone siquidem sanctita
tis eius circūquaq̃ diffu
sa: in odorem sp̃itualium
vnguentorū ceperunt ado
lescētile currere: omni
q̃ suauitati m̃dialium
gaudiorum sponsi celestis
preferre cōiubium:
pro ip̃ius amore p̃cipuo
sub claustrū perpetua vi
tā satagentes religiosā
et celibem attitūre. *R.*
A mea cūnos plangere cruci
firmū nouitias docet quē
ip̃a plangit. crux ei digno
pondere. *Ad* maiores dat deli
cias quo maior dolor agit.
R. Hęc xpi sui munere mo
los atq̃ molestias fugat dū
cruce tangit. *Ad* maiores dat.

Quis *Lectio. vi.*
itaq̃ religionis
xpo domino dedicate. la
pidem se aduertens esse
primarium: in fundamē
to sancte humilitatis vir
tutū omnium fabricam

collocare sic ab ip̃o princi
pio studuit: vt cunctis
sibi succedentibus: suoq̃
regimini subditis tanq̃
reputatione propria vi
hor: et obsequio promp
tior: et cultu despectior: i
semetip̃a vere humilitatis
formulam demonstraret.
Nam et regimen sororum
pauperum vir etiam per
obedientiam coacta susci
piens: pie sub ministrati
onis operibus: quāq̃ de
spicabilibus et abiectis
humiliato non minus cor
de q̃ corpore sollicitus in
tendebat. foras cretūū
famularum lutulentos pe
des abluens: extergens i
osculans: iuxta ñri salua
toris exemplum: intusq̃
ministrantiū laboriosis
obsequiis: ac si ancilla
foret empticia: cū omni
promptitudine tenerum
exponens corpusculum:
sanis infirmis ac debilib̃:
tanq̃ dominabus suis:
promptum et hylarem
cū oportunitas aderat: i
pertinebatur pro viribus
famulatum. Sic igitur
humilis francisci discipu

la: magistra virginū ef-
fecta. sicut a sanctissimo
patre didicerat: non tā
preferri affectabat quā
subici: nec tā obediētie
sancte iugū alijs impo-
nere q̄ portare: quaten
perfectiōis omnis radi-
cem humilitatem sponta-
neam: et in semetipsa per
exercitationis frequētiā
irrigaret et excoletet: et i
filiariū cordibus per exem-
plantatis efficaciam cō-
plantaret. **Re.** Quiens in
mundo labili sponso cōiunc-
ta nobili sursum deliciatur
clausoq; carne fragili tanq̄
in vase fictili. **Thes.** lauro glo-
riatur. **N.** Nec in rota versa-
tili fulta virtute stabili cū
xpo delectatur. **Thes.** lauro
glorietur. **An. iij. nocturn.**
ant. Co: verbis sapientie
medullitus apponit. cum
predicator: gratie verba vi-
te proponit. **ant.** Trahit de
testa nucleū. de littera sapo-
rem. de petra sugens oleum
de spina legens florē. **ant.**
format clari discipulas ce-
lesti disciplina cuius est ad
iuuenculas conuictus pro
doctrina. **Leo. viij.**

Paupertatis euan-
gelice cuius inde-
ficientem affluentia be-
atus pater filijs i successi-
onem hereditaria dēre-
liquit: hec tanq̄ legiti-
ma filia: legitima nolu-
it portione carere. Pro-
pter quod in sue conuer-
sionis initio: paternam
hereditatem que ad eam
peruenerat distulit: fecit
sibi q; de precio mī reser-
uans totum pauperib; cō-
rogauit. Tantū deniq;
cum sancta paupertate
fedus iuxta et amorem
contraxit: ut nichil pre-
ter deum habere vellet:
nichil preter necessariū
victū et vestitū pūnitet
a sororibus recipi: nichil
q; in posterū reservari.
Paupertatis priuilegiū
a dño innocētiō tertio:
cū multa ipius pontifi-
cis dignatione cōcessit:
cuius primā notulam
propria manu nō sine
lachrymis idem cōscrip-
sit antistes: cum domi-
nus gregorius notus
paterno compassus affe-
ctu mitigare disponet:

et eandem sanctam vir-
ginem a voto paupertatis
absoluere tam arte:
respondit deo charissima
filia: de peccatis quidem
se velle libenter absolui:
non autem de obseruan-
dis consilijs ihu xpisti.
Altissime siquidem pau-
pertatis voto tam forti di-
lectionis inheferat vincu-
lo: ut tolerabilis ei vide-
retur seueri spiculatori
ferendam ceruicem pro-
tendere: q̄ tam preciose
margarite pulchritudinē
perdere: facieq; cōuersa
retrosum a tante perfec-
tionis proposito resilire.
Re. Carnis templo soluto.
spiritus celos scandit et pa-
tet aditus. Benedictus sit
talis exitus multo magis ta-
lis introitus. **N.** Vniū pa-
morte iuncta vita viuere
vita funera. Benedictus sit
talis exitus. **Leo. viij.**
Argo itaq; pūndē
luculenter aduer-
teus: pro gloriose paup-
tatis inopia celestis exu-
berantie gloriā esse red-
dendam: elemosynarum
fragmina panūq; immen-

316
tias quas elemosynarū
comportabat valde susci-
piebat hilariter: et quasi
mesta de panib; integris
exultabat potius in frag-
mentis. Cum vincis tā-
tum semel foret in mona-
stério panis: et hora iam
instaret edendi: dispensa-
trice recurrente ad matrē:
iussit illa dimidiū panis
eiusdem fratrib; erogari:
dimidiū vero residuum
reservatum sororibus. in
quingenta diuidi
iuxta earum numerū in-
satiabiles. Hac igitur ius-
sione insolita fidelis famu-
le xpi: ab humili filia et
cum admiratione suscep-
ta non sine deuotione ta-
men effectui mancipata:
creuit diuino munere in-
ter frangentis manus par-
ua illa materia: et cuilibet
de conuentu sua extitit por-
tio copiosa. **Adodo** quo-
q; consumit cū defecisset
oleum in lechito: allatū
vasculū virgo preclara
proprijs manib; abluit:
confestimq; seorsum lo-
catū superfluo diuinitus
oleo: usq; ad summum

repleri sacris suis precibus impetravit. *Re.* De pane pascat vinco turbam sororum pauperum. claret signo munifico virtus signorum veterum. Dum cibet ex tam modico magnum conuentus numerum. *Ps.* Pro tenui viatico mensa letatur superum regno beatur celi pro vilitate ceterum. Dum abet ex tam modico. *1. lectio. 11.*

Ostentatis sacre rigorem: pro quo christi sponsa prefulgens magna se non immerito asserere potuit sed formosam: partim: imitabilem partim admirabilem: qui humiliter audire voluerit: veraciter comprobare valebit. Simpla namque tumula et vili pallio de rudi panno tegebat potius quam fouebat corpusculum: plumarii. pellum et etiam calciorum penitus ignorabat usum: et teneram carnem omni tempore continuatis ieiuniis atterebat. Maiore quadagesimam: et ei que dicitur sancti martini: continue i pane et aqua ieiunans: solis diebus dominicis

vinum modicum de gustabat. Cum autem beata clarum iam annis quadraginta paupertatis formace velut aurum purgatum et triginta octo annis velut lapidem vini languoris malleo quadraginta in edificio celesti collocare domino placeret: et ipsa iextremis iam ageret: candidus beatarum virginum ceteris incantibus coram ornatus visus est domum intrare ubi eadem christi famula decumbebat: et usque ad lectum eius procedere et circa eam quasi visitationis officium ad confortationis solamen quodam humanitatis studio exhibere. Quam una eminentior ceteris et fulgidior matrem in qua dominum nostrum christum accessit ad lectum: et amantissime se inclinans suam seipsum filii prestat amplexum. Proferitur a ceteris virginibus mire pulchritudinis pallium: et certatum cunctis deseruentibus: corpus beate clare tegit: et quasi thalamus adornatur. Et inter diuinas

colloquia anima egreditur sanctissima: premio perpetuo laureanda. Commovetur sequenti die tota curia christi vicario cum cardinalibus: alexandro papa scilicet virginis exequias non minus letanter quam devote celebrante.

In festo sancti martini propositi sequenti eius. 1. lectio. 1.

Ome sancti hypolitii martiris: sub decio imperatore et valeriano prefecto. Hunc beatum propositum vicarium: sanctus laurentius cum apud eum esset in custodia baptizavit. Qui peractis sanctis crequis martiris: post tertium diem ad domum suam rediens: dedit pacem omnibus servis suis et ancillis: et communicavit eos de sacrificio altaris beati laurentii martiris. Et post mensa priusquam abiret: venerunt milites et tenuerunt eum: et perduxerunt eum ad decium. Quem videns decius ostensar subridens dicit ei. Nil quid et tu magus effectus

es: quia corpus laurentii abstulisse diceris? Sanctus hypolitus respondit. Hoc non feci quasi magus: sed quasi christianus. *1. lectio. 1.*

Etius furore repletus: iussit ut cum lapidibus os eius contingeretur. Et expoliavit eum veste qua induebatur habitu christiano: et dixit ei. Sacrifica deus et viues: sin autem peries pro tormeta sicut laurentius. Sanctus hypolitus dixit. Ut nam exemplum merear beati laurentii fieri: quoniam tu miser ausus fuisti ore polluto nominare. Extensius igitur fustibus et cordis tam diu cecus est: donec cedentes deficerent. Inde levatus a terra iussit eum detius vestiri militari veste qua gentilis utebatur: et dixit ei. Recole militiam tuam: et es tu noster amicus: et in conspectu nostro utere militia pristina quam semper habuisti. *1. lectio. 1.*

Omne beatus martyr dixisset militiam meam: hec est firmis hic deo

meo ihu xpo militare :
vnde cupio ad celerem
palmam cu fructu veni-
re: detius inacidia plen
dixit valeriano. Accipe
omnes facultates eius:
et interfice cum crudeli
examinatione. Porro
valerianus exquisita oi
facultate eius inuenit i
domo ypoliti omnem fa-
miliam xpianam: qua i
conspectu suo presentari
fecit. Et iussit beatum
ypolitum foras muros
porte tyburtine cu fami-
lia sua duci. Beatus hypo-
litus confortabat omnes
dicens. Fratres mei nolite
metuere: quia ego et
vos vnu dei habemus.
Et decollati sunt promi-
si cu serus: numero decem
et nouem. Beatus vero
ypolitus ligatus pedes ad
colla indomitum equorum:
sic per cardetum et tribulos
tractus: emisit spiritum.
Nocte venit beatus iusti-
nus presbiter et collegit
corpora sanctorum: et sepe-
liuit i campo eodem iuxta
nymphae ad latus agri
verum idibus augustis

De sua concordia. Le. iii.

Dome sancte cōco-
die: nutritrix eius-
dem sancti ypoliti. Cum
valerianus ad familiam
ypoliti sibi presentatam
diuisset: considerate etate
vestras ne simul pereatis
cu ypolito dno vestro: re-
spondit beata cōcordia
nutrix eiusdem sancti ypoli-
ti. Nos cu dno nostro de-
sideramus magis pui-
ce mori: q̄ impudice vi-
uere. Ad hec valerianus.
Genus seruorum non nisi
cu supplicis emendatur.
Et iussit vt beata cōco-
dia cum plumbatis cede-
retur: et cum cederetur e-
misit spiritum. Corpus
q̄ eius in cloacam proie-
ctū cum diu querebat sac-
tus iustinus et non inue-
nit: tristis redditur: vt
non cessarent flere oculi
eius. *Lecho. vi.*

Erti octauo vero
die post passionē
sancti ypoliti venit qui-
dam noie porphyrus mi-
les ad hircenium cloaca-
riū qui occulte xpianus
erat et dixit ei. Si sece-

ti possis custodire: idica-
bo arti tue multū questū.
Ante hos dies iussit vale-
rianus prefectus quāda cre-
ditaria ypoliti plūbatus de-
ficere: et corp' ei i cloaca
iactari. Hec i vestibz suis
spero q̄ margarita habet
abscolat vel aurū. *Le. vi.*

Audiēs hec hircenius:
intimauit secreto
beato iustino presbitero.
Qui flectēs genua grās
egit deo. Porphyrus autē
venēs nocte simul cu hirc-
neo inuenit corpus sancti:
sed i vestimentis eius nichil
inuenit. Beatus autē hirc-
neus vocauit ad se quēda
xpianū abundiū noie:
et tulerūt corp' ei et pdu-
xerūt ad beatū iustinū.
Ad grās agēs deo ille
suscepit: et iuxta corpo-
ra martyri ypoliti et aliorū
sepeliuit octauo kalēdas
septembas. *In festo
sai eusebii conf. Lecto. i.*

Beatus eusebius pres-
biter: cu presente
cōstatio fide ca-
tholicā cōstātissime dese-
saret: et liberū papā do-
leret amane perfidie cō-

sensisse: ab irato cōstatio
iperatore arriano icludit
i quodā cubiculo domus
sue: habēte i latitudine pe-
des quatuor. Multis igitur
ibi mētibz i orōne con-
stāter pseuerauit: et nono
decimo kalēdas septēbris
post mēses septē adhuc ta-
mē iclusus dormitionem
accepit. Cuius corpus
collegerunt gregorius et
horolius pbi: et sepelierūt
i crypta iuxta corpus bti
sixti martyris et epi via
appia i cymiterio calixti.
Vbi et titulū ipsius scribē-
tes posuerūt ita. Eusebio
hoi dei. Audiēs cōstātius
q̄ gregorius et horolius
sepelissent corpus bti eu-
sebi i eadē crypta vbi eū
condiderunt: precepit vi-
uū icludi gregoriū. Hūc
seminuū noctu horolius
presbiter excepit inde: et
post paululū defunctum
iuxta corpus beati eusebi
sepeliuit. facta q̄ est gra-
uissima persecutio i eccle-
sia catholica ab arrianis:
sedem apostolicā tenente
tunc libero. *Lecho. vi.*

In vigilia assumptionis
beate marie virginis
Ad matutinas iurator.

Admite adorem
inuis regem
regum. Cui
hodie ad ethio-
peum vgo mir-
assumpta est celum. *ps.* De-
nite exultemus. *vi.* Quē
terra. *In primonochiu.* a-
Exaltata est sancta dei ge-
nitrix super choros angelorū
ad celestia regna. *ps.* Dñe
dñs noster. *an.* Paradisi
porte per te nobis aperte sūt.
que hodie gloriosa cū ange-
lis triūphas. *ps.* Celi enar-
rant. *an.* Benedicta tu in
mulieribus et bñdictus fru-
ctus ventris tui. *ps.* Dñi ē
terna. *vi.* Exaltata est sctā
ta dei genitrix. *Re.* Super
choros angelorū ad celestia
regna. *Sermo scti iheronimi
presbiteri. Leo pma.*

Adgitis me o pau-
la et austochium
in dñe caritas xpisti me
compellit: qui vobis du-
dum tractatibus loqui
consueueram: ut non
loquendi genere sanctis
que vobiscum degūt vir-

ginitibus: latino vtens
eloquio exhortationis
gratia sermonem fatiā de
assumptione beate et glo-
riose semperq; virginis
marie more eorum qui
declamatorie i ecclesijs so-
lent loqui ad populum:
quod utiq; genus docen-
di nondum antigeram.
Sed quia negare neqō
quicquid iniungitis:
nimia vestra victus dile-
ctione: experiar que hor-
tationum affectu: infatigū
more balbutientū: qui
quicūq; audierint fari
gestunt: cum necdum
possint ad plenū vba for-
mare. *Idcirco q; prop-
ter simplices quasq;
ad me deponere cōpel-
litis vt habeat sanctum
collegiū vestrū sermone
latino: quibus se occu-
pent laudibus ex eadem
die: quibus ne diuinis
vacent lectionibus: pre-
sertim cum et eadem in
multis festiuitatibus
multorū sanctorum pa-
trū studia miro cuderint
eloquio: que de hac qui-
dem vberius ubiq; in*

scripturis diuinis pre-
dicata leguntur. Quid
enim aliud sonant euan-
gelia: nisi nascentem do-
minum ex maria virgine:
et omnia eius ieremeta
quousque fuit in mundo
dutarat diuinis efferunt
precomis? *R.* Vidi specio-
sam sicut colubam ascendente
de super riuos aquarum cum
inestimabilis odor erat mi-
nis in vestimentis eius. Et
sicut dies verum circūdabat
eam flores rosarum et lilia
cornuallium. *R.* Que est ista
que ascendit per desertum
sicut virgula fumum ex aro-
matibus mirre et thuris.
Et sicut dies verum circūda-
bant eam. *Lc. ii.*

Nono ab exordio
sancti euangelij.
gabrielem archangelum
colloquentem marie
audistis: et deinceps omnia
reliqua plenius legistis.
Ad presepe quoque paula-
te teste: nato puero mul-
titudinem angelorum
inter crepidias noui par-
tus et querelas nescij
ploratus pro fescennis
gloria in excelsis deo: et

in terra pax hominibus
bone voluntatis carita-
tem audistis: et radiantem
stellam vidistis. Pastori-
bus in super euangeliza-
tibus credidistis. Magos
preterea tria deferentes
munera in visione bea-
tis oculis conspexistis.
ipsa eadem munera bene-
telligendo votis omni-
bus fide deo obtulistis.
Nam et cum eisdem ma-
gis deum puerum in pre-
sepio adorastis. Sed for-
te conquesta me delato-
rem quod te prodiderim da-
mabis. Ad quod ego.
Si celatum esse volebas
teste conscientia: nudi-
narrare ante presepium
vbi plurimum lachryma-
ta es non deberes. Quod
de verum fatear: expressi
precoma etiam si volue-
ro adiuratus: neque tuas
laudes omnino tacere
quico. Idcirco tue te in-
terrogent filie quas da-
cte nutris: tu enim melius
referabis: que nescio si
per spiritum aliquam certe-
aut in spiritu vidisti.
Unde vos o filie pulsa

te matrem precibus: pul-
sate ad hostium iuitantis
amici: si quomodo tan-
dem vobis aperiantur que
sunt reuerenti matri. Ve-
ritatem de his quod plu-
ra dicam. Omnia salua-
toris gesta et beate man-
e obsequia: nec non et ac-
tus vite ex euangelio di-
dicistis. Et nunc quid
superest: ut ab aliquo do-
ctore requiratis. *R.* Si
aut cedrus exaltata sunt in
libano et sicut cypressus in
monte syon quasi mirra
electa. Dedi suauitatem odo-
ris. Et sicut quoniam
et balsamum aromatizans.
Dedi suauitatem. *Lc. ii.*

Omen eius qualiter
assumpta est: quia idem
sua deposcat intentio pre-
sentia absens scribere vo-
bis curam: que absentia
presens deuotus obtuli:
ut habeat factum collegium
vestrum in die tante sollemp-
nitatis multis latinis ser-
monibus: in quo discat te-
nera infantia lactis expe-
ri dulcedinem: et de ex-
guis eximia cogitare:

qualiter fauente deo per
singulos annos tota hec
dies expendatur in laudem
et cum gaudio celebretur:
ne forte si venient vestris
in manibus illud apocry-
phum de transitu eiusdem
virginis dubia pro certis
recipiat: quod multi
latinorum pietatis amo-
re studio legendi carius
amplectuntur presertim cum
ex his — nichil aliud
experiri potest pro certo:
nisi quod hodierna die glo-
riosa migravit a corpore
demonstratur autem sepul-
chrum eius cernentibus: no-
bis usque ad presens in val-
lis iosaphat medio: que
vallis est inter montem
syon et montem oliueti
posita: quam et tuos pau-
la oculis asperisti. Vbi
in eius honore fabricata
est ecclesia marmoreo lapideo
tabulatu: in qua sepulta
fuisse ut scire potestis ab
omnibus ibidem habitan-
tibus predicatur: sed nunc
vacuum esse marmoreum cer-
nentibus ostendit. Idcirco
idcirco dixerim quod multi
nostrorum dubitant utrum

assumpta fuerit similis cum corpore: an obierit relicto corpore. **R.** Que est ista que processit sicut sol et forma tanquam iherusalem. Viderunt eam filie syon et beatam dixerunt et regine laudauerunt eam. **V.** Et sicut dies verum circumdabant eam: flores rosarii et lilia conualui. Viderunt eam filie syon. **In. ij. nocturn. ant.** Specie tua et pulchritudine tua. intende prospere procede et regna. **Ps.** Eructavit cor meum. **Ant.** Adornabit eam deus in medio eius non commovebitur. **Ps.** Deus noster refugium. **Ant.** Sicut habitatio omnium nostrum habitatio est in te sancta dei genitrix. **Ps.** Fundamenta eius. **V.** Assumpta est maria in celum gaudent angeli. **Ant.** Laudantes benedixit dominum. **Homodo. Ps. m.** **Q**uoniam autem vel quo tempore aut a quibus personis sanctissimum corpus eius inde ablatum fuerit vel ubi transpositum: vtrumque resurrexit nescitur: quoniam nonnulli asserere velint eam iam resuscitatam:

et beata cum christo immortalitate in celestibus vestiri: quod et de beato iohanne euangelista eius ministro: cui virginis apostoli virgo commissum est plurimum asseuerunt: quia in sepulchro eius ut fertur non nisi manna inuenitur: quod et scaturire cernitur. **De** ritamen quid horum verisenseatur ambigimus. **Delius** tamen deo totum cui nichil impossibile est committimus: quod aliquid temere diffinire velimus auctoritate nostra quod non probamus. **Sicut** et de his qui cum domino teste euangelio surrexerunt se creduntur. sed vtrum redierint in terram puluerem an non certum non habemus: nisi quod legimus: quod multa corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt ac venerunt in sanctam civitatem scilicet iherusalem et apparuerunt multis. **De** quibus profecto nonnulli doctores scribunt etiam et in suis reliquerunt scriptis: quod in illis perpetua completa

sit resurrectio. **fatentur** enim quod veri testes non essent: nisi et vera esset eorum resurrectio. **Vnde** et beatus petrus dixisse legitur cum de dauid loqueretur in testimonium. **Et** sepulchrum inquit eius est apud nos: quasi non sit ausus dicere: quod ipse aut corpus eius apud nos est: sed tantum sepulchrum in quo conditus fuerat. **Hinc** aiunt resurrexisse et ipsum cum ceteris sanctis: et ideo vacuum remansisse mansoleum: vtrumque hunc beate marie cernit. **Quod** sane factum et de alijs quibuslibet locis sepulchrum affirmare conatur: quod huius iam cum christo regnent resuscitati in eterna societate. **Quod** quia deo nichil impossibile est: nec nos de beata maria factum abnuimus: quam quod propter cautelam salua fide: pio magis desiderio opinari oporteat quod inconsulte diffinire: quod sine periculo nescitur. **R.** **Ornatam** monibus filia iherusalem dominus

concupiuit. **Et** videntes eam filie syon beatissimam predicauerunt dicentes vnguentum effusum mortem tuam. **Ant.** **A**stitit regina a dextris tuis in vestitu de auro circumdata varietate. **Et** videntes eam filie syon et beatissimam. **Ps. v.** **E** his ergo vnde et quibus certi sumus tantisper loquamur ad exhortationem vestram qualicumque sermone: ad edificationem et laudem nominis dei: ut et religio seruetur pro famulatu: et deuotio augeatur pro affectu: quoniam hec est virgo que sola iterumit vniuersam hereticam prauitatem: sola sit post dei que nos confirmet in omni veritate: suisque commendet precibus et meritis auxilietur: ut et ipsi digni inueniamur eius laudibus. **Et** si queritur post ascensionem domini quid egerit: vnum pro certo est: quia virgo sancta corpore ac mente permansit. **Quam** sane angelus gabriel: ac si celestis parrum nymphus intacta custo

diuit: et iohannes apo-
stolus et euangelista: cui
xp̄us eandem in cruce cō-
misit: virgo virginem
seruauit: suisq; deserui-
uit obsequijs. Nō q̄ cri-
mus ille sanctorū apos-
tolorū chorus eam deser-
uerit: inter quos post re-
surrectionem intrans et
exiens familiaris cōtu-
lit de xpi incarnatione:
tanto siquidem verius:
quanto ab initio per spi-
ritum sanctū plenus oī-
a didicerat et prospexerat
oculis vniuersa: licet et a
postoli per eundē spiritū
sanctū oīa cognouerint:
et in omnem edocti perue-
nerint veritatem. **Be-**
atam me dicent omnes ge-
nerationes. Quia fecit in-
dñs magna quia potens est
et sanctum nomē eius. **Et**
misericordia eius a pro-
gēie in progēies timentī-
bus eum. Quia fecit michi
dñs magna quia potens ē
et factū nomē eius. **Lūd. vii.**
Io. an sane beatā
virginem: et si des-
veneratī sunt discipuli
eiq; simulabantur offi-

cio dilectionis: iohan-
nes tamen amplius ac
specialis vsq; ad finem
vite: qui sibi cōmissam
accepit in suā quasi ma-
trem filius. Hūc etiam
benignus magister de cruce:
mulier inquit ecce fi-
lius tuus ad discipulum
autem ecce mater tua: vt
virgo virginem colxeret:
et deseruaret officiosissime
cura adoptionis. Non
enī pudicissima virgin-
tas alicui discipulorum
rectius q̄ virginem cōmen-
datur: vt esset ad inuicē
grati societas et floridus
aspectus: necnon et venu-
stus conuersandi vnam
alternatim pudicitiam
splendore decoratus. V-
na siquidem virginitas
in ambobus: sed altera
proportio i maria. Alia
siquidem quia fecundior:
sed ipsa. Ipsa vero sed al-
tera: quia et si ipsa eadem
q̄ in corrupta: tamē fe-
cunditas integritatis
longe gloriosior qm vir-
ginitas. Accidit et fecun-
ditas i illa tota deificu-
ta est et virginitas. Ali-

quum nūq̄ secundum
naturam nascendi vir-
ginitas vbi fecunditas
predicatur: neq; fecun-
ditas vbi virginitas in-
tegra conseruatur. Ideo
q̄ totum super excellunt
de illa que dicuntur: q̄
sunt diuina atq; ineffa-
bilia. Vnde virginitas
et fecunditas proles sup-
ereminēs nouitas est q̄
humani cernatur ex car-
ne quod nascitur. Verū
tamen et si magnificen-
tior multum virginitas
in maria propter gratie
excellentiā: vna tamen
integritas eurus et vna
virtus que adinuicē qua-
si cognate sociantur. Hic
quoq; iohannes quicq̄
est quod maria genuit:
euangelizando suo com-
mendat eloquio. Verbum
inquit quod i principio
erat et verbum erat apud
deum: et deus erat vbi.
Hoc quippe verbum quod
erat i principio: et apud
deum erat: et deus erat
verbum: ipm deum ge-
nuit beata virgo maria
ex se carne factū. **Secundo**

et virginitas lōge sacra-
tior: et fecunditas vt
ita dicā multo ineffabi-
lior: q̄ suo potuerit ille
explicare eloquio. Verū
tamen quando virgini-
tas cognatioz virginita-
ti: tanto beatus euange-
lista cetens excellentior:
et vicior verbo. Ideo
quicquid est quod vir-
go genuit: totum pro-
ut potuit homo per spū-
tum sanctum nobis rese-
rauit manifestius et do-
cuit. Ceterū ad exemplū
humane vite conuersa-
tio eius post ascensionē
xpi generaliter cū aposto-
lis fuit: quousq; disper-
guntur: sicuti lucas me-
minit dicens. **Et** regres-
si quidem a mōte oliueti
iherosolimam venerunt
et ascenderunt i cenacu-
lum. Ibi quippe mane-
bant cum maria matre
ihū vnamq; aspirati i
caritate: perseverantes
in oratione: donec idue-
rentur virtute ex alto. Ec-
ce ihū ascendente: virgo
vacat in schola virtutis:
et meditatur i lege man-

datorū dei: ut et ipsa sit
forma discipline xpi et
exemplum perfectionis
virginibus. Conuersa
tur autem cum testibus
sancte resurrectionis et
ipsa testis: conuersatur
cū senatoribus celi isai
curiam paradosi: subspi
ritu sancti disciplina: et
magisterio totius diui
ne maiestatis. Inuenit
beata et gloriosa virgo
maria prima inter pri
mas summi regis coloz
tes: quarum vita non e
rat iam eternis in quibus
xp̄s prehabatur: sed de
celis. quos et vos o filie
imitamini que in schola
xp̄i permanere uouistis.
Perseuerate in orationi
bus unanimiter uiuētes:
quousque intrare possitis
gaudia eterne vite: quo
beata virgo feliciter hodie
intravit alternantibus
hymnidias angelorum
choris infra pascua eter
nitatis. ubi una soci
etas omnium supernorum:
ubi dulcis solempnitas
angelorum: ubi post la
bores et erumpnas felix

et suavis est refectio an
marū. **R.** Beata es virgo
maria que dñm portasti
creatorem mundi. **Genui**
sti qui te fecit et in eternum
permanes virgo. **V.** Ave
maria gratia plena dñs te
cum. **Genuisti** qui te fecit.
In tercio nocturno. ant.
Gaude maria virgo cunctas
hereses sola interemisti in
uerso mūdo. ps: **Lātate** q.
an. **Dignare** me laudare ti
virgo sacra da michi vir
tutem contra hostes tuos. **R.**
Dñs regnauit exultet.
ant. **Post** partū virgo in
olata permansisti. de gētre
intercede pro nobis. ps: **Lātate**
q. n. **Maria** virgo as
sumpta est ad etēreū thala
mū. **R.** In quo rex regū stel
lato sedet solio. **Lectio** scti
euangelij. **Secundum**
lucam. v. lco. vii. **R.**
In illo tēpore. In
trauit ih̄sus in quod
dam castellū: et mulier
quedam martha noīe ex
cepit illū in domū suam
Et reliqua. **Omelia** scti
augustini episcopi. **R.**
Antū euangelij
cum legeretur au

diuimus a femina religi
osa susceptū esse dñm
hospitio: ea q̄ martha
vocabatur. Et cum cēt
ipsa occupata in cura mū
strandi: soror eius mari
a sedebat ad pedes dñi: et
audiebat verbū eius. La
borabat illa: vacabat ista
illa erogabat: hec imple
batur. Verū tamen mar
tha laborans multum in
illa occupatione et nego
tio mūstrandi itēpel
labat dominū: et de so
rore sua conquesta est:
q̄ enim laborantem non
uiuaret. Dominus au
tem pro maria respondit
marthe: et ip̄e eius fac
tus est aduocatus: qui
iudex fuerat interpellat.
R. Diffusa est gratia in la
bis tuis. Propterea bene
dixit te deus in eternū. **R.**
Martha et gutta et cassia
a velimentis tuis a gradi
bus conuēis. ex quibus de
lectauerunt te filie regum
in honore tuo. Propterea
benedixit te deus. **lco. vii.**
Martha martha in
quit circa multa
occupata es: qñ unum

est necessariū. **Maria**
optimam partem elegit:
que non auferetur ab
ea. **Audiui**mus ergo
et interpellationē inter
pellantis et sententiā
iudicis: qua sententiā
interpellanti respondit
susceptā defendit. Erat
enī maria intentā dulce
dum verbi dei. Intenta
enī martha quomodo
pasceret dominū: itēta
enī maria quomodo
pascetur a dño. A mar
tha cōuuiū dño paraba
tur in cuius cōuiuio iā
maria iocundabatur. Cū
ergo maria suauiter audi
ret verbū dulcissimum:
et corde intentissimo pa
sceretur: interpellato do
mino a sorore sua. quo
modo: putamus eam ti
nuisse ne diceret ei dñs:
surge et adiuua sororem
tuam. **R.** Beata es virgo
maria de gētre que ac
cepsisti dño. perfecta sunt in
te que dicta sunt tibi. ecce
exaltata es super choros an
gelorum. Intercede pro no
bis ad dominū dñm nostrū.
R. Ave maria gratia plena

dominus tecum. Intercede
pro nobis ad dñm. *2. to. ii.*

In enim firmitate
maria tenebatur:
quia profecto maior est
refectio mentis q̄ vñt.
Excusata est: sed et secun-
da. Quomodo autē excu-
sata? Attendamus. ispi-
ciamus. perscrutemur qd̄
possumus: pascamur et
nos. Quid em̄ putam?
nos reprehensū esse ni-
misteriū marthe quam
cura hospitalitatis oca-
pauerat: que ipm̄ dñm
hospitio receperat. Quo-
modo ergo recte reprehe-
debatur: que tanto hos-
piti letabatur. Hec si ve-
rū est: dimittant homi-
nes q̄ ministrant egen-
tibus: eligant sibi par-
tem meliorem que non
auferetur ab eis. Dacēt
verbis: inhyent doctrine:
dulcedim: occupentur ar-
ti scientiam salutarem.
Nichil eis cure sit quis
peregrinus in vico iace-
at: quis eget p̄ me: q̄s
induendus: quis visitan-
dus: quis redimendus:
quis sepeliendus. Ma-

cent operi misericordie:
vñ m̄stent scientie. Si
melior pars est: cur nō
omnes hoc faciunt: qñ
ipm̄ dñm in hac causa
patronū habemus? Nō
em̄ timemus i hac re ne
offendamus eius iustici-
am: cū patronā tenem̄
eius sententiā. *Re. O glo-*
riosa domina excelsa super so-
dem que nec primā similem
vīsa est nec habere sequentiē
Sola sine exemplo placuit
virgo xpo. N. Sola fuit
mulier patuit: qua ianua leti
ex qua vita rediit. Sola sine
exemplo placuit. I. Intra
octauā beate marie. scilicet
ones leguntur de simone et
iberonim p̄b̄s. scilicet octauo
die namq̄. Et n̄el de ome-
lia festiuitatis eiusdem.
De festiuitatibz vero que
infra octauā assumptionis
occurrūt indyē tūc agūt
sed post octauā celebrant.
Sed de octaua beati lau-
rentij et de facto ludouico
episcopo et confessorie fit
eodem die quo cadunt.
Pro prima die infra oc-
tauā assumptionis beate
virgis de simone et ihero-

nim presbiteri. 2. to. ii.
Dic n̄q̄ glo-
riosa semp vir-
go maria celos
ascendit: rogo gaudete:
quia vt ita fatear: inef-
fabiler sublimata cum
xpo regnat in eternum.
Regina mundi hodie
de terris: et de presenti
seculo nequā eripitur.
Iterū dico gaudete: qz
secunā de sua inaccessibi-
li gratia ad celi palatiū
iam peruenit. Exultate
in quaz ac gaudete et le-
tetur omnis orbis: quia
hodie nobis omnibus in-
teruenientibus eius me-
ritis salus aucta est: vo-
bis quoq̄ diligentibus
eum honor et virtus vna
cū reliquis virginibus
sacris amplior prestatur
et gratia. Idcirco dīlec-
tissime letunim et lau-
date: quia si deū ore p̄-
phetico in sanctis suis
laudare iubemur: nul-
to magis cū hac celebra-
tione beate marie virgis
matris eius oportet nos
cum hymnis et canticis
diligentius extollere:

et dignis deo iubilare p̄-
conijs: ac iusticiis hono-
rare muneribus. *2. to. ii.*
Nlli dubiū quin
totum ad gloriā
laudis eius pertineat:
quicquid digne geni-
trici sue impensū fuerit
ac solempniter adimple-
tum. Ex quo timeo satis
et valde pertimesco: dñ
vestris cupio parere pro-
fectibus: ne forte sicut
improbis: ita et indi-
gnis laudator inueniar.
Profecto em̄ cum nec sa-
ctitas nec fecundia sup-
petat: vt beatum et glo-
riosa virginem digne
laudare quei: quomaz
vt verū fatear quicquid
humans dici potest ver-
bis: minus ē a laude celi:
quia diuinus et angelical
est excellentius predica-
ta et laudata preconijs.
A prophetis quidē pre-
nunciata: a patriarchis
figuris et euēmatibz
prefigurata: ab euāge-
listis exhibita et mon-
strata: ab angelo vene-
rabiliter atq̄ officiosis-
sime salutata. *2. to. ii.*

Reterea qualis
et quanta esset
ab eodem diuinitus de
claratur cū ait. Ave gra
tia plena dominus tecū:
benedicta tu in mulieri
bus. Talibus namq; de
cebat virginem oppig
nerari muneribus: vt
esset gratia plena: que
deit celis gloriā: terris
dominū pacemq; refu
dit: fidem gentibus. fi
nem vitis vite ordinē:
moribus disciplinā. Et
bene angelus ad virgine
mittitur: quia semper ē
angelis cognata virgin
tas. Profecto in carne
preter carnē viuere non
terrena vita est: sed cele
stis. Vnde in carne ange
licam gloriā acquirere:
maioris est meriti q̄ ha
bere. Esse enī angelum
felicitatis est: esse vero
virginem virtutis: dū
hoc modo obtinere virib;
mittitur cū gratia: quod
habet angelus ex natu
ra. Vtrunq; tamen et es
se virginem et angelū:
diuinū numeris ē officiū.
non humanū. *Leo. iij.*

De inquit gratia
plena. Et bñ ple
na: quia ceteris per par
tes prestat: marie ve
ro simul se tota infudit
gratie plenitudo. Hec q̄
prestat quod dauid canit.
Descendet sicut pluuia
in vellus. Vellus itaq;
cum sit de corpore: nescit
corporis passionem: sic
et virginitas cum sit in
carne: vicia carnis nescit.
Celestis plane umber in
virginem vellus pla
do se infudit elapsus: et
tota diuinitatis vnda se
contulit in carnē: quā
do verbum caro factum
est. ac deinde per cruas
patibulum expressū ter
tis omnibus pluuia sa
lutis effudit: et stilla
dia gracie humane pre
stitit mentibus. Dñs te
cum inquit. Admā res.
Etiam erat cū virgine:
qui ad virginem mitte
bat angelum. Et preces
sit nūtiū suū dñs: sed
a deo non recessit: nec te
neri potuit locus qui oī
bus habetur in locis: et
totus ubiq; est: sū quo

modū totum. *Leo. v.*
Ergo verbum pa
tris iūq; a patre
discens: homo pro no
bis fieri dignatus est: se
creto suo misterio quod
ipse nouit. Qui quomā
totū suscepit quod ē ho
minis: homo totus est:
et totū retinens quod de
i est: omnino aliud q̄ de
qui natus est ex maria
esse non potuit. Scit ei
deus omnia et potest.
Propterea quia ita est:
scit se ac potuit i vtero
virginis sine sui corrup
tione misceri atq; vniri.
vt vnus esset xp̄us deus
et homo: vna p̄sona: v
na substantia. Ob quod
dei genitrix electa et pre
electa: iure ab angelo sa
lutatur et predicat gra
tia plena. Vere plena. p
quam largo sancti sp̄ri
tus umbre: perfusa ē oīs
creatura. Et ideo satis ei
deuotissime: primū an
gelus veneratur et salu
tat. Admā itaq; i ip̄e:
qualis aut quanta sit
quam salutatur. Non enī
simplex fateor: vel con

fecta fuit ista salutatio:
sed omnī admiratione
digna. Siquidem ve
nerationis fuit delatio:
oblatio muneris: famu
latus obsequij. Quia et
si in sanctis patribus et
prophetis gratia fuisse
creditur: non tamen ea
tenus plena. In mariā
vero totius gratie que i
xp̄o est plenitudo venit:
quāq; aliter. Et ideo in
quit. Benedicta tu iter
mulieres: id est. bñdicta
plūs q̄ omnes mulieres.
Ac per hoc quicquid ma
ledictionis infusum est
per euam: totū abstulit
benedictio marie. In su
per et gratiam refudit ē
ortus: quā non habuit
prius oīs mūdus. *Leo. vi.*
Situr quod natu
ra non habuit: v
sus nesciuit: ignorauit
ratio: mens non capit
humana: pauet celum
stupet terra: creatura oīs
etiam celestis miratur:
hoc totum est quod per
gabrielem marie diuin
tus nuntiatur et p xp̄m
adimpletur. Quā de cau

sa de tali tanta q: loq me indignū fateor. Sed et puto q nemo sit qui psumat nisi qui quanta sint que panduntur penitus ignorat. Tamen et si ad hoc nemo idoneus inuenitur: votis omnibus cessare non debet quilibet etiam peccator a laudibus: quous expleat nequeat quod sentit. Unde sermo diuinus cum de peccatore ageret in psalmis: sacrificium inquit laudis honorificabit me: et illic iter quo ostendam illi salutem dei. Ac si patenter dicatur. Illic iter est laudis ad eternam laudem sine fine mansuram: sed nemo apprehendet illud: nisi ego premostrauero.

De omelia sci augustini episcopi super euangelio.

Atrauit ibis in quodam. *Lectio. vij.*

Aria optima partem elegit: que non auferetur ab ea. Si melior pars est: cur non omnes hoc faciunt: quando ipsum dominum in hac causa habemus patro-

num. Non enim timeamus in hac re ne offendamus eius iustitiam: cum patronam teneamus eius sententiam. Et tamen ita non est: sed sicut dixit dominus ita est. Quomodo intelligis non est: est autem quomodo intelligere debes. Ecce aduerte. Circa multa es occupata: quando unum est necessarium. *Le. co. vij.*

Maria meliorem partem elegit. Non tu malam: sed ista meliorem. Sed unde meliorem. Quia tu circa multa. Illa circa unum. Preponitur enim unum multis. Non enim a multis unum: sed multa ab uno. Multa sunt que facta sunt: unus qui fecit. Celum. terram. mare. et omnia que in eis sunt: quod multa sunt. Quis ista numeret. Quis horum multitudinem cogitet. Quis hoc fecit. De omnia. Ecce bona valde. Bona valde que fecit: quanto magis ille qui fecit. *Le. co.*

Etendamus. *Le. co.* ergo occupationes

nostras circa multa. Nec cessarium est ministerium corpora refecturis. *Quere hoc.* Quia esuritur. quod fititur. Misericordia miseri necessaria est. frangis panem esuriendi: quia inuenisti esuriendi. Tolle famem cui frangis panem. Tolle peregrinationem: cui exhibes hospitalitatem. Tolle nuditatem: cui prestas vestem. Non sit egritudo: quem visitas. Non sit captiuitas: quem redimis. Non sit rixa: quem concordas. Non sit mors: quem sepelis. In illo futuro seculo non erunt ista mala: ergo nec ista ministeria. In vespere diei ante octauam sancti laurentii a capitulo in antea fit de sancto laurentio cum commemoratione de assumptione. Ad matutinum fit idem officium quod in die et per horas diei usque ad capitulum in secundo vespere et tunc a capitulo in antea fit de assumptione sancte marie cum commemoratione de sancto laurentio. *Sed die infra octauam*

assumptionis fit de octaua sancti laurentii. Pro tertia die de sermone sancti iheronimi presbiteri. Le. co. pama:

Reterea charissime quia iter salutis vestre in laudibus est saluatoris: hortor vos et commoneo in hac sacra sollempnitate genitricis dei marie: nolite cessare a laudibus. Quod si virgo es: gaude quia meruisti esse et tu quod laudas: tantum cura: ut sis que digne laudare possis. Quod si continens es et casta: venerare et lauda: quia non aliunde constat ut possis esse casta: quod ex gratia christi qui fuit plenissime in matris quare laudas. Quod si coniugata certe aut peccatrix: michi omnius confitere et lauda: quia inde misericordia a omnibus profluit et gratia ut laudent. Et quod quis non sit speciosa laus in ore peccatoris: noli cessare: quia inde tibi promittitur vena: unde et omnibus: ut laudes. Alioquin nisi iuxta modum

lū ingem; nostri deū lau-
dare in sanctis suis stu-
deamus: quomodo cū
secundum qđ caminus
iuxta multitudinē ma-
gnitudinis eius lauda-
re poterimus? *Lectio. ij.*

Quoniam hoc preter-
mittendū non est
quod impletur finis
quandoq; secundū quod
dicitur. beati qui habi-
tant in domo tua dñe.
in secula seculorū lau-
dabunt te. Interdum
vero quia imensus est:
quod voce non possum;
nec facundia valemus;
exequamur votis et me-
dullis cordis: quia ma-
gnus et bonus est atq;
immensus: tantus ac
talis: qđ et qualē ipse
se nouit. ore ac spiritu cō-
fiteamur ad iusticiam et
salutem. Hinc ergo om-
nes pariter festiuitatem
gloriosē semperq; virgi-
nis marie deuotissime
celebremus: quia hec ē
dies preclara: ī qua me-
ruit exaltari super choros
angelorū: et peruenire
ultra qđ nr̄e humanita-

tis est natura: ubi nō sub-
stantia extollitur: s; glo-
rie magnitudo mōstrā-
tur: cum eleuatur ī dex-
tera patris: ubi xp̄us p
nobis introiit potifex
factus in eternū ad celi
palatium. *Lectio. iij.*

Hec est inq; dies: ī
qua usq; ad thronum
celitudinem intemera-
ta mater et virgo proce-
lit: atq; in regni solio sē-
lunata. post xp̄m glori-
osa reledit. Sic itaq; v-
biq; confidenter sancta
dei canit ecclesia: quod
de nullo alio sanctorum
fas est credere: vt ultra
angelorū vel archange-
lorum merita transcede-
rit: quia et si similitudo
reprobitur sanctis:
veritas nō negatur. Hec
quippe priuilegiū non
nature est sed gratie vir-
ginis marie: de qua nat-
us est ipse deus et homo. Je-
cureo et ip̄a plus est me-
ritis et non natura. qđ
virgo et homo. Vnde et
si cetera virgines imita-
tur illam usq; ad cōcep-
tum partus et noue sa-

lutationis gabrielis ob-
sequiū: deinceps totum
diuinū est quod operat-
ur in ea teste angelo. quia
spiritus sancto et virtute
altissimi obumbratur.

Ate hoc *Lectio. iij.*
ip̄ā sane vterus
virginis quous mundus
quous impollutus et alic-
nus a contagione pecca-
ti: quous sanctus: tamen
adhuc vilitate humani-
tatis induitur: vt ita
dicam: ac si lana candi-
dissima: suoq; colore de-
albata. Ad quam sane
cū accessit spiritus sanc-
tus: quasi ipsa eademq;
lana cum inficitur san-
guine concilij vel muni-
cis vertitur in purpurā.
versa est et ip̄a sine cotu-
m matrem: vt non sit iā
admodum quod fuerat:
sed purpura verissima ad
indumentum et gloriā
summi regis diuinitus ap-
tissime dedicata: vt nulli
deinceps ea vti vsu femi-
neo licuerit nisi deo. quip-
pe vt ita loquar: beata et
gloriosa virgine maria
eo modo quous dudum

incompamibilis ēet vni-
uersis que sub celo sūt vir-
gimbus: vt deceter possi-
in se suscipere diuinitatis
admixture: salua vtra-
q; natura tamen cū gra-
tia repletur: cū spūs sanc-
to perfunditur: cum vir-
tute altissimi obumbra-
tur: fit preciosior meri-
tis: celsis sublimior: fas-
tigis pulchrior: sancti-
tate gloriosior: suorum
prerogatiuis meritorū:
ita vt nullis iam vsibus
sit ipsa eademq; mancipi-
da nisi diuinis. *Lectio. v.*

Ade o sanctissime
virgines: et si mi-
tam oportet tantam ac-
talem virginem: tamq;
preclaram venerari mul-
tū conuenit et ultra āge-
licam quodammodo digni-
tatem: quantū fas ē cū
gaudio dignissimis et laudibus
ferri. Que vt diximus
non temere per xp̄i gra-
tiam super choros ange-
lorū exaltata deuotissime
hodie predicatur: quia
precessit eam dñs et sal-
uator noster ex ea vera
fide gentis ad celestia

ut pararet ei sicut ipse sui
promisit discipulis: in
eternis mansionibus lo-
ci. Hinc quoque dauid
propheta olim gratula-
bundus christo cecinit. A su-
mo inquit celo egressio
eius: et cursus eius us-
que ad summum eius. Ascen-
dit ergo eandem gloriam
resumpturus: licet non
amiserit quam prius ha-
buerat antequam mundus
fieret. Ascendit et prepa-
rauit huic sanctissime
et gloriosissime virgini
locum immortalitatis: ut ei
eo regnare posset in perpe-
tuum. *Le. vi.*

Et hoc est presentis di-
ei festiuitas: in qua
gloriosa et felix ad eter-
num peruenit thalamus.
Que profecto festiuitas:
sicut et virgo incompa-
rabilis est ceteris virginibus:
ita incomparabilis
est ista festiuitas omnium
sanctorum festiuitatibus:
admiranda etiam vir-
tutibus angelicis. Pro-
pter quod et persona su-
periorum ciuium in eius
assumptione admiras.

spiritus sanctus ait in ca-
nticas. Que est ista que
ascendit per desertum
quasi virgula fumi ex
aromatibus. Bona qua-
si virgula fumi: quia
gracilis et delicata. quia
diuine extenuata disci-
plinis: etiam concinnata
intus in holocaustum in
cendio per amoris et desi-
derio charitatis. Ut vir-
gula inquit fumi ex a-
romatibus. Mirum
quia multis repleta erat
virtutum odoribus: ma-
nans ex ea fragrabat su-
auissimus odor: etiam an-
gelicis spiritibus. Asside-
bat autem de deserto
presentis seculi virgula de
radice iesse olim exorta.
Sed admirabatur elec-
torum anime per gaudium:
que nam esset que etiam
meritorum virtutibus an-
gelorum vinceret dignita-
tem. *De omelia sancti augu-
stini episcopi. Lectio vii.*

Ene ergo martha
circa corporalem
domum: quid dicam ne-
cessitatem an voluntatem:
an necessitatem

an necessitate occupata est.

simul et voluntatem occu-
pata: ministrabat carni
mortali. Sed quis erat
in carne mortali? In
principio erat verbum
et verbum erat apud deum:
et deus erat verbum. Ecce
quod maria audiebat. Et
verbum caro factum est:
et habitauit in nobis. Ec-
ce martha cui ministrabat.
Ergo maria meliorem par-
tem elegit: que non aufe-
retur ab ea. Hoc enim ele-
git quod semper mane-
bit. Ideo non auferetur
ab ea: quia circa unum
voluit se occupare. *Le. vii.*

Maria: michi adhaerere
deum bonum est. Sedebat
enim ad pedes capitis nostri.
Et qui appropinquat
aut moyses pedibus eius
accipiente de doctrina eius.
Et quanto humilior sede-
bat: tanto amplius capi-
ebat. Confluit enim a-
qua ad humilitatem co-
uallis: denatat de tumo-
ribus collis. Non ergo
diu opus marthae repre-
hendit sed minus distin-
xit: circa multa inquit

es occupata. Porro unum
est necessarium. Iam hoc
sibi maria elegit. Tran-
sit labor multitudinis: et
remanet charitas unita-
tis. *Lectio vii.*

Ergo quod elegit
maria non auferre-
tur ab ea: a te autem quod
elegisti: utique hoc sequitur:
utique hoc intelligitur: a te
quod elegisti auferetur. Sed
bono tuo auferetur: ut quod
melius est detur. A te ei
auferetur labor: ut requies
detur. Auferetur a te quoniam
quod occupatio necessitatis:
ut detur dulcedo eterne ve-
ritatis. Tu nauigas: illa
iam in portu est. Non au-
feretur ab ea quod elegit:
sed tamen augetur quod
incepit. In hac quidem
vita augetur contemplatio:
in alia perficitur: nunquam
autem auferetur. *Quarta
die fit festum sancti iudouici
episcopi et confessoris cuius officium habet
post leones octauae assumpti-
onis. Pro. v. die. De
feste sancti iheronimi pres-
biteri. Lectio prima:
De assumptione
virginis marie*

rursus spiritus sanctus
in canticis. Que est ista
que ascendit inquit quasi
aurore consurgens: pul-
chra ut luna electa ut
sol terribilis ut castrorum
acies ordinata? Admira-
tur autem spiritus sanctus:
quia omnes de ascensu
huius virginis admi-
res facit: quod quasi noui
diluculi aurore rutilans
ascensu suo resplendet:
multis freta et vallata
sanctorum agminibus.
Unde dicitur: terribilis
ut castrorum acies ordina-
ta. Si quidem terribilis est
suis facta virtutibus ut
castrorum acies admodum
ordinata: hinc inde sanc-
torum angelorum fulta pre-
sidiis. Pulchra ut luna
immo pulchrior quam luna:
quia iam sine defectu sin-
coruscant celestibus illus-
trata fulgoribus. Elec-
ta ut sol fulgore virtutum:
quod ipse eam elegit sol ius-
ticie ut nasceretur ex ea.

Dominus *Leo tunc*
profecto exequias
quod fas est credere fa-
mulabantur angeli: et

universi celorum congra-
tulabantur curie. Nec
mirum quia honor ma-
ternus eius est qui natus
est ex ea: quem omnis ce-
lorum ordo veneratur et
adorat super se eleuatum
cum patre in sede maiest-
tatis dei. Legimus
ergo quod sepe ad funera non
ad sepulturas quo-
rumlibet sanctorum ange-
los aduenisse: et ad ex-
equias eorum obsequia pre-
stitisse: nec non et animas
electorum usque ad celos
cum hymnis et canticis
atque laudibus detulisse:
ubi et utriusque sexus docti
commemorantur frequen-
ter auditi laudes ecclesie
se in terra et quod prespi-
catus est: multo non
quam lumine eosdem resplen-
duisse in super et adhuc
vuentes in carne ibidem
miri odoris fragrantia
diutius persensisse. *Le. iii.*

Quod si ad recrean-
dam spem dilectis-
sime et corroborandam
fidem interdum astantium
saluator noster ipse ob men-
ta suorum amplius com-

probanda talia et tanta
dignatus est exhibere pro
suis celi ministros circa
defunctos: quanto magis
hodierna die credendum
est militum celorum cum
suis agminibus festine
obuiam aduenisse gemi-
trici dei eamque in genti
lumine circumfulsisse: et
usque ad thronum olim
sibi ante mundi constitu-
tionem paratum cum lau-
dibus et canticis spiri-
tualibus perduxisse. Nul-
li dubium omnem illam
celestem iherusalem tunc
cultasse ineffabili leti-
cia: tunc iocundatam esse
inestimabili charitate:
tuncque cum omnium gratu-
latione iubilasse: quan-
do festiuitas hec que no-
bis hodie reuoluitur an-
nia: illis omnibus fac-
ta est continua. Nec im-
rito. Creditur enim quod sal-
uator omnium ipse quantum
datur intelligi per se to-
tus festiuitas occurrat: et
cum gaudio eam secum
in throno collocavit. Alias
autem quomodo imple-
uisse creditur quod in

*in solis iusticie splendidissima
mater secreta celorum penetrant*

lege ipse precepit. *Hono-*
ra inquit patrem tuum
*et matrem. **Le. iii.***

Pro quod patrem
suum honorauit
ipse sibi testis est: cum ad
iudeos ait. Ego gloriam
meam non quero: et qui
querat et iudicet. Sed e-
go honorifico patrem meum:
et vos inhonorastis me.
De matre vero euangeli-
sta cum redirent: veniens
ait nazareth: erat subditus
illis. Sed alia est natu-
ra qua deus pater secun-
dum se honoratur: alia
qua idem parentibus sub-
ditur. In utraque tamen
unus idemque christus recte
creditur: eo quod verbum ca-
ro factum est et habitauit
in nobis: unus emanans
et quod est nobiscum deus.
Hanc quippe unionem
diuinitatis atque huma-
nitatis inconfusam indi-
samque: fides catholica ser-
uat. Quam sane intelli-
gendo cognoscat natura
lis atque secundum subsisten-
tiam conuentio unitatis:
ut neque conuersio in alter-
utram duarum sustineretur

par tē recipiatur neq;
diuisio. **Leo. vi.**

Sic namq; credere
honorare est ma-
trem dñi: que et deum
nobis genuit: et hominē
neq; hoīe sine deo: neq;
deū sū hoīe: sed deū et ho-
minem vñū et verū ih̄m
xp̄m. Alioquin dei geni-
trix dici non posset: qđ
multi hereticorū negare
conati sunt: nisi vere deū
genuisset incarnatū. Et
propterea nos duas in
xp̄o recte confitemur na-
tūitates: vñam videlicet
de patre sine initio et si-
ne tempore sempiternā
et coeternā deo patri: al-
terā autem de matre cū
tempore: quando misen-
tionem induens et misen-
cordiam: spontanea vo-
luntate ad nos descendit
natus homo deus: ac per
hoc iuxta veritatem ma-
tris gestatur i vtero qui
deus semper agnoscitur.

Inc etiā **Leo. vi.**
Alexandria con eam
veraciter confitemur:
dei scilicet genitricē: nec
non et christo tōcō: nō

q; verbū carnē secum
detulerit: neq; olim p̄ce-
fate carnē copulatū sit:
sed tunc quando vbi
caro factum est: ex car-
ne virginis diuinitatē
atq; humanitatis sub-
stantia in vtero ita in-
confuse vñtur: vt vna
persona sit deus et homo
xp̄us. **Ex** duab; siqui-
dem naturis sine confu-
sione alterius: vt non
nisi vnus inueniatur
dñs ih̄s: manēs deus
in forma dei qui semet
ipsum formam serui ac-
cipiens exinamuit: ma-
nens vnus idēq; in for-
ma quā suscepit. Totus
quippe deus in carne vir-
ginis de qua natus est:
et totus homo. Idēq;
q; apostolus: in quolibet
bitat inquit corpore: alit
omnis plenitudo diuin-
tatis. **De omnia scilicet**

Ara optima par-
tem elegit q; nō
auferetur ab ea: et aut
quod elegit auferetur.
Videas igitur fratres chi-
nistam: et q̄tā arbitror

*quod dicitur in psalmo
huiusmodi quod dicitur in psalmo*

iam intelligitis: i hijs
duabus mulierib;: que
ambe fuerunt deo grate:
ambe amabiles: ambe
discipule. Videtis ergo
et magnū aliquid intel-
ligitis quo audire et sci-
re debetis: etiam quod
non intelligitis. Vide-
tis inq; in istis duabus
mulieribus duas vitalē
figuratas: presentem et
futuram: laboriosam et
quietam: erumpentem
et beatam: temporalem
et eternam: actiuam et
contemplatiuam. Qua-
rū actiua populo dei cō-
munis via viuendi est:
ad contemplatiuā vero:
per paucos sublimiores q̄q;
post perfectionem pie ac-
tionis ascendit. **Leo. viii.**

Actiua quippe vi-
ta est xp̄o studio
sui simulacrum reddere:
iustis laboribus insistere:
seipsū prius ab hoc seculo
imaculatū custodire: mē-
tem. linguam. manus.
cetera q; corporis mēbra
ab omni inquinamento
peccati continere: ac se
diuinus perpetuo subiu-

gare seruitijs. Deinde
proximi necessitatibus
iuxta facultatē suppe-
tentiam occurrere: nec cū
corporalibus sed et spiri-
tualibus. **Idem** enī ē
egenū et pauperem de
manu fortiorū diripi-
entū eripere: q; esurien-
tem cibare: aut sitienti
potum tribuere. **Idem**
quoq; erranti viam veri-
tatis ostendere q; nudū
vestire: vel mortuū cor-
pori iūmo visitationis
solatiū impedire. **Leo. ix.**

Contemplatiua au-
tem vita: est cum
longo quisq; bone acti-
onis exercicio edoctus:
diuturneq; orationis
dulcedine instructus:
ac crebra lacrimarum
compunctione assuefa-
ctus: a cunctis mundi
negocijs vacare: et i so-
la redemptoris dilectio-
ne oculum mentis intē-
dere didicerit: gaudiū
quoq; perpetue beatitu-
dinis quod in futuro
percepturus est: etiam
in vita presenti ardētē
desiderando preguſtare.

Duc sunt vite: quas de
scripsi breuiter vt po-
tui. Jam de illis vos co-
gitate copiosius: quid
hec vita habeat: nō di-
co mala: non iniqua:
non nepharia. nō luxu-
riosa. non impia: sed la-
boriosa erumpens plena:
timoribus castigata. tēp-
tationibz sollicita. *Dic*

secta. De sermone sancti
theronij pbr. Lectio. 7.

Exhortor o filie
estote prudētes
sicut serpentes:
et simplices sicut colūbe:
vt ex prudentia perfecte
intelligentie: amulum
fidei vel tre. 7 margaritā
pro qua omnia reliqui-
stis integram inuolatā.
q̄ seruetis: ne dotem si-
mul et arram spiritus
sancti quod absit perda-
tis. Diligentius itaq;
procurete: si quo modo
simplicitas colūbe que
fuit in maria: illesa inu-
olataq; custodiat. De
qua salomon in canticis
quasi in eius laude: ve-
ni inquit columba mea.
imaculata mea: iam enī

hyems transijt. ymber
abijt et recessit. Ac de
inde inquit. Veni de li-
bano veni. Nec īmeri-
to de libano venire iube-
tur quia libanus candi-
datio interpretatur. Er-
rat enim multis merito-
rum candidata virtutibz
et dealbata: mure candori-
or spiritus sancti muneri-
bus: simplicitatem colū-
be in omnibus represen-
tans. Quoniam quic-
quid in ea gestum est:
totum puritas et simpli-
citas. totum veritas et
gratia fuit: totū mīseri-
cordia: veritas 7 iustitia
que de celo prospexit. Et
ideo imaculata quia in
nullo corrupta. Curam
dedit enī virū in vtero si-
cut ilxeremias sanctus te-
statur: et non aliū de ac-
cepit. faciet inquit dñs
nouum super terrā: mu-
lier circumdabit virum.

Ere. *Lectio. 8.*
nouū et omnū
nouitatū supereminēs
nouitas virtutū: quādo
deus quem ferre non po-
test mūdus nec videre

aliquis vt viuē possit:
sic ingressus ē hospitū
ventris: vt corporis clau-
stra nesciret: sicq; gesta-
tus. vt deus totus in ea
esset. Et sic inde exiit
vt testatur ezechiel: por-
ta omnino clausa. Vnde
cantur in eisdē canticis
de ea. Ortus cōclusus flos
signatus: emissiones tue
paradisus. Vere ortus de-
litarum in quo confita
sunt vniuersa flōrū gene-
ra: et odoramenta virtu-
tum. Sicq; conclusus
vt nesciat violari: neq;
corrumpi vllis insidia-
torū fraudibus. fons
itaq; signatus sigillo to-
tus trinitatis: ex quo
fons vite manat. In ci-
uis lumine omnes vide-
bimus lumen: qz iuxta
iohannem ipse est qui il-
luminat omnē hominē
venientem ī hunc mū-
dum. Cuius profecto
emissio vteri supernorū
cuiū omnū est pari-
disus. *Leo. iij.*

E isto namq; vē-
tis agro: ysaac
patriarcha longe odorā-

nebat dicens. Ecce odor:
filij mei sicut odor agri
plem quem benedixit do-
minus: quīs putēt pa-
rū intelligentes: qz pro-
res sancti inuis de xpo
intellerunt mysterium
incarnationis: cū et ipsi
eodem saluati sint gratia.
Vnde constat tēpus non
preiudicasse sacramento
vniū hominis ac dei: ita
vt iam esset in illo per vni-
tatem persone ab initio
seculi: qui nec dum na-
tus erat de maria virgi-
ne. Quod multis scrip-
turarum declaratur indi-
cijs. Vnde dñs ad iude-
os: anteq; abrahā iquit
fieret ego sum. Quibus
vtiq; verbis ostendit se
qui loquebatur ī eo sēper
fuisse mysterio vnitatis
personę: qui semper idē
est. Et ideo vt vinitatem
cōmendaret xpi: anteq;
abrahā inquit fieret e-
go sum. Nam abrahā
anteq; fieret humanita-
tis est breuitas: ego su-
autem eternitas nature
declatur. In qua mū-
rū eternitate iā se fuisse

qui loquebatur: p sacramentum sue icarna cois infirmat. *Leo. iij.*

Quod apostolus in das volens dilu cidare apertius: ihesus i quit populi ex egypto saluans secundo: col qui non crederunt p dicit. Et alibi paulus apostolus. Neq: temptemus xpm: sicut quidam eoru temptauerunt. Nō q: iā ihūs esset aut xpius natus ex maria: s: quia in vincto illo filio dei iā vntas persone commē dabatur: que occulta erat in mysterio. Quod et alibi euidenter: qui e legit nos inquit in ipso ante mudi constitutionē: quia profecto quicquid deus fecit ab initio: xpius fecit toti per vnitatem sacramenti. Et ideo iam ihūs erat in filio qui populi educebat: et xpius in eo qui temptabatur: qm̄ semper per sacramēti vnitatem in deo fuisse nō dubitatur. Alioquin nisi ita credideris aut xpius deus non erit omnino

aut contra prophetam deus recens esse videbitur. Sed ne talibz quatiatur calūpnijs scrutande sunt scripture i quibus vntas in xpo commendatur psone: cui non preiudicat tēp: ne vnus semper dicat:

Ine quoq: *Leo. v.* beatus petrus de patribus loquens ait. Per gratiam dñi nostri ihū xpi: credimus saluari quemadmodū et illi. Nā iamq: illos dñs solus ducebat: et non erat cum eis deus alienus. Vnde nec nobis cū deus recens: qz vnus idēq: est qui et eorum ductor fuit: et nū per passionem sue carnis redemptor. Vnus siq: deum sua in carne: vnus in sacramento atq: vnus in spiritu. Nec admittitur omnino vt alius filius hominis. alius filius dei intelligatur: qui nec tempore pascitur nec passione separatur: sed totus deus in xpm: et xpius in deum

transit: vt qdqd dei filiū ē xps dicat: et qdqd xps i carne pfulit. id dñs pfulisse recte credit. Alioquin si ad rationem respicias et ad sensus humanos nequa q: ita eatenus potuerūt inter se cōuenire diuinitas et humana conditio. Conuenerunt tamen in xpo et vnus ex ambobus emanuel. Vnde mudi videtur q: altitudinem tanti mysterij diligenter intelligere et videre non potuerunt: qui aut duos filios certe aut aliu xpium q: dei filiu elinuerunt. *Leo. vj.*

Quia propter nec nos hominē seorsum colimus qd nefas est nec adoramus: sed deum magis icarnatū. qui proprium sibi corp animatum vniuit: ita vt deus verbum caro fieret et non in aliū quēlibet sed in semetipsū caderet vntas: qui vnus et verus dei filius semp erat. Icarco nō aliū q: eundem ipm q: dei filiu colimus et adoramus:

qui nichil in se pro assumpto homine est actus: nichilq: q: verbū caro factū est immutatus vel imutatus. Et ideo vnus idēq: semper cū patre filius adoratur: non nouus neq: recens ex tempore: nō alienus a natura vel genere. Qd si tibi nouū videtur q: p te hominem assumptū: noueris q: hoc semper cū eo et i eius cōsilio fuit vt sic fieret: et nūc quādo plenitudo temporis venit id factum est: qd in xpo semper fuit. Alii bus quippe priores sancti diuinitus afficiebat adoramentis: talibus i spirabantur de xpo presagus. q: nascitur erat in mudo: in quo esset omniū salus et benedictio eterne hereditatis. *De o. mel. s. augusti epi. De. vj.*

Ite quid hec vita actua habeat nō dico mala. non iniqua. non neptaria. non luxuriosa. non impia: sed laboriosa. erupis plena. timoribus castigata.

temptationibus sollicita.
Hanc ipsam innocentem
vitam dico: qualem dece-
bat circa mortem habere
martham. Hanc ergo quod
tum potestis inspicite: et
de hac ut dixi copiosius
quod loquimur cogitate. Vi-
ta vero in qua ab erat ab
illa domo: nec cum martha
erat. nec cum maria. Et si
aliquando fuit: domino in-
trante fugit. fugiit enim
tenebre. oriente sole: fu-
git iniquitas omnis. ad-
ueniente sole iusticie. **Leō.**
Emanferunt. **iiij.**
Ergo in illa domo
que susceperat dominus
in duabus feminis due
vite. ambe laudabiles: sed
vna laboriosa. altera ocio-
sa: nulla facinorosa. nul-
la desidiosa. Ambe inocen-
tes. ambe in quod laudabiles:
sed vna laboriosa. altera
ociosa. Nulla facinorosa
quam cauere debet laborio-
sa: nulla desidiosa quam
cauere debet ociosa. Erat
ergo in illa domo iste due
vite. et ipse fons vite. In
martha erat ymago presen-
tis: in maria futurozū.

Quod agebat martha
ibi sumus: quod agebat
maria hoc speramus. hoc
agamus bene: ut illud
habeamus plene. **Leō. ix.**
Am de illa futura
vita. quid nunc
habemus: aut quantum ha-
bemus? De illa enim et
modo aliquid agimus:
remoti a negotijs. seposi-
tis familiaribus curis.
Conuemsitis. statim au-
distis. In quantum hoc agi-
tis. marie similes estis:
et facilius vos quod agit
maria agitis: quam ego
qui preerogo. Si quid
tamen dico christi est.
Ideo autem vos pascat
quia christi panis
est communis: unde et
ego vobiscum vivo. Nunc
autem viuimus fratres:
si vos statis in domino. No-
lo in vobis. sed in domino:
quia neque qui plantat
est aliquid neque qui ri-
gat: sed qui incrementū
dat deus. **In octaua**
assumptionis beate vir-
ginis sit idem officium quod
in die.

In festo sancti ludo
uici epi et confessoris de
ordine minoru. Ad ma
tutinas. mutatorum.

Begem qui re
git oia dicit
laudet sacra
tus. cum quo
regnat in gloria ludouic
beatus. ps. Venite. ym.

Quoniam medium si
lentium noctis nunc
tenent omnia ceteris ci
tet fidelium ludouici pre
coma. **I**n nocte nephe
seculi plenus fuit vir
tutibus claris director
populi velut celum syde
ribus. **I**c splendet sa
pientia intescit et vir
ginitas roza. misericor
dia rubetque feruens ca
ritas. **I**unc regulat

religio motum firmat
tranquillitas extollit
templatio peruiuat hu
militas. **I**c patet ab
initio virtutum vinuer
fitas quod inno magister
scripsit beata trinitas.
Iu qui plenus virtu
tibus fuit sine numero
tus sacris influibus nos
uina cursu prospero. **I**
qui minorum habitum
portasti minor ceteris
post vite iungas tran
situm tibi deuotos supis
Orde ore nouo more
congaudeat marfilia que
preclara noui sancti expe
ritur magnalia. **I**ri
no deo et simplia digna
laudum perambula sunt
et tanto pontifici per isti
mita secula. Amen. **i. j. n. a.**
Ludouicus equitatis dñi
sedet in folio. celi madens
flumino dedit fructus sancti
tatis. ps. Beatus vir que
cui reliquis de fessib. a.
Super syon predicauit pre
ceptum dominici que deus
ut vincit filium sic adoptauit
ant. Voce supplicatiois cla
mauit ad dominum. et opta
tum terminum sumpsit exau.

ditionis. **L**ectio prima:
Iohannes episco-
pus servus ser-
uum dei: vniuersis xpi
fidelibus: salutem et apo-
stolicam benedictionem.
Sol oriens mundo i al-
tissimus: dei filius et pa-
terno utero ante luciferu
gentis deus verbu qui
erat creator rerum: i prin-
cipio fundans terram in
sapientia: celos prudentia
stabiluit: adornando ce-
los sideribus germinanti-
bus amictis terris: quiq;
in fine temporu pro sa-
lute generis humani no-
stram assumendo natura:
terit nube nostre carnis
fragilis semetipm. **N**unc
istante hora nouissima
illuminando per amicta
respliciens. opus pduxit
mirabile. claritate glorie
sue plenu: bonitatem suam
monstrans magnifice:
sponsam suam sanctam
matrem ecclesia reddens
nouitate tam preclare so-
bolis letabunda. **N**am qui
facit mirabilia magna so-
lus. dilecti sui confesso-
rem criminu. beatum vite

licet ludouicum: purita-
te candidu. charitate fer-
uidum. electum ex mili-
bus: produxit noniter
vt exemplar presulgradi:
et amictis fidelibus imi-
tandum: eiusq; vite sin-
gularem excellentiam si-
gnis probans et prodi-
gis choruscantibus cre-
bris miraculis manifestans.
R. Regis summi po-
tentia de sarpe dedit regia
beatum ludouicu. qui su-
mens vite manutem. **H**ab-
bet magistrum milite san-
ctitatis amicti. **V.** Sanc-
tu fore precludia monstrat
dum tenet lumen humile
et pudicu. **H**abet magnu.
Item **L**ectio. ij.
Retentur celi et ex-
ultet terra: iocundetur pa-
riter omnis orbis. **N**am
qui effulsit i dei templo
dum vixit. in medione
bule sue carnis vt stella
matutina. ac luna ple-
na solari lumine: veluti
etiam sol resurgens in
sua stola formosus: in
virtute multa repentine
ad summa graditur: re-
galibus dignus aspectu

bus: vt candens lilium:
et odoris suauissim ro-
sarubens. **A**d huc celi spe-
ciosum prestant hospi-
ciu: celi cines vt sibi co-
formis et parem. ad suu
confortiu hunc admit-
tunt. **I**n superis xpus
hunc reficit: idem ipse
prandiu et cotina. **H**ic
felix sanctus ex regali p-
sapia: patre videlicet cla-
re memorie karolo rege
sicilie: matre vero charis-
sima in xpo filia nostra
maria sicilie regina: et
regis vngarie filia ori-
ginem trahens: alta sui
generis recusauit sapere:
humilia semper diligens
et amplectens. **S**ciebat
namq; q; excelsus dñs
alta de longinquo pro-
spiciens humilia respicit
et vicino. **R.** Dum sub te-
nello pectore virtutis sum-
pto robore portat penalti-
tem. pro patre victus aspe-
re. **A**dhuc in arto carce
monstrat hylantatem. **V.**
Non inquit in hoc tempo-
re. sic profuit capta prof-
pere. vt per aduersitatem.
adhucens. **L**ectio. iij:

Vamq; autem sin-
gula preclara ope-
ra lucide vite sue paucas
verbis enarrari non pos-
sunt: aliqua tamen de q;
pluribus ad utilitatem
legentiu referam: vt ex
hys deum patrem glori-
ficient: et in hys recipiat
vniendi regulam quam
sequantur. **S**actus iste
sicut probatu est testimo-
nijs fide dignis. i etate
existens tenera: sub ma-
gistri religiosa diligen-
tia suis fratribus teneba-
tur. **I**pse tamen maturis
intendendo morib; sub
tenello pectore gestare
se similem animum osten-
debat. **D**uctus autem i
cathalonia cum duobus
fratribus eius obses pro
liberatione dicti regis:
tam feruenter se dedica-
uit studio: q; infra septe-
mum quo umbi obses fuit:
sub instructione fratru
minoru quos secum habe-
bat in socios: in primum
uis scientis et sacra pa-
gina sic profecit: q; vir-
da pollens ingenio. de
predictis scientis non

solum publice et priuate subtiliter disputare valebat: sed etiam solēpmiter populo et clero pponere verbum dei: vt putaretur hec scientia magis sibi diuinitus infusa: q̄ humanitus acquisita. **R.** Ad perfectam scientiā cito per assistentiam venit fratrum minorum. qui post felix enlū florēt in lucem gentium faciendā verborū. **V.** Quod per diuinam gratiam factū infra septēniū mens credit deuotiorū. **R.** Floret. **In** secundo noct. **an.** Post cor sancti dilatum. filij vos hominū satote per dominū sanctum sic ministratum. **a.** Intrat presul dei templū vt adorēt timidus et amore feruidus scōans amētis i exemplum. **an.** Epe quem diuiniū paulo plus q̄ supera tua sup opera presulem constituit. **Entem.** **Lcō.** **iii.** quoq; eleuata ad deum tenuit in suis orationibus sedulis et deuotis: profecto sciens q̄ oīo humilitatis se nubes penetrans: pro exauditionis suffragio deū adit. **In**

tempore namq; dicto: sacramentali confessione premissa: missas audiebat deuote. **In** magnis vero festiuitatibus: cū preparatione multa corpus sumebat dominici factus autem sacerdos diebus quasi singulis celebrabat. Audientie verbi dei attente insistebat. **Pro** passu vero amice scripturis deuotis studē: habebat ad hoc solatio siētos libros. Castitatis amor a puericia eius mentem a deo affecerat: q̄ ob ipsius fidam custodiam mulierum cōsortia vitabat omnino: in tantum q̄ nisi forlā cum matre et sororibus: solus cum sola nullo vnq; tempore loquebatur. Mulierē namq; nouerat amariorem morte. Verba etiā in honesta vitabat audire: ac loquentes talia grauitē arguebat: attēdens q̄ corripuit mores bonos colloquia mala. **R.** Degens in arragonia. multiplicat ieiunia. tractu deuotionis. per quē conce-

pit spiritum. **Vt** minorū sumat habitum sacre religionis. **V.** Oratione preuia vouet tale propositum et i corruptionis. **Vt** minor. **Fr.** **atres.** **Lcō.** **v.** nichilomin' duo et interdū quatuor in sua camera iacebant: in testimoniu sue puritatis. Cum apostolo paulo sobrietate cibi et potus corpus suū castigabat assidue: seq; frequenter manifestā: quandoq; autem aliquis cōsocio. cū cathenis ferreis disciplinans: vestiendo pro cūmilia rudem stamineam: et deferendo ad nudum corpus: pro cingulo cordam grossam et rudem: ipsam carnem in seruitutem spiritus redigebat: sumoq; studio amara terrena calcare studē. q̄ desiderio eternorum. Considerans etenim q̄ mūdus iste sit positus totus in maligno: ipm fugiendo deseruit totaliter et contempsit. **Ma** rediens de cathalonia ad regē predicto: votū qd

de intrando ordinem fratrum minorū i obsidione fecerat: in cōuentu fratrum de monte pessulano voluit adimplere: sed videns q̄ timore predicti regis ipm fratres reciperē non auderent: votum ipm solempniter iterauit. **Et** quia preceptum dati nouerat vouentibus de reddendo: suadente felicitate recordationis bonifatio predecessore nostro. q̄ assensum preberet prouisi om de se facte ecclesie theolofane: respondit se hoc non facturum quousq; votum dictum quod fecerat compleisset. **R.** **Adūdi** contempta specie libens regno sicilie sume renūciavit. deū q̄ timens iudicem. **Pō** tificatus apicem constanter recusauit. **V.** Donec nostre militie fiat summū pontificem ad istud inclinauit. **Pō** tificatus apicem. **Lcō.** **vj.** **Quis** deuotionem annuente predecessore predicto: habitum ordinis predicti suscipiens in presentia bone memorie iohannis episcopi po-

tuenſis. tunc euſde ordi-
nis generalis miniſtri:
expreſſam profeſſionē
flexis gembus i mani-
bus ſuis fecit: ſicq; pro-
uſionem eccleſie predi-
cte ſuū prebendo aſſenſū.
apoſtolicis mandatis o-
bediuit. Et q̄q; de uſſu
predceſſoris euſde dic-
ti habitum velatū por-
tauerit uſq; ad feſtū bea-
te agathe tunc uicini:
in dicto tamen feſto in
preſentia duorum cardi-
nalū recepit publice:
ac ſic ex tunc portauit
continue: atq; ipſa die
uſq; ad ſanctum petrum
patenter detulit peditan-
do. Admiranda res et alias
inconfucta. Vir namq;
virtutum hic poſitus in
ſublimi uiri primo gem-
ture reſignauit a regno:
et regalis ſolij ſp̄reta pō-
pa. pro regno corruptibi-
li eternū et plenū delitijs
regni beatitudinis mer-
cans. R. franciſci carus
ſilius augens bonū in me-
lius. proptat patrizare. ci-
bum flexis poblitibz. Quo-
tidie pauperibz non ceſſat

miniſtrare. V. Sicq; pre-
latus altius humilitatis
actibus non ceſſat predi-
care. Quotidie. In tertio
noct. aut. Ludouicus eſt i
greſſus celi tabernacula.
ſeruans ſine macula ſeper
ſue uite greſſus. iii. Bene-
dicens preuenſi dñe cur-
pauit cordis deſiderium
ſancto tuo tribuiſti. iii. Lo-
ge ſit ab omni ſorde. dum
generatio tanto querens
ſtudio. innocens et mudo
corde. Acto. vii.

Mira compaſſione
ad pauperes ſere-
batur: quibus largas
tam priuatas q̄ publi-
cas elemoſynas faciebat:
Vnde iam factus ep̄us
tholoſanus: per vinum
ſuū familiare ſecretariū.
mandauit inquiri de ſu-
orū quantitate reddi-
tū: q̄tūq; ſibi ſuffice-
ret pro moderatis expē-
ſis et rationabilibus fa-
ciendis: volens q̄ reſi-
duū in ſuſtentandis pau-
peribus poneretur: q̄q;
prelatus eſſet tam mag-
nus. et ſilius tati regis.
Cum autē iret pariliſ

pauperi quem quaſi mu-
dum repperit nullum cō-
patiens. Abſcondite cap-
pam contulit quā porta-
bat: ſibiq; ſecrete fecit a-
liam apportari. Certus
enī erat q̄ miſeri cordes
miſericordiā conſequū-
tur. In hoc etiam xp̄iſti
uero imitatore: humili-
tas uera fulſit. Attende-
bat namq; q̄ deus qui
merentes hoſpitate eri-
git: ponit i ſublimi hu-
miles. Ipſe enī viginti-
quinq; pauperibz quos
in ſua domo reſiciebat:
aqui manibus quotidi-
e inſundeſcit: manuq;
ſua ipſis ſercula appone-
bat: ac panes ſcandebat
eiſdem et genu ſtero in
ipſis xp̄o ſeruire et ipſum
reapere delectans: hoſpi-
talia pauperū aliquoties
uſitabat. R. Lepiſ pre-
bet oſcula nona regalis plā-
tula cultrie humilitatis:
dat et prompte ſubueniēſ.
Pauperibus compatiēſ mi-
niſter pietatis. V. Et mu-
lieri uerba uelut ueneni
fugiens cuſtos uirginitatis.
Pauperibus. Acto. vii.

Sciens deniq; q̄
qui uelantur
mollibus in hoc a dño
non laudantur: poſt
ſumptum diaconatus
ordinem ſemper uſte
humili uſus fuit. Poſt
ingreſſū uero ordinis
predi-cti: uili habitu ac
bruno colore. i. tapetis
et cortinis ac lecti coop-
tono utebatur. Pontifi-
catus etiam offitū exer-
cebat cum diligētia: ſer-
uus xp̄i hic fidelis et pri-
dens miſſas dicendo aſ-
ſidue: ordines deuotiſſi-
me celebrando: et cleri-
cos quibus de beneficijs
prouidere uolebat exam-
nando de articulis fidei. Vita
et moribus diligenter.
Iudeos et gentiles zelo
fidei ſeruens: inducebat
ſecule ad baptiſmū: ac
quosdam de ſacro fonte
leuauit. R. Gradu ſunc-
tus autentico imperio pa-
pali. actu uiget angelico
et uita uirginali. Verba
ſemper uilia loquens eu-
tat uilia uoto precordiali.
V. Subiectas oues diri-
git ducatu paſtorali. enī

tes dure corrigit cultro pō-
tificiali. Verba. Lectio. ix.

Enū gloriosus
iste sanctus. cur
su vite sue consummato:
in infirmitate decubans
ultima: deuote sumpsit
corpus dominici. Quod
ut lumere debuit. lecto
exiens in cursu salua-
tori: cruce sibi data per
quēdam ex socijs. gēib^{us} ^{inuitio}
flectis in lecto ut potuit.
ac in oratione deuota et
silentio postmodum diu
mansit. In cruce namq;
dñi nři ihū xpī. et nō in
altero didicerat gloriam
Tandem gloriosus iste
resolutus in mortē: qui
hic viuens ambulauit i
innocentia in medio do-
mus sue: ad deum suū
contemplandū in gau-
dio. facie reuelata: i sua
innocentia est ingressus.
R. Multis vernans mira-
culis vitam concessit mor-
tuis et lumen cecis oculis.
surdis prebens auditum.
Ut credat signis congruis
quem vis viget inuitum.
V. Nunc residens in ar-
duis celum procula parum.

lis sic per nos concupitum.
Ut credat. **In festo scti**
agapiti mris. Lco pma:

Pud prenesti-
nam ciuitatem
mihano ab vr-
be tricesimo tertio. nata-
le sancti agapiti martiris
sub iureliano imperatore:
preside antiocho. Cū ēet
annoru quindecim et a-
more xpī feruere: missu
imperatoris tentus: et
primo neruis crudis diu-
celus: deinde presidi ut
sacrificare compelleretur
traditus est. Qui diuis-
simo carcere eū reclusit:
et per quatuor dies abū
omnem negauit. Inde de
carcere presidi exhibitū
qui primas ardentes su-
per caput eius imponi
iussit. Lco. ij:

Et cū gratias deo
martir ageret. fla-
gellis est cesus: et nudus
suspensus capite deorsū
uerso. atro subter fumo
facto. Et cū diceret pre-
sidi sapientia tua et va-
ritas tua in fumo labo-
rant: iterū flagellis ce-
ditur a quatuor sibi in-

micem succedentibz. De-
inde bulentem aquaz
super ventrē eius misit
dyaboli effuderit: a ma-
xillas eius cōfreguerunt.
Interea iuder de tribuna
li suo cadens: collectus
a ministris in lecto recl-
natur: et sentiens dei vir-
tutem in martyre: post
modicum tristem animam
emisit. Lco. iij:

Et beato vero aga-
pito renūciatum
est imperatori: qui beati
virū leombus iussit su-
biici. Sed fere mansue-
te facte: pedibus marty-
ris ad lambendū se incli-
nauerunt. Videntes au-
tem scelens ministri: tu-
lerunt de medio sancti
martyrem. Et venerūt
contra ciuitatem prene-
stinam ubi sunt due co-
line: et ibi eū cum gla-
dio percusserunt: sub die
quintodecimo kalenda-
rii septembrii. Corpus
eius nocte sublatum est
a xpianis: et positū mih-
ario primo a ciuitate in
agro in sarcophago no-
uo: nutu diuino ibi in-

uento. **In festo marti-
rismothai hyropoliti et sim-
phoriani. Lectio pma:**

Adme via hosti-
ens natale scti
thymothai.
Qui ab antiochia ven-
iens romam: sub melchi-
ade papa susceptus est:
Qui cum annu totum
aliquot menses ibi pre-
dicans. multos ad xpī
conuertisset: tentus a
tarquino urbis prefec-
to. et longa circens cus-
todiam acerratus: cū sa-
crificare noluisse: tertio
cesus. et grauissimis sup-
plicijs afflictatus: ad vi-
timū decollatus: et iuxta
beatū apostolū paulum se-
pultus est. Scriptū est
in hystoria scti siluani.

**In festo sancti iurij
ioinei apli. Lco pma:**
Sartolomeus a-
postolus nomen
et sua lingua
suscipiens: interpretatur
filius suspendentis aquas.
Lyciam in sorte pre-
dicationis accepit: atq;
euangelii iuxta matthei
apud iudeos i corz lingua

conuertit. Ad vltimum
in albano maioris arme
nie vrbe viuens a barba
ris deconatus: atq; p uis
sum regis almagis decol
latus est: sicq; terre co
ditus. Dementel autē
innumerabiles ppli duo
decim ciuitati: qui per
eū crediderunt: vna cu
rege polemio abstulerūt
eūm cū hūmīs et omni
gloria: et construxerūt
ei ecclesiā nūme magni
tudinis: in ei posuerūt
corpus eius. factus est
autē timor sup omnes
mcredulos: et crediderūt
vniuersi atq; baptizati
sunt presbiteris quos or
dinauerat beatus bartho
lomeus. Iste postq; i ly
caonia quam i sortem
predicationis acceperat
xp̄m deum predicauit.
ad indos etiam vt p̄mis
sum est suā predicationē
extendit: atq; euāgelii
iuxta massenam in corū
linguam conuertit. Pas
sus est autem venerabili
apostolus et martyr xp̄i
bartholomeus octauo
kalendas septemb̄is:

regnante dño nro ihu
xpo. cui est honor et glo
ria cum deo patre et spi
ritu sancto i secula secu
lorum. Amen.

In festo s̄c̄i ludouici
regis fuit. Et p̄mis

Status ludo
uicus quon
dam rex frā
corum illu
stris: patrem habuit re
gem xp̄ianissimū nomi
ne ludouici. Iste de albi
gesio. et comitatu tholo
sano hereticos debellauit
et hereses extirpauit: et
dum reuerteretur in frā
ciam ingrauit ad xp̄m.
Puer ergo sancte indo
lis patre strenuissimo
sic orbatu: sub tutela
matris videlicet blanche

regine: quondam regis
castelle filie remanuit.
Quem ip̄a tenerrime di
ligens. sub cura specia
lis magistri: et consor
cio religiosorū maxime
ordinis fratrum minorū
et predicatorū in mori
bus et scientia litterarum
tradidit iuuendū. Et cō. ij.

Et ip̄e velut alter sa
lomon puer inge
mosus. et bonā sortitus
ammam: supra coetane
os suos profecit valde
laudabiliter in vtriusq;
Luius sanctitati cogau
dens pia mater: pluries
dicebat eidem. Prius vel
lem te charissime fili mor
tem incutere corporales:
q̄ per aliquod peccatum
mortale te tuū offēdere
creatorem. Quod vbi
deuotus filius i animo
suo sic firmavit: q̄ diui
na se protegēte grātia:
nūq; se sensisse letalis cri
minis contagium ph
betur. Et cō. iij.

Einde prouidentia
matris ac p̄cerū.
ne tam nobile regnum
regali successore careret

vrozem duxit: de qua sus
ceptam prolem generosa
vir sanctus sumope stu
diuit conuare ad amore
dei. cognitionem sui. et
contemptum: salutarib;
monitis et exemplis. Et
quando sibi secreto vaca
re poterat. eos personali
ter visitans. et de eorū
profectu requirens: velut
alter thobias dabat eis
moniti salutis: docens
eos super omnia timere
deum: et ab oī peccato
iugiter abstinere. Et cō. iij.

Serta quoq; de ro
sis. seu alios capel
los eos portare sertis fe
ris prohibebat: propter
coronam spineam tali di
e impositam capiti salua
toris. Et quia sciebat q̄
in delicijs castitas: et in
diuicijs pietas. et in ho
noribus humilitas peri
clitari solet: ideo sobrie
tati. humilitati. et misē
ricordie animum dedit.
Ab infidijs mudi carnis
et dyaboli. sollicite custo
diens semetipm et exem
plo apostoli corpus suū
castigans. et in seruitu

tem redigens: castiga-
tione multiplici suo spi-
ritui seruire cogebat. *¶* c.

Quinto namq; v.
tempore cilicio
vtebatur ad carnem: et
quando propter nimiam
debilitatem hoc dimitte
bat ad instantiam pprii
confessoris: volebat q; de
confessor quasi in recom
pensatione pro qualibet
die quadraginta solidos
parisensium pauperib;
secreto erogaret. Ieiuna
bat omni tempore Tertis
ferijs: et maxime in ad
uentu. et in quadrage
sima hys diebus a pisci
bus et fructibus abstine
bat. Vigilijs. laboribus.
oratiombus et alijs se
cretis abstinentijs et di
sciplinis: iugiter se affli
gebat. **¶** Acto. vii.

Cum virtutū cul-
tos et decōz humili-
tas a deo refulgebat ī eo:
vt q̄to maior erat. velut
alter dauid tanto humi-
lius se gerebat corā deo:
et in oculis suis vilior ap-
parebat. Quolibet nāq;
sabbato consueuerat in

loco secretissimo: quoniam
dam pauperum proprijs
manibus pedes abluere:
et deinde tergere et huiliter
osculari: similiter in
manus cuiuslibet certam
summam pecunie tribuendo.
Pluries etiam centummu-
ginti pauperibus: qui in
curia sua omni die reficie-
bantur habunde in diebus
solempnibus: ac quibusdam
certis diebus per annum:
antequam ipse comederet ma-
nu propria fercula immi-
stabat. **Acto. vij.**

Emper etiā in pa-
dio tres senes pau-
peres prope se recūlētēs
habebat: quibus de cibis
sibi appositis charitatīne
mittebat. Et quandoq;
cum scutellas aut aplo-
vidit quos xpī pauperes
manibus contrectabant:
precipue offas quas libe-
ter comedebat: vt et ipse
inde gustaret reasportari
precipiebat. ac xpīstū
pauperem in suis paupe-
ribus honorando. de eorū
reliquis sic comedē non
abhorrebat. **S**carleto
aut etiam brumeto. aut

viridi. seu alia veste pom
posita uti volebat: nec pel
libus varijs aut nimium
sumptuosis: maxie post
q̃ de partibus trans ma
ritimis redyt prima vice.

Euerfus // Lco. viii.
itaq; in firmitatem
de virtute in virtutem
proficiens: ad perfectio
nem omnimodam vite
peruenit. Nullus enim
enarrare sufficeret. q̄ pri
super pauperes et afflic
tos gestabat viscera: ho
spitalia construens. egē
tibus distribuens. lep
sis horribilibus manu
propria seruens: multas
etiam domos et monaste
ria religiosorū cōstruens:
et eisdem largas elemosi
nas et prouentus ipen
dens. Veniens enī sepe
ad domos in quibus ia
cebat infirmorū multi
tudo pauperū: nullam i
firmitatem vel imundi
ciam abominans eis
interdū flexis genibus
ministrabat. Lco. ix.

Eandem post mul
torum curricula
temporum. mala terre

sancte non sustinens: cū
fratribus et filiis ⁊ copi
oso exercitu. iterato mare
transiens. deuenit tunc in
et ad iaconem regionem
feliciter occupauit. Vbi
fixis tentorijs post lauda
biliū virtutū opera: dispo
nente deo qui labores suos
voluit feliciter adimplere
et fructum ei tribuere glo
riosum: lecto decubiuit. ac
febze continua fatigatur.
Et post documenta facta
suo primogenito et i scri
ptis tradita: in alescēte
morbo. sana mente. inte
gro aspectu et. auditu: di
cens psalmos. sanctos i
uocans: susceptis deuotiss
sime sacramentis: sup stra
tum anerum. in modum
crucis extensus dicens. in
manus tuas dñe cōmēdo
spiritū meū: migravit ad
xp̄m. Hic sacratissimus
princeps migravit ad cri
stum. in crastino scilicet bar
tholomei apostoli: anno
dñi millesimo ducentesi
mo septuagesimo. **I**n
festo scilicet rephim
paxe et mris. Ec. j.
Ephremus nati

B festo sei zephherim
pape et mris. Ec. j.
Ephherinus nati

one romanus ex patre a
bundo sedit annos no
nem: menses septē: dies
decem. fuit autem tem
poribus antonini et se
ueri: a consulatu satur
nini et gallicani vsq; ad
presentem et strigatum
consules. Hic fecit cōsti
tū de ecclesia: et patenas
vitreas teneri precepit an
te sacerdotes altantes cū
misse celebrarentur: exce
pto quā episcopi inter
est tantū. si clerus susti
neret omnibus presenti
bus ex ea consecratione
de manu episcopi: iam
cōmunionem cōsecratā
acciperet presbiter tradē
dam populo. Hic fecit
ordinationes septē: per
mensem decembriū: pres
biteros quatuordecī. dia
cones septem. episcopos p
diuersa loca numero tre
decim. Qui etiam sepul
tus est in cimiterio suo
iuxta cimiteriū calixti vi
a appia septimo kalen
das septembris: et cessa
uit episcopatus dies ser.
In festo scti augusti
episcopi et cōf. ac ecclie

doctoris. Lectio prima:
In aphrica depo
situs sancti augu
stini episcopi. Et
provincia ergo hic aphri
cana ciuitate tagatensi
de numero curialium: pa
rentibus honestis et xpi
anis progeneris: altus
q; ac nutritus corū cura
ac diligentia: ipensisq;
secularibus litteris erudi
tus apprime omnib; vi
delicet disciplinis ibutus
quas liberales vocat. Hic
et gramaicā prauis i sua
ciuitate. et rethoricā in
aphrice capite carthagi
ne postea docuit: cōsequē
ti etiam tempore trāsmā
re in vrbe roma et apud
mediolanū. In qua vr
be tunc episcopatum ad
ministrabat acceptissim
deo: et in optimis viris
preclarissimus sacerdos
ambrosius. Huius interea
vrbi dei predicatoris fre
quentissimis i ecclesia
disputationibus altas
in populo: intendebat
suspensus atq; affixus.
E factū. Lectio. ij.
est diuina prestā

te opitulatione: vt per
illum tantum ac talem
ambrosiū: et doctrinam
salutarem ecclesie catho
lice et diuina perciperet
sacramenta. Hic et i
timis cordis ac medullis:
spem omnem quā habe
bat in seculo dereliquit.
Nam non vxorem. nō fi
lios carnis. nō diuitias:
non honores seculi que
rens: sed deo cum suis
seruire statuens: et cum
hys qui eidem adhēbāt.
deo vivebat: ieiunijs ora
tionibus. bonis opib;
in lege dñi meditant die
ac nocte: et de hys que
sibi deus cogitāti atq; o
mni intellectu reuelant:
et presentes et absētes ser
mōibus atq; libris doce
bat. factum est autem vt
ordinaretur presbiter in
ecclesia hypponensi oib;
id vno consilio et desiderio
perfici petentibus: magno
q; studio ac clamore flagi
fantibus. Hic ibi mo
nasteriū intra ecclesiā in
stituit: et cum dei seruis
vivere cepit: secundum
modū et regulam sub sac

tis apostolis constitutā:
maxime vt nemo ppriū
quicq; in illa societate ha
beret: sed eis essent oia cō
munia: et distribueretur
vnicuiq; sicut opus erat.
Interfecto. Lectio. iij.
autem tempore scto
episcopo id valerio agēte.
omnibus gratulantibus
atq; id fieri ingenti deside
rio clamantibus: episco
patū suscipere suo viuēte
episcopo compulsus est
atq; coactus: atq; ita fac
tū est: vt episcopus ordi
natus multo instantius
ac feruentius maiori auc
toritate verbum salutis e
terne alacriter pullulante
ac crescente domini ecclia
predicaret. Vixit autem
in cleneatu vel episcopatu
annis fere quadraginta.
Etatis vero illius annis se
ptuaginta sex. Verbum dei
vsq; ad extremam egnitu
dinem ipse pretermisse: ala
criter et fortiter et sana
mente. sanoq; consilio. i
ecclesia predicauit. Hic
bris omnibus sui corpo
ris incolumis. integro as
pectu atq; auditu: et a

stantibus atq; videntibz
fratribus suis et oratibz
obdormiunt cū patribus
suis: emutritus in senec-
tute bona. Testamentum
nullum fecit: quia vnde
faceret pauper dei non ha-
buit. Tertio obsidionis
mense. nam ciuitas eius
quatuordecim mensibus
conclusa et obsessa est. a
vandalis alams. alijsq;
cōmixtis gentibus: decu-
bit febribus et illa vlti-
ma est extinctus egritu-
dine. Hic beatus episco-
pus augustinus spiritu
diuino factus: in sancta
ecclesia catholica ad instru-
ctionem animarū fecit li-
bros tractatus. epistolas.
numero mille triginta: ex-
ceptis que numerari non
possunt: quia nec nume-
rū designauit eorū. Huius
corpus venerabile primo
de sua ciuitate propt̃ bar-
baros sardiniā translātū:
nuper a luprando rege lō-
gobardorū dato precio
magno ticiū relātū: et
honorifice conditum est.
*Sermo sancti augustini
episcopi. Lectio quarta.*

Haritati vestre de
nobis ipis hodie
mo reddendus ē. Quia
enī vt ait apostolus: spe-
taculū facti sumus mun-
do. et angelis et hoibz:
qui nos amant querunt
quid laudent in nobis:
qui autem nos oderunt:
detrahunt nobis. Nos au-
tem in vtroq; medio con-
stituti: adiuvante dño dō
nostro. et vitam nostram
et famā nostrā sic custo-
dire debemus: vt nō cru-
blescant de detractoribus
laudatores. Quomodo
autem viuere velimus:
quomodo deo propitio
vuiamus. q̃uis de scriptu-
ra sancta multa nouentis:
tamen ad cōmemorādos
vos. ipa de libro actū a-
postolorū vobis lectio re-
citabitur: vt videatis vbi
descripta sit forma quam
desideratis implere. Dū
ergo recitatur vos inten-
tissimos esse volo: vt post
eius recitationem. quod
insatiū loquar dño donā-
te itentiom vestre. *Ltō. v.*
Elazarus dracon?
legit. Cū orasset

motus est locus vbi erāt
congregati. Et repleti sūt
omnes spiritu sancto: et
loquebantur verbum dei
cum fiducia omni volēti
credere. Multitudinis autē
erāt credentiū aīa vna et
cor vnu: et nemo eorū
que possidebat aliq̃d suū
esse dicebat: sed erāt illis
omnia cōmunia. Et qui-
dem virtute magna redde-
bant apostoli testimoniū
resurrectionis dñi ihesu:
gratia q; magna erat su-
per omnes illos. Neq; ei-
egens quisq; fuit inter
illos. Quotquot enī pos-
sessiones prediorum vel
domorum erant: venden-
tes afferebant precia eorū
et ponebant ante pedes
apostolorum. Distribue-
batur enī vnicuiq; prout
opus erat. *Lcō. vi.*
Enq; lazarus dy-
aconus recitans
codicem episcopo tradi-
disset augustinus episco-
pus dixit. Et ego legere
volo. Plus enim me de
lectat huius verbi ēē lec-
tozem: q̃ verbi mei dis-
putatozem. Cūq; oras-

sent inquit motus ē locus
vbi erant congregati: et
repleti sunt omnes spiri-
tu sancto: et loquebantur
cum fiducia verbum dei
omni volenti credere. Cū
q; episcopus legeret dixit
Audistis quid velimus:
orate vt possimus. Con-
tingit autem quedam ne-
cessitas: vt hec diligentius
agerē. Quomam sicut iā
nollis presbiter i nostra
societate constitutus qua-
li societati testimonium
perhibet lectio quā modo
cum recitarem audistis:
moriens testamētū fecit:
quia habebat vnde faceret.
Et erat quod diceret suū:
cum in ea societate vniēt:
vbi nemini licebat dicere
aliquid suū: sed esset illis
oīa cōmunia. *Lectio. vii.*
I quis dilecto: et
laudato: noster a-
pud detractorem nostrū
predicaret istam socie-
tem: et diceret cum episco-
po augustino sic viuunt
omnes col habitatores ei?
quomodo scriptum est i
actibus apostolorū: con-
tinuo ille detractor caput

mouens. dentes promo-
uens diceret. Ita vere si
ibi viuunt quomodo viu-
tur. Quare falsa laude ho-
noras indignos? Nonne
ibi in domo in coram socie-
tate positus presbiter te-
stamentum fecit: et quod
habuit quomodo voluit
disposuit et reliquit? Nū-
quid certe ibi sunt omnia
communia? Aut certe nemo
dicit aliquid suum? Sub
hys verbis quid ageret
ille laudator meus? Non-
ne os eius quasi plumbo
opilaret ille detractor?
Nonne illum laudasse pem-
teret? Nonne reuerentia
perfusus: et illius sermo-
ne confusus idem nobis
vel testator illi maledice-
ret? Nec fuit necessitas
ut ad hanc indigentiam
veniremus. *Lectio viij.*

Pontio ergo vobis
vnde gaudeatis.
Omnes fratres et conde-
ricos meos qui mecum ha-
bitant: presbiteros. dia-
conos. et subdiaconos. et
patricium nepotem meum:
tales inueni quales desi-
deravi. Sed quia de sua

qualicūque paupertate: quod
statuerunt nondum fecerit
hij duo scilicet valens dia-
conus: et paulo ante
dictus nepos meus sub-
diaconus: et matris vitam
impediebat. quia inde vi-
uebat: et expectabatur i-
illo etiam legitime eta-
tis accessus: ut quod face-
ret firmissime faceret. Non-
dum autem facit: quia
ipso agello habet cum
fratre suo communes: et
pro diuiso possidentur.
Sic autem eos cupit ec-
clesie conferre: ut inde
alantur sui que sunt in
proposito sanctitatis: quod
usque in hac vita degent.
Scriptum est enim: et hoc
apostolus loquitur. Al-
quis autem suis et maxi-
me domesticis non pro-
uidet: fidem negat: et in
fidei deterior est. Adhuc
autem et mancipia sunt
ei similiter cum fratre co-
munia nondum diuisa.
Disposuit ea manumit-
tere: et non potest antequam
diuidantur. Que enim
ad ipsum pertineant adhuc
ignorat. *Lectio ix.*

Dipsum sane qui
maior est pertinet
diuisio: et ad fratrem elec-
tio: et ipse frater eius deo
seruit. Subdyaconus est
cum sancto fratre meo et
coepiscopo seuerus in eccle-
sia militat. Hoc agit
hoc sine dubitatione per-
agendum est: ut illi serui
li diuidantur et manumit-
tantur: et sic de ecclesie:
ut eorum accipiantur alimen-
tum. Nepos autem meus
ex quo conuersus est et me-
cum esse cepit: impedi-
batur et ipse aliquid de a-
gellis suis agere vite usu-
ario matris sue: que hoc
anno defuncta est. Inter
ipsum autem et sorores eius
sunt quedam cause in christi
adiutorio cito finende:
ut et ipse faciat quod dei
serui decet: quod ista p-
fessio et ista erigit lectio.

In festo sancti hermetis
martiris. *Lectio prima:*

Atalis beatissi-
mi hermeti mar-
tyris. Hunc il-
lustrissimum beatus ale-
xander pontifex et martyr:
cum esset prefectus vrbis

rome baptizauit eum: cum
uxore et filiis ac sorore
theodora. Cumque eo par-
ter mille ducentos qui-
quaginta seruos eius:
uxores quoque et filios co-
rum: prius in gentilitate il-
lis concessa. Non multo
post ab alexandrio imperato-
re trusus in carcere: beatus
etiam alexandro in custo-
dia posito tribuno quiri-
no commendatur. Qui di-
xit ad beatum hermetem.
Que ratio est ut vir illu-
stris vite sancti iudicans:
non solum ad istam iu-
riam redigi velis: verum
etiam prefecture honore in
vinculis tamquam priuatus:
in honorem te equanimi-
ter feras. *Lectio ij.*

Anctus hermetes a-
lit. Ego prefectum
non peridi sed mutui.
Nam dignitas terrena a
terrenis tollitur ac muta-
tur. Dignitas vero celestis:
eterna sublimitate subsi-
stet. Dicit ei quiriuis.
Adiro: te prudentem vi-
rum ad tantam stulticiam
deuissse: ut credas extra
istam vitam te aliquid

habituū: postq̄ cineres
corporis ita ad nichilū
redigantur: vt nec ista
subsistant ossa. Cui bea-
tus hermes. Et ego ante
hos annos illos debebā
et istā carnalē vitā vtilē
esse dicebam. *Lectio. iij.*

Et ait quirinus. Et
me fac probare: vt
si ita est sicut tu dixisti:
et ego credam. Beatus her-
mes dixit. Sanctus a-
lexander qui habetur in
vinculis: hec me docuit.
Audiens hec quirinus
cepit maledicere alexan-
dro: et dixit ad beatū her-
men. Ego te rogavi dicē:
fac me probare iuste te
credidisse: et tu michi no-
minatim hominē magnum
quem in vinculis habeo:
et in carceris yma cōclu-
sum. Si verū est ergo
quod dicis vado ad eū:
et triplicabo illi vincula
et custodes. Si potuerit
hora cenandi venire ad
te: credam que docuerit.

Vit. *Lectio. iij.*
itaq; quirinus et
triplicauit vincula: et cu-
stodes posuit. Primo igitur

tur noctis initio: venit pu-
er qui videbatur esse non
amplius quinq; annorū:
ferens faculam ardentē
in carcerem. Et flectens
genua sua cum beato ale-
xandro orauit: dicēs ora-
tionem dominicam. Et
apprehendens manū eius
eduxit per fenestrā. et per-
duxit eū ad beatum her-
metem in domū quirini.
Quirinus hoc factum vi-
dens exterritus ē. *Lc. v.*

Et dixit beatus her-
mes quirino. Ecce
nos vides in vniū: quos di-
cunt custodys mancipasti. Can-
sa vero cur ego crediderim
sancto alexandro ista est.
Vincus cum michi esset
filius in nimio languore
positus: qui adhucambu-
labat ad litterarū studia:
hic in capitolū cū esset
ductus ad me: mater sua
et ego cū sacrificaremus
dys: et pontificibus pre-
mia dedissemus: mortu-
us est. Tunc increpare me
cepit nutrix eius dicens.
Si cū ad limina sancti pe-
tri duxisses: et credidisses
xpo: filiū tuū in columen

haberes. Cui ego respondi.
Dum tu ip̄a ceca sis fac-
ta. et non sis curata: q̄
modo filiū meū reddet
in columen? Si aut̄ istos
inquit quinq; annos cre-
didissem xpo: redditi m̄
essent oculi. *Lectio. vj.*

Si dixi. Vade et
crede. Et si tibi o-
culos aperuerit alexander:
credam q̄ et michi reddat
filiū meum. Abijt ad ip̄s:
ceca: et ecce reuersa ē ad
me sana. Imponensq; *q̄*
humeris filium meum
mortuū cucurrit: et iac-
tuū eum ante pedes ale-
xandri. At ille oratione
facta: resuscitauit eum.
Et ego confestim misi
me ad pedes eius: et ro-
gaui me fieri xp̄istianū.
Patrimonū vero matris
eius ip̄i contuli: aliquan-
ta etiam de meo addidi.
Cetera vero aut pauperi-
bus erogavi: aut seruis
meis qui mecum facti
sunt xp̄iani dedi. Adde et
hys similia cum egisset
circa quirinū beatus her-
mes: credidit cum omnī
domo sua et baptizatus

est. Aurelianus cuncta hec
audiens dictauit in vlti-
mo sententiam: vt beatus
hermes puniretur. Qui
decollatus a beata sorore
sua theodora collectus: vi-
a salaria vetere non lon-
ge ab vrbe roma: sub die
quinto mensis septēbris
sepultus est.

In decollatōe s̄ci ioh̄anis
baptiste. Capla. b̄ym. xli.
iuxta. añ. noct. psal. et l̄c.
hic dicitur de vno matris
re. Sermo sancti ioh̄anis
os aurei. *Lectio prima.*

Hodie nobis io-
hannis virtus
herodis fentat
cum refertur:
confusa sunt viscera: corda
tremuerunt caligauit vi-
sus. habuit intellectus:

ausugit auditus. Aut
quid constat in sensibus
humans: quando perdi
dit virtutum magnitudi
nem criminum magnitudo.
Herodes inquit tenuit io
hannem: et alligans po
suit eum in carcerem. Jo
hannes schola virtutum.
magisterium vite: sanctita
tis forma norma iusticie:
virginitatis speculum pu
dicie titulus: castitatis
exemplum. penitentie via.
peccatorum vena. fidei dis
ciplina. Johannes maior
homine. par angelis. le
gis summa. euangelij sanc
tio. apostolorum vox. silentij
prophetarum lucerna munda.
di. precator: iudicis. xpi
mediator. domini testis. totus
medius trinitatis. Et
hic tantus datur incestus.
traditur adultere. addi
tur saltatrici. Merito er
go confusa sunt viscera
corda tremuerunt. **R.** **A.** **D.**
sit herodes rex manus et tenuit
iohannem et vinxit eum in car
cerem. quia metuebat eum pro
pter herodiadem. Quam tulerat
fratri suo philippo uxorem
R. Arguebat herodes iohannes

propter herodiadem. Quam
tulerat fratri suo. **Lco** **scd.**
Et vero herodes pro
phanauit templum.
sacerdotium sustulit. confu
dit ordinem. temerauit
regnum. corrupit quicquid
erat religionis. quod le
gis. quod vite. quod morum.
quod fidei. quod discipli
ne. perdidit et confudit.
Herodes sicarius et ciues.
in nobiles latro. in socios
populorum: in domesticos
predo. plebis interceptor.
occisor: filiorum. in certum
necos homicida. in propa
os parricida. inebrians
terram cruore: in siti san
guinis permauebat. **Hic**
est qui iohannis sanguinem
pium: in poculo crudelita
tis absorbit. Sed ista
lectio iam loquatur. **He**
rodes inquit tenuit et all
gauit iohannem. Qui vi
cula soluerat peccatorum:
peccatorum vinculis alliga
tur: ut vincta vena. locum
venie non relinquat. All
gauit eum et posuit in car
cerem. Herodes tu adulte
rium facis: et in carcerem ve
dit iohannes? Sic iudi

cis sedens in loco iudicis
reus: sed in loco iudicis
innocentie persecutor. **R.**
Iohannes baptista arguebat
herodem. Propter herodiadem
quam tulerat fratri suo uxorem
uxorem. **V.** **A.** **D.** **Hic**
herodes speculatore precepit a
putari caput iohannis in car
cere. Propter herod. **Lco** **iii.**
Ego ubi rerum fa
cies. ubi forma. ubi
bi pudor. ubi existimatio
publici cognitoris. ubi de
us. ubi homo. ubi fas. ubi
lex. ubi ipsius numine nature.
Simul omnia sunt herodes
te agente. te iubente. te
indicante confusa. Tenuit
inquit iohannem: et all
gans posuit in carcerem.
Herodes te petit causa. te
arguit vincula. te carcer
accusat. te vulgat produ
cta in publicam pena. Jo
hannes inuiniatur. Cau
sam custodie qui requirit:
in te inuenit quod puni
at. et in iohanne quod do
leat. Johannes orbi no
tus. in fama virtutis co
gnitus. celebratissimus
sanctitate: dum attrahit ad
se inquisitores inuine:

facit ut cunctis tuis in
notescat incestus. Agit
ut te habeat confusio pu
blica: quem corrigere non
valet secreta correptio et
priuata. **R.** Puella saltat
ri imperauit mater. **A.** **D.**
alio petas nisi caput iohannis.
et contristatus est rex
propter insumendum. et prop
ter simul discubentes. **A.** **D.**
puella matri sue quid petat.
at illa dixit. **A.** **D.** **Hic**
petas nisi caput iohannis.
Erodem **Lco** **iii.**
Iohannes monitis
non accusatione pulsa
uit: ut pote amator casti
tatis: quem corrigi vo
luit non perire. Sed he
rodes facibus libidinis
ardens: perire maluit quam
redire: et uxorem fratris
illicite possidere: et pla
cere captiuis criminum.
Innocentie inimicus: o
diola sit semper libertas
Nam virtus contraria est
viciosis: sacrilegis ero
sa sanctitas: inimica ca
stitas impudica: corru
ptis integritas pena: lu
xuriosis aduersa fruga
litas: crudelibus dura

semper misericordia: im-
pys pietas non ferenda
Probat hoc euangelista
cui dicit. Dicebat iohannes
herodi. Non licet tibi ha-
bere uxorem fratris tui. Ec-
ce unde iohannes offedit:
ecce unde herodes fuit. Ma-
los qui monet offendit: i-
cunt odium qui arguit cri-
minosos. Dicebat iohannes
quod erat legis: quod erat
iusticie: quod erat salutis:
certe quod erat non odii
sed amoris. Ecce quale
consecutus est ab impio
pro pietate mercede: vo-
lens inquit occidere cum
timuit populum. *Beatus*
germinabit sicut liliū. Cum
reliquis per ordinem de
vno martyre. *Lectio. v.*
In hac de uita munda
cia: qui in causis
non deum sed hominem
formidat. Huius peccati
differtur facultas: si nō
aufertur voluntas. Unde
etiam quos suspendit a
crimine audaces reddit
ad crimen: et eluat ani-
mo quousque perficiat quod
cogitat malū. Solus enim
dei est timor qui nocet

corrigit fugat crimina: i-
nocentiam seruat: perpe-
tem tribuit facultatem.
Sed audiamus ipsam io-
hannis baptiste passionē
Dic inquit natalis hero-
dis saltavit filia ipsius he-
rodiadis in medio trichim-
o et placuit herodi et om-
nibus amicis eius: et in-
reuerando pollicitus ē da-
re ei quodcumque postulasset
ab eo. At illa premo-
nta a matre: da michi in-
quit in disco caput ioha-
nis baptiste. *Lectio. vi.*
Ecce est mulier anti-
qua malicia: que
adam eiecit de paradisi de-
licijs. Hec celestes homi-
nes fecit terrenos: hec vi-
tam abstulit mundo: pro-
pter vinum arboris pomū:
hec humanū genus mer-
sit in infernū: hec malum
ducat homines ad mortē.
Hec malū fugit helias pro-
pheta. Et cuius lingua cla-
uis facta est celi: tanquā-
rens fugit a facie mulieris.
Hec invenit verū laborem
et pressuram: que nūc oc-
cidit iohannem baptistā.
Hec deiecit pueritiā: per-

didit iuventutem: illicit
et inquietat emortuam
senectutem. Premonita
a matre sua: da michi in-
quit in disco caput ioha-
nis baptiste. Libidine
elians miscetur incestui:
et extinguit lucernā mun-
di. Tunc contristatus est
herodes vehementer: tamē pro-
ter iurandum et recuben-
tes iussit dari: misitque spi-
cillatorem et decollavit io-
hannem. Et allatum est
caput eius in disco: et da-
tum est puelle: puella an-
tem dedit matri sue. Au-
distis fratres quā sit na-
ta de voluptate crudelitas:
de libidine impietas. Alla-
tū est caput iohannis in
disco: qui salutaria mo-
nta dabat in cestui. Hec
sa migrat in caueam: in
arenam vertitur domus:
fuit de pransoribus spec-
tatores: mutatur furore
convivium: fit cibus cedes.
fimis apponitur natali:
in ortu exhibetur occasus
Convivium mutatur in ho-
madium: organa vertun-
tur in funus: tragedie
personant seculorum. In-

triat bestia non puella: quā-
rit caput amputare non
saltare. Discunt fera non
femina: aspergit rubas
per ceruices non capillos:
infractibus dilatat me-
bra: seuitia crescit augmen-
tis: fit grandis crudelitas
te non corpore. Et singu-
laris fera usque dum capiat
predam: fremit ore: denti-
bus frendit: ferrū non sus-
cipit sed producit. Premo-
nta inquit a matre sua.
De matris peccato dans
mugitū abscidit caput.
corpus reliquit truncū.
Nova bestia que contem-
pta corporis preda: caput
ipsi timore pueri per-
suasit. *Actus sicut euangelij secundum
matthaeum. Actus. viii.*
In illo tempore: audi-
it herodes ac tenuit
iohannem et vinxit eū
in carcerem: propter he-
rodiadem uxorem philippi
fratris sui: quia duxerat
eam. Et reliqua. Omnia
sancti augustini episcopi.
Omne euangelium
legeretur: crudele
spectaculum ante oculos
nostros constitutum est.

Caput sancti iohannis i
disco feralis misit crudeli
tas: propter odium verita
tis. Puella saltat: et sicut
mater: et inter delicias et
lascivias convivantium te
mere iuratur: et impie quod
iuratur impletur. Factum
est iohanni: quod ipse pre
dixerat. Illi oportet cre
scere dixerat de domino: me
autem minui. Ille minu
tus est in capite: ille cre
vit in cruce. Odium peperit
veritas. Non potuit equo
animo tolerari: quod ho
mo dei sanctus monebat:
qui utique salutem eorum
quererat: quos sic mone
bat. Responderunt illi ma
la pro bonis. Quid enim
ille diceret: nisi quo plen
erat: Et quid illi responde
rent nisi quo pleni erant.
In tritico seminabat: sed
spinas invenerunt. Dicebat
regi. Non licet tibi habere
uxorem fratris tui. Omne
bat regem libido: tenebat
apud se prohibitam ux
orem fratris sui. Sed cum
tamen sic habebat: ut non
seiret. Honorabat eum: a
quo verum audiebat. Sed

detestabilis mulier odium
conspiciebat: quod aliquan
do dato tempore pareret.
Quando parturiebat:
Quando peperit filiam:
et filiam saltatricem. **Le. viii.**
Erex ille qui sane
tum virum habebat
iohannem: qui cum pro
pter deum timebat: et si ei
non obediebat: postquam ab
illo petiti sunt caput ioh
annis in disco: contristatus
est. Sed propter iurati
onem et propter recuben
tes: misit spiculatorum:
et implevit quod iuravit.
Ammonet nos locus iste
charissimi: ut propter vi
tam et mores nostros ali
quid de iuramento tace
mus. Falsa iuratio non
est leve peccatum. Immo
tam magni est peccatum
falsum iurare: ut propter
reatum falsae iurationis:
dominus prohibuerit omnem
iurationem. At enim.
Scriptum est non peri
urabis: reddes autem domino
in iurandum tuum. Ego au
tem dico vobis non iurare
omnino: nec per celum quia
thronus dei est: neque per

terram. quia scabellum pe
dum eius est: neque aliud
quoddamque iuramentum.
Neque per caput tuum iura
ueris: quia non potes fa
cere capillum unum album
vel nigrum. Sit autem
in ore vestro: est est. non
non. Si quid amplius
est: amalo est. **Le. xii. v.**
Inventum autem
in sanctis scripturis
ipsum dominum iurasse:
quando ei usque ad imo
lationem dilecti filii obe
diunt abraham: locutus
est ei angelus de celo di
cens. Per me ipsum
iuro dicit dominus: quia obe
disti voci mee et non pe
peristi filio tuo vngem
to propter me: nisi bene
dicens benedicam te: et
implens implebo semen
tuum sicut stellas celi. Et sic
arenam maris: et benedi
centur in semine tuo om
nes gentes. Item quia in
psalmis: vere de deo in xpi
stam prophetatum est.
Iuravit dominus et non penite
bit eum: tu es sacerdos in
eternum secundum ordinem
melchisedech. Cum ergo

dominus iuraverit: quare do
minus christus suos iurare
prohibuit? Dico quare:
non quia peccatum sit verum
iurare: sed quia grande
peccatum est falsum iu
rare. Longe est a pecca
to falsum iurandi qui
omnino non iurat: pro
pinquat autem falsae iura
tionis: qui vel verum iurat.
Dominus ergo qui iurare pro
hibuit: supra ripam no
luit te ambulare: ne pes
tibus in angusto labatur
et cadas. Sed dominus
inquit iuravit. Secur
iurat: qui mentiri nescit.
**In festo sanctae sabine
martyris. Lectio prima:**
Some in auenti
no in oppido vi
dimensi ad arcem
faustin: beatissime et il
lustrissime sabine marty
ris: que fuit vxor quon
dam preclarissimi valen
tini: et filia herodis metal
larij. Que passa est adri
ano imperante sub prefe
cto elpidio. Hanc beata
virgo semplicitas cum in do
mo eius conuersaret: per
suasit in fide domini nostri

ihū xpi. Que postmodū
eandem virginem vsq; ad
locum passionis secuta ē
Cui preses berillus dixit
Quid tibi ipsi deogas:
aut quare te metipam vi
lem reddis? Aut qre non
confidens que es. aut ci
uis filia es? Cōmisti
enī te xpianis. et oblita
es natalis tui: et memo
riam tanti viri cuius vxor
fui: et deorū quoz mā
vereor: ne incurras. Reu
tere magis ad domū tuā:
et dimitte hanc neplūdā
que maleficijs te et plu
res demutauit a deorum
cultura. **Lcō. ii.**

huc me et seductam

Eata sabina respo
dit. Istius sacte pu
elle de qua dicis maleficijs:
utinam et tu suafus esses.
ficuti et ego suafusa sum: et
ab imūdis profecto rece
deres ydolis: et verum ac
certissimū agnosceres deū:
qui bonos ad eternā vitā
vocat: et malos in penā
relinquet perpetuā. Quō
preses audiens reueritus
illam dimisit. Ut vero be
ata seraphia gloriofissi
mo martyrio coronata ē:

illustrissima sabina col
ligens reliquias eius: ce
leb:atis venerabilib; eun
tibus: vt thesaurum
sempiternū vel margar
tam preciosam reposuit
in monumento suo: qd
ipā sibi cum summo orna
tu fecerat. **Lcō. iii.**

Ende iterpositis
aliquot diebus:
comprehensa iudici elpi
dio presentatur. Quam
ille videns dixit. Tu es i
quit sabina vxor quon
dam valentin illustris
sime memorie: et filia
herodis? Cui sacra ma
trona respondit. Ego sū.
Et gratias ago domino
meo ihū xpo: qui me pe
catricem per sanctam fa
mulam suam seraphiā.
de multis sordibus. et po
testate demonū liberauit.
dignatus est. Cōmotus
est postmodum prefectus:
et cū videret i confessione
xpi constantiam eius. se
tentiam dictauit dicens.
Sabina dñs iobedi
entem: dominos quo
q; augustos nostros bla
phemantem gladio per

anti decernimus: atq;
omnes facultates eius
publicas titulis designa
u. Passa est autē religi
osissima famula xpianū
sabina. quarto kalēdas
septemb: et a xpianis
corpus eius sublatum se
pultū est in monumento:
vbi ipsa venerabiliter re
posuerat magistrā fidei
sue seraphiam ad arcam
sanctam: iuxta arci vidi
ciam i oppido vindicēsi.

**In festo scōz martyriū
felix et adanuch. Lcō. p.**

Rome via hosti
ensi miliario se
cundo ab v:le:
beatorum martyriū felix
et adanuch: sub diolecia
no et marimiano iperato
ribus: prefecto et iudice
dracco. fuerunt autem
duo fratres nomine et op
felices: ambo presbiteri.
Dorū semor hic felix: qui
ex missione imperatorum
cum ad secretariū iudicis
esset perductus iuxta tem
plū serapis: dū cogeretur
ad sacrificandum. ex sus
flavit in faciem statue e
re: et statim cecidit. Itē

ductus ad statuā meru
ri in alia edicula: simili
modo illam exsufflauit:
et mor cecidit. Item ad
simulachrū diane: quod
pari modo deiecit. **Lcō. ii.**

Eductus ad prefec
tum imponitur e
culeo: et inquisitus qui
bus maleficijs hec fecis
set: beatus felix respon
dit. Non maleficijs dy
aboli: sed beneficijs om
nipotentis dei mei hec e
gi. furore itaq; accēsus
prefectus: misit eū duq;
extra v:lem via hostiensis:
quia illic arbor excellētis
sima stabat de omnibus
consecrata: iuxta quem
templū erat: vt ibi ad
sacrificandū ipelleretur.
Quo perductus orōne
facta dixit ad arborem.
Precipio tibi i nomine
dñi ihū xpi vt radicitus
corruas: ac templum et
simulachrū vel arā eius
funditus cōminuas: vt
amplius cultu tuo ani
me non decipiantur. Que
statim ad verbum ipius
ita euerfa est: vt et tem
plū et simulachrū com

minueret: et quod fuerat
amplius nō appareret. Qd
cum nuntiatum fuisset
prefecto. statim iussit eū
decollari: et corpus eius
inhumatum lupis et ca-
mbus derelinqui. **Id. ij.**

Ata sentēcia obm-
ci fuit quidam vir
xpianus: hominibus
quidam absconditus: deo
vero manifestus. Hic cū
didicisset qd beatus felix
duci fuisset iussus: cepit
clamare et dicere. Et ego
ex eadē lege sū: et ipsum
quem hic sanctus presbi-
ter confitetur dñm ihxū
xp̄m colo. Ille dōc et ip̄e ab
offitio prefec̄ti comprel-
sus: pariter dato sibi os-
culo cum beato felice de-
collatus est. Huius no-
men quia non inuenerūt
xp̄iam. quod modicum
ad fructum: postea adau-
ctum cum vocauerūt: eo
qd sancto felici martyri
auctus sit ad coronam:
ip̄i q; profidei cōfessione
corona sit aucta. Christi-
an itaq; hos inuēntes
ibi in eodem loco ubi ar-
bor steterat: que cadens

minimam altitudinē terre
aperuerat. eos sepelierūt.
Quorū corpora volētes
pagani inde effodere: cū
manus apposuerūt statim
a dyabolo arrepti sūt. Vbi
postea pacis tempore ba-
silica fabricata est: et mar-
tyrū memoria digne ex-
culta. Complenerūt aut
martyriū suū tertio ka-
lendas septembris.

En vigilia natiuitatis
beate marie virginis. do
mamus. Inno centio. rii.

Natiuitatem vir
ginis marie cele
bremus. Xpm

et filii adoramus dominum.
Ps. Venite exultate. pm.

Veni terra postibus.

In primo nocturno. ant.

Benedicta tu in mulieribus:

et benedictus fructus ventris

tui. *Ps. Dñe dñs nr. an.*

Sicut mirra electa odore

dedisti suavitatis sancta dei

genti. *Ps. Celi enar. an.*

Ante thronum huius virginis

frequentate nobis dulcia ca-

nica dragmatis. *Ps. Dñi*

est terra. *N. Spex tua.*

In apit citici citicor

salomonis. *Lectio. prima:*

Sculetur me oscu-

lo oris sui. Quia

meliora sunt vbera tua

vino: fragrantia vnguen-

tis optimis. Oleum effu-

sum nomen tuum: ideo a-

dolescentule dilexerunt te.

Imple me post te: aure-

mus in odorem vnguento-

rum tuorum. Introduxit me

rex in cellaria sua. Exul-

tabimur et letabimur i-

te: memores vberum tuorum

super vinum. Recti dili-

gunt te. Nigra sum sed

formosa filie iherusalem:

sicut tabernacula cedar.

sicut pelles salomonis.

Nolite me considerare quia

fulsa sum: quia decolora-

uit me sol. filii matris

meae pugnaverunt con-

tra me: posuerunt me cu-

stodem in vineis. Vineam

meam non custodui. In-

dica michi quae diligit a-

mina mea ubi pascas: ubi

cubes in meridie: ne viga-

ri incipiam post greges

sodalium tuorum. *Ps. Hodie*

nata est beata virgo maria

ex progeme dauid. *Ar. qui*

salus mundi credentibus ap-

paruit cuius vita gloriosa

lucem dedit seculo. *N. Ma-*

ritatem beate marie virginis

cum gaudio celebremus. Per

quam solus. *Lectio. ij.*

Signoras te opul-

entissima iter mu-

lieres: egredere et abi post

vestigia gregum tuorum:

et pascere eos tuos iuxta

bernacula pastorum. Equi-

tatum meo in curribus pla-

urionis. Assimilavi te ami-

ca mei. Pulchre sunt ge-

ne tue sicut turturis: col-

lum tuum sicut momia. *Ps.*

remulas aureas faciemus

tibi: vermiculatis argen-

to. Dum esset rex in aca-

bitu suo nardus mea de-

dit odorem suum. fasci-

culus mirre dilectus me-

us nudi: inter vbera me-

a commorabitur. Botrus

opri dilectus meus mi-

chi: in vineis engaddi.

Ecce tu pulchra es ami-

ca mei ecce tu pulchra:

oculi tui columbarum. Ec-

ce tu pulchra es dilecte mi:

et decorus. Lectulus mi-

floridus: signum domorum

nostri cedrona: laquea-

ria nostra compressa. *Re.*

Beatissime virginis marie

natiuitatem deuotissime ce-

lebremus. Ut ipsa per nobis cedat.

ad dñm ibim xpm. *N. Cui*

iocunditatem natiuitatem

beate marie virginis deuo-

tissime celebremus. Ut ipsa.

Ego flos campi: et lilium

conuallium. Sicut lilium i-

ter spinas: sic amica mea

inter filias. Sicut malum

inter ligna siluarum: sic

dilectus meus inter fili-

os. Sub umbra illius

quem desideraueram sedi:

et fructus eius dulcis

gutturis meo. Introduxit

me rex in cellam vinariam

ordinauit in me charita-

tem. *Ps. Fulcite me floribus.*

stipate me malis: quia a-

more lingueo. *Leua ei?*

sub capite meo: et dextera

illius amplexabitur me.

Adiuuato vos filie iherusa-

lem per capreas ceruosque

camporum: ne suscitatis

neque euigilare faciatis di-

lectam: quoadusque ipsa ve-

lit. *Ps. Voc dilecti mei.* Ecce

iste venit saliens in mon-

tibus: transiliens colles.

Similis est dilectus me-

us capree hyemuloque cer-

uorum. *En ipse stat post pa-*

netem nostrum respiciens

per fenestras: prospiciens

per cancellos. *Ps. Glorioso*

virginis marie ortum dig-

nissimum recolamus. Cuius

dñs humilitatem respiciens

angelo nuntiante cocepit

saluatorem mundi. *N. Be-*

atissime virginis marie na-

tiuitatem celebremus. *Cui.*

In secundo nocturno. an.

Spex tua et pulchritudi-

ne tua: intende prospere pro-

cede et regna. *Ps. Eructa-*

uit. *ant.* Admirabitur ei de-

vultu suo: deus in medio ei?

non commouebitur. *Ps.*

Deus noster refugium.
ant. Sicut letantium omnium
nostrum habitatio est in te san-
ta dei genitrix. *ps.* fiducia
menta eius. *V.* Assuma-
bit. *Sermo sancti angu-*
stini episcopi. Lectio. iij.

Dedit nobis dilec-
tissimum optatum
dies beate ac venerabilis
semperque virginis marie.
Ideo cum summa exultatione
gaudeat terra nostra: tante
virginis illustrata nata-
li. *Hec* est enim flos capiti:
de qua ortum est precio-
sum lilium conuallium: per par-
tum mutatur natura pro-
thoplaustorum: quia deletur
et culpa. Precium est in
ea illud que infelicitatis
elogium: de quo dicitur in
tristitia paries filios: quia
ista in leticia dominum partu-
runt. Eua enim luxit: ista
exultauit. Eua lacrimas.
maria gaudium in ventre
portauit. quia illa pecca-
tozem: ista edidit inno-
centem. Virgo quippe
genuit: quia virgo con-
cepit. Inuoluta peperit:
quia in conceptu libido
non fuit. Utrobique mira-

culum. Et sine corruptione
gauida: et in partu vir-
go puerpera. *Re.* Natun-
tas gloriose virginis marie
ex semine abrahe orta de-
bu iuda clara ex stirpe da-
uid. Cuius vita inclita ci-
uitas illustrat ecclesias. *V.*
Hodie nata est beata vir-
go maria ex pectore dauid.
Cuius vita. *Leo. v.*

Ecce inquit ange-
lus ad eam: gra-
tia plena dominus tecum. *In-*
ergo. *ergo* plena est maria gratia:
et eua cuacuata est a cul-
pa. *Maledictio* eue: in
benedictionem mutat
marie. Aue gratia ple-
na dominus tecum. Tecum
dominus in corde. tecum in ven-
tre. tecum in utero. tecum
in auxilio. Gratulare be-
ata virgo: christus noster ex
hoc suo. venit in uterum
tuum. Ex sinu patris: in
uterum dignatus est desce-
dere matris. Benedicta
tu inquit in mulieribus:
que vitam et viris et mu-
lieribus peperisti. *Mater*
generis nostri penam in-
tulit mundo: genitrix
domini nostri salutem

attulit mundo. Auctrix
peccati eua: auctrix meri-
ti maria. Eua occidendo
obstuit: maria viuifican-
do profuit. Percussit illa:
sanauit ista. Pro inobe-
dientia enim obediencia co-
mutatur: fides pro perfu-
dia compensatur. *Re.* Cum
iocunditate natiuitatem be-
ate marie celebremus. Ut
ipsa pro nobis intercedat ad
deum deum christum. *Re.* Corde et
animo christo canamus gloriam
in hac sacra solempnitate per
celle genitricis dei marie. Ut
ipsa pro nobis. *Leo. lecta:*
Eta igitur maria
gestat infan-
tem: exultans amplectatur filium:
portat a quo portabatur.
Nec fortuitum ut fingit
fabellam repperit paru-
lum: sed decursis nouem
mensibus peperit christum.
Plandat nunc organis
maria: et inter veloces ar-
ticulos tympana puerpe-
re conceperit. Concinu-
ant letantes chorii: et al-
ternantibus modulis
dulcissima carmina mis-
ceantur. Audite igitur:
quemadmodum tympa-

117
nistria nostra cantauerit.
Aut enim. *Adignificat*
anima mea dominum: et
exultauit spiritus meus
in deo salutari meo. Qui
a respexit humilitatem an-
cille sue: ecce enim ex hoc
beatam me dicent omnes
generationes. Quia fecit
mihi magna qui potes
est et sanctum nomen eius.
Causa igitur tante salu-
tis inualescentis erat mi-
raculum nouum. Non enim ma-
rie partus partum eue e-
ruit: et eue placenti ma-
rie cantus exclusit. *Re.*
Natiuitas tua dei genitrix
virgo gaudium annuntiavit
in universo mundo. Ex te
enim ortus est sol iusticie cri-
stus deus noster. qui soluens
maledictionem dedit bene-
dictionem et confundens
mortem donauit nobis vi-
tam sempiternam. *Re.* Be-
nedicta tu in mulieribus et
benedictus fructus ventris
tui. Ex te. *In. iij. noct. ant.*
Gaude maria virgo cunctas
hereses sola interemisti in un-
uerso mundo. *ps.* Cantate. *j.*
ant. Speciosa facta es et su-
auis. in deliciis tuis sancta

da genuit. **Ps.** Dominus regnavit exultet. **ant.** Post partum virgo inuoluta permansit. dei genuit intercede pro nobis. **Ps.** Cantate. **ij.** **X.** Elegit enim deus.

Antiphona sancti euangelij secundum mattheum. Le vij.

Iber generationis ibi xpi filij dauid filij abraham. Abraham autem genuit isaac. isaac autem genuit iacob. Et reliqua. **Omelia facta alexandri presbiteri.**

In isaia legimus. Generatione eius quis enarrabit. Non ergo putemus euangelistam prophete esse contrarium. ut quod ille impossibile dixit affatur: hic narrare incipiat: quia ibi de generatione diuinitatis: hic de incarnationis est dictum. A carnalibus autem cepit: ut per hominem deum dicere incipiamus. filij dauid. filij abraham. Ordo preposterus: sed necessario commutatus. Si enim primum posuisset abraham et postea dauid: rursus ei repetendus fuisset abraham:

ut generationis series texeretur. Idcirco autem ceteris pretermisissimis huius filij incipit: quia ad hos tantum facta est de christo re-promissio. Ad abraham in semine inquit tuo benedicentur omnes gentes: quod est christus. Ad dauid autem. de fructu ventris tui ponam super sedem tuam. **B.** Beati me dicent omnes generationes. Quia fecit iudici diuina magna quia potens est et sancti nomen eius. **V.** Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Quia. **Le. vij.**

Deus autem genuit phares et zaram de thamar. Notandum in genealogia saluatoris nullam sanctam assuim mulierum: sed eas quasi peccata reprobant: ut qui propter peccatores uenit: de peccatricibus nascens omnium peccata deleat. Unde et in consequentibus mab meretrice. et ruth moabitidis ponitur: et bethsabee uxor: ut. Naason autem genuit salmo.

Iste est naason princeps tribus iude: sicut innumeris legimus. Ioram autem genuit oziam: ozias autem genuit ioatham. **R.** felix namque es sacra virgo maria et omnium laude dignissima. Quia ex te ortus est sol iusticie christus deus noster. **V.** Oia pro populo interueni pro clero intercede pro deuoto semine seruati. aut omnes tuum uulmen quicunque celebrant tuam sanctam natiuitatem. Quia.

In quarto **Le. ix.** regum volumine legimus de ioram octo iam fuisse generatum. Quo mortuo iozabab filia regis ioram soror octo rexit ioras filium fratris sui: et cum interitum que credebatur ab athalia subtraxit cui successit i regnum filius eius amasias. Post quem regnauit filius eius azarias qui appellatur ozias: cui successit ioathas filius eius. Certe ergo quod secundum fidem hystorie tres reges in medio fuerint quos hic euangelista pretermittit. Ioram quippe non genuit oziam sed octo iam:

et reliquos quos enumerauimus. Verum quia euangeliste propositus erat tres thessere de ceteris in diuerso statu temporis ponere: et ioram se generi insciuerat impiissime iozabab: idcirco usque ad tertiam generatione eius memoria tollitur: ne in sancte natiuitatis ordine poneretur. In fine octauam natiuitatis beate marie nonne quondam legitur lectiones. In primo nocturno de euangelio. In secundo de sermone sancti augustini in episcopis. In tertio de omelia sancti iheronimi presbiteri: et semper incipitur a primo. **R.** De uobis. Non fit eo die quo cadit etiam si decurreret in omnia: que habet hystoria primo ponenda. De festis infra octauam occurrentibus nihil penitus agitur: sed pacti octaua celebratur. de ipso festo exaltationis sancte crucis: quod infra eandem octauam eo die quo occurrat celebratur. **I.** Pro prima die infra octauam natiuitatis beate marie. De omni cantico. **Le. prima.**

E dilectus meus
loquitur michi
Surge prope
ra amica mea. formosa
mea et veni. Jam enim
hyems transiit: ymber a
biit et recessit. Flores ap
paruerunt in terra nostra:
tempus putationis ad
uenit. Vox turturis au
dita est in terra nostra: fi
cus protulit grossos suos:
vinee florentes dederunt
odorem suum. Surge p
rope amica mea speciosa
mea. et veni: columba mea
in foraminibus petre: in
cauerna macerie. Ostende
michi faciem tuam: so
net vox tua in auribus
meis. Vox enim tua dul
cis: et facies tua decora.
Capite nobis vulpes par
uulas: que demoluntur
vineas: nam vinee nostra
florent. *1. co. ii.*

Dilectus meus mi
chi et ego illi: qui
pascitur inter lilia donec
aspiciet dies. et inclinen
tur ymbre. Reuertere si
milis esto dilecte mi. ca
prece hyemuloque cernozii:
super montes bethel. In

lectulo meo per noctes
quesiui: quem diligit
anima mea. Quesiui
illum et non inueni. Sur
gam et circabo ciuitate:
per vicos et plateas que
ram quem diligit ani
ma mea. Quesiui illum
et non inueni. Inueniet
me vigiles: qui custodi
unt ciuitatem. Non quem
diligit anima mea vidi
stis. Pauli cum pertransisset
eos. inueni quem diligit
anima mea. Tenui enim
nec dimittam: donec in
troducami illum in domum
matris mee: et in cubicu
li genitricis mee. Adiuu
vos filie iherusalem per
capreas ceruosque caponi:
ne suscitatis neque euigi
lare faciatis dilectam do
nece ipsa velit. *1. co. iii.*

De est ista que as
cendit per desertum
sicut virgula flumi et aro
matibus mirre et thuris:
et vniuersi pulueris pig
mentarii. En lectulum sa
lomons sexaginta fortis
ambulant ex fortissimis is
rael: omnes tenentes gla
dios: et ad bella doctissi

mi. Omnis cuiusque ensis
super femur suum: propter
timores nocturnos. Fer
culum fecit sibi rex salomo:
de lignis libani. Colunas
eius fecit argenteas: re
dinatozium aureum: ascen
sum purpureum media cha
ritate constravit. propter
filias iherusalem. Egre
dimini filie syon: et vide
te regem salomonem in
diademate quo corona
uit eum mater sua: in
die desponsationis illius:
et in die leticie cordis ei.

*De sermone sci augustini
episcopi. Lectio quarta:*

Enamque post illius
benedicibilis pre
sagium: dum tacita seculi
virgo mentis alteratio
ne confli geret qualis es
set ista salutatio: nutius
interim celestis exequit.
Ne timeas maria inuen
sti enim gratiam apud deum.
Ecce concipies in utero
et paries filium: et vocabi
nomen eius iesum. At
illa. Quomodo inquit
fiet istud quomodo virum
non cognosco? Et angelus
ad eam. Spiritus sanctus

aut superueniet in te: et
virtus altissimi obui
bit tibi. Jam audisti quo
modo fiet hoc: responde mihi
verbu vite. Audisti quo
modo fiet hoc: quia spi
ritus sanctus superueniet
in te: ut prolem gignas
et virginitatem non a
mittas: filium proferas: et
post partum incorrupta per
maneat. *1. co. v.*

Beata maria: seculi
omne capti
uum. tuum deprecatur assen
sum. Te domina mundus
sue fidei obside fecit. Noli
morari virgo: nutius fel
tinanter responde verbum:
et suscipe filium. Da fide:
et senti virtutem. Ecce
inquit ancilla domini: fiat
michi secundum verbum
tuum. Nec mora reuertit
nutius: et virginale thal
lamum ingreditur christus.
Efficitur subito pignus
beata dei genitrix: et dic
ta per secula predicatur
hec felix. Concapit mor
ad credulitatem verbi: vi
rilis ignara consortii. Im
pletur uterus: nullo hu
mano pollutus amplexu.

Extat maria virgo cum
concepit: virgo grauida.
virgo cū parit: et virgo
post partum. Preclara
ergo illa virginitas: et
gloriosa fecunditas. Ex
ultat maria et matrem se
lecta miratur: et de spū
tus. in cōto se peperisse gau
det. Nec quia peperit in
nupta terretur: sed quia
genuit cū exultatione
miratur. *Lectio. vi.*

Audeamus ergo
et nos fratres in
die tante virginis: que
dum desponsaretur fabro:
celi nupsit architecto. Pro
mittitur enim ei filius:
per visitationem sancti
spiritus. Nec illa audire
gaudet: cupitque effici ma
ter. Quid igitur mirum
si sine corruptione nascat
qui de sanctificatione co
apitur. Nō enim decebat
ut ille qui nobis afferebat
salutem: matrem preberet
integritatis dignitatem.
Nam qui terra mari celo
que non capitur: ita vni
corporeuli membra susci
pitur. Nec est illa nouitas
iberemque prophece varia

mo prenuata. Facet i
quit nouū dñs super ter
ram: femina circūdabit
virum. O femina super
feminas benedicta: que
virū omnino non nouit:
et virū suo utero circūde
dit. Circūdat virū ma
ria angelo fidem dādo:
quia eua perdidit virū:
serpenti consentiendo. *In
nūm sancti euangeli: Se
cundū matheū. Lēo. vi.*

Iber generationis
libū xpi filij dauid:
filij abrahā. Abrahā
autem genuit ysaac. Ysa
ac autem genuit iacob.
Et reliqua. *De omelia sū
iberomni presbiteri.*

Et post transgressi
onem babilonis
iecomas genuit salatiel.
Si voluerimus iecomam
in fine prime tellure dei
dis ponere: in sequenti nō
erunt quatuordecim sed
tredecim. Sciamus ergo
iecomam priorem ipm ēē
quem et ioachim: secun
dum autem filium non pa
trem. Quorū prior p. k.
7. m. sequens p. c. 7. n. scri
bitur: quod scriptorum

vitio et longitudine tē
porū apud grecos latinos
que confusum est. Jacob
autem genuit ioseph.
Hoc loco obicit nobis
iulianus augustus dis
sonantiam euangelista
rū: cum euangelista ma
thæus ioseph filium dixerit
iacob: et lucas eum filium
heli appellauerit: nō in
telligens consuetudinē
scripturariū: quod alter
secundū naturam. alter
secundū legem ei pr sit.

Cum *Lēo. viij.*
enim hoc per moy
sen domino iubente pre
ceptū ut si frater aut pro
pinquus absque liberis mo
rtuus fuerit: alius eius ac
cipiat uxorem ad suscitā
dū semen fratris vel pro
pinqui sui. Super hoc et
africanus temporū scrip
tor: et eusebius cesariensis
in libris dyaphomas eua
geliorū plenius disputat.
Nobis ergo innuet osten
dere: quomodo ioseph se
cundū matheū dicitur ge
nuisse iacob. qui deducit
per salomonem: secū dū
lucā vero heli. qui deducit

tur per nathan. Isti utique
id est iacob et heli qui erant
duo fratres: habentes que
dem patres vnius nathan.
alius vero mathat ex di
uerso genere venientes:
et utique ipsi ioseph autem
videntur. *Lectio. x.*

Et ergo modus il
le. Nathan et ma
thas diuersis temporibus:
de vna eademque uxore ef
fici nomine: singulos fili
os procreauit: quia ma
thas qui per salomonem
descendit: uxorem eam
primus accepit: et relic
to vno filio iacob nomi
ne defunctus est. Post cuius
obitū: quoniam lex vidui
alij viro non vetat nubere:
mathas qui per nathan
genus duxit: cum esset
ex eadem tribu sed non ex
eodem genere: relictam
matheū accepit uxorem: ex
qua et ipse accepit filium:
nominem heli. Propter
quod ex diuerso patris
genere efficiuntur iacob
et heli: fratres vterum.
Quorū alter id est iacob.
fratris heli sine liberis de
functi uxorem ex mandato

legis accipiens: genuit
ioseph: quē natana qui-
dem generis sui filium
appellat. Propter qd
scribitur. Iacob autem
genuit ioseph. Secūdu
autem legis pceptum
heli efficitur filius: cui
iacob quia frater erat.
uxorem ad suscitandum
semen accepit. Hec autē
non a nobis ad subitū
repta aut absq; ullis do-
ctoribus cōmentata sūt:
sed ipi hec saluatoris no-
stri secundum carnē pro-
pinqui: studio tanti se-
nims demonstrādi seu
docendi: que secundum
veritatem gesta sūt tra-
diderunt. Pro sēdā die i
fina octauā natiuitatis de
cāntico anticorū. Lco. j.

Quam pulchra
es amica mea: q
pulchra es: ocu-
li tui columbarū absq; eo
quod intrinsecus latet.
Capilli tui sicut greges
caprarū: que ascenderūt
de monte galaad. Dētes
tui sicut greges tonsarū
que ascenderunt de laua-
cro. Omnes gemellis

fetibus: et sterilis nō est
inter eas. Sicut vitta
coccinea labia tua: et do-
quū tuū dulce. Sicut
fragmen malpūmci ita
gene tue: absq; eo quod
intrinsecus latet. Sicut
turtis dauid collū tuū:
que edificata est cū pro-
pugnaculis. Nūllē dy-
pei pendēt ex ea omnis
armatum fortū. Duo
vbera tua sicut duo hūm-
li capree gemelli: qui pa-
suntur in lilys donec as-
piret dies: et inclinētur
vmbre. Lco. ij. **XX**

Adā ad montem
mirre: et ad collem
thuris. Tota pulchra es
amica mea: et macula
non est in te. Veni de li-
bano sponsa mea: veni
coronaberis de capite a-
mana. de vertice samir et
hermon. de cubilibus le-
onū: de montibus par-
dorum. Vulnerasti cor
meū soror mea sponsa:
vulnerasti cor meum in
vno oculorū tuorum: et
in vno crine colli tui. Et
pulchre sunt māne tue
soror mea sponsa. Pul-

chiora sūt vbera tua vi-
no: et odor vnguentorū
tuorū super omnia aro-
mata. Fauis distillans
labia tua sponsa: mel et
lac sub lingua tua: et o-
dor vestimentorū tuorū
sicut odor thuris. Lco. ij.

Hortus conclusus
soror mea sponsa:
hortus conclusus fons si-
gnatus. Emissiones tue
paradisus malorū pum-
corū: cum pomorū fructi-
bus. Cypri cum nardo.
nardus et crocus: fistula
et cynamomū cū vniūsis
lignis lyban. Nūtra et a-
loe cum omnibus primis
vnguentis. Fons ortorū.
puteus aquarū viuentū:
que fluūt impetu de lyba-
no. Surge aquilo et ve-
ni auster: persila hortum
meū: et fluent aromata
illius. Veniat dilectus me-
us in hortū suū: vt come-
dat fructū pomorū suorū.
Veni in hortum meū so-
ror mea sponsa: messiu
mirram meam cum aro-
matibus meis. Comedi
fauū cum melle meo: bi-
bi vinū meū cum lacte

meo. Comedite amici et
bibite: et inebriamini cha-
rissimū. Ego dormio: et
cor meū vigilat. De ser-
mone scti augustini episcopi

Alutat pi. Lco. iij.
angelus puellā.
viri salutationis ignarā
Terretur virgo nouitate
verborū. Ad quam ange-
lus quod supra pectuli-
mus dixit. Ne timeas ma-
ria: inuenisti enī gratia
apud dñm. Ne inquit a
conspetu meo: mater dñi
mei terrearis. Ego cōcep-
tionis tue minister adue-
ni: non vt virginitatem
amitteres interueni. Ipe
me misit ad te: qui ē na-
sciturus ex te. Concipies
enī et paries filiū: non cu-
iuslibet meriti hominem:
sed totius seculi saluato-
rem. Recole maria in li-
bro psalme prophete: virgi-
nem quam paritura legi-
sti: et gaude atq; exulta.
quia tu sola esse meruisti.
Tu enim ibi ptefigu-
rata es virgo. Tu ecce
concupies in vtero: non
de viro. sed de spiritu scti
to. Et gaudia eris: et i-

corrupta manebis. Pa-
nes quidem filii: et vir-
ginitatis non patiens de-
trimenti. Efficiens gra-
uida: et ens mater semp
intacta. Senties potestatem
ventris et pudorem non
perdes castitatis. Intu-
mescent vbera tua: et in-
tacta manebunt gemit-
lia tua. *Le. v.*

Alla dicit. Ecce
ancilla domini: fiat
mihi secundum verbum
tuum. O felix obedientia.
O insignis gratia: quod dum
humiliter fidem dedit: celi
in se opifera corpora aut
implevit in ea dominus quod
dudum predixerat obedi-
entiam volo plusquam sacri-
ficii: et scientiam dei plus-
quam holocausti. Hec fuit
vere obedientia omni sa-
crificio gratior: hec volun-
tas cunctis hostis accep-
tior. Hinc promeruit
gloriam: quam ipsa post-
modum plausit. Ecce a-
ut ex hoc beatam me dicent
omnes generationes. O
beata maria: quis digne
tibi valeat iura gratiarum
et laudum precoma ipse

dere: que singulari tuo
assensu mundo succurristi
perdito? Quas tibi lau-
des fragilitas humanam
generis persoluet: que
solo tuo commercio recupe-
randi aditum muneant.

Accepe itaque. *Le. vi.*
quascunque meritis
tuis impares gratiarum
actiones: et cum suscep-
tis vota: culpas nostras
curando excusa. Admitte
preces nostras intra sa-
crarium exauditionis: et re-
porta nobis antidotum
reconciliationis. Sit pro
te excusabile quod per te
ingerimus: sit impetra-
bile: quod fida mente pos-
cimus. Accipe quod offeri-
mus: et dona quod ro-
gamus: et excusa quod
timemus. Sancta mar-
ia succurre miseris: multa
pusillanimes. refone fle-
biles. Ora pro populo
terrenum pro clero: interce-
de pro deuoto femineo se-
xu. Sentiant omnes tuum
iuvamen: quicunque cele-
brant tuum natale. Assiste
parata votis poscentium:
et repende oibus optatum

effectum. Sit tibi studium
assidue exorare pro populo
dei. que meruisti benedic-
ti precium ferre mundi:
qui vivit et regnat in se-
cula seculorum. Amen.
*In eum sancti euangelij se-
cundum mattheum. Le. vii.*

Alter generationis
Iesu Christi filij dauid
filij abraham. Abraham
genuit ysaac. ysaac autem
genuit iacob. Et reliqua.

*De omelia sancti iheronimi
in eum.*

Eruit ioseph: vi-
rum marie. Cum vi-
rum audieris: suspitio
tibi non subeat nuptiarum:
sed recordare consuetudi-
nem scripturarum. quod sponsi
vir et sponsa vocatur vxo-
res. De qua natus est ihesu-
sus: qui vocatur christus.
Pulchre non de quibus
sed de qua possint: ut de so-
la virgine sine semine ma-
ritali natum demonstra-
ret. Quia autem primum
dicit: de qua natus est ihesu-
sus. ac deinde sequitur.
qui vocatur christus: pro-
prium nomen id est iherus-
simum ponit: quod ante

conceptum eius ab ange-
lo nuntiatum est. Deinde
conuenienter aptat. quod
in pontificibus et regibus
prius in imagine prece-
debat. Hec est christus: ut il-
le in quo hec duo nomina
mixte conuenerunt. di-
stingeretur a ceteris: quod
in figura eisdem nomini-
bus. sed diuisim nunci-
pati precesserunt. *Le. vii.*

Eruit illi quomodo
breue tempus vite
humani. christi appellabatur
ad solum veri christi ymagi-
nem conseruanda: quia
compositione quadam
mixta consecrati. olea ta-
men humani quod iter nos-
trari solet materia per-
ungebantur. Verus autem
christus qui de celo venerat.
et cui omnia prececebant
que gesta fuerant: non
humanis opibus ques-
ta assumpsit vnguentum:
sed nouo ac singulari pa-
terno spiritu infusus et
vinctus christus efficitur: si-
cut multis ante seculis
de eo vates ysaas predi-
cerat. et persona patris
dicens. Spiritus domini

In solum ysaia
dominus predixit
oraculis: sed et dauid si-
militer inspiratus testa-
tur de xpo: dicens ad ip-
sum. Sedes tua deus in
seculi seculi: virga equi-
tatis: virga regni tui.

dos in eternū secundum
ordinem melchisedech.
C Pro hac die ista octa
uā natiuitatis bñe virgis
de cāico cāico. V. pma

cusserunt me et vulnera-
uerunt me: tulerūt pal-
lū meū custodes muroꝝ.

Annus illius torna
tiles auree: plene
hymenitis. Venter eius
burneus: distinctus sa
phiris. Crura illius co
lumpne marmoree: que
fundate sunt super bases

aureas. Species eius vt
libani: electus vt cedri.
Guttur illius suauissi-
mū: et totus desiderabi-
lis. Talis ē dilectus me-
us: et ipse ē amicus me-
us filie iherusalem. Quo a-
biit dilectus tuus o pul-
cherrima mulierū. Quo
dedinauit dilectus tuus.
et queremus eum tecum.
Dilectus meus descendit
in hortū suū ad areolā
aromatū vt ibi pascat
in portis: et lilia colligat
Ego dilecto meo et dile-
ctus meus nudi qui
pascatur inter lilia. Pro
leco nocturno resumitur.
Sermo sci augustini epi.
videlicet. Aderto nobis di-
lectissimi. Et filii pro ter-
tio nocturno resumitur
Omnia sancti iheronimi
presbiteri sc. In ysaia le-
gimus. **U**bi pro quarta
die de castro antioch. Et.
Dolchra es aui-
ca mea suauis
et decora sicut
iherusalem: terribilis vt
castrorum acies ordina-
ta. Auerte oculos tuos
a me: quia ipse me ano-

Lure fecerunt. Capilli tui
sicut grex caprarum: que
apparuerunt de galaad.
Dentes tui sicut greges
omniū: que ascenderunt de
lauachro. Omnes gemel-
lis fetibus: et sterilis nō
est in eis. Sicut cortex
mali pumica sic gene tue
absq; occultis tuis. Sere-
ginta sunt regine: et octo-
ginta concubine: et ado-
lescentularū non est nu-
merus. Vna ē columba
mea perfecta mea: vna est
matri sue: electa gemitrix
sue. Viderunt eam filie sy-
on et beatissimam predi-
cauerunt eam: regine et
concubine: et laudauerunt
eam. *Lecho scda:*

Que est ista que p-
greditur quasi au-
rore confurgens: pulchra
vt luna. electa vt sol terri-
bilis vt castrorum acies
ordinata. Descendi i bo-
tū māt vt videre poma
conuallū: et inspicere
si florisset vinea et ger-
minassent mala pumica.
Nesciui. Anima mea cō-
turbauit me: propt̃ qua
dugas animadab. Re-

uertere reuertere sinam-
tis: reuertere reuertere vt
intueamur te. Quid vi-
debis in sinamite nisi
choros castrorū. Quaz
pulchri sunt gressus tui
in calcamentis: filia pri-
apis. Iuncture femorū
tuorum sicut momia: q̃
fabricata sunt manu arti-
fias. Umbilicis tuus an-
ter tornatilis: nūq̃ mōi-
gens poculis. Vter tuus
sicut aceruus tritici: val-
latus lilijs. *Lecho tertia:*

Duo hyminuli ge-
meli capree. Collū tuū
sicut turris eburnea. Ocu-
li tui sicut piscine i eselo:
que sunt in porta filie ml-
titudinis. Nasus tuus si-
cut turris libani: que re-
spicit contra damascum.
Caput tuū vt carmelus:
et come capitis tui sicut
purpura regis iuncta car-
nibus. Quā pulchra
es et q̃ decora charissia
in delicijs? Statura tua
assimilata est palme: et
vbera tua botris. Dixi. Al-
cendum in palmā: et ap-
prehendum fructus eius.

Et erunt vbera tua sicut
botri vinee: et odor oris
tui sicut odor malorū.
Guttur tuū sicut vinum
optimū: Dignū dilecto
meo ad potandum la-
bysq; et dentibus illius
ad ruminandū. Ego di-
lecto meo: et ad me con-
uersio eius. *Lecho nē p-*
scda et tertio nocturnis re-
sumitur de sermone sacri-
scriptum atq; omelia sac-
ti iheronimi ordine serua-
to. Pro die quinta de ei-
us cantico. Lecho p.

Em dilecte mi
egrediamur i
agrum: cōmo-
remur in villis. Adane sur-
gamus ad vineas: videa-
mus si floruit vinea: si
flores fructus parturiūt:
si floruerunt mala pum-
ica. Ibi dabo tibi vbera
mea. Adazagore dedit
odorem in portis nostris
Omnia poma noua et
vetera dilecte mi fruui
tibi. Quis michi det te
fratrem meū surgentē vbe-
ra matris mee: vt iuēni
te solū foris et deosculer:
et iam me nemo despiciat.

at. Apprehendā te i du-
cam in domū mātis mee:
et in cubiculū gemitricis
mee. Ibi me docebis: et
dabo tibi poculū ex vino
condito: et multū malo-
rū granatorum meorū.

Eua eius *Lecho ij.*
sub capite meo: et
dextera illius amplectabitur
me. Aduro vos filie ihe-
rusalem: ne suscitatis ne-
q; euigilare faciatis dilec-
tam: donec ipa velit. Que
est ista que ascendit de de-
serto delitijs affluens. in-
nixa super dilectum suū?
Sub arbore malo susci-
taui te. Ibi corrupta est
mater tua: ibi violata ē
gemitrix tua. Pone me
vt signaculum super cor-
tuū: vt signaculū super
brachiū tuū: quia fortis
est vt mors dilectio: du-
ra sicut infernus emula-
tio. Lampades eius vt
lampades ignis: atq; flā-
marū. Aquę multe non
potuerunt extingere cha-
ritatem: nec flumina ob-
ruent illam. Si dederit
homo omnē substantiā
domus sue pro dilectioe:

quasi nichil despiciet eā.

Proxima **Leo. ix.**
parua: et vbera nō
habet. Quid faciem? so
rozi nostre i die quando
alloquenda est? Si mu
rus est: edificemus sup
eā propugnaculi argen
tea. Si hostiū est: com
pinguamus illud tabu
lis cedris. Ego murus:
et vbera mea sicut tūris:
ex quo facta sū coram eo
quasi pacem reperiet. Vi
nea fuit pacifico: in ea
que habet populos. Tu
didit eam custodibz: vir
affert pro fructu eius mil
le argenteos. Vinea mea
coram me est. Vile tu
pacifica: et ducenti hys
qui custodiunt fructus
eius. Que habitas i hor
tis: anna auscultat: fac
me audire vocē tuā. Fuge
dilecte mi et assimulare
capree hymnuloq; cerno
rū: sup mōtes aromati.
*Prochirones p̄i sedo et cōio
nōc hūmīs: resūmūtū de
fōnōne s̄i augastianū at
q; de omelia s̄i illeponm
ordine suado v̄e. Secta
die celebratur festū exalta*

tioms se be crudis. Quin
offitiū q̄re infra i ordine
suo. Et sit cōmemoratio
de nativitate b̄e virginis.
et consuetudine bacter
servata. In octava nativ
tatis beate virginis fit si
cut ip̄a die. **In festo s̄i
adriani martiris. Leo. p.**
Adrianus m̄comedi
natale s̄i adri
am martiris: cū
alijs viginti tribus. Ma
ximianus cū gravissime
persequeretur xp̄ianos a
pud antiochiam: obla
ti sunt ei quidam xp̄iani:
fide ac religione insigni
simi: quos ille post ver
tatis confessionem: exte
sos lignis et nervis crudis
cedi iussit: ac deinde lapi
dibus ora eorū stundi
linguasq; precidi. Hec
omnia cernēs adrianus
qui erat prior offitij: di
xit ad eos. Adiuro vos
per deum vestrū p̄ quo
hec patimini: dicite mi
chi in veritate que ē re
muneratio vestra: quā
expectatis p̄ hys tormē
tis. Videntur enim michi
magna et mirifica esse.

Cui vigintitres vena
biles martyres dixerūt
Expectamus quod nec
oculus vidit. nec auris
audivit. nec i cor homi
nis ascendit: inenarrabi
le bonū: quod p̄paravit
dñs diligētibz se. **Leo. ij.**
Adiens hec adri
anus: statim ex
iens stetit in medio eorū:
et dixit hys qui gerebāt
exceptoris offitiū. An
notite confessionē meā.
cū hys sanctis et athletis
dei: quia et ego xp̄ianus
sū. Post non multū spa
tū cū audisset maximia
nus nomē eius recitari
inter nomina sanctorū
martyrū: euocato ad se
dixit ei. Insanis adriane?
Nūquid et tu vis male
perire? Adrianus respōdit.
Non insano: sed de mul
ti infama ad sanam mētē
revertor. Cūq; perseverā
ter que sunt fidei et veri
tatis prosequeretur: fu
rore repletus maximian
iussit eū ferro vinctū cū
reliquis sanctis martyri
bus ad carcerē pertrahi.
Erant autē ipse inueniens

314
anorū viginti octo. **Leo. iij.**
Infama celeriter p
currente: didicit
vxo: illius natalia: cū
cta que circa adrianum
maritū suū euenerūt. Et
gaudio plena qz mulier
erat xp̄ianissima. circū
rit ad carcerem: proci dēs
qz ad pedes viri sui: oscula
batur vincula eius dicens
illi. Beatus es dñe mi a
driane: quia inuenisti di
uitias quas tibi non di
miserunt parietes tui. Da
de securus iam pergens
ad xp̄m: recondens i ip̄o
diuitias. quas inemes
tempore necessitatis: vbi
de pems dampnatorum
neminem quisq; libabit:
non pater filiū nō mater
filiam. non diuitie tran
seuntes: non vlla seruo
rū ambitio et patrimonij
amplitudo: ad extremū
nec amicus amici. Om
nes enī tunc propria sar
cina comitabitur. Tu do
mine mi tecum hēs xp̄i
stū: in quo omnia tua
reposuisti. Perge fiducia
aliter. perge ne timeas:
vt percipias promissa

ipius. Non reuocet te ullus
intuitus rerum velut um-
bra transeuntium: non af-
fines. non parentum ge-
nitus. non pulchritudo
ipsa corporis tui: creatio
seductorum: adulationes
amicorum: non te tercant
species tormentorum. Hic
qui tecum sunt martyrum
constantiam et patientiam
aspice: his solis intende.

Ec postquam *Lectio. iij.*
gloriosissima femi-
na persecuta est: singulorum
beatissima vincula de oscu-
lans dixit. Rogo vos in-
quit serui christi confortate
hunc adrianum beatissimis
momentis vestris: et lucrifacite
animam eius christo.
Vos sitis ei patres: ut per
vos nascatur eterne vite. Ad
quam adrianus dixit. Per-
ge nunc soror mea in do-
mum tuam: et cum agnouero
fieri interrogationem nos-
tram: accersam te ut vide-
as finem rei. Post aliquot
dies cum questio immineret:
beatus adrianus dato
pretio custodibus. et
datis fideiussoribus: per-
rexit ad domum suam vocare

beatam nataliam. Cumque
pergeret vidit eam quidam
qui bene eam nouerat: et
precurrens ad domum nu-
ciavit natalie cum venire.
Quod illa audiens primo
non credidit. Quis in-
quit potuit eum absolue-
re vinculis illis? Non mi-
hi contingat ut absolu-
tur: nequando separatur
a sanctis illis. *Lectio. vi.*

Ec cum puer domesti-
cus superueniens
affirmaret eam dimissam:
suspiciens illa quod marty-
rum fugisset: contristata
flebat amarissime. Et cum
iam videre adrianum iaceret.
proiecit que erant in ma-
nibus: et accurrens clau-
sit ostium domus clamans
et dicens. Longe effici-
tur a me hic qui corruit:
et mentitus est domino deo
suo. Non loquatur mihi:
nec audiam linguam ^{que} do-
lose egit in conspectu cre-
atoris sui. Et conuersa
dixit in eam. O sine deo
pre omnibus hominibus.
Quis te coegit apprehen-
dere opus quod non po-
tueris perficere? Quis te

separauit a sanctis? Aut
quis te seduxit ut rece-
deres a conuentu pacis
vel paulationis? Dic mihi:
quare in fugam conuersus
es. antequam fieret pugna?
Quare proiecasti arma
tua antequam videres hostem
tibi repugnantem? Quo
modo vulneratus es nec
dum emissam sagittam. Quid
faciam infelicissima que
coniuncta sum ipso? Non
est mihi concessum ut vo-
caverim uxorem martyris: sed
ut dicerem uxorem transgresso-
ris. Ad horam fuit exulta-
tio mea: et ecce per secula
erit opprobrium meum.

Ec beatus *Lectio. vii.*
adrianus pre for-
bis stans dicebat. Aperi-
mihi soror mea natalia:
quia non sicut tu existi-
mas effugi martyrrium.
Dem autem propterea quod
instat tempus questionis
nostre: ut sicut promissi
presens fias. At illa non
credens: videri iquit: quo-
modo me seducat transgres-
sor? Ecce quomodo men-
titur alter iudas. Recede
a me homo: nam ante

meipsum interficiam: quod ti-
bi solet. Cumque beatissi-
mus martyr de zelotipi-
a coniugis letus sermoni-
bus suis ei satisfecisset:
et nisi citius aperiret mo-
ras se facere non posse asse-
reret: tandem illa ei aper-
iens pronoluitur ad pedes
eius. Et quod citius inde ex-
euntes properabant ad
fessionem: ut in numero
coronatorum adrianus
inueniretur. *Lectio. viii.*

Ec cum adhuc esset
in via: dixit beatus
adrianus. Soror mea:
dic quomodo ordinasti
substantiam tuam? Cui
illa. Noli domine mihi noli me-
morari iam que sunt mu-
di huius: ne attrahat ani-
mam tuam. Auferantur ab
animo tuo omnia corru-
ptibilia: solummodo illa fe-
stina videre que reposita
sunt tibi: et sanctis cum
quibus ambulas in via
dei. Completa itaque die
ut producerentur exhibi-
ti sunt beatissimi martyres
in conspectu maximam:
putrefactis ita iam carni-
bus eorum pre acerbitate

tormentorū: vt vermes
de vlcenibus eorū scatu
rrent. Natalia vero ap
plicans se beato adriano
viro suo dicebat. Vide
dñe mī: vt solūmodo ad
deum fiat mens tua: ne
tui co: in aliquo trepidet:
dū videris tormenta tibi
proposita. Labor quidē
nunc modicus: sed in se
cula seculorū eterna repa
ratio. *Leo. viij.*

Adrianus respi
ciens adrianum
ait. Adhuc tu permanes
in insana? Beatus mar
tyr respondit. Pro hac a
mentia et insana parat
sum hunc vitam finire. Ira
tus post piā cōfessionē
ipius tyrannus: iussit cū
tam crudeliter inuicem
sibi succedentibus flagel
latoribus cedi: donec ap
tis costis viscera patefie
rent. Iterum constrictus
ferro in carcerem mittit.
Et cum aliquibus die
bus cum reliquis sanctis
dei clausus ibi fuisset: tā
dem reductus simul: tū
co alij quos immēstas
penarū pene abliupserat:

sistitur maximiano. Quis
ille iam videns irreuoca
biles: iussit vt recte ma
gno ferreo confringerē
tur tibi eorū. Cōfractis
itaq; eorū crurib; ac pe
dibus incisis: in super
beato adriano incisa ma
nu: orantes et gratias a
gentes domino emiserunt
spiritum. *Lectio. x.*
Corpora eorū iussit
tyrannus incendi:
sed subito facte sunt dho
ruscationes et tonitrua
et pluuia: et extinctus ē
ignis. Plurimūq; de ap
paritoribus fulminib;
perculsi: pauci fuga vir
cuaserunt. Accurientes
interea xpianū: nupuerunt
ex igne iam extincto reli
quias martyriū. Et alce
sis nauibus fugerūt: per
ueneruntq; bizantium:
et reuerenti honore sepe
licerunt eas ibi. Non lon
go post tempore: beata
driam corpus romā etiā
translatū honorabili m
templo exornatū est. Na
talia vero et ipa de nicho
media sanctorū martyriū
amore bizantiū enauigat:

post paucos dies aduētus
sui dormitionem accipit
in dño: et iuxta sanctorū
corpora: sepulta ē kalen
dis decembris. Passio
lorū martyriū agitur sex
to idus septembris: ad
laudem dñi nri ihesu xpi:
qui cū patre et spūs sancto
viuit et regnat in secula
seculorū. *In festo sa*

gorgonij martyris. Leo. j.
Passio beatorū
martyriū dor
othei et gorgonij:
apud incomediam sub di
ocletiano iperatore. Hoz
prior dorothēus magister
in officiis que intra pala
tū exhibebantur: erat cu
bicali regij prepositus: ha
bens secum officio. fide et
magnanimitate. parem
gorgoniū. Quorū insti
tutionibus optimis om
nes pene cubicali minis
tri: in fide dei vigilanter
et libere persistebāt. Hū
demq; cum viderent quē
dam martyre crudelibus
atq; immanibus supplicijs
cruciari: constanter et li
bere: cur auis imperator
pūnis in hoc solo sententiā

que in nobis omnibus
viget. Vt quid in illo cri
men inducatur. quod a
nobis omnib; confitet.
Hec nobis fides: hic cul
tus vnanimis: eademq;
sententia. Quos ille in
doluminus cū i mediu
venire iussisset: iussit eos
appendi: et flagris to
to corpore lamari: et vi
sceribus iam pelle nuda
tis iubentur aceto et sale
perfundi. Cūq; etiā hoc
genus tormenti consti
ter ac fortiter tolerasset:
craticula pūnis subter
stata pom iubetur in me
dio. Ibiq; quod reliquū
fuerat in verberib; assūp
ti corporis superponi: et
non ad subitū: sed sēsim
paulatimq; succendi. Ad
ultimū laqueo appensos
iussit necari. Interiecto
vero tempore beatus gor
gomus romam transfer
tur: positusq; est venera
biliter via latina. iter du
as lauros. Cōpleuerunt
autem martyrium suum
quinto idus septembris.
*In festo scōz martyriū
prothetiacinchi. Leo. p.*

Rome via sala
ria vetere in cy
mterio basille:
natale sanctorū prothi et
iacinchi: qui erāt cum
dñi beate eugenie virgis
Cū qua ab heleno episco
po baptizati: aliquo tpe
diuinus solū eruditioin
bus vacantes in sancto
proposito perliterunt: at
q; in seruonum dei mona
stério mira humilitate
conuersati sunt: et hoc a
pud egyptiū. Inde cū bea
tissima virgine romam
reuerſi: sub galieno ipera
toze q; essent xpiani dep
benſi. coguntur sacrificare
Sed non consentientes
durissime verberantur.
Cūq; deo fidem seruantes
gauderent pariter decollā
tur tertio ydus septēbris.
Post hec tenetur beata eu
gema: et iubetur a prefec
to vrbs inceno diane sa
crificia exhibere. Que stās
ante templū: manibus
extensis fudit orationē.
Qua orante simulachrū
diane ita cōmutum est:
vt sola pulueris eius in
dicia remansissent. Sed

magias artibus hec repu
tantes: ingenti saxo cir
ca scapulas eius cōstricto:
thryberi eam precipitem
dederunt. Quomodo au
tem agonem passionis
sue compleuerit breuiter
supra notatum est. octa
uo kalendas ianuarij:

In exaltatione sanctis-
sime crucis. Ad matutias
Invitatorium:

Xristum regem
domini p nobis
i cruce exaltati.

Venite adoremus. **Ps.** Ve-
nite exulte. **ym.** Pange
lingua. **In p. noctur. an.**
Mabile ligni exaltatur xpi
fides rutilat dum crux ab oī
bus veneratur. **Ps.** Beatus
vir. **an.** Sacra crux extol-
litur a cunctis regib; virga
regia erigitur in qua salua-
tor triumphauit. **Ps.** Quare
fremuerūt. **an.** O crux ve-
nerabilis que salutem attu-
lasti misens quibus te refe-
ram preconijs quia vitam
nobis celibem preparasti. **Ps.**
Dñe quid multa. **V.** Hoc
signū crucis. **Lectio. pma.**
Cum venerabile li-
gnū sancte crucis
ab helena constantini ma-
tre inuentū fuisset: ita per
mediū sectū est: vt crux a
stantinopolim portata sit:
et crux iherosolimis fixas
argenteis sit reservata.
Multo itaq; temporū
labente curriculo: foci ro-
manis imperante: perse-
aduersus republicā cos-
dore rege grauissima bel-
la gerentes: multas roma-
norū prouincias: et ipsam
iherosolimam inuadunt.
Et destruentes ecclesias

sanctaq; loca propahan-
tes: inter ornamenta sa-
cra que abstulerunt: etiā
verillū domnice crucis
abducunt. fecerat nāq;
quosdam rex turre argen-
team: in qua interlucen-
tibus gemis thronū ex-
truxerat aureū. Ibiq; so-
lis quadrigam. Tunc et stel-
larū ymagines collocaue-
rat: atq; per occultas fis-
tulas aque meatus addu-
xerat: vt quasi deus plu-
uiam desuper videretur i-
fundere. Et dñi in subter-
raneo specu equis in cir-
cuitu trahentibus circum-
acta turris fabrica moue-
ri videbatur: quasi quodā
modo rugitū tonitruū iux-
ta possibilitatem artificis
mentiebatur. Qui etiam
in tantam prūpere ausus
est pteruiam: vt ab inco-
lis vicinā gentium q̄s
impetu vastans barbarico.
suo nequissimo sūmgarat
imperio: coli se iuberet vt
deum: vocariq; regē regū
et dñm dominantū. **Itē.**
Trophēū crucis vndiq; diste-
ditur. ab vniuersis hodie ex-
altatur. quia hoc est signū

quod leuauit dñs in natio-
nes. Et congregauit disper-
sos israel. **V.** Sceptra cru-
cis aureū pretendit omni-
potens. quo clementie sig-
nū fidelibus demonstrauit.
Et congregauit. **Lectio. scda.**
In hoc itaq; loco se-
dem sibi preparaue-
rat: atq; iuxta se collegam
sibi crucem dominicam po-
suerat: filioq; suo tradito
regno. ipse in phano huius-
cemodi residebat. Adortu-
oq; phoca cracius impe-
rator: creatur: vir strenuus
et armis exercitatus: lin-
gua eruditus: corpore de-
corus. Pergens itaq; fi-
lius cosdore contra cruciū:
iuxta danubiū flumiū cū
suo descendit exercitu. Ta-
dem inspirante clementia
saluatoris. vtriusq; prin-
cipibus placuit: vt et ipi
singuli in medio fluminis
pōte dimicaturi cōflige-
rent: et cui fors victoriā
contulisset: ipse sine damp-
no vtriusq; exercitus ipse
rui vsurparet. Deceuerit
etiam cum iuramento: vt
si aliquis ex eorū populo
principi suo venire i au-

xilū presumpsisset: crui-
bus excisis et brachijs.
mergeretur in flumine.
Cumq; vtriq; populo
hoc placuisset: ipi duo
dimicantes i pontis me-
dio congressi sunt. Dui
autem illis inter se certā-
tibus: tandē dñs pul-
satus lacrimis xpianorū
per virtutem sancte crucis.
cui se die eodem memorat:
princeps attentius cōmē-
dauerat: fidei suo crachio
xpis concessit de hoste tri-
umphū. Tantaq; mētis
imitatio cosdore inuasit
exercitū: vt voluntarie
omnes crachio se sberēt
tū pte q̄ fide. Quos il-
le benigne suscipiens in
hoc illis clementiam pre-
stitit: vt omnes ad bap-
tismi conuolaret. Quod
vtriq; se facturos pariter
cuncti spoponderunt. **V.**
Nos autem gloriari oportet
in cruce dñi nostri ihu xpi.
in quo est salus vita et resur-
rectio nostra. Per quē sal-
uati et liberati sumus. **V.**
Tuam crucem adoramus
dñe et recolimus gloriosam
passionē. Per quē. **Lectio. tta.**

Ipsa autem christiana
missimus princeps
regna que colroe tenuerant
gram quaque plurimis.
ad sedem illius pervenit:
et cum paucis ad eum ascen-
dit: sedentemque in throno
repperit aureo. Cumque col-
roe tremefactus saluta-
tione verba proferret era-
clio: ipse respondit. Si vis
salutem habere perfectam:
pro eo quod lignum sancte
crucis quis indignus.
honorifice tamen iuxta
modulum tuum tractasti:
et si credere in dominum ihesum
christum volueris. cumque in ve-
ritate confessus fueris: re-
gnum persarum tibi tantum pro
patrimonio et vita accep-
tis a te paucis obsidibus
dabo. Si autem aliud ege-
ris: mor meo gladio in-
teribis. Cumque colroe sa-
lutiferis monitis nequaquam
acquiesceret: eraclius ex-
tracto gladio caput eius
amputavit. Tamen eum
sepeliri fecit quia rex fuerat:
et quoniam honorem domini
e crucis detulerat: filiumque
eius vinculum de sacro fonte
suscepit. Erat enim tunc

annorum decem. Descripti-
ones etiam regni persarum
sub eius nomine fieri
precepit. Totum vero argen-
tum turris illius: in predam
sui exercitus deputavit.
Aurum vero et gemmas et
vasa. et reliqua utensilia:
ad restorationem eccle-
siarum quas tyrannus destruxerat
reservavit. **R.** Vir-
gam extendit altissimus et
in favum nostre redemptionis in-
tingens caliginose nubis te-
tra clarificans. **Lecorum** o-
culos signaculo crucis repa-
ruit. **R.** Crucem eraclius le-
tanter suscepit succubito col-
roe et deus suus magnalia
prestat. **Lecorum.** In secundo
nocturno. **an.** O crux victori-
osa et admirabile signum.
in celesti curia fac nos capta-
re triumphum. **ps.** Cum in uo-
carem. **an.** Funeste mortis
dampnatur supplicium. dum
christus in cruce nostra destruxit
vincula criminum. **ps.**
In domino confido. **an.** Rex
exaltatur in ethera. cum tro-
phæum crucis ab universis christi-
anis adoratur per secula.
ps. Domine in virtute. **R.**
Adoramus te christe et benedi-

cimus tibi. **R.** Quia per
crucem tuam redemisti mun-
dum. **Lectio.** **an.**

R. Ex vero eraclius su-
sapienter lignum sancte
crucis iherosolimam pro-
perat: omnesque gaudentes
populi cum hymnis et can-
ticis obviam pergunt. Cum
que de monte oliveti descen-
disset: et per eam portam
quam dominus intrauit quando
ad passionem venerat ipse
equo regio ornamentis
imperialibus decoratus
sedens voluisset intrare: re-
pente lapides porte cadentes
clauserunt seminam:
et factus est paries unus.
Cumque mirarentur attoni-
ti: immoque terrore et me-
rore constricti: respicientes
in altum viderunt signum
crucis in celo flammæ ful-
gore splendere. Angelus
autem domini accipiens illud
signum crucis in manibus:
super portam stetit et ait.
Quando rex celorum et dominus
totius mundi passionis
sacramenta per hanc aditum
completurus intravit: nō
se purpuratum nec dapa-
tante remittentem exhi-

buit: aut equi potentes ve-
hibulum quesivit: sed humi-
lis aselli terga super sedens.
cultoribus suis humilitatis
exemplum reliquit. His
dictis confestim angelus
domini ad celos rediit. Tunc
imperator gaudens de visi-
one angelica. depositis impe-
rij insignijs: discalciatus
protinus crucem in manibus
susapiens. properabat ad
portam. Statimque porta
se erigens: liberum intranti-
bus patefecit ingressum.
Et cum magno honore:
imperator preciosam par-
tem ligni quam secum de-
tulerat suo loco restituit.
R. Incessus humiles dauid
exhibuit cum archa domini fertur
a populo. Christi significat
in mundi medio domini se prebuit
humilem in crucis termino.
R. Crucem portat humeris
tyro magnificus portam in-
greditur per fusus lacrimis
deponit regia supplex et hu-
milis. **Christi.** **Lectio.** **v.**
R. Instituta vero cruce
suo loco gloria domini
replevit templum. Omne
bat enim odor suavissimus
volitans: omnia aromata.

et thura. balsam. atq; mirre. Confestim popularis gaudij fauor i. altu. sbla. tus: diuinam laudabat potentiam. Sicq; etia. gloriofus semper angust. eripens ait. O crux. admi. rabile signu. in qua dñs noster ih̄s xp̄s dei fili. pendens pro nostroru. pō. dere criminu. mortis dip. nauit supplitiu. O s̄giu. eius adorandus a thronis et angelis: qui effusus est in nostre salutis precu. O crux splendidior cūctis astris: mundo celebris. hominibus multu. amabilis. sanctior vniuersis: que sola fuisti digna portare ta. lentu. mundi: dulce lig. nu. dulces clauos. dulce pondus sustinuisti. Sal. ua presentem cateruā in. tuus hodie laudibus con. gregatum: et tuo vexillo signatam. *Ps. Templi do. minia completo opere con. fert donaria salomon sapi. ens autem apostolis matre. discipulo. Pacem huilibus dat xp̄s singulis cursus ma. gnia adepti brauo. N. Offert magnalia princeps*

magnificus et p̄uilegia de. dit ecclesis tendit ad pro. pria completis omnibus. Pacem humilis. *Lectio. vi.*

Ec cum dixisset fle. ris gembus cum lachrimis osculatus ē sac. tam crucem: pacē dñs om. nibus famulis i. dei seruis. Tunc reuouante deo anti. qua miracula: eodem die mortuus vnus recepit p. priam salutem et sancta. tem. Paralytica quoq; q. tuor. amissam adepti sūt sanctitatem: leprosi vero de. cem. cutē receperunt mudi: quindecim quoq; ceca lū. samitatem restitutam ac. ciuerunt. Plurimi etiam a demonibus erepti: mul. tiq; alij varijs infirmita. tibus sunt liberati. Unde ab vniuerso terraru. orbe digne colitur: digneq; glorificatur nome. signi. q. viuifice crucis: p. qua. vita et salus est credētib; restituta. Tunc imperator. offerens multa donaria: ecclesias reparari fecit suis sumptibus: reddens p̄u. ilegia sua auctoritate p̄rolata: restituens cap.

tuos in propria: dans o. portuna p̄sidia. Cōstā. tinopolim redijt diuina potentia rectus: perseue. rans in sancte crucis sig. naculo: percipiensq; mi. raculoru. eius plurima incrementa: donāte dño nostro ih̄u xp̄o: cui ē ho. nor et gloria cum patre i. sp̄s sancto per omnia se. cula seculorum. Amē. *Ps. Confertur sanctis dñe lau. tiatis cum dei famulus i. li. gno sublimi serpente exal. tat. Et deuicta morte salus. acquiritur cū xp̄s i. cruce. altus sublimatur. N. Arbo. dignissima dum plebi pan. ditur resurgit mortuus an. tiqua miracula renouatur. Et deuicta. In. iij. noctur. m. Adoramus te xp̄iste i. benedicimus tibi. quia per. crucem tuam redemisti mu. dum. *Ps. Cantate. i. an. Per lignu. serui facti sum. et per sanctum crucem libe. rati sumus fructus arboris. seduxit nos illa. *Ps. Dñs. ^{si dei re. de nos.} regna. exultet terra. ant. Saluator mundi salua nos qui per crucem i. sanguinē tuu. redemisti nos auxiliare nob***

te deprecamur deus noster. *Ps. Cantate. ij. N. Om. nis terra adoret te deus et. psallat tibi. R. Psalmum. dicat noi tuo. Secundum.*

In illo ioh̄anē: xij. tempore. Dixit ihs. sus discipulis suis. Nūc iudiciu. est mudi: nunc princeps huius mundi. eijctur foras. Et reliq;. *Sermō sancti augustini. episcopi. Lectio. vii.*

Nunc inquit iudi. ciu. ē mudi. Quid ergo expectandu. ē in fine seculi? Sed in fine seculi. quod expectatur iudiciu. erit iudicandoru. viuoru. atq; mortuoru. Iudiciu. erit p̄ueniētiū penaru. q. eternari. Quale ergo nē iudiciu. est? Iā in superio. ribus lectionibus q̄tūm potui cōmonui charitatē vestram: didicistis etiam iudiciu. non dampnationis sed di. scretionis. Unde scriptu. est. Iudica me deus i. di. scerne causam meam de gente non sancta. *Idol. ta autem sunt iudicia dei. Unde dicitur in psalmo. Iudicia dei abyssus mlti.*

Dicit etiam apostolus. **O** altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei: quam in comprehensibilia sunt iudicia eius. Et quibus iudicabit etiam hoc est: quod hic ait dominus. Nunc iudicium est mundi: seruato in fine iudicio: ubi nouissime uiui et mortui iudicandi sunt. **R.** Dulce lignum dulces clauos dulce pondus sustinuit. Que digna fuit portare precium seculi. **V.** Hoc signum crucis erit in celo cum dominus ad iudicandum uenerit. Que dicitur. **O**ssidebat **Leo. vii.**
Ergo drabolus genus humanum: et reos suppliciorum tenebat cyrographo peccatorum. Dominabatur in cordibus fidelium ad creaturam colenda de seruo creatore: deceptos captiuosque pertrahabat. Per christi autem fidem que morte eius et resurrectione firmata est: atque per eius sanguinem: qui in remissionem effusus est peccatorum: multa milia credentium a dominatu drabolici liberantur: et sub tanto capi-

te vno eius spiritui fidelium membra vegetantur. Hoc vocabatur iudicium. hanc dissectionem: hanc a suis redemptis draboli expulsionem. Denique attende quod dicat: quasi quereremus quid est quod ait: nunc iudicium est mundi: seruato in fine expoliuit. Ait enim. Nunc princeps mundi huius eijciatur foras. Audiuimus quale dixerit esse iudicium. Non ergo illud quod in fine venturum est. ubi uiui et mortui iudicandi sunt. alijs ad sinistram alijs ad dextram separatis. Sed nunc est iudicium quod princeps mundi huius eijciatur foras. Quomodo ergo intus erat et quomodo cum dixit eijciendum foras? Numquid in mundo erat: et extra mundum nullus est foras? **R.** Hoc signum crucis erit in celo cum dominus ad iudicandum uenerit. Tunc manifesta erunt abscondita cordis nostri. **V.** Cum uenerit filius hominis in sede maiestatis sue et ceperit iudicare seculum per ignem. Tunc manifesta erunt. **Leto. ix.**

Item de illo iudicio diceret quod in fine venturum est: posset aliquis opinari eternum ignem: quo mittendum est drabolus cum angelis suis. et cum omnibus qui sunt ex parte eius: non natura sed vitio: non quod creauit et genuit: sed qui persuasit et tenuit. Posset ergo aliquis opinari illum ignem extra mundum esse: et ob hoc esse dictum eijciatur foras. Quod uero ait nunc iudicium est mundi exponens quid dixerit nunc inquit princeps huius mundi eijciatur foras: hoc intelligendum est iudicium quod nunc fit: non quod tantum post futurum est in nouissimo die. Preuidebat ergo dominus quod faceret post passionem resurrectionem et glorificationem suam per uniuersum mundum multos populos credituros: in quorum cordibus drabolus intus erat: cui quando ex fide renuocant: et quando non tenet locum cordis ubi uera fides habitat: eijciatur est foras. Sed dicit ali-

quis. Numquid de cordibus patriarcharum et prophetarum veterumque iustorum non est eiectus foras? Eiectus est plane. Quomodo ergo dictum est nunc eijciatur foras? Quomodo putamus: nisi quia tunc quod in paucissimis hominibus factum est. nunc in multis magnisque fit populis. **In festo sanctorum martirum cornelii et cypriani. Leto prima.**
Cornelius natus ne romanus ex patre castino: sedit annos tres. dies decem martyrio coronatur. Sub huius nouatus nouitiam extra ecclesiam ordinauit: et aphrica inchostrati. Hoc facto confessores qui se separauerunt a cornelio cum maximo presbitero: qui cum moyses fuit ad ecclesiam sunt reuersi: et facti sunt confessores fideles. Post hec cornelius episcopus centurionis pulsus est: et ibi scriptam epistolam de sua confirmatione missam a cypriano: qui cyprianus in carcere subseripsit a celerino lectore

suscepit. Hic temporibus suis rogatus a quadam matrona lucina: corpora apostolorum petri et pauli de cubicula sciauit noctu. Primum quidem corpus beati pauli beata lucina posuit in predio suo via hostiensis: ad latus ubi decollatus est.

Erat autem Leto. ij: petri corpus accepit beatus cornelius episcopus: et posuit iuxta locum ubi crucifixus est: inter corpora sanctorum martyrum episcoporum in templo apollinis: in monte aureo in vaticano palatii neromani. tertio kalendas iulij. Post hec cornelius episcopus ambulavit noctu centum cellis. Eodem tempore audiuit deius de eo quod epistola accepisset a beato cypriano carthaginiensi episcopo: misitque centum cellis et adduxit beatum corneliu. Quem iussit sibi presentari cum prefecto urbis itellude noctu: cui ita dixit. Sic definisti: ut nec deos consideres: nec precepta principum vel minas nostras timeas: ut contra re-

publicam litteras accipias et dirigas? Cornelius episcopus dixit. Ego de corona domini litteras accepi: non contra reipublicam: sed spirituale consilium ad animas redimendas. **Leto. iij:**

Cum deius in carcerem dia plenus. iussit os eius cum plumbatis cedi: et precepit eum duci ante templum martis ut adoraret quod si non faceret capite truncaretur. Itaque ante passionem suam omnia bona ecclesie tradidit stephano archidiacono suo. Idie fecit ordinationes duas per mensem decembrem. presbiteros quatuor: dracone quatuor: episcopos septem. Qui etiam decollatus est in loco supradicto et martyr effectus est. Cuius corpus noctu collegit beata lucina cum clericis: et sepeliuit in crypta iuxta cimiterium calixti in predio suo via appia. decimo octavo kalendas octobris: et cessauit episcopatus dies vi-

genti quinque. **De sancto cypriano episcopo. Leto. iij:**

A pud affricam beati cyprianus episcopus sub valeriano et galieno imperatoribus: galerio maximo proconsule. Quibus agentibus et elaborantibus: comprehensus ex precepto aspasij patrum proconsulis in exilium ciuitate cordubitana missus est. Habitauitque ibi suspecta mente: tantum ad calcandas passiones huius temporis amore christi animatus. Quo conueniebant ad eum plures egregij clarissimi ordinis et sanguinis: sed et seculari nobilitate gloriosi: qui propter amicitiam eius antiquam secessum sibi inde suaderet. Et ne parum esset nuda suadela: etiam loca in qua secederet ei offerebant. **Leto. v.**

Post dies autem multos egressus de exilio habitabat in hortis suis. Et cum illic moraretur: venerunt ad eum duo principes ex officio proconsulis galerii maximi: qui aspasio paterno

successerat. Et levantes eum in curriculo duxerunt ad proconsulem in locum secreti: ubi pro reparanda sanitate debebat. Collectusque ab aristote officij: secessit in hospitium eius in vicum fatium. Conuenit autem ad eum omnis populus fratrum. Quod cum comprehensisset beatus martyr: precepit custodiri puellas que venerunt audire verbum dei: quoniam ante hospitium principis manebant ob amorem martyris gloriosi.

Item die. **Leto. v.** decimo octavo kalendas octobris: mane galen maximus sanctum cyprianum episcopum offerri sibi precepit in atrio secutiolo. In inter alia cum dixisset proconsul: iusserunt te sacrificij summi principes. cerimoniarum: sanctus cyprianus dixit. Non fatiam. Maximi proconsul dixit. Consule tibi. Sanctus cyprianus dixit. fac quod tibi preceptum est. Nam in re tunc iusta: nulla consultatio est. Maximus proconsul dixit. Diu sacrilega mente vi-

xisti: et nepharios tue cō-
spirationis homines ag-
gregasti: et inimicum te
dys romanis et sacris reli-
giombus constituisti: nec
te pū imperatores ad sectā
cerimoniarū suarū vocare
potuerunt. Cum ergo sis
nequissimū criminis auc-
tor: et signifer: deprehēsus
eris ipso documento. cū his
quos in scelere tuo tecū ag-
gregasti: ut sanguine tuo
satiarentur discipline tue.

E hys *Lectio. vij.*
dictis decretum ex
tabella recitauit. Tatur
q̄prianū gladio animad-
ueri placet. Sanctus q̄-
prianus hec audiens dicit
Deo gratias ago. Et cum
duceretur: populus fra-
trū plangens dicebat. Et
nos cū cō pariter decollem.
Et ita perductus gloriosus
martyr post p̄torū in a-
gro fecti: eruit se lanceo
birro: et cōplicās posuit
ad genua sua. Deinde dal-
maticam tunicam tulit et
dyacomibus tradidit: et
stans in linea sustinebat
spiculatorem: cui viginti
quinq; aureos dari p̄cepit.

Ratres *Lectio. viij.*
vero flentes intē-
amina et oraria ante eū
ponebant: ne sactus cu-
or defluens absorberetur
a terra. Qui cū licinias
manūles sibi ligare non
potuisset: iulianus p̄s-
biter et iulianus diacon
ipī ligauerunt. Ipse vero
manu propria sibi oculo
terit: et genua in terra
posuit: orationemq; ad
dominū fudit: et sic gla-
dio percussus migravit.
Corpus eius propter gē-
tiliū curiositatem in pro-
ximo collocatū est. Sed
ne a gentibus tolleretur:
nocte aduemente ex eodē
loco vbi positum fuerat
sublatū est: et inde cum
cereis et scolariis in a-
rea cuiusdam candidi p̄-
curatoris in via mapali
ense iuxta piscinas: cum
magno triumpho sepul-
tum est. *Lectio. nona.*

Est multa vō cur-
ricula annorū glo-
riofissimo karolo fr̄cis
imperante: contigit lega-
tionem francozū ferētes
illustres ac sapiētes ar-

cūspectos legatos trāsitiū
per affricā fecisse. **H**y cū
carthaginē duritiamq;
loca venerabiliū martirū
reuerentes a rege persariū:
qui excepta india totum
pene tenebat orientē vi-
dissent: facile sibi concili-
ato p̄ncipe ac fauore i-
re tali p̄stante. pro ma-
gno munere rogauerunt:
ut ossa beati q̄prianū eis
ferenda permitteret. Quod
ille non magis dūcēs cō-
tinuo postulata cōcessit:
ut quia pro imperatori:
cuius gratiam omnium
qui in toto orbe terrarū.
erant regum ac p̄ncipiū
amicitiē p̄poneret ipsi
ei ferrent libenter assēsit.
In festo sancti meome-
dis martyris. *Lectio prima.*

Atales sancti meo-
medis martyris
quem flaccus co-
mes cum ad eum perlatū
fuisset q̄ corpus sacte fe-
licie virginis quā ipse
pro xpo pūnerat sepelisset.
fecit teneri: et duci ad
sacrificandū. Qui cū di-
ceret ego non sacrificabo
nisi deo omnipotenti qui

regnat in celis: non hys
exasis lapidibus qui i tē-
phis quasi in carceribus
custodiuntur clausi plum-
batis diutissime cel⁹ mi-
grauit ad dñm. Corpus
eius in tyberim p̄cipita-
tū est: quod a clerico ipi⁹
nomine et opere iusto col-
lectum: et perductum ad
horticellū suū: sepultum
est iuxta muros via nu-
mentana. **I**n festo scōz
martyrū lucie et gemmianū
et sancte euphemie virginis
et martyris. et fit offitium
plurimorū martyrū. *Lc. p.*

Sperantibus
doroctiano et
maximiano: iu-
dicibus abophrasio et me-
gasio: passio sanctorum
lucie et gemmianū. **I**dem
serat autem beata lucia i
viduitate annos triginti
tales. Totius autem vite
ipius fuerant anni sep-
tuaginta quinque. Que
accusata a filio cuprepio
q̄ xpiana esset: iussit eā
doroctianus sibi addu-
ci et dixit ei. Audio quia
reum illū crucifixū confi-
teris: et deos mōs derides.

Hunc ergo si parata es
vivere: parati sunt et dii
omnipotentes. ut eis of-
feras thyma: ut possint ti-
bi esse propitij et viuas.
Sancta lucia respondit.
Nec sunt sibi propitij nec
cultoribus suis. Nam in
propiciabitur dñs meus
ih̄s xp̄s: pro cuius amo-
re parata sum ignem. vin-
cula. et quas volueris pe-
nas sustinere. *Lectio. ij.*
Adiciens dyocletianus
constantiam fidei
eius: iussit eam trahi ad
carcerem. Vbi consolatio-
nem diuinam promeruit.
Reducta autem iterum an-
te dyocletianum sedentem pro
tribunali: extensa est glo-
riosa femina. et fustibus
diutissime verberata. Et
ecce subito tremor factus
est: et templi iouis
ita subrutum: ut nec la-
pis super lapidem edificij
remanserit. Dyocletianus
autem ollam cretam adducere
fecit: eamque pice et plūbo
iussit impleri et in arcum
ligna aggregari et succē-
di: et sanctam luciam intra
ollam demergi. Vbi sc̄a

dei psallens triduo vixit.
Mittens vero dyocle-
tianus qui renuntiaret ei.
si tota iam in cinerē ēet
resoluta: is qui missus
fuerat nuntiavit impera-
tori quod absque ulla lesione
viveret. Tunc impius ta-
to miraculo nullo modo
ad credendum christo incitatus:
iussit ut onerata ferro et
plumbo per ciuitatis pla-
teas duceretur. *Lectio. iij.*
Eruenerunt autem
ante domum hominis
prepotentis nomine ge-
minianus: in cuius domo
demonum simulacra inu-
mera erant. Cumque sancta
lucia domum ipsam penetra-
visset: subito colūba alba
velut ex celo super caput
geminianum tertio figuram
crucis resedit. Geminia-
nus respiciens: vidit sibi
patere celum. Et statim ar-
ripiciens cursum: peruenit
ad locum ubi iam sc̄a dei
torquebatur. Et prosternens
se pedibus eius: ce-
pit narrare quod vidit:
et baptismi lauacrum
expetere. Reducta est igitur
beata lucia in carcerem.

Erat autem quidam sacer-
dos prothasius nomine
Cui nocte apparuit ange-
lus dñi: monuit ut iret
ad carcerem: et hominem
geminianum. qui fontem
salutis requirebat bapti-
zaret. Qui cum euigilasset
festinus abiit: et beatus
virum aqua salutari lauit.
Est tertium. *Lectio. iij.*
Vero die exhibitum
est sancta lucia dyocle-
tiano. et cum ipsa geminiani:
de quo iam imperator
audierat. Quos ille pe-
nis grauissime afflictos
diuque tortos: tradidit
cuiusdam peruersissimo iu-
dici: ut quod decrat pe-
nari ipse suppleret. Qui
primo iussit ceruices eorum
fustibus cotidie: et mor-
tuo tremotu facto camera
domus iudicarie cecidit:
et iudicem impium oppres-
sit. Deinde sc̄i martyres
exhibiti sunt primo ab
abofrasio: sub quo et sep-
tuaginta quinque marty-
rum implerunt. quod visis
miraculis que circa sac-
tos suos dñs operabatur
crediderant. Hic impius

simus iudex: post sanctorum
horum martyrum necem:
a dyabolo equus eius in-
citatus de lapideo ponte
precipitatus est in flumen:
corpusque eius postea nul-
lo loco repertum est. Deinde
beata lucia et beatus ge-
minianus a megasio con-
sulari viro artati: post lau-
dabilem victoriam martiri-
gladio animaduersi sunt:
sub die sedecimo kalendas
octobris. Quorum corpora
rapuit quedam mulier
christiana nomine maxima:
et ut decuit martyres se-
peliuit. *sc̄. v. ps̄a euphemia.*
Atale sancte euphe-
mie virginis: que
martyrizata est sub dyocle-
tiano imperatore. pro con-
sule autem prisco: in ciui-
tate calcedonia. Que de-
ferente iniquissimo ap-
polliano cum alijs qua-
draginta et nouem tradi-
ta est proconsuli prisco.
Cui priscus. Honorate
ipsum et generis tui dig-
nitatem ne amittas: et
imola deo martiri. Beata
euphemia eius in qua sua
fionem contempnens:

pectus suū signaculo xpi
nummens ipertita stetit.
Pulsus iratus ut cā su-
perare posset post tormen-
ta et carceres: etiā verbera
et argumenta rotarum:
ignes ac pondera lapidū
angulariū: bestias et pla-
gas virgariū: secures et sar-
tagines igneas adhibuit.
Ad ultimum in theatrū du-
ci iussit: et leones et besti-
as ei laxari. *Lectio. vi.*
Eunc beata virgo
fundens oronem
ad dominū dixit. Tu do-
mine notus omnibz: qui
te invocant fide pura et i-
tegra: suscipe animā an-
gelle tue sicut suscepisti sa-
crificiū patris nri abrahę:
ita digneris suscipere sa-
crificiū humilitatis mee:
quod tibi ob cōfessionem
laudis tue imolo. Tunc
vna solūmodo de bestiis ac-
currens morsū sancto cor-
pori eius infixit: et ita im-
maculatū spiritū virgo
deo reddidit. Vementes
autem mater eius theo-
dora et philophiron pa-
ter eius: curatum corpus
eius sepelierunt q̄i mille

passus a ciuitate calcedo-
nia. Completū est autē
martyriū eius die sexta
decima mensis septēbris.
In festo ipressiomis sacro-
riū signatiū sc̄i fr̄ac̄sa oīa
fuit sicut i natali ei p̄ x̄. añ.
ad mag. oronē. et lectiones.
Lectiones in mat. lega-
tur de signatibus sacris
videlicet. *Lectio prima:*
Fidelis reuera famu-
lus et minister ē
franciscus. bien-
nio anteq̄ spiritum celo
redderet: cum i loco excel-
so seorsum qui mons ali-
ne dicitur: quadragena-
riū ad honorem archan-
geli michaelis ieiunū in-
choasset: superne contem-
plationis dulcedine ha-
bundantius solito super-
fusus ac celestiuū desiden-
oriū ardentiōri flāma suc-
census: supernarū cepit i-
missionū cumulatiū do-
na sentire. Dum igitur se-
raphias desiderioū ardo-
ribus sursum ageretur in-
deum: et affectus cōpassi-
ua tenerritudinem in eum
transformaretur cui ex di-
ritate nimia crucifigi cō-

placuit: quodam mane
circa festū exaltationis sc̄e
crucis in latere montis o-
rans: vidit quasi specē
vnius seraph ser̄ alas tri-
fulgidis q̄ igitas habē-
tem de celoz sublimitate
descendere. Qui volatu ce-
lestimo ad aeris locū viro
dei propinquū peruenit:
non solum alatus sed et
crucifixus apparuit. ma-
nus quidem et pedes ha-
bens extensos et cruci af-
fixos: alas vero sic miro
modo hinc inde dispositas:
ut duas supra caput eri-
geret. duas ad volandū
extenderet: duabus vero
reliquis totū corp⁹ circum-
plectēdo velaret. *Lectio. ij.*
De videns vehemē-
ter obstupuit. mir-
tumq̄ dolori gaudiū mē-
tus incurrat: dum et in-
gustioso xpi aspectu sibi
tam mirabiliter q̄ fami-
liariter apparentis. excelsi-
suam q̄dam cōcipiebat
leticiam: et diu cōspecta
crucis affixio. ipsius aīam
compassiui doloris gladi-
o pertransibat. Intellexit
quidem illo docente iterū

qui et apparebat exterius:
q̄ licet passionis i firmita-
cum immortalitate spiritus
seraphica nullatenus cōue-
niret: ideo tamen huiusmo-
di visio sius fuerat presē-
tata conspectibus: ut ami-
cus ip̄e xpi p̄nosset. se nō
per martyriū carnis s; per
incendiū mentis: totum
in xpi ih̄u crucifixi exp̄es-
sam similitudinem transfor-
mandū. Disparens igitur
visio post archani ac fa-
miliare colloquiū: mēte
ipsius seraphico interius
inflāmauit ardore: carnē
vero crucifixo conformi
exterius insigniuit effigi-
e: tūq̄ si ad ignis liquefa-
ctiuam virtutem p̄cam-
bulam: sigillatua quēdā
esset impressio subsecuta.
Lectio. iij.
Namq; in manibz
eius et pedibus apparere
ceperit signa clauorū: ip-
soriū capitibus i interiori
parte manū et superiori
pedum apparentibus: et
eorum acuminibus cruce
tibus exaduerso. Erātq;
clauorū capita in manibz
et pedibus rotunda et m.

gni: ipsa vero acumina ob
longa retorta et repercus-
sa: que de ipsa carne sur-
gentia carnem reliquam
excedebant. Si quidem re-
percussio ipsa clauorum sub
pedibus a deo pminens
erat et extra protensa: ut
non solum plantas solo li-
bere applicari non fineret:
verum etiam intra curuatio-
nem arcualem ipsorum acu-
minum facilliter imitti vale-
ret digitus manus: sicut
et ab eis ipse accepti qui o-
culis propriis conspexerunt.
Dextrum quoque latus qua-
si lancea transfixum rubra
cicatricem obductum erat: quod
sepe sanguinem sacrum ef-
fundens tunicam et femo-
ralia in tanta copia resp-
gebat: ut postmodum fra-
tres socij ei lauantes pro
tempore, indubitanter ad-
uerterent: quod sicut in man-
ibus et pedibus sic et in la-
tere simulacrum domini expresse
haberet: impressam simi-
litudinem crucifixi. *Lectio. iij.*

Erimens autem vir
deus plenus quod stig-
mata carni tum luculenter
impressa. socios familia-

res latere non possent: ti-
mens nichilominus pu-
blicare domini sacramentum:
in magno positus fuit du-
bitationis agone: utrum
quod viderat diceret vel
taceret. Compulsus tan-
dem conscientie stimulo:
quibusdam ex fratribus
intimioribus sibi. cum mul-
to timore seriem retulit vi-
sionis prefate: addens quod
is qui sibi apparuerat ali-
qua dixerit: que nunquam
dum viveret alicui hominum ap-
periret. Postquam igitur ve-
rus Christi amor in eandem
ymaginem transformauit
amantem: quadragenario
dierum numero iuxta quod
decreuerat in monte illo
solitudinis consummato:
superuemente quoque so-
lemnitate archangeli
michaelis. descendit an-
gelicus vir franciscus de
monte: secum ferens cru-
cifixi effigiem. non in ti-
bulis lapideis vel ligneis
manu figuratam artifi-
cis: sed in carnis mem-
bris. descripta digito dei
viri. *Lectio. vj.*
Quod licet vir sac-

tus et humilis. sacra illa
signacula omni diligen-
tia studeret abscondere:
domino tamen complacuit ad
gloriam suam mirabilia quod
dam aperta per illa mon-
strare: ut dum illorum vis
occulta per signa clara pa-
tesceret: inter densas cali-
ginosi seculi tenebras ut
ipsius presulgidum radi-
aret. Nam et circa montem
aliuenerunt prefatum. antequam
vir sanctus ibidem moram
traxisset: nube obscura ex
ipso monte surgente. gran-
dis violenta tempestas.
fructus terre consuetudi-
narie deuastabat. Verum
postquam felicem appariti-
onem: non sine incolarum
ammiratione ac gaudio.
grando consueti cessauit:
ut celestis illius visionis
excellentiā. et stigmatum
ibidem impressorum
virtutem: serenata preter
morem ipsa celi facies de-
clararet. *Lectio. vij.*

Alio quoque tempore
in prouincia reati-
na pestis valde grauis in-
ualuit. que omnes et bonos
intantum cepit inuadere:

ut viderentur pene omnes
irremediabili morbo lan-
guere. Vir autem quidam
timens deum. nocte fuit per
visionem commotus: ut
ad heremitorium fratrum in
quo beatus pater tunc mo-
ram traxerat festinanter
accederet: loturumque manuum
ac pedum ipsius impetraret
a socijs. ac super animalia
languida spargeret et sic
pestis illa omnis cessaret.
Quod cum vir ille diligenter
impleisset: tanta illi que
sacras contigerat plagas
contulit deus a que virtu-
tem: ut dum ipsius aspersio
languentes greges vel mo-
dicum attigisset. omnem
illam pestilentie plagam
repelleret: pristinoque recu-
perato vigore. ad pastum
animalia currebant: tamquam
si nihil mali penitus ante se-
fissent. *Lectio. vij.*
Ergo tam miram
ex tunc consecute sunt
manus ille virtutem: ut
suo contactu saluifico. va-
lidam redderent sospitatem
egrotis. et viuacem sensum
paralitico iam membris
et audis: et quod manus

hys omnibus est. vitā in
columen letaliter saucia-
tis. Nam vt de pluribus
eius prodigijs. duo que-
dam anticipando simul et
perstringendo cōmemorē:
cum apud ylerdā vir q̄-
dam iohannes nomīe be-
ato francisco deuotus: a
deo sero quodam fuisset
vulnerum atrocitate con-
cisus. vt vix crederetur su-
peruicturus in crastinū:
apparente sibi mirabiliter
patre sanctissimo. et vulne-
ra illa sacris manibus cō-
tingente: hora eadem sic i-
tegre sospitati redditus ē:
vt mirabilem crucis signi-
ferū omni reuerentia dig-
nissimū omnis illa regio
proclamaret. Quis enim
posset sine admiratione
conspicere. hominē non
ignotum sub eodem qua-
si momento temporis. nē-
quidem plagis laniatum
seuissimis. nūc incolumi-
tate gaudentem? Quis
sine gratiarum actione
recolere. quis demq̄ sine
deuotione tam pūm vir-
tuosum preclariq̄ mira-
culū. fidei valeat mente

pensare. Lectio. viij.

Pud potentiam
ciuitatem apulie:
clericus quidam rogerus
mine. cū de sacris beati pa-
tris stigmatibus cogita-
ret mania: subito fuit in
manu sinistra sub cirotte
ei percussus. ac si profu-
cet spiculi de balista: ipa
tamen qrotitexa omnino
manente intacta. Cū vero
per triuū vellementis fu-
isset doloris cruciatus acu-
leo: et iam mente cōpune-
tus beatum inuocaret et ad-
miraret franciscum per glo-
riosa illa sibi stigmata sibi
uenire: salutem a deo per-
fectam obtinuit: vt omni
dolo: abscederet: nullūq̄
remanceret omnino vesti-
giū percussure. Ex quo
luculenter apparet. q̄ sac-
illa signacula illius fue-
runt impressa potētia et
predita virtute: cuius est
vulnera infligere et mede-
las afferre: obstinatos p-
cutere. contitosq̄ sanare.

Agne quidē Lco. ix.
vir iste beatus sin-
gulari hoc pūilegio sti-
gmatibus apparuit: cū om-

ne ipsius studiū. tam pu-
blicum q̄ priuatum circa
crucem dñi versaret. Nā
et mira mansuetudinis
lenitas. austeritasq̄ viuē-
di humilitas illa profun-
da. obedientia prompta
paupertas eximia. casti-
tas illibata. amara com-
punctio. lacrimarū pro-
fluuiū: pietas viscerosa.
emulationis ardor. mar-
tyrii desiderū. charitatis
excessus: multiplex dem-
q̄ xpi formū prerogati-
ua virtutū: quid aliud
in eo pretendunt q̄ assi-
milationes ad xpm. et
preparationes quosdam
ad stigmata sacra illius?
Propter quod a sua cō-
uersione toto ipsius vite
decurſu. preclariſ crucis
xpi adornata misterijs:
tandem ad conspectum
sublimis seraph. et humi-
lis crucifixi. totus fuit in
uise forme effigiem vi q̄-
dam dei form et ignei tñs
formatus: quēadmodū
attestati sunt. qui viderūt.
palpaſerunt. osculati sūt:
et tactis sacrosanctis hic
fuisse et se vidisse iurātes.

habundantiō certitudine
firmauerunt.

In festo scti mathei apo-
stoli et euangeliste. Lco. p.

Status mathe-
us apostolus
et euangelista
qui latine iter-
pretatur donatus: qui
etiam ex tribu sua leui
sumpsit cognomē i qua
ortus fuit: in latino au-
tem ex opere publico no-
men accepit: qui ex pu-
blicanis electus fuit a do-
mino: et translatus i a-
postolatū. Idic scripsit
in iudea euangelii litte-
ris et sermonib: hebreis:
initians ab humana xpi
natiuitate dicens. Liber
generationis ihesu xpi
filij dauid filij abraham:

significans xpm in corpo-
raliter descendente ex
semine patriarcharum:
sicut per spiritum sanctum
promissum est per prophetas.

S etenim *Lectio. ij.*
eundem redempto-
rem nostrum natum et
passum annuntians in si-
militudine hominis am-
mali primo comparatur.
Prius quidem in iudei
euangelizauit: postmo-
dum in macedonia. Ve-
rū cū separaret transire
ad ethiopiam que ei i
sortem predicationis ad-
uenerat. patria lingua
hoc est hebreæ euangelium
composuit: et ea que pre-
dicauerat comprehendens:
hys a quibus proficisce-
batur ad memoriam re-
liquit. Cūq; venisset in
ciuitatem magnam eoz
que dicitur nadeber: in
qua erat rex nomine e-
gyptus. filium unicum eius
a mortuis suscitauit: cū
deniq; regem cum vxore
et toto regno ad xpianitatem
conuertit. *Lectio. iij.*

Iliam quoq; eius-
dem ephigemiam

sacro velamine consecra-
uit. Quam cū hyrtacius
successor illius vellet suo
coniugio copulari: ab a-
postolo prohibitus est.
Tunc natus rex hyrtac-
ius iuxta altare vbi cor-
pus xpi ab eo fuerat con-
fectum. misit spiculator-
em: qui orantem apo-
stolum expansis manib;
a tergo punctum ietu
gladij feriens: xpi mar-
tyrem fecit. Passus est
autem beatissimus apo-
stolus mathæus in perfu-
da: et requiescit in mon-
tibus parthorum: vnde io-
kalendas octobris. Tres
aliæ leones de eoz euange-
listarū leguntur videlicet.
Sancta quatuor aialia.
*Lectio. iij. euangelij secundū
matthæum. ix. ca. Lectio. viij.*

In illo tpe: Vidit
illic hominem se-
dentem in throno ma-
thæum nomine: et ait illi.
Sequere me. Et surgens
secutus est eū. Et reliq.
Omelia scti ambrosij epi.

Istic vocatio pu-
blicani: quem se-
qui dñs iubet. non cor-

poris gressu: sed mentis
affectu. Itaq; ille prius
auara de mercedib; du-
ra de laboribus periculis
q; nautarū emolumenta
conquerens: verbo vocat-
us propria reliquit: qui in-
piebat aliena. Ac velle
illud sedile destituens:
toto post dominū vesti-
gio mentis incedit: con-
uiuij quoq; magni exhibet
apparatum. Qui enim
domicilio xpm recipit i-
terno: maximis delecta-
tionibus exuberantium
pa-satur voluptatum.
Itaq; dñs libenter ingre-
ditur: et in eius qui cre-
diderit recumbit affectu.
Sed rursum accenditur
inuidia perfidorū: et fu-
ture pene species prefigu-
ratur. Epulantibus enī
fidelibus et in illo celorum
recumbentib; regno: per-
fidia ieiunia torquetur.

Simul *Lectio. viij.*
etiam ostenditur
quātū intersit inter enui-
los legis et gratie: q; illi
qui legem sequuntur iei-
ne mentis famem patia-
tur eternam. Qui vero

verbum in interioribus a-
nime receperunt: alimen-
ti celestis et fontis vber-
tate recreati: esurire et si-
tire non possunt. Et ideo
qui animo ieiunabant:
murmurabant dicentes.
Quare cum publicanis
et peccatoribus mandu-
cat et bibit? Serpentina
vox est ista. Deniq; hac
primam vocem serpens
emisit dicens eue. Quid
vtiq; deus vobis dixit:
nolite manducare ex oi-
ligno? Ergo patris sui
venena diffundit: qui
dicunt. Quid vtq; cū
publicanis et peccatori-
bus manducat et bibit?
Vnde dñs cum peccatori-
bus manducando: etiā
cum gentibus non pro-
hibet nos inire comunū
dicens. Nō egent qui
sum sunt medico: s; qui
male habent. *Lectio. ix.*

Quā medicamen-
tū nouus magis-
ter adduxit. Hoc de terra
non pullulauit. Impri-
dens enī est creatura ois
huius confectionis. Vem-
te omnes qui iantristis

peccatorum varias passio-
nes: utrumque peregrino
medicamento. quo ve-
nenū serpentis excludi-
tur: quod non solū pas-
sionū abstulit cyathicē:
sed etiam causam dñi vul-
neris amputauit. Hec enī
medicamentū nō famē i-
ducit: sed cibū aīe sibi mi-
nistat. Venit enī filius
hominis manducans et
bibens et dicunt: demo-
niū habet: et ideo nō est
mens nra ieiuna. Ieiun-
ant hī quibus abest
xp̄istius: bonorūq; me-
ritorū copijs egent. At
vero cui virtus sua volū-
tate sufficit: qui sua reci-
pit domo xp̄m: cōuiuuiū
magnum exhibet. Hec ē bo-
norum operū spirituale
cōuiuuiū quo diues popu-
lus eget: pauper epulat.
Et ideo inquit: ieiunare
non possunt filij sponsi:
q̄dū cū illis sit sponsus.
Venient autem dies cū
auferetur ab eis sp̄s: et tunc
ieiunabunt in il-
lis diebus. **In festo sac-**
torū martirum soterū q̄
eius. Lectō. p.

In gallijs cū-
tate seduno lo-
co agauino: sac-
torum martirū thebeorū
mauritiū exuperiū cādidū
victoris innocentij et vi-
talis cū socijs suis: q̄ sub
maximiano passi p̄ xp̄o
gloriosissime coronati sūt.
Ut igitur beatissime pas-
sionis eorū causam breui-
ter loquamur: sub maxi-
miano qui romane rei
publice cū dioneciano
collega imperiū tenuit:
per diuersas fere provin-
tias laniati aut interfec-
ti sunt martirū plurimi.
Iste nāq; maximianus er-
ga deum celi prophannū:
impietatem suā ad extir-
guendū xp̄ianitatis no-
men armauerat. Si qui
tunc confiteri veri dei cul-
tum audebant: sparsis vs-
q; quaq; militū turbis:
vel ad supplicia vel ad ne-
cē impiebantur. **Lectō. ij.**
Erat eodem tēpore
in exercitu legio
militum: qui thebei appel-
labantur. Legio autē vo-
cabatur: quē tūc sex mi-
lia ac sexcentos sexagita-

sex viros i armis habebat.
Hī in auxiliū maxima-
no ab orientalijs par-
tibus accersiti venerāt:
viri in rebus bellicis strē-
nuū: virtute nobiles sed
fide nobiliores. Erga ip̄e
natozem fortitudine: erga
xp̄m deuotione certabant.
Itaq; cū hī sicut et ceteri
militum ad dilamandū
xp̄ianorū multitudinem
destinarentur: soli crue-
litatis ministeriū detrec-
tare ausi sunt: atq; hui-
modi preceptis se obtem-
peraturos negant. Ma-
ximianus non longe ab-
erat. nam se circa octodō-
mitinere fessus tenebat. **Lectō.**
Situr cognitio. **ij.**
thebeorū responsio:
precipitanti nra feruēdiū
ob neglecta imperia: de-
cimiū quēq; ex eadem legi-
one gladio feriri iubet: q̄
facilius ceteri rebus certis
territi metu cederent. Re-
dintegratisq; mandatis
ediat: ut reliqui in perse-
cutionem xp̄ianorū co-
gantur. Vbi vero ad the-
beos denūtiatio iterata
peruenit: cognitūq; est

342
ab eis iniūgi sibi rursus
executiones prophanas:
vociferatio passim ac tu-
multus in castris erant:
affirmantiū nūq; se vlli i-
hec tam sacrilega ministe-
ria cessuros. Hīs deinde
compertis maximianus
omni belua cruentior: rursus
ad ingenij sciuitiam re-
dit atq; imperat: ut iterū
decimus eorū neci daretur:
ceteri nichilominus ad
hec quē spernerent cōpel-
lerentur. Quibus iussis
denūo in castris prolatis:
segregatus est atq; p̄cul-
sus qui decimus sorte ob-
uenerat. Reliqua vero
se militū multitudo mu-
tuo sermone instigabat:
ut in tam preclaro ordine
persisterent. **Lectō. iij.**
Maximianū tamē
sanctum mauritium fuit
primiceriū legions eius:
qui cum exuperio ut exer-
citus appellat cāpducto-
re et candido senatore mi-
litū accedebat: exhortando
singulos et monendo fide-
liū cōmilitonū. etiā mar-
tyrū exempla ingerens.

hys itaq; priorib; suis
atq; auctoribus animati
beatissimi viri: maxima
in adhuc infamia estuante
mandata mittunt: sicut
pia ita et fortia. Dilites
sumus inquit imperato-
ri: sed tamen serui quod
libere cōfitemur dei. Tibi
militiam debemus: illi i-
nocentiam. A te stipendii
laboris accepimus: ab illo
vite exordii sumpsimus.
Sequi imperatore i hoc
nequaq; possumus: vt
auctorem negemus dei:
vtiq; auctorem domini
nostri auctorem velis
noli tui. Si non ad tam
funesta compellimur vt
offendamus: tibi vt feci-
mus hactenus adhuc pa-
rebimus. Si aliter: ipi
parebimus potiusq; tibi.
Eferimus. **Lco. v.**
nostrias in qualibet
hostii manus quas san-
guine innocentū cruetare
neptias ducimus. Dexte-
re ipse aduersus impios pu-
gnare ac inimicos sciūt
lamare: pios et concines
nesciunt. Admurmuramus
nos pro ciuib; potiusq;

aduersus cūc; arma sū-
psisse. Pugnauiumus se-
per pro iustitia. pro pie-
tate. pro innocentū salu-
te. Hec fuerūt nobis hac-
tenus pretia periculorū.
Pugnauiumus pro fide:
quam quo pacto conser-
uamus tibi: si hanc deo
nostro non exhibemus?
Iurauimus primum in sa-
cramenta diuina iurau-
imus inde in sacramenta
regia. Nichil nobis de
secundis credas necesse
esse: si prima prerupim.
Christianos ad penā per
nos requiri iubet. Jam
tibi ex hoc alij requirendi
non sunt. Habes nos hic
confitentes deū patrē auc-
torem omnium: et filiū et
ihū xpm credim. **Lco. vj.**
Edemus laborum
periculorūq; nrorū
totos: nobis quoq; san-
guine corū aspersis truci
ferro: et tamen sacris
simorū cōmilitonū mor-
tes et fratru funera non
fleuimus. non doluimus:
sed potius laudauimus:
et gaudio prosecuti sum:
quia digni habiti esset

pro dño deo eorum pati.
Non nos vel hxc vltime
vite necessitas in rebelli-
onem cogit. Non nos ad-
uersus te imperator ar-
mauit. ipsa saltem que i
periculis est fortissima de-
speratio. Teneamus ecce
arma et non resistimus:
quia mori q; occidere sa-
tis maluiimus: et interire
innocentes q; noxi viuē
peroptamus. Si quid i
nos vltra statuens. si qd
adhuc iusserit: si qd admo-
nueris: ignes. tormenta.
ferrū. subire parati sum:
xpianos nos fateamur: p-
sequi xpianos non pos-
sumus. **Lectio. vij.**
Edem hxc talia maxi-
mianus audisset:
obstinatosq; in fide xpi
cerneret animos viuorū:
desperans gloriosam eorū
constantiam posse reuo-
care. vna sententia iterfici
ōes decreuit: et rē confici
circūfusi militū agmini-
bus iubet. Qui cū missi
ad beatissimam legionē
venissent: stringunt i sac-
tos impiū ferrum: mori
non recusantes vite amo-

re. Cedebantur itaq; pas-
sim gladiis: nō redama-
tes saltem aut repugna-
tes: sed et depositis armi-
ceruices persecutoribus
prebentes: et iugulū per-
secutori vel intectū corp⁹
offerentes. **Lco. viij.**
Ecto: autem martyr
nec legionis eiusde
fuit nec miles: sed emen-
te iam militie veteranus.
Hic cum iter agens subi-
to incidisset in hos qui
passim epulabantur leti
martyrū spolijs: atq; ab
hys ad conuiscendum
iuitatis cum prolata
ab exultantibus causam
leticie cognouisset: detes-
tatus cōmūas. detestatu
q; cōmūū refugiebat. Re-
quirentibusq; ne et ipse
forsitū xpianus eēt: xpi-
anū se et semper futurū
esse respondebat: ac statim
ab irruentibus iterfectus:
ceteris martyrib; sicut
morte et honore cōmū-
ctus est. **Lectio. ix.**
Edem deinde maxi-
mianū tyrannū
fit consecutū: breui colli-
gere placuit. Cū dispo-

fitis infidijs genero suo
constantino mortem mo-
lietur: deprehensus dolo
apud masiliam captus
est. Nec multo post strā-
gulatus. teterrimoq; sup-
plicio affectus: impiam
vitam digna morte fini-
uit. At vero beatissimorum
martyrum corpora post
multos passionis eorum
annos. sancto theodoro e-
piscopo reuelantur: et i
eorum honore basilica hone-
ste componitur. Sed et p
multū tempus tantum
innocentij martyris mē-
bra rhodanus reuelauit:
que non ideo a sinu retro
protulit. vt in gurgitis
sui procellam deingeret:
sed vt ceteris martyribus
sepulta venerabiliter soc-
aretur. **I**n festo sancti lim-
pax et mris. **L**eo prima:
Inus natione pta-
lus. de regione thu-
scie. patre hercu-
liano: scdit ānos quīdecī.
mensēs tres. dies duodecī.
fuit autē tempore neromī
a consiliariū saturnini et sa-
pionis: usq; ad capitonē.
et rufū consules: marty-

rio coronatur. **H**ic ex pre-
cepto beati petri cōstituit:
vt mulier in ecclesiam ve-
lato capite itrouet. **H**ic
fecit ordinationes diuas.
episcopos quīdecim. pres-
biteros decē et octo. **Q**ui
etiam sepultus est iuxta
corpus beati petri in vaticā-
no sub die nono kalēdas
octobris. **I**n festo sancto-
rum cyprianū et iustine. **L**eo. i.
Anctoꝝ martyꝝ
cyprianū episco-
pi et iustine: q
passi sunt sub dyocletiano
imperatore. iudice crueli-
o. **I**ustine pater erat eu-
cluius apud ciuitatē an-
thiochiam. **Q**ui viā xpī-
ane religionis a dyacono
nomine prelato audietes:
baptizati sunt a sancto epi-
scopo optato. **V**irgo autē
iustina dñio seruens: fre-
quentabat ecclesiā. **A** gla-
dius autem quidā scolasti-
cus videns virginem fre-
quenter euntem ad eccle-
siam: exarsit ob amorem
eius. **E**t cū nullo modo
posset perungere ad eam:
rogauit cyprianū magū.
precū pollicens: vt arte

sua demones inuocaret.
qui cum in amore ei ex-
tare possent. **L**ectio secūda:
Cyprianus autem
magus vocatis de-
monibus: cepit agere vt
virginem xpī ei adduceret.
Qui semel bis et tertio ve-
mentes ad beatā iustina
nichil penitus apud illā
suis deceptionibus value-
runt: sed xpī signo repul-
si: victi recesserunt. **C**ypri-
anus vero cū illorum vir-
tutem aduersus virginē
hūc quicq; valuisse vi-
deret: dixit ad dyabolum.
Dic michi: quē ad modū
vichi et his a virgine xpīa-
na? **C**ui dyabolus. **D**ice-
re tibi non possum: nisi
prius iures michi. **C**ūq;
cyprianus illi iurasset: a-
it dyabolus. **V**idi signū
crucifixi: et extimui. **C**y-
prianus dixit. **E**rgo cru-
cifixus maior est tē? **D**ic
ei dyabolus. **E**tiam ma-
ior est omnī. **L**ectio. iij:
Videns cyprianus
virtutem xpī: con-
tempnens virtutem dy-
boli: et currens venit ad e-
piscopū antimū: cecidit.

q; ad pedes eius rognis vt
doceret eum: et baptismo
xpī consecraret. **B**eatiss
autem antimus episcopus
gratias agens deo: cathe-
sizauit eum. **E**t reuertēs
cyprianus in domū suam:
omnia ydola confregit.
Tunc rediens ad ecclesiā:
diligenter verbū salutis
auscultare cepit. **H**ora de-
inde qua cathexumini fo-
ras mittebantur i ecclesia
residens: monitus est a
dyacono: vt cum reliquis
cathexumini egredetur.
Conuersus vero ad dy-
comū dixit ei. **S**eruus fac-
tus sum xpī: et tu foras me
mittis? **D**icit ei dyaconus.
factus es perfectus seruus
xpī? **C**yprianus dixit.
Vidit michi xpūs qui de-
mones confundit. et mi-
chi misertus est: quia nō
creo hinc nisi perfectus fi-
ero seruus xpī. **L**eo. iij.
Vntiauit dyaconus
ei que dixerat ei cyprianus.
Qui secundum ordinem
instructū baptizauit eū:
et non multo post etiam
dyaconū ordinauit. **Q**ui

doctrina et moribus plus
 q̄ dici possit excresecens:
 miraculorum gloria pre
 clarissime floruit. Verū
 non multo interiecto tē
 pore factus est episcopus:
 sancti q̄ iustinam matrem
 virginis iustituit. Quorū
 virtutem non ferens dñi
 bolus: per satellites suos
 apud cithellū comitē ori
 entis huc egit: vt compre
 henderetur cyprianus epi
 scopus et virgo iustina.
 Cuius conspectui vincu
 lis ligati cum fuisset ad
 ducti: comes dixit ad be
 atū cyprianū. Tu es cypri
 anus doctor xpianorum:
 qui per maleficia multos
 errare fecisti? Beatus cy
 prianus dixit. Aliquādo
 in perditione demonum
 positus: multos luxurio
 sos feci. Sed saluauit me
 deus per virginem iustinā:
 dum ea per demonia tem
 ptare vellem: que illa fide
 xpi per omnia vicit et cō
 tempnit. **Lectio. v.**

E omnes iniquus
 iussit sanctum epi
 scopum post huc suspendi
 et exungulari: beati vero

iustinam post alapas. cru
 dis neruis inamiter cedi:
 deinde sanctū episcopū i
 carcerem recludi: et san
 ctā virginem in domo
 cuiusdam matrone custo
 diui. Qui post aliquot
 dies in presentia sui re
 ductos in sartagine fer
 rei iussit torqueri. picē
 adipem. et ceram de super
 ministris infundentibus.
 Et cum ibi laudem omni
 potenti deo dicerent: atha
 nasius sacerdos ydolorū
 postulauit comitē dices.
 Iubeat claritas tua: et i
 nomne deorū vincā vir
 tutem xpianorū. Et cum
 appropinquasset ad sar
 taginem: erupit ignis
 et consumpsit illū. **Lectio. vi.**

E omnes acceptis tot
 miraculis q̄ xpus
 in seruis suis operabatur:
 scripsit imperitori quid su
 per eis iuberet. Qui rescrip
 sit vt dirigerentur in come
 diam: et ibi gladio ferire
 tur. Perductis igitur ad
 locū decollationis vidit
 eos quidam xpianus the
 ologus: et accurrens of
 culatus est cyprianum.

Quod cernens seruus
 cognatus regis: iratus
 egit vt cū sanctis cypri
 ano et iustina theogint
 decollaretur. Et iacuerūt
 corpora sanctorū proieci
 ti feris sex dieb: i sepul
 ta. Quidam autē nocte
 xpianam nocte inpuerunt
 ea: et nauigantes depor
 tauerunt ad urbē romā.
 et matrona venerabilis
 rufina reuerenter excipi
 ens illa: sepeliuit ea i pre
 dio suo. Passi sunt autē
 sexto kalendas octobris.

In festo sancti elzearii
 conf. scilicet ordinis sancti
 francisci. **Lectio prima.**

E lzearius vir in
 signis de regio
 ne prouincie ori
 undus: apud spectabi
 les comites nobilitatis
 limpidē non obscurus:
 imo pre ceteris gratia ge
 nerositatis ornatus: qua
 si resurgens lucifer inter
 astra processit. Anno si
 quidem tertio decimo vi
 te sue. ieiuniis vacis: cor
 da multo nō notoz subtil
 cingebatur ad carnem fre
 nū lasciuie petulantis:

et secretū memoriale vul
 nerum saluatoris. Pre
 cepta salutaria sue fami
 lie dedit: quibus offēsa
 dei caueretur. et proximū
 vitaretur iniuria: et ma
 iestas altissimi laudaret.

E lzearius. **Lectio. ij.**
 vir perfecte castita
 tis: pro tempore sanitatis
 cum sompni interpellaret
 necessitas: nunq̄ nudus
 dicitur obdormisse. In
 die alicui portabat vt a
 luce et tenebris dolores
 sustineret: sine quibus
 spiritus desideria neque
 unt possideri. Ceterū pro
 carnis reprimendis cu
 piditatibus. et pro sapi
 entie fructibus capescen
 dis. artionibus se abstinē
 tie astringebat frenis: cor
 pusq̄ suū ieiunando
 castigans i seruitutē spi
 ritus redigebat. **Lectio. iij.**

E lzearius pudicie
 virtute ab annis te
 nerimis. vt pote i viro
 dei tam prestanter efful
 sit: vt sanctam et imacu
 latam virginitatem non
 solum animo. sed etiam
 corpore conseruaret: et

cū sancta delphina cōiū
ge sua duceret perpetuū
celibatū: non aspernētes
iūna cōiūgi. nec virgini
tatem in aliquo violātes:
adherentes spiritu: sed ne
quāq̃ corpora cōiūgētes
carin fragili: sed thēsaū
ros absconditos in vasis
fictilibus possidētes. *Le. iij.*

Ezearius cognoscēs
quia precipua est
sanctorum virtus humi
litas: in eo siquidem nō
generis claritudo: non
affluentia diuitiarum.
non magnitudo glorie.
non sublimitas potēta
tus: virū iustū in excel
sū superbie sustulerunt.
Sermo ipsius mitis erat
et placidus. Et vt perfec
tus xpi amator contēp
neret semetipm: leproso
rū sanie lauabat. et vul
nera et pedes osculabat
et ora. Seruiebatq̃ vir
nobilis eis affectu tante
deuotionis: tamq̃ si ipm
xpm cerneret i leprosis.

Ezearius *Le. v.*
vero iam vt iust
rektor: et pius in dandis
sententijs ac iudicijs p

ferendis: iusti rectiq̃ se
per inclinabiliter tenar
fuit: vt pote qui non ti
more retractus. non cō
citatus odio. nō mune
rū cupiditate corruptus
imaculate tenuit vias iu
sticie. Illud autē memo
rabili dignū laude. vir
oim discretissimus obser
uabat: vt i vniuersis mi
serationibus suis et hu
milis fauoris gloriam de
clararet: et iniuncta vota
non sperneret: et in centi
uū peccādi delinquentib:
non prederet. *Le. vi.*

Ezearius quoq̃ vir
sanctus a deo i pau
peres erat liberalis: vt nil
lus omnino pauper pro
dei amore postulans ab
eo feratur habuisse repul
sam. Propositi sui erat
esurientes pascere. nudos
vestire. infirmos visitare.
peregrinos tecto suscipere
Consumpta languorib:
atq̃ iedā miserorū me
bra refouebat: qui i pau
peribus xpm pauperem:
in infirmis infirmitates
quas pro nobis assump
sit agnoscebat.

Ezearius homo
virtuosus et sanc
tus. intelligens q̃ ad o
rationis perfectionem
omniū tendit structum
virtutū: vir vnq̃ cū po
terat ab oratiōe cessabat.
Sicq̃ in omni loco apt
erat orare: vt in oī sede
terrari constituta mon
straret regna celozū. Ho
mis canonicas ritu quē
tenet sancta romana ecclē
sia. tam deuote dicebat:
quasi oculis mentis dei
iugiter cerneret: et tam
integre vt nec quidē viui
iota vel apicem pteriret.

Ezearius *Le. viij.*
athleta xpi arma
patientie ad exercitium
virtutis fertur sic indu
isse: vt cū quīs multa
perpessū. nūq̃ ad indig
nationem vis vlla com
pulerit: nemo turbatum
viderit. nemo mutatum:
quimo opprobria et cō
tumelias passus. cuncta
sic humiliter sustinebat
vt in ore ipsius nō nisi vox
laudum: et gratiarum ac
tio personaret. Hostibus
suis clementer indulgit.

ac omnem offensā tanta
facilitate donauit: vt nō
solū mitigatum aut se
datum: s; neq̃ vel modi
cū indignatum se fuisse
monstraret. *Le. ix.*

Ezearius ergo dū
esset pauius cog
noscens se morti appro
pinquare: confessus est
deuote cum magna laci
marū effusione: et quīs
in tota vita virginitate
suam. et sancte sue con
sortis delphine celauerit
studiosissime: nichilomi
nus in fine dierum suoz
spiritu sancto cōpulsus
loquens de ea corā simul
astantibus: in hec verba
prorupit. Saluatus est
homo malus per mulie
rem bonam: quā sicut
virginem accipi: ita in
hac vita mortali virgi
nem et imaculatam reli
quo. Sicq̃ deuote post
omnia sacramenta pcep
ta: feliciter migravit ad
dñm. *In festo scōz mar
tyrū coline et damiani. Le. j.*

E pud egeam ci
uitatem: natale
sanctorū martyz

cosine et damnam sub p-
secutione dyodeciam.
preside lilia. Idem venera-
bili matre theodora ge-
miti: sacris litteris erudi-
ti: professione artis me-
dici. virtutibus clarissi-
mi. Idorum religionem
audiens preses lilia: mi-
sit apparitores qui eos
adducerent. Quos aspi-
ciens interrogauit ex q-
prouintia: aut que esset
eorum nomina. Beat' col-
mas et damianus respō-
derunt. Ex arabia sumus:
nomina nostra colmas
et damianus: xpianum su-
mus. Sunt nobis et al-
ij fratres: antimus leo-
tius. cuprepius. Quos
missio officio: iussit sibi
illico preses presentari:
et cepit agere vt sacrifi-
carent. Lectio. ij.

Ecum nulla rati-
one fundatos am-
mos eorum supra petra
xpian mouere posset: ma-
nibus et pedibus victos
iussit eos fortiter torq-
rent: sicut erant cōcathe-
nati in mare mergi. Qui-
bus statim angelus dñi

affuit: et dirutis vincu-
lis e pelago libauit. Dece-
videntes milites. renū-
ciauerunt presidio. Ille
mor eis ad se reductis:
docete me inquit malefi-
cia vestra: et ego sequar
vos cōmunicans operi-
bus vestris. Sancti vō
responderunt. Epianum su-
mus. maleficia nescimus:
et in xpi nomine malefi-
ciorum virtutem cōtēp-
nimus. Recepti sunt in-
bente preside in carcere.
et sequenti die proconsul
sedens pro tribunali fe-
cit copiosū ignem para-
ri: et beatos martyres de
carcere productos i me-
dio iactari. Sed oranti-
bus sanctis ignis virtu-
tem suā amisit. Lcō. iij.

Supefactus pre-
ses et que circa
martyres dei prouenerat
magis artibus desig-
nans: suspendi ac torq-
rent eos iterū iubet. Sed cū
grato et hylari vultu su-
periores tormentis ex-
isterent: paratis crucibz
iussit impius proconsul
gloriosos martyres sus-

pendi atq: extendi: et la-
pidibus in cruce leuato
persequi. Sed cū ictus
lapidū in iaciētes retor-
querentur: preses furo-
re succensus sagittis eos
aggredi iussit: vt saltē
leuiori volatu ferrū eis
infigeretur. Verum cū
nec in aliquo sanctos le-
sissent: plurimū mittētū
sagittas vulneribus eorū
defecerunt. Cernens ita
q: preses maliciam suam
virtute diuina superari:
gladio illos an iaduerti
iubet. Martyri: autē sunt
autem beati colmas et da-
mianus. antimus leon-
tius et cuprepius: vice-
simoseptimo die mēsis
septembris. Quorū cor-
pora religiosi viri sepeh-
erunt in loco venerabili:
non longe a ciuitate e-
gea. Quorum autē fra-
trum cosine et damnam
memoriam: roma tēplo
preclaro opere nomini
eorum edificato solēp-
inter agit.

In dedicatione sancti
michaelis archangeli.
Ad matutinas Inuocatio.

Regem archan-
gelorum do-
minū. Veni
te adorari. p.

Ibi xpc iste splen-
dor patris vita vir-
tus cordū i conspectu
angelorum votis voce
psallimus alternantes
concrepando melos dñi
vobis. Collaudam
venerantes omnes celi
milites. sed precipue p-
matrem celestis creatur
michaelē in virtute
conterentem zabolon.

Quo custode procul
pelle rex xpc pñs omē
neptis munici mundo
corde et corpore: paradi-

so redde tuo nos sola ele
mentia. **G**loria patri
melodis personemus vo
cabus gloriam xpo cana
mus gloriam paraclyto
qui de us trinus q vnus
extat ante secula. Amen.

In primo noctur. **an.** Con
cussum est mare et cōtremuit
terra vbi archangelus mi
chael descendebat de celo. **ps.**
Dñe dñs noster. **an.** Lau
demus domnū quem lau
dant angeli quem cherubi
et seraphim sanctus sanctus
sanctus proclamāt. **ps.** In
dño confido. **an.** Ascendit
fumus aromatum i cōspec
tu dñi de manu angeli. **ps.**
Dñe quis habita. **v.** Ste
tit angelus. **Leō prima:**

In mōte gargano
venerabilis memo
ria beati archangeli mi
chaelis. Vbi nomine ip
sius consecrata habetur
ecclesia: vili quidē facta
scemate: sed celesti pre
diti virtute. Vertice liqui
dem excelsi montis posi
ta: de corpore eiusdē saxi
spelūce instar preauata
ostenditur. Est autē lo
cus in apulie fimbis:

vbi inter sinū adriaticū
et montem garganum
ciuitas spōtus posita ē:
qui a membris ciuitatis
ad duodecim milia pre
rectus in cacumine suo
supino. hanc venerā dā
toto orbe gestat ecclesiā:
que hoc modo mortalib
cognita est. Quidam vir
predices noie gargan:
qui ex euentu suo monti
vocabulū indidit: infini
ta multitudine pecorum
pollebat. Contigit autē
taurū armenti gregis cō
sortia spernentē singula
rem incedere solitū: et ad
extremū redeun de pecore
domū non reuerti. Quē
dñs per deuia queq; req
rens inuenit tandem i
vertice montis pre forib
cuiusdam assistere spelūce
Quem cū sagitta appetis
set: illa velut flamine vē
ti retorta cum a quo iac
tata est mor reuersa per
cussit. Turbati cūes et
stupefacti qualiter fuāt
res effecta: non enim ac
cedere propius audebāt:
confulunt episcopū qd
facto op sit. Q' idico ieiunio

triduano a deo monuit
Re. factū est silentiū in ce
lo dñm cōmitteret bellū dra
co cum michael archangelo.
Et audita est vox milia mi
liū dicentū salus honor et
virtus omnipotenti deo. **v.**
Milia milia ministrabant
ei et decies centena
milia assistebant ei. Et au
dita est. **Leō. ij.**

Edo pacto: factus
michael apparuit
episcopo per visionem di
cens. Ego sum michael
archangelus: qui in cō
spectu dñi semper assisto.
atq; omnū que ibi ge
runtur inspectorē: hoc vo
lui indicio pb.iri. Hys re
uelatione compertis: cō
suetudinem fecerūt cūcl:
hic deum precibus sanctū
q; intercessorem poscere
michaelē: duas quidē
ianuas ibi cernentes: qz
vna australis que et ma
ior erat aliquot gradibz
in occasum vergentibus
adiri poterat. Sed nec i
ta cryptam intrare ausi:
pre foribus quotidie o
rationi vacabant. Ante

triduano a deo monuit
Re. factū est silentiū in ce
lo dñm cōmitteret bellū dra
co cum michael archangelo.
Et audita est vox milia mi
liū dicentū salus honor et
virtus omnipotenti deo. **v.**
Milia milia ministrabant
ei et decies centena
milia assistebant ei. Et au
dita est. **Leō. ij.**
rea napolite beneuētanos
bello la cessere temptāt.
Qui antistitis sui moni
tis edocti: triduanū ieiū
niū agunt. Et ecce noc
te ipa que belli precedebat
diem: adest in visione sa
ctus michael apparens
antistiti: preces eorū di
xit exauditas: spōdit
victoriam seq; eis ad fu
turū. Quod mor veritas
facti demonstrat. Domū
itaq; victores reuersi vo
ta dño gratiarum ad tē
plum festinant: referre.
Videntq; mane iuxta ia
nuam septētrionalem in
star posterule pusille qñ
hominis vestigia marmo
ri artius impressa: agnoscūt
qz beatum michaelē pre
sentie sue signū hoc volu
isse monstrare. Vbi post
ea culmen appositū ipsa
ecclesia ob signa vestigio
rū apodanea est vocata.
Et postmodū collatione
facta: spōtum ad mendi
cū loci illius: beati petri
apostolorū principis no
mine condunt ecclesiam.
Re. Stetit angelus iuxta
aiam templi habens thuri

bulū aureū in manu sua: data sunt ei incensa multa. Et ascendit fumus aromati de manu angeli in conspectu dñi. *V.* In conspectu angelorū psallam tibi et adorabo ad templū sanctū tuū et confitebor: nōi tuo dñe. Et ascendit. *L. cō. m.*

Ecce enim romano pontifice: et syppino episcopo de consecratione illius loci querentibus: ac propterea triuaniū ieiunū cū cūbus celebrantibus: nocte ieiunij suprema: sanctus michael syppino episcopo per visionē apparens: monuit ut intraret ecclesiam quam ipse dedicauit: et missas iuxta morem ibi ageret. *Idē* inquit erit ostēdē: quomodo p̄ meipm locum consecrauerim. Adueniunt mane cum oblationibz et magna instantia precū intiant regiā austinlem. et ecce longa portic⁹ in aquilonem porrecta. Atq; illam contingens posterulam: extra quā vestigia marmorū dixi-

mus impressa. Sed pausē huc venient apparet ad orientem basilicā pregrandis: quā p̄ gradus ascenditur. Hec autē ipā porticu sua quingentos fere homines capere videtur: altare venerandū rubroq; coop-tum palliolo prope mediū parietis meridiā ostendens. Erat autē ipā domus angulosa: non in modum operis humani parietibus erectis: sed instar spelunce praeiunctis et sepius eminentibus asperata scopulis: culmine quoq; petroso diuerse altitudinis: quod hic vertice tangi: alibi manu vix possent attingi. *E*redo docente archangelo: deum non ornatum templi sed conditis querere et diligere puritatem. Nullus autē tem huc nocturno est tempore ausus ingredi: sed auroza transacta matutinos ibidē decantant hymnos. *E*t ipō autē saxo quo sacra cōteguntur cedes ad aquilonē altaris:

dulas et nimū lucida guttati aqua dilabatur: quam meole stillam vocant. *O*b hoc et vitreum vas eiusdem est receptū preparatum. Deniq; nō nulli post longas febriū flāmas hac hausta stilla: celeri confecti refrigerio potiuntur salutis. Immemeris quoq; et alijs modis ibi crebro sanantur egroti: multaq; angeli cētanti illic potestati genimina complorantur. *I*n conspectu angelorū psallam tibi et adorabo ad templum sanctum tuū. Et confitebor: nomini tuo dñe. *V.* Super misericordiam tuam et veritatem tuā quā magnificasti super nos nomen sanctū tuū. *C*ōfitebor. *I*n secō noctur. ant. *M*ichael archangele veni in adiutorij populo dei. *ps.* *E*li enarrant. ant. *M*ichael prepositus paradisi quem honorificant angelorum ciues. *ps.* *D*ñi est terra. Ant. *G*loriosus apparuit in conspectu dñi propterea decorem induit te dñs. *ps.* *B*enedicam dñm. *V.* Ascendit

fumus aromati in conspectu dñi. *R.* De manu angeli. *Gregori⁹ i moralibz. l. c. m.* **A**tura angelica et si contemplationis auctoris inherendo in statu suo inmutabiliter permanet: eo ipō tamen quo creatura est: in semetipsa vicissitudinem mutabilitatis habet. *A*utari autē ex alio in aliud ne est: et in semetipsam stabilem non esse. *U*na queq; enim res quasi tot passibus ad aliud tendit: quot mutabilitatis sue motibus subiacet. *S*ola autē natura in comprehensibilis a statu suo nescit moueri: q̄ ab eo quod semper idē est nescit inmutari. *N*am si angelorum substantia a mutabilitatis sue motu fuisset aliena. bene ab auctore condita: nequaquā in reprobis spiritibus a beatitudinis sue arce cecidisset. *U*dire autē om̄i potens deus naturam filiorū spiritū bonā: sed mutabilem condidit: ut qui permanere nollēt ruerent: et qui i cōditione sua

consisterent. tanto in ea iam dignus. quanto ex arbitrio starent: et eo maioris apud dñm meriti fierent: quo mutabilitatis sue motu voluntatis sue studio fixisset. *R.* In conspectu gentium nolite timere. vos enim in cordibus vestris adorare et timere dominum. Angelus enim cuius vobiscum est. *N.* Stetit angelus iuxta altare templi habens thuribulum aureum in manu sua. Angelus. *Lectio. v.*

Quia ergo ipsa quoque natura angelica est in semetipsa mutabilis: quia videlicet mutabilitatem vicit per hoc quod ei qui semper idem est vinculis amoris alligatur: recte nunc dicitur. Ecce qui seruiunt ei non sunt stabiles. Atque eiusdem protinus documentum mutabilitatis adiungitur: cum de apostaticis spiritibus subfertur. Et in angelis suis reperit prauitatem. Ex quorum casu bene infirmitatis humane consideratione colligit cum ilico subnectit. Quanto magis hi

qui habitant domos luteas. qui terrenum habent fundamentum consumentur velut a tinea. Luteas quippe domos habitamus: qui in corpora terrena subsistimus. Ex rebus sensibilibus discimus: quid de insensibilibus atque intelligibilibus sentiamus. Terra namque acre fecundatur: aer enim ex celi qualitate disponitur. Sic uiuentis homines: hominibus angeli: angelis vero angelis presunt. Nam quod uiuentis homines presunt: et visu cernimus: et psalmiste verbis docemur: qui ait. Omnia subiecisti sub pedibus eius: oues et boues vniuersas in super et pecora campi. Quod angeli hominibus presunt: per prophetam testatur angelus dicens. Princeps regni persarum restitit michi. *R.* Hic est michael princeps militie angelorum. Cuius honor prestat beneficia populorum et oratio perducit ad regna celorum. *N.* Archangelus michael prepositus paradisi quem

honorificant angelorum ciues. Cuius. *Lectio. vi.*

Quod vero angelis a superioribus angelorum potestatibus dispensantur: zacharias perhibet propheta qui ait. Ecce angelus qui loquebatur in me egrediebatur: et angelus alius egrediebatur in occursum eius: et dixit ad eum. Curre et loquere ad puerum istum dicens. Absque muro habitabitur iherusalem. Si enim in ipsis officijs sanctorum spirituum nequaquam prestantissime munera disponent: nullo modo hoc quod hominum diceret angelus ab angelo cognouisset. Quia igitur cunctorum conditor omnia per semetipsum tenet: et tamen ad distinguendum pulchre vniuersitatis ordinem: alia alijs dispensantibus regit: non merito reges angelorum spiritus accipimus: quia quo auctori omnium familiari seruiunt: eo subiecta aptius regunt. *R.* Michael archangelus cum multitudo angelorum cum

tradidit deus animas sanctorum. Ut perducatur eas in paradisi exultationis. *V.* Emitte domine spiritum sanctum tuum de celis spiritum sapientie et intellectus. Ut perducatur. *In tertio nocturno. an.* Angelus archangelus michael de munitus de ammiabus iustis alleluia alleluia. *ps.* Cantate. *1. ant.* Data sunt ei in censo multa ut adoleret ea ante altare aureum quod est ante oculos domini. *ps.* Dominus regnauit exul. *an.* Magna magnalia de michael archangelo qui fortis in prelio fecit victoriam. *ps.* Benedic. *1. v.* In conspectu angelorum psallam tibi deus meus. *R.* Adorabo ad templum sanctum tuum et confitebor nomini tuo. *Secundum mattheum.*

In illo xviii. *leo. vii.* tpe. Accesserunt discipuli ad ihm dicentes. Quis putas est maior in regno celorum? Et reliqua. *Omnia sancti iheronimi.*

Iocete ne presbiteri contempnatis vni ex pusillis istis qui credunt in me. Dico enim vobis quod angeli eorum in celo: semper

vident faciem patris mei:
qui in celis est. Venit fi-
lius hominis saluare qd
perierat. Sicut enim ab-
scidendos vel erucendos i-
fideles ac perfidos homi-
nes qui scandalo sunt cor-
pori ecclesie dñs precepit:
ita quoq; monet ne que-
re paruos. id est humi-
libus hominibus secūdu
seculū: qui simpliciter ac
fideliter credūt i dei filiū
contempnamus. fas enī
non est contempnere v-
nū quēq; credentē i xpo:
qui non solū seruus dei:
sed et filius per adoptio-
nis gratiam nūcupatur:
cui regnū celorū et conso-
ratiū angelorū p̄mittitur.
Et merito addit dñs di-
cens. Dico enim vobis.
quia angeli eorū i celo
semper vident faciē patris
mei qui in celis est. R.
In tempore illo cōsurgēt mī-
chael qui stat pro filiis vris
Et veniet tempus quale nō
fuit ex eo ex quo gentes esse
ceperunt vsq; ad tempus
illud. V. In tempore illo sal-
uabitur populus tuus oīs
qui inuentus fuerit scriptus in

libro vite. Et v. Lcō. viij.
Quātam gratiā
circa vniūquēq;
credentem in se dñs habe-
at. ipse declarat: cū ange-
los eorū semper videre
faciem patris sui qui i ce-
lis est ostendit. Et tenim
circa omnes credentes i
xpo: angelorū magna ē
gratia. Demq; orōnes
eorū in celo angeli perfe-
runt. Vnde illud ad tho-
biam a raphaele angelo
dictū est. Quādo orabas-
tu et murus tua sanā: e-
go obtuli memoriā ora-
tionis vestre i conspectu
dñi. Est etiam circa eos
et firma angelorum
custodia: quorū auxiliis
vnusquisq; ab inimicorū
insidijs liberatur. Nec ei
posset tuta esse humana
infirmitas inter tot i-
tas hostis illius insidias:
nisi sanctorū angelorum
muniretur auxilio. Dei
autem angelos ad custo-
diam sanctorū dari pp-
ter nequitiās spirituales:
non solum ex presenti lo-
co: sed etiam ex alijs testi-
monijs possumus agno-

scere cū dicitur. Immittit
angelus dñi in circuitu
timentū eū: et custodiet
eos. Et iterū. Adhuc i
circuitu eius: et dñs i cir-
citu populi sui. Vnde
et de beato petro legimus
in actibus apostolorum.
Foras itū angelus illius ē.
In apocalypsi autem: non
solū sanctorū: sed et fide-
liū custodes esse angelos
legimus. R. Michael ar-
changelus venit in adiuto-
riū populo dei. Stetit in
auxiliū pro amnabus in-
his. V. Stetit angelus
iuxta aram templi habens
thronulum aureū in ma-
nu sua. Stetit i. Lcō. ix.
Quāto et sanctus
Iherusalem cum iā
dudum ab hostibus ob-
sideretur dicente puero
suo. quid faciemus dñe:
respondens aut ad eum.
Noli timere: quia plures
sunt nobiscū q̄ cum illis.
Viderat enim ad auxiliū
sui: propter insidias ho-
stium angelos aduenisse.
Quos vt puer quoq; il-
lus videret: dñm depre-
catus est dicens. Dñe

aperi oculos pueri huius
vt videat. Et vidit iquit
exercitū et quadrigas: et
turbam multam in mō-
tibus aduenientē eū ad
defensionem iherusalem
exercitus angelorū. In libris
quoq; machabeorum ad
expugnandos inimicos:
frequenter propter ppli
defensionem aduenisse an-
gelos legimus. De huius
modi itaq; angelis. qui
sanctis ac fidelibus ho-
minibus ad gratiā vel
ad custodiā dantur: in
presenti loco dñs loqui
cognoscatur dicēdo. Di-
co enim vobis q̄ angeli e-
orū semper vident faciē
patris mei qui i celis est.
In festo sancti iheroni-
mi presbiteri et confessoris
ecclesieq; doctoris. Lcō p.
Quod bethleem
inde depositio
sancti iheronimi
presbiteri. Hic natus est
in oppido stridoms: qd
dalmatie quondam pan-
nomeq; confiniū fuit: pa-
tre cusebio. Vnde tem xpi
puer rome suscepit: ibi
q; litteris grecis ac lati-

ms: a prime eruditus est.
Postq̄ autem om̄e mū-
danū studiū litterarū
adeptus est: probatissio-
rum quoq; monachorū
habitum factiq; imitatus
est: romane ecclesie post
modum presbiter ordina-
tur. Cūq; per triennū cō-
tinuū carus acceptusq;
populis veneretur: om-
niūq; iudicio dignus esse
sūmo sacerdotio decerne-
retur: quidam ex clerico-
rū monachorūq; ordin-
bus: pro petulantia pro-
q; ingluvie discurrētes:
ad effugandū vrbe ihero-
nymū: qui utroq; corū
scribens vitū depre-
henderat: insidias para-
uerunt. Verum ip̄e pro-
pter celozū regna: domū
parentes sorores. cogna-
tos. romam egressus dere-
liquit: et iherosolimam
militaturus deo pergens.
primo ad gregoriū nazi-
zenū tunc constantinopo-
litane vr̄bis episcopum.
supplex docilisq; discipu-
lus accessit: vt sanctarū
scripturarū studiis eru-
diretur. Inde in syriam

perrexit: et ī possessione
euagrii ep̄i aliquātulū
cōmoratus est. *Leto. scda.*

Ad deserti loca dem-
de ita letus ac me-
tusq; accessit: vt volasse
cū magis q̄ inesse cre-
deres. Quadoquē itaq;
in illa vasta solitudine q̄
exusta solis ardoribus:
horridū monachis p̄stat
habitaculū cēgit. Inde
q; ad bethleem opidum
remouit: vbi prudens a-
mmal ad presepe dñi se
obtulit permanfurum.
Bibliothecā sane suam:
quam sibi sūmo studio
ip̄e ediderat: omniūq; li-
brorū orationes quas pe-
ne memoriter retinebat:
iterū relegens diem ieiunans
ducebat ad vesperā.
Plures quoq; ad eum re-
ligiosorū. quibus vite
eius fama comperta est:
protinus confluerunt:
bonūq; doctorem paruo
adhuc sub tugurio boni
obseruare discipuli.
Nec multo post cellulas
ibi ob discipulorū suorū
copiam: et propter fre-
quentiam aduentū tuū

ad bethleemnitā portū
que ad occidentē conspi-
cit. et egredientibus ad
septentrionē videtur: par-
miliū habitatiōis locel-
lū cōstruxit. *Leto. iij.*

Contribus m̄sibus q̄
tisue laboribz: ihe-
braicā linguam atq;
chaldaicā. litterasq; he-
breas didicerit vt verbis
eius edicam: cum essem
inquit iuuenis: et solitu-
dinis me deserti vallaret:
incentiua vitiorū. ardore
q; nature ferre non pote-
ram. Quā cū crebris ie-
iunijs frangerem: mens
tamen cogitationibus
estuabat. Ad quam edo-
mandam quidam fratri.
qui ex hebreis crediderat
me in discipulū dedi: vt
post quintā acumi-
na. et aceris flumiū:
grauitatemq; frontom̄.
et leuitatem plūij. alphi-
betū dicerem: stridentia.
hamelantiaq; verba medi-
tarer. Quid ibi laboris
sūperim: quid sustinue-
rim difficultatis: quoti-
ens desperauerim. quoti-
ensue cessauerim: et con-

tentione discedi rursus
inceperim: testis est con-
scientia mea. Armatus
itaq; fide. grāmque xp̄i
adeptus: hebreorū volu-
mina que in canone cō-
tinentur: de hebreo ī la-
tinā linguam vertit: ei-
q; pene omnia cōmenta-
tus est. et alia q̄ plurima
ad efficacitatem ecclesie
catholice pietate compo-
suit. Libros suos p̄ quin-
quaginta sex annos con-
fecit. *Et epistola sancti
iheronimi p̄bi ad eustō-
chū virginem. Leto. iij.*

Non impossibile
est in sensum ho-
minis non tricare motū
medullarū calore: ille
laudatur ille predicatur
beatus: qui statim vt ce-
perit cogitare interficit
cogitatus: et allidit eos
ad petrā. Petra autē est
xp̄us. Quotiens ego ip̄e
in heremo constitutus et
in illa vasta solitudine:
que exusta solis ardoribz
horridū monachis p̄-
stat habitaculū: putabi
me romans interesse de-
litis. Sedebam solus:

quia amaritudine reple-
tus eram. Adorabant fac-
co membra: deformes et
squalida cutis siti et hi-
opulsa carnis adduxerat.
Quotidie lachryme: quoti-
die gemitus. Et si qua-
do repugnantem somp-
nus immensus oppressit:
nuda humo vix ossa herē-
tia collidebam. De cibis ve-
ro et potu taceo: cum etiam
languentes monachi aq-
frigida vtantur: et cocti
aliquid accepisse luxurie
sit. Ille igitur qui ob ie-
lennie metui tali me carce-
re dampnaueram: scopi-
onum tantum solius et fera-
rum: sepe choris intereram
puellarum. **Lectio. v.**

Allebant ora ieiun-
iis: et mens estu-
abat in frigido corpore.
et ante hominem iam sicca
carne premortuum: sola
libidinum incendia bulie-
bant. Itaque omni auxilio
destitutus: ad ipsum tacebam
pedes: rigabam lacrimis:
crine tergebam: et repu-
gnantem carnem lebedo-
madaram media subiuga-
bam. Non erubesco con-

fiteri infelicitatis mee im-
mensam: qui potius plango
me non esse quod fueram. Ad-
miror me clamantem die
crebro univisse cum nocte:
nec prius a pretoris ces-
sasse verberibus: quam redi-
ret domino imperante tran-
quillitas. Ipsam quoque
cellulam meam quasi
cogitationum mearum con-
sciam pertimescebam: et
inchoinnet matus et rigi-
dus. solus deserta pene-
trabam. Sicubi conca-
ua vallui: aspera motui.
rupium prupta cernebam:
ibi mee orationis locus:
illic miserrime carnis
ergastulum. Et ut michi
testis est dominus: post mul-
tas lacrimas: post celis
oculos miserentes: non
numquam videbar michi iter-
esse agnibus angelorum:
et letis gaudensque citta-
bam. Post te in odorem
unguentorum tuorum cur-
reminis. **Lectio. vi.**

Si autem illi has su-
stinent temptatio-
nes libidinum: qui exeso
corpore solis cogitatio-
bus oppugnantur: quod

patitur puella que in de-
litis vivit? Nempe illud
apostoli vivens mortui
est. Si quid itaque in
me potest esse consilij si-
experto creditur: hoc pri-
mi moneo: hoc obtestor:
ut sponsa christi vinum fugiat
pro veneno. Nec aduer-
sus adolescentiam prima
arma sunt demonum. Nec
sic avaritia quatit: islat
superbia: delectat abritio.
facile hys carenti vitijs.
Hic hostis intus inclusus
est. Quocumque pergitur
nobiscum inimicum porta-
mus. Unum et adolesce-
ntia: duplex est incedum
voluptatis. Quid oleum
flame adiacimus? Quid
ardenti corpusculo fomen-
ta ignium ministramus?
Paulus ad thimum otia
scribit. Jam non aquam
bibere: sed modico utere
vino: propter stomachi
tui et frequentes tuas in-
firmitates. Vide quibus
causis vini potio conce-
datur. Vir hoc stoma-
chi dolor et frequens me-
retur infirmitas. Et ne
nobis forsitan de evoga-

tionibus blandiremur:
modicum precepit esse su-
mendum: medici potius
usus consilio quam apostoli:
licet apostolus medicus
sit spiritualis. **Lectio. vii.**
Esternum tibi mee
felicis hystoria.
Cum ante annos plurimos
domo. parentibus. soror-
re cognatis: et quod his
difficilius est consuetudi-
ne lautioris cibi: propter
celorum me regna castasse:
et iherosolimam militatu-
rus pergerem. bibliotheca
quam michi rome summo
studio ac labore confeceram:
carere non poteram. Ita-
que miser ego lecturus tu-
lum ieiunabam. Post noc-
tum crebras vigilias: post
lachrymas: quas michi
preteritorum recordatio pe-
catorum ex intumescens visceri-
bus eruebat: plato sume-
batur in manibus. Si quid
do in me metipsum reus
prophetas legere cepisset:
sermo horrebat incultus.
Et quia lumen cecis ocu-
lis non videbam: non ocu-
lorum putabam culpam esse
sed solis. Dum ita me

antiquus serpens illude-
ret: in media ferme qua-
dragesima medullis in-
fusa febris. corpus mu-
sisset exhaustum: et sine ul-
la requie quod dictum quo-
que incredibile sit: sic in-
felicia membra depasta
est: ut ossibus vix herere.

I Alterum *Acto. viii.*
parabantur exequi:
et vitalis anime calor iam
toto corpore frigescente.
in solo tepete tantum pec-
tusculo palpitabat: cum
subito raptus in spiritu:
ad tribunal iudicis per-
tulit. Vbi tantum lumi-
nis. et tantum erat ex ar-
cumentum claritate ful-
goris: ut proiectus in
terram. sursum aspice. non
auderem. Interrogatus
de conditione: christianum
me esse respondi. Et ille
qui presidebat: metiris
ait. aceromanus es. non
christianus. Vbi cum hesitan-
tius tuus est: ibi et cor-
tium. Illico obmutui: et
inter verbera. nam cedi
me iusserat: consuetudine
magis igne torquebar.
Illi mecum versiculum

reputavi. In inferno au-
tem quis confitebitur
tibi? Clamare tamen
cepi: et cum ans dicere.
Misere mei domine: mi-
serere mei. Hec vox iter
flagella resonabat. *Acto.*

Eandem ad pre-
sidentis genua pro-
uolui: qui astabat: pre-
cabantur ut veniam tri-
bueret adolescentie. et
errorum locum penitentie
commodaret: exacturus
deinde cruciatum. si genti-
lium litterarum libros ali-
quando legissem. Et ego
qui in tanto constri-
ctus articulo. vellem etiam
maiora promittere: ce-
pi deum iurare. et nomen
eius obtestans dicere. Do-
mine si unquam habuero co-
dices seculares: si legero
te negavi. In hec sacra-
menti verba dimissus:
reuerter ad superiores. Et
mirantibus ceteris oculos
aperio: tanto lachry-
marum umbra perfusus:
ut etiam incredulis fide
facere ex dolore. Nec ve-
re sopor ille fuerat: aut
vana sompnia quibus

sepe deludimur. Testes sunt
enim tribunal ante quod iu-
dici: iudiciu triste quod
timui. Ita michi nunquam
contingat talem incidere
questionem. Scio lue-
tes habuisse me scapulas:
plagas sensisse post somp-
nia: et tanto de hinc studi-
o diuina legisse: quanto
mortalia ante non legera.

In festo sancti remigij
episcopi et confes. Leto. i.

Remus sancti remigij
epi et confes-
soris vin preda-
tissim virtutis et sancti-
tatis. Dic gentem franco-
rum polorum cultus dedi-
ti: conuertit ad xpm: reg-
iporum sacro fonte baptis-
matis. et sacramentis fi-
dei prius initiato. Sep-
tuaginta et eo amplius
episcopatu annos expleuit.
Dic inter cetera facta: pu-
ellam a morte corporis su-
scitauit.

In festo sancte pris nri
fratula. do matut. i. i. i. i.

Egi que fecit
operi xpo con-
fiteantur. Cu-
ius in sancto

vultu humanis renouatur
ids. Venite exultate. ym.

In celesti collegio
nouus collegi co-
litur in sanctorum rosario
nouellus flos ponatur.

Franciscus flores gra-
tia forma factus humiliter
letus potitur gloria for-
tis consores sublimium.

Ecce de sparso semine
plene messis manipuli
fallens sub terre tegmine
nostre salutis emulum.

Ecce carnis supercalui
legi subiecit spiritus mi-
diu viat et vicu se victo

victor inclitus. **I**ngue
manus precambula verbo
parauit semitam et ample
ctuntur secula doctrinam
facto proditi. **I**n pau
pertatis predio: minorum
plantis vineam osten
dit magisterio vite vine
di lineam. **A**d eternas
diuitias turbam allerit
pauperum quos ad celi deli
cias lingua vocavit ope
rum. **E**ta doctrina splen
dit: resplendet et mira
culis sic prefiut quod pro
fuit via lucerna populis.
Ium regis palatio do
cto: loci discipulos salu
tis privilegio xpi premi
um famulos. **E**t tenebris
miseris sequaces stelle p
ue queramus patre gra
tie consortes tandem glo
rie. **A**tri nato paradisi
to deus honor et gloria
sunt huius sancti merito
nobis eterna gaudia. **A**
men. **I**n pmo n octu. an.
Hic vir in vauitatis: nutu
tus indecenter diuinus amf
matibus preuentus est ele
menter ps. Beatus vir.
cu rebus de cofessorib. an.
Ecclesi dextre gratia mani

ce mutatus. dat lapsis spem
de vema cu tpo iam beatus.
an: illam fuciat sed non pe
mtus in primis per languo
res. qui captis armis celito
ad plenu mutat mores. **N**
Amant cu dñs. **L**ectio. i.
Pparuit gratia de
saluatoris noli
diebus illis nouissimis
in seruo suo frascio: que
pater misericordiaru et lu
minu in tam larga dulce
dms benedictione pre
uenit: q sicut ex iphus
vite decursu luculenter
apparet: non solum de
mundialibus tenebris
eduxit in lucem: sed et p
fectis effecit virtutu pre
rogatiuis et meritis cele
brem: necnon et preclari
cra cu crucis ostensis
mysterijs insigniter demo
strauit illustrem. **H**ic m
miru de vallis spoletane
partibus ciuitate assisi
nolens originem: pmi
q iohannes vocatus a
matre. deinde franciscus
a patre: nominatioms
quidem paterne vocabu
lu tenuit: sed et rem ma
term nominis non reli

quit. **L**acet eni inter va
nos fuerit hominu filios
iuuenu etate nutritus i
vams: et post aliqualem
litteraru noticiā lucrati
us mercationu deputa
tus negotijs: superno ta
men sibi assistente presi
dio. nec inter lasciuos in
uenes. post carnis petula
tiam abijt: nec inter cu
pidos mercatores spauit
in pecunia et thesauris.
He franciscus vt i publici
cessat negociari. i agru mor
domini cu secedit meditari.
Inuentū euangelicum the
sauru vult mercari. **N**. **D**ñi
quid agat viciu consultis
audit celiu insigne sibi da
ri. **I**nuentum. **L**ectio. ij.
Ferat namq: in
uens frascia pre
cordijs diuinitus idita:
cum leuitate mansuetu
dms. quedam ad pau
peres misericatio liberalis:
que secum ab infantia
crescens tanta cor illius
benignitate repleuerat:
vt iam euangelij nō sur
dus auditor. omni pro
poneret se petenti tribu
ere: maxime si diuinum

allegaret amozē. **I**n ipo
namq: iuuetutis flore.
firma se dño spōsione co
stringens: q in q si pos
sibilitas affozet. petenti
bus pro amore dei se ne
garet. **D**ñ q: promissum
tam nobile vlq: ad mor
tem seruare non desitit:
ad copiosiora in deum di
lectionis et gratie incre
menta peruenit. **V**erum
hiet hic iugiter i corde ip
sius. diuinu amoris vige
ret i gmiculus: ignorabat
adhuc adolescens curis
terrenis implicatus cele
stis allocutionis archanū:
donec facta manu dñi su
per eum. et castigat fuit
exterius proluxi languo
ris grauedine: et clarifi
catus interius sancti spi
ritus. **H**e **I**n dei feruē ope unctione
re statim vt sua vendit pau
peribus impendere pecuniā
intendit. **Q**ue graui suo
pondere cor liberū offendit.
N. **Q**uam formidate pau
pere presbitero recipere ab
iectū vilipedit. **Q**ue. **L**c. iij.
Orporeis postmo
dum viribz vteā
q: resumptis mēteq: mu

tata in melius: cū milite
quendā nobilem quidē
genere: sed in opē rebus
obitū in sperato habuisset
occurrit: generosi regis
et pauperis xpi inemor: ef
fectus: tanti fuit erga vi
rū pietate permotus: vt
decentia que sibi de nouo
parauerat indumenta de
poneret: illūq; protinus
se nudato vestiret. Nocte
vero sequenti cū se sopori
dedisset: palatū speciosū
et magnū cum militari
armis crucis signaculo i
signatis. is pro cui amore
militi egeno subuenerat
dignatū sibi reuelatiōe
monstrauit: necnō vīsa
omnia sua fore militūq;
suorū. si crucis xpi vexilli
constanter assumeret: sū
assecratiōis certitudie
repromisit. Ex tunc a pu
blice negociatiōis tumultu
se subtrahens. solitaria
loca querebat amica me
roribus: in quibus cum
gemitibus inenarrabili
bus incessanter intenderet
post longam precū instā
tiam quā sibi perfectiōis
semita a dño postulabat

ostendi: ad votum exau
diti promeruit. **R.** Dū
pater hunc persequitur la
tenis dat locum ire. consti
ter post aggreditur i publi
cū prodire. Squalenti vul
tu cernitur putatur ilamre.
V. Luto sacis ipetitur sed
patiens vir mititur vt furo
permanere. Squalenti vul
tu. In secundo noctur. aut.
Peritactū domi vberat plus
cunctis furens pater obui
gans vincit carcerat quem
furtim soluit mater. an. Jā
liber patris fume non cedit
effrenati. clamans se volun
tarie pro xpo mala pati. an.
Ductus ad loci presulē sua
patri resignat nudusq; ma
nens exulem in mundo se de
signat. **V.** Os iusti. **Lc.** iiii.
C. Ma quippe dierū
dum sic sequestra
tus oraret: apparuit ei
xpūs ihūs veluti cruci cō
fixus: eidem tam efficien
ter ingerens euangelici
illud: qui vult venire p
me abneget semetipsum.
et tollat crucem suam et
sequatur me: vt mentē
ipius intrinsecus et mē
dio dilectiōis adduceret:

et absinthio compassio
nis impleret. Nam et ad
premissile visiōis cōtui
tum liquefacta est aīa ei:
et memoria passiois xpi.
visceribus cordis ipius
a deo impressa medullit
vt et crucifixi dñi plagas
oculis mentis iterius qua
si iugiter cerneret: et vir
exterius a lachrymosis ge
mitibus continere valeret.
Agitur cum iam pro dilec
tione xpi ihūs. omnē sub
stantiam domus sue. q̄si
nichil reputando despice
ret: thesaurū sentiebat se
repperisse absconditū. pre
ciosūq; margarite fulgo
rem: quorum desiderio
tractus. sua disponebat
cuncta distrahere: diuino
q; merandi modo. nego
ciatiōem mūdānam. in
euangelicam cōmutare.
R. Dum seminudo corpore
laudes decantat gallice zela
tor noue legis latrombus i
nemore. Respondet sic pro
phetice preco sū magni regis.
V. Audit in minus frigore
proiectus iace iustice futu
rus pastor gregis. Respon
det sic prophete. **Lectio. v.**

Gressus itaq; se
mel ad meditandū
in agro: cū deambularet
iuxta ecclesiam quandā
sancti damian. que mi
nabatur pre imma vetu
state ruinam: et infligā
te se spū. eandem causā
oratiōis intrasset: pro
stratus ante ymaginem
crucifixi. nō modica fuit
in orando consolatiōis
suauitate repletus. Cūq;
lachrymosis oculis iten
deret in dominicā crucē:
vocem de ipā cruce ad se
mirro quodā modo delap
sam: corporeis audiuit
auribus ter dicentē. **frā
cisce vade repara domū
meam: que vt cernis to
ta destruitur. Ad cuius
stupende vocis cōmoniti
ōnem mirificā vir dei pa
mū quidem perterritus:
dehinc gaudio et admi
ratione repletus ptinus
exurrexit: totum se recol
ligens ad perficiendum
mandatum de reparāda
materialis ecclesie domo:
licet principalis intentio
verbi ad eam ferret: quā
xpūs sui sanguinis ac**

quisiuit precioso commercio: sicut cum spiritu sancto edocuit: et ipse postmodum sibi familiaribus reuelauit. *Re. Amici que rit pristini qui spiritum in cenobio tunicula conterit. contemptu gaudens homini. Leprosus sit obsequio quos antea desperit. V. Sub tipo tui ordinis tres nutu dei prauo ecclesias erexit. Leprosus sit. Lectio sexta: Or. amicus ut potuit pro christi amore distractis: ecclesie presbiteri sacerdoti pauperulo ad ipsius reparatio nem et pauperum usum pecuniam obtulit: et quod cum ad tempus secum morari permitteret suppliciter requisivit. Acq. esciente autem illo de mora: sed timore parentum recusante pecunia: verus ille iam pecuniarum contemptor. in quadam fenestram pondus metalli proieciens: abiectum velut puluerem vilipendit. Sentiens autem ex hoc aduersum se patris concitatum esse furorem: ut*

ire locum daret diebus aliis quibus in quadam occulta fouea ieiunans orans et lacrimans latuit: tandemque spirituali quadam completus leticia et virtute indutus exalto: exterius fiducialiter prodijt: et ciuitatem constanter intrauit. Quem ciuicem cernerent facie squalidum et mente mutatum. ac per hoc alienati putarent a sensu: lutoque platearum velut stultum impeterent: et clamorosis ei vocibus insultarent: famulus domini nulla prorsus fractus aut mutatus iuravit: ut surdus in omnibus pertamfabat. *Re. Audit in euangelio que suis christis loquitur ad predicandum missis. hoc inquit est quod cupio. Letanter hijs innuitur memorie commissis. V. Non utens vurga castio nec pera fure angitur duplicibus dimissis. Letanter hijs innuitur. In tertio noct. an. Cor verbis noue gratie sollicitus apponit verbum quod penitentie simpliciter proponit. an. Pacem salutem nunc*

at in spiritus virtute. vereque pacem locat longinquos a salute. *An. Ut noui sancti merita remunerantur natis huius noua tradit montia viam simplicitatis. V. Lex dei ei. Re oibz. L. co. vii. I. autem pater ipsi: furens et fremens. tamquam si naturalis esset miserationis oblitus: pertractum domini filium verberibus et vinculis angere cepit: ut dum eius per molestias corpus attereret: ad mundi blandicias animum inclinaret. Experientia tandem certa cognoscens dominum famulum ad quicquam aspem pro christo perferenda promptissimum: cum liquido cerneret quod eum reuocare non posset: cepit eundem vehementer insistere: ut episcopi ciuitatis viam secum adiret: eiusque renuntiaret in manibus hereditario iuri paternarum omnium facultatum. At quod exequendum dominum seruulitro se offerens mox ut peruenit coram antistite nec moras est passus. nec amictatus de aliquo: nec*

exegit verba nec reddidit: quin potius vestimenta sic amicta deposuit. quod et femoralia ipsa reiecit: totusque coram astantibus: ut ebrius spiritu amore illi nudari non horruit: qui nudus in cruce pro nobis pependit. *Re. Carminis spiritus contemptus area franciscus frangens terrens terrea. Graui puri excussa palea summi regis intrat in horrea. V. Duo piam morte uictus vita uiuit vita functus. Graui puri excussa palea. l. viii. S. Olutus exinde mundi contemptor: a vinculis terrenarum cupidinum: dum ciuitate relicta securus et liber laudes domino in medio nemorum gallica lingua cantaret: occurrentibus sibi latronibus magni regis precor non timuit. nec a laude cessauit. ut pote qui viator: seminudus et vacuus erat: et apostolico more in tribulatione gaudebat. Exinde totius humilitatis amator: ad obsequendum leprosis se transiit: ut dum miserabilibus et*

abiectionis personis seruitutis inigo se subderet: sui mundi que contemptu. perfecte prius disceret que doceret. Et quidem cum prius eos super omne hominum genus honorare soleret. diffusa in eum copiosius gratia corde tam humili se illorum mancipauit obsequiis: quod et lauabat pedes et ligabat vlcem: et educebat putredinem. et sanem abstergebat. Inauditi quoque feruoris excessu. vlcerosarum plagarum rubeat in oscula: os suum ponens in puluere: ut saturatus opprobriis carnis supercilium legi spiritus potestatiue subiceret: sui quoque dominum hoste sacro domestico pacifice possideret. **R.** De paupertatis horreo sanctus franciscus faciat turbam christi famelicam in via ne deficiat. Iter pandit ad gloriam et vite viam ampliat. **V.** Pro paupertatis copia regnat diues in patria reges sibi substituens quos hic ditat inopia. Iter pandit ad gloriam. **Lectio. ix.**

Dicitur cum iam esset in christi humilitate

fundatus. ac paupertate diues effectus: quousque mil proorsus haberet. reparatum tamen ecclesie iuxta datum sibi e cruce mandatum a deo sollicitate cepit intendere: ut et corpus attritum ieiunij oneribus lapidum subderet: et elemosinarum subsidia etiam ab illis non abhorreret deprecari: apud quos consueuerat habundare. Deuotione quoque sibi assistente fidelium. qui preclaram in viro dei iam ceperant nosse virtutem: non solum sancti damnam. verum etiam principis apostolorum. et virgum gloriose ruinas et derelictas resarcuit ecclesias: ut que per eum in posterum dominus spiritu aliter operari disponeret: sensibili foris opere ministerialiter presignaret. Nam iustarum reparatum triplicis fabricae. ipsius sancti viri ducatu secundum datam ab eo formam regulam et doctrinam: christi transformiter renouanda erat ecclesia: sicut et vox facta ad eum de cruce. ter-

tio replicans de domo dei reparatione mandatum. preambulum. extiterat signum: et nunc in tribus ab eo institutis ordinibus cernimus esse completum. **R.** Sex fratrum pater septimus absorptus luce celitus futurum contemplatur. inter minores minimus. Quis prauis gregis exitus preclare speculatur. **V.** Quodam quoque nouissimus culpam sibi penitus dimitti reuelatur. Quis. **R.** Archana suis reserans octauum tandem recipit et ad diuersas gentes binos mittendos federans. Humiliari precipit et esse patientes. **V.** Brece prociudit obtemperans pastor erectos suscipit ad oscula gaudentes. Humiliari precipit. **R.** Euntes inquit in eum qui nutriet vos dominum iactate cogitanti sic fratribus eroneum. Precludit et interminum callem cupiditatum. **V.** Sic curis eorum extraneum non prouidet in castum in zonis es ligatum. Precludit et interminum. **R.** Regressis quos amiserat completur bissestarius fratrum dum confirmando nos-

triam sancto quam scripserat. Iussu dat innocentius papa de predicando. **V.** In mina franciscus fenerat quem dati monet ratio de lucro reportando. Iussu dat innocentius.

In festo sancti marci patris et confessoris. Lectio. i.

Marcus natiue romanus ex patre presco: sedit annos duos. menses octo. dies decem. fuit autem temporibus constantini et nepotiani ac secundi consularum: ex die kalendarum februariarum: usque in die kalendarum octobris. Hic constituit ut episcopus hostiensis qui consecrat episcopos vrbis pallio vteretur: et ab eodem episcopo vrbis rome consecraretur: et constitutum de omnium ecclesiastico ordine fecit. Hic fecit duas basilicas: unam via ardeatina ubi requiescat: aliam in vrbe rome iuxta templum palatinum. **Lectio. ii.**

Duis suggestione obtulit constantin augustus basilicam quam amiterum constituit via

ardeatina: fundū rosariū
cū omni agro campeltri
precū solidorū quadra-
ginta. In basilica i vrbe
obtulit lxx. Patenam ar-
genteam pensantem lib-
triginta. lamas argenteas
duas pensantes libras vi-
ginti: cyphū argenteum
vnu pensantē libras decē:
calices ministeriales argē-
teos pensantes libras du-
as: coronam argenteam
pensantem libras decem.
fundum antomanū via
claudia precū solidorū
quadraginta: fundum
bacchanas via appia pre-
cū solidorū quadraginta
et terminos duos: fundū
orteam via ardeatina pre-
cū solidorū quadraginta
et terminum. *Lectio ecclia:*

In die beato marco
vrbis rome pape:
scripsit athanasius alexā-
drinus super capitulis ny-
cem generalis concilij.
Qui et ob hoc instituit
infra nūllarū solempnia:
diebus dominas et solēp-
nitatibus. symbolū mce-
nū decantari. Hic fecit
ordinationes duas per

mensē decembriū. pres-
biteros viginti quīq. dy-
acones septem: episcopos
per diuersa loca numero
viginti septem. Qui etiā
sepultus est in cimiterio
balbine via ardeatina. pa-
die nonas octobris: et cel-
sauit episcopatus dies
viginti. *In festo sancto-
rū martyriū dromisij russia
et cleuthery. Lectio prima*

Pud parisijs:
natale sanctorū
martyriū dromisij
episcopi. cleuthery pres-
byteri: et russia draconis.
Qui beatus episcopus a
pontifice romano i galli-
as directus vt predicati-
onis opera populis a fide
xpi alienis exhiberet: tā-
dem parisijs ciuitatem
deuenit. Et p aliquot an-
nos sanctum opus fidei
ter et ardentē executus:
a prefecto fescemino fismi-
mo comprehensus: et cū
eo sanctus presbiter cleu-
therius et ruscicus draco-
nis: gladio ammaduer-
si martyriū complerent.
*In festo scti calixti pape
et martyris. Lco prima:*

Calixtus natiōe
romanus ex pa-
tre demetrio de
regione vrbe rauēnatū:
sedit annos quinq. men-
ses duos. dies decē. fuit
autem temporibus ma-
crim et heliogabali: a cō-
sulatu antonini et alexan-
dri. Hic martyrio corona-
tur. Hic constituit ieiunū
die sabbati quater i
anno fieri: frumenti vinū
et olei: secundū pphetiā.
Hic fecit basilicam trans-
thyberim. Hic fecit ordi-
nationes quinq. p mē-
sam decembriū. presbiteros
sedecim. dracones quatuor:
episcopos per diuersa
loca numero decem et no-
uem. Qui sub persecuti-
one alexandri imperato-
ris: martyriū gloriā a-
deptus est. *Lectio. ij.*
In festo palma-
tū consulem cū
omni domo sua baptiza-
uit: et senatore simplici
cū ac domū eius. atq. fe-
licem cum vxore sua blā-
da. quam a paralisi cura-
uit: et idem ipi ab alexan-
dro occisi vniuersi gloriā

martyriū consecuti sunt:
sed et postq calepodius
presbiter eius. gladio
martyriū sumpsit: ten-
tus est beatus calixtus pa-
pa ab alexandro. et diu-
tissime fame cruciatus.
et quotidie fustibz cecus:
atq. prohibitiū est ne qs
ad eum veniret. Si vero
aliquis venire noctu au-
deret: comprehensus occi-
deretur. Qui cum multis
diebus esset in custodia:
venit ad eū calepodius p-
visū: et consolabatur eū
dicens. firmus esto pa-
ter. quia corona tua iam
perfecta est. *Lectio. iij.*
Rat autē ibi mi-
les quidā nomine
priuatus vlcibus plē:
qui doloribus continuū
cruciabatur. Hic misit
se ad pedes sancti calixti:
rogans vt sanaret eū ab
vlcibus et doloribz suis.
Quem mox sanctus pō-
tifer ab vlcēū dolore ac-
ceditate. simul et ab infi-
delitate: in nomine sanc-
te trinitatis baptizatum
curauit. Quod audiens
alexander ipm quidem

militem fecit plumbatis
deficere: beati vero calix
tum per fenestram domus
precipitari: et ligato ad
collum eius saxo in puteum
demergi: et cum per rudera
tumulan. Post dies ve
ro decem et septem presbi
ter eius austerius cum
clericis noctu veniens le
uauit corpus eius: et se
peliuit in cimiterio cale
podij via aurelia: sub pri
die idus octobris. Et fe
cit aliud cimiterium via
appia ubi multi sacerdo
tes et martyres requiescunt:
quod appellatur usque in
hodiernum diem cimiterium
calixti: et cessauit episco
patus dies sex.

In festo sancti luce eu
angeliste. Hieronimus in libro

illustrum virorum. Lec
tio prima:

Lucas medicus
antiochenus: ut
eius scripta in
dicant. greci sermonis non
ignarus fuit: sectator a
postoli pauli: et omnis eius
peregrinationis comes.
Scriptit euangelium de quo
idem paulus: infirmus in
quit cum illo fratrem: cui
est laus in euangelio per
omnes ecclesias. Et ad co
losenses. Salutat vos lu
cas medicus charissimus.
Et ad timotheum. Lucas
est mecum solus. Aliud quo
que edidit volumen egregium:
quod tituli apostoli curam
actionum prenotatur. Cu
ius hystoria usque ad hie
rum rome commorante
paulo peruenit: id est usque
ad quartum neronis annum.
Ex quo intelligimus: in
eadem urbe librum esse com
positum. **Lectio secunda:**

Licitur de laudibus
pauli et ecclesie et to
tam baptizati leonis fabu
lam: inter scripturas ap
crifas computemus. Qua
le enim est ut idiuduus

comes apostoli. inter ce
teras eius res hoc solum
ignorauerit? Sed et ter
tullianus vicinus illorum
temporum refert presbite
rum quendam in asia spuda
ctum pauli apostoli con
iunctum apud iohannem: qui
auctor esset libri: et con
fessum se hoc pauli amore
fecisse loco exardisse. Qui
dam suspicantur quotiens
cuique paulus in epistolis
suis dicit. iuxta euange
lium meum de luce significa
re volumine: ut luci non
solum ab apostolo paulo di
disse euangelium. qui
cum domino in carne non fuerat:
sed et a ceteris apostolis:
quod ipse quoque in prima
pro volumine suo decla
rat dicens. Sicut tradi
derunt nobis qui a prin
cipio ipsi viderunt: et mi
nistri fuerunt sermonis.
Igitur euangelium sicut
audierat scripsit: acta ve
ro apostolorum sicut viderat
ipse composuit. Sepul
tus est constantinopoli:
ad quam urbem vicesimo
constantini anno ossa ei
cum reliquis andree a

postoli translata sunt.

Deas / Lectio tertia.
hebraice: latine interpretatur ipse

conspurgens siue ipse ele
uans. Qui dicitur elu
catus euangelista. erudi
tissimus in sermonibus gre
cis: arte medicus. natio
ne syrus. Scripsit in gre
ca euangelium theophilo
episcopo: imitans a sacer
dotali spiritu dicens. fuit
in diebus herodis regis
iude sacerdos nomine za
charias: ut ostendat christum
hostiam fuisse effectum per
salute mundi: et in aduen
tu eius obmutescere sacer
dotum iudeorum. et propheta
tiam cessare. Ipse est enim
apostolice conscriptor by
storie: quem pleneque tradi
dunt proscelutum fuisse:
et hebreis litteras igno
rasse. Adic quidem per vitu
li mystici vultum christum per
nobis predicat immolatum
Vnde merito in similitu
dine animalium: boui com
paratur. Adic tamen fuit
pauli discipulus: et idi
uuduus comes peregrina
tionis eius. Qui abi
cunte pueritia castissimus

fuit: et euangelice predi-
cationis opus exercuit:
seruens dño sine crimi-
ne. Nam neq; vxore
habuit neq; filios. Obijt
autem septuagesimoquar-
to vite sue anno: et sepul-
tus est in bithunia plen-
spiritus sancto. Cuius os-
sa regnante constantino
in constantino polim fuit
translata: cuius natali-
tium celebratur quintode-
cimo kalendas nouembrii.

**In festo sci Isidori
abbatis. Lectio prima.**

Iplanon ortus vi-
co tabatha qui
circa quinq;
milia a gaza vrbe palesti-
ne ad austrum situs est:
cum parentes haberet ydo-
lis deditos: rosa vt dici-
tur de spinis floruit. A
quibus missus alexandria:
grammatice traditus ē: ibi
q; q̄tū illa patiebat etas
magna ingenij et morū
documenta prebuit: i bre-
ui carus omnibus et lo-
quendi artegnarus. Et
q; his maius ē omnibz:
credens in dño ihū: totū
q; illi voluntas i ecclesie

congregationibus erat.
Audiens autem tunc cele-
bre nomen antoni quod
per omnes egypti pplos
ferebatur: incensus vici-
ni cum studio: perrexit
ad heremū. Et statim vt
eū vidit. mutato pallio
habitu: duobus mēibz
iuxta eum mansit: contē-
plans ordinem vite eius:
morūq; grauitatem: quā
creber in oratione. quam
humilis in suscipiendis
fratribus: seuerus i cor-
ripiendis. alacer i exho-
randis fratribus esset: et
q; continentia cibi q; eius
asperitatem: nulla vnq;
infirmetas frāgeret. **Lc. ij.**

Euersus autē cū
quibusdā mona-
chis ad patriā. parētibz
iam defunctis: partē sub-
stantie fratribus partem
pauperibus largitus est:
nichil omnino sibi reser-
uans. Erat autem tunc
annorū quindecim. Sic
nudus et armatus i xpō
solitudinem ingressus est:
sacco tantū membra coo-
pertus et pelliceam habēs
impeditē. quā illi beat

antonus proficiscenti
dederat: sagūq; rusticū:
quindecim tantū chari-
cas post solis occasum
comedens. Igitur a sex-
todecimo anno vsq; ad
vicesimū etatis sue annū:
estus et plumas breui-
tugurii culo declinauit.
quod iunco et carice texe-
rat: structa deinceps bre-
ui cellula. que vsq; hodie
permanet: latitudine pe-
dum quatuor: altitudine
pedū quinque: hoc est sta-
tura humiliore. Porro
longitudine paulo am-
pliore q; eius corpuscu-
lū paciebatur: vt sepul-
chrū potius q; domum
crederes. **Lectio. iij.**

Capillū semel i an-
no die pasche toto
dit. Sup nudū humū i
stratu iunco vsq; ad mor-
tem cubitauit: sacco quo
semel fuerat indutus nū-
q; lauans: nec mutauit
alteram tunicam. nisi cū
prior peritus scissa esset
Scripturas quoq; sanc-
tas memoriter tenens:
post orationem. psalmos
quasi deo presente recita-

bat. A vicesimo primo
anno vsq; ad vicesimū
sextum. tribus annis di-
midium lentis sextarium.
madefactū. aqua frigida
comedit: alijs tribus pa-
nem aridum cum sale et
aqua. Porro a vicesimo
septimo vsq; ad tricesimū:
herbis agrestibus et vir-
gultorum quorūdam ra-
diabus crudis sustentat-
est. A tricesimo autē pri-
mo vsq; ad tricesimū qui-
tum sex vncias ordeacei
panis: et coctum modice
olis absq; oleo i cibo ha-
buit. **Lectio. iij.**

Sentens autē cali-
ligare oculos et to-
tum corpus impetigine
et pumicea quadam sca-
bredine contrahi: ad su-
periozem victū adiecit o-
leū: et vsq; ad sexagesimū
tertium vite sue annū hoc
continentie currit gra-
du: nil extrinsecus aut
pomorū aut leguminis
aut cuiuslibet rei gustās.
Hic dum se videret corpo-
re de fatigatū: et propin-
quam putaret imminere
mortem: a sexagesimoquar-

to anno usque ad octogesi-
mum pane abstinuit incre-
dibili feruore mentis: ut
eo tempore quasi novus
accederet ad seruitutem
domini: quo solent ceteri re-
missius vivere. fiebat au-
tem ei de farina et comuni-
nuto olere sorbitumcula:
cibo et potu vir qui quibus
viciis appendentibus. Sic
que complens ordinem vite:
nisi quod ante solis occasum
nec in diebus festis: nec
in grauissima valitudine
soluit ieiunium. *Lectio. v.*

Egitur potentissi-
mus in miraculis.
et sanctitate incomparabilis.
octogesimo etatis sue an-
no cum absens esset eliti-
us qui cum semper familia-
rissime colebat: quasi in
testamenti vice manu
propria scripsit epistolas:
omnes diuitias suas ei
derelinquens: cuius angelum
scilicet et tunicam sacca-
nam. cucullam et pallio-
lum. Jamque modicus calo-
rebat in pectore: nec pro-
pter sensum quicquam viui ho-
minis superat: et tamen
apertis oculis loquebatur

Egredere quid times? Egre-
dere anima mea: quid du-
bitas? Septuaginta et
quinque annis seruisti christo:
et mortem times? In hec
verba exalauit spiritum.
Statimque humo corpus
obrutum est: quia sic omnis
ipse qui ad egrotantem ve-
nerant adiurauit: ne pu-
cto quidem hore post mor-
tem seruaretur. *Lectio. vi.*

Quod postquam pale-
stine sanctus vir
elitus audiuit periret
oppressum: et simulauit in
eodem se velle habitare bo-
tulo. ut diligenti custodi-
a suspicionem tolleretur ac-
colis: et cum ingenti sue vi-
te periculo post decem fer-
me menses corpus eius
furatus est. Quod in re-
gionem palestynam de-
ferens totis monachorum
et oppidorum turbis seque-
tibus. in antiquo mona-
stero condidit: illeis
tunica. cuculla. et pallio-
lo: et toto corpore quasi
adhuc viveret integro:
tantisque fragrantem odori-
bus ut delibutum vngue-
tis putaretur. *In festo*

sanctorum crisanti et danielis

Lectio prima

Dilectissimus vir
alexandrie vir-
bis honoratus et primum
ad urbem romam cum filio
suo crisanto veniens: a ro-
mano senatu susceptus
est: et magnis honoribus
a numeriano imperatore
illustratus: cathedram in
curia romana suscepit.
Hic autem filium suum vn-
cum nomine crisantum:
omnibus liberalibus stu-
diis tradidit. Erat enim
ardentis ingenij: ita ut
omnia quaecumque ei ab ora-
toribus aut philosophis
fuerant tradita captu a-
nimi fortiter retineret. Cu-
ius reuera prudentie. cu-
iusque fuerit intelligentie:
rerum exitus docet. *Lectio. ii.*

Admiranda cum vnuer-
sa librorum volumi-
na animo curiosius disci-
teret: ad euangelicos api-
ces peruenit. Et figens
curiositatis sue cursu ad
semetipsum ait. Tam diu-
te edoce crisante per librorum
tenebras curarum tuarum

frena laxare: quod diu ad lu-
men pertingere valeas ve-
ritatis. Hec secum quotidie
animo reuoluenti: et quo-
tidie christi famulos requi-
renti: occurrit qui diceret
se nosse quendam carpo-
phorum nomine virum per
omnia eruditum christianum et
sanctum: sed persecutionis a-
trocitatem sequente. in qua-
dam montis spelunca col-
locatum: vir posse a paucis-
simis ac fidelissimis visi-
tari. Audiens hec crisantus
cepit esse feruentior: et
gemitibus referentis fufis
precibus aduolutus. etiam
cum lacrymis postulare:
ut ad eius noticiam merere-
tur peruenire. *Lectio. tertia*

Egit prouidete deo
quod eius fidei de-
siderium flagitabat. Et
perueniens ad sanctum car-
pophorum quate regionis
presbiterum intra paucos
menses omnibus diuinis
litteris imbuitur: et ita ce-
pit esse diligenter instructus:
ut statim post septem dies
baptismi sui ihesu christi
filii dei voce publica pre-
dicaret. Tunc affines ei

viri nobiles et potentes
comprehendentes patre
eius pollemum : ceperunt
arguere eum dicentes.
Periculo patrimonij et
capitis tui iste iuuenis co-
tra deos deusq; nostras vo-
ciferat clamoribus vanis:
dicitq; nescimus quem
xpm verum deum ee. Que
si audierit imperator ista
prosequenter n' t possit
nec nobis esse consultu.
Quis enim audeat ista
presumere. nisi qui se sit
sine rege vel sine lege ro-
mana agere credat ipse.

Nunc **Lectio. iiij.**
Iuratus pater eius
pollemus : fecit eum in
tenebris os et squalido lo-
co claudi : et vespertinis
horis paruissimo cibo
refici. Hoc autem vir de-
crisantis magis ad exer-
citationem sibi q' ad sup-
pliu dicebat inferri. Cu-
q; hoc factu publici con-
fabulatio detexisset : dicit
patri eius viuis ex audi-
entibus. Si filii tuum
ab hac usurpatione cona-
ris eripere : magis eu de-
litis et voluptatibus oc-

cupa: et cuiusque elegantissime
atque prudentissime puella iungo
trade: ut cum didicerit
esse maritus obliuiscat
esse christianus. Nam istas
tenebras et afflictiones
quas ad supplicium illi te
credis inferre: ad laudem
christi et perpetuam gloriam
sibi extimat euenire. **¶**
Adiens hec polle
nus iubet tridina
vestibus sanctis strata pa
ran: ipsum quoque auferet
de squalida illa et tetra
habitatione. induit eum
vestibus preciosis: et po
nens eum in triclinio. c
legit quinq; pulcherr
mas virgines ex anallu
sius: et accuratissimis ve
stibus et ornamentis co
posuit: et simul eis cum
crisanto constituens ius
sit quotidiana communia
affluentissimis dapibus
exhiberi. **¶** Quelli autem
interminatus est dicens.
Nisi cum iocis vestris et am
plexibus ab intentione
christianitatis separaueri
tis: diuersis vos faciam

hæc ludibria: vir dei imo-
bilis ammo. delicias quasi
stercora contempnebat:
puellas autem virgines
quasi viperas phorēbat.
Iacebat autē i oratione
imobilis: et amplexus
earū et oscula quasi sa-
gittarū ictus. scuto sue
fidei excipiens: clamabat
ad dñm dicens. Exurge
dñe in adiutorū michi:
dixi anime mee salus tua
ego sum. Quis enī illi
pugnam a dyabolo cri-
tatum vincere p̄ualet:
nisi tua pro eo fuerit dex-
terā dimicant. Errat qui
se putat castitatē perfec-
tam suis mīibz obtinē.
Nisi enī tuo ibre fuerit
extincta flāma libidinis:
non potest animus ven-
ire quo pergit. *Leccio. vii.*
Dixit hæc virgo ve-
stalis nomine da-
na: gemmis et auro ri-
diāns. repente ad crisā-
tum ingreditur: et tāta
eī sermōnis elegātia allo-
quitur: vt si esset ferro
durior: plumbo mollio-
rem redderet. At ille iter-
so et ill. un. mediū spiritū

sancti postulans: sic eā
affatur. Si inchoi mor
tali alijs amorib; occu
pato: tantum pulchritu
dinem. et sermōis dul
cedinem. spe cōnubij tē
poralis ostendi s: quare
non magis te amantem
et desiderantem imortale
deum regem seculorum.
habere et obtinere satagis?
Quem et obtinere. ⁊ hābe
re potens: si animā tuā.
cum corpore integritate
custodieris: vt sicut cor
pore pulchra. ita mente
pulchrior fias. Erunt ti
bi huius cōnubij lauda
tores angeli: paramphi
apostoli. martyres. amica.
Christus virginis filius
sponsus: qui thalamū ti
bi in celo custodiens: pa
radisi possessiones tribuet
dote sempiterna. At hoc
verbum eius virtute cō
puncta respondit. Nulla
mecū o uiuens cum his
vestibus signa petulantis
animi. ad te adduxi: sed
patris tui lachrymas mi
serata: te patri reddere vo
lui. Cui dum crissatus
cultus deorū falsitatem ⁊

perpetue veritate ostendis
set: daria credidit. **Lectio.**
Egitur simul. **viii.**
lata voluntate co
iugij inter crisantium et
dariam: ambo i dei timo
re et castitatis gloria p
durarunt. Baptizata ita
q: daria: quia no corpo
reo calore sed spūs sancti
feruore sancto crisanto so
ciata est: multos viriūq:
secus iuuenes ad celiba
tum castitatis portum
dño genuerunt. Igitur
post hec celerius prefec
tus: cum coheret sanctū
crisanti ad sacrificandū.
simul cum beata daria vir
gine quā prius vt dictū
est vir dei vt sibi cōiugio
copularetur adductam.
iam ad fidem xpī cōuerte
rat: et diuersa diceret et
audiret: iussit sanctum
crisantium caueo: i gēti
suspendi: cūq: iponere
tur caueo crisantus. lig
na omnia cōminuta sūt:
vincula vero vniuersa di
rupta. Lampades quo
q: que erant ad latera ei
extincte sunt. Quicūq:
etiam mittebant manu

ad sanctam virginem da
riam: stupebant neri co
rū: et pre doloribus ge
mitū cordis reddebant.
Idens itaq: **Lectio. ix.**
hec celerius pre
fectus vehementer expauit:
et cursu rapidissimo ad i
peratorem properans: ci
ta que gesta fuerāt enar
rauit. Tunc numerianus
non virtutibus diuinis
hec: sed maleficijs iputā:
iussit eos duci in viā sala
riam: atq: in arenario de
poni simul crisanti et da
riam: et viros terra et la
pidibus obrui. Tunc be
atissimus crisantus cum
beata virgine daria depo
nuntur in foueā: psalmis
hymnis et orationibus
insistentes. facta q: est
in passione societas san
guinis: sicut fuerant etiā
mente cōiuges: i quasi
in vno lectulo ita in vna
foueā atq: in vna volū
tate perdurantes: simul
pertingerent ad coronā.
In festo s̄c̄i euāḡij p̄p̄
et m̄is: **Lectio. i.**
Baristis natio
ne grecus: et

patre iudeo nomine iuda.
de ciuitate bethleē: sedit
annos tredecim. menses
septem. dies duos. fuit
autem temporibus do
mitiam et nerue et traia
m: a consilatu valentis
et veteris vsq: ad gallum
et barduā consules: mar
tyrio coronatur. Hic ti
tulos in vrbe roma diui
sit presbiteris: et septem
dracones ordinauit: qui
custodirent episcopū pre
dicantem propter stilū
veritatis. Hic fecit ordi
nationes tres per mēse
decembriū: presbyteros
septem. dracones duos:
episcopos per diuersa loca
numero quinq:. Qui eti
am sepultus est iuxta cor
pus beati petri i vaticano
septimo kalendas nouē
bris: et cessauit episcopa
tus dies decem et nouem.
In festo sancti yuonis
confess. **Lectio. ii.**
Qui nostris tē
poribus quādā
stellam nouam
in celesti firmamēto pro
duxerit altissimus: de ci
uis splendore decoraretur

celestia. et corpora illumi
narentur humana: vide
licet sanctissimū xpī yuo
nem presbiterū et confes
sozem de britania. Pro ci
uis meritis congaudet ce
lestis patria. triumphat
ecclesia. supprimuntur pote
stas dyabolica: humana
reparatur natua: et vbiq:
terrarū iam refulgēt sua
miracula. **Lectio. iii.**
Inde ipso sancto pres
bitero inter morta
les agente. et demū imor
talibus congaudente: ei
meritis appare ceperrunt
salutis eius exempla: ro
borantis flāme tonitrua:
et vbiq: diuersa miracula.
Ex quibus fides est multi
plicata spes fidei erecta. cha
ritas excitata: fidelium de
uotio feruefacta. gaudia
ipiorū densata: et ad meli
orem vitam sunt merito
mutata. Quā prout sup
his apicibus apostolicis
solēnter attestantibus. et
diuersorū ecclesie prelato
rū principūq: seculariū q:
plurimorū. atq: multorū
aliorū fidelū dignorum
fide. ipsis testimonio cō

munitis. **Lectio. iij.**

Am vestes pamm
delicati. quas an
tea secundum exigentia
sui status deferbat iaz
statim dimisit: et panno
albo rudi modici valoris
se vestiuit: et subtilares
quidem albos et corrigia
tos ad instar pauperum
religiosorum sibi sumpsit.
Cilicium quoque iuxta car
nem suam continue ipse
deferbat. ut ipsum cilicium
ab alijs videri posset. Una
cannam grossam de stup
pis supra cilicium assidue
gestabat: et nichilominus
cuncta ieiunia ab ecclesia
idicta i pane et aqua tantum
ieiunabat. **Lectio. iij.**

Eteris vero temporibus
feria quarta
et sabbato cum magna
cibariorum abstinentia etiam
ieiunabat. Et panem gros
sum ac potagium rudissimum:
quandoque tantum cum mo
dico ferculo comedeat.
Cum autem esset in domo sua:
semper continue vel qua
si orationi et contempla
tioni libenti animo secre
te vacabat: in tantum quod

de aliquo alimento tem
porali tunc recipere aliquod
non curabat: ut apparet eu
dem sequenti exemplo. **Lectio. iij.**

Am quadam die
contigit: quod ipse
sanctus presbiter stetit
solus in camera sua per
quinque dies in oratione
et contemplatione: absque
tamen aliquo cibo tempo
rali sibi administrato: nisi
ab eodem requisito. Qui
quidem in bono statu et
facie iocunda omnibus
apparuit: ac si omnia ci
baria delicta illis diebus
ipse comedisset. **Lectio. iij.**

Ipsa namque tante
erat deuotionis quod
omni die exceptis illis qui
bus legitime erat impe
ditus. cum summa affectioe
et deuotione missarum
solemna celebrabat: ut ex
sequenti exemplo euiden
ter demonstratur manife
sto. Quadam enim die ac
cidit: quod ipse beatus rudo
sacra missarum solempna
celebraret: et corpus do
minicum prout est moris
elevator: superuenit qui
dam globus magni splendoris:

qui circumdans ip
sum christi corpus et etiam
calicem statim post ipsum
elevationem ab oculis omnium
eundem disparuit. **Lectio. iij.**

Acabat autem al
sidue circa horas
canonicas: nisi necessita
te vel pijs negocijs prepe
ditus fuisset. Nam iuxta
morem prophetici semper
media nocte per officio ma
tutino deo persoluenso:
et cunctis diei bonis iter
esse non deficiebat. Nam
illius prophete exemplo
erat inductus: qui septi
es in die deo cantum per
soluebat. Et raro de die
vel de nocte ipse dormiebat:
nisi labore orationis stu
dij vel in verbis fuisset fa
tigatus: seu naturali so
pno grauatus. Et tunc
necessitate compulsus re
quiescebat. sed tamen om
nibus vestibus indutus
remanebat. **Lectio. iij.**

Etus vero ipsius
erat nuda terra. Vi
denda grossis et nodosis
virgulis seu baculis con
texta. Cervical autem eius
liber biblic: considerans

verbum dominicum: quod plus
esset esse cum rege eterno
quam cum rege terreno: quia
qui mollibus induuntur
in domibus regum sunt.
Tenebat autem magnam
hospitalitatem in domo
sua in tantum quod aut ruro vi
rum sine pauperibus hos
pitibus esse volebat. Erat
enim misericordiosus: et
circa elemosinas pauperibus
erogandas valde attentus.

Am pauperes. **Lectio. iij.**
Legenos. laquidos.
et deformes tanquam suos
fratres reuerenter et be
ne suscipiebat: et affabi
lem atque familiarem eis
se prebebat. et etiam sua
bona eis libenti animo et
facile alacri distribuere
et in suo hospitio recipie
bat: atque iuxta se in mensa
collocabat: et de suis ali
mentis sine tamen distinc
tione ipsos reficiebat. De
lectis etiam illis decenter
prouidebat: et proprijs
manibus aquam super
eorum manus et pedes la
uandos deuote infundebat.
Administrabat autem sibi
deus ea: quibus misere

sibi caritatis adimple
re posset officium: in tantum
quod ipse frequenter ultro
subsidia humana sibi
subtraheret.

Interfecto sanctorum a
postolorum principibus iude
et herodianis.

Simon chana
neus ad distinc
tionem symonis
petri dicitur
de vico galilee chana: v
bi aquas dominus mutauit
in vinum. Ipse est qui in a
lio euangelista scribitur
zelotes. Chana quippe
zelus interpretatur. Si
mon autem hebraice: la
tine interpretatur audi
ens. Symon zelotes: id
est chananeus zelo dei fer
uens: par in cognomine

petri. et similis in honore:
cum in sorte predicationis
egyptus aduenit. Post
quam circiter quatuordecim annis euange
lium predicauit: demum
post martirium iacobi et
consensu omnium aposto
lorum iherosolymitanus ec
clesie episcopus est ordi
natus. Quam cum per an
nos plurimos recesset et
centesimum annum ageret:
temporibus trium impe
ratorum cum apud iheroso
lymam atticus consula
ris haberetur: accusatur
ab hereticis tanquam christianus.
Qui cum ab attico consula
ri tentus esset. multis sup
plicibus per plurimos dies
afflictus est: ita ut etiam
iuder ipse cum amicis suis
de eius patientia miran
tur. Ad ultimum vero iubet
eum simili quam dominus pertu
lit passione vitam finire:
omnibus qui aderant
nichilominus: et ipso
iudice mirantibus: ut ce
ntum et viginti annorum
senex. crucis supplicium
pertulisset. Passus est au
tem die quinta kalenda
rum nouembrium: quo etiam

die festum beati iude coa
postoli eius simili honore
celebatur. **Le. ij.**

Thomas qui inter
pretatur confes
sor. iacobi frater: qui ali
bi appellatur lebeus. figu
ratum nomen habet a cor
de: quod nos diminuti
ue corculum possumus ap
pellare. Ipse in alio euan
gelista thadeus scribitur:
quem ecclesiastica tradit
historia missum edissam ad
abagarum regem: hunc ha
bens modum. Dominus et sal
uatoris nostri ihesu christi diui
nitas: cum per mirabilis
virtutis opera per omne
locum celebraretur numero
sa de vicinis quam de peregrin
is et longe positis pre
mediorum et cunctis virtuti
bus inuitabat: si qui pre
cipue morbi alicuius egn
itudine laborarent. Unde
et rex quidam abagarus
nomine gentis ultra eu
phratem posite principa
tum nobiliter tenens: mor
bo quodam corporis irreme
diabili quantum iter homines
tenebatur. Qui cum de nocte
ihesu et de mirabilibus vir

tutum eius audisset: supplex
ei per epistolam factus leua
men exorat: missusque ad eu
m munitio. petijt hominem diu
tini morbi vinculis quibus
tenebatur absolui. Sed ad
presens quidem a domino corpo
ris eius cura differtur: di
gnus tamen efficitur episto
la saluatoris. In qua simil
etiam promittitur ei: quod non mul
to post desiderij sui consequen
ter effectum. Denique post
resurrectionem atque ascen
sionem domini ad celos: missus
est ad eum thadeus apostolus et
comomitione diuina ad
edissam ciuitatem euangeli
sta et predicator verbi dei:
quam a domino promissa fuerant im
pleturus. Iste est thadeus
frater domini: qui in mesopo
tamia atque in inferioribus
ponti euangelizans efferas
et indomitas gentes. quasi
beluarum naturas sacro dog
mate mitigat: et fidei do
minice subiugat. Sepul
tus est in ericho armene
vrbis: cuius festiuitas cele
bratur quinto kalendas
nouembris.

In vigilia omnium sanctorum. Ad matutinas.

Inuitatorium.

Regem regum dominum venite adoremus. Quia ipse est corona sanctorum omnium. ps. Venite ex. r.

Converte redemptor omnium conserua tuos filios: beate semper virginis placatus sanctis precibus. **R.** Ecce quod agmina: celestium spirituum: preterita presentia: futurum mala pellite. **R.** Laudes eterni iudicis: apostoli: huiusmodi suppliciter exponamus: saluari vestris precibus. **M.** Martyres dei: christi confessorumque lucidi: vestris orationibus nos ferite in celestibus. **C.** Horti sanctarum virginum: monachorumque omnium simul cum sanctis omnibus: confortemur christi facite. **C.** Gentem auferite perfidam credentium de finibus: ut christi laudes debitas persolvamus alacriter. **C.** Gloria patri ingemito cuiusque unigenito una cum sancto spiritu: in semper

terna secula. Amen. In. a.

noct. an. Mout dñs vi. an.

uistori qui in lege eius me

ditantur die ac nocte. ps. Be

atus vir. an. Adificauit

dñs sanctos suos et exaudi

uit eos clamantes ad se. ps.

Cum inuocarem. an. Ad

mirabile est nomen tuum dñe

quia gloria et honore corona

sti sanctos tuos et conlatus

eos super opera manuum tuarum.

ps. Dñe dñs nr. v. Lectio pma:

R. Eginus in ecclesi

asticis hystoriis q

sanctus bonifatius qui

quartus a beato gregorio

romane urbis episcopatu

tenebat: suis preb: a pto

ca cesare ipetravit donan

ecclesie xpi templi romae:

quod ab antiquis patib:

on vocabatur: quia ibi q

simulacrum omnium videre

tur esse deorum. In quo di

minuta omni spurcicia.

fecit ecclesiam sancte dei ge

nitricas atq: omnium mar

tyrum xpi: ut exclusa multi

tudine demonum. multi tu

do ibi sanctorum a fidelibus

in memoria haberetur: et

plebs vniuersa in capite

terna secula. Amen. In. a.

noct. an. Mout dñs vi. an.

uistori qui in lege eius me

ditantur die ac nocte. ps. Be

atus vir. an. Adificauit

dñs sanctos suos et exaudi

uit eos clamantes ad se. ps.

Cum inuocarem. an. Ad

mirabile est nomen tuum dñe

quia gloria et honore corona

sti sanctos tuos et conlatus

eos super opera manuum tuarum.

ps. Dñe dñs nr. v. Lectio pma:

R. Eginus in ecclesi

asticis hystoriis q

sanctus bonifatius qui

quartus a beato gregorio

romane urbis episcopatu

tenebat: suis preb: a pto

ca cesare ipetravit donan

ecclesie xpi templi romae:

quod ab antiquis patib:

on vocabatur: quia ibi q

simulacrum omnium videre

tur esse deorum. In quo di

minuta omni spurcicia.

fecit ecclesiam sancte dei ge

nitricas atq: omnium mar

tyrum xpi: ut exclusa multi

tudine demonum. multi tu

do ibi sanctorum a fidelibus

in memoria haberetur: et

plebs vniuersa in capite

kalendarii nouembrii. si-
cut in die natalis dñi ad
ecclesiam in honore om-
nium sanctorum consecrata con-
ueniret: ibique missarum
solempnitate a presule se-
dis apostolice celebrata
omnibusque rite perfectis
vniuersisque in sua cum gau-
dio remearet. Ex hac er-
go consuetudine sancte ro-
mane ecclesie. crescente re-
ligione christiana decretum
est: ut in ecclesijs dei que
per orbem terrarum lon-
ge lateque construntur
honor et memoria omnium
sanctorum in die qua pro-
duximus haberetur: ut
quicquid humana fragi-
litas per ignorantiam vel
negligentiam seu per occu-
pationem rei secularis in
solempnitate sanctorum
minus plene peregerit: in
hac sancta obseruatione
solueretur: quatenus eorum
patrocinio protecti ad
superna polorum gaudia
peruenire valeamus. *R.*
In dedicatione templi dei
tallat populus laudem. Et in
ore eorum dulcis resonabat
sonus. *V.* fundata est do-

mus domini supra verticem mo-
tuum et uenient ad eum omnes
gentes. Et in ore. *Lectio. ij.*

Mos ergo fratres
charissimi in omni-
bus primordijs sanctorum no-
minare laudare. et glori-
ficare condecet eum qui
cunctos condidit scotos:
per quem facta sunt omnia
per quem cuncta subsistunt
elementa: cuius maiestas
nec incipit nec desinit in
seculum: ut merito omnis
principium ac finis crea-
ture nominetur. Unde
per quemdam sapientem
dicitur. Omnis sapien-
tia a domino deo est: et cum
illo fuit semper: et est ante
eum. Altitudinem celi
et latitudinem terre. et
profundum abyssi quis
dimensurus est? Arenam
maris. et pluuie guttas
et dies seculi quis diui-
nerant? Ipse solus inue-
stigare. metiri ac diui-
nare hec omnia potest:
qui celi ambitum sua
circumspicit sapientia: et pro-
fundum abyssi sua penetra-
uit uirtute. Et egregius ille
uersificator dei sapientia

omnia posse atque nosse
considerat dicens. Qui
stellas numeras. quaz-
tu nomina solus: signa
potestates. cursus. loca.
tempora nosti. Cuius
principium atque uirtutes
inuestigare supra modum
esse humanum: apostolus
spiritu sancto preuentus
comendabat dicens. O al-
titudine diuinarum sapientie
et scientie dei: que incompre-
hensibilia sunt iudicia eius:
et inuestigabiles uie
eius. Quis enim cogno-
uit sensum domini. aut quis
consiliarius eius fuit. Aut
quis prior dedit illi. et re-
tribuetur ei? Qui ex ipso
et per ipsum et in ipso sunt
omnia: ipsi honor et gloria
in secula seculorum. amen.

R. Dicit dominum secum super
solium excelsi et eleuatum et ple-
na erat omnis terra in uel-
tate eius. Et ea que sub ipso
erant replebant templum. *V.*
Seraphim stabant subter
illud sex ale uini et sex ale al-
teri. Et ea que. *Lectio. iij.*

Ecce dei genitrix
et semper uirgo ma-
ria: templum domini sacrarium

spiritu sancti: uirgo ante
partum. uirgo post partum:
presentis diei solempnitatis
cum suis uirginibus
expers nullo modo creden-
da est. Que dei populum
faciendo monebat sperne-
re peritum luxus seculi: a
lenocinio mortalis nati-
re declinare: carnis pudici-
tiam cum uirginitatis
honore intra cordis hospi-
tia obseruare eamque omnium
uirtutum reginam. fructum
salutis perpetue. sociam
esse angelorum suis affir-
mabat exemplis: ita ut
innumeralis utriusque
seorsus multitudo eius se-
queretur uestigia: et re-
lictis copulationibus nup-
tialium. spretaque liberosum
propagine: sponso qui in
celis est perhenim mente.
actu. habitu et gestu ap-
plicari maluerint. ora-
tionibus instantes. uigi-
lias sacras adaman-
tes. elemosinas sectantes. pau-
peres recreantes. nudos
uestientes. infirmos visi-
tantes: in tribulatione
gaudentes. in uerbis ca-

lumpine vel cōtumelie
patientes: in augmento
sue professionis hūiles:
in dampno rerū tempora
liū deo grācias agentes.
Hys omnibus. et hys
similibus pro desiderio re
gni celestis: et propter
spem eterne remunerati
onis ardentissimo amore
indeficienter atq; libēter
insistunt. Et sic in chari
tate dei ac proximorum
amore perseverantes: dō
soli vitam finire gaudēt.
R. Sancta et immaculata
virginitas quibus te lau
dibus referam nescio. Quā
quem celi capere non pote
rant tuo gremio cōtulisti.
V. Benedicta tu in mulier
bus et benedictus fructus
ventris tui. Quia quem.
In secundo noct. añ. Dñe
qui operati sunt iusticiā ha
bitabunt in tabernaculo tuo
et requiescent in monte scō
tuo. **ps.** Dñe quis ha. añ.
Hec est generatio querētū
dominū querētū faciem
dei iacob. **ps.** Dñi ē terra.
añ. Letamini in dño et ex
ultate iusti. et gloriāmini
omnes recti corde. **ps.** Bea

ti quorū. **V.** Exultet iusti
in conspectu dei. **R.** Et delec
tentur i leticia. **Lectio. iij.**
C Di superna celoz
regna spiritibus
angelicis ad laudem et
gloriā atq; honorem
sui nominis ac maiesta
tis i perpetuū miro ordi
ne collocavit: deus est.
De quibus plura loqui
pertimescimus: quia so
li deo scire est quomodo
vel quemadmodū eorū
nobis invisibilis absq; cō
tagione seu diminutio
ne: in sola sua puritate
consistat natura. Sz ta
men novem esse angelo
rū ordines. ad dei iudici
a ac ministeria complen
da testante sacro eloquio
cognovimus: quorum
principatus atq; potesta
tes subtiliter ac mirabili
ter dei omnipotētis nutu
distinguntur. Alij ex il
lis ad nos in mundum
missi: futura predicādo
preveniūt. Alij ad hoc
sunt constituti: vt p eos
signa et miracula frequē
ter fiant. Alij subiectis
angelozū spiritibus pre

sunt: atq; eis ad explen
da diuina ministeria di
sponendo principantur.
Alij immā potentia ceteris
preeminent: pro eo qd eis
ad obediendum alia an
gelozū agmina subiecta
sunt. Alij vero tanta di
uinitatis grātia replētur:
vt in eis dñs sedeat: et per
eos sua iudicia decernat.
Alij tanto perfectiori sci
entia pleni sunt: quāto
claritatem dei vicinius
contemplantur. Alia ita
deo coniuncta sunt agmi
na angelozū: vt iter hec
et deum nulli alij spiritus
interfuit. Tantoq; magis
ardent amore: qto subtili
claritatem diuinā aspi
ciunt. Talibus vt dixim
a primordio incipientis
vite: beatorū spirituum
distinctionibus superna
celozū regna a deo condi
tore in perpetuū mirabili
ter collocata subsistunt.
Hys omnibus frēs cha
rissimi tam decoris ac deo
dilectis angelozū agmi
nibus: huius diei solemp
nitatem credimus esse cō
secratam. **R.** In cōspectu

angelozū psallam tibi et ado
rabo ad templū sanctū tuū.
Et confitebor nomini tuo
dñe. **V.** Sup misericordiā
tuā et veritatē tuā quomā
magnificasti super nos nomē
sanctum tuū. Et cōfitebor.
Ob hoc Lectio. v.
tamen aliquid de
hac tam pulchra ac precla
ra festiuitate loqui capi
amus: que non solū vt p
diximus angelozū spiri
tibus. verū etiā sanctis
omnibus qui in terra sūt
ab exordio mūdi procrea
ti: honorabiliter predicā
consistit. Ex quib; primi
fuerunt patriarche vni re
ligiosi in vita sua: patres
prophetarū et apostolorū:
quorū memoria non reli
quetur: et nomen eorū
manet in eternū: quia deo
digni inuenti sunt: fide
preclari. hospitalitate pre
cipui: astuti in sensu. sa
pientes in opere. rebus se
cularibus locupletes: re
paratores orbis atq; recre
atores. iusticiā insignes.
longanimēs in spe. obedi
entes in preceptis. credu
li in promissionibus. sus

ceptores angelorum effecti
facie ad faciem dei vide-
tes. in consilio prudentes.
in prelio victoriosi: statim
mundi regentes. sceptrum
regni obtinentes. Quorum
imperii posteritas non ces-
savit: quo ad usque Christus
ex eorum germine per virginem
intacte virginis. qui est
spes omnium gentium natus
in mundo conulescens appa-
ruit: et primatum totius
orbis. atque monarchiam
capiendo retinebat. Nos
sequitur electio prophetarum:
cum quibus locutus est
deus. et ostendit illis secre-
ta sua: ut que ventura erant
quali presentia spiritus sancto
illuminati agnoscere at-
que enuntiare potuerint. **R.**
Precursor domini venit de quo
ipse testatur. Nullus maior
inter natos mulierum iohan-
ne baptista. **V.** Hic est enim
propheta et plusquam propheta
de quo saluator ait. Nullus.
V. **Dic.** **Lectio sexta.**
Athlete dei electus
concordat duodecim apo-
stolorum numerus: quos a
primis miraculorum virtu-
tibus ad componendum

novae fidei fundamentum:
erigendumque adhuc tene-
re statum ecclesie. promitte-
tia divina ex omnibus quos
capiabat mundus elegit:
ut in omni terra sonus
eorum predicationis exiret:
et in fines orbis terre eorum
procederent verba. Qui ve-
re vinee. id est Christo tanquam
palmites adhaeserunt: quo-
rum fructus in seipsum per-
manens non marcescit:
quibus ipse dominus locutus est
dicens. Vos estis lux mundi.
Non potest civitas abscon-
di supra montem po-
sita: neque accendunt lu-
cernam et ponunt eam sub
modio sed super candelabrum:
ut luceat omnibus
qui in domo sunt. Sic
luceat lux vestra coram ho-
minibus ut videant opera
vestra bona: et glorificent
patrem vestrum qui in celis
est. Et iterum. Jam non dico
vos servos sed amicos:
quia quia servus nescit
quid faciat dominus eius?
Vos autem dixi amicos:
quia omnia quaecumque au-
divi a patre meo: nota feci
vobis. Et quodcumque li-

gere voluisset super terram.
ligatum esse et in celis: et quod-
cumque solvere voluissent
super terram: solutum esse
et in celis promissit. Et iterum
cum venturum se promississet
ad iudicandum seculum:
eos super sedes duodecim
esse sessuros: et seculum iudi-
caturos orbem terre perduxit.
Talibus ut credimus pa-
trons hunc dies sublima-
ta declaratur. **R.** Ipsi sunt
qui viventes in carne plan-
taverunt ecclesiam sanguine
suo. non sunt de terris corpo-
ra eorum separata. Quorum
merita sunt in celis coequa-
ta. **V.** In omnem terram exi-
it sonus eorum et in fines
orbis terre verba eorum. Quo-
rum merita. **In tertio noct.**
ant. Tunc te domine omnes
sancti eius quoniam in doli-
decet timentibus eum. ecce oculi
domini super iustos et aures
eius in preces eorum. **ps.**
Benedicam dominum. **ant.**
Domine spes sanctorum et turris
fortitudinis eorum dedisti he-
reditatem timentibus nomen
tuum et inhabitabunt in taber-
naculo tuo in secula. **ps.** Ex-
audi deus deprecationem. **ant.**

Qui diligitis dominum leta-
mini in domino et confitemini
memorie sanctitatis eius. **ps.**
Dominus regnavit exul. **V.**
Iusti autem in perpetuum vi-
vent. **R.** Et apud dominum est
merces eorum. **Lectio. vii.**
Ipsi subiecti est tri-
umphale martyrum
nomen: qui per diversa
tormentorum genera Christi
passionem non lacescen-
tibus precordiorum menti-
bus imitabantur. Alii ferro
perempti: alii flammis
exusti. Alii flagris verbe-
rati: alii vectibus perfora-
ti. Alii cruciati patibulo:
alii pelagi periculo demer-
si. Alii vinum decorati: alii
vinculis mancipati. Alii
linguis perempti: alii lapi-
dibus obruti. Alii frigo-
re afflicti: alii fame cruci-
ati. Alii vero truncatis
membris: spectaculum con-
tumelie in populis. nudi
propter nomen domini porta-
tes. Hi sunt triumphatores
et amici dei: qui con-
tempnentes sceleratorum
iussa principum: modo
coronantur. et accipiunt

palinam laborū: quia fū-
dati erant supra firmam
petram: id est xpm. De ta-
libus et huiusmodi apo-
stolus mente cōpūctus
ingemiscens ait. **S**ācti
ludibria et verbera exper-
ti: insuper et vincula et
carceres. Lapidati sunt:
secti sunt temptati sunt:
in occasione gladij mortui
sunt. Circueiunt in melotis
et in pellibus caprimis: e-
gentes angustia afflic-
ti: quibus dignus non
erat mūdus. Nunc ergo
martyrū xpi certamina at-
q; victorias audiuius:
eis nimirū hunc diē tan-
tū credimus sāctificatū:
quantum in semetipīs vt
sanctificarentur laborare
per tormenta non cessau-
runt. **R.** Sancti mei qui
in carne positi certamen ha-
buisitis. **A.** Dercedem laborū:
ego reddam vobis. **V.** Veni-
te benedicti patris mei per-
vite regnū. **A.** Dercedē. **Lc. viij.**
Hisli vero sacerdo-
tibus atq; doctori-
bus siue confessorib; hui-
festiuitatem diei nō igno-
tam esse credimus: qui

corda fidelū spiritualiter
quasi imbrabus irrigant
celestibus: vt feliciter p-
ferre inarcessibile bonorū
operum possint fructum.
Qui talenta sibi credita
non solum reddere: verū
etiam cum vsura sine fran-
de ampliare procurauerūt:
quia bonū quod per gra-
tiam spiritus sancti intel-
ligendo didicere: nō sibi
tantummodo: sed et alijs sibi
lectorū mentibus profu-
turū secundū apostolicū
pceptū. arguendo. obse-
crando. increpando. cura-
q; faciendo. inferere inte-
bantur. Quorum mens
dulcissima. manus vero
plene sunt munditia: eo
q; imensa altaris sacrosan-
cti corporis et sanguinis
mysteria celebrantes: et in
sui cordis penetralibus ho-
stiam viuam deoq; placē-
tem: id est semetipos sine
macula. atq; ammixtiōe
prauū operis offerre non
desistant. Et licet psecu-
torū non sensissent gla-
diū: tamen per vite meri-
tum deo digni. martyrio
non prauantur: q; mar-

tyrū non tantū effusione
sanguinis: sed abstinentia
peccatorū. et exercitatiōe
dei pceptorū perficiantur.
Nos ergo fratres charissi-
mi tantorū patrocina in-
tercessorū. de quibus locu-
ti sumus. tota mentis in-
tentione queramus: vt
per temporalia festa que
gerimus corū meritis in-
tercedentibus ad eterna
gaudia peruenire valea-
mus. **R.** Sint lumbi vī
precincti et lucerne ardentes
in manibus vestris. Et vos
similes hominibus expectā-
tibus dominū suū. quando
reuertatur a nuptijs. **V.** Vi-
gilate ergo quia nescitis q
hora dñs vester vēturus sit.
Et vos. Lcō nona legat de
omel. scī augustini epī.
Si queritur quid si-
gnificet mons. **A.** Super
euangelium. **¶** Idēs ille
sus turbas. **R.** Regre īf. i cōi-
plior mīm. **A.** fili p totā octa.
octo lēōes legat de oib; scīs. et
nona de residuo omelie pōcte
ordie suato. pēq; i dō. occumē-
te īfina octā. i q nona lēo dō de
omel. omīce. **A.** pmissit omel.
de oib; scīs. mī i casu q numer

271
dñicarū officia dōcha excedēt. q
casu mch fit de dōe. put meli-
hēt i qdā tabula de ipīs omīas.
¶ Intra octauas oīm scōz.
residūū lēōnū ipīs sacratil
sine sollēpnitatis. **Lcō pma.**
Hodie sicut opti-
me nouit carita-
vestra: et lectiōe
presenti memorie hominū
traditum constat cōsecra-
tionem templi quod olim
pantxō dicebatur celebra-
mus. Et iuste ac merito.
gaudentes celebramus fe-
stiuitatem: in qua recolli-
tur q locus olim spurciq;
plenus benedictus est: et
deo sanctisq; omnibus de-
putatus: vt vbi abunda-
uit delictum: ibi habūdet
gratia. Sic quippe super-
ueniens fortior: illū for-
tem tam miserabili pace
omina fere crudeliter pos-
sidentem vicit: et vasa ei
diripiens. templa quoq;
eius aut potius de lubrica
suo cultui dedicauit. Per
hoc enim sensibile factum:
docemur spiritualiter q
homo factus in adam ha-
bitaculū demonū in bap-
tismate templum fit dei

Ibi enim dicitur ex quacumque es
inimice spiritus ab eo: et da
honorem deo viuo et vero:
et da locum ihesu christo domino
nostro. et spiritui sancto.
per peccatum quippe ori
ginale fit homo maculatus
dyaboli seruis peccati fili
us mortis: per baptismum
vero efficitur habitaculum
beatissime trinitatis: trans
fertur in libertatem filiorum
dei. et generatur per gratiam
filius adoptionis. Unde
to ergo ut dicimus celebra
mus templi consecrationem:
per quam ista nobis colla
ta beneficia ad memoriam
reuocamus: et corda nostra
templum domino dedicare mo
nemur. Ob hoc namque quos
libet sanctos veneramur:
quia in eis per operum vir
tutum effectus: deum habita
re credimus. *Re. In dedica
tione. Lectio. ij.*

Quia autem fratres
dilectissimi: ut di
ximus omnes quos ab ini
tio operum domini tam in celo
quam in terra constat creatos.
singulari veneramur festi
uitate sanctos: dignum est
ab illo laudem hodiernam

mapiamus festiuitatis:
qui ut ab omnibus lau
daretur. celum angelis et
terram ceteris creaturis
decorauit. Et inuero quia
in se fons est bonitatis:
ut agnosceretur fecit rati
onalem creaturam que
summi boni intelligeret:
intelligendo amaret. amari
do possideret. et possidendo
frueretur. Unde dum queri
tur cur facta sit creatura
rationalis: respondetur.
Ad laudandum deum. ad
seruiendum ei: ad fruen
dum eo: in quibus non ipse
deus sed ipsa proficiat. *Lau
dem inquit scriptura dica
te domino omnes sancti eius:
et qui timetis deum pusil
li et magni: quia qui bo
norum nostrorum non eget:
fons ut diximus bonita
tis. neminem excludit a
participatione lucis. Lau
dantes autem illi mente
integra offeramus vota
nostra: quia sicut quod ge
stimus facere non vale
mus: ita nec quod debemus
scimus. Nec tamen ob
cessare debemus: quia cum
plus ponderet dominus deus*

desideria quam facta: in accep
tione muneris pondus re
piat bone intentionis.
Unde et ysaias non va
lens exprimere voce quod
mente conceperat: ait.
Iudicium domini recordor
dabor. laudem domini super
omnibus que reddidit
nobis. *Re. Vidi dominum.*

Quoniam *Lectio tertia*
vixit dominus
in ante secula. homo in tem
pore ex beatissime virginis
utero natus est: inestima
bili miraculo facta est et
ancilla hominis per diui
nitatem: et mater ubi per
carnem. Et quia in tem
pore nobis protulit salua
torem: et temporale nos
trum sibi iure vendicauit
obsequium: et vic versa se
curissimum facta est refugium
nostrum. Quia vero nobis
eternum preparauit premium:
continuum et sempiternum
meretur nostre deuotionis
affectum. Adhuc erudite
sancte virgines exemplo:
in domini dei seruitute ferue
tes. sacras vigilias ada
mantes. in tribulatione
gaudentes. et in caritate

domini ac proximi perseueran
tes: soli domino vitam suam
dedicare studuerunt. Et
quia in marie vita incommen
suratum. incommensabilem reprehen
sibile. incommensabilem verecundum
cernitur: vita ipsius tanquam
perfectionis exemplar pro
speculo prospicientes et
ei se conformare in actibus
vite summo studio satage
tes. siue peccati macula
et spurcias carnis et tem
pamentum dyaboli represserunt.
In carni quippe con
uersatione non gestus frac
tior. non incellus lasciuio
rum: non vox petulanti
or: non vox petulantior
fuit: ut ipsa corporis specti
es simulacrum mentis fu
erit: figuraque probitatis.
Nec eis satis fuit mariam
imitari in virginis pu
ritate: sed et in prolis fe
cunditate sectare conate
sunt: dum diuini verbi se
mine et sancte locutionis
irrigatione. ac fructuose
orationis calore: spiritu
ales fetus ex vimentis pro
creantes. copiosam mes
sem in horreum domini congre
gauerunt. *Re. Sancta et
immaculata virginitas.*

Via a **Lectio. iij.**
primordio cōdi-
tionis beatorū spiritū.
celorū regna mirabilibz
distinctiōibz a condito-
re bene i perpetuū collo-
ta subsistunt. dignū ē vt
ad nostre solempnitatis gau-
dia eosdem iuitare stu-
deamus. Cū enī corū obsequia
circa nos sedule esse cogno-
scamus: viceversa ad eos
vota nostra leuare debem.
Nec inmerito: quia ad eo-
rū consortiū quandoq; p-
gratiam dñi assumēdi sūt:
qui hic eorum officia stu-
diose imitati fuerint. An-
gelorū enī ruina ex homi-
nibus reparanda est: ideo
q; gaudent in cōuersione
peccatorū: salutem sitien-
tes hominū. **L**acrime ei-
pētentū: vinū sunt be-
atorū angelorū. Nec am-
bigō quin gratanter secū
in palatio celesti colligāt:
quos tam gratanter in
sterquilino et luto iacen-
tes visitant. Vnde et la-
rus ille beatus paup euā-
gelicus viceribus plenus:
ore dñi ab angelis i sinū
abrahe pronuntiatur de-

portatus. Vbi quis habe-
ret oculos appertos. quos
orando propheta puero
relerat: videret profec-
to quēadmodū preueni-
unt principes cōiuncti psal-
lentibus in medio iuuen-
cularū tympanistrarum.
Videret inq; quia cura q;
ve tripudio intersit cantā-
tibus. assunt orantibz: in
sunt meditantibus: super-
sunt quiescentibus: ordi-
nantibus et procurantibz
presunt. **L**aceamus inte-
rim de secretis celestibus:
et ante conditoris nostri
oculos tergamus peccato-
rū maculas: vt ad eos de
quibus loquimur perue-
nire valeamus. **R.** In con-
spectu angelorum. **Lectio. v.**
Et quia hec dies ve-
neranda sanctis o-
bus qui ab exordio mūdi
p-creati sunt. dedicata est
vt diximus: patribz anti-
quis non ignota putan-
da est. Dignū igitur est
vt eorum facta cōmemo-
remus: quorū solēpma
veneramur. Horū primū
sancti fuerunt patriarche
patres prophetarū et po-

pulorū. quorū iperij poste-
ritas vsq; ad xpm nobis
scriptura sinu ante nota
est. **H**os sequitur electio
sacerdotū et prophetarū
cum quibus locutus ē de-
us: secreta sua reuelauit.
Qui fide pleni: deuotione
sumi: industria sollertes:
excellenti ingenio preediti
sunt: quia in exercitatio-
ne discipline assidui et in
sancta meditatione instru-
cti extiterunt. Et ideo me-
tu mortis intrepidi. Verbe
muerunt tyrannos: sacri-
legos interfecerunt. **E**lan-
serunt quoq; reseratis
ymbribus celū et iterum
parendo apperuerunt. **D**ec-
cata populi planxerunt:
corū se vltimū opponētes:
et vindictam dñi. irā eius
placando mitigātes. **A**dul-
tis etiam miraculorū signis
effulsisse leguntur: homi-
nū infirmitates q; mala
cuiando et auferendo: et
mortuorū corpora suscita-
do. **X**pi vero per virginē
natiuitatem. ac passionē
necnon resurrectionē. et
ad celos ascensionē: sanc-
ti quoq; spūs aduentum.

et in finē seu consumatio-
nem mundi futurū iudi-
ciū predixerunt voce pre-
clam: edocti a dño. **H**os
omnes procul dubio ve-
neranda hac festiuitate
nequaquā credimus ēē ex-
pertes: sed cōsortes specta-
mus. **R.** Precursor. **Ico. vi.**
Matres charissimū.
q; nos antiquorū
memoriam precedentū
patrū. quos ante legem
et sub lege scriptura cō-
memorat sancta fecim:
ob hoc tantum egimus.
vt facilius intelligē va-
leatis: q̄ta sit vel qualis
huius sacratissime diei
solempnitas: que oibz
constat esse ornata. **N**ūc
vero ad eos reuertamur.
quos vnda baptismatis
et effusio sanguinis xpi:
ab errore patrum delicti.
ab squalore vetustis genti-
litatis. in nouo testamē-
to per gratiam spūs sanc-
ti ablundo purgauit. **O**-
rū beati oculi: qui xpm
vimentem in carne videre
meruerunt. **A**d cuius autē
tam preclare visionis io-
hannes baptista prima-

tū tenet qui eodē angelo
quo xp̄us denūciante cō-
ceptus est: exordūq; sue
predicationis et baptismi
in remissionem peccatorū
protulit et docuit. Qui
xp̄m peccata mundi tollē-
tem videndo agnouit: ac
digito demonstrauit. Qui
merito p̄cursor domini
p̄eco iudias. et p̄pheta
altissimi nūciatur: quia
nondū editus. xp̄istum
mūdo exultatione mira-
bili: et ad inferos descen-
dentem p̄o redemptione
animarū gloriosi p̄cur-
rit passionē. Huius
quoq; beate et felici visi-
ōnis: et p̄eioso sanguine
facte redemptionis: parti-
cipes et ministratores. be-
ati extiterūt apostoli et di-
scipuli xp̄i. Qui p̄ncipes
ecclesię. fideiq; fūdatores.
p̄lati sanctorū. et iudi-
ces orbis facti: vniuersū
mūdū sua sanctitate. doc-
trina et miraculorū signis
illustrauerunt. Tales nā-
q; se mundo. sanctitate
miraculis et patientia ex-
hibuerunt: vt quolibet
ad se audiendū et animā

dum induceret. *R. Isti sūt
viri. Lectio. vii.*
diei gloriosa sol-
lemnitate p̄mo sanc-
torū martirū triūpha-
le nomen honoratū con-
stat: quia ecclesia cuius
hodie dedicationis men-
tionem fecimus sanctis-
sime: ad martyres p̄mo
vocata est: eo q̄ tempore
illo solū sanctorū martirū
festa celebrabātur. Qui-
uis enī multi sancti ante
illa tempora sine sangui-
nis effusione presentem
vitā excesserint: tamen
sub titulo martirū et no-
mine coluntur: quia sa-
licet aliquo genere pas-
si sunt. exilio videlicet:
rerū spoliatione. longa
carceris inclusione. aut
gravi flagellatione: an-
teq; presentem vitā fini-
rent: licet in pace quiesce-
runt. De his omnibus
beatus gregorius in ex-
positione cuiusdā euā-
gelij querunomā faciē-
do dicit. Sancti dei elec-
ti ecce carnem domūt. spi-
ritū roborant. demonib;
impenant. virtutib; elo-

riscunt. *Presentia despi-
ciunt: eternam autē patri-
am vocibus moribusq;
predicant: eamq; etiam
moriendo diligunt: atq;
ad eam per tormenta per-
tingere satagunt. Et in
libro sapientie de eisdem
scriptum est. Et si cor. un-
homini bus tormenta pas-
si sunt: spes tamen illorū
immortalitate plena est. In
paucis veriti in multis le-
ne disponuntur: qm̄ de-
temptauit eos. et iuuenit
illos dignos se. Tāq; au-
rū in fornace probauit
illos: et quasi holocausta
hostie accepit illos. Qui
enī namq; mentis habi-
taciū sanctorū martirū
tanta pace fruebatur: vt
omni mala exteriora: e-
tiam quis tormentorū
genere et grauitate mem-
bra torquerentur ipiorū:
predicte pacis silentium
minime perturbare vale-
ret. Nunc ergo martirū
xp̄i certamina atq; victo-
rias audimus: eis in-
mirū hunc diem tantū
credimus sanctificatum:
q̄tum in semetipsis vt re-*

324
nascerentur in deo. labora-
re per tormenta non cessa-
uerūt. *R. Sancti mei. le. viii.*
Ipsi vero sacerdoti-
bus doctorib; siue
confessorib; huius diei
festiuitatem: nō ignoti
credimus. Sic et an- a-
choritarū singulare p̄o-
positum: ab huiusmodi
sollemnitate nō separa-
tum esse confidimus: q̄
per singula heremi loca i-
spelūcis. et exiguis cella-
rū tugurijs vniū modi
co contenti pabulo demo-
rabantur: beltijs sociati.
multi aubus submissi-
trati. Ciborū enī spernē-
tes delicias: carnē duris
afflictionibus maceraue-
runt. Sed et lusus seculi
calcantes voluptates: lau-
dem humanam tempora-
lem non curauerūt: visū
hominū fugientes ange-
lorū assueti loquelis. plu-
ribus quoq; virtutibus et
prodigiorū effulserē sig-
nis. Leas namq; visum
innouabant: claudis gres-
sum firmabant et surdis
auditum restituebāt. Su-
perabant demonia: man-

cis manus prestabantur:
et mortuos resuscitabant.
Quia enim in eorum cordibus
aruerat nudus: virefce-
bat virtus. Quia morti-
ficata erat carnis volup-
tas: fervebat veri caritas.
Quia mortui erant mu-
do: sancta conuersatio-
ne vivebant in celo. Tanto
quippe quisque a superno
amore disiungitur: quanto
hic inferius delectatur.
Ob hoc sancti viri mundi
deficientem et animam in-
ficientem fugientes: deum
sibi presentem. et angelos
collegas habere: et ad ce-
lorum regna felicitate ab an-
gelis deferri meruerunt.
Verum his omnibus de
quibus locuti sumus: non
mediocriter huius diei sa-
cratissime atque excellentis-
sime festiuitas: perfecto
constat honore dedicata.
Nos ergo tantorum patrum
fratres clarissimi patroci-
nio intercessorum tota me-
tis intentione querentes:
sic eos imitari studeamus
ut per temporalia festa que
gerimus: eorum meritis
intercedentibus. ad eterna

gaudia peruenire valeamus:
prestante domino nostro ihesu
christo: qui cum deo patre et
spiritu sancto vivit et re-
gnat in secula seculorum
amen. Tu. R. Sit laus.

In fine octavas omnium
sanctorum. Sermo sancti leo-
nis pape. ix. Lectio prima

Hodie virgo ma-
ter ecclesia. pro to-
tum mundum spiri-
tu sancto propagante dif-
fusa: spiritualibus gau-
diis exultat: triumpho ta-
te sollempnitatis corona-
ta. Hodie namque omnium
sanctorum veneramur sub
vna celebritate memoria:
et sollempnem ducimus
in eorum honore leticiam.
Ista enim hac die fieri. cana
patrum mandavit anti-
quitas: et legitimum sepi-
ternum. ad posterum usque trans-
misit maiorum auctoritas:
ut dum singulis eorum
nataliciis. vel pre multi-
tudine sanctorum. vel cor-
porum necessitatis occupa-
tione. debiti veneratio-
nis honorem impedere
nequimus: saltem hoc
votum celebritatis obse-

quum: cunctis in commune
soluamus. Hoc si quidem
apostolice sedis pontifex
bonifacius: a sancto gre-
gorio quartus. ab apo-
stolorum vero principe pe-
tro sexagesimus nonus
instituit: nacti occasione
ex superstitione gentium:
qui in omnium deorum ho-
nore. in capite kalenda-
rum nouembrium sollempnes
et festiui ducebant dies.
Et quia difficile videba-
tur posse fieri. ut a malis
consuetudinibus sensua-
litate placentibus auer-
teretur romanus popu-
lus: prefatus pontifex co-
uertit ad religionem: quod
institutum fuerat in fraude:
postulatoque phario quod
edificatum fuerat in omnium
deorum honore. hac die ce-
lebratissima in omnium sanc-
torum reuerentiam dedica-
uit: cultumque prophetarum.
in ritum et cultum saluberrimum
gratia dei cooperante
commutauit. R. In dedi-
catione. Lc. ij.

Hic itaque rationabi-
le sit discretum obse-
quium nostrum: ut dilige-

ter distinguamus gradus
celestium virtutum et ordi-
nes sanctorum. ut quod il-
lorum singulis personis
non possumus nec vale-
mus impendere: vel sin-
gulis eorum ordinibus.
reuerenter hodie assurga-
mus: ut sanctus sanctorum
in illis honoretur: in quibus
inimabilis predicatur. De-
mus gloriam laudi eius
que laudant omnes gentes:
qui ministros suos et lau-
dat et laudabiles fecit.
Ipe est cui assistunt ange-
li ad audiendum vocem ser-
monum eius: qui stellas
vocat. et dicunt assumentes.
Ipe est cuius manus celos
extendunt: cuius digiti
fixerunt molem terre: qui
fundavit super stabilita-
tem suam: in quem desiderant
angeli prospicere: cuius
pulchritudinem sol et lu-
na miratur. Ipe est cuius in-
telligere nobilissimum. esse
virtuosissimum. posse omni-
um rerum productum et velle
optimum. Hic deus omni-
potens nobilissimum virtu-
osissimum et optimum rerum
omnium tam spiritualium

q̄ corporaliū vncū prim
apiū: cum sit natura in
uisibilis et substantia in
comprehensibilis: opera
fecit que sua bonitate et
perfectione: opificē com
mendarent et facto decla
rarent: mūdum scilicet
vncū et rationalem cre
aturam. fecit autem illa
vt potens maxima: mū
dum videlicet magnitu
dine mollis vero creatu
ram rationalem capacita
te intellectus. fecit quo
q̄ illa vt sapiens pulchr
rima. vt bonus vtilia et
in suo genere optima: di
uersis tamen gradibus
distincta: et ordine decē
tissimo disposita: quarū
obsequio et ad seruēdū
ei inuenimur. et puocemur
ad eū laudandū hic et in
eteriū. *R. Uidi dominū.*
Ater omis. Lcō. iij.
Item quos mūd⁹
edidit ab initio creature
dei: et diuina bonitas gra
tuito iustificauit munere:
sancta dei genitrix scē
per virgo maria: merito
primatum tenet sanctita
tis et dignitatis. q̄ gau.

diū matris habens cum
virginitatis pudore: re
gem edidit angelorum
sigillo saluo virginita
tis. Ipsa est enī quo ni
hil excellentius natura
humana protulit: qua
nichil sanctius preter dei
eiusdem virginis vinge
nitum: carnalis origo
propagauit. Ipā demq̄
inter noui ac veteris te
stamenti electos media.
vt vtrāq̄ partem coniu
git: vt quod illi spiritu
sancto afflati p virgine
p̄uidebant et p̄ueniē
bant venturum: isti xpo
redimente saluati. p vir
ginem mariā venerantur
et confitentur impletū:
vt merito omnis electo
rū chorus eam predicet
reginam celorum et do
minam angelorū. Huic
gloriosissime patrone
castitatis regine: innume
rabilis virginū chorus
adhesit: et votū virgin
tatis quod ipā domino
primo obtulit: has eius
exemplo xpo offerre non
piguit: malentes sp̄s
celesti cum virginitatis

castimonia copulari: q̄
nuptialibus gaudijs. q̄
luctuoso fine et misera
bili fato sepe terminatur:
falso filiorū nomine fede
rari. Hec nimirū natalē
abicientes titulū vane
nobilitatis: et secularem
pompa generosi sagui
nis. corpus in seruitutē
redigendo ieiunjs et vi
gilijs attriuerunt: aiām
vero mūdīs orationibus
et feruoris meditationi
bus ac lectionibz sanctis
pascendo: cunctis se legi
bus saluatoris deuērent.

R. Deī immaculata. Lcō. iij.
Emanus nūc ad
sacratissimos ordi
nes beatorū spiritūū: et
eos ad nostre sollempnita
tis iuuenus gaudium:
vt ipsi in sacris munis
teris hodie solito ip̄s
nobis sint cooperatores:
adolentes incensū oratio
nis nostre. ante altare au
reū quod est ante oculos
dñi: ibiq̄ pro nobis fide
liter intercedant: et hic
contra antiqui hostis tēp
tamenta: perugili nos
tutione defendat. Hec

enim ab eis ciuili quodā
iure exigimus. et ea pri
uilegiū fiducia petimus:
qua concuies eorū et cō
munes i celesti iheru
salem per dei gratiam nos
futuros speramus. Prom
de nos illis honorem: et il
li nobis impendant iuta
men: quod tanto nobis
impensius debent exhibē:
q̄tomagis nos talibus
auxilijs vident indigere.
Illi enim in sua eternitate
in corruptibili beatitudi
nis perfectione sunt soli
dati. nos vero in nostra
mortalitate adhuc fragi
li carne circumdati. Illi de
visione dei omnipotentis
plena felicitate gaudent:
nos de corporee contagi
onis illius tristi corde do
lemus. Illi in sua bonita
te persistentes de perfecti
one sue beatitudinis nul
lam timent iacturā: nos
in nostre salutis custodia
negligentes sumus a per
fectionis arce elongati: et
astatus nostri iusticia mil
tipliciter minuti: graui
orem timemus pressuram.
Qua propter opus ē vt

semper nobis presentissime
assint beatissime celestis
patris spiritus. cōcives
nostri: administratorij
missi propter eos qui he-
reditatem capiunt salu-
tis. *R. In cōspectu. Lcō: v.*
Cuia vero fratres
dilectissimi huius
sacratissime diei celebra-
tatem. omnibus in com-
mune sanctis dedicatam
esse prediximus: restat
ut per dei gratiam singu-
los eorum ordines. illorum
merita recitando curramus:
et ad celi terreque gaudium.
de celo et de terra omnes
pariter colligamus. In-
uitatis ergo primum ut
oportet celestis militie or-
dinibus: eos ut dignum
est congruis excipiamus
honoribus: ac demum tra-
seamus ad eos qui simile
nobis in terra et de terra
duxerunt originem: sed
per dei gratiam et eorum
meritum. excellentiorem
nobis adepti sunt in celo
beatitudinem. Inter omnes
autem quos ab initio mor-
talis nature diuina boni-
tas gratuita pietate ius-

tificauit. prima est patri-
archarum electio: quibus
sunt facte re-promissiones
in testamento: et diuino-
rum secretorum reuelatio:
et ad legis diuine debitum
suscceptionem. prodigio-
sa populi segregatio et
addunatio. Quibus et
si contra originale delictum
medicinalis gratie la-
uacro non fuisset subue-
ntum. tamen primo hostis
et muneribus: deinde ac-
cursationis remedio pu-
rificati: fide et expectati-
one filij dei sanctificati
sunt. Hos ante omnes
ex omni natione qui sub
celo est ante legem. is-
raele elegit sibi dominum
in populum et in peculum:
eisque dedit diuine heredi-
tatis prauilegium. Unde
dicitur aut ysaas in persona
domini populus meus egyp-
ti: et opus manuum mea-
rum assyrii: hereditas autem
mea israel. *R. Precursor.*
Actenus. *Lcō: v.*
ita memorauimus
patres: et antiqui testa-
menti sanctos veluti si de
nocte miremur sidera et

stellas celestis firmamenti:
et tamen adhuc quasi in
tenebris ambulantes et
lucem in nocte desideran-
tes offendimus: quia idem
prioris seculi sancti. licet
vario decore virtutum et
multiplici tam adhuc re-
centis nature quam infuse
gratie. donorum fulgore
ornati fuerint: nullus
tamen erat qui tum libet
perfectus quam tunc lucidus:
qui originalis peccati te-
nebras valeret expellere:
sed ad hoc omnes solum ius-
ticie expectabant et deside-
rabant. Transacta igitur
nocte et facto mane diei
gratie: ueniente iusticie
sole cepit nox peccati de-
pulsis tenebris in lucem
clarescere veritatis: factus
que est dies ille desiderabi-
lis quem fecit dominus. quem
et constituit in condempnis
usque ad cornu altaris. ut
in ea exultemus. Decur-
sis ergo diebus. ante le-
gem et sub lege. illuxit
nobis ihesus christus sol ius-
ticie: cuius igne carita-
tis calefaciamus. donec te-
nebre priorum temporum

errores: fiant sicut meri-
dies in cognitione eius.
Intueamur ergo dilectis-
simi veri solis radios: ut
videre possimus in fine
synagoge quales patres:
quales origo nascentis
ecclesie habuerit editores
piscatores et principes.
Et quando ceperim? fac-
te ecclesie totum corpus in-
uestigatione diligenti per-
lustrare: quia non valemus
articulatim eius membra
numerare. reuerenter at-
tingamus vel ea que sunt
precipua: sanctos videli-
cet apostolos et euangeli-
stas: quorum studio et so-
lertia in nauum ecclesie
per sagenam predicatio-
nis tracta est multitudo
gentium copiosa. *R. Assi-
sunt. Lcō: vij.*
Redictos ergo eccle-
siarum principes et
spiritualis pugne signi-
feros: sequitur electissimorum
militum expedissima ceter-
na: scilicet sanctorum mar-
tyrum triumphalis exercitus:
in disciplina christiane reli-
gionis et militia virtutum
longanimi patientia can-

didatus: in agone vero
passionis sanguine pre-
cioso laureatus. Qui quo-
mam viriliter. strenue fi-
deliterque in studio militie
fidei pugnavit: felici pre-
mio dotatus. gloria et ho-
nore coronari meruit. Hu-
ius tam imanis pugne. tam
seue persecutionis et tam
crudelis commotionis: tamque
insignis victorie causa et
ratio. hec probatur. Post-
quam enim de celo itonuit dominus
et altissimus dedit vocem
suam per tubam euangelij:
auditi sunt filij tonitruum
et apparuerunt fontes sa-
cra baptismatis: fide mundi
tes corda et purificantes a-
nimas fidelium. Tunc anti-
quus ille draco ut leo saul-
sumus infremuit continuo:
Dolet venisse quod vetum
timebat: meret se ius per-
dere tyrannicum quod te-
nebat. Nec tamen in tanto
deserimine deest ipse sibi:
vult et seipsum ex integro: et
omnia iniquitatis sue ar-
ma fortiter experiri: timet
quod ne assiduitate nocendi:
malitie sue usus lebecat:
aut continuo usu deci-

piendi. fraus denudata ta-
lescat. Nouum decipiendi
in genu reperit: quia qui
iubebat homines pro deo
colere etiam iustos ut de mo-
ysi corpore legitur nunc dei
verum hominem factum
dominum ihesum christum debito cul-
tu adorantes insequitur.
Re. Sancti. Lectio. viij.
Post iunctissimos
christi testes sequitur
pontificum et sacerdotum
veneranda electio. et sanc-
tissimorum confessorum bea-
ta perfectio: qui euange-
lice veritatis luce radiati.
et apostolice firmitatis co-
fessione solidati: vni deo
placuerunt: quia fidem
sancte trinitatis operum
perfectione ostenderunt.
Huiusmodi quis de hac
luce neque gladio. neque quod
ius alio genere penarum
migraverunt. tamen in sco-
la virtutum sub disciplina
euangelij. mirabili cruci-
patientia eruditi: contra
crudelissimas peruersitatis
heretice bestias dimicantes
gladio spiritus quod est
verbum dei: martyrum gloriam
meruerunt. Huiusmodi pauci

apostolica auctoritate pre-
diti. loco aaron et duode-
cim apostolorum successerunt:
quia tamquam aaron sacerdo-
talis reuerentie insulis in
pontifices consecrati sunt:
ac tamquam fideles prudentes
que seruos dominus super fami-
liam suam illos constituit:
ut et in tempore dent eis
spiritualis tritici mensu-
rum. et peracto dispensati-
onis circulo: ad cele-
stes thesauros crediti tale-
ti reportarent usuram. Se-
cundi vero sacerdotum ho-
nore predicti. et presbiteri
populorum. id est seniores
facti. iter vite ostendentes
et faciendantes. locum filio-
rum aaron et septuaginta
discipulorum christi in ecclesia
dei optinent. Et quamquam
non nulli confessores sa-
cerdotum dignitate nunquam
sunt adepti: tamen sancti-
tate iusticia fide virtutibus
et exemplis vite. sacerdo-
tibus nequaquam inferiores
existerunt. **Re. Sint habi.**
Intra octavas omnium sanctorum
tota die. **Re. p. de ser-**
mone sancti leonis pape.
Dominus diei fratres

dilectissimi. omnium sanctorum
celeberrima festiuitas:
hac de causa constat deo
ordinante supersisse prin-
cipium: quia hac die ut le-
gitur. sanctus bonifacius
papa: ad sagaciter com-
mutandum in dei cultum
et reuerentiam. sanctorum
que venerationem: que o-
lim in ydolorum ritum et
cultum demonum fuerant
prophane instituta: hac
die in dei genitricis hono-
re omniumque martyrum
christi. veneratione celebri:
ecclesiam consecrauit. Sup-
ta namque occasione ex vana
prophanaque gentiliu su-
perstitione. qui simili de
causa rome mirifica opis
placum crederent: patres
illud nominantes: eo quod
generalis ibi esset omnium
cultum deorum. ante placum
festum in kalendis nomi co-
lebant mensis: idem bea-
tissimus pontifex ab impe-
ratore foca cesare predicto
placum impetrato: omnem
prophane superstitionis
ritum cum ipsis simulachris
eliminauit: ipsumque templum.
et festum eius. deo sancte

dei genitrici marie. et sanctis omnibus consecrauit. Diuina profecto dispositione fieri credimus. ut sapientia dei ipse qui principem mundi foras eiecit. etiam loca et tempora suo cultui deputata. sibi dedica- ret. ut qui arroganter et impudenter altissimi similitudinem appetere presumpsit: pedibus humilium subiectus: doleret. **Q**uod fuit propheta cultu erecta. conuersti in sancto- rum gloria et honore. Digne tamen sanctos vene- ramur in terris. quorum defensione et protectione miramur in celis. **R. In dedicatione. L. co. ij.**
Unic vero qui deo auctore de omnibus sanctis celebrem colimus festiuitatem: ante quolibet distinctionem eum venerari et adorare decet: qui sanctos creauit: de mundo elegit: et electos iustificauit. Sed nunc quod multos solum creauit. Ipse est enim sicuti fideliter et veraciter fides catholica con- fitetur: omnium rerum vi-

sibiliu et inuisibiliu cre- ator. vnicus omnipotens sapientissimus et opti- mus: cuius maiestatis potentiam per creationem rerum: magnitudinis au- tem sapientiam per gubna- tionem et rerum distinc- tionem. et admirabilem ei- bonitatem. per ipsarum re- rum utilitatem conspiciunt. Sed ideo precipue et sin- gulari infirmatione ho- minis creator dicitur: quia ipse homo finis visibiliu censetur: et ipse deus finis hominis speratur. Deus enim ut ait sapiens crea- uit hominem rectum: et reliquit eum in manu co- filij sui. Adiecit ei manda- ta et precepta sua. Si vo- luerit ea conseruare con- seruabunt eum: et in fine fidem placati facient ei. Ante hominem vita et mors bonum et malum. Quod voluerit dabitur ei: quoniam multa est sapientia dei: et fortis in potentia. videns omnes sine intermissione: oculo autem domini ad timetel- cum: et ipse agnoscat om-

nem operam hominis. Non ergo ut ait iheremi- as propheta gloriatur sapiens in sapientia sua. nec fortis in fortitudine sua. nec diues in diuitijs suis: sed in hoc gloriatur qui gloriatur: scire et no- scere me. Cogitare enim de eo sensus est consumatus id est perfectus. Quia er- go nosce deum sicuti est aut videre in natura sua non potest homo nec angeli supremi ordinis: hoc solum facere incipiamus. quod quandoque facturi sumus laudare scilicet et magni- ficare deum in secula seculorum Amen. **R. Videri do- minum sedentem. Lectio. iij.**
Sicut beata virgo ma- ria iure regina pre- dicata angelorum inter electos primatum tenet: ita et in sollempnitate om- nibus dedicata sanctis: pre- ceteris et nominari et lau- dari debet. Ipsa enim in domo domini plantata: et speciali gratia spiritus sancti impinguata ut oliva fru- ctuosa: omnis virtutis et sanctitatis fructus protulit:

et gratie thesaurarium et habitaculum facta est. Pul- semus igitur humilibus precibus ad ostium carita- tis: ut nobis aperire dig- netur cubiculum castita- tis: quatinus dum illuc cum mentis puritate et mundis orationibus admis- si fuerimus: etiam ab huius seculi ordine: nostre salutis gaudium perpetuum. In re- gno quippe celesti cuius fenestra et nimis fulgida porta maria facta est: con- iugalibus et vidualibus conti- nencie exultat casta sancti- tas: ibi et virginalis sanc- timonia ceteris preferenda regnat angelica integritas. Ibi agnus filius ouis vir- ginis pascitur inter rosas et lilia quem secuntur qui- que: ierit innumera virgi- num milia. Illuc ut dicimur portantes honorum operum lucernas in manibus nostris: tam honeste quam pudice ac- cedamus ad floridum con- clauis sanctarii mulierum: et pulsemus religiose ac reuerenter: ad celestis tha- laami virginalis secretum. Hoc quippe secretum tha-

lamū celeste. beata dei ge-
mitrix virgo semper man-
a facta est: que spreta
cōnubij voluptate. et ab-
iecta omni spe posterita-
tis: prima omni. sola doc-
ta spiritus sancti inspira-
tione: cuius ipsa mundis-
simū habitaculum erat:
talem se deo obtulit qua-
lis ab eo creata est. et ideo
viro desponsata nec agm-
ta: et id quod venit pma-
fit: et sola virgo mater ef-
fecta est. *R. Sancta et i-*
maculata. Lectio. quarta

Exatissimū celestis
patric spiritus cōa-
ues et domestici dei: qui
sunt primarie creature dei.
omni plenitudine beati-
tudinis dotati: ad diuina
obsequia in suis ordibz
plene. perfecte integreque
distincti: excepto qd pesti-
lens ille lucifer qui mane
oriebatur. de celo cū suis
complicibus cecidit: et de
nodo celestis militie pri-
matum amittens: angelo-
rū integritatem dissoluit.
Illa autem beatorū spiri-
tū agmina que i luce
creatoris felici cōstantia

perstiterunt: horū delecti-
one a deo in sue beatitudi-
nis perfectione solidata
sunt: vt nec velit vltra
nec possint a sue dignita-
tis de generare grā. Illi
vero fugitiui celestis mi-
litie desertores: cū pma-
pe suo leone seu draco-
ne: in sue malignitatis p-
tinatia a deo obdurati sūt
vt nec velint nec possint
amplius a sue peruersita-
tis oblatione cedere.
Nos autem licet omni-
potens creauerit bonitas ad
huius militie dignitatē:
et a tam noxij casus ruina
sūma reparauit sapiētia:
tamen adhuc mutabilis
nature motibus obnoxij.
quibus periculose possu-
mus ad deteriora pertra-
hi: in medio superiorum
et inferiorū positi. a deo
difficile contra spirituali
a nequie nobis in inferi-
oribus ingruit luctamē:
vt subcūbere timeamus.
nisi per xpi gratiā nobis
superiorum occurrat leua-
men. Ob hoc enim tam
studiose eorū memoriā
in nostra sollempnitate

ficiamus: vt iporū men-
tis hic adiuuari merea-
mur. *R. In cōspici. 2. co. v.*

Via igitur frēs
karissimū dilectis-
simis deo sanctis veteris
testamenti patribz pre-
sentis diei votua sollemp-
nia constat dedicata: eorū
vota et gesta nedū recolle-
re conuenit: sed et imitari.
Ibi sunt enī qui magno
opere saluatoris desidera-
uerunt aduentum: sicut
ipse dicit. Dico vobis qd
multi reges et prophete
desiderauerūt videre que
videtis et non viderunt:
et audire que auditis et
non audierunt. Ibi nāq;
regali pmissioe et sacerdotali
successione electi et erecti i
deū salutē ppli dei cōtra ho-
stiles ipse fortis pugnaue-
runt manu: ceremonias
cultūque diuinū: psalms
et canticis mysterijs ple-
ni: nec non amplo sacer-
dotum et ministrorū nu-
mero amplauerunt. De-
inque comprellis hostibz.
templum dñi in sancte
ecclesie typū erectum est:
vt ostenderetur qd dñs nr

ibz xpūs. ius tyrānicū
dyaboli ad salutē fidelū
contereret. et regale sacer-
dotū ipse rex et sacerdos i
ecclesia sua ordiaret. Ibi
quoque sunt viri virtutibz
viteque mentis gloriosi:
in diuino cultu legisque ce-
rimonijs religiosi: in di-
uinis promissionibz cre-
duli. firmi in fide. longam-
mes in spe. et in preceptis
obedientes. angelorum
facti domestici suscepto-
res. In rebus quoque belli-
cis victoriosi: in compri-
mendis hostibus terribi-
les: omni sanctitatis per-
fectione solidi et insignes
Post istorū patrū venera-
tionem: primario ordie
censetur sanctorū prophe-
tarū electio: quibz ob vite
meriti mentisque puritatē:
beata successio reuelatōis
salutis fiende nō sine nomi-
et lucidiori illustratione
credita est: qui quomaz
a suorū maiorū virtute
non degenerauerūt: eun-
dem hereditatis fūniculū
sortiti sūt. *R. Precursor dñi.*

Dñorem *2. co. vi.*
autē et veneremur

veri solis radios beatos apostolos: quibus ipse dominus dicit. Vos estis lux mundi: quia mundum sua predicatione illuminauerunt et exemplo illustrauerunt. Idem ipsi sunt sancti ecclesie editui: qui eius fundamenta locauerunt: de quibus dictum est. fundamenta eius in montibus sanctis. De eis quoque iure sancta canit ecclesia. Hi sunt qui vincti in carne plantauerunt ecclesiam sanguine suo. Hic ille cordium scrutator: et consciarum iudex de fece mundi elegit. et in opus euangelij assumpsit: qui infirma mundi eligit ut perdat mundi sapientiam: quia per stulticiam predicationis placuit ei saluos facere credentes. Non enim assumpsit sibi in hoc opus reges et nobiles. oratores et sophistas: sed ignobiles piscatores. ydotes et simplices. ut illud impleatur propheticum: perdam sapientiam sapientium et prudentiam prudentium reprobabo. Idos ergo

spiritu sancto et igitur baptizatos: misit in mundum cum voce tonitru et tuba euangelij ut in omnem terram exiret sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. Non enim sunt loquace neque sermones. qui non audiantur voces eorum: quia mirabilis ille spiritus. qui olim in constructione turris babel turbandam mundi sapientiam presumptione linguarum diuisione dispersit: hic ad simplicium confessionem humilem eandem linguarum diuersitatem in sancte ecclesie edificationem mirabiliter recollegit. Idem denique sunt. qui ante secula in salutem gentium predestinati: in fine seculorum destinandi sunt. **Et isti sunt.** **Aliquis. Lc. vii.** ille scilicet leo: dominus propter malitie astutiam dictus: videns perfidiam unitatem populi ad diuinum ad unum veri dei cultum quem per abrupta scelerum spererat atque feda ydolatrie cultu infererat: querit amicus si

quid superaddi aut innouari suis artibus possit: si quomodo retinere queat quod perdit inuitus. Requirit scrutabundus si qua sibi supersint vasa iniquitatis. Preterea non solum quod sua sunt vasa querit: sed que iam dolens amiserat vasa captiuitatis reperit et retractat: si quos superstites habeat ministros: quos ad impugnandum fidem ecclesie: mille nocendi artibus mittat armatos. Reperit itaque adhuc perplura sibi superesse vasa ire: apta in interitum: atque in ea transfudit sue nequicie venenum: quo idem perditionis filij inebriati miserrime: ceperunt in ecclesie filios limphata mente debachari. Ad conflictum ergo huius felias pugne et ad studium tam insignis victoriae: cum inatrat dyabolus contra domesticos fidei suos ministros antixpi percuatores veros cunctis nequicie sue iaculis armatos: mittit dominus noster ihesus christus ad conversionem errantium mili-

tes fortissimos: velut agnos inter lupos: ut hijs altum secus et aduerso certantibus: hi tandem aut conuersi. per fidem ad vitam redeant: aut vel peruersi a fide cui auctore mortis eterni pereant: isti vero aut de errantium conuersione gaudeant: aut ab eis paceter victimati: gloriosa coronentur passione. **R. Sancti mei.** **Satissim. Lc. vii.** christi doctores confelsoresque gloriosi: ad excolendam vineam domini sabaoth. per christum de egypto educti. per apostolos plantati in monte hereditatis domini. et sanguine martyrum irrigati: in apostolica successerunt hereditatem: ut ab ea sarculo lingue omnes euellant impietatem: quod ut diximus de egypto in manu forti educti. et per mare rubrum obruptis egyptijs in confregola huius seculi deserta traductam. varijs doctrinis vel in via iusticie plantando. vel in uicia putando erudierunt: cuiusque palmites propagando et propaggines extendendo

do: eius umbra montes se-
cularis potentie operuit:
et arbuta eius cedros mu-
dane nobilitatis: donec
facta generali imitatioe
in resurrectione secunda
transplantabitur i mote
sancto eius: omni corrup-
tione deposita. Secunda
naq: resurrectio generalis.
dicitur electoz resurrectio:
qui primo a vitiis mis-
erabili. corruptione ipu-
tatis carnis illecebris sur-
gentes: a xpo illuminati
sunt et de peccati morte
et legibus inferni crepti:
ad vitam anime et viam
mandatoru vocati sunt:
dicentes cum propheta.
Erupisti animam mea
de morte oculos meos a
lacrimis: pedes meos a la-
su. Nisi enim dñs adiuv-
set me: paulominus ha-
bitasset in inferno anima
mea. Prima ergo resurre-
ctio est peccatoru euasisse
tenebras: lumenq: possi-
dere iusticie. Secunda
vero que et electoru solu
modo est: quando nouissi-
me inimica destruetur mors:
et igne sancti spūs sarcia

corruptionis carnis a cunc-
tis electis excrota: stola ge-
mina. corporis et anime
scilicet immortalitate vesti-
ti: ad videndam ppetuo
creatoris faciem. intra si-
nū celestis patrie feliciter
admittentur. *R. Sit lūbi.*

*Intra octauas oim scōz.
Lectio prima de sermone s-
cti leonis pape:*

Nec est fratres di-
lectissimi. huius
diei magna sol-
lemnitas: hec est in oim
sanctoru generalis et glo-
riosa celebritas: quam ti-
to maiori et deuotioni stu-
dio colere debemus: et fre-
quentiori honore venera-
ri q̄to maiori auctorita-
te. et rationabiliore cau-
sa institutam cognoscim.
Statuit namq: sanctus
bonifatius papa vt eccle-
siastice professionis statio:
semper ista die celebretur i
oratorio quod olim pan-
theon dicebatur. nūc vero
beate marie ad martyres
vocatur: quod ad dei ge-
nitricis omniumq: marty-
ru xpi gloriam dedicaue-
rat: vt populus romanus

cum sue dignitatis gradi-
bus illuc conueniat. Ibi
quoq: a clericis peractis
diuinis misteriis pro sui
ordinibus officij: et fusa
cōmuniter oratione: ac-
cepta benedictione: i pro-
pria cum gaudio sese quis-
q: recipiat. Apostolica de
hinc auctoritate confir-
matum est: vt hic dies p
totum orbem a fidelibz in
honore omnium sanctoru
celeberrimus habeatur: et
amnatum per reuoluta tē-
pora sollempnibus gau-
dijs honoretur. Dignus
namq: est eozū celebrari
memoriam: ad quozum
pertingere desideramus
gloriam: tantoq: et stu-
diosiori et maiori deuoti-
one frequentare debemus
hoc singulare festū: q̄to
singulis eozū hoc exhibe-
re nequimus. Sedulū ita-
q: vt merito debemus: oi-
bus in cōmuni exhibea-
mus obsequiū ad quozū
tendimus peruenire con-
sortiū. Nam et ob hoc scī
mater ecclesia statuit fes-
ta sanctoru colere: vt co-
lentes ad ipozū imitatio-

nem. et glorie consortiū
iuitaret. *R. In dedicatioe.*
Om autē 2 cō. ij.
sanctos omnes ve-
nerari. hac excellentissia
festiuitate desideramus:
dñm deū quem i sanctis
suis laudare iubemur pri-
mo omnium et precipuo
studio veneremur. et lau-
demus. Sicut enī adipe
et pinguedine repleatur
anima id est fide iteriori
et exteriori virtutū per-
fectione perficitur aia:
ita labijs exultationis
laudare debet os fidelū.
Ac si dicat propheta. Si-
cut de vase pleno eructu-
at et procedit odor liquo-
ris recepti: ita ab anima
dei amore plena procedat
laus diuina. labijs exul-
tationis et deuotionis
expressa. Tali enī laude
placatur et honoratur de-
us: ac per hoc hominū g-
tia confertur. Sacrificiū
inquit laudis honorifi-
cabit me: et illic iter quo
ostendam illi salutare me-
um. Illorū quippe quoz
corda longe sunt a dño p
peccata. laus nō est spe-

ciola nec accepta sicut ipse
per ysaiam testatur propheta
tam: populus hic labijs
me honorat: cor autem
eorum longe est a me. Si
ne causa colunt me: docē
tes doctrinam hominum et
mandata. Deus namque
mente colitur: spiritu ve
neratur. et humili corde
et mente adoratur. Dum
enim eius magna homi
nibus exhibita beneficia
mente tractantur: digne
colitur. Dum vero ad eius
obsequium se spiritus ele
uare conatur debite vene
ratur. Cum autem eius
laudi corde attente et cor
pore depresso insistitur:
fideliter adoratur. Bene
dic ait propheta anima
mea domino: et omnia iteri
ora mea nomen sanctum
eius: quod est benedictum
in secula seculorum amen.

Be. Vidi. Lectio tertia:

Via autem fratres
dilectissimi singu
los sanctorum ordines. ad
nostre sollempnitatis gau
dium inuitando percurrere
cupimus: restat ut pre
ceteris balthæo pudicitie

virginalis ornatam man
um dei genitricem singu
lari deuotione et studio
precipuo veneremur. *P*ro
hanc autem sanctarum
virginum roseum ceterum: cete
rasque muliebris sexus de
notas societates: quarum
non nulle sub titulo commu
nalis federis. virginitate
illibatam seruare solo tes
te deo et angelis sanctis
custodibus suis studuerunt:
alio a mundi spurcissimo
strepitu secedentes: clau
se in monasterio velut in
carceris ergastulo plures
eque filios filiasque virgines
sacris eruditionibus et sac
tis orationibus genuerunt
exemplo allecte virginis
marie: quasi carnaliter
nupte quilibet proleam li
neam generationis procre
assent. Tales namque christi
virgines mundi delicias con
tempnentes et corporis
illecebras execrantes: flo
rentem mundum cum suis
illecebris mentis despec
tu calcauerunt: et cum de
core anime christo placere
studentes: felici perseue
rantia in virginitatis pro

posito: contra aduersa et
prospera firmissime per
sisterunt. Vides enim dy
abolus per eum seruū redit
se vitam et salutem: per
quem olim induerat mu
do mortem: gemensque
se ab eo seruū superari. quē
ad subigendum mundum
familiarem habuerat: co
tra candidulas christi oues
luporum suorum eritat rabiē:
et contra christi tyrannulas
persecutorum dirigit ac
iem: sperans se eas seruis
debilitate ut sepe exptus
est subigere: modo blan
dis. modo seruis. eas ag
grediens sermonibus. Ille
autem in femineis mem
bris virilem gestantes a
nimam. tam terrentem quam
blandientem in suis me
bris dyabolus. mentis con
stantia deriserunt: quia
beatam virginem mariā
caput serpentis contriuit
se ac per hoc eius virtutē
elusam esse cognouerunt.

Be. Scripta et imadada. 2. co

Ad hoc fratres *iii.*
dilectissimi omni
studio sancti patres huius
diei dignissimam sanxe

371
runt colere sollempnita
te. ut intercessoribus mul
tiplicatis: sic omnibus
viribus emtamur corde
sincero cunctos venerari.
ut et hic beatorum spiri
tuum iuuamine in conflictu
malignorum spirituum vic
toria potiamur: et illic
ubi iugis est sollempni
tas ad eos ordines ad
quos designati sumus:
in puritate innocentie et
celibis vite intore ascribi
mereamur. *Idem* demque
nouem sunt ordines an
gelorum: quos sacri elo
quii pagine diuine man
ifesti assistere. et ei ministra
re testantur: sicut in dani
ele legitur. Milia milium
ministrabant ei: et decies
centena milia assistebant
ei. Ad horum igitur confor
tium: homines qui in hac
vita bene se gesserint desi
gnantur: sicut scriptum
est. Statuit terminos
gentium iuxta numerum
filiorum dei. *Idem* numerum
que figillatim habeant
officia. euidenter eorum
exprimunt nomina. Et
cum commune eorum sit offi

cū ad laudem creatoris. ei
aspectui assistere: dantur
tamen priuatis officiis
eidem ministrare: cū au-
tem ipis ministerijs ex p-
cepto dñi funguntur: tūc
etiam ex eisdem vocabula
sortiuntur. Sed ecce dñi
secreta celestium ciuium ri-
manus: supra modum
nostre fragilitatis disgres-
si sumus. Hos ergo deside-
rabiles beatorum spirituum
ordines aduocemus ad
nostre sollempnitatis fe-
stū. Ut ad suū nos velint
admittere consortiū. Nā
quotquot desertores et fu-
gitiuos spiritus per super-
biam princeps tenebrarū
cadens de superis per cō-
sensū inde abstulit: totā
felices animas ihūs xpūs
per humilitatē ab inferis
ad superna conscendens:
et captiuitatem nostram
secū ducens: in paterne
maiestatis gloria colloca-
uit. *R. In cōspectu. Lecto. v.*

Quia igitur fratres
charissimi singu-
los generū quorū hodie
sollempnia agimus cō-
memorare non valemus:

genera singulorum vlt bre-
uiter percurramus. Hos
primū qui similem nobis
e terra traxerunt originē
sancti fuerunt patriarche:
quorum aliquibus fide o-
bedientia virtutibus q; p-
batis per typicū cum cor-
poris speciei enigma: deifi-
ce trinitatis ē ostensa ma-
iestas: vt iam tunc xpia-
ne fidei et religionis lace-
retur fundamentū: super
quod lapis angularis xps.
a iudeis edificare synago-
gam volentibus s; destru-
entibus reprobatus: factus
est in caput anguli. duos
iungens parietes e diuiso-
uentes celeste condētur
edificiū. Alij quoq; ab e-
gyptiaca seruitute liberati
et ymolato agno assumpti
assumptis de domo serui-
tutis educti. mare transi-
erunt et in moyse baptiza-
ti sunt: et eandē eīcā man-
ducentes. eundēq; potum
spiritualem bibentes: reb-
ip̄is ostendebant q; anti-
quū tenebrosū pharaonis
iugū: a fidelium ceruicibus
exciteretur. et epulātib; xpianis in azimis sincer-

tatis et veritatis: nouum
pascha agnus dei imola-
retur. ihūs xpūs: qui po-
puli sui mari rubro per
aquam baptismi trāsito:
abo spirituali pane utiq;
qui de celo descendit refi-
ceret: et potu spirituali.
doctrina scilicet fidei qui
de petra que xpūs est pro-
fluxit satiaret. Idē ex pre-
cepto dñi ad radicem legi-
feri montis peruenētes:
sui ducis reditū prestola-
bantur: qui eiusdē mon-
tis verticem ascendēs: fa-
cie ad faciem gloriā dñi
contuendo legis typica
edicta acceperit: vt tūc da-
retur intelligi q; dñs no-
ster ihūs xpūs a patriar-
chis desideratus et a pro-
phetis denūciatus. a p̄i-
bus prefiguratus et a ui-
stis expectatus: post passi-
onem mortis ad cōfessū
glorie ascensurus erat i
throno paterne maiesta-
tis. *R. Precursor: domini
venit. Lecto. vi.*

Et hos apostolos
qui sub xpo duce
legem igne. i euangelicā
in monte syon ediderūt:

et populi a miserabili
dyaboli seruitute crepti.
in viam mandatorū ad-
duxerunt: duodenus pa-
triarcharū numerus pre-
figurabat: quibus inter-
posito iusiurandi sacra-
mento promissit deus qd
multiplicaret semē eorū
sicut stellas celi: et velu-
ti harenam maris: misti-
ce significans q; sicut ex
illis quālibet lōgissimā
seriem porrecta carnalis
israhelis generō copiosa
proflueret: ita et per bea-
tos apostolos in heredita-
tem abraham et in israh-
eliticā dignitatē verbo
generata predicationis:
omniū gentiū plenitudo
intraret. essent q; in spiri-
tuali semine et fide abra-
he aggregata sicut stelle
celi claritate fulgētes pre-
cella. Hos quoq; duodecā
lapides quos ioseph e me-
dio iordanis alio super-
litus in miraculi monime-
ntum precepit exponi: et du-
odecim in helyn fōtes vbi
erant septuaginta palme
prefigurabant: quia et
dñs nr ihesus xpūs dux

et liberator humani generis. Duodecim elegit apostolos ad aptandam ecclesiam: et doctrina eorum irrigandam tanquam aqua salutaris salienti in vitam eternam. Hos in super duodecim prophete quorum ossa pululant de loco suo presignant. duodecimque duces populi domini gubernantes et liberantes: quia eorum studio et diligentia in hereditatem domini sanctam ecclesiam fideles adunati: eorum doctrina reguntur et intercessionem protegentur. ac virtutibus illustrantur et fulvantur. *¶ Isti sunt.*

¶ Eati ita. Lectio. vij.
¶ Quia martyres christi eius crudeli verbis et exemplo confortati: se agnoscunt agnos multos inter lupos: scuto veritatis fidei muniti et armati armatura dei: aduersus dyaboli insidias. caritatem pro armis habebant: patientiam pro muro. veritatem pro scuto opponebant: et quos exterius patienter ferentes

increpabant de perfidia: eos interius ex caritate diligentes. orationibus iuvabant ut saluarentur a ventura ira monentes ut resipiscerent a dyaboli laqueis quibus capti tenebantur: et converterentur ad christum verum deum cuius fidem cultumque persequerentur. Illi autem quorum salutem querebant isti: ipsas manus inferunt in mitissimos agnos. trahentes ad custodias ad reges precesque et cruciamenta propter nomen christi. At constantissimi testes christi ab eius confessione et assertionem vere fidei: nullis promissionibus: nullisve terroribus possunt diuelli: sanctius ducentes fortiter mori pro christo: quam vel tacendo vel fingendo non confiteri christum filium dei. Impius autem persequentium furor. dilquirit argumentum: quid sanctis dei. impietatibus eorum resistentibus possit inferre. Illi autem quia parati sunt quod quid inferatur pro christo

patienter ferre: inter tormentamenta merentur a christo confortari. *¶ Sancti mei.*

¶ Eati. Lectio. viij.
¶ Autem confessores christi facti ecclesiarum columpne super fundamentum apostolorum et prophetarum posite: excellentes eminentia meritorum lapidissimam claritate signorum: totam crescentis ecclesie fabricam: et subtili predicationis artificio: et sibi superimpositam. firmus alacrisque extruxerunt: quam olim inutile giganteum robur illam confusiois turrim ad celos extulerunt. Illi quidem pro lapidibus: lateres: pro cemento glutinum bituminis: isti vero pro lapidibus sanctas animas: pro glutino caritatem: et pro cemento spiritus sancti gratiam. Isti vere beati mundo corde dicendi sunt: qui mundissimis manibus hostiam nostre redemptionis. pro salute totius mundi. in mensa domini offerunt. Isti sibi navicula christo gubernant ecclesiam: inter seculi tempes-

335
tates. venenatorum scilicet hereticorum fluctibus ventis et procellis laborantem. Isti nichilominus spirituali presulatus baculo. hereticos confundebant: et carnes ferino netu oblatrantes exterminabant et eiusdem baculi pastoralis vincio superiori. oberrantes a via veritatis. et incredulos ad fidem trahabant eodem quoque infirmos quosque sustentabant: ac in opere et cultura agri domini torpentes. stimulo ipsius pungebant iuxta quod scriptum est. Virga tua et baculus tuus: ipsa me consolata sunt. Talibus ergo patronis huius temporalem sanctissime dei sollempnitatem communicamus: ut ipsi nobiscum communicare dignentur eam quam habent et possident regnantes in celo: letissimam et felicissimam eternitatem. *¶ In*

¶ In octavas omnium sanctorum de sermone sancti Ieronimi. Lectio prima.

¶ Hodie fratres dilectissimi festum omnium columus

sanctorum: qui nos ad co-
rum consortiū per venturos
speramus. Hodie nāq; ce-
lestis iherusalem matris
nostre cuius fines dñs pa-
cem posuit singulare cele-
bramus festiuitatem: di-
gnissimamq; ecclesie tri-
umphantis veneramur
societatem. Hec enī om-
nium credentiū mater est: que
generatos ad mortē: re-
generat ad salutem. Hec
est que post primi homi-
nis a de creationem statim
prefigurata est. Nam si-
cut ex ade dormientis la-
tere fabricata est eua: ita
ex vulnere lateris xpi in
cruce dormientis: redēp-
ta et producta creuit ec-
clesia. Hec intra arcam
diluuio mundate serua-
ta: crucis beneficiū et bap-
tismatis misterium preli-
gnauit. Hec est illa regia
que a fimbriis terre audi-
re gestiens sapientiam
regis venit ī iherusalē:
nunc vero virtutū orna-
ta floribus. et sanctis di-
tata aromatibus: sumo
iuncta regi glorie: glia
et honore coronata est.

De qua ad dominū dicit.
Assistit regina a dextris
tuis in vestitu de aurato:
precepsa scilicet fulta vir-
tute caritatis. circum a-
micta varietate. idest sta-
tū diuersorum varijs vir-
tutibus ornatorū aggre-
gata societate. Huius be-
atissime celestis curie di-
uersorum statū pulcher-
rimum adunationē illa
pellū varietatem. cortina-
rum preciositatem. velorum
extentionem. tabularū
mensarūq; locationem.
et vasorum multiplicatiōē
prefigurant: q̄ olim
dño ostendente ipi moy-
si in erectione tabernacu-
li federis celebri festiuita-
te diuinis cultibus et vi-
bus. dedicata mysticis sa-
ctificationibus leguntur.

Re. In dedicatione. Lectio. ii.

Suo quidem dilec-
tissimi festū hodie
nū tam sublimis esse di-
gnitatis laudare scilicet
predicare. venerari et co-
lere omnes sanctos quo-
rum hodie iocundā colim?
sollemnitatem: vt non
solum exiuitatis et hui-

littatis mee superet tenuissi-
mū sensū. verum etiam ma-
gnorum ingemorum excedat
facultatem. Sed non ita
nobis diuine maiestatis cō-
sideranda est magnitudo: vt
vel diffidamus vel erubescā-
mus de seruitute nostra: cū
beneficia salutis nr̄e nō li-
ceat tacere etiā si cor nequit
quod cupit verbis explica-
re. Auxiliantibus ergo om-
nibus beatis intercessorib?
quos hodie colimus. quo-
rum iuuamen seculi frequē-
ter implozauimus: assu-
turam dei gratiā credimus:
que inspirationis sue vigo-
re sterilitatem nr̄i cordis ī-
fundat et aspergat: vt lin-
gue officio et corde humi-
liato: laudare vt cūq; vale-
amus secundū fragilitatis
nostre puritatē sanctū san-
ctorū: et omnes celestis cu-
ne ciues. Dicente enī dño
aperi os tuū et ego adim-
plebo illud: audemus cum
eodem propheta dicē. Do-
mine labia mea aperies: et
os meū annūciabit laudē
tuam: quia beati qui habi-
tant in domo tua dñe: in
secula seculorū laudabūt te.

Re. Vidi dñm. Lectio. iij.

Exatissima virgo ma-
na. iure regina ce-
lorum predicata: meruit
singulā priuilegio pre-
omnibus insigniri: vt si-
ne virili admixtione gra-
uidante spiritu sancto pa-
reret filiū dei viuū: quia
sine exemplo cuiusamq;
precedentis: votū deo obtu-
lit integerrime virginita-
tis. Quod ita ipsi accep-
tum constat: vt et perma-
neret quod vouerat: et fi-
eret mater quod non erat.
Cuius exemplo sacre mu-
lieres oblite secus sui fra-
gilitatem: arepto crucis
trophæo: tam cōtra carnis
libidines: q̄ mundi et dy-
aboli temptamenta et hor-
tamenta. fide xpi armate
fortiter dimicantes īm-
mū generis humani cuius
caput regina virginū cō-
triuera. et xp̄is virginū
sponsus spolia distribue-
rat deuicerunt. Hic ē ille
candidus virginū euan-
gelicarū cētus que fatui-
tatem lenocinantis mun-
di. prudentis cōalij aucto-
ritate spreuerūt: et oleum

leticie de bonorum operum
fructu expressi: in vasis
sue consuetudine addiderunt.
Que lampades animarum
suarum igne sancti spiritus
incendentes: exierunt obuiam
sponso et sponse: fatuusque
virgibus circa laudes
mundanorum inutiliter oc-
cupatis: sponso veniente.
que preparate erant felix
epithalamium canentes in-
trauerunt cum eo ad nupti-
as: ubi epulentur: et exul-
tent in conspectu dei et de-
lectentur in leticia. Ecce san-
cte virgines. alie liliis ca-
stitatis vestite: alie albis
et candidis stolis quas in
sanguine agni laus scri-
buntur: alie rosis. alieque
lapidibus preciosis coro-
nate referuntur: quia per
virtutis eminentiam in pre-
mio dabitur glorie reful-
gentia. Et quia in matre
dei refulsit omnium virtutum
decus et pulchritudo: in ea
dignissime et excellentis-
sime refulget omnis glo-
rie plenitudo. *R. Sancta
et immaculata. Lectio. iij.*

Duocemus fratres
dilectissimi vene-

rabiles beatorum spirituum
ordines ad nostre sollempni-
tatis gaudium: ut dum nos-
tre temporalis leticie par-
ticipes extiterint: ipsi nos
ad eternam suam gloriam
conuocet et socios quando-
que dignetur admittere.
Quia enim ex multis sa-
cre scripture testimoniis
colligitur quod hominibus
per vite meriti ascensus
ad ordines promittitur
angelorum: si diligenter ve-
limus inspicere: eorum soci-
os in sancta ecclesia possu-
mus inuenire: ut cognos-
camus adhuc in carne po-
sitos eorum officio fungi:
ad quorum ordinem solu-
ti carne sunt ascensuri.
Distincte quippe conuer-
sationes hominum singu-
lorum: distinctis ordinibus
congruunt: et in eorum
sortem vel ordinem per con-
uersationis similitudinem
deputantur. Qui enim
fratribus bona que valent
amiciant. hortantes ut
amore superiorum bona fa-
cientes a malis desistant:
hij in ordine sunt ange-
lorum. Qui vero dominice

incarnationis misteria.
et summa celestis vite gau-
dia predicant: hij profe-
cto sunt archangeli: per
quos constat summa mira-
cia. Qui autem mira fa-
ciunt: et signa valenter
operantur: ad supernarum
virtutum numerum congru-
unt. Qui vero ab obsessis
corporibus malignos spi-
ritus fugant eosque virtu-
te orationis et acceptis po-
testatis eiciunt: iter po-
testatum celestium sortem
fortiuntur. Qui autem
acceptis virtutibus elec-
torum hominum merita
transcendunt: electisque fra-
tribus principatur: sor-
tem inter numerum prin-
cipatum acceperunt. Qui
vero in semetipsis cunctis
viciis et desideriis princi-
pantur: in numerum do-
minantium sortem recipiunt.
Qui autem sibi ipsis do-
minantur. diuino semper
timori inherentes hoc in
munere accipientes ut et
alios regere et iudicare
tranquilla mente valeant:
hij profecto thronorum codi-
tores sunt. Qui autem

dei ac proximi caritate
pleni sunt: sortem inter
cherubim perceperunt. Qui
vero superne contemplati-
onis amore succensi solo
eternitatis amore pascun-
tur: hij proculdubio cum
seraphim deputantur: quia
quia est cor in igne con-
uersum. *Lucet et vivit. R.
In conspectu ange. L. co. vj.*
Item post celestis
curie milites ordi-
ne temporum: nec minores
sanctitate sancti patres ce-
sentur veteris testamenti
patriarche et prophete: eo
quod in disciplina legalium
eruditos sanctionum. et lon-
ganim patientia proba-
tos: diuina providentia
antiqui sui concilii fecit
secretarios. et quod iam
ab eterno ad salutem hu-
mani generis disposuerat:
hoc istos spiritu sancto re-
uelante docuerat. Et quia
in proximo erat ut ex dul-
cedine salutis venientis.
melliflui fierent celi: ideo
in aduentu eius qui descen-
dit sicut pluuia in vellus:
et per totum mundum ro-
rem gratie distillantem:

hunc rorem iam isti colli-
gebant quasi ante lucem
nū qua delectabiliter et
penetrabiliter ibuti: qđ
interius videbāt exteriū
prophetabant: et contri-
bulū suozū: imo potius
omniū errores arguēdo
increpabant: vt vicorū
confracti complanando.
et semitariū aspera dirigē-
do: venienti dño ad salu-
tem credentiū fidei viam
preparent: et rectas ei
mandatorū semitas ad
corda audientū facerent.
Istū itaq; sancti viri. iam
gratia aduentantis salu-
tis perfusi: et vicinia veni-
solis quasi auroza. precur-
rente claritate illustrati:
quanto limpidius ipsā
lucem speculabantur: tā-
to certius de ea et sē enig-
matum velamē: vt illius
temporis exigebat quali-
tas: loquebantur: ac vtrū-
q; saluatoris aduentum.
et cuncta que gerenda e-
runt per incarnadi verbi
mysteriū. expectanti et de-
sideranti mundo nūciabāt
Hos ergo salutis nobis
exhibite et glie promisse

sanctos prenūciatores: ho-
die veneremur. **R. Precur-**
soz. L. to. vij.

Des sequitur glo-
riosus numerus a-
postolorum duodenus:
qui veni solis claritate a-
mictam sanctam matrem
ecclesiam caritate fulgētē.
veluti corona stellarū du-
odecim ornant: quarum
luce qui clauerunt et igne
caluerunt: nec erroris tene-
bras incurrent: nec perfu-
do frigore sub peti nocte
tabescent. Isti sunt filij p-
phetarū patres et princi-
pes ecclesiarū: qui eam et
predicatione genuerunt.
et propriū sanguinis effu-
sione fundauerūt de qui-
bus rex et propheta spiri-
tus sancto afflatus. et de fu-
turozū prenotione illumi-
natus: cum adhuc i lum-
bis eius esset ecclesie spon-
sus tanto ante tempore.
quasi presens assisteret:
felici exultatione dicat.
Pro patribus tuis nati
sunt tibi filij: constitues
eos principes super omne
terram: propterea populi
confitebuntur tibi. Isti

sunt amici dei de mundo
assumpti verbis et sermo-
nibus mundi facti: de te-
nebris vocati. et lux mū-
di effecti. Isti vt nubes vo-
lant doctrina stillando et
verbis pluendo seu irrigā-
do terram. miraculis cho-
ruscando. et terribili sono
reboando: et vt columbe
ad fenestras suas omnia
simplicia oculo intiendo:
et aliis virtutū ad celesti-
a volando. Isti demq; sūt
principes gentiū populo-
rumq; qui cum deo abra-
ham congregati sūt: qm̄
dij fortes terre velimen-
ter eleuati sunt: quia et i
presenti lingue eorū cla-
ues celi facte sunt: et in
futuro accepta dignitate
iudicane potestatis: se-
debunt super thronos duo-
decim iudicantes duodeci-
tribus israel. **R. Isti sunt.**
typici sudoris stilli-
cidij de toto corpore dñi
nri ihu xpi quodā mira-
bili presagio manās: desi-
gnabat de toto corpore suo
quod est ecclesia in prede-
stinatis: martyriū passio-

nes emanaturas: ad qual-
ip̄e martyriū caput ihesus
xp̄us: sue passionis exem-
plo: gestatores sue crucis
animabat: quibus velu-
ti triumphantis speciem
gerens. sed naturam pas-
sibilem eis preponens di-
cebat. Confidite qz ego
vici mūdū. Quia sp̄i lon-
ganimutate et exempli
viuacitate. scī martyres
solidati: et fidei certitudi-
ne roborati: per latitudi-
nem caritatis alacriter
eucurrerunt: et quidqđ
laborū et passionū i hoc
studio eis obuenerat for-
titer pertulerunt: vt ad
eū quem videre optabāt
feliciter peruenirent. Sic
sic iunctissimi testes xpi
pro assertionē veritatis
deffensioneq; iusticie ac
fidei. diuersis mortibus
victimati: et manu xpi
qua vicerunt coronati
gloria et honore: testa-
mento sanguinis eter-
nitatis una sortuitur. et ad
regniū beatitudinis quo
caput martyriū xp̄us pre-
cessit: triumphantes scē-
tur. cantantes. Transi-

uimus per ignem et aqua
et eduxisti nos in refrigeri
um. **H**is ergo christiane
militie pugilibus et signi
feris insignibus. hodiernae
letitiae gaudium celebramus.
rogantes humiliter. ut nos
carne solutos eorum parti
cipes faciant gaudiorum.
que conregnantes ducant
cum rege celorum amen.

**Tu autem. R. Sancti
mei qui in. Lectio viii.**

Esti profecto con
fessores in hodiernae
diei misterio nobis ex de
bito venerandi sunt. qui
humis dignissime sollemp
nitatis et institutores et
cooperatores post presu
lem apostoli cum extite
runt. Sunt quoque sacre
oblationis studiosissimi
cultores: quia post prime
institutionis susceptores
apostolos certissimi pro
bantur ministri. **H**is au
tem orthodoxis patribus.
et apostolice auctoritatis
sacerdotibus: etiam hi san
ctissimi confessores. annu
merentur: qui in ecclesia
vel minori vel nullo sacer
dotio dum viverent pre

dicti sunt: vite tamen pu
ritate lucidi et confessionis
sue premio in conspectu do
mini gloriantur. **H**ij na
pe ex omni gradu ecclesie
eliguntur ad huius su
perne vocationis: et feli
ci remuneratione colligun
tur intra sinum beatitudinis:
quorum alios probat obedi
entia regularis: alios a
via dei non impedit tu
multus secularis: quia
mente acceptis penitis
colubis: elongantur: inno
rantur in solitudine: solo
corpore mundo seruientes:
iustitia vero et sanctitate
in celo conuersione ha
bentes. Alij vero more tur
tis in heremi solitudine ha
bitantes: gemitum pro
cantu et lamenta promun
di vana fallax leticia emitt
unt. **H**ij omnes quorum
comemoratione fecimus
homines nobis similes ex
titerunt: easdem quas pa
timur. mundi dyaboli et car
nis sustinentes temptati
ones. In patriarcharum
prompta obedientia: in
prophetarum magnanimi
fide et patientia: in apo

stolorum paupertate et cari
tate feruida: in sanctorum
martyrum patientia et vite
presentis contemptu. in
confessorum munditia et de
uotione: ac in sanctarum
virginum puritate intida
pensare debemus quid no
bis desit: et ad eorum sac
tatem nostram redargu
ere tepiditatem. ac regem
conuersionem ut ad eorum
peruenire valeamus socie
tatem. **Intra octauam omnium
sanctorum. Desponsio sancti leonis
pape. ix. Lectio prima:**

Hodie dilectissimi
omnium sanctorum
sub vna celebra
mus sollempnitatis leticia
festiuitatem: quorum socie
tate celum exultat: quorum
patrocinijs terra letatur:
quorum triumphis ecclesia
sancta coronatur. quorum
confessio quanto in passione
fortior: tanto est clarior in
honore. Dum enim creuit
pugna: creuit et pugnan
tium gloria: et martyrum tri
umphus multiplici genere
passionum adornatur. Per
que enim grauiora tormen
ta: gratiora fuerunt et pre

ma. Et dum mater eccle
sia per totum mundum diffu
sa in ipso suo capite ihesu
christo edocta. contumelias
crucis et mortem didicit
non timere: magis ma
gisque roborata est eius ex
emplo non resistendo sed
perferendo. **O**mniumque au
tem quos agmine merito
carcer penalis inclusit: ad
aggrediendum certamen co
tra vitia et vitiarum caput
dyabolum: pari et simili
calore virtutis gloria tri
umphalis inspicunt. **E**r
go agite nunc fratres. iter
vite aggrediamur: reuer
tamur ad ciuitatem celestem.
in qua scripti sumus et ci
ues decreti. **N**on enim su
mus hospites et aduene:
sed ciues sanctorum et do
mestici dei: etiam illius
heredes felicitatis: cuius
hodie festum sub nomine de
dicationis sancte marie
rotunde celebramus. **R.**
In dedicatione. Lectio. ii.
E regem autem qui
hunc celestem ciuita
tem presidet: dicere vox nul
la sufficiat. Effugit omnem
sermonem atque omnem

sensu humane mentis excedit decus illud. illa pulchritudo. illa virtus. illa gloria. illa magnificentia. illa maiestas. Ultra enim omnem sanctorum est gloriam. ipsius inestimabilem aspiciere conspectum: et splendore maiestatis eius irradiari. Si enim oporteret nos quotidie tormenta perferre. si ipsam ieiuniam longo tempore tollerare ut christum dignum videre in gloria. et sanctorum eius numero sociari possemus: tamen adhuc leve et momentaneum esset quia non condigne sunt passionibus huius seculi: ad futuram gloriam que revelabitur in nobis. Tanta est quippe pulchritudo iusticie. tanta iocunditas lucis eterne. hoc est incommutabilis veritatis et sapientie: ut si etiam non liceret eam videre amplius quam unus diei mora. propter hoc solum innumerabiles anni huius vite pleni deliciis et affluentia temporalium bonorum: recte meritoque contempnerentur. Non enim fal-

so aut parvo affectu dictum est: quoniam melior est dies una in atrijs tuis super milia. Eterna enim beatorum omnium iocunditas et felicitas. est facie ad faciem dei intueri: eius dulcedine sine fastidio saciari: ut quem semper habent. sepius habere velint: ac eius visione sine defectu perfrui. **S**alabor inquit cum apparuerit gloria tua. **R. Vidi.**

Vidui. Lectio 1a. fratres charissimi hec sola beata et vere beata conditoris nostri visio sufficeret. quia veraciter omne aliud gaudium superat: est tamen adhuc una iocunda visio ut de alijs innumerabilibus taceamus: que omnium celestium spirituum et beatorum mentes letificat: et mirum ac inestimabili gaudio omnem beatam creaturam inebriat: videre scilicet illius celestis regine deificae claritatem: et sue beatissime patris glorificatam humanitatem. Quis enim cogitare sufficiat quantum gaudium generat: illam matrem miseri-

cordie inuentricem gratie. reginam pietatis et clementie videre: iam non recumbentem cum paruulo vagientem in presepio: sed inestimabili gaudio super omnem creaturam dignitatem exaltatam: nunc regnantem cum christo. Illic beatissima virginum turba agnui secuta christum ibidem: letatur decantans feliciter. Tenui enim nec dum teum. O vere beata mater nostra celestis iherusalem. quod sic beate trinitatis visio letificat quam beatissime dei genitricis fulgor irradiat tam mirabiliter: quam vincetium carnis illecebras inuolante confessionis candore induit virginitas. Hinc euangelice virginum coronae: inferon quidem sed primo gradu ille associatur que vere vidue sunt: non que in delicijs viuentes mortue censentur. Deinde hys inferius ordinantur casta copule coniugalis commercia: que de fructu seruitutis conjugalis obtulerunt deo bona. **Idem**

nummum seruis. quidem in se fragilis. sed per gratiam dei roborati et victoriosi facti. gradus notati tamquam valde decorati varijs coloribus stelliferum reddunt beatissime dei genitricis thalamum. **R. Sci et immaculatus.** **Quis. Lectio 2a.** beatissime ciuitati et urbis fortitudinis ianuas aperiet fortitudo: et arcta penitentia latum prebebit ingressum. Consideremus ergo inclitam urbem illius felicitatem: in quantum considerare possibile est. Ut enim vere est: nullus homo comprehendere: nullus exprimere sermo sufficiet. Dicitur namque de ea in quodam loco: et vere dicitur. Aufugiet ibi omnis dolor. et tristitia et gemitus. Quid hac vita beati? Ibi non est paupertatis metus non egritudinis infirmitas: non cuiuscumque aduersitatis calamitas. Nemo leditur. irascitur nemo: nemo inuidet. cupiditas nulla exardescit: nullum tibi desiderium ubi satisfactum plena: nulla potestatis

ant honoris pullat ambi-
tio: ubi summa omnibus ex-
hibetur veneratio. Nullus
ibi dyaboli metus. in-
fidie demonum nulle: pro-
cul terror iehenne. *Idors*
ibi neque anime erit: sed mu-
nera immortalitatis iocun-
da. Nulla ibi discordia:
sed cuncta omnibus con-
sona. cuncta conuenientia:
quia omnium sanctorum
vna concordia: pax cunc-
ta et leticia sempiterna et
omnium desideriorum comple-
tio plenissima. *Sedebit*
autem dominus populus meus in
tabernaculis fiducie: et in
requie opulenta. Verum
super omnia hec: consoci-
ari angelorum choris ar-
changolorum cetibus aggre-
gari: thronis etiam et do-
minationibus principa-
tibus et potestatibus col-
letari: omniumque celestium
supernarum virtutum contu-
bernis perfrui. *Re. In con-*
spectu angelorum. Lectio. V.
Domine beatissime
feliciter contem-
platores deuoti: tanto ad
eam curserunt desiderio
adhuc corpore quod ag-

gruat animam velut quod-
dam carcere clausi: quod pro
nichilo duxerunt quiddam
in his inferioribus delec-
tabile. quiddam carni
dulce: quiddam appeti-
tuum deliciosum et mundo
acceptum magnūque vide-
tur: et hostem anime sue
iudicauerunt quisquis
illa suggeret: quia sola
celestis prece dulcissima
iocundissimaque felicitas:
in eorum mentibus fulgebat.
Ob hanc leue iudicabant
pati quiddam triste alijs
videbatur: ut tanti boni
tantęque glorie participes
haberentur. Que namque
fratres charissimi erit u-
la sanctorum gloria. quā
grandis iustorum leticia:
cū vnaqueque facies ful-
gebit ut sol. Distinctis
quippe ordinibus dominus
noster ihesus christus popu-
lum suum in regno patris
sui recenseri faciet: et me-
ritis atque operibus sin-
gularum premia promissa
restituere: pro temporalibus
celestia pro temporalibus
sempiterna: et pro modi-
cis magna prestabit. Ad

ducet enim sanctos in ce-
lestibus mansionibus. in-
troducetque ad contuen-
dum fontem luminis: ut
cum mentis auditate
hauriant de fluuio fons-
tis dulcedinis beatissime
trinitatis: et intueantur
agmina sanctorum splen-
didius sideribus mican-
tia: patriarcharum fide
fulgentia. et longanimi-
tate rutilantia: ac propheta-
rum spe letantia. pietateque
lucentia. *Re. Precor*
for domini. Lectio. vi.
Urgis ibi splendo:
non ille qui nunc
hic est: sed tanto clarior quod
toto felicior: quia ut legitur
ciuitas illa sole non indi-
get: sed dominus omnipotens
illuminabit eam et lucerna
eius est agnus. Ibi sancti
fulgebunt sicut soli in con-
spectu dei: et ut stelle in per-
petuas eternitates ac sicut
splendor. firmamenti: quod
ad iusticiam erudiunt mul-
tos. Quia propter nox ibi
nulla: ibi tot et tanta tam
splendide micantia lumi-
naria. Tanta quippe erit
omnium mentem. memo-

riam/intellectum. voluntatem
affectum. sensus corporis
letificantium copia et ple-
nissima abundantia: qui
nec oculus vidit nec auris
auduit: nec in cor homi-
nis ascendit. nisi illorum
quorum nomina scripta sunt
in libro vite: qui ea perfri-
digni inueniuntur: quia
oderunt eam que in mu-
do est carnis corruptione.
et lauerunt stolae suas con-
uersationes scilicet cuius-
que status. quibus perpen-
ditur cuius ordinis quis-
que sit: et dealbauerunt eas
id est immaculatas serua-
uerunt: in sanguine agni
id est exemplo christi passionis
conscientias mundifica-
tis: et sunt ante thronum
dei eiusque seruiunt die ac noc-
te. Illic apostolorum glori-
osis choris: in duodecim
tribubus israel orbem uni-
uersum iudicantia. *Re. Ibi*
sunt. Lectio. vii.
Quam leto sinu de-
prelio reuertentes
ciuitas occipit celestis:
ac trophaea de hoste feren-
tibus occurrunt. Cum triu-
phantibus uiris et femine

veniant: que cum seculo
seculi dyabolūq: vicerunt:
et geminata leticia ac glo
ria. virginitas et martyrii
copulantur. In celestibus
castris pax et acies habet
flores suos: quibz milites
xpi coronantur. Certent
nunc carissim singuli ad
victosq: honores: amplissi
mas accipient dignitatu
coronas: vel de virginita
te candidas. vel de passio
ne purpureas. Dei enim
ineffabilis et inmensa boni
tas etiam hoc prouidit:
vt laborū quidem tempus
et agons non excederet.
nec longū faceret aut eter
nū: sed breue et vt ita di
cam momentaneū: vt i
hac breui vita et exigua
agones esset et labores: i
illa vero que eterna est:
corone et premia merito
rū. Et vt labores quidem
cito finiantur. meritoz
vero premia sine fine du
rant: vt post huius mun
di tenebras visuri essent
candidissimam lucem et
accepturi maiorem passi
onū cunctarum acerbita
tibus beatitudinem. Ibi

martyrii populus innume
rabilis ob certaminū vic
toriam coronantur: pur
pureisq: velibus laude
perpetua decorantur. *Re.
Sicut mei. Lectio. viii.*
Ecelestis patris gaudi
a cetera fidelū turba ita
bit: qui fidei sinceritate
inconcussis celestiu pcep
torū disciplinis. vincta pa
ce obseruauerunt. Hec be
reant firmiter sensibz no
stris: hec intelligatur ple
na fide: hec toto corde di
ligantur: hec operū indefi
nentiū magnanimitate
acquirantur. Positi est
in potestate faciēti: quia
regni celozū vni patit
et violenti rapiūt illud.
Res ista idē celeste regni:
alio non emittit precio m
si tempore. Tanti valet qtu
tu es. Te da et habebis il
lud et teipm. Quid tur
baris de precio. Epūs se
metipm tradidit vt aqu
ret te regni deo et patri.
ita teipm da vt sis regni
eius. idest nō regnet pec
catū in tuo mortali corp:
sed virtus i acquisitione

vite. Ad hanc igitur dile
ctissim operū salutarū
palmam libenter ac prop
te curamus: ob hanc cer
tenus. Qui coronam in
persecutione purpurea:
pro passione donauit:
ipe in pace dabit candidi
vicentibus: pro mortifi
catione voluptatum men
tisq: iusticie. Cur nō pro
peramus et currimus: vt
patriam nostrā vidē possi
mus? Illud agnus illic caro
rū nos expectat numerus:
iam de sua salute securi.
adhuc de nostra solliciti.
Ad hos auida cupiditate
properemus: vt xpm cū
ipsis videre valeam. Qd
ipe concedat qai patre et
spū sancto viuūt et regūt
in secula seculoz. Amen.
*Re. Sicut lumbi. Si fe
stinitas oim scōz in dñi ca
venerit nichil sit de domini
ci. post vespere diei cantā
tur solempniter vespere
pro defunctis et in fine
dicatur. Pater noster. secreto.*
In festo sanctorū mar
tyrū vitalis et agn
cole. *Lectio prima:*
Ad: osius seru?

343
ihū xpi vocatus episcop:
dilectissimis fratribus et
vniuersis plebibus eter
nam in dño salutē. Illud
agna martyrii et precellate
stimoma: que attenuat
noster potius q: explicat
sermo. Agitur inuitatus
a plebe bononiensi nega
re presentiam meā nulla
tenus potui: quia tempus
aderat vt sua dñs mira
bilis que solet ostenderet
Apoferitū quidē plenā
sanctitate et gratia. meā
detuli: xpi enim pncipis
nostri triumphū sūt mar
tyrii palme. Ergo quia i
me nimis est quā presu
mebatur: in martyribus
plus reperitur. Scit mar
tyris nomen agricola est:
cuius sanctus vitalis oli
seruus fuit: nunc consoz
et collega martyrii. Prece
lit seruus vt preiudicaret lo
cū: secutus est dñs secare
quo datam fidem seruuli
iam inueniret paratam.
Non alienam laudamus
passionem serui: dñi disci
plina est. Hic instituit. il
le impleuit. Nichil illi de
cerpitur. Quomodo in

nun potest quod xp̄s do-
nauit egregie? Et ille q̄d
homini seruendo: didi-
cit quomodo xp̄o place-
ret. Hic tamen geminā
laudem acquisiuit: i illo
magisterij. in se martyrij
Certauerunt inter se in-
uicem beneficus: postq̄
equales esse meruerunt.
Hic illū ad martyrium
promisit: ille istum accer-
siuit. *1. rō. ij.*

Nullū ergo ad cō-
mendationem ho-
minis conditio affert i-
pedimentum: nec digni-
tas pro sapie meritum:
sed fides affert. Siue
liber siue seruus: omnes
enī vni in xp̄o sumus: et
vniūsq̄ qd fecerit bo-
nū. hoc recipiet a dom̄o.
Apuđ dñm bona seruit.
et bona libertas: equa lā-
ce appenduntur. Quom-
am nulla maior dignita-
q̄ seruire xp̄o: qui nosta-
li precio estimant: vt a-
minam suam pro nobis
traderet. Sed iā ad pro-
positum redeamus. Cum
q̄ sanctus vitalis cogere-
tur a persequentibus vt

xp̄m negaret et ille apl̄s
profiteretur dñm ih̄esum
xp̄m: omnia tormētōrū
genera in eū exercentes:
vt non esset in corpore ei
locus sine vulnere: orati-
onem fudit ad dominū
dicens. Dñe ih̄u xp̄e sal-
uator meus. et deus me-
us: iube suscipi spiritū meū:
quia iam desidero vt acci-
piam coronam quam an-
gelus tuus sanctus ostē-
dit michi. Et completa
oratione emisit spiritū.

Acto. ij.
Sanctus vero agricola mū-
or habebatur moribz: vt
ab ip̄is etiam inimicis di-
ligeretur. Ideoq̄ differe-
bant eius passionē. Sed
hec persecutorū honorifi-
centia omni erat inamita-
te acerbior: que iudebat
martyribz. Deniq̄ vbi
non acquieuit persecuto-
ribz. sanctus agricola
crucifixus est: vt adiuta-
mus illas blandicias eoz
non fuisse sedulitatis sed
fraudis. Per supplicia ei
et tormenta que i sancto
vitale exercebant: dñm
eius sanctum agricolam

terrere voluerūt. Sed cō-
uertit hoc xp̄us dñs n̄r
in gratiam: vt martyriū
serui dñs imitaretur. Vtri-
q̄ nomen aptum: vt mar-
tyrio designati iam ip̄is
vocalibus videretur. Ille
vitalis dictus est: quasi
cōceptu istius vite: veram
illam eternā vitam sibi
acquireret. Iste agricola
qui bonos fructus spiritu-
alis gratie seminaret: et
sacri sanguinis effusioe
meritorū suoz omnūq̄
virtutum rigaret planta-
ta. *1. rō. iij.*

Alli sunt autē sc̄i
martyres tempori-
bus drocletiani et maxi-
miani imperitorū: et sepulti sūt
in iudeorū solo: inter eoz
sepulchra. qui eoz dñm
negauerunt. Eundē locū
michi dñs n̄r ih̄s xp̄us
reuelare dignatus ē. Illic
martyriū exubias requi-
rebamus: tanq̄ iter spi-
nas rosam eligētes. Cir-
cūfundebamur a iudeis:
cum sacra corpora velere-
tur. Aderat populus xp̄i-
anus cū plausu et leticia.
Dicebant iudei. flores

visi sunt in terra nostra:
cum videret martyres xp̄i
xp̄iani dicebant. Tem-
pus maioms adē. Iā
qui metit mercedē acci-
pit. Alij seminauerunt:
nos martyriū metimus
fructus. Audietes iudei
voces plaudentis ecclesie:
dicebant inter se. Vox tur-
tiris audita est in terra
nostra. Vnde bene per p̄-
phetā dicitur. Dies dici
eructat verbū: et nox
nocti indicat scientiam
Dies dici: xp̄ianus xp̄i
ano. Nox nocti iudeus
iudeo. Detuli ergo mu-
nera que meis elegima-
nibus: cruas tropheum:
eius gratiā in operibz
agnosatis. Certe et ip̄i
demonēs confitebantur:
et ab hominibus mor e-
gredebantur. Et multi
qui egritudinibus dūer-
sis affligebantur: conti-
gentes iudicia sanctorū
sanabantur. *Acto. v.*

Sed et alia
multa mirabilia
per sanctos suos in presē-
tia populi facta sūt: dñi
transferrentur. Condāt

aliq. aurū atq. argentum:
ac de latentibus eruant
venis: legant preciosa
momētiū ferta. Tempora
his ille thesaurus est: et
sepe habentibus pernici
olus. Nos eligimus mar
tyrū clauos: et multos q.
dem: vt plura fuerūt vul
nera q. membra. Colegi
mus sanguinem trium
phalem: et crucis lignū.
Hec sancte vidue negare
non potuimus postulā
ti. Illud merita itaq. salutis
accipite: que nunc sub
sacris altaribus recōdū
tur. Et igitur vidua sā
cti est miliana: que dño
templū parauit atq. ob
tulit. *Lectio vij.*

Istis itaq. preci
bus te omnipo
tentē deū deprecor: vt su
pra domū hanc sup. hec
altaria: sup. hos lapides
spirituales: quibus sen
tibile tibi in singulis vir
tutibus sanctorū tuorū
vitalis et agricole tem
plū sacratū est: quōdīa
nus presul intendas: o
rationesq. seruorum tu
orū que fundūt in hoc

loco: diuina tua suscipi
at misericordia. fiat ti
bi in honorē sanctificati
ōis omne sacrificium:
quod in hoc templo fide
integri et pia scōlitate
defertur. Et cū ad illam
aspekeris hostiam saluta
rem. per quam peccatum
mundi huius abluatur:
respicias etiam ad has pie
hostias castitatis et diu
turno eas tuearis auxilio:
vt fiant tibi in odorē sua
uitatis hostie acceptabi
les xpo dño placentes: et
integrū spiritum eorū et
corpus sine querela: lo
cūq. vsq. in diem domi
ni ihū xpi filij tui serua
re digneris. Passi sūt au
tem sancti martyres vita
lis et agricola. i. prouin
cia ytalie in ciuitate bono
mensi: sub dyocleciano et
maximiano iperitoribus.
pridie nonas nouēbris:
regnante dño nro ihesu
xpo: cui est honor et glia
i secula seculorum amen.

In scōr. martyrum quatu
or coronatorū. *Lectio p̄.*

Edm. perrexisset di
ocletianus august.

pānomā. ad metella diu
sa in sua presentia de mō
tibus abscidenda: factum
est dum omnes artifices
metallicos congregaret:
inuenit inter eos magne
peritie artis homines ibu
tos: claudii. castorum.
simplicii. symphorianum
atq. nicolstratum: mirifi
cos in arte quadrataria.
Hi occulte xpianam erant ci
uitates mandata dei: et
quicquid artis operabant
in sculptura: in noīe dñi
nri ihū xpi sculpebat. Vē
tū est autem quadā die i
perante dyocleciano augu
sto: vt simulacrum solis
cū quadriga. ex lapide
thalo artifices cū omni ar
gumento: currū et equos
vel omnia ex hoc lapide scul
perent. *Lectio secunda:*

Eodem autem tem
pore omēs artifices
cum philosophis cogitan
tes: ceperunt artis huius
declinare sermonem. Et cū
incidissent lapidē magnū
ex metallo thalo: non con
ueniebat ars sculpture. se
cundum preceptū dyocle
tiani augusti: et multis

diebus erat contentio iter
artifices et philosophos.
Quadam autem die con
uenerunt omnes artifices
in viū. numero sexcenti
viginti duo cū philosophi
quinq. ad textū lapidis:
et ceperunt venas lapidis
perquirere. Eratq. mira ad
tentio: inter artifices et
philosophos. *Lectio. iij.*

Edem ceperunt phi
losophi contra dan
diū. symphorianū. meo
stratū. castorū atq. sim
plicii: habere altercatio
nem dicentes. Quare in
arte vestra preceptis p̄s
sum dyocletiani augusti
non obeditis. et facitis
eius voluntatem? Clau
dius dicit. Nos nō blas
phemamus creatore nrm:
quia nos ipsos non confū
dimus vt rei iucemur
in conspectu eius. Philo
sophi dixerunt. Claruit
quia xpianam estis. Casto
rius dicit. Vere xpian
sumus. Tūc philosophi
elegerunt alios artifices
quadratarios: et fecerūt
sculpenes asclepiū ex
metallo pro comro: et p

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

beatus martyr signaculo
crucis munitus. mambz
post tergum ligatis i fo
co propellitur. Et circū
spiciens vidit in turba la
cizimantem cleonicum
qui cum eo tyro adductus
fuerat: et exclamans dix.
Cleonice expecto te. feli
na et me sequere. Et cum
iam flāmarum globis vn
diqz vallaretur: beatus mar
tyr orationem fudit lau
dams et glorificans patre
et filiū et spiritū sanctum:
sicqz sanctā animam xpo
reddidit quinto idus no
uēbris. Quedam autē
mulier eusebia noie colle
git corpus illius: et i syn
done mūda inuoluēs trās
tulit in possessionem suā:
in loco qui appellatur eu
daita.

In sancti martini epi
scopi et confessoris. Ad
matutinas. Inuitatorium.

Audemus deum
nostrum. In con
fessione beati mar
tin. **Ps.** Venite.

Iste confessor. **Vmn?**

Dñi faciat: festa
plebs cuius celebrat p or
bem: hodie letus meruit se
creta scandere celi.

Qui
pius prudens huius pud
cis: sobrius castus fuit et
quietus: vita dñi presens
vegetauit eius corporis
artus.

Id sacri cuius
tumuli frequenter mēbra
languentium modo sanita
ti: quolibet morbo fuerit
grauiata restituitur.

Qu
de nunc noster chorus in
honore ipsius hymni ca
mit hunc libenter: vt pīs
eius meritis inuenimur oē
per eū.

It salus illi
deus atqz virtus qui su
pra celi residens cacumen:
totius mūdi machinam
gubernans trinus et vnus.
Amen. **In primo noct. an.**

Martinus adhuc cathedra
nus: hac me veste contexit.

Ps. Beatus vir. Cum reli.

de vno mīe. **Ant.** Sancte
trinitatis fidem martinus
confessus est baptisim grati
am percepit. **Ps.** Quare fre.

ant. Ego signo crucis non
clypeo protectus aut galea
hostiū amicos penetabo secu
rus. **Ps.** Dñe quid multi.

Situr. Lēo pma.

Martinus sabarie
pānomorū oppido orui
dus fuit: sed intra italiā
ticum alius est: parentibz
secundū seculi dignitatē
non infimis gentilibus
tamen. Pater eius miles
primū: post tribu militū
fuit. Ipse armatam militiā
in adolescentia secutus: in
ter scalares alas sub rege
constantino: deinde sub in
liano cesare militauit. Nō
tamen sponte: quia a pri
mis fere annis diuinam
potius seruitutem sacra il
lustris pueri spirauit ifan
tia. Nam cum esset anoz
decem inuitis parentibus
ad ecclesiam confugit: se
qz cathedram fieri pos
tulauit. Ador mirū i mo
dum totus in dei opere cō
uersus: cū esset annorum
duodecim. Iheremiū concu

puuit. fecissetqz votis sa
tis: si etatis infirmitas
non impedimento fuisset.
Animus tamen eius aut
circa monasteria: aut cir
ca ecclesiam semper inten
tus: meditabatur adhuc
in etate puerili: quod po
stea deuotus impleuit. Sed
cum edictum esset a regibz
vt veteranorū filij ad im
litiā scriberentur: prodete
patre qui felicibus eius ac
tibus inuidebat cū esset
annorum quindecim. cap
tus et catenatus sacramē
tis militibus implicatus
est: vno tantū seruo co
mite contentus: cui tamē
versa vice dñs seruiebat:
a deo vt plerūqz caldā mē
ta ei ipse detraheret: et ipse
detergeret: cibum simul
caperent. hic sepius mmi
staret. **R.** Hic est martinus
dilectus dei pontifex: cui
dñs post apostolos tantam
gratiam conferre dignatus
est. Vt in virtute trinitatis
desicce mereretur fieri triū
mortuorum suscitator ma
gnificus. **V.** Sancte trini
tatis fidem martinus cōfes
sus est. **Vt in. Lectio scda.**

Ricemum fere
ante baptismum
in armis fuit: integer ta-
men ab hys vitijs: quib
illud hominū genus impli-
cari solet. Multa illi cir-
ca cōmilantes benigni-
tas. multa charitas: pati-
entia vero atq; humilitas
ultra humanū modū. Nā
frugalitatem laudari in
eo non est necesse: qua-
iti vsus est: vt iam illo
tempore non miles sed
monachus putaretur.
Quibus rebus ita sibi
omnes cōmilites de-
uinetat: vt cum miro
affectu veneretur. Nec
dum tamen regeneratus
in xpo: agebat quēdam
bons operibus baptisma-
tis candidatū: assistere
scilicet laborantibus: opē
ferre miseris. alere egētes.
vestire nudos: nichil sibi
ex militie stipendijs pter
quotidianū victum refer-
uabat: iam tunc euange-
li non surdus auditor:
de castino non cogitabat.
R. Dñe si adhuc populo
tuo sum necessarius: non
recuso subire propter eos

laborem. fiat voluntas tua
R. Oculis ac manibus i-
celum semper intentus in-
uictū ab oratione spiritum
non relaxabat. fiat volun.
C. **Modam. Lctō. iij.**
itaq; tempore au-
iam nichil beatus martinus
preter arma et simplicem
militie vestem haberet: me-
dia hyeme que solito aspe-
rior inhorruerat: adeo vt
plerosq; vis algoris erigi-
gueret: obuiū habuit in
porta ambianentiū cui-
tatis pauperem nudum.
Qui cum pretereūtes vt
sui misērentur oraret: om-
nesq; miserū preterirent: il-
tellerit vir deo plenus sibi
illū alijs misericordiā nō
prestantibus resuani. Nō
tamen ageret: nichil pre-
ter claudem qua idutus
erat habebat. Jam enī reli-
qua omnia in opus simile
consumpserat. Arepto ita-
q; ferro quo accinctus erat
mediam diuidit: partēq;
eius pauperi tribuit: reliq;
rursus induitur. Interea de-
circumstantibz risere nōnul-
li: quia deformis esset: et
truncatus habitu videret.

Multa quidem quibus
erat mens sanior altius
genere ceperunt: q; nichil
simile fecissent: cū utiq;
plus habentes. vestire pau-
perem sine sua nuditate po-
tuissent. Nocte igitur in-
secuta cū se sopori dedisset:
vidit xpm claudis sue q;
pauperem texerat pte vesti-
tū: intuen diligentissime
dominū: vestemq; quam
dederat iubetur agnoscere.
Hoc ad angelorum circū-
stantiū multitudinē: au-
diuit ihm clara voce dicē-
tem. Martinus adhuc ei
thexaminus hac me veste
contextit. **R.** O beati viri
martinū antistitem. qui nec
mori timuit nec viuere recu-
savit. **R.** Dñe si adhuc po-
pulo tuo sum necessarius
non recuso laborem: fiat vo-
luntas tua. Qui. **In secūdo**
noct. an. Confido in domino
q; filia mea precibus tuis
reddita sit sanitati. **ps.** Cū
inuocarem. **an.** Denādi
cognita dei virtute ad bap-
tismi gratiam peruenit. **ps.**
Verba mea. **an.** O ineffa-
bilem virum per quem no-
bis tanta inimicula dromi.

scant. **ps.** Dñe dñs noster.
Ecce. Lectio. q̄ta.
memor dñs dicto-
rum suozū que ante pre-
dixerat: q̄dū fecistis v-
m ex minimis istis michi
fecistis: se in paupere pro-
fessus est fuisse vestitum.
Et ad confirmandū tam
boni operis testimoniu in
eodem se habitu quē pau-
per acceperat: ē dignatus
ostendere. Quo viso vir
beatissimus nō i gloria ē
elevator humana: s; bo-
nitatem dei in suo opere
cognoscens. cū esset anoz
duo de viginti ad baptis-
mū conuolauit. Nec sta-
tim militie renūciavit:
tribun sui precibus deuoc-
tus: cui contubernium fa-
miliare prestabat. Et tē
transacto tribunatus sui
tempore: renūciaturum
se seculo pollicebatur: qua
martinus expectatione su-
spensus: per biennū fere
postea q̄ est baptismū cō-
secutus: solo scilicet noīe
militauit. Interea irruen-
tibus intra gallias barba-
ris: iulianus cesar coacto
in vñū exercitu apud va-

gionū ciuitatem donati
uū cepit erogare militi
bus: et ut est consuetu
dimis singuli citabantur:
donec ad martinū vētū ē.
Tunc vero oportunū tē
pus existimans: quo pe
teret remissionem: neq;
cū integrū sibi fore arbi
trabatur: si donatiū nō
militaturus acciperet. Hac
tenus inquit ad cesarem
militauit tibi: patere ut
nūc militem deo. Dona
tiū tuū pugnaturus ac
cipiat alter: xpi em̄ ego
miles sum: pugnare mi
hi non licet. **R.** Oculis
ac manibus in celū semp
intentus. Inuictū ab ora
tione spiritū nō relaxabat.
N. Dum sacramenta offer
ret beatus martinus glob
igneus apparuit super ca
put eius. Inuictū. **Lc. 11.**
Dnc vero adūsus
hanc vocem tyrannus
infremuit: dicens
cū metu pugne que post
ea die erat futura: nō
religionis gratia detice
tare militiam. At marti
nus intrepidus imo illa
to sibi terrore cōstātor:

si hoc inquit ignaue a
scribitur non fidei: cras
tina die ante atiem ī ar
mis astabo: et in nomi
ne dñi ihū xpi signo cru
cis non clypeo protectus
aut galea: hostiū cuneos
penetrabo securus. Retru
di ergo in custodia iube
tur facturū fidem dictis:
ut inermis barbaris obi
ceretur. Postera die hos
tes legatos de pace mise
runt: sua omnia seq; de
dentes. Unde quis dubi
tet: beati viri fuisse victo
riam: cū preslatū sit ne i
ermis ad preliū mitteret.
Et quis pius dñs serua
re milite suū licet inter
hostiū gladios et tela po
tuisset: tamen ne vel ali
orū morte sancti viri vi
olaretur obtutus exemit
pugne necessitatē. Alioq;
n. alia pro milite suo xps
debut prestare victoria:
q; ut subactis sine sāgui
ne hostibus nemo more
retur. **R.** Beatus martin
obitū suū longe ante pro
sciuit: dixitq; fratribus.
Dissolutionem sui corporis
imminere: quia indicabat

se iam resolu. **N.** Viribus
corporis cepit repente desti
tū: conuocatisq; discipulis
dixit. Dissolutionē. **Lc. 11.**
M. Latus igitur mar
tinus obitū suū
longe ante presciuit. Di
xitq; fratribus dissoluti
onem sui corporis imine
re. Interea causa extitit
qua condatensem dyoce
sim visitaret. Nā clerici
inter se ecclesie illius dis
cordantibus: pacem cupi
ens reformare: licet sine
dierū suorū nō ignoraret:
proficisci tamen ob huius
modi causam non recusa
uit: bonam hanc virtutū
suarū cōsumationē exis
timans: si pacem ecclesie
redditam reliquisset. Ali
q; diu ergo in vico illo vel
ecclesia ad quā ierat com
moratus pace inter cleri
cos restituta: cū iā regre
di ad monasteriū cogita
ret: viribus corporis cepit
repente destitū: conuoca
tisq; discipulis indicauit
se iam resolu. Tunc vero
factus est mero: et luctus
omniū: voce vna plange
tū. Cur nos pater deseris.

aut cū nos desolatos re
linquis. Inuadent enim
gregem tuū: lupi rapa
ces. Et quis eos probi
bebit a moribus percusso
pastore. Scimus quidē
desiderare te xpm: sed sal
ua sunt tibi tua premia:
nec dilata minuētur: nū
potius misere quos dese
ris. Tunc ille motus huius
fletibus: ut totus semper
in dño misericordie visce
ribus affluebat: lacrimas
se perhibetur. Conuersus
q; ad dñm: hoc tantum
flenti voce ait. Dñe si ad
hunc populo tuo sum nec
cessarius. non recusō labo
rem: fiat voluntas tua.
R. Dixerunt discipuli ad
beati martinū: cur nos pa
ter deseris. aut cū nos deso
latos relinquis. Inuadent
enim gregem tuū lupi rapa
ces. **N.** Scimus quidē desi
derare te xpm: sed salua sūt
tibi tua premia nostri poti
misere quos deseris. In
uadent enim gregem. **In. 11.**
noctur. 1. Dñs ihū xpus
non inquit purpuratū aut
dyademate reuolūtū se ven
turū esse preduxit. **ps.** In

dñō confido. **an.** Sacerdos
dei martine aperti sūt celi
et regnū patris mei. **p.** Do
mine quis habitabit. **an.**
Sacerdos dei martine pas
tor egregie ora pro nobis
dei. **ps.** Dñe in virtute t.
Mirum **Leo. vij.**
inter spem amorem
q̄ positus. dubitauit pe
ne quid mallet: quia n̄
hos deserere. nec a xp̄o vo
lebat diutius separari.
Nil tamen in voto suo
ponens aut volūtati re
linquens: totum se dñi
arbitrio potestatiq̄ com
misit. **ps.** Mōne tibi hīs
paucissimis verbis dicē
videtur. Grauis quidē
est dñe corporee pugna
militie: et satis est iam
q̄ buculq̄ certauit: sed si
adhuc in eodem labore p
castris tuorū stare me
precipis. non recusō la
bozem: nec fatiscentem
causabor etatem. **an.** Dum
a tua deuotus implebo:
sub signis tuis quo ad
ip̄e iusseris militabo. Et
quīs optanda sit sem̄ sel
fio post laborem: est am
mus tamen victor. **ano.**

rū: et cedere nescius senec
tū. At si iam parca eta
ti: bonū michi est dñe fi
at voluntas tua: hos vero
de quibus timeo ip̄e custo
dias. **O** virū ineffabile:
nec labore victū. nec mor
te vincendū: qui in nul
lam partem se promior i
clinauit: nec morti timu
it. nec viuere recusauit.
Itaq̄ cū iam per aliquot
dies visēb: nū teneretur:
nō tamen diuino opere
cessabat. Pernox in ora
tionibus et vigilijs: fa
tiscentes artus spiritū
seruire cogebat: nobili
illo statu suo in cinere
et cilio recubans. Et
cū a discipulis rogaretur:
vt saltem vili a sibi sine
ret stramenta supponi:
non decet inquit filij xp̄i
anū nisi in cinere et ali
cio mori. Ego si vobis
aliud relinquo: ip̄e pereō.
Oculis ac manibus i ce
lū semper intentus: inue
tum ab oratione spiritū
non relaxabat. **Re.** O bea
tū virum in cuius trāsitu
sanctorū cūit numerus
angelorū exultat dñus.

omniūq̄ celestū. Virtu
tum occurrit psallentium
exercitus. **N.** Ecclesia vir
tute roboratur: sacerdotes
dei reuelatione glorifican
tur quem michael assump
sit cum angelis. Virtutū
occurrit. **Leo. viij.**
Cū a presbiteris
qui time ad eum
confluebant rogaretur:
vt corpusculū lateris mu
tatione releuaret: sume
inquit sume me fratres
celum potius respicere q̄
terrā: vt iam suo itinere
iturus ad deū spiritus di
rigatur. **Dec** locutus: vi
dit dyabolū prope assiste
re. Quid inquit hic aspi
o cruenta bestia? Nichil i
me funeste inuenies: abra
c finis me recipiet. Cum
hac ergo voce: flagitanti
diuinis operibus celo spi
ritum reddidit. Testati
quoq̄ nobis sunt qui as
fuerunt: iam in exanimi
corpore glorificati homin
vidisse se gloriā. Vult
cuius luce clarioz remtebat:
cum membra cetera. nec te
nuis quidem macula fuf
caret. In alijs etiam et in

illis tandem artubus nō
putendis: septēms quo
dāmodo pueri gratia vi
debatur. Quis istū vnq̄
cilio tectū: quis ateri
bus crederet inuolutum?
Ita vitro purior. lacte tā
didior: iam in quadā fu
ture resurrectionis gloriā
et natura imutata carnis
ostensus est. Jam vero in
obsequiū funeris credi nō
potest: quanta hominū
multitudo conuenerit.
Tota corpori obuiā ciui
tas ruit. Cuncti ex agris
atq̄ vicis: multiq̄ ex vi
cimis etiam vrbibus afflu
erunt. **R.** Martinus abra
be simul letus exapitur: mar
tinus hic pauper et modicus.
Celi diues ingredi. **t.** hym
nis celestibz honoratur. **N.**
Martinus episcopus migra
uit a seculo viuit i xp̄o gem
ma sacerdotū. Celi diues
ingreditur. **Leo. iij.**
Quātus luctus ho
minū. quāta me
rentium precipue lamen
ta monachorum: qui eo
die vsq̄ ad duo milia mo
nachorū conuēnisse dici
tur. Specialis martin

gloria: cuius exemplo i
dñi seruitute stirps tāta
fructificauerat. Agebat
nimrū ante se pastor ex
tinctus greges suos: san
cte illius multitudinis pal
lidas turbas agmina pal
liata: et aut emeritorum
laborū senes. aut iuratos
xp̄i in sacramenta tyrones:
tam virginū choros fletu
abstinens pre pudore: cū
letandū potius ille esse se
toret. quem suo dñs gre
mio confoueret: q̄ sanc
tus dissimulabat gaudio
quod dolebat. Si quidem
flere pudor prohiberet: ge
mini extorquebat affectus.
Etenim tam erat sancta de
illius gloria exultatio: q̄
pia de morte cōfusio. Ig
nosce flentibus. gratula
re gaudentibus: q̄ p̄uiz
est gaudere martino. et
p̄uiz est flere martini:
dū unusquisq̄ et sibi pre
stat ut doleat: et illi ut gau
deat. Hec igitur bñi viri
corpus vsq̄ ad locū sepul
chri hymnis canora cele
stibus turba prosequitur.
Ps. Quantus luctus om
niū: quanta precipue lamē

ta monachorū. Quia p̄uiz ē
gaudere martino. et p̄uiz est
flere martini. **N.** Beati viri
corpus vsq̄ ad locū sepulchri
hymnis canora celestis tur
ba prosequitur. Quia p̄uiz.

An sancti mēne. Lectio. i.

In sythia metropo
li phrygie salutari:
passio sancti mēne
martyni. Qui persecuti
one diocletiani et maxi
miani. cū esset miles no
bili genere: et ex egyptio
rū prouintia ortus: ab
renūtiāns terrene militie
p̄uiz celesti regi secreta
conuersatione i heremo
militauit. Deinde i nata
licys prefatorū impera
torū procedens ad publi
cū ac se xp̄ianū libera vo
ce coram eis declarā: tra
ditus est p̄uiz duci tor
quendus. Qui iussit eū
in carcerem recludi: quā
dū imperatorū natalicia
a celebrentur. **Lectio. ii.**

Peracta igitur festi
uitate: assidue eo
pro tribunali iussit eum
suis aspectibus presenta
ri: cui et dixit. Hesternā
etenim die infauiste teme

rarie ausus es theatrum
introyre: et vanissimis
nescio quibus eloquijs
prophanare: maxime cū
de te assentur mē fuisse
militie. Sacrifici dñs
ut omnia tibi que per ig
norantiam gessisti igno
scantur: et ad honorem
p̄uiz refozmeris. Ad
huc beatus mennas cum
respondisset: ego huius
seculi honore nō delector:
sed xp̄i dñi discipulus ef
fici cupio: iubente duce
extensus et neruis bubā
li manibus ligatus tam
dū a militibus virgis
cessus est: donec sāguine
ip̄ius platee locus reple
retur. Deinde in eculeo
ecungulatus. et lampa
dibus circūlatera adust:
alioq̄ plage eius ip̄osi
to. per tribulos quoq̄ et
sudes ferreas ligatis ma
nibus et pedibus tract:
plumbatis etiā collo: ma
xillis grauer contusus:
in laude et cōfessione om
nipotentis dei imobilis
permansit. **Lectio. iii.**

Puissime pirrus
dux sententiam ex

tabella recitari precepit.
Mennam ex militia om
niū xp̄ianorū auctorem.
nolentem acquiesce pre
ceptis imperatorū: neq̄
volentem sacrificare dñs:
gladio animaduerti pla
cet: et corpus eius cōbu
ri. furtim itaq̄ a xp̄iani
corpus eius e medio igni
creptū est: et mūdīs linte
animumbus aromatibusq̄
conditū: debita veneratio
ne in ciniterio tertio id
nouemb̄is curatum est.
Cuius deinde sacri corp̄
constantinopolim trans
latum: ciuitate regia di
gno honore veneratur.

**In sancti martini pape
et martyris. Lectio prima**

Martinus de ciui
tate tuderina p
uinitie tuscie: se
dit annos quinq̄: mense
vniū. dies vigintise. hui
us temporibus paulus
constantinopolitane vr
bis episcopus. inflatus
superbie spiritu adūsus
rectū sancte ecclesie dog
ma: audacter presūpsit
pateris diffinitionibz
continere. In super stu

diut ad cooperimentum
proprij erroris quibz dā
subreptionibus: vt clemē
tissimo principi suadet
typum exponere: quo ca
tholicū dogmā destrueret.
In quo typo omnes om
nino vocē sanctorū patri
cū nefandissimorū hereti
corū editiōibus enarra
uit: nec vnā aut duas
voluntates aut operatio
nes in xpo dño nostro dif
fimens confiteri. Quā
de re huiusmodi prauu
tatem suā defendens. qd
nūq̄ nec a prioribus he
reticis presumptum est.
ipe illicite presumere stu
duit: in tantū vt altare
sanctē cedis apostolicē qd
erat in domo placide sa
cratū in venerabili oracu
lo subuertens dirupit:
prohibens ne adorandā
immaculatam hostiā apo
crisarij nri ibide deo offer
re valeant: nec cōmuni
ōis sacramenta percipi
ant. *Itē. ij.*

Eū videlicet apocri
sarij: quia ex pre
ceptione apostolicē auc
toritatis commonuerūt

eum: vt de tali heretico in
tentu recederet: necnō et
contestari nisi sunt: per
secutionibus diuersis.
cū alijs orthodoxis viris.
et venerabilibus sacerdo
tibus insecutus est eos:
quosdam eorū in custo
diam retrudens. alios in
exiliū deportans: alios ver
beribus submittens. Qui
bus pene omnem mūdū
conturbantibus: ex diuer
sis locis querelas contra
eos ad apostolicam nos
tram sedem plurimū orto
doxi monstrantur: cōui
rantes vt totius mali tā
teq̄ quersionis per aposto
licam auctoritatē absq̄
datur cōmentū: quaten
minime totius corpus ec
clesie catholice nocibilis
eorū hereseos languor di
minuere valeat. *Lectio. iij.*

Unde martinus sa
ctissimus ac beatis
simus episcopus misit
congregauit episcopos i
vrbe roma centū quinq̄:
et fecit synodū secundū
instituta patrū orthodo
roxū in ecclesia saluato
ris iuxta episcopiūlatem

nense: sedentibz epīs pres
biteris. astantibus dy
combus et clero vniuer
so. Et condēpnauerunt
cyriū alexandrinū sergiū
et pyrriū: et paulū patriar
cham constantinopolita
nū: qui nouitates cōtra
immaculatam fidē presūp
serant innectere. Q̄m
ipsam excludere properā
tes: hereticozū dogmatū
contra catholicam dei ec
clesiam dei ecclesiam con
fusionem concinnauerūt:
anathematis vltione per
cussi sunt. Que synodus
hodie archiepo ecclesie cō
tinetur. Et faciens exem
plaria per omnes tractus
orientis et occidentis di
rexit: et per manus ortho
doxozū fidelium dissemin
auit. *Lectio. vj.*

Ipsis diebz direxit
imperator in ytaliam
olympiū cubiculariū et ex
archiū ad regendam om
nem ytaliam: et precepit
eis dicens. Oportet glo
riam tuam sicut nobis
suggessit paulus patriar
cha huius a deo cōseruan
de vrbis peragere. Et si

quidem inuenieris prouin
ciam ipsam consentientē
in typo a nobis exposito:
tene omnes episcopos q̄
ibi sunt: et hereticos pos
sessorū atq̄ habitatorū
et peregrinos: vt in eode
subscribant. Si autem
quomodo nobis sugges
sit platon gloriosus pa
tricus cupiasius glorio
sus. potueris suadere exer
citū ibidem existenti: in
bemus tenei martiniū
qui hic erat apocrisarius
in regia vrbe: et postmodū
in omnes ecclesias legere
eum qui factus ē a nobis
orthodoxus typus: et om̄s
episcopi ytalie i ipso sub
scribant. Si autem inue
neritis contrariū in tali
causa exercitū tactū ha
betote. donec obtinueritis
prouintiam: et potueritis
vobis exercitū aggregare
tam romane ciuitatis q̄
rauenatis: vt ea q̄ vobis
precepta sunt. q̄tocius
explete valeatis. Qui pre
dictus olympius venies
in ciuitatem romanā: et
uenit sanctam romanā
ecclesiam coadunatam.

cū omnibus ep̄is ytalie
seu sacerdotibz vel clero.
Et volens adimplere ea
que sibi iussa sūt: armās
secum exercitum: virtute
voluit scisma sancte ro-
mane ecclesie itromittere
Hoc per plurimū tempus
actū est: et non illū om̄i
potens deus permisit que
nitebatur p̄ficere. *Ltō. v.*

Uidens ergo se a san-
cta dei ecclesia catho-
lica et apostolica supera-
tum: necesse habuit de su-
a quasi mala intentione
declinare: et quod non
potuit per manū armatā
facere: subrepticio modo
per missarum solemnia
in ecclesia sancte dei gem-
tricis semperq; virginis
marie ad presepe: dū cō-
munionem ei porrigeret
sanctissimus papa. voluit
eū interimere: vt manda-
uerat suo spatario. Sed
omnipotens deus qui so-
litus est seruos suos orto-
dos circūtegere ⁊ ab oī
malo eripere: ip̄e crecauit
spatariū olympi exarchi:
et non est permissus vidē
pontificem quando exar-

cho cōmunionē porrexit
vel pacem dedit: ne san-
guis eius effunderetur:
et catholica dei ecclesia he-
resi subiugaretur. Quod
postmodum predictus ar-
miger: diuersis cū iussu-
mandis p̄fessus ē. *Ltō. vj.*

Uidens ergo olympi
exarchus quia ma-
nus dñi circūtegebat mar-
tinū sanctissimū papam:
necesse habuit se cum pō-
tifice concordare: et oīa
que ei iussa fuerant eidē
sanctissimo ep̄scopo in-
dicare. Qui facta pace
cum sancta dei ecclesia: col-
ligens exercitū profectus
est in siciam aduersus
gentem saracenorū: qui
ibidem inhabitabant. Et
peccato faciente: maior i-
tentus in exercitu roma-
no peruenit. Et post hec
idem exarchus morbo in-
terijt. Deinde directus est
ab imperatore theodorus
exarchus cognomento ca-
liopaci: cum theodoro ipe-
riali cubiculario qui ⁊ pel-
lurius dicebatur. cū iussi-
one. Et tollentes sanctis-
simū papam martinū de

ecclesia saluatoris. que
et constantiniana appel-
latur: perduxerunt con-
stantino polim: et nec sic
eis acquieuit. Deinde di-
rectus est sepius dictus sac-
tissimus vir in exilium. in
loco qui dicitur cersona:
et ibidem ut deo placuit
vitam suam finiuit i pace
xpi confessor. Qui i mul-
ta mirabilia operatur us-
que in hodiernum diem. fecit
autem ordinationes du-
as per mensem decembrium:
presbiteros undecim. dia-
cones quinq: episcopos p-
diuersa loca numero vigi-
tantes: depositus die decia
septima mensis septembris.

¶ In hoc libro tractatus de
gubernatione maiestatis. Et c. i.

As admira-
bile opus ex-
celsum: vas in-
artoris ope-
ribus rubigine consumpta
conflatum: vas virtutum
hquoze confectum: odore
vite diffundens. et mira-
culorum pigmenta propi-
nans: elizabeth beatissima
in celesti erario mirifice col-
locatur. Hec siquid regis
vngarie filia dum adhuc
tenellam teneret etatis in-
fantiam: molles artus du-
riori iugo discipline pme-
bat: et rudes sensus sub fe-
rula extorze rationis in-
formans: in eterni regis
obsequium. terrem patris
sui regis comutabat affec-
tum: prout impotentia po-
terat puerili. Ipsa quidem
sue puenitia sanctitatis
primos limites de perfec-
tione virtutis ingressa: i
compositos etatis ioculis
illo grauitatis ordine co-
ponebat: ut felicia eius
initia future sanctitatis
certa indicia censerentur.
Frequenter enim inter co-
uas puellas occupationi-
bus iocosis itentarearum

confortiū gressibus furti-
uis euitans ad ecclesiam
properabat: et oscula de-
uotissima parietibus im-
primens: xpristi laudes
quas imperite lingue de-
negabat offitii membro-
rum nutibus pro etatis
modulo psoluebat. **Lco. ij.**

Derilibus igitur
annis in dei timo-
re transactis: lathgrauo
turingie in coniugem co-
pulata: et si ea que sui vi-
ri erant pudicitia seruata
curaret: non minus q̄ dei
sunt sedula sequebatur: de
mane prudentia et marthe
solicitudine non recedens.
Nocturno nāq; tempore
plumarū spreta molitie
viri fugiebat amplexus:
orationibus et genuflecti-
onibus occupanda. Sic
q; dum esset vir in accu-
bitu suo: nardus cuius da-
bat sanctitatis odorē. Di-
ebus quidem singulis pi-
etatis offitio dedita: licet
exterius induta regalibz.
ne terreni viri oculos of-
fendere videretur: iterius
tamen sub alia tegmine
celestem sponsū gerebat ab-

sconditū: viduis. pupillis.
egrotis. ceterū inclusis er-
gantibus: et egentibus sin-
gulis singulana subuenti-
onis remedia ministrādo.
Cuiusdam etiam pauperis
grauis capitis languore co-
repti: quasi filii curā gerēs:
capillos eius manu tōde-
bat propria: caput frequē-
ter in pomeri secreto lauās.
vt oculos effugeret ancilla-
rum. **Lco. iij.**

Hanc si quidem felix
papa gregorius no-
mus suscepit in filiam. pro-
terit deuotam: eius sancte
inchoationis propositum
vsq; in felicem exitū mul-
ta sollicitudine psecutus.
Cuius sitibundā animā
verbi celestis potauit irri-
guo: et euangelica crudi-
tione refecit. Sicq; regi-
na sapientia salomonis
instructa: salutiferum bi-
bens imbrē. tot protulit
mampulos operū: quot
suscepit semina precepto-
rū. Que xpo sponso cupi-
ens copulari. terreni spon-
si cepit declinare conforti-
um: de cuius rebus nec cō-
tingere volebat aut vesca-

mi de redditibus pprijs
vel licite cōquisitis. Cū
autem tentatōnam gra-
uis virgeret inedia: cap-
tata viri absentia. fidelis
et prouida dispēsatrix su-
per afflictis pia gerēs vi-
scera: domus sue frumen-
ta egentibus erogabat:
cupiens in celis metere.
quod per pauperū manū
seminabat i terris. Jam-
q; a viri lege soluta. depo-
sitis glorie secularis exu-
ijs. quibus interdum
exterius pro conformita-
te seculariū utebatur: ne-
mens cultui religionis a-
scripta puluere mūdano
sordesceret: vilis tūmce
decore vestitur: ac diuiti-
arū contempta iactantia
et generositate parentum:
nobilissimis orta natali-
bus se mūdo fecit ignobi-
lem vt nobilitaretur in ce-
lis: pro corona suscipiēs
ancrem. et ciliciū pro fas-
cia pectorali. Pallebant
ora vigilijs abstinentie
tenuitate confecta: et iā
martyrem adhuc viuen-
tem: caro premoztua tes-
tabatur. **Lco. iij.**

Hec enī mulier clari-
nāmea de fluxu ter-
rene sollicitudinis libera-
ta: se totis conatibus pie-
tatis exercens: dum die
quadam defixis i celum
oculis contemplationi
vacaret: vt quasi de huma-
ne conuersationis confor-
tio videretur abstracta: dei
filii dulcem ihesū ad se in-
clinatum celis patentibus
vidit: inter alia sibi consi-
liationis lemmēta dicē-
tem. Si tu vis ēē mecum
ego ero tecum: et a te nul-
latenus sepabor. Tūc sup-
tibus proprijs nobile ho-
spitale construxit ampla
possessione dotatū: sinā que
q; preciosa momlia et gra-
de pecunie cantitatē: eidē
loco liberaliter est largita.
In quo receptam multitu-
dinem pauperū corporali
visitabat obsequio: afflu-
enter eis necessaria submi-
nistrans: pedes eorum et
capita incredibili huma-
nitate lauando. Leproso-
rū etiam vlcera que pene
defluentibus membris as-
pectum etiam ipm hominē
offerebant: capitis sui ve-

lo nudabat. et voluit de
osculabatur affectu: cur
rentem detergens lacrimam.
offitio pie manus: nec fa
stidientis inditio nec la
boris tedio denotanda.

Ende **Lectio. v.**
propinquo de
stituta suffragio. castis
et possessionibus ceteris
spoliatur: et velut profu
ga premitur ceteri vilitate:
ut ad redimendum caput si
bi diuerso denegato. in
ter porcorum agmina strati
tū querere sordidū cogere
tur: actionis panis et bre
uioris aque subsidii quasi
delicias putatur. **S.** mul
lier fortis et sancta: hylan
tate mentis iuniam. et tole
rantia superans paupertate
tem: sub afflictionis mal
leo super incurā patientie.
dilatata: miserationis so
lite non oblita. lamā ma
nibus operabatur et linū:
de sui laboris impendio. mu
dos pauperum humeros ve
stitura. Per alienas etiam
cedes quasi questuaria ele
mosinas venabatur pau
perum visibus erogandas:
egere sibi cupiens ut pro

rimis abundaret. **Leo. vi.**

Ende autē quādā
die per platee me
diū. supra lapides quosdā
ad declinandum lutū compo
sitos. sub paupere habitu
mulier veneranda transiret:
in ipsius brevis itineris me
dio. vetulā iuuenit obuiā:
dudū inter alias sue domi
nicillas stipendiis nutrita
tam: que dominā suam in
habitus vilitate contemptā
cedere forsitā erubescens:
receptorū beneficiorū obli
ta. semilibus humeris ar
matis ad impetū. delin
vetula crudeliter immergit
in lutū. Que tandem as
pectu placido subridens et
gaudens: vestibus sordidi
tis exurgens. nō cōtume
liam pro iniuria suscepta
rependit: nec generis sui
conatuū fuligine in ve
tule vilitatem: nō murmur
resonat non querimonia:
non calumpniā suscitāt.
nec ultores interpellat: s;
patientie locus. et lenitate
verborū vesaniā iniuriā
tis refrenans: protinus in
laudes et gratias creatoris
erupit: exemplo magistri

superioris edocta. qui cum
malediceretur non male
dicebat: veniam pro trans
gressoribus deprecatus.
frequenter etiam dū pro
aliquorum salute dei mise
ricordiam implozaret:
illis pro quibus orabat su
dor nimis erumperebat:
quasi miserationis adipe
per orationis instantiaz
circumfusis. **Lectio. vii.**

Alibus vite cursu
feliciter expedito:
domesticas suas predices
obitu suū: prescia sui fi
nis inter sacre scripture
colloquia. et pueri illesu
magnalia repetita: ei be
atū reddidit spiritū cui
obsequijs deuouit in mū
do vitam: et vite eterne
felicia cōmendatione com
mendans. Ipsius quidem
corpus ad sepulture no
bilioris hospitii diebus
iacens quatuor ihuma
tū: non fetore corrupti
cadaveris. sed aromatu
suauitate fragrabat. Cō
currunt vndeque populi
ad tam venerabile funus:
lachrymarum lamenta por
tantes. non minus sin

gulari turbati dispendio:
quod de decedentis affectu. fit
proceribus ex cōtactu do
mestici sanguinis: cau
sa non remota doloris.
Matris vbera dolor plis
illachrymat: deplozant
pauperum latera secutur
nuditatis iniuriā: et collap
sam nutricis manu. icu
ta dolent vlcera leprosozū
Plangit religiosa religio.
et quasi viduata torquet:
et matre cois subuentionis
extincta triste meroris ene
tū. non serus. nō cōditio
declinauit. Sed inter la
menta plorantium. et tristes
vlulantium voces: votive le
ticie causa succrescit. pri
ora fomenta tanti doloris
extinguēs: dū sanctissime
femine corpus stupenda
miraculozū nouitate do
riscat: ut miserationis vlc
cera que circa proximos
vuiens exerceat: nec mor
tua claudē videt. **Leo. xii.**
Alter variā siquidē
admiracionis pre
rogatiua notanda: pauca
de multis fastidietū aur
um fumat auditus. Archi
mū colomensis processit

cuius anima fuerat extorta su-
spendio: iam de patibulo
ad sepeliendum depositum:
elizabeth beatissima ppi quor-
illius invocata lachrymis
a morte suscitavit. Johā-
nes magnūmēsis dyocesis.
suspensus laqueo et fracto
fune patibuli: ipsius iter-
uentione liberatur. Puerū
magnūmēsis dyocesis.
ad matris votū et lacrimas.
suscitavit a morte. Henricus
puer mortuus in flumine:
ipsius invocatione reuixit. fu-
chardū scholarē in aq̄ sub-
mersū cū ad piscandū per-
gret: mortuū suscitavit.
Puer quidā mortuus de
matris utero arte obstetri-
cis conatus: ad ei invocationē
spem vite suscepit. Cū
fidiū puerū colomēsis dy-
ocesis submersū in puteo
dū aquam in hauriret: iā
mortuū vite restituit. Fre-
dericus magnūmēsis dy-
ocesis existens in balneo:
dū ibidē pauperē balnean-
tē quē beata elizabeth illu-
minauerat. v̄bis et v̄berib⁹
offendisset ad ipsius sancte
invocationē. q̄ in paup̄e cre-
debatur offensa: subito sub-

mersus. et prefocatus in a-
qua: facto tandē voto a
parentibus vel m̄re et vxo-
re mortuus restitutus est
vite. Henricū magnūmē-
sis dyocesis. cuius animā
febris acuta extorserat:
mortuū suscitavit. *Le. iii.*

Enachus quidā
henricus noīe de sa-
rome partib⁹ morbo epile-
tico fatigatus in sompnis
amontus elizabeth beatif-
fime se deuouit: et restitu-
tus sanitati: voti q̄ executi-
one dilata recedunt in
idem: et tandem soluto vo-
to beneficiū integre salu-
tis accepit. Quam plures
etiā eadē egritudine labo-
rantes: ipsius sunt inter-
uentione curati. Nec si qui-
dem curat ydopicos. obse-
sos liberat: cecis visū. surdi
auditiū. claudis gressum.
mutis loquelā interpellata
concedit: varijs quoq̄ de-
tētis languoribus optate
salutis beneficiū largiendo.
Hys autē predictis vene-
rādis antistes fide digno
rū testū assertionē cōptis:
gaudet pater in filia: in disci-
pula magister exultat: fi-

delis letatur agricola su-
openis semina in regni ce-
lestis horreū incluisse. De
de venerabiliū cardinaliū
et prelatozū multoz dili-
genti examinatione pre-
ambula: ipoz suffultus cō-
filio: in ciuitate perusij assi-
stente turba. in m̄ia istā ve-
nerabilē dei famulā in scōz
cathalogo annotauit. Di-
gnis igitur veneratur pre-
conijs: quam stipendijs fe-
licibus dñs honorauit.
Sumat obsecro secularis
gloria diuitiū: de femineo
pectore paupertatis exem-
plū. Pauperis erubescat
superbia: dū sic nobilis hu-
miliata descendit. Discat
suos ipetus ifrenare luxuri-
a: in tā pudice femine ca-
stitate. Soluat auaricie
laqueus mulieris eiusdē
liberalitate donante: ut ip-
sius meritū gratie consor-
tes efficiat: qui nō fuerūt
huius veneracionis exptel.

In sancti pontiani pa-
pe et m̄is. *Lectio prima:*

Pontianus nati-
one romanus ex
patre calphurnio:
segit annos quiq̄ men-

ses duos. martyrio corona-
tur. fuit autē temporibus
alexandri a cōsulatu pōpi-
am et pelagij. Eodē tēpore
pontianus episcopus et hy-
politus presbiter exilio se
deportati ab alexandro in
sardiniam. in insula bucca-
na: seuerō et quintiano cō-
sulibus. In eadem insula
defunctus est. xij. kl. decē-
bris et eiusdem loco ordina-
tus est antipater. xj. kl. decē-
bris. Hic fecit ordinationes
duas per mensem decem-
briū: presbiteros. sex dy-
acones quinq̄ episcopos
per diuersa loca numero sex.
Quem beatus fabianus
per nauem adduxit cum
clero: et sepeliuit in ami-
terio calixti via appia: et
cessauit episcopatus dies
vndecim.

In festo presentationis
beatissime marie virginis:
quod festum primo fuit
celebratum in frantia ex p
cepto xpianissimi regis

frantie nec non et in ceteris
eiusdem regni prouincijs:
de hinc fuit celebratum in
anglia: hispania et non
nullis alijs mundi parti

bus nouissime sanctissi-
mus papa sextus quartum
ipsum festum publicauit
ut per totum mundum fi-
eri debeat: ac indulgen-
tiam concessit celebranti-
bus hoc festum et festum
sancti ioseph sub maiori
dupla in eadem villa.

Ad matutinas: In-
uitatorium.

Dns et uerbis
laudantes dñm
iustis laudi-
bus uirgis uir-

gini. **Ps.** Venite. **ymnus**

Acre parentes vir-
gines steriles natu-
raliter: hanc dono summi
numinis suscepit felici-
ter.

Cloti soluentes filia
ad templum trina deferunt:
deo placentem hostiam ibi ma-
suram deferunt.

Infante
tam tenere creuit virtus
et gratia: in omni cōplens
opere creatoris obsequia.

Regitur sancti spiritus
domestico dictamine: ois
virtutis pennis decus sple-
det in uirgine.

Gloria ti-
bi dñe qui natus es de uir-
gine: idem inueniens in nu-
mine pennis facto flamme.

Amen. **In primo noct. añ.**

In templum dei gradibus ter-
quims erat aditus: quos co-
positis genibus ascendit sul-
ta celitus. **Ps.** Dñe dñs nñr.

ant. Nichil insolentie uirgo
pretendebat. nam lux sapientie
in ipsa fulgebat. **Ps.** Celi ena-
rant. **añ.** Ex affectu supplici

deo famulatur. sed et gestu
simplici grata ueneratur. **Ps.**
Dñi est terra. **N.** Specta
tua et pulchritudine tua. **R.**

Intende prospere procede et
regna. **Lectio prima:**

Cum autem anno
tertio ablactasset
eam: abierunt simul ioa-
chim et anna uxor eius ad

templum dñi: et offerentes
hostias dño traderunt
infantulam suam maria i-

contubernium uirginum: que
die noctuq in dei laudibus
perseuerabat. Cūq posita
esset ante templum: quinti

decim gradum templi sine
aditorio ascendit: i quo
facto omnes stupor tene-

bat: ita ut pontifices templi
mirarentur. Erat autem
maria in admiratione om-
nibus: que cū truxisset

annorum ita natus gressu

Quod est ista puella
mater et virgo se

quidam virgo maria p[ro]p[ter]
q[uo]d nasceretur diuinis e[st] oza
culis demittiata: et miracu

lis designata. Tandē vero
nata: progeme diuinitus
ordinata: nata siquidē est
vt legimus nazareno patre:
bethleemitica matre: quas
vrbes ipsius natiuitati vel
comuersationi destina. esse
non tacuerunt pphete. De
scendit autē a iudice illius
fide pced. ma abrahe: cui su
perne promissa fuerat oīm
benedictio gentiū i suo se
mine. Descendit a stirpe da
uid: quā deus propter no
tum sibi probitatem subli
mauit dicens. Inuiem virū
secundū cor meū. De rega
li nempe tribu simul ⁊ sacer
dotali duxit originē: que
sumū erat paritura regem
atq; pontificē. Quod qui
dem bernardus attestans
ait: Quoddam itaq; syde
reū micat in marie genera
tione: videlicet q; longe an
te patribus diuersimode
celitus est repromissa: q;
ex abrahe semine et ex regi
bus orta: q; etiam illi gene
rationi ob singulare priui
legiū sanctitas diuinitus
agnoscitur cōcessa esse. Hæc
enī inter figuras vt dictū
est mysticas: sacerdotalis

virga dū sine radice flo-
rit: hanc gedemif vellus
dū in medio arce sicce-
maduit: hanc i visione
ezechielis orientalis por-
ta que nulli vnq̃ patuit
p̃signabant. Hanc etiā
inter prophetas p̃ ceteris
elias nūc ex radice iesse
virgam orturam: nunc
euentius virginem par-
turam promittebat. Tu au-
tem. *R.* Q̃ puram q̃ sanc-
tam deuit matrem esse que
deū genuit: lacte quoq̃ vte-
rū aluit. Struxit vltis ma-
mbus tenuit. *V.* Tanto regi
fit tam domestica quē vestit
humana tunica. Struxit vl.

E bis autē *Lco. iij.*
de quibus certi su-
mus iheronymus inquit
mentorū prerogatiuis:
ita vt nullis iam ṽsibz cēt
mancipanda nisi diuinis.
Paulisper loquamur ad con-
fessionem ac diuinis nois
laudem: vt pro simulatu
religio conseruetur ⁊ pro
affectu deuotio augeatur.
Quis igitur hec virgo q̃
sola vniuersam p̃auitate
hereticam interemit: so-
la p̃ter deū sit que nos

in omni virtute cōfirmet:
suusq̃ meritis cōmendat
et auxilietur precibz: vt ⁊
ip̃i digni inueniamur in
eius laudibus: a quibus
siquidem humana morti-
litas non debet cessare: sed
de illius gloria nec filere
patitur deuotio: nec dig-
ni aliquid potest cōcipere
cogitatio: vel inenudita par-
turi locutio. Aut enī ber-
nardus: hec est enim que
totius mundi reparationē
obtinet: salutem om̃i i-
petauit. Quis tandem o be-
nedicta misericordie tue
longitudinē et latitudinē:
sublimitatem et profundū
inestigare possit? Longi-
tudo enī ip̃ius vsq̃ i die
nouissimū subuenit vni-
uersis eam iocantibus.
Latitudo eius replet orbē
terrarū: vt sua quoq̃ mi-
sericordia plena sit om̃is
terra. Sublimitas eius cō-
iunctis sup̃ne ruinas in-
staurauit. Profunditas
quoq̃: sedentibus in tene-
bris et vmbra mortis re-
demptionem obtinuit.
Sic ergo tue pietatis o-
maria: ipsam quā apud

deum gratiam inuenisti:
precamur notam facere
mūdo sanctis p̃cibus tuis:
obtinen-do reis veniam:
egris medelam: pusillis
corde robur: afflictis con-
solationem perichitibus
adiutorū et liberationem.
Lra. R. Ordo rectus ser-
uatus noscitur dum maria i
templo conditur iam contem-
plans deo perfruitur. Sic ad
alta mens eius rapitur. *V.*
Cū in mente verbi huc datur
digna verbi mater disponitur.
Sic ad. Gloria patri. Sic ad.
In. secō nocturn. an. Dū
virtute p̃dicta totum dat ad
hoc studū: vt deo tota subdi-
ta deuoti det obsequiū. *ps.*
Eructauit. an. Rex virtu-
tū sibi mirabilem matrem
fecit: mitem et humilē om̃i
quoq̃ dote spectabilem. *ps.*
Deus noster refugium. *an.*
Desponsata cor docile ad an-
geli colloquiū mite p̃ebet
et humile promptū dat obse-
quiū. *ps. fundamenta. V.*
Admirare ei dens vultu suo
R. Deus in medio eius nō
cōmouebitur. *Lectio. iij.*
Qualis namq̃ fuit
vita ip̃ius virginis

marie: expectatis in tēplo
redemptionē generis hu-
mani dicat ambrosi? Sic
itaq̃ nobis tanq̃ in yma-
gine descripta virginitas
marie: ex qua velut i specu-
lo refulget species castita-
tis et forma virtutis: vir-
go erat corpore et mente:
corde humilis: verbis gra-
uis: animo prudens: loq̃-
di p̃eritior: legendi stu-
diosior: intenta operi vere-
cūda sermone: nō in iaceto
diuitiarū: sed in p̃ce pau-
peris sp̃em reponens: arbi-
trū mentis deū non homi-
nem querens: nullis ledere:
cunctis bene velle: maiori-
bus assurgere: equalibz nō
inuidere: iactantiā fugere.
Quando illa lesit parentes:
quando fastiuit humilē:
quando densit debilē: qñ
vitauit inopē? Nichil tor-
ui in oculis: nichil procar
in verbis: nichil in actu ve-
recūdi: non gestus frac-
tor: non incessus soluti-
or: non vox petulantior:
vt ip̃a species corporis fie-
ret simulachrū mentis et
figura probitatis. Ipsa
namq̃ est illa attestante

hieronimo: que celis glo-
riam dedit: terris dei pacē
q̄ refudit: gentibus fidē:
vicijs finem: vite ordinē:
morib; disciplinam: o ple-
na gratiarū: secundū ber-
nardū non solū puero abra-
he: sed et camelis potū tri-
buens de superaffluenti hy-
dra tua quia tu es vere pu-
ella p̄electa: et altissimi
filio p̄parata. Offerretur
inquit virgines regi: sed
post eam: nam p̄matum
ipa sola vendicat sibi. Tu.
Re. Emmēti celi dulcedine
stans in templo virgo refiat:
eius quoq; mens pulchritu-
dine gratiarū ibi perficitur.
N. Magna semper exercens
opera gratiosa meretur mu-
nera. Eius quoq; **Lectio. v.**
Cenū licet secundū
hieronimū ad dei
gētricem digne laudāda
nemo iueniatur p̄ducus:
tamen votis omnibus nō
debet cessare quilibet etiam
peccator a laudibus quia
in laudibus saluatoris ē
iter salutis nr̄e. In honore
igitur sancte gētrici ac
a laudibus nolite cessare.
Ipsa namq; virgo maria

vt asseruit confidēt. Ful-
gentius episcopus iquē:
a nullo virtutū genere va-
cabat: cui gratie plenitu-
dinem melle dei nuntius
asserbat. Quis enī cum
admiratione iocunda nō
speculetur adolētis natu-
re fortitudinē et p̄dētā
ac fidem in angelico collo-
quio: vbi tam constanter
eloquitur tam p̄dēter
interrogat: tam facile cre-
dit. Quis non iustitiam
mirretur: qua sic vniuersa
p̄cepta diuine legis ad-
implere satagebat: vt nec
a se non pertinentia que-
dam velut purificationē
legalem in expleta relique-
ret. Ip̄ius quoq; temperā-
tia emicuit que virgini-
tatis lilū in humilitatis
valle produxit. Deprome-
bant itaq; virtutes in co-
gitatione et affectu cordi-
eius ineffabilē armoniā:
quā ip̄a creatrix et inhabi-
tatix eius dei sapientia
delectabatur audire: foris
quoq; in superficie sermo-
nis et actus vnde possent
homines glorificare deū
et exempla salutis accipe.

Tu autē dñe. **Re.** Alma vir-
go p̄positū nūq̄ nubendi
statuit. Semper dei placitū
in hoc voto supposuit. **N.** Gra-
tus virga ioseph flos emicat:
et hunc sponsū virginis in-
dicat. Semper dei. **Leo. vi.**
Altius igitur itue-
rimus fratres charis-
simi: et cū bernardo confi-
derate quanto deuotiois
affectu mariā a nobis ho-
norari voluit: qui totius
boni plenitudinem in ei
posuit: vt p̄inde siquid
in nobis est sp̄s: siquid
gratie vel salutis ab eā no-
uerimus redundare: que
ascendit delitijs affluens:
hortus plane deliciarum:
quam non solū affluxerit:
sed et perflauerit superue-
mens ille auster diuinus
vt vndiq; fluant et effluāt
aromata illius. Totis er-
go medullis cordium et
votis omnib; veneremur
mariā: quia sic ē volū-
tas eius qui totum nos
habere voluit per illā. Ip̄a
est apud deū aduocata
nr̄a que non potest susti-
nere repulsā: quia apud
deū iucunt gratiam: p̄o

uidens quippe virgo nō
sapientiam vt salomon:
non diuitias: non bono-
res querebat: sed gratiā
requirebat. Sola nimirū
est gratia qua saluamur:
sola gratia idigem. Quod
aliud concupiscim. Que-
ramus igitur gratiā per
inuentricem gratie mariā:
quia qui querit iucunt et
frustrari non valet. **Epyphi-
ni familiaris virgis inquit.**
Isdāna dei gētrix hebrai-
cas litteras adhuc vincte
patre ioachim didicit: et
erit bene docilis et amā-
doctrinam: et laborans et
perseuerans circa sacrā doc-
trinam: et opus lane et se-
rici operans: et mirabilis
erat in sapientia et doctri-
na super omnem genera-
tionem iuuenularum:
et mos suus erat mūdus:
modice loquēde: expedite
obediente mūde p̄sumpta-
onis: sine audacia: sine
risu: sine turbatione: sine
furia: bene salutans: hono-
rans honorata: mirabatur
omnes scientiam et eloquē-
tiam suam: fuit alta triū
brachiorū: frumentum

coloris: flauis oculis: recti
aspectus: nigri supercilij:
mediocri naris: longo
vultu: longa manu: lon-
gis digitis: non fucata
palmis proprii coloris: a-
mans et perseverans orati-
onibus et lectionibus: ie-
iunijs et laboribus: cum
tradidit spiritum filio suo
septuaginta annorum
erat. Dicemus pie ascendit
in templum ut ibi presen-
taretur deo patri ubique legem
dei scrutaretur: ut pro re-
demptione generis huma-
ni patrem suum in abscondito
et cubiculo cordis oraret.
Re. Nuptiam sic ex iudicio
flos et sancti spiritus in co-
lumbe misterio gabriel missus
celitus salutat magno gau-
dio. Que concepit diuinitus
V. In parentum manens hos-
pitio: inuenitur a dei nutu.
Que con. Gloria patri. Que
In tertio nocturno. an. flos
flos tempore ad locum flos
mittitur: sic de flos corpore
gloriosus concipitur. **ps.**
Cantate. i. an. Ihuus flos
flos maria verique tempus flo-
ris: flos nazaret patria plena
sunt decoris. **ps.** Dominus

regna. **an.** Candens flos mul-
tiplicat virgule decorem: co-
ceptus glorificat matrem pu-
dor em. **ps.** Cantate. **ij. v.**
Elegit eam deus et precelegit
eam. **Re.** Et habitare eam facit
in tabernaculo suo. **Secundum**
Iher ge. mattheus.
Incarnationis ihesu
christi filij dauid filij abra-
ham. Abraham genuit
isaac. isaac autem genuit
iacob. Et reliqua. **Omel-**
seti gregori pape. Lco. vij.
Audistis fratres chari-
ssimi: dum incar-
nationis ineffabile sacra-
mentum. Audistis genealo-
gram beatissime geniti-
cis dei: reparationis huma-
ne misterium. Audistis
quia creator angelorum
dignatus est esse in terris:
qui fons et origo omnium
rerum mira gubernabat in
celis. Aut enim beatus eu-
gelista. Liber generationis
ihesu christi: filij dauid
filij abraham. Sed que-
rendum hic videtur cum
tot patrum numerosa ser-
ies intermittitur: cur eorum
solummodo duorum dauid
et abraham redemptor

noster esse dicitur filius:
et non potius filius iesse:
vel filius oloth: vel cete-
rorum deinceps in medio
posito. Sed hec ques-
tio facile soluitur: si facta
diuinitus utriusque promissio
recensetur. Abraham quidem
dictum est: in semine tuo be-
nedicentur omnes tribus
terre. Quod exponens apo-
stolus ait. Non dixit in se-
minibus quasi in multis:
sed in semine tuo uno quod
est christus: quia enim abraham
adhuc in preputio positus
credidit: pater gentium est
vocatus. Quia vero post
modum signum circumcisionis
accepit: pater meruit esse
iudeorum. Et quia de eius stir-
pe ille prodijt per quem be-
nedictio redditur omni male-
dicte terre: idcirco in semi-
ne eius benedicuntur om-
nes tribus terre. Tu autem.
Re. Archa dei in qua recon-
ditur dulce manna abusus et he-
rens quo plebs dei reficitur.
Est marie venter virgineus.
V. Thalamus regis glorie
quo iungitur ecclesie. Est
mane. **Lectio. viij.**
Dauid vero dictum est:

de fructu ventris tui ponam
super sedem tuam. Quia igitur
his duobus specialiter
est promissus. Non ime-
rito vniuscuiusque precipue
filius dicitur esse christus. Sed
illud inquirendum est cur
dauid abraham in christi gene-
ratione preponitur: cum a-
braham multo ante eum
tempore fuisse non dubite-
tur: sed si modo facti ad vtrum-
que promissionis modum stu-
diosius referimus: non sine
causa dauid fuisse prepo-
situm inuenimus. Quod enim
abraham semel legitur fuisse
promissum: hoc dauid frequen-
ter est pollicitatione firma-
tum: abraham enim solummodo
est dictum. In semine tuo
benedicentur omnes gen-
tes. Dauid vero christi pat-
ri speciali quodam pri-
uilegio meruit: quod plures
a deo promissiones acce-
pit: sicut illud in psalmo.
De fructu ventris tui ponam
super sedem tuam. Et iterum.
Semel iuravi in sacramento meo
si dauid mentiar semine eius
in eternum manebit. Et in
libro regum nathana propheta
in spiritu sancto loquitur

dicens. Cum dormieris cum patribus tuis suscitabo semen tuum quod egredietur de lumbis tuis: et ipse erit michi in filium et ego ero ei in patrem. Iure ergo dauid abrahe in christi generatione preferitur: cui multiplicior ac per hoc omnino immobilis promissio prerogatur. Tu autem. *Re. ad. d. n. a.* hile deus comertum: cum humano inuit genere: sui vobis donans fastigium. *Mosha.* dignans infirma fumere.

V. Nam ut nostrum sanaret vitium sic amoris dedit idicium Mosha. Gloria. Nam. L. co. re.

Ilud vero quosdam mouere non irrationabiliter potest. Cur sanctus euangelista recepit reprehensibiles solummodo mulieres et in christi genealogia interponere studuit: sanctas vero et absque ulla contradictione laudabiles silentio preteruit. Sed hoc idcirco factum est ut dum redemptor noster de peccatoribus natus esse describitur: pro peccatoribus de celo ad terram descendisse credatur. Descendit quippe:

pe: ut peccata nostra ipse portaret. Ascendit vero: ut diuinitatis sue nos participes faceret: sicut per apostolum dicitur. Qui mortuus est propter peccata nostra: et resurrexit propter iustificationem nostram. Hinc est quod matheus descendendo per salomonem cuius matrem concupiscendo dauid peccauit: quadraginta quinque generationes enumerat. Cum lucas ascendendo per nathana per cuius nominis prophetam peccatur dauid dominus exorauit: septuaginta et septem generationes describit: per mattheum quippe signatur: quia idcirco dei filius ad nos peccatores descendit ut mortalitatis nostre particeps fieret. Per lucam vero inuit: quia idcirco post resurrectionem ad patrem ascendit: ut nos diuinitatis sue consortes efficeret. Sicut per egiptum predicatorum dicitur. Quod autem ascendit quid est: nisi quia descendit primo ad inferiores partes terre: qui descendit ipse est et qui ascendit super omnes

celos: vt adimpleret oia.
Tu autē. *R.* Omnes gen-
tes attendite: ad tā pulchrū
spectaculū: deo grāas agite:
qui sic dilexit populū. *Maria*
ne formam sumite que virtu-
tis est speculū. *R.* Virgo sac-
ta templo dati post facta est
dei templū: templū est plebs
deo grata marie sequens exē-
plū. *Mariae.* *R.* Sue preceps
temeritas et falsus mundū
perdidit: sed marie hūilitas
Salutis fructū edidit. *R.*
Singulan fulgens mūdi
cia porta nobis sit ad celesti-
a. *Salutis.* *R.* Laudemus
omnes dñm qui mariam re-
pleuit grātia. Ut mediatrix
hominū apud deū esset pro-
picia. *R.* Hec est mater mie-
per quam venit ad nos rex
glorie. Ut me. *R.* *Maria* iel-
se virgula de qua ihesus flos
oritur. Spiritus sancti re-
gula manens in templo regi-
tur. *R.* Ibi diuino dogmate
de diuinis instruitur omni-
quoq; charismate gratiarū
imbuitur. *Spūs.* *Gloria.*
Spūs. *R.* Recolamus vir-
ginis inclita ac miranda lau-
dū precoma: infantilis eta-
tis merita et virtutis grātia

primordia. *R.* Radiat grā-
iam in puellula et sapientia
fulget in paruula. Et vir.
Gloria patri. Et virtutis.

*In festo sctę cecilie virgi-
nis et martyris. In primo
nocturno. Ant.*

Cecilia virgo al-
machium exu-
pembat: tybur-
tium et valeria-
nū ad coronas vocabat. *Psal-*
mi de beata virgite. añ. Ex-
pansis manibus orabat ad
dominū vt eam eriperet de im-
micis. *añ.* Cilicio cecilia mē-
bra domabat: dei gemitib;
exorabat. *Lectio prima.*

Cecilia virgo clari-
sima absconditum
semper euangelii xpisti
gerebat in pectore suo: et
non diebus neq; noctib;

a colloquijs diuinis et oratione cessabat. Hec valerianū quendā iuuenē habebat sponsū: qui iuuenis in amorem virginis perurgens animū: diem constituit nuptiarū. Cecilia virgo subtus a carne cilitio induta erat: de superius textis vestibus tegebatur. Parentū enī tanta vis. et sponsi circa illā erat exultans: vt non posset amorem sui cordis ostendere: et q̄ solū xp̄m diligeret indicijs euidentibz aperire. Quid multa? Venit dies in qua thalamus collocatus est. Et cantantibus organis: illa ī corde suo soli dño decantabat dicens. fiat dñe cor meum et corpus meū īmaculātū: vt non confundar. Et bi duams ac triduams ieiunjs orans: cōmendabat dño quod timebat. Inuitabat angelos precibus: lacrymis interpellabat apostolos: et sancta agmina omnia xp̄o famulātia exorabat: vt sius eam deprecationibz adiunaret: suū dño pudiciā cōmē-

dantem. *R.* Cantantibz organis cecilia virgo ī corde suo soli dño decantabat dicens. fiat dñe cor meū et corpus meū īmaculātū vt non confundar. *V.* Biduams ac triduams ieiunjs orans cōmendabat dño quod timebat. fiat dñe. *Lectio. ij.*

Ed cū hec ageretur venit nox in qua suscepit ^{vnicum} sponso suo secreta cubilis silentia: et sic cū alloquitur. O dulcissime atq; amantissime iuuenis: est secretū quod tibi cōfitear: si modo tu iuratus asseras tota te illud obseruantia custodire. Jurat valerianū sponsus: se illud nulla ratione. nullaue necessitate detegere. Tunc illa ait. Angelū dei habeo amatorem: qui nimio zelo custodit corpus meum. Hic si vel leuiter senserit. q̄ tu me polluto amore contingas: statim circa te suū furore exagitabit: et amittes florem tue gratissime iuuentutis. Si autem cognouerit q̄ me sincero et īmaculato amore diligas: et virginitatem meam inte-

gram illabatamq; custodias: ita quoq; diliget te sicut et me: et ostendet tibi gloriam suam. Tunc valerianus natū dei timore correptus ait. Si vis vt credam sermonibus tuis: ostende michi ip̄m angelum. Et si probauiero q̄ vere angelus dei sit: faciam quod hortaris. Si autē virū alii diligis: te illū gladio feriam. *R.* O beata cecilia que duos fratres conuertisti: almachū iudicem superasti. Urbanū episcopū in vultu angelico demonstrasti. *R.* Cecilia me misit ad vos vt ostendatis michi. Urbanū episcopū. *Lectio. iij.* **U**nc beata cecilia dixit ei. Si consilijs meis promittis te acquiescere: et permittas te purificari fonte perhenim: et credas vnū deum esse in celis viuū et verū poteris eū videre. Dicit ei valerianus. Et quis erit q̄ me purificet. vt ego angelus videam? Respondit ei cecilia. Est semor qui nouit purificare homines: vt mereantur videre angelū.

Dicit ei valerianus. Et ego vbi requiram hunc senem? Respondit ei cecilia. Vade in terciū miliarū ab vrbe via que appia nūcupatur: illic inuenies pauperes a transcuntibus petentes auxiliū. De hys ei michi semper cura fuit: et optime mei secreti conscij sunt. Hos cū tu videris: dabis eis benedictionem meam dicens. Cecilia me misit ad vos: vt ostendatis michi sanctum senem urbanū: quomā ad ip̄m habeo eius secreta mādāta que perferam. Hūc cū videris indica ei omnia verba mea. Et dū te purificauerit: induet te vestimentis nouis et cādidis: cū quibus mox vt igressus fueris istud cubiculū: videbis angelū sanctum etiam tui amatorem effectum: et omnia que ab eo poposceris impetrabis. *R.* Virgo gloriola semper euāgelū xp̄i gerebat in pectore. et non diebus neq; noctibz vacabat. A colloquijs diuinis et oratione. *R.* Est secretū valeriane quod tibi

volo dicere. angelū dei ha-
beo amatorem. qui immo
zelo custodit corpus meū.
A collo. In. ij. nocturno. a.
Dñe ihū xpe seminator ca-
sti consilij. suscipe seminum
fructus quos in cecilia semi-
nasti. *an.* Beata cecilia dixit
ad tyburtiū. hodie te fateor
meum esse cognatum. quia
amor dei te fecit esse contemp-
torem ydolorum. *an.* fiat do-
mine cor meū et corpus meū
immaculātū vt nō confundar.

C Dñe *Lectio. nīj.*
valerianus prexit:
et secundū ea signa que ac-
ceperat: inuenit sanctum
urbanū episcopū. Qui iā
bis confessor factus: intra
sepulchra martyrum lati-
tabat. Cū cū dixisset oīa
verba cecilie: gaudius est
gaudio magno: et ponēs
genua sua in terra. expan-
dit manus suas ad celū:
et cū lachrymis dixit. Do-
mine ihū xpe pastor bone.
seminator casti consilij:
suscipe seminū fructus. q̄s
in cecilia seminasti. Dñe
ihū xpe pastor bone: cecilia
famula tua quasi apis ti-
bi argumentosa deseruit.

Itam spōsum quē quasi
leonem ferocem accepit:
ad te quasi agnū mansue-
tissimū destinauit. Iste huc
misi crederet nō venisset. A-
peri dñe cordis huius ia-
nuam sermonibus tuis:
vt te creatorem suum esse
cognoscens: renūciat dy-
abolo et pompis ei. Hec
et hys similia orante sc̄to
urbano episcopo: subito
ante faciem ip̄or apparuit
semoz indutus mureis ve-
stibus: tenens titulū in
manibus scriptū aureis
litteris. Quem videns va-
lerianus immo terrore cor-
ripitur: et cadens i terrā
factus est quasi mortuus.
Tunc semoz leuauit eum
dicens. Lege huius libri
tertū: et crede vt purifica-
ri merearis et videre ange-
lum: cuius tibi aspectum
cecilia virgo deuotissima
repromissit. *R.* Cilitio ce-
cilia membra domabat deū
gemitibus exorabat. alma
chū exuperabat. Tyburtiū
et valerianū ad coronas vo-
cabat. *N.* Hec est virgo sa-
piens et vna de numero pau-
dentū. Tyburtiū. *Lectio. v.*

C Dñe valerianus
respiciebat cepit i-
tra se legere. Scriptum
autem tituli hec erat. Vñ
deus vna fides. vñ bap-
tisma. Vñ deus et pa-
ter omnū: qui est super
omnia et in omnibz no-
bis. Cūq; intra se legis-
set: dicit ei semoz. Credis
ita esse an adhuc dubitas?
Tunc valerianus voce ma-
gna clamauit dicens. Nō
est aliud quod verius pos-
sit credi sub celo. Cūq;
hec dixisset valerianus:
ille senex ab oculis eorum
elapsus est. Tūc sanctus
urbanus baptizauit eū:
et docens illum omnem
fidei regulam: remisit eū
ad ceciliam diligenter i-
structū. Veniens igitur
valerianus indutus can-
didis vestimentis: ceciliā
intra cubiculū orantem
inuenit: et stantē iuxta
eam angelū dñi penmis
fulgentibus alas habētē:
et flāmeo aspectu radien-
tem: duas coronas feren-
tem in manibus: chorū
cantes rosas et lilys albes-
centes. Quiq; vnā dedit

cecilie: alterā valeriano
dicens. Istas coronas in
maculato corpore et mū-
do corde custodite: quia
de paradiso dei eis ad vo-
cātū. Et hoc vob signū
erit. Nūq; maridū aspec-
tus sui adhibent florem:
nūq; sui inueniunt suauita-
tem odoris: nec ab alio
videri poterunt. nisi ab
hys quibus ita castitas
placuerit. sicut et vobis
probata est placuisse. *R.*
Ceciliam intra cubiculū
orantem inuenit et iuxta
eam stantem angelum dñi
Quem videns valerianus
immo terrore correptus est.
N. Angelus dñi descendit
de celo et lumen refulsit i ta-
bernaculo. Quem. *Lectio. vj.*
C E quia tu valeria-
ne consensisti con-
silio castitatis: misit me
xp̄s filius dei ad te: vt
quā volueris petitionem
infinies. At ille audiēs
adorauit et dixit. Nichil
michi in hac vita dulci-
us: certū q̄ fratri mei affec-
tus: et impiū michi est:
vt me liberato germanū
meū in periculo perditio

mis aspitiam. Hoc solum
omnibus petitionibus
meis antepono et depre-
cor: ut fratrem meum ty-
burtium sicut me liberare
dignetur: et faciat nos
ambos in sui nominis co-
fessione perfectos. Audi-
ens hec angelus: letissio
vultu dixit ad eum. Quo-
nam petisti hoc quod melius
quod te christum implere delectat:
sicut te per famulam suam
ceciliam lucratus dominus est:
ita per te quoque tuum lu-
crabitur fratrem: et cum
eodem ad martyrii palmam
pertinges. Adhuc itaque fi-
nitis sermonibus: aspec-
tus angelici numinis in-
grauit ad celos. **Re.** Domine
ihesu christe pastor bone semina-
tor casti consilii suscipe sem-
inum fructus quos in cecilia se-
minasti. Cecilia famula tua
quasi apis tibi argumetola
deseruit. **V.** Nam sponsum
quem quasi leonem ferocem
accepit ad te quasi agnum
mansuetissimum destinauit.
Cecilia. **In tertio noct. ant.**
Credimus christum filium dei ve-
rum dei esse qui sibi talem de-
git famulam. **an.** Nos sciamus

sanctum nomen omnino
negare non possumus. **ant.**
Tunc valerianus perrexit
ad antistitem et signo quod
acceperat inuenit sanctum vr-
banum. **Lectio septima.**
C. Illis epulantibus
in christo atque in edi-
ficatione sancta sermoca-
nantibus: tyburtius va-
lerianum fratrem aduenit. Et
ingressus quasi ad cognata-
m suam: osculatus est
caput sancte cecilie et ait.
Uirum hoc tempore rose-
us hic odor et liliorum
unde respiret? Nam si te-
nerem ipsas rosas aut ipsa
lilia in manibus meis: nec
sic poterant odoramenta
michi tante suauitatis in-
fundere. Confiteor vobis
ita sum refectus: ut pu-
te me totum subito renoua-
tum. Dicit ei valerianus.
Odorem iam meruisti me
interpellante suscipere: sed
modo te credente promere-
beris etiam in ipso roseo aspe-
ctu gaudere: et intelligere
cuius in rosis sanguis flo-
rescat: et in liliis cuius cor-
pus albescat. Coronas enim
habemus quas tui oculi

videre non preualent: flo-
reo rubore et mureo candore
fulgentes. Dicit ei tybur-
tius. In sompnis hec au-
dio. an in veritate ista-
tu loqueris valeriane?
Respondit valerianus.
In sompnis nos hucusque
viximus: iam modo in ve-
ritate sumus: et fallacia
in nobis nulla est. Duj enim
quos columinus ad omnem
fidem demonia compro-
bantur. **Re.** Beata cecilia
dixit ad tyburtium hodie te
fateor meum esse cognatum.
quia amor dei te fecit esse.
Contemptorem ydolorum.
V. Sicut enim amor dei mi-
hi fratrem tuum coniugem fecit
ita te michi cognatum faciet
esse. **Contemptor. L. co. viij.**
C. Dne sancta cecilia
et valerianus. ita
tyburtio de fallitate deorum.
de gloria sanctorum. et pe-
nis reproborum: ac de incar-
natione et passione domini
ihesu christi predicauerunt:
quod ad fidem christi conuersus
est: et a sancto urbano bap-
tizatus. Almachius pres-
tus audiens multos per
sanctos valerianum et

tyburtium ad christum conuerti:
vocatos ad se post longam
altercationem de fide christi.
iussit eos duci ad statuum
iouis ut sacrificarent. Et
dum ducerentur: ita ma-
ximo cubiculario pres-
biteri predicauerunt: quod omnes
ad fidem domini de domo sua
conuerterunt. Tunc sancta
cecilia venit ad eos nocte
cum sacerdotibus: et uni-
uersi baptizati sunt. Igitur
dum aurore noctis finem da-
ret: facto magno silentio
cecilia dixit. Eya milites
christi abijcite ergo opera te-
nebrarum: et induimini ar-
mis lucis. Certamen bo-
num certastis. cursum con-
sumastis: ite ad coronam
vite quam dabit vobis
deus iustus iudex: non so-
lum vobis: sed omnibus qui
diligunt aduentum eius.
Hec et alia multa dicente
beata cecilia: iratus vel-
ementer almachius iussit
eam ad domum suam adduci:
et in sua domo flammis bal-
nearibus coarctari. Cum
quod fuisset in calore balnei in-
clusa: et subter incendia
nimia lignorum pabula

ministrarent: die integro
et tota nocte quasi in lo-
co frigido illibata persi-
tit sanitas: ita ut nec v-
na pars membrorum eius
saltem sudoris signa laxas-
set. *R.* Cecilia me misit ad
vos ut ostendatis michi sa-
ctum urbanum. Quia ad ip-
sum habeo secreta que perfe-
ram. *R.* Tunc valerianus
perrexit ad antistitem et sig-
no quod acceperat inuenit
sanctum urbanum. Quia ad.
C *Quod cum.* *Lectio. iii.*
audisset almachi-
us: misit qui eam ibidem
in ipsis balneis decollaret.
Qua cum spiculator tertio
ictu percussisset: caput
eius amputare non po-
tuit. Et quia legibus tunc
cautum erat. ne quarta per-
cussionem decollandus
acciperet: sic eam semine-
ce cruentus carnifer dere-
liquit. Cuius sanguine
omnes bibleis linteami-
nibus populi qui per eam
crediderunt extergebant.
Per triduum autem quod
superuixit: non cessauit
omnes quos nutrierat et
quos docuerat in fide do-

munica confortare. Qui-
bus et diuisit vniuersa
que habuit: et sancto pa-
pe urbano tradidit com-
mendatos. Cui et dixit.
Triduanas a domino popo-
li inducias. ut ista tue be-
atitudinis traderem: et hac
domum meam in eternum
ecclesie nomine consecra-
rem. Tunc sanctus urba-
nus corpus eius auferens
cum dyacono suo nocte: se-
peliuit inter collegas su-
os episcopos: ubi omnes
sunt confessores et marti-
res collocati. Domum autem
eius in eternum nomine sancte
cecilie consecrauit. In qua
beneficia domini exuberant.
ad memoriam beate ce-
cilie usque in hodiernum
diem. *Martyrizata est au-*
tem beatissima cecilia sub
die decimo kalendarii de-
cembrii. regnante domi-
no nostro ihesu christo: cui est ho-
nor et gloria in secula se-
culorum. Amen. *R.* Dum
aurore finem daret cecilia
dixit. Ego milites christi abij-
cite opera tenebrarum et in-
diuinum arma lucis. *R.* Ce-
cilia valedicens fratribus et

exhortans eos ait. Ego mili-
In festo sancti clementis
pape et martyris iheronimi
in libro illustrium virorum.

C *Lectio prima.*
Clementis de quo
apostolus pau-
lus scribens ad
philipenses ait: cum cle-
mente et ceteris coopera-
toribus meis quorum no-
mina scripta sunt in libro
vite: quartus post petrum
rome episcopus. Si qui-
dem secundus linus fuit.
tercius cletus: tum
et si plerique latinorum se-
cundum post petrum aposto-
li putent fuisse clementem.
Scripsit ex persona roma-
ne ecclesie ad ecclesiam co-
rinthiorum valde utile epi-
stolam: que etiam in non-
nullis locis publice legitur:
que michi videtur tituli
characteris epistole. que sub
pauli scribitur nomine
conuenire: sed et multis
de eadem epistola non solum
sensibus: sed iuxta verbo-
rum quoque ordinem abuti-
tur: et omnino grandis
in vtraque similitudo est.
fertur et secunda ex ipso

nomine epistola que a vete-
ribus reprobatur: et dis-
putatio petri et appionis
longo sermone conscrip-
ta: quam eusebius in ter-
tio ecclesiastice historie
volumine redarguit. O-
biit tertio traiam anno:
et nominis eius memo-
riam usque hodie rome ec-
clesia extructa custodit.
R. Orante sancto clemente
apparuit ei angelus domini
De sub cuius pede fons vi-
uis emanat fluminis impe-
tus letificat ciuitatem dei.
R. Vidi supra montem ag-
ni stantem. De sub. *Lectio. ii.*
C Clementis natione
romanus de regio-
ne celio monte. ex patre
faustino: sedit annos no-
uem. menses duos. dies
decem. fuit autem tempo-
ribus galbe et vespasiani.
a consulatu traguili et vti-
lii usque ad vespasianum
nouum et titum. Idcirco cum
multos libros zelo fidei
et christiane religionis ase-
beret: martyrio coronatus.
Idcirco fecit septem regio-
num notariis fidelibus
ecclesie: qui gesta mar-

tyrū sollicitate et curiose vñ
quisq; per regionem suā
diligenter perquireret.
Hic fecit duas epistolas
que catholice nominantur.
Hic ex precepto bti petri
suscepit pontificatum ec
clesie gubernandū: sicut
ei fuerat a dño ihesu xpo
cathedra tradita vel com
missa. Tamen i epistola
que ad iacobū scripta est:
qualiter ei cōmissa est a
beato petro ecclesia repies.
Ideo linus et cletus ante
eum conscribuntur: quia
ab ipso principe apostolor
ad ministeriū sacerdotale
exhibendū sunt episcopi
ordinati. Hec fecit ordi
nationes duas p mense
decembriū: presbiteros
decem. dyacones duos.
episcopos per diuersa lo
ca quindecim. Obijt mar
tyr sub traiano: qui etiā
sepultus est in grecia no
no kalendas decembris:
et cessauit episcopatus
dies triginta tres. R. Ora
pro nobis beate clemēs. Ut
digni efficiamur promissi
onibus xpi. V. Tu autem
martyr xpi clemens ora p

nobis deum. Ut. **Lectio. iij.**
Cum petrus romam
venisset. et passio
nem suam innere videt:
clementem post se ordina
uit. Adhortuo igitur petro:
clemens vir prouidus pre
cauens in futurū ne scilicet
per hoc exemplū. quilibet
vellet in ecclesia reliqui:
et hereditario sacariū dei
possidere: lino cessit. et post
ea cletus. Post quos clemē
tem elegerunt: et preside
compellitur qui tantoꝝ
moriū ornamenta posside
bat: ut iudeis gentibus
xpianis omnibus compla
ceret. Singulorū paup
erū religiosorū nomina
scripta habebat: et quos
baptismo mūdauerat: mē
dicare nō sinebat. Et mul
tos ad fidem xpi conuer
tebat: inter quos neptem i
peratoris ad fidem conuer
tit: et i castitatis propo
sito stare cōmonuit. Si
finnius vir eius zelo duc
tus. post vxorē ecclesiam
intrauit: scire volens si ec
clesiam frequentaret. At
vbi a sancto clemente oꝝo
facta est: et a populo est

responsū amen: si finnius
subito cecus et surdus fac
tus est. Qui ait pueris su
is. Cito de ecclesia me tol
lite. At vbi pueri p eccle
siam eum girantes ad ia
nuas peruenire non pote
rant: tunc theodora decli
nans putans q vir suus
eam cognoscere vellet: sed
videns eum errantem que
fuit quid nam esset. Qui
dixerunt. Cū dñs nŕ vide
vellet et audire que non
hcebat: cecus et surdus fac
tus est. Tunc illa oꝝom
se dedit. dixit q; suis pue
ris. Ducite eum domū.
Cum autem clemens hec
audiret venit ad eum: et
visum et auditū recepit.
Orante igitur theodora:
petrus apostolus appa
rit ei dicens. Per te vir tu
saluabitur: et hys dictis
abscessit. Statimq; si fin
nius vxorem vocauit ut
prose oraret: et sanctum
clementem ad se vocaret.
Qui cū venisset et ipsum
in fide instruxisset: eū cū
trecentis et tredecim de do
mo sua baptizauit: et per
eū multi nobiles et amici

imperatoris dño credide
runt. R. Dedisti dñe ha
bitaculū martyri tuo clemē
ti in mari in modū templi
marmorei angelicis mani
bus preparatum. Iter pre
bens populo terre ut enarrēt
mirabilia tua. V. Dedisti
dñe sanctis tuis viā i mari
et in fluctibz semitam. Iter.

Omnes. Lectio. iij.
Cum sacariū publicus
torquatiū audiens
innumerablem multitu
dinem xpo credentē: data
pecunia mouit seditio
nem excitari nōi xpiano.
Annumistrāte autē ma
morino prefecturam se
dis vrbanę: facta est sedi
tio populi romani de no
mine clementis episcopi:
et inter se inuicem confun
debantur dicentes. Quid
em fecit? Aut quid boni
non exercuit? Quicūq;
ab eo visitatus est eger:
sanatus est. Quicūq;
tristis: gaudens abscessit.

ad eū venit
Alij spiritu dyabolico in
flammati dicebant. Ista
gras artibus ista faciens:
deorū nŕorū culturas eua
ciat. Jouem dicit deum

non esse. Herculē cōsecra-
tozem nostrū dicit inuun-
dū spiritū. Venerē deam
sanctam: meretricem esse
cōmemorat. Sanctū dei
mineriā blasphemāt. Dr-
anā ac mineriā simul
et saturnū et martem ac-
cusat. Numina etiā vni-
uersa blasphemāt. Aut sa-
crificet dñs: aut ipse itere-
at. *R. Iustus germinabit
aut lilium. Cū reliqs per or-
dinē de vno mñe. Lcō. v.*

Quoniam mamortinus
seditionē populi
non ferens: iussit ad se
adduci clementem ep̄m.
Cūq; secrete vidisset eū:
cepit ei dicere. Nobili stir-
pe te progenuit ois roma-
na multitudo testatur: s;
errorem te passum i eo nō
fert: quia nescio quē xp̄s
colere te dicunt: et contra
oīa templa diuinitatem
suscipere arguūt. Vnde a
te est superstitio superflua
deponenda et dii a te colē-
di eximij vt euadas. Sāc-
tus clemens ep̄us dixit.
Optare prudēciā culmi-
nis tui ad rationem acce-
dere: et michi nō tumulu

periturū sed ratione perse-
bere. Nam si canes multi
latrauerint: nūquid no-
bis vel possunt auferre q̄
nos homines simus ratio-
nabiles: et illi sint iratio-
nabiles canes? Seditio
autem ab imperitis exor-
ta: ostendit nichil certū
habere nec verū. Vnde si-
lentij est flagitanda occa-
sio in qua pro salute sua
homo rationalis dispo-
nere secū incipiat atq; tra-
ctare. vt deū verū inueniat:
cui fidem suā iuxta ratio-
nē cōmittat. Et mlti qdē
alia rationabiliter dicen-
te clemente ep̄o: furere cō-
tra eos cepit vrbis prefec-
tus: qui seditionē ip̄am
excitauerunt. Et missa re-
latione ad trāianū impa-
torem dixit clemente a po-
pulo seditiosa vociferatio-
ne accusari: cum i eū nul-
la possit digna accusatio
inueniri. *Lectio. vj.*

Quoniam trāianus im-
perator rescripsit
debere eum aut sacrificij
cōsentire: aut trās pōtū
mare in heremo qd adia-
cet ciuitati cersone subire

exiliū. Quia accepta auc-
toritate prefectus: nō le-
bat clementem exiliū
petere: sed vt magis dñs
libamina exhiberet. Sed
beatus clemens conaba-
tur iudicis annuū ad fi-
dem xp̄i conuertere: di-
cens se magis exiliū ap-
petere q̄ dñs sacrificare.
Tantam demq; dñs scō
clementi gratiā tribuit:
vt fleret mamortinus vt
bis prefectus. ac diceret.
Deus tuus quē tu colis:
ipse te adiuet in hac rele-
gatione exiliij. Et delega-
uit ei nauē: et omnibus
necessarijs superpositis
dimisit eum. Repleta est
autē nauis: tam de clero
q̄ de reliquo pplo. Reli-
giosi enī viri multi secu-
ti sunt eum. *Lectio. vii.*

Cum autē peruenis-
set ad locū exiliij:
inuenit in ergastulū am-
plius q̄ duo milia xp̄i-
anos: diuturna iam rele-
gatione dāpnatos. Qui
videntes sanctū clemētē
episcopū: omnes vna vo-
ce dixerunt. Ora pro no-
bis beate et sācte clemēs:

vt digni efficiamur pro-
missiombus xp̄i. Quib;
sanctus clemens respon-
dit. Non meis meritis
instit me dñs huc: s; ad
vestim coronā adduxit:
vt participes factus passi-
onis vestre et consolatio-
nis: doctrinam vobis pa-
tientie intimarem. Didici-
cit autem ab eis: qd de se-
cto milario a quā sibi suis
humeris deportaret. Tūc
sanctus clemēs dixit. Ore-
mus omnes ad dominū
ip̄m xp̄m: vt cōfessio rib;
suis fontis venas aperiat:
vt qui percussit petram i
deserto et fluxerunt aque
in habundantiā pōno-
bis laticem effluentem
ipertiat ut de bñficijs
eius gratulemur. Cūq;
orōne cōpleta hinc inde
circūspiceret. vidit agnū
stantem: qui pede dextro
erecto quasi locū sancto
clementi ostenderet. Tūc
sanctus clemens intelli-
gens dñm esse quē solus
ipse respiceret. perrexit ad
locum et dixit. In nomi-
ne patris et filij et sp̄s
sancti: in hoc loco percu-

tate. Sed cū omnes p̄ giri
mistris effoderent: sed nō
ip̄m locū ubi agnus sta
bat contingerent: accep
to breui saculo sanctus
clemens. leui ictu sub pe
de agni percussit: ac fōs
affluentibus v̄nis orna
tus apparuit: qui suo ip̄e
tu euomēs flumiū patefe
cit. Tunc vniuersis gau
dentibus sanctus clemens
respondit et dixit. Flumi
nis impetus letificat ciui
tatem dei. *Lectio. viij.*

Adistam autē fa
mam confluēs oīs
provincia: et venientes
vniuersi ad doctrinā san
cti clementis conuersebi
tur ad dñm: ita vt inde
quingenti et eo amplius
baptizandi a scriberetur.
Intra vñū autem annum
facte sunt ibi a credentibz
septuagintaquinque coele
stie. Omnia ydola cōfrac
ta sunt: omnia templa ī
giriū provincie destructa:
omnes lucā p̄ triginta mi
lia in totū giriū incensi et
euerſi sunt. Tunc paga
nis insistentibus. iudio
sa relatio cucurrit ad impe

ratorem traniū: que di
ceret illic per sanctum de
mentē xpianorū pp̄los
accreuisse. Et missus ē
auidianus dux: q̄ mul
tos xpianos occidit. Dñ
autem videret omnes gau
dentes ad passionē currē
tes cessit multitudinē: et
solū clementem sacrificā
re cogebat. Quem cū vi
deret dux in dño fixū. ita
vt nulla tenuis frāgeret:
dixit ad seruos suos. Per
ducatur in medio maris.
et ligate ei ad collum au
choram et precipitetur:
vt non possint xpianū hūc
pro deo excolere. Qd cū
factū esset: oīs multitu
do xpianorū cepit ad litt
rare et flere. *Lectio. ix.*

Nunc cornelius et
plēbus discipuli
eius dixerunt. Omnes
vnanimiter oremus: vt
ostendat nobis dñs mar
tyris sui exubias. Oran
tibz autem populis reces
sit mare in sinu suo fere
per tria milia. Et īgressū
per siccū populi iuenerūt
in modū templi marmo
rei habitaculū a deo pre

paratū: et ibi in archa sare
a corpus discipuli petri
positū: ita vt anchora cū
qua missus fuerat iuxta
eum esset posita. Reuela
tū est autem discipulis ei:
vt non tollerent eū. Qui
bus et hoc intimatū est:
q̄ omni anno die passio
nis eius recedat mare: et
per septem dies siccū ad
uentibus iter prebeat:
q̄d ad laudē noīs sui fecit
dñs vsq; in hodiernū diē.
Hoc autē facto omēs gē
tes per giriū crediderunt
xpo. Vbi nullus iudeus.
nullus pro:sius hereticus
inuenitur: et fuit ibi mul
ta beneficia oīomibz eius.
Nam ceci illuminātur ibi
oī anno die natalis eius.
et demones effugantur:
et omnes sanantur infir
mi: qui illuc potuerūt p
uenire. Et est ibi par dei
et laus dñi cum cantico.
Et benedicatur ibi xp̄s
filius dei. qui cū patre et
sp̄s sancto viuūt et regnat
in secula seculorū Amen.
Martyrizatus est venera
bilis dei sacerdos sanctus
clemens episcopus vrbis

rome in ciuitate cerſone
provincie lycie non oka
lendas decembriū: regnā
te dño nro ihu xpo: cui
est honor et gloria ī secu
la seculorū. Amē. *In
festo sancti crisogoni mar
tyris. Lectio prima.*

Rome natale sc̄i
chrisogoni mar
tyris: qui per bi
ennū iussu opocletiam cō
iectus est in vincula: vbi
multa perpessus sc̄e ana
stasie alimonis foueba
tur. Cū igitur beatā ana
stasiam zelans vir eius
publi? custodibus adhi
bitis ita clausisset: vt nec
cuiuscūq; fenestrelle adi
tū aspectaret: adhuc cō
fessorē xp̄i chrisogonū:
qui cū in xpo erudierat: ta
lia scripta dirigat. Sācto
confessorū xp̄i chrisogono.
anastasia. Licet p̄ meus
semper cultor fuerit ydo
lorū: nūc tñ fausta xp̄isti
amissima semp vixisse pro
batur et casta: ac me iter
ip̄a amabula fecit fieri ci
stianā: post cuius decessū
sacrilegi iugū mariti fuis
cepi. cuius deo miserante

thorū mentita infirmitate
declinans: die noctuq;
dñi nři ihū xpī. āplector
vestigia. *Lectio. ij.*

Quoniam iste patrimo
nūi mei. et quo
illustratur cū idignis ac
turpibus p̄dolatris exha
riat: me quoq; velut ma
gā ac sacrilegā custodie
tam grauissime nācipa
uit. vt vitam corporale
amittere suspicer. Nichil
enī superest nisi vt a mis
so spūi morti succumbā.
In qua morte licet glo
rier de confessione dñi
nři ihū xpī: tamen in eo
mens mea valde cōterit:
quia opes mee quas ego
ex alio deo voveram: alie
nis a deo et turpib; iser
uiuit. Et ideo deprecor te
hō dei: vt iustiter dñs deprece
ris: vt aut ad fidē suā vētur
si pūdet publiū sinat vēire:
aut si pūdet cū hac increduli
tati pueritate māsur: iubeat
eū dare locū suis cultori
bus. Melius est enī ei ex
balare spūitū: q̄ dei filiū
denegare: et eū confiten
tes impedire. Et enī om
nipotens testis ē xpūs:

qm̄ si liberata fuero: sanc
torū vestigijs ad herebo:
et curas omnū sollicite
exercebo vt ceperā. Vale
vir dei et memento mei.

Dom̄ autē. *Lectio. iij.*
hanc epistolam le
gisset chrisogonus ora
tione facta cū multis cō
fessoribus ita rescripsit.
Chrisogonus anastasiae
fluctuanti tibi iter pro
cellas et turbines mūdi:
cito super vndas deambu
lans xpūs adueniet: et
dyaboli aduersus te flan
tem spūitū. vno iussiois
sue sermone compesceat.
Patienter ergo et quasi
in medio maris posita:
crede ad te xp̄m esse vētū
rū: et ad temetip̄am cō
uersa ex clama cum pro
plexta dicens. Quare tri
stis es aīa mea: et quare
conturbas me. Spera ī
deo qm̄ adhuc cōfitebor
illī: salutare vultus mei
et deus meus. Gemmū
duum numeris proba
bitur inditū: cū tibi et
terrena reddentur et dona
buntur celestia. De⁹ enī
benefitiū suū ad hoc ex

tremtatibus protrahit:
vt non sit nobis vile qd
prestat. *Lectio quarta.*

Ide ergo ne contur
beris in hoc: q̄ pie
vienti tibi inferatur ad
uersa. Non enī deciperis
sed probaris. Nō est tuta
defensio quam putas per
hominē posse cōstare. Au
di scripturā dicentē. Ma
ledictus homo qui sp̄e suū
ponit in homine: et bene
dictus homo qui sp̄e suū
ponit ī dño. Caue iquit forti
ter vitaq; vigilāter et stre
nue vniuersa peccata: et
a deo solo quere solatiū:
cuius iussa cōseruas. Ci
to enī ad te placitū tēpus
conuertetur: et quasi post
noctis tenebras floridum
diei lumen aspicias: atq;
post glaciū frigus hūmis
trāsemitis: aurea tibi tēp̄a
et serena succedent: vt oib;
qui pro xpī amore affli
guntur prebeas tēporalem
leticiā: per quā sine dubi
o consequeris eternam.
Vale in dño et ora p̄ me.
Hanc epistolam legens
anastasia fortiores fidei
vires accepit et tantū de

patientie virtute cepit glo
riari: q̄tū prius de oppres
sione infidelissimū viri se
causabatur affligi. *Lectio. v.*

Mterea dum ista a
guntur publius ī se
natu sedens: legationes
suscepit iutus ad plidis
provinciā profecturus.
Tunc reuersus tristis scē
anastasia triplicauit custo
diam: et posuit custodem
illī vni ex parasitis suis:
qui ei et lucem ip̄am nega
ret et victū. Agebat enī
vt anastasia moreretur: et
ille facultatū eius omnū
dñs permaneret. Veritus
autē ne absente eo anasta
sia eadem faceret que sole
bat: instituit ei custodes
acerrimos preter vniū ex
parasitis quē memora
uimus nōie omasiū. Sic
q; profectus est q̄ dicit.
Si reuertens eam viuam
inueniro omnes vos pumā
Igitur beata anastasia: cū
ita in custodia stringere
tur: vt vix ei pams qdā
daretur: estimans se ī ip̄a
tribulatione deficē scrip
sit epistolā. Beato mar
tyri confessori chrisogono

anastasia. fims venit cor-
poris. Memento mei: vt
egredientē animam ipse
suscipiat: pro cuius amore
ista sustineo: que ex ore
huius vetule recognoue-
ris. *Lectio. vi.*

Hec sanctus chri-
sogonus talia re-
misit scripta. Chrysogo-
nus anastasiae. Semper
vt lumen tenebre antecedat
Sic etiā post infirmitatē
salus reuertitur: et vita
post mortem promittitur.
Vno fine concluduntur:
et aduersa mudi et psē:
ne vel tristibus desperatio:
vel letis elatio domnetur.
Vni mare est: i quo nam-
cule corporis nri velificat:
et sub vno corporis guber-
natoze aīe nre nautico fū-
gitur offitio. Quorūda
igitur naues fortissimis
carinariū nexibus solidate:
tenebrosi equozis concita-
tos fluctus illese pretere-
unt: quorūda vero fragi-
lis iūctura lignozū etiā
in tranquillo vicinū mor-
ti conficiūt cursū. Prope
est enī vt pereant: qui nō
cogitant qualiter ad salu-

tis portū pertingāt. Tu au-
tem o xpi irrepreschibilis
famula: crucis tropheū
tota mente constringe:
et tempam prepara ad op-
dei: in quo tuus desideris
dū parueris: cū martyri
palma: ad xpm attinges.
Publius iter hec moritur:
et beata anastasia a curē
liberatur. *Lectio. vii.*

Gressa igitur sanc-
ta anastasia libera
pergit ad chrysogonū: et
oīa que acciderant cum
gaudio lachrymabili re-
ferebat: et quasi oculozi
fuozū curā gerens: ita fa-
mulozū dīn necessitatib'
procurabat. Igitur dyocle-
cianus a quilegie ptibus
positus interficiens xpia-
nos: occurrīt relatio de
xpianis oib: prefecture
urbane. Tunc rescripsit vt
deberent omnes interfici:
ad se vero chrysogonū de-
stinari. Vnde prosecuta
est sancta anastasia cum
esset delicatissimū corporis
femina et ita viriliter age-
bat: vt apud aquilegiā
faceret sanctis obsequia
meliora q̄ fecerat rome

Interea iussit sibi scelestissi-
mus dyocletianus addu-
ci sanctū chrysogonū. Cui
cū diceret accipe prefectu-
re dignitatem: sume etiā
cōsulatū generis tui: tan-
tū vt adores deos: beatus
chrysogonus respondit.
Vni deū mente adoro: cor-
de colo: sinceris actibus
veneror. Istozū autē deoz
vestroz simulachra: que
oīno thecas demonū noui
esse execroz atq; accepta
potestate cōminuo. pote-
states vero a te promissas
quasi lutū qd pedibz cal-
catur abiectio. *Lectio. viii.*

Unc iussu dyocleti-
ani ductus est ad
aquas gradatis: et ibidē
decollatus. Corpus autē
eius in mare proiectum:
post modicū in possessioē
que dicitur ad saltus iue-
tū est. Quod sanctus zoil-
lus senex presbiter collegit
et in locello subterraneo i
cubiculo suo posuit. Cui
etiā caput eius reuela-
tū est: ita recens quasi ea-
dem hora fuisset abscisus.
Quod et corpori eius cō-
paginauit. Et ipse sanctus

zoillus tricesima die hoc
ordine perrexit ad deū: et
apparuisse sibi sanctum
chrysogonū memorauit
dicens. Sceleratissimū
dyocletianus agapen chri-
oniam et hyrenē: faciet
infra dies nouē cōprehē-
di: quas quousq; perue-
nire faciet dñs ad coronā:
faciet eas habere solatiū
famule sue anastasiae. Tu
autem quia dño bene pla-
cuisti letus senex veni et
requiesce cū scīs. *Lco. ii.*
Situr cū hec narra-
ret sanctus zoillus:
ecce anastasia constanter
domū in qua nūq̄ fuerat
ingressa ait. Vbi sunt so-
rores mee: quas michi
dñs meus chrysogonus
cōmendauit. Et videtes
se in xpo letate sunt: atq;
locū vbi positus erat mar-
tyr chrysogonus ei osten-
dentes: rogauerunt eam
secū aliq̄ tulū demorari.
Illa vero vnā apud eas exi-
gens noctē: rursus ad vr-
bē aquilegiensū pergit:
satis sollicita de hijs qui
in vinculis habebantur.
Qua eunte sanctus zoillus

perrexit ad dñm. Passus
est autē beatus chrysologo-
nus octavo kalendas de-
cembris: et conditus in
loculo a sancto zoillo p̄s-
bitero quinto kalendas
eiusdē mensis.

In festo s̄cte katherine
virginis et martyris. Le. i.

Egnante ma-
xentio cesare
in vrbe alexa-
ndria: erat pu-
ella quedam annorū duo-
de viginti: speciosa valde:
sed quod pluris est religi-
osa fide costi quondam
regis vinea filia: et tam
diuine q̄ humane etiā
philosophie apprime e-
rudita: nomine katheri-
na. Que post mortē p̄s-
remansit in palatio cum

parentibus suis: illius
sponsi querens adipisci
confortiū: qui est speci-
osus forma p̄e filiis ho-
minū. Deniq; de oī sub-
stantia patris tantū reser-
uabat: q̄tū sibi et fami-
lie sustentande sufficeret:
cetera in vsus pauperum
distribuendo in celo sibi
thesaurizabat. Hic pater
ab annis puerilibus stu-
dijs liberalibus ibuendā
tradiderat: quibus suffi-
cienter ibuta. varias etiā
gentiū linguas didicerat
vt omni sapientia erudi-
ta non deesset etiā sibi oī
postulanti rōnē reddendi
efficatia. Eo ergo tēpore.
veniens maxētius cesar
ad prefatam ciuitatem:
cōuocata vtriusq; sexus
multitudine: p̄cepit dñs
libamina offerri. **Le. ii.**

Uniq; virgo dñi i
palatio residens so-
lius dei contemplatiom
ilheret: ecce ex templo p̄-
dolorū repente sonus am-
malū et tybicanū. 7 mul-
timodū genus organoz
eius aurib; isonuit. Cui
causā cum cognouisset:

signo crucis pectus et frō-
tem munuit: et ad delu-
brū q̄tocius properans:
cū videret etiā quosdā xp̄i-
anos non audentes xp̄m
confiten: grauit̄ igemuit.
et ip̄matori sacrificiū ita
dixit. Tibi iquit ip̄mator.
et ordinis dignitas et ra-
tionis via salutationē pro-
ferre monebat: si hec ipsa
que cultibus demonū ex-
hiles. creatori tuo ipende-
res: et solā illius maiesta-
tē adorandam itelligeres:
per quem reges regnant.
Quē si ex operibus suis
considerare velles: poteris
vtrq; ratione ducente ex
visibilibus inuisibilia cog-
noscere: sempiternā quo-
q; virtutem eius et diui-
nitatem: per ea que facta
sunt intellecta cōspicere.
Beate virginis smomib;
cesar vehementer cōmotus:
et decoris eius pulchritu-
dine inuicē stupefactus:
precepit eā ad palatiū du-
ci: donec finito sacrificio
eā liberius audiret: et ge-
nus eius ppositūq; cogno-
sccret. *Lectio t̄cia.*
¶ Vnq; expleto sacri-

ficio eam sibi presentari
fecisset: et in obiectis et p-
positis sibi prudentē con-
spiceret: turpiter cōfusus.
quid ageret penitus igno-
rabat. Tandem repto cōsi-
lio: sapientes et quoscū-
q; in eloquentia promp-
tos habuit. cōueni pre-
cepit: et vt eā disputatio-
bus confutarent: ppositis
pro victoria muneribus i-
citauit. Vementes autem
peritissimi viri numero q̄n-
quaginta preparabant se
ad disputandū cū ea. At
virgo dñi. dū cogitaret
qualiter cū eis ageret: ec-
ce apparuit ei angel⁹ dñi
dicens. Noli timere famu-
la xp̄i: nec te terreat philo-
sophorū cōtentio. Sapiē-
tia nāq; vera. xp̄s ē ipse
te illos cōvincere faciet: i
super et per tuā predicatio-
nem ad viam veritatis per-
ducat. Hac igitur cōmomi-
tione animata virgo b̄ta:
cōstanter philosophos ag-
greditur: et cū eis dispu-
tans. annuente dei gratia
rationabiliter superauit.
Hoc audiens imperator
vehementer iratus: prece-

pit eos omnes igne crema-
ri. Qui cū ducerentur ad
comburendū: vnus eorū
exclamauit dicens. De
nobis miseris: q̄ contra
sanctā puellam conati su-
mus insolenter cōtendere.
Venite igitur et humilie-
mus illi aīas nr̄as: et per
eius consiliū euadere po-
terimus ignem eternum.
Properantes ergo ad illā
conuerſi prom in terrā
dicentes. Peccauimus i-
uste egimus: eo q̄ tuis
sanctissimis admonitio-
nibus contradicere cona-
ti sumus. **Lectio. iij.**

Adiciens xpi famu-
la philosophorū:
verba: gratias deo agens
conuerſa q̄ ad eos dixit.
Nolite timere: paratū est
enī vobis regnū celorum.
Credite ih̄sū xpm filiū
dei a mortuis reſurrexiſſe:
et in celis ad dexterā p̄is
conſedere. Hec audientes
philosophi. cōpūcti sunt
corde: et signantes se sig-
naculo crucis. ingreſſi ſūt
ignē. Qui dū traherētur:
vnus ceteros hortabatur
dicens. Post q̄ dñs nr̄s

errores ad gratiam suam
misericorditer vocare di-
gnatus est: cur nō prope-
ramus ante vite nr̄e exi-
tū. sacri fontis inouari
lauacro? Quibz electa dei
virgo ait. Ne paucatis
electi milites: quia sāgu-
is vestr̄i perfusio vobis
salutiferū baptisma pre-
stabit. Hys dictis dñm
cōfidentes: in medio ignis
proiecti. xpm felici marti-
rio consecuti sunt. Sed il-
le qui triū puerorū vici-
la comburens illos illesos
seruauit: aīas eorū ab ig-
ne suscipiens: tertio deci-
mo die mensis nouēbris:
oīno corpora eorū intacta
custodiuit. Post hec cesar
omnē animū suū sāgacita-
tem contra famulam xpi
exaciens. primo blandi-
cis animū eius allicere
temptat: et reginā totius
orbis. et ab omnibz glo-
rificandam fore pollicet.
Sed cū hec illam vilipen-
dere conspiceret: iussit eam
spoliari vestibus: et scorpio-
nibus cedi. Sed xpi ſa-
mula feriente robustior ma-
net: in verberibus gaudens

et deo gratias agens. Tūc
impiſſimus rex: iussit eā
obscurō carceris ergastulo
recludi. **Lectio. v.**

Elaudatur igit vir-
go regia in carcere
tenebroſo: fame et siti bis-
sems diebus cruciāda. S;
nec in hoc xpi ſamulam
suā deſeruit: angelica visi-
tatione eā confortans: in-
uee etiam colūbe obsequio.
que sibi erant necessaria
subministrans. Permotuit
iterea regine crudeliſſima
viri sui ſententia de beata
katherina: et erat cor eius
ardens colloqui cū ea. Ac-
ceſſito igitur porphirio
militie principe: qualiter
cū sancta optato misceat
colloquio requirit cōſiliū
Ille vero dedit operā. vt re-
gine ſatiſficeret volūtatī.
Custodibus igitur mer-
cede conductis: regina et
porphirius ad carcerem
procedūt: ipamq̄ aspici-
unt inestimabili claritate
fulgentem. Quos beata
virgo ad xpm conuertit:
monens ne terrerētur pre-
ſentiū p̄mis tormentorū:
quia per multas tribula-

tiones perueniunt ad reg-
nū celorū. Post hec iussit
iperator panari quatuor
rotas: et in qualibet rota
figi rasoria: et clauos fer-
reos acutissimos. Penalis
vero rotarū machina arte
cōposita erat: vt due vno
ordine voluerentur: due
autem contrario ipetu age-
rentur: vt ille deorsū lace-
rando contraherent: iste
vero repugnantes sursum
deuorando impingerent.
Christi autem famulam
iussit cesar adduci. **Lectio. vi.**

Adducta igitur bea-
ta virgo katherina:
erectis in celū oculis tacite
orationis verba ad deū
fudit. Nec dū verba ſime-
rat: et ecce angelus dñi de
celo descendens. et rotas
cū vehementi ipetu turbis
concussit: et quatuor mili-
a de turba gētiliū interfecit.
Quod factū videns regia:
ad ipemtorē accessit ei q̄ di-
xit. Quid tu miserande cō-
tūx contra deū luctaris?
Agnosce vel: nūc i preſenti
facto: q̄ potens ē xpianorū
deus: et q̄ta ai aduersus
teipm p̄ se dāpnaturus ē:

qui vno ictu fulminis tot
milia hominū hodie con-
sumpsit. Porro multi ge-
tiliū qui ad hoc spectacu-
lū conuenerant: videntes
magnalia dei: cōuersi sūt
ad xpm. Hys auditis ty-
rinus aduersus reginam
i vocē huiusmodi prupit.
Quid tu inquis regina
ita loqueris? Nū te quoq;
magias artibus seductā
aliquis xpianorū subuer-
tit? Iubet igitur crudelissi-
mus tyrānus ministris cō-
tēptibiliter reginā appre-
hendere: et transfixis cla-
uis ferreis. mamillas ab
pmo pectore extorqueri.
Que cū ad locū supplicij
duceretur: respiciens ad
beatā katherinā ait. O ve-
neranda xpi virgo: funde
preces ad dñm. pro cuius
noīe certamus huius luc-
tamen apprehendi: ne co-
ronā quā militibz suis a
xpo promissā cōtestabaris
ego metu passionis amit-
tam. **Lectio. vii.**

Auditis regine ver-
bis: virgo sacratissi-
ma katherina respondit.
Ne timeas o veneranda

regina. et deo dilecta. sed
viriliter age: quia hodie
tibi pro transitorio reg-
no. cōmutabitur eternū.
et pro mortali spōso. im-
mortalem tibi acquires
amicū deū. Ad hanc vocē
venerabilis regina mago-
ma robustior effecta: tor-
tores spōte hortatur ne ty-
rānica iussa perficere mo-
rarentur. Tunc ministri
extra ciuitatem eā dūcetes
ferreis hastilibz regias ma-
millas trahunt: et sic su-
spendentes ab pmo pectore
crudeliter euellūt. De hinc
gladio percussa felici mar-
tyrio cōsumpta ad xpm mi-
grauit vicesima die men-
sis nouembrius. Porphi-
rius igitur noctu cū suis
auferens corpus regine et
martyris: conditū aroma-
tibus sepeliuit. Illane au-
tē facto fuit questio de cor-
pore regine: quis illud
subtulisset. De quo cum
multos ad supplicij per-
trahi porphirius videret:
cōstanter ante tribunal
irruit dicēs. Desano tespi-
ritu ocesar agitari mani-
festū est: qui humanis

corporibus nec etiā sepul-
turā indulges. Verūta-
men si reos iudicas esse
qui xpi famulā sepeliūt:
hoc crimine solus ego pi-
ditari desidero. Nā et ego
sū qui gloriosam ancillā
et martyrem xpi sepeliui.
Tūc tyrānus velut alto
vulnere sauciatus p plac-
tu rugitū velut amēs em-
sit: quo tota regia pertor-
ruit. **De** inquit me mise-
rū: o oibz miserandū: cui
tollitur omne qd nri iperij
videtur precipui. Ecce por-
phirius qui erat aīe mee
custos et totius laboris so-
latiū: in oī cura et sollici-
tudine singulare michi p-
sidiū: ecce hic deorū nrōrū
cultū procholo asper-
natur: et ibim xpianorū
dominū prophana voce
confitetur. **Lectio. viii.**
In dictis cōmilito-
nes ipius seorsum
aduocans dū de cōuersio-
ne porphirij questionem
facerent: omnes vna voce
se xpianos esse fatebantur:
nec metu mortis a xpi fide
et porphirij societate auel-
li se posse testabantur. At

ille infama et furore debi-
atus iubet omnes vna ci-
porphirio extra ciuitatē
decollari: et corpora eoz
cumbus corrodenda dimit-
ti. Consummata est itaq;
et horū passio: in sancte
fidei testimonio. Postera
die maxentius sedens pro
tribunali beati katherinā
sibi iubet pntari. Cui sic
ait. Ne nos o malefica de-
ceptrix amplius decipias
qd vis vni c duobus eli-
ge: aut maturius dys
offer libamina: aut hodie
capitali plecteris scētina.
Cui virgo. **T**e iquit ty-
rāne diutius protrahere
nō quero. fac quecumq;
aīo cōcepisti: paratā vide-
bis ad oīa sustinēda que
michi i ferre potueris. Sic
affatū tyrānus iubet extra
portā ciuitatis ad decollā-
dū duci. Que cū ad locū
passionis duceretur: mul-
te virgines et matrone
nobiles eā prosequentes
lamentabantur. Conuer-
sa igitur ad illas dixit. o
generose matrone. o vir-
gines clarissime nolite
obsecro passionem meā

lamentabili planctu one
rare: sed congaudente mi
chi precor: potius: quia
vocat me xp̄us deus. et
dñs meus: qui est amor
et sp̄s meus vnicus.

Ec locuta **Lc. ix.**
erectis ad celū ocu
lis orauit dicens. O spes
et salus credentium: o decus
et gloria virginū ih̄u rex
bone: gratias tibi ago q̄
me itra collegū ancillariū
tuarū cōnumerare digna
tus es. fac ergo hanc cū
ancilla tua misericordiā.
vt quicūq; in laudē et glo
riā nōis tui passiōis mee
egerint memoriā: siue in
eritu aīe sue aut etiā i qua
licūq; angustia vel necessi
tate me inuocauerint: ce
lere effectū obtineant tue
propitiatiōis. Ecce pro
tuo nōie dñe ih̄u ferētis
expecto gladiū: et qd carm
fec tollere nō potest: p̄cor
tu suscipe spiritum meum.
Nec dū oratiōe comple
uerat: et ecce vox ad eam
de celo ē emissā. Veni di
lecta mea. sponsa mea: ecce
tibi beatitudinis aperitur
ianua: ecce in occurū tuū

chorus sanctorū cū triūpha
li adueniet corona. Veni
ergo et ne sollicitus de
domis que postulas. Nā
et hys qui passiōe tuā
deuotis mentibus celebra
uerint: et qui i periculis
et necessitatibus te inoca
uerint. p̄sidia optata et
celerem de celo opem pro
mitto. facta ergo hac vo
ce lactei ceruicem proten
dens: a spiculatorē decolla
ta est. Statimq; de corpore
eius lac pro sanguine effu
si: terram vberius irroza
uit. Angeli etiā assūptū
corpus eius p altū i aera
subuehentes: in montem
synay deposuerunt. In quo
loco innumerabilia ad lau
dē dñi sūt miracula. De
sepulchro eius riuus olei
indefacenter emanare vte
tur. Sed et de minutis of
sibus que sarcophago cū
oleo effluit vbiq; aspor
tantur stillat oleū: q̄ perū
ta corpora debiliū celeri fa
ciantur medicina. Passa
est autem beata katherina
sub maxentio siue maxim
no tyrāno circa annū dñi.
ccc. x. vicesima nona die

mensis nouembri: feria
sexta hora tertia: ad laudē
dñi n̄i ih̄u xp̄i: cui est ho
nor et gloria cum patre et
sp̄s sancto in secula seculo
rū. Amen.

In oct. visitationis
Pro sexta die de sermo
ne sexti quarti. Lc. p̄ma:

Cuid enim hoc mira
culi fratres. Quare
tanta nouitas gaudiorū.
Nemo in hoc mundo nas
citur ridens. Nemo linē
vite nisi cum lacrimis
auspicatur: et quasi malo
rum p̄micias lacrimis
degustamus. Inter ip̄a q̄
q; cum abula nascentis in
fantie et in ip̄o vite vesti
bulo: quid queso nobis de
mundo nisi fletus occurrit.
et tamen baptista domini
ultra legem nascentiū na
tiuitatem suam gaudio
et exultatione p̄uenit.
Quis vidit vnq; tale aut
quis audiuit hūc simile.
Sed hic ordinem suū ve
teri sub lege non potuit
natura seruare. quoniā
per nonam diuinitatis
gratiam nomini saluti
omnium misterium pa

rabatur. **Lc. p̄ma:**

Cuam obrem refelle
da prozsus eorum
sententia est qui exulta
cionem hanc infantis in
vtero talem arbitrati sunt
qualem non in paruulis
modo verum etiam in pe
coribus euenire sepe vi
demus que neq; ex fide ne
q; ex religione aut quā
rationali conditione pro
ficiatur. Ad quē sensum
detor: quere contendunt
q; helisabeth non inquit:
exultauit in fide vel religi
one sed exultauit ifans i
vtero meo. Verū sensus in gaudio
iste totum pene detrahit
quicquid dignitatis atq;
admiratiōis habet diui
ni operis magnitudo. cū
tamen exultacionem istā
musitatum fuisse ac nonā
et admirabilem nemo nō
videat: quandoquidē in
vtero facta est: et in eius
aduentu que omnū sal
uatorē fuerat partura.

Quo circa Lc. p̄ma:

Cuam exultationē
fuisse: et tanquam matris
domini redditam resalu
tationem proculdubio

fatendum est. Sed an facta fuerit diuinitus in infante vel humanitus ab infante. maximo illi ac prope diuino viro augustino diffimere non placuit tum et si vtrumque possibile: et iter diuina miracula teneat computandum. At vero qui per temporum incrementa plerumque nobis ecclesie auctoritate patuerunt quorum veritas non satis fuerat superioribus temporibus explorata iam nunc incertanter vtrumque teneamus? et quod ille puer diuinitus motus sit: et quod ipse diuinum in semotum fuerit etiam humanitus consecutus. Aperuit enim illi dominus aurem ut propheta inquit et ipse non contradixit retrosum non abiit quin ventris subtentorio licet oclusus credendo et confitendo non verbo sed re. in utero virginis christi recumbentem dominum recognouit. **Lectio quarta**
Alicui ratio queritur nichil est admirabile si exemplum poscitur nichil est singulare. fate

amur deum qui de nichilo condidit hominem accelerare potuisse rationis et voluntatis usum in homine. ut paus deo quam sibi viuens vel ad breuissimam temporis morulam cognoscere credere et confiteri dominum posset ex ventre. Atque ut gabrielis archangeli ad mariam loquentis exemplum imitemur qui creditis fidem precum attestatone miraculi confirmauit. Nos quoque huius miraculi fide ex alijs miraculis struamus. Et primum quidem meminisse uuiat nichil minus habere miraculi si homo iam uita defunctus rursus uite restituitur humane quam si usu accelerato rationis ante diuinum spiritum cepit: quam editus utero uita les hauerit animas. Et tamen illud helise ossa suo fecere contactu ut sacralibri regum historia refert. **Lectio quinta:**
Quis ergo non uideat multo amplius hoc presentiam facere potuisse marie: que verbo

feta deo plena uirtutem in uoce latentis diuinitatis obdormat. Porro si ut meminit lucas uirtute a christo procedente omnes sanabantur egroti: atque in femina illam que duodecim annis profluuium sanguinis passa est quando uelimenta domini tetigit uirtus curatiua manauit nec tamen quepiam corpore liberauit quam non multo amplius renouauerit mente quis iam uertere in dubium audeat an ea ipsa christi uirtus usum rationis et voluntatis in homine accelerare potuerit eumque sanctificare tam et si sanctificans et sanctificatus maternis uteris clauderentur. Nisi fortasse quis tam desipiat: ut cunctam uirtutem qua miraculis fuit talem fuisse arbitretur: que uel maternis posset colereri uisceribus uel profectu etatis roboris ac uirum incrementa suscipere. **Lectio sexta**
Cumque paulus apostolus nondum uite

mortalis consummato decursu cum adhuc in stadio curretet: in agone certaret in celestia raptus et paradiso illapsus quam rapti uitam nichilominus in aperta luce meruit degustare penitus: et dubitamus adhuc si precursor domini electus ab utero rationalis uite usum: uel ad momentum antequam nasceretur adeptus est. **De omelia sancti ambrosij. lectio vij.**
Quecumque igitur anima magnificat dominum sicut anima marie magnificauit dominum et exultauit spiritus eius in deo salutari suo. Magnificatur enim dominus sicut et alibi legisti magnificate dominum mecum. Non quod domino aliquid humana uoce posset adiungi sed quia magnificatur in nobis. ymago enim dei christus est et ideo si quid iustum religiosumque fecerit anima illa ymaginem dei ad cuius est similitudinem

creata magnificat. Et ideo
dum magnificat eam ma-
gnitudinis eius quadam
participatione sublimior
fit ut illam ymaginem
splendidam bonorum co-
lore sanctorum et quadam
emulatione virtutis in
se videatur exprimere. *Lectio.*

Et magnificat. Tit. viii.
autem anima ma-
rie dominum et exultat
spiritus eius in deo eo
quod anima et spiritu patri fili-
o quod deuota unum deum
ex quo omnia. pro vene-
retur affectu. sequitur ma-
ria. Quo persona meli-
or eo prophetia plenior.
Nec ociosum videtur: quod
et ante iohannem eliza-
beth prophetat: et mari-
a ante dominum generatio-
nem. *Lectio nona.*

*S*erpunt enim iam
temptamenta sa-
lutis humane nam sicut
peccatum a mulieribus
cepit. Ita etiam bona a
mulieribus inchoantur
ut femine quoque mulie-
bria opera deponentes in
firmitati renunciant: et
anima que non habet seru-

ut maria que nescit erro-
rem religioso immet stu-
dio castitatem.

*Pro septimo die. smo-
ne sexti quarti. Lctio. pa.*

*Q*reuerunt sane illum
dominus in benedictio-
nibus dulcedinis coronam
quod posuit super caput eius:
et maiori preeditus spiri-
tu quod helias propheta. Ille
maximus et quidem plus
quod propheta antequam nasce-
retur effulsit. Nam quem
prophete omnes speraue-
re venturum: Ille ab utero
meruit adorare presentem
Nondum corpore conti-
gerat terram et iam mente
in celestibus versabatur:
ut cernere posset in utero
quod angelos latebat in
celo rursumque in eo tam
singularis gratia diuine
dignationis emicuit ut
presentiam dominum quam
sua non potuit gemitricis
voce reuelauerit dicens
beata que credidisti: quoniam
perficientur in te que dic-
ta sunt tibi a domino. *Itō. ij.*

*R*edidisti in quam
an etiam consensu
isti quo utique consensu

labente mundo misereor
diter succurristi. Ex verbo
tuo regina mundi mater
illius qui condidit uni-
uersa. e verbo tuo nostra
pendebat salus: vita quod ci-
torum in tuo erat arbitrio
collocata. At vero ubi de-
disti fidem suscepisti vir-
tutem: et nos dudum deo
emortuos: tu rursum re-
dunios genuisti. Tu ergo
alma parens nostra es. Tu
communis omnium mater et in
te sperantium pulcherrima nu-
trix. O vere beata per quam
mundi conditor: curas
infirmos sanat egrotos
lapidos erigit et stantibus
eternae vite premia polli-
cetur. *Lectio tertia.*

*S*ed te queso elizabeth
ac per spiritum sanc-
tum qui te sibi templum
non humana sed celesti
consecratione preparauit
ut in utero tuo expiatum
peccato filium domus celesti-
bus preueniret te obsec-
responde michi: unde pro-
missa dominum que in vir-
gine adimplenda prohibes
didicisti aut quis tibi ta-
ta terrarum intercapedine

separate reuelauit que in
secreto cubili paulo ante
utero citroque virgo atque
angelus contulerit. Ve-
nit ad me virgo facie ru-
tilans: vultu choruscans
pulchrior luna sole splen-
didior: oculi eius lampa-
des ignis atque flammaz
et labia eius vite purpu-
re lingua eius fauus di-
stillans. Vox autem eius
omni melle suauior. Ve-
nit in qua delicias affluens:
aromatibus fragrans in
mixta super dilecto quod suo
recubebat in utero: et do-
mini ingressa mei totam
pene vnguentorum suorum
odore repleuit. *Lctio. iij.*

*H*anc enim ut vidi:
altitudinem maie-
statis eius expaui: ut au-
dium latitudinem virtu-
tis eius experta sum: ut
tetigi profunditatem sue
sanctitudinis demirata.
Locuta est denique michi
et dixit me verbo salutis
virtute sanctificat. Vox
eius versatur foras: sed
spiritus latens ventris
interiora rimatur. Ab u-
tero suo infans infantem in

et vna dei per
que omnia

tuetur in meo: et iste mo-
re dñi gerens: in illum
e regione totū cōuertit:
oblitum. Conferunt i-
uicem verba nō lingua
sed spiritu: et in secreto
maternoz viscerū duo
hī paruuli totius mūdi
gaudia futura plūdūt.
Demq; sol ille cuius po-
tētissimos radios: neq;
assumpte carnis ergastu-
liū: neq; vmbra culum ma-
terni ventris obstruit i
fantulū diuinitatis luce
meo circūfulsit in vtero
vt q̄uis lumine mutu-
ato nō proprio lucifer e-
quidem matutinus illu-
xerit. non est in quā ille
lux: sed nasciture lucis
p̄cursor et iudex donec
tota humanitas toto di-
uinitatis splendore suc-
censa: sol nobis oriens
cōmunis piaculi depellat
obscurum. *Ltō: quinta:*
Prima autem michi
tunc auroa reful-
sit. et horridis pollo fugi-
entibus vmbis celo ru-
bescēte diem vtrumq;
a nocte distinxit. Tunc
quoq; michi audita vox

est et quasi sibilus p̄dit
ex vtero meo. En post
parietem virginis v-
teri celi terreq; conditor
latitat. per fenestras se-
sui respicit. p̄ cancellos
mentis prospectat. Er-
go intuerē sedulo: vir-
ginem animaduerte.
Aperi et lege. Nam liber
est vite. prospice: nā
speculū sine macula est
dei maiestatis: ymago
q; bonitatis illius. Cū
q; intenta respicerē en-
subito meus mutuatū
luminis splendore reful-
sit: quo p̄terita p̄sen-
tia q; necnon futura salu-
tis nostre sacramenta co-
gnoui. *Lectio sexta.*
Est ego tamen ple-
na et fecundior
mentem q̄ corpore q̄si
lagūcula noua que abs-
q; spiraculo multū con-
tinere illesa non valet:
vrgente me spiritu vte-
ri mei dixi. plena sum
in vtero: et meinet
continere non valeo: lo-
quar equidē et respirabo
aperiā labia mea et respo-
debo tota q; in laudem

resoluā virginis ora. be-
nedita tu inter mulie-
res et benedictus fruc-
tus ventris tui: et b̄tā
que credidisti quomā
p̄ficientur. in te que dic-
ta sunt tibi a dñō. Ma-
ria autē que p̄aus ora-
culum angeli. et cōcep-
tionis mysteria pro vir-
ginali pudore celauerat:
audiens amī amore ma-
gis q̄ carne cognatā filē
tū soluit et plena sp̄i-
tu sancto itentione sub-
limi ac speculatione pro-
funda laudes aggressa
dñi imensitatē mysterij
cū tympano sp̄us: diuino
carmine prompsit i qui-
ens. Magnificat anima
mea dñm. *De omelia
scti ambrosij ep̄i. Ltō. vij:*
Mansit autē maria
cū illa quasi mēsi-
bus tribus et reuersa est
i domū suā. Bene induci-
tur sctā maria et exhibu-
isse officiū et mysticum
numerū custodisse. Nō
solū familiaritatis ē cau-
sa q̄dū mansit: sed etiā
tāti vatis p̄fectus. Nā
si primo ingressū tantus

processus extitit: vt ad sa-
lutationem marie exul-
taret infans in vtero re-
pleretur sp̄u sancto m̄r
infantis: quātū putam
eius v̄su tanti temporis
sancte marie addidisse
p̄sentia. *Lectio. viij:*
Mansit autē maria
cū illa mensibus
tribus. Agebatur itaq;
et quasi bonus athleta
exercerebatur. Augebat
i vtero matris prophe-
ta. Amplissimo enim
virtus eius certaminem
parabatur. Deinde tam-
diu māsit maria quādiu
elizabeth parēdi tempus
impleretur. *Lectio. ix:*
Quod si diligēter ad-
uertas iuemes hoc
m̄s q̄ positū nisi i gene-
ratione iustoz. demq;
i p̄leti sūt dies vt pareret
maria. i p̄letū ē tēpus vt
pareret elizabeth. Imple-
tū est tēpus vite cū scti
viri ex hoc vite curriculo
demigrant. plenitudine
enim iusti vita habet in
anes autem dies sunt
imporum.

